

II. kötet.

Pestmegye

Trianon Után

Frühwirth Mátyás
országgyűlési képviselő főszerkesztésében
szerkesztette
Dömjén Miklós

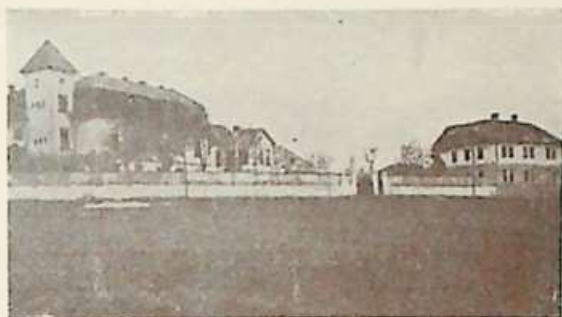
Kiadásért felel: **Dolezsál László.**
Budapest, 1930.

Központi járás.

Pestmegye legsűrűbben lakott járása. Nagy karéjban fogja át az ország fővárosát. Élete tehát épen ezen okoknál fogva belekapcsolódott a főváros vérkeringésébe. Az ország szívéből kivezető országutak a központi járás területein szaladnak keresztül, mozgalmasságot, eleveniséget hordanak szét a községekbe. Nagyszabású fejlődése tehát közvetve a fővárosból indul ki.

A központi járás 1920-ban nagy változáson ment keresztül. Eddig az időkig a járási székhely Kispeszt volt, amely, miután várossá alakult át, kikapcsolódott a községek sorából. A járási székhelyet ezután a budapesti vármegyeházára tele-

Budatétény, Názáret-Missziósház.

tényt és Albertfalvát, a pomázi járáshól Pesthidegkutat, a váci járáshól Pestujhelyet, valamint a gödöllői járáshól Rákosszentmihályt, Sashalmot és Rákoshegyet csatolták át a központi járás területéhez. Ily módon a két kivált, illetve várossá alakult községek helyett számos újabb nagyközségnek bekapcsolásával hatalmas mértékben növekedett meg a központi járás. A lakosság ma meghaladja a 200.000-et. Tehát olyan gyarapodás következett be, amely a járást minden egyéb vonatkozásoktól mentesen is a megyei járások első sorába állította. Az ugyancsak gyarapodást jelentő Soroksárpéterinek önálló községgé alakulása is hatá-

Törökhálint, szanatórium.

sosan járult hozzá a járás nagyvonalu terjeszkedéséhez.

Vizsgáljuk meg tüzetesen mindazokat az eseményeket, amelyek az utolsó tíz év alatt a központi járásban lefolytak. Elsősorban kell megemlékezni az OFB akcióiról. Az ország egyetlen részében nem történt olyan nagyarányu házhely-kiutalási eljárás, mint a központi járásban. Egyes községekben,

mint Csepel, vagy Pestszentlőrinc nem kevesebb mint 2000 házhely osztott szét. A járás valamennyi községében teljes sikerrel boyolli-

tották le úgy a házhely, mint a parcellázási akciót, miáltal a nincstelének nagy hányada elégtetett ki.

A központi járás már a fővárossal való szomszédságánál fogva elsősorban ipari járás. Gazdasági helyzetét tehát nem lehet elkülöníteni az ország általános viszonyaitól, mert az ipari stagnáció szervesen összefügg az általános gazdasági helyzettel. Mindazonáltal, bár a hatalmas munkástömegek, amelyek a központi járás területén élnek, erősen érzik a viszonyok hatását, mégis a járás fekvésénél fogva számos községben alakult nyaraló és üdülő telepeknél fogva gazdasági vonatkozásokban előnyösebb viszonyok között vannak, mint más járásokban. A nyaralók tömegei friss vérkeringést visznek be a községek életébe s kedvező hatással vannak a gazdasági helyzetre.

Kétségtelen, hogy a központi járás bir az országban a legjobban kiépített közúti hálózattal. Ugyanakkor azonban, amikor ezt megállapítjuk, nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy az utóbbi időkből hatalmas méretekben feljavult autó-forgalom miatt az utviszonyok nem a legteljesebb mértékben megfelelőek részben azért, mert legtöbbje keskeny, részben azért, mert az autóforgalom által előidézett utrongálások javítására, illetve a közutak karbantartására nincsen meg a teljes fedezet. Magának a vármegyének az utépítési alapja sem győzi a rengeteg utjavítási munkálatok költségeit.

A központi járás fejlődésének egyik legjelentősebb része az egészségügy terén bekövetkezett örvendetes állapotok. Ma már az összes nagyközségekben megalakultak a Stefánia szövetség védőintézetei. Az élet szükségessége hívta életre ezeket az intézményeket, amelyek elsőrendű munkát végeztek az anya- és csecsemővédelem terén. Ugyancsak örvendetes felemlíteni azt is, hogy a tüdővész elleni harc eredményes a járásban és a halálozási százalék erősen csökkent az utolsó évek folyamán.

Budatétény,
róm. kat. templom

leventéi kiváló eredményeket felmutató működésükkel vonják magukra az egész megye figyelmét.

Végül említésre méltó a nagyközségek kulturális életének erősödése szempontjából a számos helyen létesült kulturházak, amelyek kiváló működésükkel igazolták a hozzájuk fűzött reménységeket.

A járás fejlődése változatlanul szilárd alapokon nyugszik és a viszonyok javulása folytán ez a fejlődés az évek során csak egyre nagyobb méreteket ölthet.

NÉMETHY JENŐ, a központi járás főszolgabírója, Budapest. Egyike a magyar főszolgabírói kar legjelesebbikének.

Párosul benne a köztisztviselő minden erénye. Szervező képessége, példátlan szorgalma az évtizedes működés helyesen levont tapasztalatai, puritán gondolkozásmódja olyan értékek, amelyek együttesen ritkán találhatók fel egy emberben. Az a munka, amelyet több évtizedes pályáján maga után hagyott, azonban feltétlenül megkívánta a képességeknek ezen szerencsés találkozását. Némethy Jenő a hevesmegyei Hort községben született 1871-ben. Középiskoláit Egerben és Iglón végezte, majd jegyzői tanfolyamot hallgatott. Pályáját mint okleveles jegyző kezdte. Azonban rövidesen elhagyta ezt a munkakört és a Ráckevei Takarékpénztárnak lett tisztviselője. Mint magánhivatalnok közben jogot hallgatott, majd ismét a közpályára lépett. A pestmegyei Monor községben előbb mint tb. és röviddel később mint megválasztott szolgabíró működött. 1912-ben választották meg a kispesti járás főszolgabírójának, majd 1920-ban az átalakult központi járás főszolgabírója lett. Közel két-évtizedes főszolgabírói működése egybeforrt járásának lendületes fejlődésével. Kiváló szervező képességével fejlesztette a járást mai színvonalára. Dacára annak, hogy a megye leghatalmasabb járásának közigazgatási irányítója, mégis tudott és talált időt arra, hogy mélyebben bekapcsolódva községeinek társadalmi életébe, azoknak kulturális mozgalmában tevékenyen közreműködjön. Hatalmas intézmények köszönhetik megvalósu-

lásukat Némethy Jenőnek, aki bölcs előrelátással mindenkor a helyes utat tudta megjelölni községeinek a továbbfejlődés felé. A járás területén lévő legtöbb intézménynek díszelnöke, így többek között a csepeli Kultúrháznak is. Dunaharaszti kitüntető ragaszkodása jeléül díszpolgárának választotta meg. Az ország főszolgabírói karának elnöke.

kisfaludi RÉVÉSZ BÉLA dr., a központi járás tb. főszolgabírója, Budapest. Kiskunhalason született

1889-ben. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Budapesten végezte. Ugy kereskedelmi, mint gimnáziumi érettségit tett. Ezután a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen jog- és államtudományi doktorátust szerzett. Közigazgatási pályáját mindig 1907 októberében Budapesten a vármegyházán kezdte, majd Kunszentmiklóstra került, ahol hét évig előbb mint szolgabíró, később mint tb. főszolgabíró működött. Kunszentmiklós után a ráckevei főszolgabírói hivatalba osztották be. Innen jött 1927 májusában a központi járáshoz, ahol a mai napig is, mint tb. főszolgabíró fejt ki rendkívül sokoldalú működést. Révész Béla dr. mielőtt a központi járás budapesti székhelyére jött élénk szerepet vitt előbbeni állomáshelyeinek társadalmi és kulturális életében. Jelenlegi székhelyén természetesen részben nagyarányú elfoglaltságánál és részben a járás területétől való elszigeteltségnél fogva a községek társadalmi életében nem vehet részt. A világháború kitörésekor azonnal bevonult, rövidesen kikerült a szerb frontra, ahol 1914 decemberében súlyos térdkalácslövést szenvedett, amelynek

következtében a további katonai szolgálatra alkalmatlanná lett. Révész Bélát szeretetreméltóságánál és közvetlen egyszerűségénél fogva a járás közönsége megkülönböztetett szeretetével és ragaszkodásával veszi körül.

PIUKOVICH JÓZSEF dr., a Központi járás tb. főszolgabírója, Budapest. Bácsalmáson született 1895-

ben. Középiskoláit Rozsnyón végezte, majd a budapesti egyetemen államtudományi doktorátust szerzett. Pályáját 1919-ben Monoron kezdte, mint gyakornok, majd ugyanitt 1921-ben szolgabírónak választották. További állomáshelyei Kalocsa és Gyömrő, amely utóbbi helyről 1927 novemberében ment át a Központi járáshoz, ahol ugyanazon év decemberétől mint tiszteletbeli főszolgabíró a mai napig is működik. Piukovich József hivatala mellett jelentős és nagyszabású szakirodalmi működést fejt ki. Miután a vármegye és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamarának anyagi és erkölcsi támogatásaival több éven keresztül hosszabb tanulmányutakat tett Bajorországban, Olaszországban, Poroszországban, Svédországban, Norvégiában, Dániában és végül hat hónapig Angliában, hazatérve gazdag tapasztalatait értékesítette és a mezőgazdasági, közigazgatási kérdésekről több nagyjelentőségű és komoly sikert aratott könyvet adott ki. Eddig megjelent könyvei a »Föld és Közigazgatás«, »Legelőkérdés és annak fontossága«, »Réttek és legelők trágyázása« és a »Faluk és földje«. Piukovich József dr. a világháború kitörésekor önként vonult be. Mint önténtes került ki a harctérre. A négy háborús

évet a szerb és olasz fronton töltötte el. Egyszer sebesült, majd később súlyos fagyást szenvedett. Kiváló hősi magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztel, az ezüst és bronz Signum Laudissal, a bronz vitézségi éremmel, a Károly csapatkeresztel és sebesülési éremmel, valamint a hadi emlékéremmel tüntették ki. 1918 decemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le.

EGEDI KÁLMÁN dr., a Központi járás szolgabírója, Budapest. Abonyban született 1899-ben. Köz-

épiskoláit részben szülőhelyén, részben Szolnokon végezte. Ezután a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen nyert államtudományi doktorátust. Közigazgatási pályáját 1922-ben Pestvármegyénél kezdte. 1923-ban a kiskunfélegyházi főszolgabírói hivatalnál működött, majd 1926 végén a központi járás megválasztott szolgabírója lett. Egedi Kálmán dr. lelkes szorgalmával megbecsült tagja a főszolgabírói hivatalnak. 1930 februárjáig mint a kihágási ügyosztály vezetője, teljes megelégedésre végezte munkakörét és azóta mint a közigazgatási ügyosztályba beosztott szolgabíró folytatja működését. A világháború utolsó évében lett katonaköteles, azonban mire harctéri szolgálatra kiképezték a nagy háború befejeződött.

PESTSZENTLŐRINCZ. Az utolsó tiz esztendő alatt hatalmas külső és belső változáson ment keresztül. Lakosságának száma már városi méreteket ér el. A lélekszám a 31.000-et is meghaladja. Az OFB. akció kiváló eredménnyel járt s a hadirokkantak 310, a köztisztviselők 600 telket kaptak. Majdnem

valamennyi ház már fel is épült. A hősök szobrát Visnyovszky Lajos szobrászművész készítette. A hősök ligete 20.000 négyzetöl területen a község központjában van, mely Resrich Béla műépítész kiváló alkotása, hazánkban a maga nemében a legfelségesebb. Kulturális életét az iskolák egész sora szolgálja. Közutai rendezettek és vasut és villamos kapcsolatai a fővárossal elsőrendűen szolgálják forgalmának megfelelő kialakulását. Szociális intézményei hivatottak a munkásnyomor enyhítésére. Pestszentlőrinc további fejlődési utvonala minden bizonnyal a községnek rövidesen várossá átalakulásához fog vezetni.

KUSZENDA LAJOS, Pestszentlőrinc főjegyzője. A pestmegyei

Bénye községben született 1882-ben. Középiskoláit

Nagykőrösön, a közgazgatási tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját a pestmegyei Gomba községben kezdte,

innen került Péteribe, majd 1906 januárjában lett Kispest községnek segédjegyzője, melyhez Szentlőrinc tartozott. A két községnek 1910-ben bekövetkezett különválása óta Pestszentlőrinc főjegyzője. Azóta teljes két évtized múlt el, amely idő alatt Kuszenda Lajossal az élen bámulatos és nagyszabású fejlődésen ment keresztül a község. Kiváló és értékes tulajdonságainál, de főleg önzetlenségével és puritánságával Kuszenda Lajos mindenkor a helyes és célirányos uton vezette a község ügyeit és ebben a működésében mindig mellette állott polgártársainak lelkes megértése és támogatása. Pestszentlőrinc társadalmi intézményeinek eredménydús működésében is alaposan kivette részét s mint egyháznak felügyelője,

a legtöbb intézménynek elnöke, igazgatósági vagy választmányi tagja, azoknak fejlődésében oroszlánrésze van. Kuszenda Lajost további működésében az a cél is vezeti, hogy községét nyaraló és városias jellegében fejlessze és különösen a szegénysorsu és Budapestre munkába járó dolgozó polgároknak életlehetőségeit javítsa.

TILDY ÁRPÁD, községi mérnök, Pestszentlőrinc. Kassán született

1896-ban. Középiskoláinak és a József műegyetemnek elvégzése után az abaujvármegyei államépítészeti hivatalnál, mint segédmérnök talált alkalmazást. Innen

került jelenlegi állomáshelyére, Pestszentlőrinc-re, mint községi mérnök. A harmincezer lelket számláló Pestszentlőrinc községnek egyedüli rendszeresített állású mérnöke, s mint ilyen látja el azon műszaki dolgokat, amelyeket a rohamosan fejlődő nagyközség szabályozási és építési munkálatai megkívánnak. Nagyfoku elfoglaltsága miatt a helybeli társadalmi és kulturális életben csak mérsékeltet tud szerepet vállalni, mindazonáltal tevékenyen közreműködik a társadalmi egyesületek közhasznú munkáiban mindenütt, ahol szakértelmére szükség van. A világháború második évében bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, majd innen átkerült a balkáni harctérre, ahol könnyebben megsebesült. Tartalékos hadnagy. Hősies magatartásáért a kisezüst és bronz vitézségi éremmel, valamint a Károly csapatkeresztel és a sebesülési éremmel tüntették ki. Tagja a Budapesti Mérnöki Kamarának. Választmányi tagja a városi és községi mérnökök országos szövetségének. Szeretetre-

méltó egyénisége miatt barátainak és ismerőseinek igaz megbecsülését érdemelte ki.

GOMBOS LAJOS adóügyi jegyző, Pestszentlőrinc. Budapesten született 1893-ban. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját a pestmegyei Aporka községben kezdte, mint segédjegyző Nagykatára került. 1919-ben aljegyző lett Pécelen, majd egy fél évvel később hasonló minőségben Pestszentlőrincre került. Ugyanítt választották meg később adóügyi jegyzőnek, amely állását a mai napig is kiváló szorgalommal tölti be. Az adóügyek elsőrendű intézése nagy feladatok végzését kívánja, mert Pestszentlőrinc azon kivételes községek közé tartozik, amelyek házi pénztárukat ugyyszólván kizárólag a kereseti és forgalmi adókból táplálják. Gombos Lajos érdeme, hogy a községben zavartalanul és rendszeren folynak be az adók. Dacára rendkívül terhes munkájának, marad ideje a község társadalmi és kulturális ügyeinek intézéséből is részt vállalnia, s mint a Hitelszövetkezet igazgatósági tagja, valamint a kaszinó titkárja, polgártársai által becsült tényezője a helyi közművelődésnek.

mahálfalvi **RUDY BÉLA** aljegyző, Pestszentlőrinc. A nógrádmegyei Cered községben született az 1902 évben. Gimnáziumi tanulmányainak elvégzése után egy évig közigazgatási gyakornok volt szülőhelyén, majd a közigazgatási tanfolyamon megszerezve a jegyzői oklevelet, 1926. februárjában ugyancsak Cereden aljegyzővé választották. 1928 júliusában került át Vecsésre, majd ugyancsak aljegyzői minőségben 1929 februárjában jött Pestszentlőrincre, ahol a mai napig is lelkes szorgalommal és nagy körültekintéssel végzi munkáját. Rudy

Béla a község társadalmi és kulturális ügyeiben is élénk szerepet visz, a Levente egyesület szertárosa, a Kaszinónak és több más egyesületnek tagja. Pontosságáért, megbízhatóságáért, valamint a közöniséggel való érintkezés alkalmával tanúsított előzékeny modoráért megbecsüléssel és szeretettel veszik körül.

KERESZTESSY JÓZSEF aljegyző, Pestszentlőrinc. A hunyadmegyei Puj községben született 1903-ban. Középiskolának elvégzése után néhány hónapig a Pesti Hírlap szerkesztőségében dolgozott, majd a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője lett. A bankból a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének központjához ment át, ahol az áruosztály vezetője lett. Ebben az időben már sűrűn foglalkozott azazal a gondolattal, hogy a közigazgatási pályára lép és hivatalnokskodásával egyidejűleg bevégezven a közigazgatási tanfolyamot, meg is valósította tervét. Előbb a pestmegyei Iklad községben működött majd Pestszentlőrincen választották meg aljegyzőnek, ahol a mai napig is működik. Keresztessy József szorgalmas és lelkiismeretes munkaerő, akit felettesei teljes bizalmukkal tüntetnek ki. A társadalmi és kulturális intézményekben, dacára nagy elfoglaltságának, értékes munkával veszi ki részét.

SALFER KÁROLY evangélikus lelkész, Pestszentlőrinc. Pozsonyban született 1900-ban. Középiskoláit Kecskeméten, teológiai tanulmányait Budapesten, majd Sopronban végezte. Pályáját 1924 októberében, mint hitoktató segédlelkész kezdte. Innen került Pestszentlőrincre, ahol az új evangélikus egyházközség első lelkésze lett. A pestszentlőrinci leányegyház önállósítása körül kifejtett nagy érdemeit a hitek végtelen szeretetükkel há-

lálták meg. A világháborúban koránál fogva nem vett részt, édesatyja, néhai Salfer Károly azonban a montenegrói harctéren a háború első évében hősi halált halt. Idősebb Salfer Károly részére a nagyezüst vitézségi érem már csak halála után érkezett s így fia tulajdonképpen a vitézi avatásra jogosulttá vált. Lelkesítő működése mellett Salfer Károly jelentékeny szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében.

vitéz MARSCHALKÓ JENŐ nyugalmazott honvédezredes Pestszent-

lőrinc. A szepesmegyei Iglón született 1879-ben. 1894-től katonai nevelésben részesült, 1898-ban elvégezte a Ludovika Akadémiát, majd a honvéd felsőbb

tiszt és számos más tanfolyamot is. Pályáját, mint hadapródtiszt helyettes Sátoraljaujhegyen a miskolci 10. gyalogezrednél kezdte, ahol mint hadnagy 1902-ig teljesített szolgálatot. Ekkor Miskolcra helyezték át, ahol mint főhadnagy az ezredtörzsnél és rövid ideig ezredsegédtiszt volt. 1906-tól a világháború kitöréséig a nagyváradi hadapródiskola tanára volt. Itt lett százados. A háború kitörésekor a verscei 7. honvédgyalogezredhez vonult be, a 4. honvéd menetzreddel került az orosz frontra, a lembergi csatákban zászlóalját vezetett, könnyen sebesült és a 23. honvédhadosztállyal Przemysl-be került. Résztvett a vár védelmében mint előtér állásparancsnok és a kitöréseken zászlóaljparancsnok, majd a vár 1915 márciusában történt feladásakor került hadifogságba. 1920-ban hazatért és folytatta katonai tanári pályáját a budapesti Ludovika Akadémián. Ezen szolgálati ideje alatt érte el az őrnagyi és al-

ezredesi rangokat. Innen került a hadtörténelmi levéltárhoz, mint osztályvezető, majd miután ezredesi rangot nyert, kineveztetett Kispest és Pestszentlőrinc testnevelési vezetőjénekk, testnevelési főtanácsnoki minőségben. 1928-ban nyugdíjazását kérte. A világháború valamint harmincéves katonai pályája alatt számos kitüntetést nyert, így okmányos birtokosa a Vaskoronarendnek, katonai érdemkeresztje, Károly csapatkeresztje, sebesülési érme a katonai érdeméremmel, két emlékérmé van. Nyugdíjba vonulásakor a magyar Signum Laudist és a 30 éves szolgálati keresztet kapta. 1926-ban Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta. A kiváló katonát puritán egyszerűsége miatt osztatlan nagy szeretettel veszi körül mindenki, aki ismeri.

KRONOVETER BÉLA dr., állami polgári iskolai tanár, Pestszentlő-

inc. A szolnokdóhokamegyei Rettég községben született 1893-ban. Budapesten érettségizett, majd ugyancsak itt a polgári iskolai tanár-oklevelet szerezte meg.

A háború kitörésekor azonnal katonai szolgálattételre jelentkezett, rövid kiképzése után az orosz harctérre ment. 1915. áprilisában orosz hadifogságba került, ahonnan nagy küzdelmek után 1921. októberében szabadult. Hazatérése után a pest-szentlőrinci állami polgári iskolának lett a tanára, ahol a mai napig is működik. Ezen idő alatt a Pázmány Péter tudományegyetem jogi és államtudományi fakultását végezte el. 1930-ban jogtudományi doktorrá avatták. Jelentős szerepet visz a testnevelés terén s 1924-től a leveunte egyesület vezető főoktatója. Számos társadalmi intézmény-

lálták meg. A világháboruban koránál fogva nem vett részt, édesatyja, néhai Salfer Károly azonban a montenegrói harctéren a háboru első évében hősi halált halt. Idősebb Salfer Károly részére a nagyvezetési érem már csak halála után érkezett s így fia tulajdonképpen a vitézi avatásra jogosulttá vált. Lelkészi működése mellett Salfer Károly jelentékeny szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében.

vitéz MARSCHALKÓ JENŐ nyugalmazott honvédezered Pestszent-

lőrinc. A szepesmegyei Iglón született 1879-ben. 1894-től katonai nevelésben részesült, 1898-ban elvégezte a Ludovika Akadémiát, majd a honvéd felsőbb

tanfolyamot is. Pályáját, mint hadapródtiszthelyettes Sátoraljaujhegyen a miskolci 10. gyalogezrednél kezdte, ahol mint hadnagy 1902-ig teljesített szolgálatot. Ekkor Miskolcra helyezték át, ahol mint főhadnagy az ezredtörzsnél és rövid ideig ezredsegédtiszt volt. 1906-tól a világháboru kitöréséig a nagyváradi hadapródiskola tanára volt. Itt lett százados. A háboru kitörésekor a verseci 7. honvédgyalogezredhez vonult be, a 4. honvéd menetezreddel került az orosz frontra, a lembergi csatákban zászlóaljot vezetett, könnyen sebesült és a 23. honvédhadosztállyal Przemysl-be került. Résztvett a vár védelmében mint előtér állásparancsnok és a kitöréseken zászlóaljparancsnok, majd a vár 1915 márciusában történt feladásakor került hadifogságba. 1920-ban hazatért és folytatta katonai tanári pályáját a budapesti Ludovika Akadémián. Ezen szolgálati ideje alatt érte el az őrnagyi és al-

ezredesi rangokat. Innen került a hadtörténelmi levéltárhoz, mint osztályvezető, majd miután ezredesi rangot nyert, kineveztetett Kispeszt és Pestszentlőrinc testnevelési vezetőjének, testnevelési főtanácsnoki minőségben. 1928-ban nyugdíjazását kérte. A világháboru valamint harmincéves katonai pályája alatt számos kitüntetést nyert, így okmányos birtokosa a Vaskoronarendnek, katonai érdemkeresztje, Károly csapatkeresztje, sebesülési érme a katonai érdeméremmel, két emlékérme van. Nyugdíjba vonulásakor a magyar Signum Laudis és a 30 éves szolgálati keresztet kapta. 1926-ban Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta. A kiváló katonát puritán egyszerűsége miatt osztatlan nagy szeretettel veszi körül mindenki, aki ismeri.

KRONOVETER BÉLA dr., állami polgári iskolai tanár, Pestszentlőrinc.

A szolnokbókamegyei Retteg községben született 1893-ban. Budapesten érettségizett, majd ugyancsak itt a polgári iskolai tanár-oklevelet szerzte meg. A há-

boru kitörésekor azonnal katonai szolgálattételre jelentkezett, rövid kiképzése után az orosz harctérra ment. 1915. áprilisában orosz hadifogságba került, ahonnan nagy küzdelmek után 1921. októberében szabadult. Hazatérése után a pestszentlőrinci állami polgári iskolának lett a tanára, ahol a mai napig is működik. Ezen idő alatt a Pázmány Péter tudományegyetem jogi és államtudományi fakultását végezte el. 1930-ban jogtudományi doktorrá avatták. Jelentős szerepet visz a testnevelés terén s 1924-től a levante egyesület vezető főoktatója. Számos társadalmi intézmény-

nek komoly működést betöltő tagja, így többek között Fröhvirth Mátyás országgyűlési képviselő által alapított Magyar Holnap társaság tagja is. Kronoveter Béla dr. figyelemreméltó irodalmi működést is fejt ki.

STEINER MÓR, szobafestő, a pestszentlőrinci polgári Kör elnöke.

Steiner Mór hosszú évtizedek óta egyik legjelentősebb tényezője a pestszentlőrinci politikai, társadalmi és kulturális életnek. Onzetlenül és áldozatkészen vállalt

szerepet a pestszentlőrinci templom felépítése körül és a pápa öt ügybuzgó működésének megjutalmazásául a «Pro ecclesia et pontifice» érdemrenddel tüntette ki. Számtalozó szerepet vitt annak idején a Kispestől való elkülönülési mozgalomban. Évek óta alelnöke, majd elnöke a Polgári Körnek, amelynek élén nagy befolyást gyakorolt községének fejlődésére. Számos társadalmi és kulturális intézménynek áll az élén. Egyik legnépszerűbb tagja a pestszentlőrinci társadalomnak.

ANNUS SÁNDOR, vállalkozó, Pestszentlőrinc. A csongrádmegyei

Mindszent községben született 1869-ben. Elemi iskoláinak elvégzése után Szegeden a hároméves faipari, valamint az ácsmesteri ipar folytatására jogosító ipariskola

elvégzése után szülőhazájában mint ácsmester működött 1897-ig. Ekkor jött Pestszentlőrincire, ahol mint önálló kutmester, majd pedig az üzem kibővítésével a mai napig, mint földmunka és vasutépítési vállal-

kozó dolgozott. Pestszentlőrinc községi képviselőtestületi tagjává választják. Annus Sándor egyre nagyobb szerepet visz a község politikai és társadalmi életében. 1916-ban községi bírónak választják. Ezen működését a kommun alatt nem gyakorolta. A község társadalmi és kulturális életében a mai napig is jelentős szerepet visz és a legtöbb intézménynek számottevő és működő tagja. Puritán egyszerűsége miatt általános bizalomnak örvend.

OKRONA SÁNDOR, állami vas-, acél- és gépgyári felügyelő. Pestszentlőrinc. Budape-

sten született 1879-ben. A kereskedelmi akadémia elvégzése után a földművelésügyi minisztériumban mint számtiszt gyakorrok kezdte pályáját, innen egy év múlva a vajdahunyadi ál-

lami vasgyárhoz került, ahol számtiszté nevezték ki. Háromévi itt működés után visszakerült Budapestre, amikor is az állami gyárak központi igazgatóságánál hasonló minőségben működött. 1920-ban az állami gépgyárak főpénztárának főnöke lett, később felügyelői rangban. Okrona Sándor nagy elfoglaltságot igénylő munkája mellett sűrűn veszi ki részét a hazafias és emberbaráti akciókból. Közismert vallásosságánál fogva, amelynek kiváló tanujelét adta a pestszentlőrinci római katolikus templom felépítésének és megszerzésének körül kifejtett munkásságával és jótékonykodásával a pápa a «Pro ecclesia et pontifice» érdemrenddel tüntette ki. Társadalmi téren is előkelő szerepet tölt be. A pestszentlőrinci Uri Kaszinó e'nöke, valamint több más intézménynek a vezetője.

csalaj DÉRY JÓZSEF királyi
ítélőtáblai bíró, Pestszentlőrinc.

Budapesten született 1866-ban. Középiskoláit szülővárosában a piarista főgimnáziumban végezte, majd a Pázmány Péter tudományegyetemen jogot halgatott.

Pályáját 1890-ben a budapesti királyi törvényszéknél kezdte, mint díjtalan joggyakornok. Rövidesen kinevezték aljegyzővé, majd jegyzővé. 1900 januárjában átkerült az I.-III. kerületi királyi járásbíróshoz aljárásbírói rangban, ugyanott 1908-ban járásbíró lett. 1918-ban már a központi járásbírósnál működik királyi ítélőtáblai bírói rangban. 1927-ben megkapta a bírák és ügyészek harmadik fizetési csoportjának jellegét, a méltóságos címmel. Ezen utóbbi minőségben a központi járásbírósnál működik. A világháború alatt előbb mint a császári és királyi főkormányzó-ság igazságügyi osztályának tanácsosa Belgrádban, majd mint a császári és királyi katonai bíróság polgári osztályának vezetője Krajujevácson működött. Kiváló szolgálataiért a hadiékítményes Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki IV. Károly király. Déry József hivatali elfoglaltsága mellett a magyar turista életnek egyik legkimagaslóbb alakja. A Magyar Turista Egyesületnek 34 éven keresztül egyik leglelkesebb közreműködő tagja, jelenleg alelnöke. Huszonhárom éven át szerkesztője és illusztrátora volt a Turisták Lapjának. Számos cikke jelent meg különböző évkönyvekben és folyóiratokban magyar és német nyelven. 1914-ben Thirring Gusztávval együtt kiadta a Magyar Turista Egyesület Huszonöt éves Multja c.

gazdagon illusztrált művet. 1922-ben «Négy évtized a magyar hegyek közt» c. nagyszabású munkája jelent meg a magyar könyvpiacra. Irói működése mellett, mint alpin illusztrátor és festő is nagy sikereket ért el. Számos könyvet illusztrált. Több festményével aratott nagy sikert, így az ezredéves országos kiállítás alkalmával «Tengerszem panorámája» című háromméteres nagy festményével, amelyért két éremmel tüntették ki, valamint az 1929. tavaszán a Nemzeti Szalonban rendezett Nemzetközi Alpin Képképzőművészeti kiállításon kiállított öt tátrai tárgyú festményével, amelyekért a kormányzó közvetlenül is elismerését fejezte ki. Déry József mint állandó pestszentlőrinci lakos községének társadalmi életében is számottevő szerepet tölt be és polgártársainak megkülönböztetett szeretetét és megbecsülését bírja.

BALLA MIHÁLY, nyugalmazott
MÁV. főművezető, Pestszentlőrinc.

A nógrádmegyei Diósjenő községben született 1865-ben. Elemi iskoláinak elvégzése után a vasuti altiszti tanfolyamon nyert képesítés mellett a lakatos mesterséget is kitanulta.

Hároméves katonáskodása után a MÁV. szolgálatába lépett lakatossegédi minőségben, majd 1891-ben művezető, 1896-ban főművezető lett. Ebben a minőségben ment nyugalomba 1924-ben. Társadalmi szereplése széles területen mozog, amíg a MÁV. szolgálatában állott a Törekvés dalárda tagja volt, majd miután Pestszentlőrincen telepedett le a község képviselőtestületének tagja, majd később községi bíró lett. Tagja a testnevelési bizottság-

nak és a népművelődésének társelnöke. Pestszentlőrinc uri társadalma hamarosan bizalmába és szeretetébe fogadta Balla Mihályt, aki erre a megtiszteltetésre méltónak is bizonyult.

CSEPEL. Egyike a legnagyobb magyar községeknek. Utolsó tíz esztendeje egy tűneményes fejlődés jegyében zajlott le. Csepel, amelynek lakossága 27.000. Tulajdonképpen gyárvárosi benyomást kelt az idegenre. Hatalmas gyártelepek sorakoznak egymás mellett, amelyekben ezer és ezer munkás dolgozik. Kulturális téren számos elemi iskolái és egy négyosztályú polgári iskola gondoskodik a nevelésügyről. Emellett imponáló fejlettségükkel úgy a népművelési, mint a testnevelési intézmények végeznek nagyszabású kultúrmunkát. Az OFB által ezerszáz házhelyet osztottak szét, amelyeknek nagy része fel is épült. Forgalmát jelentősen emeli a fővárossal összekötő helyi érdekű villamos vasút. Az utolsó tíz év alatt épült a már említett négyosztályos polgári, valamint egy új elemi iskolája. Csepel község fejlődése biztos úton halad előre, amelynek kétségtelenül az elkövetkező esztendőök újabb számottevő alkotásai lesznek érték-meghatározó állomásai.

RÓBL JÁNOS, római katolikus plébános, címzetes kanonok, Csepel. Mosonyban született 1877-ben. Középiskoláinak és teológiai tanulmányainak elvégzése után, 1900-ban pályáját mint káplán Ráckevén kezdte. További állomáshelyei Budakeszi, Budakalászon plébános 1907-től, majd Csepel, ahol 1917 óta plébános. 1925-ben Prohászka Ottokár a székesfehérvári káptalan tb. tagjává nevezte ki. A közélet terén jelentős szerepet visz, elnöke az iskolai gondnokságnak, valamint a tanonciskola felügyelőbizottságá-

nak. Egyházának ügyeit kiváló tudásával és elismert szívjóságával intézi. Számos egyházi, társadalmi és kulturális intézménynek elnöke, így többek között a keresztény polgári kaszinónak, alelnöke a ker. polgárok szövetségének, a csepeli Zenekedvelők egyesületének. Társadalmi munkásságának elismerésül a TESz. a jubilumi érdemkeresztel tüntette ki. Közvetlen egyszerűsége miatt megkülönböztetett szeretettel veszik körül nemcsak egyházhívei, hanem az egész csepeli társadalom is.

KONCZ JÁNOS dr., Csepel főjegyzője. Dicsőszentmártonban született 1880-ban. Középiskoláit Kolozsvárott, jogtudományi tanulmányait részben ugyanott, részben Budapesten végezte. Közigazgatási pályáját Székely-Derzs községben kezdte, majd később Dicsőszentmártonban működött. Jelenlegi állomáshelye Csepel, amelynek ügyeit kiváló tehetséggel, alapos és nagy tudásával a köz teljes megelégedésére intézi. Koncz János, aki évtizedek óta a Községi és Körjegyzői Egyesületnek elnöke, hivatása gyakorlása mellett egyik leglelkesebb harcosa kartársai érdekeinek megvédéséért folytatott nagy küzdelmekben. Főszerkesztője és kiváló szakírója a Községi Közlönynek. Pestvármegye törvényhatósági bizottságának egyik agilis és sűrűn szereplő tagja. Községének társadalmi és kulturális ügyeiben, dacára sokoldalú, nagy más elfoglaltságainak példátlan munkabíráásával eredményekben gazdag munkát végez.

LOKEY BÉLA dr. közigazgatási jegyző, Csepel. Hatvanban született 1890-ben. Főgimnáziumi, valamint jogi tanulmányait Budapesten végezte, majd a közigazgatási tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját Erzsébetfalván az azóta várossá

előrerukkolt Pesterzsébeten kezdte. Jelenleg Csepel község közigazgatási jegyzője. Lokey Béla dr. lelkes igyekezettel intézi ügyosztályának ügyeit. Községének társadalmi és kulturális ügyeiben nagy körültekintéssel és hathatós eredményeket felmutató munkássággal vesz részt. A római katolikus egyháztanács tagja. Mint újságíró is komoly tényezője a helyi társadalomnak.

FEJÉR VILMOS aljegyző, Csepel. Marosvásárhelyen született 1886-ban. Középiskoláinak elvég-

zése után a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját Csepelen kezdte, ahol a mai napig is az anyakönyvezetők teendőit lát-

ja el. Korábban, a világháború kitörése előtt Temesváron rendőrtiszt volt. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és az olasz frontküzdelmekben, mely utóbbin hadifogságba került. Hazatérése után mint hadnagyot a budapesti katonai városi parancsnoksághoz nemzetvédelmi tisztnek osztották be. Itt működött 1921 március elsejéig. A világháború alatt tanúsított hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a Károly csapatkeresztel és sebesülési éremmel tüntették ki. Katonászkodásának befejezése után, miután a megszállott Temesvárra vissza nem térhetett, lépett a már említett közigazgatási pályára. Csepelen több társadalmi intézménynek agilis közreműködő tagja.

DABASI TIBOR dr. községi orvos, Csepel. Monoron született 1902-ben. Középiskoláinak és egyetemi tanulmányainak elvégzése után

az iskolai és tisztiorvosi képesítést is megszerezte. Tanulmányainak befejezése után Berlinben kezdte meg, mint kórházi orvos működését. Itt még fokozta orvosi ismereteit, majd visszajött Magyarországra és Csepelen telepedett le. Mint magánorvos működött rövidebb ideig, majd megválasztották községi orvossá. Fiatalsága dacára kiváló szaktudásával hamarosan felkeltette maga iránt a bizalmat. Kizárólag hívatásának él, a község ügyeiben, csupán mint a képviselőtestületnek hivatalból kinevezett tagja vesz részt. Egyetemes orvosgyakorlatot folytat.

KUX SÁNDOR dr., ügyvéd, Csepel. 1885-ben született Liptó-Kisporuba községben. Középiskoláinak és egyetemi tanulmányainak elvégzése után Csepelen nyitott ügyvédi irodát, ahol a mai napig is működik. A világháború első napjától mindvégig harctéri szolgálatot teljesített. Többször sebesült. Kitüntetései a kisezüst vitézségi érem, a Signum Laudis, a Károly csapatkereszt, valamint a sebesülési érem három pánttal. Kux Sándor dr. élénk szerepet visz a csepeli társadalmi életben s mint a helyi izraelita hitközség elnöke, polgártársainak igaz megbecsülését bírja.

NIEDERKIRCHNER GYULA, takarékpénztári cégvezető, Csepel. 1900-ban született Csepelen. A budapesti kereskedelmi akadémián érettségizett, majd 1920-ban a Soroksár-Dunaharaszti-Taksonyi takarékpénztárnál mint könyvelő kezdte pályáját. Innen Csepelre jött, ahol a község gazdasági előadója lett. 1923-tól alkalmazottja a Csepeli Takarékpénztár r.-t.-nak, ahol jelenleg mint üzletvezető cégjegyző működik. A község társadalmi életében tevékenyen működik közre. Tagja a Polgári Kaszinónak és a Polgári Körnek.

SOROKSÁR. Ez a nagyiramban fejlődő község az utolsó tíz év alatt úgyszólván városias jelleget nyert. Méretei túlnőnek az átlagos községi fogalmon, forgalma rendkívüli méretekben növekedett meg. Legjelentősebb fejlődésére az OFB által lefolytatott házhely juttatási akció. Huszonhét házhelyet osztottak ki, amelyek egytől-egyig felépültek. Maga a község adott kölcsönt az építetőknek teljesen kamatmentesen. Soroksáron az utóbbi években egy kéttantermes óvoda, a Stefánia Szövetség céljait szolgáló otthon, egy római katolikus kántorlakás, három gyalogjáró, két vasbetonhíd épült. A község főutcái makadám burkolatot kaptak, ezenkívül a község belterületén mindazon utcák, ahol még eddig nem volt aszfalt, járdát kaptak. Impozáns és szép szoborral emlékeztek még a hősi halottakról és ekörül egy szép parkot létesítettek. A község lélekszáma a tíz esztendő alatt közel 40 százalékkal gyarapodott. Soroksár lakossága túlnyomóan római katolikus. Társadalmi és kulturális élete rendkívül fejlett. Polgári fiú- és leányiskolája és több elemi iskolája van. Egyesületei szép eredménnyel működnek. A község fejlődése zavartalan úton halad előre.

KOVÁCS ANTAL, Soroksár plébánosa, pápai kamarás, tb. esperes. Kecskeméten született 1885-ben. Középiskoláit szülővárosában a piaristák főgimnáziumában, majd teológiai tanulmányait a váci teológiai főiskolán és a bécsi egyetemen végezte. Pappá szentelése 1907-ben volt. Pályáját Ceglédbercelen kezdte, majd 1910 szeptemberétől 1913-ig Vácott működött mint teológiai helyettes tanár. Ettől az időtől kezdve Soroksár plébánosa volt, 1917-ben kerületi esperessé nevezték ki, majd 1928 június 13-ától

a pápa titkos kamarása. Lelkes és kiváló működésével községének fejlődésében nagy szerep jutott osztályrészéül. Vezetője a legtöbb társadalmi intézménynek. Egyházközségének ügyeiben nagy eredményeket felmutató alkotások sorakoznak egymás mellé. 1925-ben a kongregációnak díszes hajlékot épített, majd ugyanezen évben polgári fiú- és leányiskolát alapított. A világháború alatt a hadbavonultak családtagjait segélyező egyesületnek elnöke volt. Puritán egyszerűségéért és nemes áldozatkészségéért hívei határtalan szeretettel és ragaszkodással veszik körül. Kovács Antal 1929-től a soroksári vitézek díszelnöke.

HANDL MIHÁLY, Soroksár főjegyzője. 1879-ben született Soroksáron. Középiskolai tanulmányait Esztergomban végezte, majd a közigazgatási tanfolyamon, Budapesten nyert jegyzői oklevelet. Pályáját 1900-ban, mint rendszeresített segédjegyző Soroksáron kezdte, rövidesen 1905-ben adóügyi jegyzővé választották meg, majd 1914-ben a község polgársága egyhangulag főjegyzőjévé választotta meg. Azóta is a mai napig Soroksáron teljesíti közigazgatási tevékenységét és immár három évtizedet meghaladó munkája községének nagyarányú fejlődését indította elő. Handl Mihály nagy hivatali elfoglaltsága mellett időt talált azonban arra is, hogy községének társadalmi mozgalmában is kivegye részét. Lelkes odaadással fáradozik minden nemes ügyért s mint a legtöbb intézménynek vezető tagja, azoknak felvirágoztatásában kiváló munkát végzett. A római katolikus iskolaszék világi alelnöke, valamint iparhatósági biztos és tüzoltó testületi elnök.

RANSBURG HUGÓ dr., Soroksár ügyvezető községi orvosa. Ara-

don született 1860-ban. Középiskolai tanulmányait szülővárosában a minoriták gimnáziumában végezte, orvosi diplomát a budapesti egyetemen szerzett 1892-ben. Ugyancsak Budapesten végezte a rákövetkező évben a középiskolai egészségügyi tanfolyamot. Pályáját mint községi orvos 1893-ban Soroksáron kezdte. 1911-ben kinevezték tiszteletbeli járási orvossá. Elnöke volt több éven át a soroksári úri kaszinónak. Élénk szerepet visz úgy a megye, mint a község társadalmi életében, huszonnyolc éven át a megye törvényhatóságának tagja volt. Elnöke a soroksári tűzoltóköri és polgári dalkörnek. A Stefánia Szövetség helyi fiókjának vezető főorvosa. Közhasznú és áldásos tevékenységéért 1925-ben egészségügyi tanácsossá nevezték ki. Ransburg Hugó dr. a világháború egész tartama alatt a Vöröskereszt soroksári ötvenágyas kiegészítő kórházának főorvosa volt, amely működéséért a Vöröskereszt másodosztályú hadiékítményes díszjelvényével tüntették ki.

SCHMIDT FERENC dr., állami polgári iskolai tanár (igazgató), Soroksár. Budapesten született 1897-ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait a pécsi Erzsébet tudományegyetemen végezte. Pályáját a fővárosi ipariskolánál kezdte, majd innen Soroksárra került, ahol a római katolikus fiú- és leányiskolának tanára és igazgatója lett. Azóta itt működik és nagy műveltségével számottevő tényezője lett a soroksári közművelődésnek. Mint a helyi testnevelési bizottság kinevezett tagja, valamint az iskolán kívüli népművelődés előadója, kiváló és értékes oktatói működést fejt ki. A község legtöbb társadalmi intézményében komoly szerepet tölt be, a soroksári Kaszinónak elnöke volt.

A község értékes könyvtárának vezetője. A világháború utolsó két esztendejében katonai szolgálatot teljesített. Tagja az országos polgári iskolai tanáregyesületnek és számos más tudományos társaságnak.

PUSKA ISTVÁN, a soroksári felsőkörzeti állami elemi iskola igazgatója. A somogy megyei Gölle községben született 1879-ben. Elemi iskoláit ugyanott végezte, majd a kaposvári főgimnáziumban folytatta tanulmányait. A tanítóképzőt pedig a somogycsurgói állami tanítóképző intézetben fejezte be, ahol tanítói oklevelet nyert. Pályáját Szöllösgyörök községben kezdte, mint osztálytanító és segédkantor 1900-ban. Következő állomáshelye a szöllöskislaki állami iskola, majd egyévi itt tartózkodása után 1906 szeptemberében a vas megyei Barkóc községbe helyezték át, ahol szívvel lélekkel szolgálta a magyarosítás szent ügyét. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Végig küzdötte a nagy háború négy esztendejét. Többször részesült kitüntetésben. Az összeomláskor őrmesteri rangban leszerelt. Ekkor visszatért falujába, azonban a jugoszláv hatóságok üldöztetései miatt egyre tartahatatlannabbá vált helyzete. Végül is 1919 telén mint nem túrt magyar elemet kitiltották a faluból. Így került 1920 januárjában Soroksárra, ahol az állami elemi iskolánál nyert beosztást. Azóta egyfolytában itt működik, mint az állami iskola igazgatója. Működési köre kiterjed a továbbképző gazdasági népiskolára, az iparostanonciskolára, az ovodákra, az iskolán kívüli népművelésre, valamint a levante egyesületben vállalt két szakasz oktatására. Puska István a község társadalmi egyesületeiben is tevékenyen közreműködik.

BODÓ LAJOS, állami elemi iskolai igazgató, Soroksár. A csikmegeyi Kászonzeltiz községben született 1887-ben. A

tanítói oklevelet a csiksomlyói római katolikus tanítóképzőben szerezte. Pályáját Torodán kezdte meg, majd 1907—1919-ig a vizaknai állami elemi iskolánál mint kántortanító folytatta. A román megszállás után előbb Pestszentlőrincen, majd Taksonyban és végül 1922-től Soroksáron az állami elemi iskolánál működött, mely utóbbi helyen 1923-tól igazgató. Az oktatásügy terén irodalmi működésével is kiváló érdemeket szerzett, melyért többször pályadíjjal vagy dícsérő és elismerő okmánnyal tüntették ki. Tanítói egyesületek életében értékes munkásságot folytat, miért kártársai a Pestvármegyei Általános Tanítóegyesület Ráckevei Körének elnökségével tisztelték meg. Mint a soroksári levante egyesület alelnöke, a Soroksári Ifjak Vörösmarty Körének tiszteletbeli elnöke, valamint több más intézménynek agilis és közreműködő tagja, eredményes működésével szerezte meg magának polgártársainak ragaszkodó és kitüntető bizalmát. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, majd 1915. decemberében többszöri sebesülés után, mint szolgálatképtelent felmentették.

SEPSEY BENEDEK dr., ügyvéd, takarékpénztári ügyész, Soroksár. Torontálvásárhelyen született 1890-ben. Középiskoláit Pancsován, egyetemi tanulmányait pedig 1913. évben Budapesten fejezte be. Ügyvédi oklevelét 1920-ban szerezte. Pályáját Torontálvásárhelyen, mint községi jegyzői gyakornok kezdte,

közben 1918-ban Kassán elvégezte a közigazgatási tanfolyamot is. Közvetlenül a jegyzői gyakornokoskodás után 1914-ben, mint joggyakornok a pancsovai királyi törvényszéknél működött, majd ugyanott 1920-ban, mint törvényszéki jegyző vonult nyugalomba és Soroksáron ügyvédi irodát nyitott. Sokoldalú működése mellett mindenkor lelkes támogatója volt a különböző társadalmi akcióknak. Mint a Soroksár-Haraszti-Taksonyi takarékpénztár ügyésze, valamint a vármegye tiszteletbeli ügyésze komoly megbecsülést vívott ki maga számára. A világháború második évétől az összcsohlásig harctéri szolgálatot teljesített. Kitüntetései a hadi díszítményes Signum Laudis és a bronz, valamint a Károly csapatkereszt.

WEISZ MÁRTON kiskazda, Soroksár. 1869-ben született Soroksáron. Elemi iskoláit szülőhelyén

végezte el, majd szüleinek birtokán foglalatostkodott. Korán kapcsolódott be községének ügyeibe. Huszonhét év óta a helybeli képviselőtestületnek tagja s ebben a minőségében lelkes fáradozással vette ki részét a község fejlesztési munkákból. 1910 óta megyei törvényhatósági bizottsági tag. A soroksári takarékpénztár r.-t. igazgatósági elnöke, valamint a helybeli gazdakörnek választmányi tagja. A kommunizmus alatt nemzetí magatartása miatt a vésztörvényszék által tuszként letartóztatásban volt, azonban Romauelli ezredes beavatkozása folytán a börtönből kiszabadult. A világháború alatt mint községi bírót a hadiszolgálat alól felmentették. Weisz Mártont a község társadalmi moz-

galmaiban kifejtett példás és áldozatkész közreműködéséért polgártársai igaz szeretetükkel veszik körül.

SCHUBERT PÉTER, a soroksári Gazdakör elnöke. Soroksáron született 1863-ban. Iskoláit ugyanitt végezte. Mint egyszerű földművelő kezdett foglalkozni községének ügyeivel és nagy szorgalmánál fogva rövidesen komoly megbecsülést érdemelt ki. Sokoldalú társadalmi szereplésével már korán észrevétette magát. Tagja, majd 1918 óta elnöke a soroksári gazdakörnek, amelynek fejlődésében az oroszánrész őt illeti meg. Rendes tagja a soroksári úri kaszinónak és a Vörösmarty irodalmi egyesületnek. 1895 óta választott, majd 1921-től mint községi bíró hivatalból tagja a képviselőtestületnek. Schubert Péter egyszerű származása dacára széles és gazdag tapasztalataival sok tekintetben járult hozzá községének fejlődéséhez. A világháború alatt magas kora miatt katonai szolgálatot nem teljesített.

PELLER MÁRTON, a soroksári ipartestület elnöke. 1884-ben született Soroksáron.

Hat elemi népiskolát szülőhelyén végzett, majd a mérszáros- és hentesmesterséget tanulta ki. Röviddel ezután mint önálló iparosmester kezdte meg

munkáját Soroksáron. A község iparos mozgalmainak egyik lelkes és irányító tagja. Az iparos intézmények alakulásában kimagasló szerepe volt. A soroksári húsiparosok elnöke, hosszú időn keresztül pedig a Soroksári Iparos és Olvasókör elnöke volt. Jelentős szerepet visz a Soroksár-Haraszti-Taksonyi Takarékpénztár r.-t. életében is, amelynek 1902 óta igazgatósági tag-

ja. A világháború kitörésétől kezdve harctéri szolgálatot teljesített egészen az összeomlásig. A fronton tanúsított hősi magatartásáért a bronz vitézségi érmet, az ezüst és a vaséremkeresztet kapta meg, utóbbit a koronával.

SCHAUB MIHÁLY dr., Soroksárpéteri római katolikus lelkésze.

Nagymaroson született 1888-ban. Középiskoláinak elvégzése után a turini hittudományi főiskolán teológiát tanult. Pályáját 1913-ban kezdte főbb kápláni állo-

máshelyei az esztergommegyei Szentkereszt, a budapesti III. ker. Szent Alajos fiuárvalház, a svájci Maroggia, Nyergesujfalu, Kiskunhalas, Monor és Hatvan. A háború alatt mint táborigazgató is működött. Jelenleg Soroksárpéteri római katolikus lelkésze. Schaub Mihály dr. élénk szerepet visz az egyházi ügyekben, de emellett híven buzgólkodik a község fejlesztése körül is. A katolikus legényegyletnek másodelnöke. A világháború utolsó két esztendejében az olasz hadifoglyok táborigazgatója volt. Fáradhatatlan ügybuzgalmának köszönhető a holtpontra jutott templomépítés folytatása, amelynek költségeit lelkes utánjárás után előteremtette.

széki **SZÉKY ENDRE**, református lelkész, Soroksárpéteri. A tol-

namegyei Gerjen községben született 1899-ben. Középiskoláit Gyöngön és Kecskeméten végezte, majd a budapesti Lónyai-utcai református főgimnáziumban tett érettségét. Teológiai tanulmányait Budapesten végezte és ugyanekkor

párhuzamosan a kecskeméti jogakadémián abszolált. A jogtudori oklevelét a közeljövőben fogja megszerezni. Elvégzett tanfolyamainak sorába tartozik tanítói képesítése is. Pályáját 1921-ben mint esperesi segédlelkész Alsódabason kezdte. Innen került Ócsára, ahol a környék összes iskoláinak hitoktatója, valamint ezzel egyidejűleg a soroksárpéteri református hívek lelki gondozója volt. 1925-ig működött Ócsán, majd mint a soroksárpéteri református egyház lelkésze töltötte be hivatását. Ekkor még a soroksárpéteri ref. egyháznak semmi vagyona, sem temploma, egyházi épületei nem voltak. Székely Endre fáradhatatlan, akadályt nem ismerő munkásságának eredményeképpen, 1 év alatt az egyháznak templomot, paplakot építtetett. Igen nagy dolog ez ebben a községben, ahol szegény gyári munkások laknak s a teljes költségeknek csak elenyésző része jöhetett össze a hívektől. A lelkész személyesen járta be az országot sok községét s közadakozásból építtette föl a templomot, paplakot, a szükséges összeget így teremtvé elő. Ugyancsak 1 év alatt szerzett az egyháznak 30 kat. hold szántóföldet és 800 négyszögöl telket, melyen ma a templom és lelkészlak áll. Soroksárpéteri társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet tölt be. Megszervezte a negyven tagból álló református dalárdát, amelynek egyuttal karagya. Nagyvonalu és lelkes felkarolója a testnevelési és az iskolán kívüli népművelési bizottságoknak, amelyeknek eredménydus működésükben kiváló munkát végez. A levante egyesület társelnöke. Tipusa annak az igazi papnak, aki szívvel lélekkel él hivatásáért s nincsen más vágya, mint boldognak és megelégedettnek látni híveit.

KAZATSAY MIHÁLY dr., nyug. magyar királyi pénzügyminiszteri

számvevőségi főtanácsos, Soroksárpéteri. Az udvarhelymegyei Etéd községben született 1876-ban. Székelyudvarhelyen érettségizett; egyetemi tanulmányait részben a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen, részben a kolozsvári Ferenc József egyetemen végezte, amely utóbbi egyetemen szerezte meg az államtudori oklevelet. Pályáját Segesváron mint a nagyküüllővármegyei számvevőség gyakornoka kezdte, majd 1905-ben számvevő lett Nagycsinken, itt működött 1917-ig. Innen Medgyesre került hasonló minőségben. Ezen állomáshelyén a «Medgyes és Vidéke» című heti társadalmi és szépirodalmi lapnak volt főszerkesztője a háború végéig, amikor is a román hatóságok a lapot beszüntették. 1919-ben a hűségeskü megtagadása miatt állásából elmozdították és a megszállott területről kiutasították. Több hónapi küzdelem után a pénzügyminisztériumhoz, mint pénzügyi főtanácsos került, majd 1926-ban 28 évi szolgálat után saját kérésére egészségügyi okokból nyugdíjazták. Jelentős irodalmi működést fejt ki, nemkülönben számottevő szakmunkákat is ír. Soroksárpéterin, ahol hat éve lakik, a polgárság szerető megértése veszi körül s mint a római katolikus egyházközség világi elnöke, valamint a római kat. társaskör, a levante egyesület és az állami iskolák gondnokságának elnöke, kiváló és Soroksárpéteri fejlődésére nagy hatással bíró tevékenységet fejt ki. Soroksárpéteri polgársága lelkes és igaz szeretettel veszi körül.

TURCSÁNY ISTVÁN, állami elemi iskolai igazgatótanító és kántor. Soroksárpéteri. Munkácsen született 1882-ben. Alsó középiskoláit szülővárosában, valamint nyitrai megyei Szakolcán végezte. A tanítói képesítőt a mármaroszigeti

állami tanítóképzőben nyerte. Pályáját a beregme gyei Pósháza községben kezdte, mint római katolikus kántortanító. Innen Hidasrákosdra (Vas megye) került 1913-ban, majd egy évvel később a soroksárpéteri állami elemi iskolához jött, ahol 1922-től mint igazgató működik. Az iskolán kívüli népművelődés terén fejt ki jelentős tevékenységet. Az iparostanonciskola, valamint a gazdasági továbbképző iskola igazgatója és ezen rendkívül nagy fáradtsággal járó oktatói működés mellett még a faiskola szellemi vezetője és gondnoka. Turcsányi István példás és lelkes munkálkodásáért polgártársainak elismerő szeretetét és megbecsülését érdemelte ki. A világháború második évében három hónapig harctéri szolgálatot teljesített, majd betegen visszakerülve a frontról, mint hadapródormester leszerelt.

FRITSCH OTTÓ, m. kir. nyug. alezredes, Soroksárpéteri. A szilészi Hotzenplotzban született 1880-ban. Reáliskolai tanulmányait Jägerndorfban (Szilézia) végezte, majd a budapesti császári és királyi hadapródiskolába került és

1900-ban tiszti vizsgát tett. 1911-ben továbbá a hadtesti tisztikar kiképzési tanfolyamát is sikerrel végezte el. Katonai pályáját a 23. sz.

közös gyalogezrednél kezdte, mint hadapródhelyettes. Ezen ezred kötelékében érte el a hadnagyi és főhadnagyi rangot. Innen került át a 65-ös közös gyalogezredhez, ahol rövidesen százados lett. Rövid ideig a vezérkarban is teljesített szolgálatot, majd később zászlóaljparancsnok és röviddel utána első ezredsegédtiszt lett. A nemzeti hadseregnek mint százados aktív tagja volt. Itt nevezték ki őrnaggyá, majd 1922-ben alezredessé. 1925-ben nyugdíjazták. Katonai pályájának legnagyobb részét a világháború alatt töltötte ki, 28 hónapig a fronton volt, mely idő alatt egyszer sebesült. Kiváló hősi magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztet a kardokkal, továbbá a bronz Signum Laudist a kardokkal és a Károly csapatkeresztet kapta. Egyéb kitüntetései a husz éves magyar tiszti érdemkereszt és a boszniai hadjárat alkalmával elnyert emlékérem. Nyugalomba vonulása óta Soroksárpéterin gazdálkodik. Az evangélikus egyház felügyelője. Fritsch Ottó 1918-ban lett magyar állampolgár. A kiváló katonát igaz magyarságáért fölöttébb becsülik ismerősei és barátai.

legényei **BODNÁR ÖDÖN**, református kántor, állami tanító, községi képviselő és

levente - főoktató, Soroksárpéteri. Feketepatakon született 1892-ben. Miután gimnáziumi tanulmányait és a tanítóképzőt sikeresen elvégezte, pá-

lyáját az ugocsa megyei Halmi községben kezdte 1913-ban. Itt működött megszakítás nélkül 1920-ig, amikor Soroksárpéterre került, ahol a mai napig is nagyra hivatott oktatói működést fejt ki. Levente-zenekart szervezett. A hangszerek ára

nagyrészen fáradhatatlan munkássága által lett kifizetve. Társadalmi és kulturális téren vezető szerepet visz, s mint a levante egyesület főoktatója, az iparostanonciskola tanítója, valamint az iskolánkívüli népművelés előadója komoly és tapasztalatokban gazdag munkát végez. A református egyház presbiter, s a református anyae gyház egyik főmegalapítója, mint templom-gondnok a ref. templom felépítése körül, országos gyűjtés keretében tevékeny munkásságot fejtett ki. Bodnár Ódön szeretetreméltóságánál és puritán egyszerűségénél fogva becsült tagja a soroksárpéteri társadalomnak.

DOLEZSÁL BÉLA, állami tanító, Soroksárpéteri. A bars megyei Ujbánya községben született 1887-ben. Öt gimnáziumi osztályt a budapesti Tavaszmező-utcai főgimnáziumban végzett, majd tanítói képesítést nyert a losonci állami tanítóképezdőben 1907-ben. Pályáját a budapesti Klotild szeretetház elemi iskolájában, mint tanító kezdte. Innen 1909-ben a líptóme gyei Besenyő községbe került, ahol az állami népiskolánál működött 1919-ig. Ekkor azonban, mivel a hűségeskü letételét megtagadta, állását veszítette és kiutasították. Viszontagságos hónapok kezdődtek, amikor is a kommunizmus alatt mint ujságárus kereste kenyerét. A kommunizmus lezajlása után került Soroksárpéterire, ahol előbb mint ideiglenes, majd később mint véglegesített tanító folytatta pályáját. Az iskolánkívüli népművelődés terén ismeretterjesztő előadásokat tart. Vezetője az analfabéta tanfolyamnak, valamint az ipariskolai rajzoktatásnak. Dolezsál Béla széles nagy tudásával és lelkes szorgalmával egyik komoly tényezője soroksárpéteri közművelődésének.

CSÉM JÁNOS, sütőmester, Soroksárpéteri. Zalaegersze gen született 1884-ben. Ele-

mi iskoláinak elvégzése után tanonciskolába járt, majd négy évi tanoncoskodás után a pékmesterséget tanul- ta ki szülővárosában. Miután több

helyen segédeskedett, a budapesti Erzsébet kenyérgyárhoz került. Itt volt alkalmazásban öt évig. 1917-ben önállósította magát, miután az akkori kispesti főszolgabíró ságtól Kispest székhelyen üzennyitási engedélyt kapott. 1922-ben Soroksárpéterin nyitotta meg pékipari üzemi-ét. Példás nemzeti érzése biztosította számára a soroksárpéteri iparosságnak és polgárságnak méltán kiérdemelt megbecsülését és szeretetét. Csém János lelkes igyekezettel vesz részt a megalakulandó soroksárpéteri nagyközség szervezési ügyeiben és minden bizonnyal a képviselőtestületnek tagja lesz. A helybeli római katolikus társasör- nek alelnöke.

DUNAHARASZTI. Az utolsó tíz évben a község lakóinak a száma száz százalékkal emelkedett. Ma mintegy 10.000 lakósa van Dunaharasztnak 1800 házzal. 1922-ben polgári fiú és leányiskola létesült a községben, majd 1927-ben Rákóczi-ligeten emeletes fiú- és leányiskola épült. Ugyanebben az évben a Földváry kastélyt vásárolták meg a község háza céljaira. Kiepült a Dunaharaszti-ceglédi országútig nyuló 12 kilométeres megyei műút. Ugyancsak 1927-ben leplezték le a hősök szobrát. A községben 10 katasztrális holdat parcelláztak fel. A fásítás Dunaharaszti egész területén szép eredménnyel végeztetett el. A Dunán két strand-fürdő létesített.

tárnói BUOCZ RUDOLF esperes-plébános, Dunaharaszti. Budapesten született 1873-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd az érettségi után teológiai hallgató lett. Pappá szentelése után 1895-ben a kecskeméti plébánián, mint káplán kezdte pályáját. Innen Algyőre, majd Pesterzsébetre került. Szendehelyen lett plébános, ahol a világháború alatt lelkes és fáradhatatlan odaadással végezte hivatását. További állomáshelyei Taksony, majd Dunaharaszti, ahol a mai napig is, újabban mint esperes-plébános tölti be magas hivatását. Községének, valamint egész egyházkerületének egy társadalmi, mint kulturális ügyekben vezető szerepet visz. Híveinek igaz és őszinte ragaszkodása teszi könnyűvé nehéz munkájának elvégzését.

FÖLDVÁRY AURÉL Dunaharaszti főjegyzője. Majs községben született 1888-ban.

Középiskoláit Pécsen és Szegeden végezte, majd Budapesten jogot hallgatott. Közben megszerezte a jegyzői oklevelet Pécsen. Pályáját Kovácsdán 1910-ben kezdte. További állomásai Kiskőrös, majd Hajós, amely utóbbi helyen 1927-ig adóügyi jegyző volt. Ekkor választották meg Dunaharaszti főjegyzőnek. A világháború kitörésekor bevonult, a m. kir. 19. honvéd gyalogezredhez, résztvett az orosz frontküzdelmekben. Hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a másodosztályú ezüst, valamint a bronz vitézségi éremmel tüntették ki. Birtokosa a Károly csapatkeresztnek és sebesülési éremnek. Tart. főhadnagyként szerelt le. Dunaharaszti társadalmi életében tevékeny szerepet tölt be. A katolikus egy-

háztanács és hitközség világi elnöke, az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, az OKH. helybeli fiók szövetséget felügyelő bizottságának, valamint a Testnevelési és Népművelési bizottságok elnöke. A Nemzeti Kaszinó és Temetkezési Egylet választmányi tagja.

ZLÓBL JÓZSEF, Dunaharaszti nyugalmazott főjegyzője. Budape-

sten született 1874-ben. Középiskoláit szülővárosában, a budai főreáliskolában végezte, 1894 nov. 4-én jegyzőgyakornok lett, majd 1897-ben jegyzői oklevelet szerzett. Egész köztisztviselői pályáját Dunaharaszti-ban töltötte el, ahol 1900 dec. 22-én főjegyzőnek választották meg. Hosszu és nagy eredményeket felmutató működését az 1927. évben fejezte be, amikor is nyugalomba vonult. Különösen nagy érdemeket szerzett a proletárdiktatura alatti, amikor a község polgárságának érdekeit minden irányban sikerült megvédenie.

KÉPESSY BÉLA, a dunaharaszti állami polgári fiu- és leányiskola

igazgatója. Aszódon született 1888-ban. Tanulmányait 1909-ben fejezte be, amikor a tanári oklevelet is megszerezte. Pályáját Fiumében kezdte, majd onnan Budapestre és később Vácra került. 1924-ben lett a dunaharaszti polgári fiu- és leányiskola igazgatója, ahol a mai napig is fáradhatatlan buzgósággal munkálkodik. Dunaharaszti kulturális ügyeinek egyik legfőbb mozgatója. Társadalmi intézmények vezetője. Irodalmi téren is komoly munkát fejt ki és a községi mű-

kedvelői többször adták elő nagy sikerrel darabjait. A világháború őt is a frontra szolitotta. A szerb és az olasz harctéren hosszabb időt töltött el. Kiváló és hősi szolgálataiért a Koronás vas érdemkereszttel, a kis-ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

szentkatolnai CSEH TIVADAR, a dunaharaszti állami elemi iskola igazgatója. Breznóbányán született 1888-ban. Középiszkoláit és a tanítóképzőt Temesvárott végezte. Pályáját az árvamegyei Habovka községben kezdte, ahol a magyar nyelv sikeres tanításáért a felsőmagyarországi közművelődési egyesülettől 50 korona jutalmat kapott. Innen Szlavóniába, Nikinci községbe került, ahol mint Julián Egyesületi igazgató-tanító működött 1920-ig. 1920-tól 1929-ig Tökölön és Tököl-Szilágyi telepen folytatta tanítói működését. 1929-ben lett a Dunaharaszti-rákócziéletemi iskola igazgatója. A község társadalmi és kulturális életében széleskörű tudásával és gazdag tapasztalataival nagy megbecsülést vívott ki a maga számára. A világháború alatt, a mozgósítástól 1917 év júliusáig a szerb és olasz fronton teljesített harctéri szolgálatot. Kiténtetése: kisézüst vitézségi érem.

RASOVSKI GYULA, a dunaharaszti r. kath. elemi fiú-iskola igazgatója. A pestmegyei Pereg községben született 1887-ben. Középiszkoláit és a tanítóképzőt Nagykőrösön és Budapesten végezte el. 1908-ban Dunaharasztiin kezdte meg tanítói pályáját, ahol szorgalmát és képességeit hamar felismerték. Később az iskola igazgatója lett. A világháborút az orosz fronton töltötte el, ahonnan visszatérve Du-

naharasztiin folytatta működését. Mint az Ipartestület jegyzője, valamint a Kaszinó titkára ugy ezen intézmények létesítésében, mint továbbbi működésében jelentős szerepet visz. A Temetkezési Egylet jegyzője és a testnevelési bizottság kinevezett tagja.

ZSUZSÁNSZKY JÓZSEFNÉ, állami tanítónő, Dunaharaszti. Zsuzsánszky Aranka Szászsebesen született 1889-ben. A Tanítónőképzőt a nagyszombeni ferencrendi zárdában végezte. Pályáját a hunyadmegyei Petrozsényben kezdte 1914-ben, innen Marosillyére került, majd 1918-tól 1922-ig a budapesti Sacre Ceurban tanított. 1922-ben lett a dunaharaszti elemi iskola tanítónője. A község társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet tölt be. Alapítója és vezetője a Zrinyi Ilona Leány Dalegyletnek. Ünnepeleken sűrűn szerepel és számos műkedvelői előadások rendezésével vonta magára a figyelmet.

KERZINGER JÓZSEF, építőmester, Dunaharaszti. A bácsmegyei Apatinban született 1874-ben. Pályáját szülőhelyén kezdte, majd 1899-ben Budapesten önállósította magát, ahol azóta is mint bejegyzett építőmester dolgozik. Résztvevett a Budapest—Angyalföld rendezési, és csatornázási munkálataiban. Ő építette a kispesti, a Budapest Gátutcai, az angyalföldi, valamint az ófutaki templomokat. A most épülő Damjanich-utcai kápolna, valamint a zombori zárdá szintén az ő nagyszabásu tervei és irányítása mellett készülnek. Kerzinger József imponáló méretű alkotásaival egyike a legjelesebb magyar építőmestereknek. Hivatásán kívül, mint dunaha-

kedvelői többször adták elő nagy sikerrel darabjait. A világháború őt is a frontra szólitotta. A szerb és az olasz harctéren hosszabb időt töltött el. Kiváló és hősi szolgálataiért a Koronás vas érdemkereszttel, a kis-ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

szentkatolnai CSEH TIVADAR, a dunaharaszti állami elemi iskola igazgatója. Breznóbányán született 1888-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt Temesvárott végezte. Pályáját az árvamegyei Habovka községben kezdte, a-

hol a magyar nyelv sikeres tanításáért a felsőmagyarországi köznevelődési egyesülettől 50 korona jutalmat kapott. Innen Szlavóniába, Nikinci községbe került, ahol mint Julián Egyesületi igazgató-tanító működött 1920-ig. 1920-tól 1929-ig Tökölön és Tököl-Szilágyi telepen folytatta tanítói működését. 1929-ben lett a Dunaharaszti-rákócziligeti elemi iskola igazgatója. A község társadalmi és kulturális életében széleskörű tudásával és gazdag tapasztalataival nagy megbecsülést vívott ki a maga számára. A világháború alatt, a mozgósítástól 1917 év júliusáig a szerb és olasz fronton teljesített harctéri szolgálatot. Kitüntetése: kisézüst vitézségi érem.

RASOVSZKI GYULA, a dunaharaszti r. kath. elemi fiú-iskola igazgatója. A pestmegyei Pereg községben született 1887-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Nagykörsön és Budapesten végezte el. 1908-ban Dunaharasztiin kezdte meg tanítói pályáját, ahol szorgalmát és képességeit hamar felismerték. Később az iskola igazgatója lett. A világháborút az orosz fronton töltötte el, ahonnan visszatérve Du-

naharasztiin folytatta működését. Mint az Ipartestület jegyzője, valamint a Kaszinó titkára ugy ezen intézmények létesítésében, mint további működésében jelentős szerepet visz. A Temetkezési Egylet jegyzője és a testnevelési bizottság kinevezett tagja.

ZSUZSÁNSZKY JÓZSEFNÉ, állami tanítóő, Dunaharaszti. Zsuzsánszky Aranka Szászsehesen született 1889-ben. A Tanítóőképzőt a nagyszombeni ferencrendi zárdában végezte. Pályáját a hunyadmegyei Petrozsényben kezdte 1914-ben, innen Marosillyére került, majd 1918-tól 1922-ig a budapesti Sacre Ceurban tanított. 1922-ben lett a dunaharaszti elemi iskola tanítóője. A község társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet tölt be. Alapítója és vezetője a Zrinyi Ilona Leány Dalegyletnek. Ünnepeleken sűrűn szerepel és számos műkedvelői előadások rendezésével vonta magára a figyelmet.

KERZINGER JÓZSEF, építőmester, Dunaharaszti. A bácsmegyei Apatinban született 1874-ben. Pályáját szülőhelyén kezdte, majd 1899-ben Budapesten önállósította magát, ahol azóta is mint bejegyzett építőmester dolgozik. Résztvevett a Budapest—Angyalföld rendezési, és csatornázási munkálataiban. Ő építette a kispesti, a Budapest Gátutcai, az angyalföldi, valamint az ófutaki templomokat. A most épülő Damjanich-utcai kápolna, valamint a zombori zárdá szintén az ő nagyszabásu tervei és irányítása mellett készülnek. Kerzinger József impozáns méretű alkotásaival egyike a legjelesebb magyar építőmestereknek. Hivatásán kívül, mint dunaha-

rasztii lakos, községének társadalmi és kulturális életében, különösképpen a rákóczi ligeti telep fejlődésénél nagy szerepet tölt be. Pest-megye törvényhatósági bizottságának póttagja. Községének képviselőtestületi tagja. A világháború őt is a frontra szólította, végigküzdötte a szerb harcmezőn a belgrádi, sabáci ütközeteket, résztvevett az északi fronton a lucki harcokban, valamint az olasz fronton a görzi, a Monte-gabrieli és a piavei küzdelmekben. Hősi magatartásáért kétszer tüntették ki a Signum Laudissal, megkapta az ezüst vitézségi érmet, az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján. Egyik ütközet után Falkenheym tábornok személyesen is megdicsérte, többször sebesült. Az összeomláskor, mint tartalékos műszaki főhadnagy szerelt le.

DEDINSZKY ELEMÉR, festő, és szobrászművész, Dunaharaszti.

Alsólehotán született 1884-ben. Középiskoláit Trstenán és Budapesten végezte, majd az Iparművészeti iskola növendéke volt. Tanulmányait később a müncheni akadémián és Firenzében folytatta, majd

állami ösztöndíjjal freskók tanulmányozására nagyobb külföldi utat tett. Első művészi sikereit Münchenben érte el 1912-ben. Rövidesen Budapestre jött vissza, ahol egyre fölfelé ívelő pályájának jelentős vásznait festette meg. Művészi elképzelései egyre közelebb hozták a vallásos tárgyú témák felé, majd főleg csakis egyházi tárgyú alkotások kerültek ki kezéből. Több vidéki templom freskóit festette, valamint a budai orsolya-zárda kápolnájának mennyezet-festése is az ő műve. Ugyazintén számos temp-

lomi szobrot készített. A szikszói, ongai, budajenői és dunaharaszti hősi emlékszobrokat is ő készítette. Dedinszky Elemér 1917 óta Dunaharaszti-ban él, ahol művészi hivatása mellett községének társadalmi és kulturális mozgalmában és intézményeiben is jelentős szerepet tölt be. A magyar képzőművészetnek egyik kiváló tehetségű tagja, akinek nevét külföldön is előnyösen ismerik.

FÖSVÉNY JÓZSEF, szikvízgyáros, Dunaharaszti. A hevesmegyei

Pásztón született 1885-ben. Iskoláinak elvégzése után 1908-ban Rákóczi-ligeten telepedett le, ahol ő volt az első kereskedő. A község fejlesztése és építése az ő ér-

deme, így a Rákóczi liget utcáinak rendezése, így a Tulipán-tér és a Szent Imre-tér fásítása, valamint a közbiztonság érdekében megvalósított reformok. Fösvény Józsefet, előbb a Kertegyesület választmányi tagjává, majd 1927-ben elnökévé választották meg. A világháború alatt 1915-től 1918-ig a román fronton szolgált.

SZIGETI ÁRPÁD, póstatakarék-

pénztári számvizsgáló, Dunaharaszti. Budapesten született 1892-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, ahol 1909-ben kereskedelmi akadémián érettségizett. Pályáját még ebben az évben a magyar királyi Póstatakarékpenztárnál kezdte.

Itt működik mai napig is — 1921-től számvizsgálói rangban. A világháború első napján bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1915. szeptemberében fogság-

ba került. Viszontagságos küzdelmek után a fogolytáborból megszökve Amerikán keresztül 1920-ban jött haza s mint tartalékos hadnagy leszerelt. Élénk szerepet visz Dunaharaszti társadalmi életében, megszervezője volt a Levente-intézménynek, amelynek 1929-től főoktatója. A Polgári Lovászegylet ügyvezető elnöke. Dunaharasztiban kitűnő műkedvelői gárdát szervezett, amelynek előadásait a nagy siker miatt többször meg kellett ismételní. A községben lelkes és önzetlen működésével sok igaz barátot szerzett magának.

OBFRANK GYÖRGY gazdálkodó, Pestmegye törvényhatósági bizottsági tagja, Dunaharaszti.

Dunaharaszti született 1879-ben. Iskoláinak elvégzése után kisbirtokán gazdálkodott. Rövidesen törvénybíró lett, amely minőségben hat évig fejtett ki lelkiismeretes működést, majd a község fejlesztése körül végzett jelentős munkálkodásáért községi bírónak választották meg. 1920-ban pedig a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjává is megválasztották. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Alelnöke az Önkéntes Tűzoltóegyletnek, tagja a katolikus egyháztanácsnak, a polgári iskola és az elemi iskola gondnokságának. A temetkezési egyletnél választmányi tag.

RÁKOSSZENTMIHÁLY. A község az utolsó tíz év fejlődésének következtében ma 16.000 lelket számlál, valamennyi színmagyar. Gazdasági életére nagy kihatással van kitűnő közlekedési kapcsolatai a fővárossal. Az államvasutak mellett a körforgalmi és a budapesti-rákospalotai helyi érdekű villamos-

vasutak érintik Rákosszentmihályt. Hat és fél kilométeres keramittal kirakott utja van. Az OFB által kiosztott telkekből majdnem minden hadiözvegy és hadirokkant kapott. A legtöbb ház már fel is épült. Általában az OFB akció, úgy a ház-helyjuttatás, mint a földbirtokparcellázás terén az igénylők teljes megelégedésével találkozott. Kulturális életére is természetesen nagy hatást gyakorol s egyben irányítja is a szomszédos főváros. Kulturális intézményei: községi polgári fin- és leányiskola, levente otthon, fuvós zenekar. Az állami iskolákban hetenként kulturális előadásokat tartanak. Rákosszentmihály fejlődése kétségtelenül szembeötlő és biztos uton halad tovább a jobb jövő felé.

KRENEDITS SÁNDOR, Rákosszentmihály főjegyzője. Vácott született 1876-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Budapesten gyakornokoskodott. Mint okleveles jegyző közigazgatási pályáját Mogyoródon kezdte, innen 1898-ban Rákosszentmihályra jött, ahol a mai napig is, immár 32 esztendeje példátlan szorgalommal, kiváló szaktudással és embertársainak megértő szeretetétől támogatva működik. Krenedits Sándor Rákosszentmihály kulturális és társadalmi életének egyik legbuzgóbb felkarolója, intézményeinek vezető tagja. Községének ügyei mellett élénk szerepet visz a jegyzők társadalmi mozgalmaiban s mint a vármegyei jegyzői egyesületnek egyhangú megbízása folytán megválasztott vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, valamint az országos községi és körjegyzői egyesület alelnöke, mindenkor kivételes lelkiismeretességgel dolgozik kartársainak érdekeiért. Hosszú és eredményekben gazdag munkálkodásának gyümölcse az az általános ragaszkodó

szeretet, amellyel mindenki, aki csak ismeri körülveszi.

PILLER GYÖRGY főállatorvos, Rákosszentmihály. A fejérmegyei Dunaadony községben született 1879-ben. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti állatorvosi főiskola hallgatója lett. Pályáját 1901-ben Budapesten az Állattartók Szövetkezeténél kezdte, itt működött 1903 májusáig. Ettől az időtől

1926 júniusáig a cinkotai állatorvoskör területén működött, majd amikor Rákosszentmihály ebből a kerületből kivált, Rákosszentmihályra költözött s a megalakult új körzet állatorvosa lett. Piller György hivatása teljesítése mellett élénk szerepet visz a kulturális és társadalmi életben. Számos intézménynek, így a cinkotai Hangya szövetkezetnek, az önkéntes tűzoltó egyesületnek alapításában vett részt és azoknak cinkotai tartózkodásáig vezetője is volt. 1927-ig Pestvármegye fővényhatósági bizottságának tagja. A helyhatósági állatorvosok országos egyesületének elnöke, valamint az Országos Állatorvosi egyesületnek igazgatósági választmányi tagja. Igazgatója a rákosszentmihályi Nagykaszónak, elnöke a helyi levante egyesületnek és a római katolikus egyház világi alelnöke. Számottevő politikai tevékenységet fejt ki, elnöke az egységspárt helyi alakulatának. A világháború kitörésekor bevonult. 1917 januárig haretéri szolgálatot teljesített, majd ezen időtől fogva a budapesti 40-es honvéd tüzérpótfüteg állatorvos főnöke volt. 1918 augusztusában mint népfelkelő állatorvos főhadnagy szerelt le. Tulajdonosa az arany érdemkeresztnek a vitézségi szalagon.

HILD LÁSZLÓ, állami elemi iskolai igazgató, Rákosszentmihály. Nagykanizsán született 1877-ben.

Alsó középiskoláinak elvégzése után a esáktornyai állami tanítóképző intézetnél nyert oklevelet. Pályáját több kisebb helyen töltötte el, majd kiváló pedagógiai és népművelői képességeinek elismeréséül

Horvátországba küldték, ahol a »Julián magyar iskola« gyűjtőnév alatt ismeretes egyik iskola élére állították mint igazgatót. Tizenöt éven keresztül végzett itt a magyarosítás terén nagyszabású munkát. Ebben az időben a »Slavoniai magyar ujság« című politikai heti lapnak állandó munkatársa volt. Legutolsó állomáshelyén a rákosszentmihályi állami elemi iskolánál továbbfolytatta példás oktatói tevékenységét és mint az iskola igazgatója új állomáshelyén is rövidesen polgártársainak legteljesebb bizalmát érdemelte ki és számos helyi intézménynek irányításában vett részt. A világháború kitörésekor bevonulása után rögtön a haretérré került és két éven keresztül a déli fronton teljesített szolgálatot. 1917 májusában mint zászlós szerelt le. 1928 november 26-án megtartott állami népiskolai országos tanügyi kiállítás alkalmával díszoklevéllel tüntették ki.

PESTHIDEKGUT. Pesthidegkuton az utolsó tíz évben komoly fejlődés tünetei észlelhetők. Négy elemi iskola, két óvoda, egy kulturház épült, valamint 4 kilométeres szakaszon a községen átvezető törvényhatósági műút. Amíg 1920-ban csak 700 ház állott Pesthidegkuton, addig ma 1500 az épületek száma. Hasonlóan, mintegy 150 százalékos szaporulatot mutat a lélekszám,

amely 3200-ról 8500-ra emelkedett. A községben számos társadalmi és kulturális intézmény létesült, amelyek rendkívül szép eredményeket felmutató működést fejtenek ki. 1929-től a Pesthidegkuthoz tartozó Remetekertvárosban székel a szervita rendház. 1926-tól a községnek villanyvilágítása van. A községet autbuszjárat köti össze a fővárossal. A község főjegyzőjét, nagyváradi Gyulay Sándort 1929. nov. 20-án a pilisvörösvári kerület országgyűlési képviselőnek választotta meg 4000 szótöbbséggel. A főjegyzői állás azóta betöltetlen. A község fejlődése felvirágzása Gyulay Sándor képviselő, volt főjegyző érdeme, aki 20 évi hidegkúti szolgálata alatt a kicsi hegyvidéki községből hatalmas, 4 km. körzeten fekvő kies kertvárost teremtett, ahol nyári hónapokban ezer és ezer fővárosi lakós nyaral.

REICHARDT ANDRÁS, Pesthidegkut római katolikus plébánosa.

A fehérmegyei Iztinér községben született 1888-ban. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Székesfehérvárott végezte el, ahol 1912-ben pap-pá szentelték. Pá-

lyáját mint káplán Martonvásáron kezdte, majd onnan Rácalmásra és később Etyek közcégbe került, ahol 1915-ig működött. Ekkor a harctérre ment, ahol mint táborigazgató működött 1918. őszéig. Hazatérve kápláni működését Pilisvörösváron, majd Pilisszentivánon folytatta. 1922-ben Pesthidegkuton plébánossá választották meg. Azóta itt működik és lelkes buzgalommal tevékenyen segíti előre a vezetésére bízott katolikus intézményeket és ugyanakkor még ideje maradt arra is, hogy a társadalmi intézmények irányításába bekapcsolódjék és a

Nemzeti Munkavédelem, a Levente Egyesület és Népművelési Bizottság munkáját hatékonyan támogassa.

KISS JENŐ dr., Pesthidegkut adóügyi jegyzőjszül. Alacsán 1900-ban

Középiskoláinak elvégzése után a szegedi Ferenc József tudományegyetem hallgatója lett, ahol 1923-ban államtudományi doktorátust szerzett, majd 1924-ben Egerben

jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját, mint aljegyző 1924-ben Pesthidegkuton kezdte meg, ahol azóta is, mint adóügyi jegyző működik. Elnöke, ugy a Testnevelési, mint a Népművelési bizottságoknak. Fáradhatatlan szorgalma miatt polgártársainak bizalmát és szeretetét élvezzi.

LÁNG MIHÁLY, a pesthidegkúti állami iskola tanítója. A temesmegyei Zádorlak köz-

ségben született 1892-ben. A tanítóképzőt Aradon végezte el, majd 1911 szeptemberétől a Kisszt. miklós községben kezdte meg tanítói pályáját. A

világháború kitörésekor rögtön bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra és mint zászlós 1915-ben hadifogságba került. Nagy küzdelmek után 1918. augusztusában sikerült az orosz fogságból haza szöknie. Ekkor, már mint hadnagy a románok bejöveteleig Ujpanádon a nemzeti őrség parancsnoka volt. 1920-ban Visegrádon mint kántortanító folytatta pályáját, majd 1921 novemberétől a pesthidegkúti állami iskolában működik. A Levente Egyesület megszervezője és főoktatója, a Népművelési Bizottság és az Iskola Gondnokság tagja, vala-

mint az Ifjusági Dalárda karnagya. Érdeme, hogy Pesthidegkuten nyílt meg az ország első falusi hét, majd 1929-ben az elemi iskola nyolcadik osztálya.

KALIVODA JÁNOS, Máv. felügyelő, Pesthidegkut. Pesthidegkut kulturális életében jelentős szerepet visz. Mint a remetekertvárosi polgári körnek elnöke hazafias és kulturális célú ünnepélyek és előadások rendezésével hatalmas missziót végez. Kalivoda János a zalamegyei Letenye községben született 1879-ben. Középiskoláit Nagykanizsán végezte el, majd 1897-ben az államvasutak szolgálatába lépett. A világháború megszakításával, amikor is mint a hadügyminisztériumba beosztott hadiforgalmi előadó Bécsben állomásozott, a mai napig is a Máv. kötelékében működik felügyelői rangban. A háború alatt az arany érdemkereszttel, a vitézségi érem szalagján tüntették ki, míg a vasútnál teljesített szolgálataiért a kormányzó legfelsőbb elismerésében részesítette.

BUDATÉTÉNY. Az utolsó tíz évben jelentős eredményeket mutat fel. Ujabban állami elemi iskola épült, valamint 1924-ben Pater Hansen Hubert közreműködésével a Nazaret missziós rendház létesült gimnáziummal. Erőteltjes magánépítkezés volt az utolsó években. 1925-ben leplezték le a hősök emléktábláját. 1927-ben a Legszen-
tebb Üdvözítő Leányai telepedtek le, kik nyomorék gyermek otthont tartanak fenn. Megemlítésre méltó, hogy itt vannak az ország legnagyobb Champignon gomba telepei s a napi átlagos termelés a 14–15 q-át eléri, melyből külföldre igen nagy a szállítás. Az utolsó 3 évben mintegy 4 km. hosszban makadám út épült a község belsejében. A község lélekszaporulata az utolsó tíz év alatt mintegy 35

százalék emelkedést mutat fel. Úgy a népművelés, mint a testnevelés és dalárda komoly erősségei Budatéténynek.

FEIKUS JÓZSEF plébános, Budatétény. A sziléziai Klingebeutel-

ben született 1890-ben. Gimnáziumi tanulmányait a német Neissében, a teológiát az alsó-ausztriai St. Gabrielben végezte. Pappá szentelése 1915-ben volt. Pá-

lyáját 1916-ban Szlavoniában kezdte, majd 1922-től 1924-ig a Krim-félszigeten pápai akcióban vett részt. 1926-ban hívták meg Budatétényre, ahol azóta mint plébános fejt ki áldozatos és lelkes működést. Három évig rektora volt a Nazaret missziósháznak. Alapítója a Credo férfi egyesületnek és női Hitterjesztési egyesületnek és vezetője az összes katolikus intézményeknek. Fiatal kora dacára már is jelentős és gazdag multra tekinthet vissza és tapasztalatainak, tudásának gyümölcsét bőven osztogatja.

CSABA ELEMÉR, Budatétény főjegyzője. A szolnokmegyei Rákóczi-

falva községben született 1892-ben. Középiskolai tanulmányait, valamint a jegyzői tanfolyamot, államszámviteltani államvizsgát Késmárkon, Kassán és Budapesten végezte el. Pályáját 1910-ben az

abauj-tornamegyei Kisida községben kezdte, majd Kapin és 1919-től Rákóczi falván folytatta közigazgatási működését mint főjegyző és 1928 júliusában választották meg Budatétény főjegyzőjének. Azóta itt működik s legfőbb feladatának tartja, hogy a község további

fejlődésének biztos útját jelölje ki. Ugy kulturális, mint társadalmi téren számottevő eredményeket ért el. A világháború négy esztendejét az orosz, oláh, olasz és balkán fronton töltötte el.

FRANK JÓZSEF, Budatétény nyugalmazott főjegyzője. A pestmegyei Perbál községben született 1869-ben. Iskoláinak elvégzése után megszerezte a jegyzői oklevelet, majd 1887-ben Budafokon, mint segédjegyző kezdte meg közigazgatási pályáját. További állomásai Nagytétény, Torbágy, majd Budatétényben választották meg főjegyzőnek. Budatétény község fejlődésében sok és tevékeny szerepe volt, hosszú főjegyzősége alatt részben új intézmények létesültek, részben a régiek fellendülésében szerzett nagy érdemeket. Majd valamennyi intézménynél máig is vezető szerepet visz.

POKORNY JÓZSEF, székesfővárosi tanácsos, Budatétény. Budapesten született 1882-ben. Középsiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, ahol kereskedelmi érettségit, majd államszámviteltani vizsgát tett. Pályáját 1908-ban Budapesten a székesfővárosnál kezdte, ahol a mai napig is eredményes működést fejt ki. Budatétény társadalmi életében számottevő szerepet tölt be s mint a Levente Egyesület elnöke, a Kaszinó és a Dalárda választmányi tagja, nélkülözhetetlen tényezője községének. Budatétény társadalmi eseményeiből, éppúgy mint jótékony akcióiból kiveszi részét és felkarolója minden hazafias törekvésnek.

HASEK GÉZA építész, Budatétény. Budapesten született 1892-ben. Reáliskolai tanulmányait 1907-ben Kassán, a felső építőipariskolát 1911-ben Budapesten végezte. Ez időtől fogva 1923-ig Budapesten működött, majd ekkor Budatétény-

ben telepedett le és folytatta építészeti pályáját. A Baross Gábor telepíró római katolikus egyházközség elnöke és mint ilyen elsősorban ő kezdeményezte a templom-építési akciót, amely egyesületnek szintén az elnöke. A telep kulturális és társadalmi életében fáradhatatlan buzgalma folytán általános megbecsülésnek örvend. A világháborúban résztvevett és három esztendőt töltött orosz hadifogságban.

GÁSPÁRY SÁNDOR, a budatényi állami elemi iskola igazgatója. A nógrádmegyei Jobbágyi községben született 1877-ben. Iskolai tanulmányait Gyöngyösön és Pozsonyban végezte, valamint a tanítóképzőt Esz-

tergomban. Pályáját 1899-ben a pozsonymegyei Hidaskürtön kezdte, majd a nógrádmegyei Heréd és a pestmegyei Budakeszi után Budatétényben folytatta tanítói működését, ahol rövidesen az állami elemi iskola igazgatója lett. Két évtizedes működése rendkívül mély nyomokat hagyott maga után. Nevét szeretettel említik Budatétényben és huszéves oktatói működésének gazdag érdemeiért díszoklevéllel és arany emlékérával tüntették ki. Mint a Levente Egyesület alelnöke, a Dalárda alelnöke, a népművelés és egyházközség gondnoka fáradhatatlan buzgósággal folytatja hivatását.

TÖRÖKBÁLINT. Az utolsó tíz év alatt a lélekszám Törökbálinton mintegy 1000-el szaporodott. A természetes gyarapodás mellett a jól végrehajtott OFB akciók is előmozdították ezt. 53 házhelyet utaltak ki és mintegy 80 katasztrális hold parcelláztatott fel a ninestelenek és a törpebirtokosok között.

1920 óta 270 ház épült a községben. A közút építkezés is jelentősen hozzájárult Törökbálint fejlődéséhez, kiépült egy 5 kilométeres, valamint egy másfélkilométeres műút, amely utóbbi a község belterületén van. 1926-ban állították fel a hősök szobrát. Társadalmi és kulturális téren, úgy a levante, mint a testnevelési intézmény kiváló működést mutat fel. A lakosság, amely régebben főleg szőlő termeléssel foglalkozott, újabban a gazdaságosabb gyümölcstermelésre tért át.

GALAMBOS BÉLA JÓZSEF, szanatóriumi lelkész, Törökbálint.

Tiszapolgáron született 1894-ben. Középiskoláinak elvégzése után a hitudonányi főiskolán teológiát tanult. Pappá szentelése után a borsodmegyei Szent-

istvánon kezdte pályáját. További állomásai: Kisköre, Gyöngyöspata, Domszló, Mezőcsát, Kerecsend, Kuuszentmárton, Szihalom, Mezőkövesd, Hangács, Jászdósa. Utolsó állomáshelye Törökbálint. A világháború alatt a hadikórházban teljesített szolgálatot. Galambos Béla József Törökbálint társadalmi életében számottevő szerepet tölt be és egyszerűségével, közvetlenségével komoly megbecsülést érdemelt ki.

GYÖNGYÖSSY KÁLMÁN, Törökbálint főjegyzője. Budapesten született 1882-ben. Középiskoláit, valamint a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte. Pályáját 1901-ben kezdte Rákospalotán, majd következő állomásai Ujpest és Nagytétény. 1927 június 18-án egyhangulag Törökbálint főjegyzőjévé választották meg, amely időtől fogva példátlan lelkesedéssel fáradozik a virágzó nagyközség továbbfejlesztésén.

Törökbálint társadalmi és kulturális életében kimagasló szerepet visz, az intézmények és egyesületek felkarolója és a legtöbbször vezető tagja. A világháború alatt felmentéséig katonai szolgálatot teljesített.

ARGAY NÁNDOR, állami elemi leányiskolai igazgató, Törökbálint.

Budapesten született 1886-ban. Alsó középiskoláit Budapesten és a tanítóképzőt Esztergomban végezte. Pályáját 1908-ban a vallás- és közoktatásügyi minisz-

térium számvevőségénél kezdte, majd mint tanító Budapesten, Kispesten és Pomázon működött. 1926-ban lett a törökbálinti állami elemi leányiskola igazgatója, ahol a mai napig is osztatlan szeretet és megbecsülés mellett tölti be hivatását. A levante intézménynek egyik lelkes felkarolója s mint főoktató, valamint a népművelési bizottság gondnoka az ifjúság nevelése körül komoly érdemeket szerzett. A Petőfi társaság pártoló tagja. A világháború kitörésekor bevonult, résztvett az orosz és román frontküzdelmekben mint főhadnagy. Szolgálataiért és bátor magatartásáért többek között a Koronás arany érdemkeresztet a kardokkal a vitézségi érem szalagján, valamint a Károly csapatkeresztet kapta. Az összeomlás után a nyugatmagyarországi felkelés szervezésében vett részt.

FACKELMANN ADÁM állami tanító, Törökbálint. Az aradmegyei Mácsa községben született 1879-ben. A tanítóképzőt Aradon végezte, majd 1901-ben az aradmegyei Erdőkerek községben kezdte tanítói pályáját. További állomáshelyei Topila, Mácsa, Kispeszt-Wekerletelep. 1927-től a törökbálinti

állami elemi iskolában tanít. Hivatását igaz szeretettel tölti be és emellett bőven jut ideje községének kulturális ügyeiben is a tevékeny közreműködésre. Tagja a Tanító Egyesületnek, a Honvédelmi Pártnak. Mint levanteoktató dícséző oklevéllel lett kitüntetve. A világháború négy évét a szerb, román, orosz és olasz frontokon felváltva töltötte. Kitüntetései a kisezűst és bronz vitézségi érmek, valamint a Károly csapatkereszt. A nyugatmagyarországi felkelésben, miként Argay Nándor iskolaigazgató, ő is résztvett.

REDNIK TIBOR dr., a törökbálinti tudószanatórium alórvosa. A mármaroszigeti Rahó községben született 1901-ben. Középiszkoláinak elvégzése után Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetem orvoskarának hallgatója lett. Miután az orvosi diplomáját megszerzte több fővárosi kórházban és klinikán töltötte ki gyakorló évét, majd a Ferenc József kereskedelmi kórház törökbálinti szanatóriumának alórvosa lett. Kiváló szakképzettségénél fogva, dacára fiatalságának, bizalommal veszik körül. Szorgalmas és lelkes munkatárs szanatóriumi kartársainak.

SZUNDY ALADÁR dr., a törökbálinti tudószanatórium orvosa. Az aradmegyei Pankota községben született 1903-ban. Középiszkoláinak elvégzése után a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen orvostanhallgató volt. A diploma megszerzése után több fővárosi kórházban és klinikán, így többek között a Rókus kórházban is gyakornokoskodott. 1928 májusában került a Ferenc József kereskedelmi kórház törökbálinti tudószanatóriumába, ahol a mai napig is működik. Képzett, alapos tudású orvos, akít a község polgárai is ragaszkodó szeretettel tüntetnek ki.

REICHL JÓZSEF igazgatótanító, Törökbálint. Budapesten született

1900-ban Középiszkoláinak elvégzése után tanítói oklevelet szerzett. Pályáját 1920 decemberében kezdte Dorogon. Innen 1924 augusztusában Dunaszent-

miklóásra került, majd Tarjánba és 1927 szeptemberétől Baj községbe. 1929 decemberében lett a törökbálinti római katolikus elemi iskola igazgatótanítója. Fiatalsága dacára lelkes és tevékeny előmozdítója községe társadalmi és kulturális mozgalmainak. A műkedvelők köre keretén belül alakult dalárdának karnagya és mint ilyen templomi és nemzeti ünnepélyek alkalmával sikerrel szokott szerepelni. Az iskolán kívüli népművelésben sűrűn szerepel előadások és tanfolyamok tartásával.

JARABIN LÁSZLÓ, Mabi (Magánalkalmazottak Biztosító Inté-

zete) számellenőr Törökbálint. A zólyommegyei Breznóbányán született 1895-ben. Középiszkoláit Besztercebányán a kir. kath. főgimnáziumban végezte 1913. év-

ben, majd Eperjesen folytatta tanulmányait mint joghallgató. 1914. évi szeptemberben bevonult katonának, majd 1921. évi június hó 30-án szerelt le, mint a Nemzeti hadsereg tart. hadnagya. 33 hónapot töltött a fronton a cs. és kir. 6-os hegyi tüzérezred első sz. ütegénél, hősi magatartásáért többször lett kitüntetve. Leszerelése után mint önálló kereskedő és vállalkozó működött, majd 1924. évben közszolgálati alkalmazást vállalt és a

kiskunmajsai, majd a budafoki forgalmi adóhivatalnál működött mint főellenőr. 1929 évben a MABI-hoz helyeztetett át, majd az Intézet törökbálinti szanatóriumába osztatott be, ahol lelkiismeretes, fárasztó és kemény munkát fejt ki. A budafoki keresztény Ifjak egyesületének igazgatósági tagja.

ALBERTFALVA. Lakóainak száma ma már a háromezretet is meghaladja. Kulturális intézményei példás működést fejtenek ki. Az OFB. által adományozott telkekből a nincstelenek elégítették ki. Szám szerint kilencvennyolcan. Albertfalva forgalmát jelentősen emeli, hogy a fővárossal két vasutvonal köti össze. Területén több hatalmas gyár működik, amelyek lakóainak nagy számát foglalkoztatják. Lakó-sai közül a műbutor asztalos kisiparosok jóhírnevűek, kiknek munkája nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is igen előnyösen ismert.

FORGÓ HENRIK, Albertfalva főjegyzője. Törökbálinton született

1875-ben. Középiskoláit Tatatóváros-son, majd a budapesti piaristáknál végezte. Pályáját Nagytétényben kezdte, majd tizenöt évig Budaörsön folytatta hivatása

gyakorlását. 1916-ban választották meg Albertfalva főjegyzőjének, a mely időtől a mai napig eredményekben gazdag községfejlesztő működést fejtett ki. Társadalmi, kulturális, valamint gazdasági téren egyik leglelkesebb fölkarolója az összes mozgalmaknak. Nevéhez fűződik a Hangya szövetkezet, valamint a Hitelszövetkezet alapítása. A legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek vezető tagja. A község polgársága mindenkor lelkiis-

meretes és ügyeiben fáradhatatlan köztisztviselőt ismer Forgó Henriken, akit megértéssel és őszinte bizalommal támogatnak Az Albertfalvai Kaszinó választmányi tagja.

BARNA IMRE, adóügyi jegyző,

Albertfalva. Ujpesten született 1899-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd ugyancsak itt kezdte meg közigazgatási pályáját. Közben Szombathelyt köz-

igazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. 1918-tól 1921. júliusáig Csepel községben működött, majd innen Pestszentlőrinc-re került, mint aljegyző. 1925. májusában választották adóügyi jegyzőnek. Pontosságával és szorgalmával de főleg megnyerő modorával kiérdemelte polgártársainak teljes megbecsülését. Nagy munkával járó hivatala mellett élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében és mint a helybeli Árpád Kör választmányi tagja, a lövészegyesületnek főtitkára, valamint a testnevelési és népművelési bizottságoknak tagja, jelentős érdemeket szerzett azoknak fejlődésében.

LAPOSÁN ÁRPÁD, miniszteri osztálytanácsos, Albertfalva. Már-

marosszigeten született 1884-ben, hol abban az időben édesatyja Máramaros, Szatmár és Ugocsa vármegyék-re kiterjedő hatáskörrel csendőrszárnyparancsnok

volt. Középiskolai, valamint jogi tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját 1907-ben a honvédelmi minisztériumban kezdte, ahol később segédfogalmazó, majd fogalmazó lett. A világháború alatt

főleg a népfölkelők és egyéb hadkötelesek sorozásainak országos irányításában, illetve a hadbahívások körül tevénykedett. Ezirányu működéséért a honvédelmi miniszter elismerését érdemelte ki, majd IV. Károly király a polgári hadiérdemkereszttel tüntette ki. 1918-ban titkár, majd osztálytanácsos lett. Bár hivatali működése rendkívül nagy elfoglaltságot jelent számára, mindazonáltal fáradhatatlan ügybuzgalommal állandó tartózkodási helyévé vált Albertfalva nagyközség fejlesztésén munkálkodik. Sikerdus működésének köszönhető a községnek és társadalmi intézményeinek példátlan fejlődése. Sem anyagi, sem erkölcsi támogatásban nem ismer határt, ha községének ügyeiért cselekedni kell. Majd valamennyi intézménynek elnöke, illetve tagja. Puritán jelleménél fogva, egyetlen elismerésként csupán a község polgárságának azt a határozatát fogadta el, amellyel a helybeli Árpád Kör tiszteletbeli tagjává választották.

BRUNKALA JÁNOS dr., postatakarékpénztári titkár, Albertfalva.

A fehérmegyei Nádasladányban született 1890-ben. Középiskoláit Székesfehérváron, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1911-ben lépett állami szolgálatba. Ezidő szerint titkári minőségben, mint a m. kir. postatakarékpénztár elnöki osztályának helyettes főnöke teljesít szolgálatot. Albertfalva község társadalmi életében hosszú évek óta vesz részt. Öt év óta elnöke az Árpád Körnek, valamint igazgatósági elnöke az albertfalvai Hitelszövetkezetnek. Nagy érdemeket szerzett Albertfalva község önállóságának megvédése körül indi-

tott mozgalomban. A községfejlesztési bizottságnak elnöke, valamint az Albertfalva Kertváros Egyesületnek tiszteletbeli tagja. Kulturális téren is kiváló munkát végez s mint egyházközségi tanácsstag a helybeli római katolikus egyházközség kebelében jelentős eredményeket felmutató tevékenységet fejt ki. A világháború négy esztendeje alatt katonai szolgálatot teljesített. Brunkala Jánost kitüntető bizalommal veszi körül Albertfalva község polgársága.

SZEPESY SÁNDOR, nyugalmazott állami iskolai igazgató, Albertfalva. 1868-ban született Albertfalván. A négy alsó gimnázium, majd az állami tanítóképezde elvégzése után a beregmezei Kisfalud községben kezdte tanítói pályáját. Itteni működésével kiválóan szolgálta a magyarosítás ügyét, amelynek elismeréseképen kitüntető oklevélben és száz forint jutalomban részesült. Innen a szabolemszegyei Nyilbélteki görög katolikus iskolához került, majd Hajdudorogra ment, amely utóbbi helyen szintén a görög katolikus iskolában folytatta hivatása gyakorlását. Ezen állomáshelyén a felekezeti iskolát községi jellegűvé szervezte, később gazdasági iskolát és öt hold területen faiskolát létesített. Működésével a közoktatásügyi kormányzat teljes elismerését érdemelte ki s ez abban nyilvánult meg, hogy őt nevezték ki az iskola igazgatójává. Következő állomáshelye Budafok volt, ahonnan egy félévi működés után saját kérésére az albertfalvai iskolához helyezték át szintén igazgatói minőségben. Negyvenéves szolgálati ideje után nyugalomba vonult. A község társadalmi és kulturális életében hazafias szelleménél és sokoldalú tapasztalatainál fogva kiváló és polgártársaira nézve hasznos működést fejt ki.

SPANICSEK GÁBOR, állami elemi iskolai tanító, Albertfalva. Kiskunfélegyházán született 1887-ben. Gimnáziumi tanulmányait és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Pályáját még ugyanezen évben Dunaszentmiklós községben kezdte, majd 1912-től 1918-ig Jászszentlászlón működött, ahonnan Ócsafelsőbabád községbe került, mint az állami elemi iskola tanítója. Innen hívták meg az albertfalvai állami elemi iskolába, ahol a mai napig is tevékenykedik. Társadalmi és kulturális téren mint a levante intézmény és tanonciskola oktatója, valamint a népművelési bizottság tagja és előadója jelentékeny szerepet tölt be az albertfalvai közművelődésben. Egyébként a népművelési levante könyvtár vezetője. Polgártársai lelkes szorgalma és páratlan egyszerűsége miatt bizalmukkal és megbecsülésükkel tüntetik ki.

PRÜLLER ISTVÁN, községi bíró Albertfalva. A pestmegyei Tököl községben született 1888-ban. Elemi iskoláit elvégezve az asztalosmesterséget tanulta ki. 1907-től a háború kitéréséig tanítómesterénél és egy helybeli iparosnál működött. A világháború első napján bevonult. Három évig az első tüzvonalban teljesített szolgálatot, majd 1917-től a háború befejezéséig a harctéren szerzett betegsége miatt harctérmögötti beosztása volt. Számottevő tevékenységet fejt ki mint a helybeli Árpád Körnek társelnöke, a Hitelszövetkezetnek igazgatósági tagja, valamint a római katolikus egyház tanácstagja komoly megbecsülésnek örvend.

BEREGSZÁSZY BÉLA, kisbirtokos, községi képviselőtestületi tag, Albertfalva. A tornamegyei Hid-

végardón született 1863-ban. Négy középiskolát Rozsnyón végzett, majd a mészáros és hentes ipart Tornán tanulta ki 1881-ben. Ezen ipart 1898-ig folytatta, majd Budapesten önállósította magát. Közben három évig Bécsben katonáskodott és mint szakaszvezető szerelt le. Innen Albertfalvára került, ahol tejüzemet nyitott. 1914-ben az üzemet beszüntette és ettől a naptól mint kisbirtokos ugyanezen Albertfalván gazdálkodik. A kommun alatt a polgárőrség tagja volt, amikor is nemzeti érzelmeiért sok üldöztetésben volt része. Albertfalvának négy év óta községi képviselőtestületi tagja. Beregszászy Bélát a község ügyeiben kifejtett példás tevékenységéért igaz megbecsüléssel veszik körül.

BUDAÖRS. Az elmúlt tíz esztendő számottevő fejlődésről tanuskodik. Mindenekelőtt figyelemre méltó a lélekszámuk gyarapodása, amely ezen idő alatt 1200 volt. Az OFB által 53 házhely utaltatott ki, valamint 250 főleg szobakonyhás munkásházak is épültek. Nagyszabású erdősítés folyik, évenként 120—150.000 facsemetét ültetnek el, amelyekből azonban csak mintegy 30.000 marad meg. 1925-ben állították fel a hősök szobrát, amely Pásztor János szobrászművész alkotása. A templom kertjében ültették el a hősök ligetét. 1929-ben a római katolikus elemi leányiskola épült. A lakosság gazdálkodó része az utóbbi években a gyümölcstermelésre, így főleg az őszibarack termelésre tért át. A község számos kulturális és társadalmi intézménnyel gyarapodott, amelyek értékes és komoly működéssel viszik előre Budaörs közművelődését. Ez, a főváros kultúrájával átítatott község, biztosan halad a további nagyvonalú fejlődés felé.

AUBERMANN MIKLÓS dr., Budaörs római katolikus plébánosa. A torontálmegyei Ócsanád község-

ben született 1874-ben. Középiskolai tanulmányait Szegeden és Temesvárott a premontreieknél és Esztergomban végezte. Pölsészeti doktorátust a budapesti

Pázmány Péter tudományegyetemen nyert. Pályáját 1897-ben Budapesten, mint hitoktató kezdte, majd Egyiptomban lett nevelő. Ezután ismét visszatért a fővárosba, ahol prolétárdiktatura alatt mint adminisztrátor, később pedig mint főgimnáziumi hittanár működött. 1925-ben hívták meg Budaörsre, ahol azóta mint plébános tölti be áldásos hivatását. Élénk és sokoldalú működést fejt ki Budaörsön, ahol a Keresztény Munkásegylet díszelnöke, több számottevő intézmény, így többek között a Stefánia Nőegylet elnöke. Mint íróember is jelentős sikereket ért el, tizenegy tankönyv szerzője, Egyiptomról egy színes utirajza jelent meg, számtalan pedagógiai és nevelésügyi cikkeket írt különböző lapokba.

SZAUTER KÁROLY, római katolikus lelkész, Budaörs. Pozsonyban született 1904-ben. Középiskolából 5 osztályt szülővárosában, a többit a szemináriummal Esztergomban végezte. Pappá szentelése után 1927-ben Budaörsön kezdte pályáját. Szauter Károly dacára fiatalságának értékes és jelentős kultúrmissziót tölt be Budaörsön. A Keresztény Munkásegyletben, amelynek elnöke, kéthetenként elő-

adásokat tartat. Az ifjúsági »Szív gárda« parancsnoka, amelynek keretében énekkar is működik. Évente többször tart az egyesület jótékony-célú előadásokat. Ezekon kívül tevékeny szerepet visz a népoktatás terén is. Lelkes és fáradhatatlan buzgósága miatt a budaörsi polgárság kitüntető szeretetét bírja.

BENCZE ANDRÁS, Budaörs főjegyzője. Budapesten született 1881-ben. Középiskoláit Vácott, illetve Budapesten végezte, mely utóbbin a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját 1902-ben Budaörsön kezdte, ahol a mai napig is működik. Min teljeseen egyhangúlag megválasztott főjegyző a község polgárságának teljes megértésétől és támogatásától kísérve. Kinagasló szerepe van Budaörs fejlesztésében. Bencze András községének kulturális és társadalmi ügyeiben is tevékenyen működik közre és a legtöbb intézménynek felkarolója és vezető tagja. Az Önkéntes Tűzoltóegyesület parancsnoka, valamint a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete budaörsi körzetének elnöke. A világháború alatt a kormány rendeleteinek úgy az élelmezés, mint más ügyek terén a végrehajtója volt. Puritán egyszerűsége miatt polgártársainak meghecsülését és szeretetét bírja.

SCHÄFFER MIHÁLY dr., községi orvos, Budaörs. Solymáron született 1898-ban. Egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte, majd 1925-ben orvossá avatták. Miután több budapesti kórházban és klinikán gyakornokoskodott, előbb Budapesten kezdte, majd Budaörsön folytatta orvosi hivatásának gyakorlását. Kiváló orvosi tudását Budaörsön legteljesebb mértékben méltányolják. Schäffer Mihály dr. a vármegye törvényhatósági bizottsá-

gának tagja és az önkéntes tüzoltók orvosa. A világháború alatt a 19. közös gyalogezrednél teljesített katonai szolgálatot. Résztvevett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Hősies magatartásáért a *Signum Laudis*sal, a kisezüst és bronz vitézségi éremmel, a Károly csapateresztel és sebesülési éremmel tüntették ki. Mint tartalékos hadnagy szerelt le.

ALBEKER MÁTYÁS (1867—1928.), nyugalmazott alezredes, Budaörs. 1867-ben született Budaörsön.

Reáliskolai tanulmányai után a hadapródiskola növendéke lett Budapesten, majd tiszti tanfolyamot végzett Temesvárott. Katonai pályáját 1887-ben

Nagyváradon kezdte. Főbb állomáshelyei Békéscsaba, Zágráb, Fehértemplom, majd 1900-ban Nyitrán a honvédségnél szolgált. 1905-től 1911-ig a nagyváradai és a pécsi hadapródiskolában a mennyiségtan tanára. A világháború alatt az olasz fronton egyik hadikórház és 12 hadfelszerelési gyárnak parancsnoka volt az összeomlásig. Ezután Budaörsön telepedett le, ahol később, mint nyugalmazott alezredes a község fejlesztése körül szerzett magának hervadhatatlan érdemeket. A budaörsi Sportklub elnöke volt. Számos mezőgazdasági irányú előadásokat tartott, főleg a méhészetről és a nyúltenyésztésről. 1928-ban meghalt. Budaörs polgársága körében kitüntető nagy szeretettel vették körül.

KUBA JÓZSEF, ny. műszaki tüzérszertári főtiszt (százados), Budapesten született 1871-ben. 1893—1918-ig a közös hadseregben tábori és műszaki tüzérségnél teljesített szolgálatot. Háború után

nyugdíjba vonult. Budaörsön több intézménynek tagja. A hazafias mozgalmakban mindenütt résztvesz és a köz érdekét tevékenyen szolgálja. Tevékeny részt vett a régi szép württembergi népszokás alapján a községben felelevenített »legény-lövészek« megteremtésén. Igazi látványosság számba sorolható ha ünnepélyek és díszes istentiszteletek alkalmával régi fegyverekkel felvonulnak a legénylövészek; ilyenkor nemcsak a fővárosból, de messze vidékekről is jönnek a nézők gyönyörködni a hagyományok tiszteletén alapuló ünnepeken.

CLEMENTIS LÁSZLÓ, nyugalmazott igazgatótanító, Budaörs. Bián született 1863-ban. Alsó középiskoláinak elvégzése után a budaörsi királyi katolikus tanítóképzőintézet három évfolyamát sikerrel végezte el. Pályáját 1879 júliusában,

mint ideiglenesen megválasztott osztálytanító a budaörsi római katolikus iskolánál kezdte, majd két évvel később, miután a tanítói oklevelet megszerzte, rendes tanító lett. Egyúttal a kántori teendőket is végezte. Clementis László öt évtizeden keresztül töltötte be tanítói hivatását Budaörsön, olyan idő ez, amelynek már a leszolgálása is csak kiváltságosoknak jut osztályrészül. Clementis, aki nemcsak mint az iskola igazgatója, valamint a község egyházi karnagya és kántora, hanem mint zeneszerző is hervadhatatlan érdemeket szerzett, a budaörsi közművelődés, a hazaszeretet ápolása és magyarosítás terén olyan munkát végzett, amely minden dicséretet megérdemel. Számos szerzeményeivel aratott sikert és ezeket

a sikereket egy-egy kitüntető elismerés, oklevél tartja számon. Nevéhez fűződik a ma negyvenkét tagból álló dalárda alakulása és nagyszerű munkája. 1927 augusztusában egyházközségi és miniszteri kitüntető elismerésben részesült tanítói, egyh. karnagyi és kántori működésének ötvenéves jubileuma alkalmából. Ugyanezen év októberében mint igazgató nyugalomba vonult, azonban egyh. karnagyi és kántori működését azóta is folytatja. Budaörsön kivételes nagy szeretetnek és megbecsülésnek örvend.

SZAKÁLY MÁTYÁS igazgatótanító, Budaörs. 1887-ben Budaörsön született. Középközségi és a tanítóképzőt Budapesten, illetve a somogy megyei

Drávatamási községben kezdte, majd 1913-tól Budaörsön tanított, ahol később igazgató lett. Szakály Mátyás rendkívül alapos tudású és példátlan szorgalmú művelője a budaörsi kulturális mozgalmaknak. Különösen a népművelés terén szerzett elsőrendű érdemeket. Számtalanszor részesült elismerő dícséretben. A község régi tradicionális szép szokásait társadalmi és főleg egyházi ünnepélyeken nagy sikerrel újjította fel. Számos kötetből álló könyvtárat rendezett be, valamint az ipariskolát alapította. Budaörsön harmincnégy színielőadást tartott. A magyar nyelv sikeres terjesztéséért a tanfelügyelőség részéről dícséretet nyert. A tűzoltó egyesületben teljesített eredményes működéséért feleségét zászlóanyává választották.

LUEFF LAJOS, takarékpénztári ügyvezető igazgató, Budaörs. 1890-ben Budaörsön született. Középközségi Budapesten végezte, majd

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankban gyakornokoskodott. Innen Budaörsre került, ahol a mai napig is közgazdasági tevékenységet fejt ki, újabban mint takarékpénztári ügyvezető igazgató. Széleskörű gazdasági ismeretei révén egyik számottevő tagja a budaörsi gazdasági életnek. A »Tébe« választmányi tagja, valamint a budaörsi szövetkezet alelnöke. A világháború kitörésétől az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített. Végigküzdötte a szerb, román, orosz és olasz frontokhoz. Hősies magatartásáért többször lett kitüntetve, birtokosa a kiscsüsti és bronz vitézségi érméknek, a Koronás vas érdemkeresztnek és a Károly csapatkereszt és sebesülési éremnek.

NAGYTÉTÉNY. A trianoni füzestendő nem mulott el nyomtalanul Nagytétény község életében. Dacára a viszonyok rendkívüliségének, a gazdasági guzsbakötöttségnek egész sora létesült az intézményeknek. Hatalmas tizenegy tantermes, emeletes állami elemi iskola épült, kéttantermes tanyai iskola, két játszótermes ovoda, ötszobás főjegyzői lakás. Az OFB által 178 házhely utaltatott ki, valamint 165 katasztrális hold osztatott szét a nincstelenek között. A község területén átvonuló állami utat egy kilométeres szakaszon kikövezték, erőteljes fásítási akciót folytattak le, valamint a Sporttelepen 1929-ben elültették azokat a facsemetéket, amelyek a hősök ligetét fogják képezni. 1930-ban fogják felállítani, továbbá a hősök szobrát. A község kulturális és gazdasági téren számos új intézmény létesülésével fokozta a lakosság magasabb igényeinek kielégítési lehetőségeit. Az intézmények közül különösen a népművelési és a testnevelési, valamint a sport és műkedvelő egyesületek fejtenek ki jelentős működést.

Szép eredményt értek el továbbá a nagytétényi Hitelszövetkezet, valamint az Iparos kör és az Ipar-testület.

FERSCHICH JÁNOS esperesplébános, Nagytétény. A sopron-

megyei Völgyfálván született 1879-ben. Gimnáziumi tanulmányait Sopronban, majd Székesfehérváron végezte. Ezután az insbrucki egyetemen teológiai növendék lett. Pappá szentelése után 1903-ban az ercsi-i plébánián kezdte meg káplánoskodását. Innen 2 év múlva mint adminisztrátor került Érdre, majd 1906-tól 1912-ig Martonvásáron lett plébános. Ekkor hívták meg Nagytéténybe, ahol azóta is, mint a község plébánosa fejt ki jelentős működést. 1922-ben érdemeiért az érdi kerület tanfelügyelőjévé, majd esperesévé lett. Ferschich János társadalmi és kulturális téren legnagyobb tényezője Nagytéténynek és majd valamennyi intézménynek, így a Levente Egyesületnek, a helyi Hitelszövetkezetnek és Hangya fióknak elnöke. Szeretereméltó egyénisége miatt általános szeretetnek örvend.

LÉNYI VINCE, római katolikus lelkész és hitoktató, Nagytétény.

A nógrádmegyei Nézsza községben született 1900-ban. Gimnáziumi tanulmányait Vácott, a teológiát Egerben, Vácott és Esztergomban végezte. Pappá szentelése után, mint káplán 1923-ban Adonyban kezdte meg pályáját. 1924-től 1926-ig Polgárdiban, majd Budafokon, Pomázon és Csepelen lel-

készkedett. 1929 szeptember 1-e óta a nagytétényi Baross Gábor telepen működik. Lelkes igyekezettel fáradozik a telep egyházközség megszervezésén és a templom építésének előmozdításán. A telep kulturális és társadalmi intézményeiben fiatalága dacára is jelentős szerepet tölt be.

MARASTONI LÁSZLÓ, Nagytétény főjegyzője. Debrecenben született 1884-ben. Középiskoláinak elvégzése után 1907-ben elvégezte a jegyzői tanfolyamot. Már előzőleg Törökbálinton mint jegyzőgyakornok kezdte meg 1903-ban közigazgatási pályáját, majd mint okleveles jegyző 1907-től 1908-ig Pátyon működött. 1909-ben került Nagytéténybe, ahol rövidesen egyhangulag a község főjegyzőjének választották meg. A világháború négy esztendejét mint tartalékos főhadnagy szolgálta végig. Résztvett az orosz, román, olasz frontküzdelmekben. Hősi magatartásáért többször lett kitüntetve, tulajdonosa a harmadosztályú katonai érdemkeresztnek és két Signum Laudisnak. Községének majd valamennyi társadalmi intézményének vezető tagja és 1929 óta a megye törvényhatósági bizottságában is helyet foglal.

FLEISCHNER GYULA dr., orvos, Nagytétény. Sárvarott született 1893-ban. Gimnáziumi tanulmányait Pápán végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvosi fakultásának hallgatója lett. Orvosi tanulmányait a világháború szakította félbe, amelynek négy esztendejét az orosz és olasz fronton töltötte el. A harc-téren tanúsított hősi magatartásáért az arany érdemkeresztrel, a kardokkal a vitézségi érem szalagján tüntették ki. A világháború után a prágai és pécsi egyetemen folytatta tanulmányait, majd orvossá

avatása után 1922-ben Budapesten kezdte meg hivatása gyakorlását. 1925-től Nagytétényben működik, mint gyakorló orvos. Nagy tudása, közvetlen egyszerűsége biztosította számára azt a nagy bizalmat és szeretetet, amellyel a község lakossága körülveszi.

SZOMJÁK KÁLMÁN, a nagytétényi állami elemi iskola igazgatója. Született 1876-ban Sátoraljaújhelyen. Alsó középiskoláinak elvégzése után az ungvári királyi katolikus tanítóképző intézet növendéke lett, majd tanítói oklevelének megszerzése után 1895-ben a zemplénmegyei Nagycsebb községben kezdte meg értékes tanítói működését. Nagytétényt megelőzőleg a Szabolcsmegyei Ajak és a temesmegyei Panyó községben tanítószkodott. Közben a világháború kitörése őt is a harctérre szólította. 1927. márciusáig a szerb hadszíntéren teljesített szolgálatot, mely idő alatt egyszer megsebesült és birtokosa a Károly csapatkeresztnek és a sebésülési éremnek. 1920-tól a nagytétényi állami elemi iskolánál működik, előbb mint tanító, majd mint az iskola igazgatója. Fáradhatatlan buzgósággal intézi hivatását, de ugyanakkor a község másirányú kulturmunkáiban is kiveszi részét és mint a népművelési bizottságnak valamint a levente és cserkész egyesületnek alelnöke számottevő szerepet tölt be. Igazgatója az iparos tanonciskolának is.

vitéz **BAROTÁNYI FERENC**, a nagytétényi állami elemi iskola igazgatója. A sopronmegyei Kishöflány községben született 1891-ben. Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt Pápán végezte. Pályáját a pozsonymegyei Vajasvatta községben kezdte, ahonnan 1913-tól a sopronmegyei Lajtaújfalun tanítószkodott. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján katonai

szolgálatra bevonult. Végigküzdötte a háború négy évét. Az oroszfronton több ízben tanúsított kiváló hősi magatartásáért a nagy és kisczüst vitézségi éremmel tüntették ki, majd 1926-ban a kormányzó vitézzé avatta. Közvetlen a világháború után Lajtaújfalura tért vissza, ahonnan 1919-ben Kismartonba került. 1920-tól a nagytétényi állami elemi iskola igazgatója. Mint a Baross Gábor-telepi polgári kör alelnöke, valamint az iskolán kívüli népművelési bizottság elnöke és a helyi Sportegyesület választmányi tagja, nagyvonalú és lelkes működésével polgártársainak osztatlan szeretetét érdemelte ki.

PENTZ FERENC, a nagytétényi római katolikus elemi iskola igazgatója. Nagytétényben született 1885-ben. A tanítóképzőt az esztergomi érseki tanítóképzőben végezte. Pályáját a fehérmegyei Adony községben kezdte 1905-ben, majd rövid két év múlva szülőhelyén Nagytétényben folytatta tanítói működését a római katolikus elemi iskolánál, amelynek később igazgatója is lett. A mozgósításkor azonnal bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1916-ban fogságba került. Szibériából 1918-ban tért vissza hazájába. Tevékeny szerepet tölt be a Nagytétényi Sport Egyletben, valamint a Polgári Körben, amelyeknek választmányi tagja. A közelmúltban tervezett dalárda karnagya, amely dalkör nemzeti és egyházi ünnepélyeken nyilvánosan is szerepel az ő vezetése alatt.

HUPKA PÉTER, a nagytétényi községi képviselőtestület tagja. Pozsonyszentgyörgyön született 1883-ban. Mint szabómester 1906 évben önállósította magát Budapesten. 1919. óta a nagytétényi Baross Gábor telepen folytatja mesterségét. A háború alatt 1915. februárjától az összeomlásig teljesített

katonai szolgálatot, miközben az orosz fronton lausított hősi magatartásáért a harmadosztályú vas érdemkeresztet kapta meg a vitézségi érem szalagján. Községének társadalmi életében jelentős szerepet tölt be és különösen számottevő a Baross Gábor-telep fejlesztése körül végzett munkája. A legtöbb intézménynél vezető szerepet tölt be, így a Templomépítő Egylet könyvtárnoka, a Telepi Polgári Kör alelnöke, bizottsági tagja az Ipartestületnek, valamint a Levente Egyesületnek. A római katolikus egyházközség gondnoka.

HALMOSGUSZTÁV, a budafoki állami iskola tanítója. Aradon született 1871-ben. Tanulmányait Szatmárnémetiben végezte, miközben a Zeneakadémián a középiskolai ének-tanítói oklevelet is megszerezte. Pályafutását 1890-ben

a szatmárnémetyi Nagymajtényben kezdte, ahol férfidalárdát és fuvószenekart szervezett. 1894-től 1922-ig Beregszászon működött. Itt urivonószenekart és dalárdát, valamint polgári zenekart és dalárdát létesített, továbbá megalapította az egyházi vegyes énekkart. 1922. óta a budafoki állami elemi iskolában fejt ki lelkes buzgalommal oktatói tevékenységét.

KISS SÁNDOR, községi bíró Nagytétény. A szilágymegyei Tasnád községben született 1874-ben. Miután a nagyváradi premontréi gimnázium alsó négy osztályát elvégezte, az asztalos mesterséget tanulta ki. Mint segéd Budapesten,

Bécsben és Eszéken dolgozott, majd 1898-ban Nagytétényben önállósította magát. Itt rövidesen nagy szorgalmával az első iparosok közé küzdötte fel magát. Résztvett az Iparoskör megalapításában, amelynek 1909. óta elnöke. Vezetője továbbá az Iparos Sportegyletnek és tagja a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített és huzamosabb időt töltött az olasz fronton. 1929. óta Nagytétény községi bírása.

VUCSENIK ISTVÁN, Nagytétény. Baross Gábor-telepi Polgári Kör elnöke. A zalamegyei Alsódomboru nagyközségben született 1875-ben. 1901-től önálló szabómester. Szakmájában általánosan becsült tényező aki sok évtizedes sikeres működésre tekinthet vissza.

1912-ben a párisi nemzetközi kiállításon elnyerte a Grand Prix-t. 1930-ban a Baross Szövetség által rendezett, szintén hazai anyagokból készült ruhakiállításán nagy aranyéremmel és kísérő díszoklevéllel lett kitüntetve. A Baross Gábor-telep fejlesztése körül kimagasló érdemeket szerzett s mint a telepi Polgári Kör elnöke, valamint a «TESZ»-nek, a Sas-körnek, a Templomépítő Egyletnek és számos más egyházi és kulturális intézménynek vezető tagja, élénk szerepet visz. Sokoldalú működése mellett páratlan szeretettel gondoskodik karitatív tereken a szegénysorsú gyermekek felruházásán. A mozgósítástól az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített.

Gödöllői járás.

A gödöllői járásnak a háboru végén húsz községe volt, amelyből 1924-ben három község, névszerint Sashalom, Rákosszentmihály és Rákoshegy leváltak és közigazgatási szempontból a vármegye azokat a központi járáshoz csatolta. A megmaradó községek közül kettőnek tízezren felüli lakósa van, nevezetesen Gödöllő, melyhez Máriabesnyő bucsujáróhely is tartozik. Gödöllőhöz tartoznak még mint lakott helyek

A gödöllői kir. kastély

Királytelep és az ujonnan épülő ugynevezett Kertváros, mely a kóna uradalomból kikapartázott, körülbelül száz hold területen épült. Másik nagyobb község Cinkota, amelyhez Ó- és Ujmátyásföld, valamint Árpád- és Annatelepek tartoznak, mint lakott helyek.

Jelentősebb községei még a járásnak Pécel, amely a múlt század idején, még a Rádayak korában a járás székhelye volt ideiglenesen, az igen szépen fejlődő nyaralóteleppel az ugynevezett Indiával. A Máv vonal mentén fekszenek még Pécel

len kívül Rákoscsaba, Rákoskeresztúr és Rákosliget községek, amelyek az új Bolza és a volt gróf Vigyázó, illetőleg az akadémiai parcellázásokból létesülő telepek folytán már majdnem teljesen összeépültek.

A gödöllői premontrei reálgymnázium és rendház.

Ugyancsak a Máv. fővonal mellett fekszik a történelmi nevezetességű Isaszeg község az 1849 évi augusztus 6-án megvívott szabadságharc nagy csatájának színhelye.

Budapestet Gödöllővel a Máv. vonalakon kívül a Hév. vonal is összeköti óránként induló villamosokkal. A villamos mentén fekszenek Cinkotán és Mátyásföldön kívül Kistarcsa, amely a már megszűnt Vas-

gyárnak felszámolása folytán, nagy fejlődésében teljesen visszaesett. Kistarasától három kilométerre esik az Isaszeg, Kerepes és Gödöllő községek közti háromszögben Nagytarcsa község, amely a török időkét is átélte félreeső helyzete folytán. Kerepes ugyanesak régi község, amelynek Kalvária-hegyén még ma is láthatók egy nyolcszázéves Árpádkori templom romjai. Mogyoród a mai formájában nem régen épült, de a tizenkettedik században Mogyoródon folyt le a nagy csata Szent László

A máriabesnyői kegytemplom és kapucinus kolostor.

A Szentgáti gyógyszerház Gödöllőn.

király és Salamon között, amelynek végeredménye lett Salamonnak Visegrad tornyába való elzárása. Mogyoród aránylag csekély lélekszáma dacára ma is egyik legjelentősebb községe Budapest környékének. Paradicsomja világhírű márka, ujonnan feltárt csikvölgyi forrása kitűnő üdítő gyógyvizet szolgáltat, lakosai intenzív kertműveléssel foglalkoznak. Szőlőművelését az utóbbi idők gazdasági válsága csökkentette. Domboldalba kivájt pincéi közt százötven-kettőszázéves is akad. Gödöllőt Vác irányában közvetlen Máv. villamosvonal köti össze a Dunával. Ennek mentén fekszik a járásnak gyümölcstermelésben legkiválóbb községe, Szada, amelynek hegyén kitűnő borok teremnek, sok uricsalád kuriája között ott van Székely Bertalan családi háza, ahol utolsó nagy

A cinkotai tanítóképző intézet egyik folyósója.

műveit alkotta. A járás kelet, délkeleti sarkában a Korona uradalmi erdőségek szélében terülnek el Valkó, Dány, Vácszentlázló és Zsámbok községek. Mind a négy község őstermelő, gabona főleg buza és tengeritermeléssel foglalkoznak. Zsámbok a Beniczkyek csapjádi fészke, két kastélya Mária Terézia korabeli barokkstilusban épült. Az egyik kastély ma is a Beniczkyeké, a másik a Schell bárók kezén van.

A járás lakossága a foglalkozási ágaknak ugyyszólván minden árnyalatát egyesíti magában. A fővároshoz közeleső falvakból a kitűnő összeköttetés folytán sok tisztviselő jár be Budapestre. Ugyanezekben a községekben nagyon sok a nyugdíjas és a menekült, a megszállt területi illetőségű. A községekben sok a nyaraló és sokaknak villái vannak a

falvakban. A kisemberek pedig száz, kétfőszáz, háromszáz pengőért egy avarra bérelnek ki lakást a nyári szünidőre, míg a családfő naponta bejár hivatalba. Különösen Gödöllő, Máriabesnyő, Kistarcsa, Cinkota, Mátyásföld, Rákosliget, Rákoscsaba, Pécel jönnek számításba ebből a szempontból. A járás közlekedés tekintetében ideális berendezettséggel bír. Egy része vasuttal, egy része villamossal, úgy a járás székhelyéről, mint Budapestről közvetlenül megközelíthető. A vasuttal és villamossal nem bíró községekbe autóbusszjáratok vezetnek ki Gödöllőről, illetve Isaszegről. Az utolsó tíz év folyamán épült ki az Isaszeg—Dány—zsámboki törvényhatósági ut, körülbelül 21 kilométeres szakasza, ez idő alatt létesült Vácszentlászló és Tura közötti törvényhatósági ut, amely az eddig a forgalomból teljesen kieső Vácszentlászlót kapcsolta be a közúti forgalomba. Most épült ki a Csömört Cinkotával, Rákosligetet és Rákoshelyet Rákoskeresztúrral és a Nagytarcsát Kistarcsával összekötő törvényhatósági ut.

A községben több egészség ház van. Gödöllőn a járás székhelyén kétemeletes járási egészségház épült. Kisebb egészségházak létesültek Mogyoródon és Vácszentlászlón. A járás az első volt, amely 1924 évtől kezdődőleg a leventeintézményt a gyakorlatban is megvalósította. 1924 év őszétől kezdődtek meg más községekben a leventegyakorlatok és 1925 év elején már négy körzeti verseny folyt le, 1925 június 14-én pedig Horthy Miklós kormányzó és a legelőkelőbb tényezők jelenlétében hatezer levante vonult fel a gödöllői Bolnaka-tetőn. 1926 augusztusában, az országos jelentőségű gazdasági és kulturális kiállításon jelen volt a kormányzó, József főherceg, a kormány tagjai. 1927 szeptemberében a gödöllői járás által adományozott országos levante és országos cserkészsászlókat a kormányzó személyesen adta át Gödöllőn vitéz Mátyás Sándor tábornoknak, az Országos Testnevelési Tanács elnökének és Vitz Béla dr., az Országos Cserkész Szövetség elnökének.

A járásban a leventéken, lövészekén, cserkészeken, vitézekén és a főiskolás bajtársi ifjuságon kívül virágzó egyesületi életet él a Gödöllői Járási Közművelődési Egyesület, a MOVE, a MANSz és a Stefánia Szövetség védőintézetei, valamint a TESz kerületi szervezete.

A járásban a leventéken, lövészekén, cserkészeken, vitézekén és a főiskolás bajtársi ifjuságon kívül virágzó egyesületi életet él a Gödöllői Járási Közművelődési Egyesület, a MOVE, a MANSz és a Stefánia Szövetség védőintézetei, valamint a TESz kerületi szervezete.

vitéz ENDRE LÁSZLÓ dr. a gödöllői járás főszolgabírója. A ma-

gyar főszolgabírói karnak legmarkánsabb egyénisége. Neve ma fogalom Magyarországon.

Tipusa annak a magyar embernek, akiből nagyon sok kel-

lene ma ebben a csonkaországban. Gerincesség, meg nem alkuvás és mindenekelőtt feltétlen hit a turáni őserőben jellemzik. Pályája hasonlatos a kilőtt nyilhoz, amely útirányától nem tér el, hanem bátor lendülettel, egyenesen tör célja felé. Vitéz Endre László dr. Abonyban született 1895-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán végezte, ahol 1913-ban érettségizett. Ezután a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett és 1918-ban ugyanitt államtudományi doktorátust szerzett. Még egyetemi tanulmányainak során lett katonaköteles. 1915 március 15-én vonult be az 1-ső honvéd huszárezredhez. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol a háború befejezéséig teljesített harc-téri szolgálatot. Két alkalommal súlyosan sebesült. 1918 november 9-én mint tartalékos hadnagy szerelt le. A nagy háború alatt tanúsított rendkívül hősiességéért a Signum Laudissal, a nagy- és kisezüst vitézségi éremmel, a Károly csapatkereszttel és sebesülési éremmel és a német vitézségi érdeméremmel tüntették ki. Az összeomlás után Temesrékásan kezdte közigazgatási pályáját mint szolgabíró. Itt működött a francia megszállásig, amikor is 1919 júliusában Szegedre ment, majd az oláh megszállás után kiskunfélegyházai család birtokukra költözött. Itt tartózkodott 1920-ig. 1923 november 20-án választották meg a gödöllői

járás főszolgabírójának. 1921-ben elejétől végig résztvett a nyugat-magyarországi felkelésben, mint annak egyik alvezére, majd a pinkafői védelmi csoport parancsnoka. Azóta, kiváltságos képességeinél fogva, Gödöllőn működik. Járását tökéletes mintajárássá fejlesztette. Eredményes működését semmi sem igazolja jobban, mint az, hogy bizonyos oldalokról ért támadások ellenére, vitéz Endre László dr.-t a járás összes községeiben és az összes községek polgárai fanatikus szeretettel, példátlan lelkesedéssel, a szó nemes értelmében mint vezért veszik körül. Hivataltal működésén kívül a társadalmi életben is vezérlő szerepet tölt be. Megszervezője és létesítője a legtöbb intézménynek, így elsősorban a nemzeti eszmék zászlója alatt működő hazafias levante és cserkész egyesületeknek. A levante intézmények körül kifejtett országos jelentőségű munkálkodása tükrözi vissza leg-
hívebben a nemzeti ideálok megvalósításáért folytatott küzdelmeit. Az ő gödöllői levantei igazolják az intézménybe vetett hitet, hogy a magyar ifjúság hazafias szellemben való nevelése az egyetlen biztosítéka a jövőnek. Vitéz Endre László dr. a TESz kerületi elnöke, a MOVE járási lövészegyesület elnöke és egyúttal az országos tanács elnöki tagja. A járási cserkészcsapatok, valamint a járási levante egyesület elnöke. Horthy Miklós kormányzó 1922-ben vitézzé avatta. Azóta a járási Vitézi Szék hadnagya.

GÖDÖLLŐ. A községben a forradalom és a kommun alatt semmi nevezetesebb esemény nem történt. Az 1919 utáni évek folyamán két községi elemi iskola tanítói lakásokkal, a premontreiek nevelőintézete és rendháza, a Blaha Lujza strandfürdő, nyolc hold területen

sportpálya épült. Már ezen középítkezések önmagukban véve is hatalmas fejlődésről tanuskodnak. A községnek városias jelleget adnak úgy ezek a nagyszabású építkezések, mint a nagy számmal tető alá került magánépítkezések. Az OFB 431 telket osztatott ki, amelyekből eddig száz épült fel. A hősök szobrát csak 1931-ben fogják felállítani, a késedelemnek oka az, hogy Gödöllő társadalma méltóképpen monumentális emléket akar emelni nagyszámú — 248 — hősi halotja számára. Ugyancsak itt kell felemlíteni a közegészségügy számára nagy jelentőséggel bíró egészségház építkezését is. Gödöllő társadalmi és kultúrélete kiválóan fejlett, amelyet részben a fővárossal való gyors közlekedési lehetősége és ebből folyólag számos fővárosi tisztviselőnek kintlakása segít elő. Elsősorban a levante intézménynek példátlan kultúrmisszióját kell megemlíteni. Gödöllő ideális, szép fekvésénél fogva a jövőben még inkább be fogja váltani azokat a hozzáfűzött reményeket, amelyek predestinálják arra, hogy az ország első nagyközsége legyen.

ifjabb SZABÓ ALADÁR dr. református lelkész, teológiai magántanár, Gödöllő. Budapesten született 1890-ben. Középiskoláit és teológiai tanulmányainak egy részét szülővárosában végezte, majd további tanulmányok céljából Berlinbe távozott, ahol a Frigyes Vilmos egyetem hallgatója lett. Pályáját 1912-ben mint hitoktató Budapesten kezdte. Innen került Gödöllőre, ahol 1917 március 15-én rendes lelkésszé választották. Szabó Aladár dr nagy lelkesedéssel intézi egyházközségének ügyeit. Református egyházmegeyei tanácsbíró, a Bethánia Egylet választmányi tagja, valamint a Ráday Pál cserkészcsapat elnöke. Hívei között osztatlan

meghecsülést érdemelt ki. Ujabban teológiai magántanár.

HAJLAMÁSZ JÁNOS, Gödöllő főjegyzője. Nagymágócson született 1881-ben. Középiskoláit Hódmezővásárhelyen végezte, ahol 1897-ben tett érettségét. Ezután Debrecenben a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját mint gyakorló a biharmegyei Élesd községben kezdte. További állomáshelyei Mágócs, Konyór, Óbesenyő, Galgahévíz, Hévízgyörk. Mint önálló jegyző 1905 decemberétől Kerepesen működött, ahonnan 1919-ben került mai állomáshelyére Gödöllőre, miután egyhangulag főjegyzővé választották. Hajlamász János rendkívüli hivatali elfoglaltsága mellett élénk szerepet visz a község társadalmi életében s mint a legtöbb intézménynek vezető tagja, azok fejlődésében is eredményekben gazdag munkálkodással veszi ki részét. A világháborúban résztvett, érdemkeresztje van.

kézdivásárhelyi BENKŐ Pál m. kir. gazdasági főfelügyelő, gazdasági főtanácsos, Gödöllő. 1871-ben született Kézdivásárhelyen. Középiskoláit szülővárosában, majd Sepsiszentgyörgyön, Kolozsvárott és Budapesten végezte.

1895-ben a kolozsvári gazd. akadémián sikerrel tett vizsgát. Pályáját ugyanezen évben a gróf Wencheimféle csorvási uradalomban mint gazdasízt kezdte. Egy évvel később a rimaszombati magyar királyi földműves iskolánál kezdte meg állami szolgálatát, innen Nagyszentmiklósra, majd Bajára került mint gazdasági tanár, 1904-ben székelyföldi miniszteri biztos lett Sepsiszentgyörgy székhellyel. Az oláh megszállás után távoznia kellett és ek-

kor Győrbe, majd Egerbe került. 1921 óta a gödöllői magyar királyi baromfitenyésztő szakiskolát vezeti. Benkő Pál hosszú és tartalmas működése alatt százkét gazdakör, harmincyolc tejszövetkezetet, huszonnyolc fogyasztási és értékesítő, huszonegy állattenyésztő és tizenöt hitelszövetkezetet alapított. Olyan szám ez, amely mindemél ékeesebben bizonyítja nagyszerű kvalitásait és kiváló szervező képességeit. A legtöbb szövetkezetnek tiszteletbeli elnöke. A világháború alatt, bár hivatalánál fogva harctéri szolgálatot nem teljesített, azonban a front mögötti eredményes működéséért a II.-oszt. hadi érdemkeresztet kapta. A mezőgazdasági téren kifejtett szolgálataiért a kormányzó gazdasági főtanácsossá nevezte ki.

JEHN KÁLMÁN dr járásbírósi elnök, Gödöllő. Dunaföldváron szü-

letett 1883-ban. Középiskoláit Kolozsvárott és Székesfehérváron végezte, mely utóbbin 1901-ben érettségizett. Egyetemi tanulmányait Budapesten folytatta, ahol

1904-ben jogi doktorátust nyert. Pályáját 1907-ben Gödöllőn kezdte, innen került Aradra, később Nagyváradra, majd Ráckeve-re. Utóbbi helyről a pestvidéki törvényszékhez került mint járásbíró. 1929-ben nevezték ki a gödöllői járásbírósi elnökének. Jehn Kálmán dr hivatali elfoglaltsága mellett értékes tényezője a gödöllői társadalmi és kulturális életnek. Ugyyszólván valamennyi egyesületnek és intézménynek agilis közreműködő tagja. Sokoldalú képességeinél és gazdag tapasztalatainál fogva valamennyi egyesületben igazgatósági taggá választották. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult.

Az első menetszázaddal ment ki az orosz frontra, ahonnan később az olasz harctérre vezényelték át. Itt részt vett az összes isonzói és tiroli harcokban. Harminchat hónapot töltött az első harcvonalban. 1917-ben a piavei frontról visszatérve az igazságügyminisztérium a további katonai szolgálat alól felmentette. Kitiüntetései: a koronás ezüst érdemkereszt, a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt.

KONTRA LÁSZLÓ dr községi orvos, Gödöllő. A baranyamegyei Csuzs községben született 1894-ben. Középiskoláit Kecskeméten, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá 1920-ban avatták. Pályáját 1926-ban Gödöllőn kezdte, ahol községi orvossá választották. Kontra László dr mint a gödöllői mintajárásnak vezető orvosa, valamint a gödöllői egészségház főorvosa számottevő munkálkodást fejt ki. A világháború első évében a 69-es közös gyalogezredhez vonult be, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol két évig mint egészségügyi hadnagy szolgálatot teljesít, később a román frontra kerül át, ahol a háború befejezéséig teljesít orvosi szolgálatot. 1918 decemberében mint egészségügyi tartalékos hadnagy számos kitiüntetéssel szerelt le.

NAGY ZOLTÁN dr orvos, Gödöllő. Nagykatán született 1905-

ben. Középiskoláit a gödöllői állami főgimnáziumban végezte, ahol 1923-ban tett érettségit. Egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen folytatta, ahol 1929 októberében orvosi diplomát kapott. Pályáját ugyanezen évben Gödöllőn kezdte

meg, ahol orvosi rendelőt nyitott. Dacára fiatalságának már is jó hírnévnek örvend. Miután rövid ideje tartózkodik Gödöllőn, a község társadalmi életében csak mérsékelt tevékenységet fejt ki. A Bajtársi Egyesületnek és a Sprotogyletnek lelkes és közreműködő tagja.

STUHLMANN PATRIK dr rektor főigazgató, Gödöllő. Az abauj-tordamegyei Hernád-Szökeken született 1871-ben. Középiskoláit Kassán a premontrai főgimnáziumban végezte, majd Jászón teológiát, Budapesten filozófiát hallgatót. Pályáját 1897-ben Kassán a premontrai főgimnáziumban kezdte, majd ugyanitt a királyi jogakadémia magántanára lett. Itt működött 1921-ig. Ezután a jászó-premontraiaknak a cseh és román területről kiülőzött iskoláiknak a szűkebb országban való elhelyezési munkálataiban vett részt. Az alapító Takács Menyhért dr jászói prépost irányítása mellett Gödöllőn szemelték ki a premontrai reálgimnáziumnak, a Szent Róbert nevelőintézetnek és a rendháznak helyét. Az építkezéseket 1923-ban kezdték meg Kertész K. Róbert és Sváb Gyula államtitkárok tervei alapján. Miután a két hatalmas épület tető alá került Stuhlmann Patrik dr került a reálgimnázium élére mint rektor főigazgató. Az intézet már az első években is kiválóan töltötte be hivatását. Stuhlmann Patrik dr a budapesti Katolikus Tanáregyesület vidéki alelnöke, a gödöllői Közművelődési Egylet társelnöke, a Stefánia fiók elnöke a Közoktatási Tanács és a Cserkész-nagytanács tagja.

SZVOBODA DÉNES római katolikus elemi iskolai igazgató, Gö-

döllő. 1884-ben született Gödöllőn. Középiskoláit Budapesten a Barcsay-utcai főgimnáziumban, a tanítóképzőt Kassán végezte. Pályáját Kókán kezdte, majd innen került Gödöllőre, ahol a mai napig is mint a római katolikus elemi iskola igazgató-tanítója működik. Szvoboda Dénes sokoldalú tevékenységével jelentős tényezője a község közművelődésének. Mint a kerületi tanítók egyesületének pénztárnoka, népművelési és egyházközségi gondnok, az Iparos Férfi Dalkör karnagya, az ipariskola igazgatója, a cserkész intézőbizottság tagja fáradhatatlan ügybuzgalommal munkálkodik ezen intézmények fejlesztésén. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített.

SIDÓ LAJOS, községi elemi iskolai igazgatótanító, Gödöllő. A há-

romszékmegyei Páva községben született 1884-ben. Középiskoláit Kézdivásárhelyen, a tanítóképzőt Kolozsvárott végezte. Pályáját 1904-ben Gödöllőn kezdte, ahol a mai napig megszakítás nélkül végzi lelkes és kiváló oktatói működését. Huszonöt éves oktatói működésének jubileumát 1929-ben ünnepelték, mely alkalommal a kultuszminiszter elismerő oklevéllel tüntette ki szorgalmas és buzgó munkásságáért. Sidó Lajos az alvégi és királytelepi népművelés vezetője és előadója, a református egyháztanács tagja a Ráday Pál cserkészcsapat parancsnoka s mint több más kultúrintézmény közreműködő tagja ezen a téren is eredményes működést fejt ki. Polgártársai fáradhatatlan és eredményes munkásságáért ma is változatlan szeretettel, megbecsüléssel és ragaszkodással veszik körül.

KRENN KÁROLY iparostanonciskolai tanító, Gödöllő. Pécselt született 1879-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Kalocsán végezte. Ezenkívül különböző tanfolyamokat hallgatott. Okleveles testnevelő. Pályáját a fejférmegyei Agardon kezdte, innen került Lovasberénybe, majd Ráczkevére. Utóbbi helyről 1901-ben jött Gödöllőre. Azóta a világháború megszakításával a mai napig is itt fejt ki sokoldalú oktatói tevékenységet. 1914 augusztusában vonult be, rövidesen kikerült az északi hadszíntérre, ahonnan megbetegedése miatt kórházba került, 1917-ben szerelt le mint önkéntes szakaszvezető. Gödöllőn igaz és megkülönböztetett szeretetnek örvend.

MAYER JENŐ, gazdasági akadémiai rendes tanár, Gödöllő. A nyitrai megyei Szapocán született 1887-ben. Középiskoláit Pozsonyban, a gazdasági akadémiát Magyaróváron végezte. További tanulmányok céljából Berlinben és Leipzigban mezőgazdasági egyetemet hallgatott. Pályáját a jászberényi gazdasági szakiskolánál mint gyakornok kezdte. Innen a keszthelyi akadémiára mint tanárségéd került. Ezen utóbbi állomáshelyéről helyezték át Gödöllőre. Azóta itt fejt ki rendkívül tartalmas tanári működést. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz front-harcokban mint szakaszparancsnok. 1917 őszén frontmögötti szolgálatra lett beosztva. 1918-ban mint tartalékos hadnagy leszerelt. Hősies magatartásáért a nagy arany, kisézüst és bronz vitézségi éremmel, a katonai tiszti érdeméremmel a kardokkal és a Károly csapatkeresztel tüntették ki. Érdemeiért a kormányzó gazdasági főtanácsossá nevezte ki. A TESz gödöllői társelnöke, egyben a szövetség érdemkeresztjének tulajdonosa.

TÖRZS ARTUR magyar királyi erdőtanácsos, Gödöllő. A hontme gyei Hegybányán született 1881-ben. Középiskoláit a körmöcbányai főreáliskolában végezte, ahol 1899-ben érettségizett. Felsőiskoláit a selmecbányai erdészeti és bányászati főiskolán abszolválta, ezt megelőzően viszont 1905-ben államtudományi vizsgát tett. Pályáját a kolozsvári erdészeti igazgatóságnál mint gyakornok kezdte, onnan került Sóvárra, majd Szolnokra, később Diósgyőrbe. Utóbbi helyen már mint erdőmérnök működött. Innen nevezték ki Orsovára főerdőmérnöknek. Ezután Budapestre a földművelésügyi minisztériumba helyezték, ahonnan 1927-ben a gödöllői Korona uradalomba mint erdőtanácsos lett kinevezve. Itt működik a mai napig is. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahonnan betegen a tarnovi kórházba jutott. Betegségéből felépülve a tiroli frontra vezényelték, majd később résztvett az összes isonzói harcokban. Járt a román és az orosz frontokon is. Mint tartalékos hadnagy 1918-ban leszerelt. Károly csapatkeresztje van.

CSELEJI JÓZSEF, magyar királyi erdőtanácsos, Gödöllő. Nagykovácsi községben született 1880-ban. Középiskoláit Esztergomban,

CSELEJI JÓZSEF, magyar királyi erdőtanácsos, Gödöllő. Nagykovácsi községben született 1880-ban. Középiskoláit Esztergomban,

felsőtanulmányait a selmechányai erdészeti és bányászati akadémián végezte, ahol erdőmérnöki oklevelet nyert. Pályáját Zalatnán (Alsó-fejérmegye) kezdte, innen került Lugosra mint segéderdőmérnök, majd Lippára mint erdőmérnök. Következő állomáshelye Marosborsa, ahonnan 1919 márciusában mint erdőtanácsos Gödöllőre lett kinevezve. Cseleji József a Pest, Hont, Nógrád és Jásznagykunszónok vármegyék állam erdészeti igazgatósági ügyeiben mint erdőigazgató helyettes működik. Alapos tudásával és gazdag tapasztalataival nagy megbecsülést érdemelt ki.

sempthei **MACZKÓ ISTVÁN**, magyar királyi erdőmérnök, a Korona uradalom építéseinak vezetője, Gödöllő. A tolnamegyei Szakes községben született 1896-ban. Középiskoláit Kaposvárott, felsőiskoláit a selmechányai erdészeti és bányászati akadémián végezte, majd Budapesten 1924-ben mérnöki oklevelet nyert. Pályáját a földművelésügyi minisztériumban kezdte, innen került Diósgyőrré a vasútépítőséghez. Ő tervezte és építette a Miskolc—lilafüredi és egri állami műutat, 60 kilométeres szakaszon. Ezen nagy építkezésnek még a befejezése előtt nevezték ki a gödöllői Korona uradalmi építészeti hivatal vezetőjének. Rövid működése alatt már itt is három utat épített. 1916-ban vonult be katonai szolgálatra. Kint volt az orosz, a román és az olasz fronton. Mint tartalékos hadnagy szerelt le. Kitüntetései a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt.

KOVÁTS LAJOS, magyar királyi főerdőmérnök, Gödöllő. Hódmezővásárhelyen született 1888-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte. Innen Selmechányára ment az erdészeti és bányászati akadémiára, ahol erdőmérnöki oklevelet

nyert. Pályáját Kolozsvárott az erdőmérnöki hivatalnál kezdte mint gyakornok. Innen került Gödöllőre, ahol a mai napig is mint főerdőmérnök működik. Hivatalát teljes megelégedésre és kiváló szakértelemmel párosult lelkes ügybuzgalommal tölti be. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült a déltiroli olasz frontra, majd innen átkerült Kragujevácsba. Néhány hét múlva az isonzói frontra lett kivévelyve. Itt az összes harcokban résztvett. Kitüntetései a Sigmund Laudis a kardokkal, a kisezüst vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. 1919-ben mint tartalékos hadnagy leszerelt.

KANYÓ ISTVÁN, magyar királyi erdőmérnök, Gödöllő. Kiskunfélegyházán született 1900-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a soproni bányászati és erdőmérnöki akadémián oklevelet nyert. Pályáját a szegedi Erdőigazgatósági hivatalnál mint gyakornok kezdte 1927-ben. Innen került Gödöllőre, ahol 1929-től felettesének legteljesebb megelégedésére végzi felelősségteljes munkáját. Kanyó István tagja az Országos Erdészeti Egyesületnek, valamint a Magyar Mérnöki és Építész Egyletnek. A háború utolsó esztendejében lett katonaköteles, azonban az összeomlás következtében harctéri szolgálatot nem teljesített.

BÉKY FERENC, a magyar királyi erdészeti igazgatósági számvevőség főnöke, Gödöllő. Kassán született 1878-ban. Középiskoláit szülővárosában és Sárospatakon végezte, az egyetemi tanulmányait szintén Kassán folytatta. Pályáját 1910-ben a földművelésügyi minisztériumban kezdte, ahonnan rövidesen Besztercebányára az erdészeti igazgatósághoz lett áthelyezve 1929 tavaszán került Gödöllőre a Korona

uradalmi erdészeti igazgatóságához. Békly Ferenc élénk szerepet vett a Gödöllő társadalmi életében s mint a Kaszinónak igazgatója, valamint számos egyéb egyesület és intézmény tagja, azok felvirágoztatása körül eredményes munkálkodást végzett. A világháború alatt közérdekből a földművelésügyi minisztérium által felmentetett.

VICZIÁN ANTAL dr. ügyvéd, Gödöllő. Budapesten született

1855-ben. Tanulmányait a budapesti református gimnáziumban végezte, ahol 1913-ban tett érettségét. Ezután a Pázmány Péter tudományegyetemen joghallgató lett.

Doktorátust 1919-ben nyert, miközben három szemesztert Leipzigban hallgatott. Pályáját Gödöllőn kezdte, ahol 1928-ban nyitott önálló ügyvédi irodát. Mint a gödöllői református egyház, valamint a MANSz ügyésze kivételes nagy megbecsülés veszi körül. A világháború második évében vonult be katonai szolgálatra, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1926 júniusáig egyhuzamban teljesített szolgálatot. A Brussilov offenzíva alkalmával súlyosan megsebesült. Felépülése után, miután elvégezte a géppuskás tiszti tanfolyamot, a román frontra került. Itt is 13 hónapot töltött tűzvonalban. Végül az olasz frontra vezényelték át 1918 októberében leszerelt, mint tartalékos hadnagy. Kiténtetése: a nagyezüst vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. A forradalom alatt a gödöllői királyi kastélyt őrizte egy szakasszal, amelynek parancsnoka volt.

SCHWERTNER LAJOS ellenőrző, Gödöllő. Csornán született 1882-ben. Középkispoláit Magyar-

óvárott és Gyömrőn, a közigazgatási tanfolyamot Pozsonyban végezte. Pályáját Mosonmagyaróvárott és Selegden kezdte mint segédjegyző. Innen került Fraknóra, ahol 1907 áprilisában főjegyzővé választották. További állomáshelye Nagymarton, ahol 1918 decemberéig hasonló minőségben működött. 1922-ben jött Gödöllőre ellenőrző minőségben. Schwertner Lajos a helyi MOVE elnöke és a Levente Egyesület számvizsgálója. A háború alatt a hadikölesönkötvények körüli tevékenységéért miniszteri elismerést és a harmadosztályú polgári hadiérdemkeresztet kapta.

GÁLL IMRE, magyar királyi méhészeti felügyelő, Gödöllő. A háromszékmegyei

Miklósvárt községben született 1879-ben. Tanulmányait Székelyudvarhelyen, Ósik-somlyón és Kolozsvárott végezte. Pályáját Déghen

(Veszprémmegyében) Festetics Pál grófnál mint nevelő kezdte. További állomáshelyei Udvarhelyszentkirály, Székelyudvarhely, ahol mint erdélyi méhészeti felügyelő működött. Utóbbi helyről jött Debrecenbe, ahol a gazdasági akadémiánál, valamint a méhészeti kerületben mint oktató fejtett ki buzgó tevékenységet. Debrecenből került Gödöllőre, ahol a méhgazdaság vezetője lett. Azóta nagy szakértelemmel itt végzi munkáját. Gáll Imre a TESz tagja, a Rákóczi Szövetség igazgató választmányának tagja, a gödöllői járás Méhészeti Egyesületének elnöke. A világháború kitörésekor bevonult, majd 1915 őszén, megbetegedése miatt további szolgálat alól felmentették.

SZENTGÁLI DÁNIEL gyógyszerész, Gödöllő. A zalamegyei Csicsó községben született

1881-ben. Középis-
koláit Veszprém-
ben a piarista fő-
gimnáziumban vé-
gezte, majd a bu-
dapesti tudomány-
egyetem gyógyszer-
észeti fakultásán

oklevelet nyert. Pályáját mint gyógyszerészgyakornok Nagyvá-
zsonyban kezdte, innen került Pá-
pára, Budapestre, majd Balassa-
gyarmatra. Mint önálló gyógyszer-
ész 1908-ban Gödöllőn nyitott pa-
tikát. Gyógyszertára saját házában
van, amely épület Gödöllőn a leg-
szebbek közé tartozik. Szentgáli
Dániel tevékeny szerepet visz Gö-
döllő társadalmi és gazdasági életé-
ben s mint a gödöllői Takarékpénz-
tár elnökgazgatója, a római katho-
likus egyháztanács, a Kaszinó el-
nöke rendkívül eredményes és köz-
hasznú tevékenységet fejt ki. Pest-
vármegye törvényhatósági bizottsá-
gának tagja volt. A világháború
alatt katonai szolgálatot teljesített.

bilkei PETRECZKY GÉZA
gyógyszerész, Gödöllő. Uzsok köz-
ségben született

1882-ben. Középis-
koláit Ungvárott
végezte, ahol 1900-
ban érettségizett.
Egyetemi tanulmá-
nyait Kolozsvárott
végezte. Pályáját
Munkácson kezdte,

később Marosvásárhelyre, majd
Kolozsvárra és Szerencsre került.
Utóbbi helyről jött Gödöllőre, ahol
mint patika tulajdonos telepedett
le. Azóta személyesen itt vezeti pa-
tikáját. Petreczky Géza élénk sze-
repet visz Gödöllő társadalmi éle-
tében s mint a Néphitelbank igaz-
gatója tagja, a helyi Rokkantak

Egyletének elnöke, a gödöllői
sportklub elnöke kiváló és értékes
működést végez. A világháború ki-
törésekor katonai szolgálatra be-
vonult, rövidesen kikerült az orosz
frontra, ahol 1915 januárjában sú-
lyosan megsebesült. Egy évig tartó
gyógyulása után, mint 50 százalé-
kos rokkant önkéntes szakaszvezető
leszerelt.

SCHILHAN BÉLA, magyar ki-
rályi gazdasági intéző, Gödöllő, a

királyi kastély
gondnoka. Somogy-
várott született
1877-ben. Középis-
koláit Sopronban
végezte, felső ker-
tészeti tanfolyamot
hallgatott a morva-
országi Eisgrub-
ban. Pályáját mint önálló kertész

Kaposvárott kezdte, ahonnan 1919-
ben a magy. királyi kertek igazgató-
ságához lett kinevezve. Végül 1930
januárjában került Gödöllőre a ki-
rályi kastélyhoz. A világháború ki-
törésekor a tábori csendőrséghez
Nyitrovicába vonult be, ahonnan a
montenegrói s albániai frontra ment,
ahol arcvonal mögötti csendőrszol-
gálatot teljesített. Az összeomláskor
leszerelt. Gödöllőn szeretetreméltó
egyéniességénél fogva általános meg-
becsülésnek örvend.

BELLOSICS BÁLINT, magyar
királyi gazdasági felügyelő, Gö-
döllő. Baján szüle-
tett 1896-ban. Kö-
zépiskoláit a bajai
cisztercita főgimná-
ziumban végezte,
majd a magyar-
óvári gazdasági
akadémián nyert
oklevelet. Mint ura-
dalmi intéző Jankovich Béschán

gróf öreglaki uradalmában kezdte
pályáját. Innen került 1927-ben Gö-
döllőre. A világháború második évé-

ben katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült a galíciai frontra, ahol 1916 júniusában megsebesült. Felgyógyulása után a romániai, bukovinai és olasz harcokban vett részt 1918 október végéig. A háború alatt állandóan tűzvonalban teljesített szolgálatot és kiváló hősiességének számtalanszor adta tanujelét. Bátorságát kitüntetései csak részben tükrözik vissza. Kitüntetései: kétszer a Signum Laudis, kétszer a bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és a sebesülési érem. Mint tartalékos hadnagy és emléklapos tiszt szerelt le. A gödöllői frontarcos csoportnak egyik legagilisabb tagja.

DEÁK KÁROLY református elemi iskolai igazgatótanító, Gödöllő.

Páva községben (Háromszékme-
gye) született 1883-
ban. Gimnáziumi
tanulmányait Sep-
siszentgyörgyön, a
tanítóképzőt Ko-
lozsvárott végezte.
Pályáját 1903-ban

Gödöllőn kezdte. Azóta a világháború megszakításával a mai napig is mint a református elemi iskola igazgatótanítója itt működik. Deák Károly az iskolán kívüli népművelés vezetője és előadója, a Hangya szövetkezet felügyelőbizottságának tagja, valamint választmányi tagja a református egyháztanácsnak. Huszonöt éves jubileumát 1928-ban nagy ünnepségek közepette tartották meg, mely alkalommal a közoktatásügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1914 decemberében hadifogságba került. 1918 májusában jött haza a négyéves orosz hadifogságból, majd októberben le-
szerelt.

MARTON KÁROLY római ka-
tholikus kántortanító (kincstári),
Gödöllő.

Atkár
községben született
1884-ben. Középis-
koláit Gyöngyösön,
a tanítóképzőt
Egerben végezte.
Tanítói oklevél
megszerzése mel-
lett tüzoltótiszti,

valamint gazdasági oklevelet is
szerzett. Pályáját Jászfényszaru
községben kezdte mint segédtanító,
ahonnan 1911-ben lett Gödöllőre
mint kincstári kántortanító megvá-
lasztva. Rövid katonai szolgálatát
leszámítva azóta itt fejt ki ered-
ményes tanítói működést. Marton
Károly Gödöllő társadalmi és kul-
turális életében jelentős szerepet
tölt be s mint a legtöbb intézmény-
nek közreműködő tagja általános
megbecsülést vívott ki.

TÓTH LAJOS református kán-
tortanító, Gödöllő. Nagykörösön

született 1885-ben.
Középiskoláit és a
tanítóképzőt szülő-
városában végezte.
Pályáját a fejrme-
gyei Sáraba köz-
ségben kezdte, in-
nen került Szabad-
szállásra, majd Me-
zőturra és végül 1910-ben mai állo-
máshelyére Gödöllőre. Azóta itt
működik s eredményekben gazdag
oktatói tevékenységet fejt ki. Tóth
Lajos részt vesz Gödöllő társadalmi
és kulturális életében. Népművelé-
sen előadó, a Hitelszövetkezet
könyvelője. Szorgalmazására épült
a hattantermes új iskola a hozzá
tartozó kántorlakással. Polgártársai
szerénysége és előzékeny modora
miatt szeretetükkel tüntetik ki.
Benne egyesül a kiváló pedagógiai
képesség a hivatás rajongó és lel-
kes szeretetével.

CINKOTA. Az utolsó tíz esztendő alatt Cinkota Pestkörnyékének egyik jelentékeny és virágzó nagyközségévé emelkedett. Az elmúlt évtized alatt létesített intézmények közül ki kell emelni két iskoláját, két ovódáját, valamint polgári fiú- és leányiskoláját és a volt pozsonyi áll. tanítóképző intézetet, amely a cseh megszállás után itt nyert elhelyezést. 1928-ban a régi tó helyén modern szép strandfürdő létesült, ez évben ültették a hősök ligetét is, ahol kilencvenhat hősi halottnak emeltek impozáns emlékművet. 1926-ban egykilóméter hosszúságban modern utburkolattal látták el a község főutcáját. Az OFB a községben 181 igénylőnek adott házhelyet, melyek közül kilencvenegy van felépítve. A nincstelenek számára háromszáz hold haszonbérletet osztottak ki hatvan igénylő között. Meg kell még említeni a község legújabb modern közhasznú intézményét: az 1929-ben épült anya- és csecsemővédő intézetet, valamint a bölcsődét, melyek huszonhatezer pengő költséggel létesültek.

ZÁBORSZKY ZOLTÁN, Cinkota főjegyzője. 1886-ban Rákoskeresztúron született. Középiskoláit Késmárkon végezte, a közigazgatási tanulmányait pedig Budapesten 1907-ben. Ez évben kezdte meg pályáját Rákosszentmihályon.

Innen Kistarcsára került, ahol aljegyző lett. 1920-ban Cinkota vezető főjegyzője lett és a mai napig is ittműködik általános megelégedésre. A kulturális és társadalmi életben vezető szerepet visz. Elnöke a testnevelési, népművelődési és áll. elemi iskolai felügyelőbizottságnak, a cinkotai Polgári Kör-

nek, az Árpádföldi Kaszinónak, a Cinkota Strandfürdő Egyesületnek, a Cinkotai Iparos Körnek, stb. Az Országos Jegyzői Egyesületnek elnökségi tagja. Számos gazdasági intézmény igazgatóságában foglal helyet. Az egyházi életben is érdemes tevékenységet fejt ki. Az evangélikus egyházmegye főjegyzője, az evangélikus iskola felügyelője. Ugy Cinkotán, mint környékén közmegbecsülésnek és közszeretetének örvend. Mint igazságszerető, lelkiismeretes közigazgatási főtisztviselőt ismerik. A világháboruban a 4-es füzérezredben teljesített katonai szolgálatot. Kiténtetése: a háborus emlékérem.

GALLA FERENC dr., Cinkota római katolikus plébánosa. A komárommegyei Udvardon született 1888-ban. Középiskoláinak elvégzése után az olaszországi Torinóban végezte el a teológiát és itt szerzett doktorátust, majd a Pázmány Péter tudományegyetem bölcsészeti fakultásán summa cum laude doktorátust szerzett és középiskolai tanári oklevelet is nyert. Mint káplán és adminisztrátor kezdte meg pályáját. Működött Magyarnándoron, majd Csömörön, később Cinkotára került, ahol plébánossá nevezték ki. 1919 óta hittanára a cinkotai állami tanítóképző intézetnek is. A vármegye közéletében mint megyebizottsági tag visz szerepet. Nevéhez fűződik a nagyszerű modern róm. kath. jellegű elemi népiskola megteremtése, amelyben helyet kaptak a plébánia hitbuzgalmi egyesületei és a cserkészcsapatok is. Galla Ferenc dr. az egyházi irodalomban is érdemes munkásságot fejt ki. Állami ösztöndíjjal tanulmányuton volt a Vatikánban. Ezidőszerint egy nagy egyháztörténeti munkája van sajtó alatt.

ZSELLÓ LAJOS, ág. hitv. evangélikus igazgató-tanító, Cinkota.

1894-ben Cinkotán született. Középiskoláit Budapesten, a tanítóképzőt pedig az eperjesi evangélikus tanítóképző intézetben végezte. Pályáját Cinkotán kezdte meg 1916-ban és azóta is itt fejt ki érdemes tevékenységet. A népművelődési előadások szervezője és előadója. Ugy a hitéletben, mint a helyi társadalmi és gazdasági életben is jelentős szerepet tölt be. Vezetője a helyi evangélikus ifjúsági egyesületnek, jegyzője a helyi Gazdakörnek és alelnöke a Cinkotai Sport Klubnak. A világháborúban a 32. közös gyalogezred kötelékében teljesített katonai szolgálatot. Az olasz, orosz és román frontokon huszonhárom hónapot töltött tűzvonalban. Megsebesült. Kitüntetései: a Károly csapatereszt és a sebesülési érem.

tabódi és fekésházi TABÓDY IDA, a cinkotai, volt pozsonyi m.

kir. állami tanítónőképző intézet igazgatója, Cinkota. Az ungmegyei Budaháza született 1877-ben. Az ungvári gör. kath. tanítóképző intézetben szerzett tanítónői oklevelet. Tanulmányait a budapesti m. kir. áll. Erzsébet nőiskolában, majd a tudományegyetemen végezte és hallgatója volt a lipesei egyetemnek is. Pályáját Ungvárott 1899-ben kezdte. Innen a pozsonyi m. kir. állami tanítónőképző intézethez került, ahol 1905 óta működik. Érdemes munkásságát felettesei azzal honorálták, hogy az intézet igazgatójává nevezték ki és ma is a Pozsonyból Cinkotára helyezett intézet élén áll. Mint jeles, sokoldolu pedagógus közmegebecsülésben áll, úgy a tantestület, mint a helyi társadalmi életben. Cinkota nagyközség iránta érzett

szerepének kifejezést adva a község diszpolgárául választotta. Tabódy Ida lett Magyarország első női diszpolgára. Számos egyesület és intézmény élén áll. Tagja az Országos Közoktatásügyi Tanácsnak, az Országos Katholikus Tanügyi Tanácsnak, elnöke a Szent Erzsébet Gyermekotthon Egyesületnek, alelnöke a Tanítóképzőintézeti Tanárok Országos Egyesületének, az Izabella Háziipar Egyesületnek, stb. Alapítványi hölgy és érdemei elismerésül megkapta a másodosztályú polgári hadiéremkeresztet és a hadiékítményes Vöröskereszt ezüst érdemérmét. A cinkotai m. kir. állami tanítónőképző intézet 1878-ban létesült Pozsonyban. Első igazgatója Uhlr Józsa volt, majd Wollmann Elma, akitől Tabódy Ida a legnehezebb viszonyok között vette át az intézetet. A cseh megszálláskor az intézetnek, amely a magyar szellemnek és a magyar kulturának adott otthont, menekülnie kellett, miután az intézet tanári kara az igazgatónővel együtt megkapta a kiutasítási végzést. A kommun bukása után Cinkotán kapott hajlékot ez a nagyszerű magyar intézet és Tabódy Ida fáradhatatlan munkával és lelkes tanári karának segítségével magas nivóra emelte intézetét, amelynek folyósóján örzik ma is a pozsonyi eredeti Mária Terézia szobor egy részét, mint a magyar történelmi múlt és kultúra kifejező szimbolumát.

BIBERAUERNÉ, ABONYI JULIA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. A csanádmegyei Földeák községben született 1892-ben. Tanulmányait Budapesten végezte a Csalogányutcai állami tanítónőképzőben, az Erzsébet nőiskolában, a polgári tanítónőképzőben. Ezután az Apponyi kollégiumnak lett a növendéke, majd a budapesti tudományegyetem

hallgatója. Sepsiszentgyörgyön kezdte pályáját 1915-ben. Itt az állami tanítónőképzőben tanított. Makóra került azután, ahol a községi polgári iskola tanára lett, majd a fővárosba helyezték, ahol ugyancsak a tanítóképzőben fejtett ki működést. Később a cinkotai tanítónőképző intézetnek lett a tanára.

FORGÓ SAROLTA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. Pozsonyban született 1897-ben. Szülővárosában végezte el az állami tanítónőképzőt, majd az Angolkisasszonyok r. kath. polg. isk. tanárképző intézetében, az Apponyi kollégiumban és végül a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen folytatta tanulmányait. Első állomása a rákosligeti polgári iskola volt, itt kezdte meg működését 1921-ben. Később a fővárosi és ráckevei áll. polgári iskolákban tanított, innen került a cinkotai tanítónőképző intézetbe, ahol a mai napig működik.

HAITSCH ELLA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. Aszódon született 1892-ben. Budapesten végezte tanulmányait a felsőerdősori állami tanítónőképzőben, az Erzsébet nőiskolában és az Apponyi kollégiumban. 1916-ban a budapesti evangélikus polgári iskola tanárává nevezték ki, innen Pozsonyba került, ahol a tanítónőképző intézetben működött és amikor Cinkotára helyezték át az intézetet, itt fejt ki működést.

JÁMBORY GABRIELLA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. Kalocsán született 1901-ben. Itt végezte el a tanítóképzőt, majd a tanárképzőt. Zene- és énektanári képesítést is nyert a budapesti Zeneművészeti Főiskolán. 1924-ben kezdte meg pályáját a budapesti Erzsébet nőiskolában. Következő állomása Hódmezővásárhely volt, ahol az óvónőképző inté-

zetben működött és innen került a cinkotai tanítóképző intézetbe.

MADARASNÉ, dr. HANVAY ILONA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet megbízott tanára, Cinkota. Verbón született 1903-ban. A győri tanítónőképző és a budapesti Erzsébet nőiskola elvégzése után a polgári iskolai tanárképzőben, majd budapesti tudományegyetemen folytatta tanulmányait és 1927-ben szerzett diplomát. Tanári pályáját a cinkotai tanítónőképző intézetben kezdte, ahol jelenleg is mint megbízott tanárnő fejt ki működést.

MEDGYESI MARIDA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. Kaposváron 1897-ben született. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a Csalogány-utcai tanítóképző, az áll. Erzsébet nőiskola, a polgári iskolai tanítóképző, az Apponyi kollégium elvégzése után a tudományegyetemen fejezte be tanulmányait. 1920-ban kezdte meg működését a IX. kerületi állami Erzsébet nőiskola gyakorló iskolájában. Nyolc évi működés után a fenti intézetbe került, ahol azóta fejt ki működést.

MEDGYESI ZSÓFIA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. 1900-ban született Zalaegerszegen. Szüleivel Budapestre jött, ahol nővérével együtt, aki szintén a fenti intézet tanára, elvégezte a tanítóképzőt, az Erzsébet nőiskolát, az Apponyi kollégiumot, végül pedig az egyetemet. Kecskeméten kezdte pályáját. 1926-ban az Országos Tanító Árvaházban fejtett ki működést, innen került a cinkotai intézetbe, amelynek jelenleg is tanára.

MÓGERNÉ KÜZDY ILONA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. Trencsénben született 1895-ben. A pozsonyi és budapesti tanítóképző és polgári isko-

lai tanítónőképző elvégzése után a tudományegyetemen folytatta tanulmányait. 1918-ban kezdte pályáját. Első állomásai Zombor és Nagykanizsa voltak, ahol a felsőkereskedelmi iskolában és az állami polgári leányiskolában tanított. Jelenleg a cinkotai tanítónőképző intézetben működik.

PFEIFFER ILONA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet zenetanára, Cinkota. Székelyudvarhelyen 1877-ben született. Tanulmányait Kolozsvárott és Budapesten végezte, ahol 1901-ben nyert diplomát. Következő évben kezdte pályáját Petrozsényben, ahol tizenhat évig működött. 1918-ban Kolozsvárra került, majd a megszállás után nem sokkal a cinkotai tanítónőképző intézet tanára lett. Tagja a Tanítónőképző-intézeti Tanárok Országos Egyesületének és a MANSz-nak.

RODA MÁRIA, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára, Cinkota. A szlavoniai Nasu-ban született 1890-ben. A budapesti állami tanítónőképzőben, az Erzsébet nőiskolában és a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte tanulmányait, amelyek után tanítónőképző-intézeti tanári oklevelet szerzett. A budapesti II. kerületi állami tanítónőképző intézetben 1914-ben kezdte meg pályáját, innen a VIII. kerületi állami tanítónőképző intézetbe került, majd a m. kir. állami Erzsébet nőiskola felső leányiskolájának lett a tanárnője. Ezután Cinkotára került, ahol azóta a fenti intézetben fejt ki működést.

CSADA IMRE dr., a cinkotai áll. tanítónőképző intézet tanára. Cinkota. 1884-ben Hódmezővásárhelyen született. Középiskoláit, a tanítónőképzőt és főiskolai tanulmányait Pápán és Budapesten végezte, ahol az Apponyi kollégiumnak is növendéke volt. Pályáját 1908-ban a máramarosszigeti állami polgári

iskolánál kezdte, majd a modori, később a sárospataki tanítónőképzőben folytatta működését. Innen került a fenti intézetbe, ahol jelenleg is működik. A világháborúba a mozgósításkor vonult be és 1918-ig teljesített katonai szolgálatot. Az orosz és az olasz frontokon harcolt.

WAJDITS KÁROLY, a cinkotai áll. tanítónőképző intézet zenetanára, Cinkota. 1879-ben született Pápán. Itt végezte a középiskoláit, majd a pécsi hittudományi főiskola elvégzése után Németországban folytatta tanulmányait, visszatérve Budapestre a Zeneművészeti Főiskolán nyert oklevelet az ének- és zenei tanszéken. Pályáját 1908-ban mint zenetanár kezdte a Józsefvárosi zenekonzervatóriumban. Innen Kassára költözött, ahol a kir. kath. tanítónőképzőben működött 1912-től 1919-ig. Azóta a cinkotai tanítónőképző intézetben nyert beosztást, ahol mint zenetanár fejt ki működést.

NAGYTARCSA. A község különösen a kommunizmus bukása után — amikor Fridrik Ágoston főjegyző került az élére — indult lendületes fejlődésnek. 1927-ben vezették be a villanyvilágítást. Egy esztendővel később pedig ötvennyolcezer pengős költséggel hatalmas kulturházat épített a Hangya szövetkezet a községben. Megépült a Kistarcsa és Nagytarcsa közötti vicinális út, amely a mai kor igényeinek megfelelően biztosítja a közlekedést. A község harmincyole hős halottjának emlékszobrot emelt. Az OFB út kezdte meg először munkásságát az ország valamennyi községei közül és negyvennyole házhelyet osztott ki, melyek közül harminchat már felépült. A földbirtokreform eljárás során a rákoscsabai határból tiz hadirokkant és hadiözvegy huszonhat katasztrális hold földet kapott.

FRIDRIK ÁGOSTON, Nagytarcsa főjegyzője. Pusztavarsányban született 1885-ben. Középiskoláinak elvégzése után a közigazgatási tanfolyamot végezte el és 1907-ben kitüntetéssel vizsgázott. Pályáját Kocséron mint gyakornok

kezdte. Innen 1904-ben Fakertre került, ahol mint aljegyző működött. Ezután Rákosesabán fejtett ki öt évi működést és innen választották meg Isaszeg főjegyzőjévé. Nagytarcsa község 1919 szeptemberében választotta főjegyzőjévé. Azóta itt fejt ki működést és munkásságát a község lakossága szeretettel és tisztelettel kíséri. Számos társadalmi, kulturális és gazdasági intézmény élén áll. Elnöke a Levente Egyesületnek, a Népművelési Bizottságnak, az Önkéntes Tűzoltó Testületnek, a Hangya Szövetkezet felügyelő bizottságának és a Járási Jegyzői Egyesületnek. A Vármegyei Jegyzők Egyesületének jegyzője és az Országos Jegyzők Egyesületének választmányi tagja, stb. 1917-ben vonult be katonai szolgálatra a világháború alatt és mint hadapródjelölt szerelt le.

BLASKOVITS OSZKÁR ág. hitv. evangélikus kántortanító, rektor,

Nagytarcsa. A nyitrai megyei Sziládon 1883-ban született. Középiskoláinak elvégzése után az eperjesi tanítóképzőben 1904-ben nyert oklevelet. Elvégezte a gazdasági és iskolán kívüli népművelési tanfolyamot is. Pályáját a trencsénmegyei Kesnyőn kezdte 1904-ben és 1910-ig működött itt mint segéd-tanító. Ekkor Nagytarcsa község

kántortanítójává választották meg. Húsz esztendeje végez érdemes kulturmunkát a községben, amelynek képviselőtestületi tagja is, valamint előadója és gondnoka a községi népművelési bizottságnak. Nevéhez fűződik a helybeli Hangya szövetkezet megszervezése. Jelenleg is ügyvezető igazgatója és elnöke a szövetkezetnek.

HENCZELY SÁNDOR ág. hitv. evangélikus tanító, Nagytarcsa. A

békésmegyei Szentotonya községben 1891-ben született. Középiskoláit és a tanítóképzőt Szarvason végezte, ahol tanítói oklevelet nyert 1910-ben. Ezután a tűzoltóparancsnoki, majd a pincemesteri tanfolyamot is elvégezte kitüntetéssel. Nyíregyházán kezdte meg tanítói pályáját 1910-ben. Ugyanez évben már Nagytarcsára került, ahol a mai napig általános megelégedésre működik. Főparancsnoka a helyi Tűzoltó Testületnek, felügyelőbizottsági tagja a helyi Hitelszövetkezetnek. A világháborúban 1914-től 1918-ig teljesített katonai szolgálatot. A galíciai fronton három hónapot töltött a tűzvonalban, innen a pilzeni tisztiiskolába vezényelték.

DÁNY. A községben négytantermes iskola épült, amelyet azután 1929-ben az állam vett át. Épült továbbá egy kántortanítói lakás. Kitépült továbbá az Isaszeg—Dány—Zsámbok közötti 19 kilométeres köves út. Az OFB által 120 ház-hely osztatott ki, amelyből eddig 50 ház már felépült. A nincstelenek között 209 hold parcellázott fel. A villanyvilágítást 1930-ban vezetik be. A község kulturális intézményei komoly működést fejtenek ki.

vitész BORY ARTHUR, Dány főjegyzője. A veszprémmegyei Csernyén született 1887-ben. Középiskoláit a pozsonyi liceumban, majd a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte, ahol 1920-ban nyert oklevelet. Pályáját Szentteleken

kezdte mint segédjegyző, innen került Tótpelsőcre, majd Vácszentlászlóra. Itt érte a világháború kitörése, amikor is mint zászlós bevonult. Résztvett az orosz és albán frontarcokban. 1918-ban mint vadászlöhadnagy leszerelt. Rendkívül bátor hőstetteiért a Vaskoronarend harmadosztályát a kardokkal, a harmadosztályú katonai érdemkeresztet, az ezüst és bronz Signum Laudis és a Károly csapatkeresztet kapta. Háromszor sebesült. 1921 június 1-én Horthy Miklós kormányzó a Margitszigeten vitézzé avatta. Bory Arthurt 1919 októberében egyhangúlag Dány főjegyzőjévé választották és ettől az időtől rendkívül eredményes községfejlesztő munkát végez. Számos intézménynek elnöke.

SERESS GÁBOR adóügyi jegyző, Dány. Jászfényszaru községben született 1897-ben. Középiskoláit Jászberényben és Gyöngyösön, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint segédjegyző Litkén kezdte, majd 1922-ben Dányba került, ahol adóügyi jegyzőnek válasszák. Azóta itt fejt ki rendkívül sokoldalú eredményes munkálkodást. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és

olasz frontküzdelmekben. 1916-ban súlyos haslövést kapott. Mint önkéntes tizedes 1918 decemberében leszerelt. A bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és a sebesülési érem birtokosa.

HORVÁTH JÓZSEF állami iskolai igazgató, Dány. A veszprémmegyei Lovászpátonán született 1888-ban. Középiskoláit Győrött, a tanítóképzőt Csurgón végezte. Pályáját 1910-ben Nagykátán kezdte, ahol már 1912-ben a községi iskola igazgatója lett. Itt működött 1928 szeptemberéig, amikor a dányi állami elemi iskolához mint igazgató lett kinevezve. A nagykátai tartózkodása alatt komoly kulturális munkát fejtett ki, megszervezte a Dalkört, állandó cikkírója volt a Nagykátai Ujságnak. Irodalmi téren is jelentős munkát folytat, különösen mint tankönyvíró. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Megjárta az orosz és az olasz frontot. Egyszer sebesült, majd maláriát kapott. 1918 novemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Kitüntetései: a Signum Laudis, a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Rövid dányi tartózkodása alatt polgártársainak lelkes szeretetét elnyerte.

GÁSPÁR JÓZSEF dr. orvos, Dány. A pennsylvániai Westmorlandban született 1900-ban. Hároméves korában került Magyarországra. Középiskoláit Rozsnyón, az egyetemi tanulmányokat a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Ahol

299

1928-ban doktorrá avatták. Közben 1924-ben megkapja a magyar állampolgárságot. A kórházi gyakorlatlővét több budapesti klinikán és kórházban tölti. Pályáját Rákosskeresztúron kezdte, ahonnan 1929 decemberében költözött Dányba s mint magánorvos praktizál tovább. Rövid idő alatt sikerült komoly tudásával figyelmet ébresztenie magáról s minden valószínűség szerint már a legközelebbi választások alkalmával Dány községi orvosává fogják választani. Gáspár József dr a népművelés keretén belül számos egészségügyi előadást tart. Egyetemi tanulmányainak során a csehek üldöztetése miatt szüleit csak titokban látogathatta meg. Összesen 121 alkalommal szökött át a határon, hogy szüleit felkereshesse. Ezek a megtett gyalogutak összesen 3600 kilométert tettek ki.

VÁCSZENTLÁSZLÓ. 1919 óta egy négytantermes és tanítói lakásos elemi iskola, jegyzői lakás, valamint három vasbetonhíd épült. A Boldog községtől kiinduló egy kilométeres kövesút kiépült. 1929-ben állították fel a hősök szobrát és létesítették a hősök ligetét. Az OFB mindkét akcióját sikeresen hajtották végre, a villanyvilágítást 1930-ban vezetik be. 1926-ban egy felhőszakadás következtében az árvíz huszonnolc házat és három hidat vitt el.

GREGOR LAJOS római katolikus plébános, Vácszentlászló. Zsámbokon született 1885-ben. Középiskoláit, valamint teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1908-ban szentelték. Mint káplán Magyaránádon kezdte pályáját. További állomáshelyei Jászkarajenő, Rákosszentmihály, Szegvár, Kiskunfélegyháza. 1919-ben mint plébános került Vácszentlászlóra. Greger Lajos a vörös uralom alatt

egyházának és községének rendületlen bátorsággal szolgálta érdekeit. Az ezt követő román megszállás alatt számtalanszor állta útját a megszállók erőszakosságainak. A gödöllői járás egyik legtekintélyesebb plébánosa. Mint a MOVE vezetője, a Tűzoltó Testület elnöke, a Faluszövetség alelnöke a község társadalmi életében általános szeretetnek és megbecsülésnek örvend.

MOLNÁR GÉZA, Vácszentlászló főjegyzője. Gyöngyöspüspökin született 1879-ben. Középiskoláit Kiskunhalason, a jegyzői tanfolyamot Debrecenben végezte.

Pályáját 1906-ban mint segédjegyző Alsóverecskén kezdte, innen került Rákosskeresztúra, majd 1912-ben Zsomorra és 1914-ben Cinkotára.

Ugyanezen év novemberében egyhangúlag Vácszentlászló főjegyzőjévé választották. Molnár Géza hivatása mellett sokoldalú társadalmi ténykedést fejt ki s mint a legtöbb egyesületnek, intézménynek elnöke azok fejlődésére nagy hatást gyakorol. 1926-ban az árvíz sújtotta községnek azonnali hatszázmillió kölcsönt szerzett. A világháború kitörésekor bevonult, de öthónapi szolgálat után közérdekből felmentették.

MIKLÓSSY ANDRÁS adóügyi jegyző, Vácszentlászló. Turkevén született 1901-ben. Középiskoláit Mezőtúron végezte, majd Szombathelyen a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Ezenkívül a jogi fakultáson két alapvizsgát, valamint államszámveteli államvizsgát tesz. Pályáját Kislődön mint jegyzői gyakornok kezdte, majd 1917-ben Somlószlósön helyettes jegyző. 1920-ban Szentgálon adóügyi jegyzővé

választják és innen kerül 1921-ben hasonló minőségben Vácszentlászlóra. Mint a MOVE védnöke, a Faluszövetség számvizsgáló bizottságának elnöke, valamint az Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoka polgártársainak teljes bizalmát és szeretetét nyerte el.

ODOR GYULA igazgató-tanító, Vácszentlászló. Pécsett született

1906-ban. Alsóközépiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Budapesten végezte, ahol 1925-ben tanítói oklevelet nyert. Pályáját 1925-ben Vácszentlászló községben

kezdi, ahol 1927 decemberében kántorrá, majd 1928-ban a római katolikus iskola igazgatójává választják. Odor Gyula, dacára fiatalságának, élénk, nagy szerepet visz a község társadalmi életében s mint a Tűzoltóság alelnöke, a Faluszövetség titkára, a Dalárda vezetője eredményekben gazdag működést fejt ki. A levante egyesület főoktatója volt 1925-től 1928-ig.

LUKÁCS SÁNDOR tanító és levante főoktató, Vácszentlászló. Godemesterháza községben született

1901-ben. Középiskoláit Gyergyóujtalun, a tanítóképzőt Székelykeresztúron végezte. Pályáját 1925-ben Vácszentlászlón

kezdte. Azóta a mai napig itt munkálkodik. A község közművelődésében jelentékeny szerepet tölt be, 1928 óta a levanték főoktatója. Mint a Faluszövetség és a MOVE titkára, valamint az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság elnöke, eredményes és sokoldalú tevékenységet fejt ki. Székelykeresztúron a

forradalom alatt a diákok helyőrségének a szervezője. Háromszor megtámadják a vörösöktől megszállott katonai raktárt és visszaállítják a közbiztonságot. 1922-ben bevonul a román hadseregbe, ahonnan megszökik és mint karpaszományos önkéntes a nemzeti hadsereghez vonul be.

SZANISZLÓ ELEMÉR tanító, Vácszentlászló. Szódaváralján (Nógrádmegye) született

1905-ben. Alsóközépiskoláit, valamint a tanítóképzőt Vácott, majd az utóbbit Baján folytatva Kalocsán végezte. Pályáját

1927-ben Vácszentlászlón kezdte, ahol mint levante oktató, MOVE és faluszövetségi titkár, valamint népművelési bizottsági gondnok rendkívül tartalmas és komoly kultúr munkát végez. Felesége **SZANISZLÓ ELEMÉRNÉ**, született Major Vilma szintén tanítónő.

Középiskoláit Alsókubinban végezte, majd 1928-ban ő is Vácszentlászlón kezdte tanítónői pályáját. A női kézimunkaoktatás megteremtője Vácszentlászlón. A fiatal házaspárt polgártársai nagy szeretettel és bizalommal támogatják.

VALKÓ. Az OFB által lefolytatott földbirtokparcellázás a nünestelenek megfelelő kielégítésével járt, addig a házhelyjuttatások meddő eredményekkel végződtek. Ugyanis százhet olyan házhely osztatott ki, ahol építeni teljes lehetlenség. A hősök szobrát a község 1930 tavaszán állította fel. Kétszáznégy négyszögterületen létesült továbbá a hősök ligete. Valkót

újabbban autbuszjárat köti össze Zsámbokkal és így közvetlen közlekedéshez jutott Óödöllővel. A község lélekszáma tízs százalékos gyarapodást mutat, bár ugyanekkor nem lehet felemlítés nélkül hagyni, hogy a régi pincézetlen építkezéseknél fogva a tüdővész erősen pusztít a községben. A közeli időkben tervezik a villanyvilágítás bevezetését. A királyi koronauradalmak erdőhivatala Valkón székel. A község vadállománya rendkívül gazdag.

FARKAS MIHÁLY, római katolikus plébános, Valkó. Kecskeméten született 1852-ben. Középiskoláit szülővárosában, teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1876-ban szentelték. Nagykátán mint káplán kezdte papi hivatását,

innen került Kiskundorozsmára, Nagykörösre, majd Kecskemétre. 1884-ben kezdte plébánosi működését Cserhátszentivánban. Innen 1902-ben jött mai állomáshelyére, Valkóra, ahol azóta is hűveinek határtalan és lelkes szeretete mellett végzi áldásos munkáját. Farkas Mihály volt az önálló egyházközség első plébánosa, természetesen a valkói egyházközséget is ő szervezte meg. A váci egyházmegyének ő a legidősebb aktív plébánosa. Aranymiséjét 1926-ban díszes ünnepség keretében Valkón tartotta. A Hitelszövetkezet és az Iskolaszék elnöke.

HUTÁS JÁNOS, Valkó főjegyzője. Lembergben született 1898-ban. Középiskoláit Szászvároson, a jegyzői tanfolyamot Miskolcon végezte. Pályáját mint segédjegyző Nagytarcsán kezdte. 1929 március 1-én egyhangulag Valkón választották meg főjegyzőnek és ettől az időtől itt működik a mai napig. Fiatalsága

dacára rendkívül alapos felkészültséggel látott községének ügyeihez. Valkón úgy társadalmi mint a kulturális életben tevékeny szerepet visz, s mint a legtöbb intézménynek elnöke általános megbecsülésnek örvend. A világháború második évében önként bevonult, végigküzdötte az orosz, oláh és az olasz harctereket. Egyszer sebesült és mint tartalékos alhadnagy 1918 decemberében leszerelt. Kitüntetései: a bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és a sebesülési érem.

FEHÉR MÁTYÁS, adóügyi jegyző. Valkó. Tokajon született 1899-ben. Középiskoláit Homonnán, a jegyzői tanfolyamot Kassán és Szombat helyen végezte. Közben a kommun alatti erős nemzeti magatartást tanúsított, majd a diktatura megbukása után a rendesinálás munkájából is kivette részét. Mint okleveles segédjegyző Pestujhelyen kezdte pályáját, innen került Rákoskeresz- turra, ahonnan 1924-ben jött, mint adóügyi jegyző Valkóra. Azóta itt fejt ki sokoldalú és közhasznú tevékenységet. A MOVE lövészegylet polgári vezetője és az Ovszágos Stefánia Szövetség helyi védőintézetének ügyvezető igazgatója. A népművelésben mint előadó szerepel.

MATTYASOVSZKY LAJOS, r. katolikus elemi iskola igazgatója, Valkó. Dányban

született 1885-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Egerben végezte. Pályáját Mogyoródon kezdte 1904-ben, innen szülőhelyére Dányba került, majd 1919-ban Valkóra. 1910-ben

lett a római katolikus elemi iskola igazgató-tanítója. Az iskola irányítása mellett, mint kántor is működik. Mattyasovszky Lajos a Stefánia Szövetség helyi védőintézetének az elnöke, a Hangya igazgatója, a Tűzoltó Testület parancsnoka, a Levente Egyesület elnöke, valamint a Népművelési Bizottság gondnoka. Mindezen intézmények ügyeit kiválóan intézi és eredményekben gazdag működéséért általános közszerefetének örvend. A világháboruban katonai szolgálatot teljesített.

ERDŐS IMRE, tanító, Valkó. Péterrévén született 1902-ben. Köz-

épiskoláit és a tanítóképzőt Baján végezte. Pályáját 1923-ban Valkón kezdte, azóta a mai napig is itt folytat rendkívül eredményes oktatói működést. Erdős Imre ta-

nítói működése mellett élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében, s mint a 946-os eserkészecsapat parancsnoka, valamint az iskolán kívüli népművelés előadója, az ifjúság nevelésére nagy hatást gyakorol. Pénztárosa továbbá a Stefánia Szövetség helyi védőintézetének, valamint a MOVE lövészesapat tagja.

SÖMEGI ISTVÁN tanító, Valkó. Balatonbogláron született 1906-ban. Középiskoláit Pápán, a tanítóképzőt Pécsen végezte. Oktatói pályáját 1927-ben Valkón kezdte és azóta is itt működik polgártársainak ragaszkodó szeretetétől és bizalmától támogatva. A tanítói munkaköre mellett dicséretes agilitással vesz részt a község kulturális életében s mint a Gazdasági Továbbképző Iskola vezetője, népművelési előadó, valamint leventeoktató rendkívül értékes kulturálisziót fejt ki. A valkói Levente Da-

lárdát létrehozta és annak azóta is MÉSZÁROS GÉZA, jegyzői gyakor-

kornok, Valkó, Vácszentlászlón született 1907-ben. Középiskoláit Gödöllőn végezte majd a pécsi egyetemen jogi tanulmányokat folytat. Közigazgatási pályáját Valkón kezdte mint jegyzői gyakor-

nok. Itt működik a mai napig is. Hivatala mellett mint leventeoktató, népművelési előadó, valamint a Stefánia Szövetség jegyzője fejt ki értékes működést. Szorgalma és lelkiismeretes ügybuzgósága miatt felelőseknek teljes megelégedésére tölti be működési körét.

ZSÁMBOK. Az utolsó tíz év alatt község háza, jegyzői lakás, hattantermes és szertáros községi iskola épült. Ugyancsak ezen idő alatt létesült a Zsámbok—Dány—Isaszeg közötti 19 kilométeres köves út. Végre hajtották az OFB mindkét akcióját, amelyek teljes sikerrel jártak. A községben 12 kút működik. Zsámbokon a lélekszám az elmúlt tíz év alatt 20 százalékos szaporodást tüntet fel. A villanyvilágítást 1930-ban vezették be. A községben az elmúlt években nagyszabású ásatásokat tartottak, amelyek során értékes avar leletekre találtak, amelyeket a Nemzeti Múzeumban helyeztek el.

POÓS LAJOS, Zsámbok főjegyzője. Zsámbokon született 1884-ben. Középiskoláit Vácott, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját Kisterenyén kezdte, onnan került Dányba, majd Vácszentlászlóra. 1914-ben egyhangúlag Zsámbok főjegyzőjévé vá-

lasztják s ettől az időtől a mai napig is rendkívüli körültekintéssel irányítja a község ügyeit. Poós Lajos másfélévtizedes zsámboki működése nagy eredményeket mutatott fel a községfejlesztés terén. Működésének egyik legértékesebb momentuma a Zsámbokon végzett ásatások, amelyek 1925-ben váratlan felfedezésre vezettek. Avar sírok nyomára akadtak ekkor és a főjegyző közbenjárása folytán a Nemzeti Múzeum további ásatásokat folytatott. Ezáltal újabb értékes leleteket sikerült találni, amelyek a Nemzeti Múzeum zsámboki szobájában helyeztetek el. Az érdekes leletekről a francia szaklapok is nagy cikkekben emlékeztek meg. Poós Lajos a község társadalmi és kulturális életében kiváló szerepet tölt be s mint a legtöbb intézménynek vezetője, általános megbecsülésnek örvend.

ROZSNYAI BÉLA dr. adóügyi jegyző és levénte főoktató, Zsámbok.

A csikmegyei Szépvízen született 1898-ban. Középiskoláit Nagyszébenben és Szászvároson végezte, majd 1925-ben államtudományi doktorátust nyert. 1926-ban Szombathelyen megszerzi a jegyzői oklevelét. Még tanulmányai során, 1916-ban bevonult, rövidesen kikerült a román frontra. Az összeomláskor a székely hadosztály tagja lesz és résztvesz annak összes harcaiban. A székely hadosztály felbomlása után a titkos karhatalom tagja s mint ilyen Aszód és Tura környékén teljesít szolgálatot, majd a székely hadosztálynak egy főredékéből alakult nyilvános hadosztállyal 1926-ban a nemzeti hadsereghez csatlakozik. Itt szerel le 1921-ben mint alhadnagy.

Ezután az Országos Menekültügyi Hivatal propaganda osztályának tagja. 1921 augusztusában kerül Zsámbokra, ahol mint jegyzői gyakornok kezdi közigazgatási pályáját. Ugyanezen év végén vitéz Endre László körül csoportosuló felkelők társaságával a Prónai-féle különítmény tagja lesz. Leszerelése után Zsámbokon mint okleveles jegyző a mai napig is a község adóügyeit intézi.

LÁSZLÓ KÁLMÁN gyógyszerész, Zsámbok.

Az ungmegyei Nagykaposon született 1884-ben. Középiskoláit Sáropatakon és Iglón, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Mint gyógy-

szerész gyakornok Nagykaposon, majd Budapesten a Jármay-féle patikában dolgozott. 1918-ban kapta a patikajogot és 1919-től Zsámbokon saját patikáját vezeti. László Kálmán a Nemzeti Munkavédelem helyi parancsnoka. Résztvesz a népművelési akciókban, ahol előadásait sűrűn látogatják. A világháború kitörésekor mint tartalékos hadnagy bevonult. Résztvett az orosz és az olasz frontküzdelmekben, majd az összeomláskor mint tartalékos főhadnagy leszerelt. A koronás arany érdemkereszt birtokosa.

JANDA JÓZSEF római katolikus iskolai igazgató, Zsámbok.

Rétfalun született 1900-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt Szatmáron végezte. Pályáját Turán kezdte, innen került 1921-ben Zsámbokra. 1929-ben választják meg

a római katolikus iskola igazgató-

javá. Kiváló pedagógiai képességénél fogva, a polgárság osztatlan megbecsülésével tünteti ki. Zsámbok társadalmi és kulturális életében jelentős működést fejt ki. Megszervezte a dalárdát, amelynek ma is karnagya. Népművelésen rendszeres előadó, valamint a Nemzetnevelés című lapnak munkatársa. Az iskolai énekkar megszervezése is nevéhez fűződik.

CSINCSTURA SÁNDOR tanító, Zsámbok. Esztergomban született 1905-ben. Alsóközépiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Pályáját Zsámbokon kezdte, mint

rendes tanító. Hivatása gyakorlása mellett élénk szerepet visz a község kulturális életében s mint népművelési előadó, levante oktató, a gazdasági továbbképző iskola tanítója sokoldalú

tevékenységet fejt ki. Felesége, **CSINCSTURA SÁNDORNÉ** született Weidner Erzsébet, hasonlóan a tanítói pályán működik. Középiskoláit és tanítóképzőt Egerben végezte és 1928-ban, miként férje, ő is Zsámbokon kezdte oktatói működését. A női gazdasági iskola vezetője. Az ifjú házaspárt a polgárság igaz szeretettel veszi körül.

RÁKOSKERESZTUR. Ez a pestkörnyéki nagyközség az utolsó évtized alatt rendkívül nagy mértékben fejlődött. Mindenek előtt az OFB. akcióról kell megemlékezni, amelynek során kétszáz házhely osztatott ki, amelyekből eddig százötven már felépült. A ninestelenek között háromszázhusz katasztrális

hold parcellázatotott fel a gróf Vigyázó birtokból. Huszonnyolcezer pengő költséggel egészségház és népjóléti tüdőbeteg gondozó létesült, valamint a Stefánia Szövetség védő intézete is megalakult. 1929-ben állami polgári fiu- és leányiskola létesült, továbbá római katolikus elemi iskola, utóbbi államsegéllyel. Hasonlóan államsegéllyel az evangélikus iskola nyert bővítést. 1924-ben állították fel a hősi szobrát, amelyet Kisfaludy Stróbf Zsigmond kiváló szobrászművész készített.

BÉKV LÁSZLÓ dr. c. esperes, Rákoskeresztur római katolikus plébános.

Üllön született 1884-ben. Középiskoláit Vácott, majd teológiai tanulmányait Budapesten végezte, majd 1908-ban szentelték pappá. 1912-ben lett a hittudomány doktora. Kápláni működését Ujszászon kezdte. További állomáshelyei Kóka, Soroksár. Ezután mint teológiai tanár Vácott működött. Rövidesen a seminárium aligazgatója és tanulmányi felügyelője lett. 1917-ben tiszteletbeli szentszéki tanácsossá nevezték ki, majd 1921-ben mint címzetes esperes zsinati vizsgáztató lett. 1919-ben Felsőgödre került mint plébános, majd 1925-től a rákoskereszturi római katolikus egyházközség élére került. Azóta itt működik s mint a legtöbb intézménynek lelkes közreműködő tagja hűveinek rajongó szeretét érdemelte ki. Jelentős munkát végez az egyházirodalom terén. «Az érzelem erkölcsbölcséleti megvilágításban» című értekezése 1912-ben Budapesten jelent meg. Azóta rendszeresen jelennek meg cikkei a hittudományi lapokban.

NOSZKÓ ISTVÁN evangélikus lelkész, Rákoskeresztur. A gömör-

megyei Tiszolc-községben született 1874-ben. Középiskoláit Késmárkon, Rimaszombaton és Eperjesen, teológiai tanulmányait részben utóbbin és részben a német Greifswaldban végezte. Pappá az 1897. évben avatták. Működését mint segédlelkész Nyiregyházán kezdte, innen került Budára mint vallástanárr. 1905-től Rákoskereszturon fejté ki hatalmas arányú papi munkálkodását. Huszonöt évet meghaladó Rákoskereszturi lelkészkedése alatt az intézmények hosszúsorát létesítette. Ő alapította a Fogyasztási Szövetkezetet, a Hitel Egyletet. Ügybuzgalmának köszönhető a villanyvilágítás bevezetése, a rákoshegyi vízvezeték hálózat létesítése. Noszko István a világháború alatt a hadbavonultak gyermekeit a hadisegély életbeléptetésekor élelemmel ellátta, közadakozás útján a helyi Vöröskereszt kórházat támogatta. Rendkívüli eredményeket ért el a község kulturális fejlesztése terén, ma már az evangélikus iskola az állandó bővítések folytán egyemeletes hajlékhoz jutott. Felesége **NOSZKÓ ISTVÁNNÉ**, született *Kovácsy Mária* hűséges munkatársa férjének. Megala-

pította a MANSz helyi csoportját, amelynek elnöknője, valamint nagy szerepet vitt az Országos Stefánia Szövetség helyi védőintézetének létrehozásában is. Ezen intézménynek is elnöknője. Noszko Istvánné a háború után vászon- és szőnyegszövő tanfolyamot nyitotta

jelentkező leányok és asszonyok részére. Az itt készült munkákat kiállításra vitték, ahol több ezüstéremmel és oklevelekkel tüntették ki a lelkész feleségét. A házaspárt végtelen szeretettel és rajongással veszik körül.

TARNAY BÉLA, Rákoskeresztur főjegyzője. Lajosmizsén született

1883-ban. Kadetiskolát végzett, majd a Nádasdy gróf nevét viselő 9-ik huszárezredben szolgált. 1908-ban azonban felhagyott a katonai pályával s mint tartalékos

hadnagy leszerelt. Rövidesen jegyzői oklevelet szerzett, majd Tarnaörsön kezdte közigazgatási pályáját. Innen került Csömörrre, majd mint okleveles jegyző Cinkotára, ahol 1910-ben aljegyzővé, 1911-ben adóügyi jegyzővé választották. 1916 augusztusában jött mai állomáshelyére Rákoskereszturra, ahol mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig rendkívül sokoldalú és eredményes működést fejt ki. Tarnay Béla nemcsak községének, de a járásnak társadalmi életében is élénk szerepet tölt be. A Járási Jegyzői Egyesület elnöke, vármegyei tűzrendészeti felügyelő, valamint az Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének tagja. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahonnan azonban közérdekből történt felmentése miatt visszarendelték. A kommun alatt erős nemzeti magatartása miatt mint tuzs hosszabb időt töltött a gyűjtőfogházban.

CSECSOTKA KÁROLY dr, tb. járási tisztiorvos, Rákoskeresztur községi orvosa. Budapesten született 1891-ben. Középiskoláit, valamint egyetemi tanulmányainak egy

részét szülővárosában, majd további egyetemi tanulmányait Grácban folytatta. Orvossá 1914-ben avatták.

Gyakorló évét a Tauffer klinikán, az Augusztus barakk és Gondviselés kórházakban töltötte, utóbbin már mint orvos működött. Innen vonult be 1916-ban katonai szolgálatra. Résztvett az orosz és az olasz frontküzdelmekben, 1918 novemberében mint főorvos szerelt le. Huszonégyhónapos kiváló és hősi harctéri szolgálataért a koronás arany érdemkereszttel, a Signum Laudissal, a porosz második és harmadik rendű Vöröskereszttel, a magyar Vöröskereszttel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. 1919-ben jött Rákoskereszturra, ahol községi orvossá választották. Alapos tudását és páratlan szorgalmát azzal ismerte el a vármegye, hogy 1925-ben tb. járási tisztiorvossá nevezte ki. Csicsotka Károly dr. résztvesz a község társadalmi életében s mint az OKH elnöke, az Önkéntes Tűzoltó Testület főparancsnoka, iparhatósági biztos, eredménydús működésével igaz megbecsülést vívott ki. Az Országos Orvos Szövetség keretén belül a községi orvosok szakosztályának főtítkára.

KUSZY DÁNIEL, az evangélikus elemi népiskola igazgatója, Rákoskeresztur. A zólyommegyei Erdőbádonyban született 1885-ben. Középiskoláit Sajógömörön, a tanítóképzőt Zrínyiváralján végezte. Tanítói pályáját 1906-ban Rákoskereszturra kezdte, ahol azóta is megszakítás nélkül fejt ki

rendkívül eredményes és közhasznú oktatói tevékenységet. 1923-ban lett az evangélikus iskola igazgatója. Kuszy Dániel az iskola építése körül szerzett nagy érdemeket. A magyarosítás terén kiváló buzgóságot tanúsított. Az OKH felügyelőbizottságának elnöke. A világháború alatt két esztendő tölthetőt a fronton, ahonnan 1916-ban vérhassal került haza.

TAKÁCS JÁNOS római katolikus elemi iskolai igazgató, Rákoskeresztur. Pécelen született 1884-ben. Középiskoláit Budapesten, a tanítóképzőt Győrött végezte. Pályáját mint nevelő Mosonmegyében kezdte, 1907-ben jött Rákoskereszturra, ahol a háború megszakításával a mai napig is működik. 1926-ban lett a római katolikus elemi iskola igazgatója. Takács János sokoldalú tevékenységet fejt ki a községben. A leventék főoktatója, a Rákoskereszturi Torna Egylet elnöke. Résztvesz az iskolán kívüli népművelésben, valamint az iparostanonciskolában is előad. Fő érdeme, hogy elősegítette az új római katolikus iskola felépítését. Az egyemeletes és hattantermes iskolában, méltányolva a község kulturális érdekeit a délutáni órákra a polgári iskolának engedte át a tantermeket.

TÓTH GÁBOR, adóügyi jegyző, Rákoskeresztur. A hajdumegyei Etyek nagyközségben született 1899-ben. Alsóközépiskoláit Debrecenben végezte, majd a nagyváradi honvéd hadapródiskola növendéke lett. Miután katonaköteles lett, szolgálattételre be-

307

vomult és rövidesen kikerült a román harctérre. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. A világháború után jegyzői gyakornok lett Mezőnyéken. Közben elvégezte a jegyzői tanfolyamot. Mint okleveles segédjegyző szülőhelyén folytatta közigazgatási pályáját, onnan került Mezőnyékre. 1924 májusában Mogyoródon adóügyi jegyzővé választották. Rákoskeresztúrra 1928 márciusában jött hasonló minőségben. Tóth Gábor a MOVE Lövészegylet parancsnoka, valamint a Rákóczi Asztaltársaság elnöke.

MÉSZAROS ISTVAN római katolikus plébános, Pécel. Csongrádon született 1885-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán, majd teológiai tanulmányait Vácotl végezte. 1909-ben szentelték pappá. Pályáját mint káplán a Nógrádverőcén kezdte. További állomáshelyei Bag, Ujhartyán, Ujszász, Fót, Vecsés, Monor, Rákospalota, Kispest, Wekerletelep. Utóbbi helyről került Alagra, ahol négy és fél évig lelkészkedett. Innen került mai állomáshelyére Pécelre, ahol a mai napig is hívei szeretetétől vezéreltetve mint plébános működik. Kulturális téren számottevő munkálkodást végez. Vezetője a hitbuzgalmi egyesületeknek, valamint a Hangya fogyasztási szövetkezet elnöke. A világháború alatt Szegeden mint kórházi lelkész teljesített szolgálatot.

DEME LÁSZLÓ református lelkész, Pécel. A gömörmezei Zádorfalván született 1889-ben. Középiskoláit Sárospatakon végezte, ahol 1907-ben érettségizett. Teológiai tanulmányait ugyanott folytatta, majd az edenburgi skót főiskolán

végezte be. 1912-ben mint a Magyar Keresztény Diák Szövetség titkára működött a budapesti egyetemeken. 1926-ban Pécel református lelkésze lett. A község valamennyi társadalmi és kulturális mozgalmában vezető szerepet visz. A református egyházi lap szerkesztésében mint munkatárs fejt ki kiváló írói működést. Polgártársai megértő szeretettel viseltetnek iránta.

GÖLTL PÁL gyógyszerész, Pécel. A mosonmegyei Lébény községben született 1884-ben. Középiskoláit Győrött végezte. A gyógyszerész oklevelet a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen szerezte meg. Mint gyógyszerész

gyakornok Péterváron kezdte pályáját, majd mint gyógyszerész Kispesten, Alsólendván működött. Utóbbi helyről már mint patika tulajdonos került vissza Hédervárra. Huzamosabb ittműködése után telepedett le Pécelen, ahol mai napig is patikáját vezeti. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Przemyslbe került, ahol a 4-es számú kórházvonathoz mint gyógyszerész lett beosztva. A világháború befejezésekor mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: a koronás arany érdemkereszt és a vöröskereszt másodosztályú érdemérem.

RAKOSCSABA. Az elmúlt tíz év alatt Rákoscsaba község úgy gazdasági, mint szociális, kulturális és egyéb vonatkozásokban is jelentősen fejlődött. Elsősorban az OFB munkásságáról kell beszámolnunk. Az OFB útján négyszáz személy jutott házhelyhez és a házak legnagyobb része már felépült. A földosztás során gróf Borza Marietta birtokából 147 személy részére 368

hold földet osztottak ki. Most van folyamatban ugyancsak gróf Borza Marietta 470 hold földjének felparcellázása és ezzel háromezer házhely létesül, amelyekből kilencszázat már el is adták. 1925-ben leplezték le József főherceg jelenlétében és impozáns ünnepség keretében Rákosesaba 316 hősi halottjának emléksobrát. Ugyancsak ez évben létesült a levante egyesület is. A községnek tizennyolc tantermes elemi iskolája van, továbbá kaszinója, polgári iparos gazdaköre, mozgóképszínháza, több egyházi és társadalmi egyesülete.

bibarcfalvi MIHÁLYI ÁRPÁD, Rákosesaba főjegyzője, tb. főszolgabíró. Nagyszébenben született

1878-ban. Itt végezte a gimnáziumot, majd a kolozsvári egyetemen folytatta. Pályáját szülővárosában kezdte, ahol a megye másodfőjegyzője lett. Innen került Gödöllőre, ahol mint szolgabíró fejtett ki érdemes működést. Később Rákosesabára hívták meg és megválasztották főjegyzőnek. A társadalmi életben jelentős szerepet tölt be. Elnöke a testnevelési és népművelési bizottságoknak, díszelnöke a vasútasok körének, alelnöke a helybeli Kaszinónak, elnöke a MOVE Lövész Egyesületnek. Közéleti tevékenységének elismeréséért a harmadosztályú polgári hadi érdemkeresztet kapta.

LOKAICSEK KÁROLY kerületi esperes plébános, Rákosesaba. 1883-ban Pozsonyborostyánkő községben született. Középiskoláit Pozsonyban végezte, a teológiát pedig Vácott, ahol 1906-ban szentelték pappá. Pályáját Sári községben kezdte mint káplán, innen Mezőturra került, majd Pesterzsébetre,

1925-ben pedig Rákosesabára, ahol ez évben plébános lett. Az egyházi életben kifejtett működésén kívül társadalmi és kulturális téren is vezető szerepet visz. A hitbuzgalmi egyesületek vezetője, a Levante Egyesület elnöke, a Revíziós Liga választmányi tagja, a Hangya szövetkezet igazgatósági tagja, a helyi Kaszinó elnöke. A rákosesabai egyházközség az elmúlt évtized alatt szép fejlődést mutat. 1925-ben új nagy harangot szerzett be az egyházközség, majd renováltatta és újjáépítette a plébániát, kibővítette az iskolát. Nem rég alakult meg az egyházközség képviselője és egyháztanácsa.

P. JUHÁSZ IRÉN, kapucinus rend zárdafőnöke, Máriabesnyő. Tóvároson 1880-ban született. Középiskoláit a tatai kegyesrendi gimnáziumban, a teológiát pedig Pozsonyban végezte el. 1905-ben szentelték pappá. Pályáját Pozsonyban kezdte, ahol mint jeles hitszónokot ismerték. Hat évig működött ezután az ausztriai Scheibbs-ben mint rendi újonc mester. Ezután visszatért Magyarországra és szülőhelyén Tóvároson fejtett ki működést. Innen Móra-került, majd pedig Budapesten lelkipásztorkodott. Később Máriabesnyőn lett zárdafőnök és itt működik jelenleg is. Az egyházi és kulturális életben is tevékeny és érdemes munkásságot fejt ki.

P. BARTAL INCE, kapucinus rendi áldozó pap, Máriabesnyő. Kölhídyarmaton született 1897-ben. Gimnáziumi tanulmányait Esztergomban és Győrött végezte, teológiai tanulmányait pedig külföldön folytatta és Innsbruckban, Eichstättben tanult. Pályáját Tóvároson kezdte, mint katolikus hitoktató. Ezután Máriabesnyőre került, ahol a kapucinus rendház főnöke volt. Jelenleg is Máriabesnyőn műkö-

dik mint áldozó pap. Az egyházi életben érdemes tevékenységet fejt ki a társadalmi és kulturális téren is buzgón tevékenykedik.

KOVÁCS DÉNES római katolikus kántortanító, Máriabesnyő.

1893-ban született Kozmás községben. Középiskoláit Csik-soulyón végezte és itt szerzett tanítói oklevelet is 1912-ben. Pályáját a kolozsmegyei Jegenye községben

kezdte mint kántortanító. Innen választották meg máriabesnyői római katolikus kántortanítónak. A társadalmi és kulturális téren tevékenykedik. Titkára az Országos Katolikus Tanítók Szövetkezetének, tagja a Gárdonyi Géza Irodalmi Társaságnak és a Berzsenyi Dániel Irodalmi Társaságnak is. Számos ifjúsági lapban jelennek meg cikkei, elbeszélései és meséi, amelyek különösen értékesek. Több jól sikerült székely mesét szerzett.

SZADA. A község különösen kulturális téren mutat eredményes fejlődést az elmúlt évek alatt. Községi kultúrházat építettek és itt állandó összejöveteleket tartanak, amelyeken a község vezető férfiai rendeznek ismeretterjesztő előadásokat a lakósságnak. Szépen működik a községi Levente Egyesület is, vitéz Szőke László kántortanító oktatása és felügyelete mellett. A község ötvenhárom hősi halottjának emlékművet emel. Most van folyamatban a gyűjtés a szadai hősi halottak emlékművére. 1921-ben megszervezték az Önkéntes Tűzoltó Testületet is, amelyet új felszereléssel és berendezéssel láttak el. Szada kulturális egyesületei rendkívül eredményes munkával járulnak hozzá a község fejlődéséhez.

RADÓCZY KÁROLY római katolikus plébános, Szada. 1876-ban

az abaujtonamegyei Iuanes községben született. Középiskoláit Kassán, a teológiát pedig Szepeshelyen végezte, majd kiutazott Amerikába és New-Yorkban fe-

jezte be tanulmányait. Pályáját is itt kezdte és tapasztalatokban és eredményekben gazdag életpálya állott már mögötte, amikor visszatért Magyarországra. Newyorki működése után mint angol káplán Pittsburgban működött, majd 1902-től 1905-ig mint magyar plébános Perth-Amboyban. Itt ő volt az első római katolikus pap és ő szervezte meg az egyházközséget, ő létesített templomot és paplakot is. Ezután több amerikai városban fejtett ki igen értékes működést. Mindentütt szeretettel fordultak feléje hívei. 1923-ban jött haza és Szadán telepedett le, ahol mint plébános működik most is. Hazatérése után néhány esztendővel renováltatta a templomot, új harangokat szerzett, plébánia lakot építtetett, gyönyörű iredenta képet szerzett a templom számára és most is egy Szent Imre jubileumi festmény készül a templomnak.

MÁTIS MÁRTON református lelkész, Szada. 1875-ben a komárommegyei Apácazakálás községben született. Középiskoláit Pápán végezte, majd további tanulmányait a budapesti református teológián folytatta. Pályáját mostani működési helyén Szadán kezdte, ahol mint segédlelkész működött, majd 1905-ben lelkésszé választották, azóta a mai napig itt fejt ki érdemes tevékenységet. A társadalmi és egyházi életben mint egyházmegyei tanácsbíró, községi képviselőtestü-

leti tag és a Hangya Szövetkezet elnöke jelentős szerepet tölt be. Az ő kezdeményezésére épült fel 1919-ben az új református templom, amelyet a hívek áldozatkészségéből és némi állami támogatásból Sulek János építész létesített. Az egyházközségnek ezerszázötven a lélekszáma és negyvennyolc tagja halt hősi halált a háborúban.

HOLÉCZY JÁNOS, nyugalmazott ág. hitv. evangélikus lelkész, Szada. 1860-ban

született Egyházasmaróton. Tanulmányait Selmecbányán, majd a pozsonyi teológiai akadémián végezte. Pályáját a hontmegyei Csánk községben mint segédlelkész kezdte 1884-ben. Innen Udvarnokra került, ahol tizenegy évig működött, majd két évig Százd községben lelkipásztorkodott, azután pedig Csomádra került, ahol harminkét esztendeig fejtett ki eredményes tevékenységet. Innen került Szadára, ahol már nyugalomba vonult. A világháború alatt szeretettel és odaadással támogatta a hadiözvegyeket és hadiárvaikat. A vörös rémuralom idején pedig szembeszállt a vöröskatonákkal és nem hagyott fel nemes hivatásával. Nyugalomba vonulása alkalmával négy és fél évtizedes munkásságáért kormányzói elismerésben részesült 1930 júniusában.

ALBERTI DÉNES, Szada főjegyzője. Gödöllőn született 1883-ban. Gimnáziumi tanulmányait és a kereskedelmi tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint adóügyi jegyző Gödöllőn kezdte 1905-ben. Innen választották meg Szada község főjegyzőjévé 1919-ben. A község társadalmi és kulturális életében vezető szerepet visz, a Levente

Egyesület ügyvivő elnöke, igazgatósági tagja a Hangya Szövetkezetnek, felügyelőbizottsági tagja a Gazdakörnek, állami iskolai gondnoksági tag. Mint igazságos és lelkiismeretes megyei főtisztviselőt ismerik a községben, aki a lakósnak ügyes-bajos dolgaiban segítségére van. A helyi Hitelszövetkezetben mint községi felügyelőbizottsági tag is tevékenykedik és számos egyéb helyi intézménnyel lelkes és jóindulatú pártfogója és vezetője.

GAÁL ÖDÖN, állami elemi iskolai igazgatótanító, Szada. 1886-

ban született Szadán. Középiskoláit és a tanítóképzőt Budapesten végezte, ahol 1905-ben nyert oklevelet. Tanítói pályáját Komárommegyében Mócsán kezdte.

Innen költözött Szadára, ahol a mai napig fejt ki érdemes működést. Jelentős szerepet visz a község társadalmi életében, mint képviselőtestületi tag, tűzoltó parancsnok, a Nemzeti Munkavédelem és a helyi MOVE lövészegylet vezetője, stb. Választmányi tagja a TESZ-nek, jegyzője a Gödöllő-aszódi járás tankerületének. A Nemzeti Munkavédelem terén kifejtett tevékenységéért belügyminiszteri elismerésben részesült. A gödöllői mezőgazdasági és méhészeti kiállításokon ezüst és bronz érmeket nyert. A világháborúban 1914-től 1918-ig teljesített katonai szolgálatot a szerb és orosz fronton és mint hadnagy szerelt le. Kitiüntetései: II. oszt. kisezüst, a bronz, a sebesülési érem, háborús emlékérem és a Károly csapatkereszt.

KÖVÉR ZSIGMOND, állami elemi iskolai tanító, Szada. A háromszékmegyei Gidófalván szüle-

tett 1881-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Nagyenyeden végezte 1904-ben. Pályáját Nyitra megyében kezdte, innen Gömör megyébe került, majd Szadára, ahol a mai napig fejt ki érdemes tevékenységét. Tagja a népművelési bizottságnak és működést fejt ki a gazdasági szakoktató tanfolyamon is. A református egyház rektora, a helybeli dalárda karnagya és a társadalmi és kulturális élet lelkes, buzgó szereplője. A világháborúba 1914-ben vonult be katonai szolgálatra, tizenhat hónapig az orosz fronton tűzvonalban harcolt, majd 1916-ban mint segédszolgálatos szerelt le.

vitész SZÓKE LÁSZLÓ, római katolikus kántortanító, Szada. 1893-ban született Szöd községben. Középiskoláit a kecskeméti piarista gimnáziumban, a tanítóképzőt pedig Pápán végezte 1912-ben. Tanítói pályáját a pest megyei Sári községben kezdte, ahonnan Ujhartyánba került, majd később Szadára és itt működik jelenleg is. Mint levante főoktató és tűzoltó főparancsnok is érdemes munkásságot fejt ki. Tagja a község képviselőtestületének, pénztárnoka a Hangya Szövetkezetnek. A világháborúban 1914-től 1918 novemberéig teljesített katonai szolgálatot. Résztvett a galíciai, albániai és tirolói frontokban. Kiténtetései: az elsőosztályú ezüst vitézségi érem, a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Hősi háborús szolgálataért a kormányzó vitézzé avatta.

ISASZEG. 1919 óta közvágóhíd, községi kórház épült, továbbá a Stefánia csecsemőgondozó intézet létesült két teremmel és teljes orvosi felszereléssel. A hősök szobrát 1925-ben állították fel. Az OFB által lefolytatott két akció az igénylők teljes megelégedésére hajtatott

vége. Kiépült az Isaszeg—Dány közötti tizenhárom kilométeres kövesút. A villanyvilágítást 1930-ban vezették be. Jelentős mértékben fejlődött továbbá Isaszeg kulturális élete. Az utolsó tíz évben számos új intézmény létesült, amelyek kiváló működésükkel vonják magukra a figyelmet.

SZTRIZS JÓZSEF esperes-plébános, kerületi tanfelügyelő, Isaszeg.

A pozsony megyei Alsókorompa községben született 1869-ben. Középiskoláit Nagyszombatban, a teológiát Vácott végezte. Schuster Konstantin püspök 1894-

ben szentelte pappá. Pályáját mint káplán Nógrádon kezdte, innen került Nógrádkállóra, majd Csongrádra és végül Ujpestre. 1904-ben lett Isaszeg plébánosa. Esperessé 1921-ben nevezték ki. Sztrizs József rendkívül élénk társadalmi ténykedést fejt ki. Díszelnöke a Rákóczi Körnek, a Dalkörnek, valamint számos más kultúrintézménynek vezető tagja. A Stefánia egyesület igazgatója. Mint kerületi tanfelügyelő ötvenöt tanító működését ellenőrzi és irányítja. Hívei csodálatraméltó agilitásáért és nemes szívjóságáért határtalan szeretettel és ragaszkodással veszik körül.

WEISZKOPF IVÁN, Isaszeg főjegyzője. Bagon született 1890-ben.

Középiskoláit a váci kegyesrendi főgimnáziumban végezte, majd Budapesten a jegyzői tanfolyamon nyert oklevelet. Ezzel egyidőben szolgálta le önkéntességi évét. A világháború első napján mint hadapródörmmester bevonult. Végigküz-

dőlte az orosz és az olasz harc-
tereket. Az előbbi fronton három
tüdőlővést kapott. 1915-ben had-
nagyvá léptették elő. Kitüntetései:
a nagy- és kisezüst, valamint a
bronz vitézségi érmek, továbbá a
Signum Laudis, a Károly csapatke-
reszt és sebesülési érem. 1916-ban
mint ötvenszázalékos hadirokkant
szolgáltatónkívüli főhadnagyot nyug-
díjazzák. A világháború után a vö-
rös uralom alatt letartóztatásban
volt. Közigazgatási pályáját már a
háború előtt kezdte, mint jegyzői
gyakornok. A forradalmak után
előbb adóügyi jegyzővé, majd 1926-
ban főjegyzővé választják Isasze-
gen. Weiszkopf Iván rendkívül
élénk és sokoldalú társadalmi mun-
kálkodást is végez és a legtöbb
intézménynek vezető tagja.

HOMONAY KÁROLY, állami is-
kolai igazgató, Isaszeg. A temes-
megyei Dettá községben született
1884-ben. Középiskoláit Kecskemé-
ten, a tanítóképzőt Znióváralján
végezte. Pályáját Rigósfürdőn
kezdte, mint nevelő. 1914 októberé-
ben Fehértemplomra nevezték ki
tanítónak. 1909-ben jött Isaszegre.
Itt működik a mai napig is. 1929-
ben lett az állami iskola igazgatója.
Homonay Károly rendkívül sokol-
dalu és eredményes kulturmissziót
fejt ki a község társadalmi életé-
ben. Ujjászervezi a dalkört, amely-
nek zászlószentelésekör örökös tisz-
teletbeli elnökké választják. Tiszte-
letbeli elnöke továbbá a Sportkör-
nek is. A világháború kitörésekor
mint póttartalékos bevonult, nyom-
ban kinegy az orosz frontra, ahon-
nan 1915-ben az olasz frontra ve-
zénylik. Közben elvégzi a tiszti tan-
folyamot. 1918 novemberében mint
tartalékos hadnagy leszerel. Kitün-
tetései: a kisezüst és bronz vitéz-
ségi érmek, valamint a Károly csa-
patkereszt. Isaszeg társadalmának
közkedvelt tagja.

özv. RADÓ GYULÁNÉ, született
Kenesei Klein Ilona, állami iskolai
tanítónő, Isaszeg.

Veszprémben szü-
letett 1883-ban.
Középiskoláit szü-
lővárosában az Au-
golkisasszonyok-
nál, a tanítóképzőt
a kőszegi Domon-
kosrendi zárdában

végezte. Pályáját 1901-ben mint
helyettes tanítónő Mosonban kezd-
te. Innen került Magyaróvárra,
majd 1913-ban Isaszegre, ahol a
mai napig is az állami iskolánál
működik. Kenesei Ilona hivatása
mellett jelentős irodalmi működést
fejt ki. Állandó munkatársa a Ma-
gyar Anyák Naptárának, valamint
a Tündérvásárnak. Személyes
gyűjtője a magyar dalnak. Egy-
naga 5300 magyar dalt gyűjtött
össze. Férje részt vett a világhábo-
ruban, ahol 1916-ban az orosz fron-
ton hősi halált halt. Radó Gyuláné
alig néhány hetes házassága után
vesztette el férjét.

TISZAY ISTVÁN, tanító és le-
vente főoktató, Isaszeg. Dékány-
falván született 1897-ben. Közép-
iskoláit és a tanítóképzőt Csák-
toronyán végezte. Még tanulmányai
közepette, 1916 augusztusában vo-
nult be katonai szolgálatra, rövi-
desen kikerült az olasz frontra,
ahol 1917 decemberében megsebe-
sült. A zágrábi kórházba került.
Felgyógyulása után hótára megy,
ahol a rohamista kiképzésen vett
részt. 1918-ban hadnagyvá nevezik
ki, ekkor Ukrajnában van. Ugyan-
ebben az évben szabadságot kap. A
demarkációs vonalon tudomásán ki-
vül átjön. Dékányfalván szerb tisz-
tekkal találkozik, akikkel Csákto-
nyára megy. Kényszerből 24 óra
hosszat mint szerb tiszti szerepel.
majd ábruhában megszökik tőlük és
Nagykanizsán jelentkezik. 1919

márciusában Nován lesz tanító. A kommun alatt a vörös hadseregben való szolgálás elől Györbe szökik. A diktatúra bukása után Nagykanizsán a Nemzeti Hadseregbe lépett be. 1919 november 14-én bevonul a hadtesttel Budapestre, ahol a fővezért, Horthy Miklóst fogadják. Budapesten, mint a tisztíétkező vezetője a fővezérnek fogadtatási vacsorát rendez. 1920 februárjában mint hadnagy leszerel. Ezután Nóvára megy mint tanító, majd az isaszegi állami iskolánál folytatja oktatói működését. Mint levante főoktató a járási céllövő versenyen a második helyezést érte el.

JEREMIÁS ISTVÁN, állami iskolai tanító, Isaszeg. Nagyváradon született 1890-ben.

Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Ugyanitt kezdte pályáját a gyermekmenhelyen. Két évig Bihar megyében mű-

ködött, majd 1919-ben nevezték ki az isaszegi állami iskolába. Azóta itt teljesít rendkívül eredményes oktatói működést. Mint levanteoktató, népművelődési előadó, valamint a Dalkörnek és a MOVE-nak tagja jelentős munkásságot folytat. Az isaszegi Lovasbandérium vezetője. A világháború alatt 1917—1918 szeptemberéig katonai szolgálatot teljesített. Kiváló pedagógiai képességeit elismerik és polgártársai igaz szeretettel veszik körül.

KISTARCSA. A község az elmúlt évek során szép fejlődésnek indult. A lakosság jó része az itteni gépgyárban volt foglalkoztatva, jelenleg azonban a gyár üzeme szünetel. 1924-ben épült meg a Kistarcsa—nagytarcsai út, amelyet a vármegye vett át. 1926-ban modern felsze-

reléssel látták el az önkéntes tűzoltóságot és ekkor épült a római katolikus kántorlakás is. A községnek cserkészcsapata, szövetségi székháza, gazdaköre, iparosköre is eredménnyel működik. Az OFB hétszáz házhelyet osztott ki a községben, ezek közül négyszáz már felépült. A község kilencvenhét hősi halottja számára most emel emlékművet. 1927-ben vezették be a községbe a villanyvilágítást.

CSIZMADIA GYULA római katolikus plébános, Kistarcsa. A Hajdumegyei Felsőjózsa községben született 1878-ban. Középiskoláinak elvégzése után a váci teológiát végezte el és 1902-ben szentelték pappá. Pályáját Vácszentlászlón kezdte, majd Zagyvarétkáson, Lajosmizsén, Nagykőrösön, Kecskeméten, Szentesen és Kiskunfélegyházán működött mint lelkész és hittanár. Hosszabb működést fejtett ki Rákosszentmihályon. 1929 óta Kistarcsán működik. Valamennyi vidéki állomásán jelentős szerepet vitt az ottani egyházi és kulturális életben és számos közhasznú intézmény megalapítása fűződik nevéhez. Kistarcsán is népszerűségnek és szeretetnek örvend úgy hívei körében, mint a társadalmi életben. Tagja a községi képviselőtestületnek, elnöke az Iskola Széknek, a Stefánia Szövetségnek, a cserkész mozgalomnak. A kistarcsai római katolikus egyházközség ez idén ünnepli temploma fennállásának ötvenéves jubileumát. Az egyházközség 1913 óta működik önállóan. 1927-ben negyvenezer pengő költséggel modern, szép plébániát építtetett.

VERESS FERENC, Kistarcsa főjegyzője. Budapesten született 1893-ban. Középiskoláit itt végezte, majd a közigazgatási tanfolyam elvégzése után 1920-ban Egerben nyert jegyzői oklevelet. Pályáját

1912-ben mint aljegyző kezdte Rákosesabán. Ebben a minőségében fejtett ki működést Isaszegen, később Nagytarcsán, ahonnan mostani állomáshelyére került és itt főjegyzővé választották meg. A kulturális és sportéletben eredményes tevékenységet fejt ki, elnöke a helyi Haladás zene és dalkörnek, valamint a helyi sportklubnak is. Vezető igazgatója a Hangya Szövetkezet helyi fiókjának. A világháború alatt 1914-től teljesített katonai szolgálatot, súlyos betegséggel kórházba került, majd ismét megsebesült és 1918-ban mint tartalékos hadnagy szerelt le. Résztvett a nyugatmagyarországi felkelésekben is mint parancsnok.

MOGYORÓD. Legjelentősebb fejlődésére nézve a népjóléti minisztériumi gondnoksága alatt álló egészségügyi ház létesítése. 1928-ban renoválták a református templomot. A villanyvilágítást 1927-ben vezették be. A község belterületén köves út épült. Mogyoródon újabban szénsavas ásványvízgyár működik.

VIZ ELEMÉR, római katolikus plébános, Mogyoród. Újpesten született 1887-ben. Középiskoláit Vácott végezte, ahol 1906-ban tett érettségit. Ugyanitt folytatta teológiai tanulmányait, majd 1918-ban pappá szentelték. Magánszorgalomból elektrotechnikai oklevelet is szerzett. Pályáját Püspökhatvanban kezdte, majd további állomáshelyei Újszász, Kósd, Rákospalota, Újpest. 1928 végén jött Mogyoródra, ahol azóta mint plébános fejt ki rendkívül áldásos működést. Közgazdasági téren is jelentős sikerrel munkálkodik. Viz Elemér hívei szeretetétől körülvéve mindent elkövet Mogyoród kulturnívójának fejlesztéséért. Az egyházközség ügyeit azonban minden más ügyek elé helyezi.

KOLBENHAYER VILMOS, adóügyi jegyző, Mogyoród. Győrött született 1902-ben.

Középiskoláit Gödöllőn, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint jegyzői gyakornok Gödöllőn kezdte. Innen mint közigazgatási aljegyző Rákoskereszturra került. Itt működött 1929-ig, amikor is mint egyhangulag megválasztott adóügyi jegyző Mogyoródra került. Kolbenhayer Vilmos községének adóügyeit teljes megelégedésre intézi és emellett még bőven jut ideje arra is, hogy a társadalmi élethől kivegye részét. Mint tüzoltóparancsnok, népművelési előadó s a Gazdakör jegyzője általános megbecsülésnek örvend. A Vármegyei Jegyzői Egyesület tagja.

VARGA GÉZA, evangélikus tanító, Mogyoród. A nógrádmegyei Bánk községben született 1884-ben. Középiskoláit Selmechányán végezte, majd az érettségi után külföldi vizsgát tett. 1918-ban mint okleveles tanító Ipolyszakálason kezdte pályáját. Innen került 1912-ben Mogyoródra, ahol a mai napig is rendkívül sokoldalú és eredményes oktatói tevékenységet fejt ki. Varga Géza mint tanító és cenzor és iskolalátogató, valamint népművelési gondnok, fontos szerepet tölt be az egyházkerület iskoláinak fejlődésében. Kiváló pedagógiai ismereténél fogva de különösen nemes gondolkozásáért általános szeretetnek örvend. A Hangya elnöke, a Gazdaszövetség igazgatósági tagja, a munkavédelem parancsnoka. Működését a Magyarorság is méltatta.

CSÖMÖR. Fejlődésére legnagyobb jelentőséggel az OFB lefolytatott két akciója bír. A község 1926-ban kapta villanyvilágítását. Templomait az utolsó években renoválták, valamint erre az időre esik a római katolikus iskolának egy tanteremmel való kibővítése is. Csömörön kitűnő strandfürdő létesült száz kabinnal és kétszáz szekrénnyel.

VADKERTHY ZSIGMOND, fő- és kántortanító, Csömör. A komárommegyei Ujgyallán született 1876-ban. Alsó középiskoláit Komáromban, a tanítóképzőt Esztergomban végezte. Pályáját 1894-ben Komáromszentpéteren

kezdte, majd következő állomásai Ujgyalla, Budaörs, Nagytétény. Ezen a helyen már mint fő- és kántortanító működött. 1906-ban jött Csömörrre, ahol azóta is rendkívül sokoldalú és eredményekben gazdag oktatói munkásságot fejt ki. Nevéhez fűződik az Önkéntes Tűzoltó Testületnek megszervezése. 1923-ban alapítja az Iparos Dalkört és meghososítja a magyar Mária-énekeket. Vadkerthy Zsigmondot puritán egyszerűsége és nemes szíve miatt polgártársai rajongó szeretettel veszik körül.

TURNOVSZKY ISTVÁN, római katolikus tanító, Csömör. A hácsmegyei Szentfűlöpön született 1879-ben. Középiskoláit

valamint a tanítóképzőt Kalocsán végezte. Pályáját 1900-ban mint okleveles tanító Csömörön kezdte. Itt érte a világháború kitörése, amelynek elején nyomban bevonult.

1916-ig a szerb fronton, majd 1917-ig a román és végül 1918-ig az olasz fronton harcolt. 1918 novemberében mint népfőkelő hadnagy leszerelt. Turnovszky István a világháború után Csömörrre visszatért, ahol azóta is sokoldalú oktatói munkásságot fejt ki. Vezetője a híres csömöri faiskolának, amelynek egyik alapító tagja.

TURNOVSZKY REZSŐ, tanító, Csömör. 1908-ban Csömörön született. Középiskoláit Gödöllőn, a tanítóképzőt Baján végezte, ahol 1928-ban oklevelet kapott. Pályafutását 1929-ben Szentgálpusztán kezdte. Innen rövidesen Csömörrre került, ahol a mai napig is mint megválasztott tanító működik. Fiatalsága dacára máris megkülönböztetett szeretettel és bizalommal veszik körül polgártársai. Oktatói működése mellett élénk szerepet visz a község közművelődésében is, s mint a legtöbb intézménynek közreműködő tagja azoknak fejlődésében hathatósan veszi ki részét.

PÁLJÁNOS LASZLÓ, községi adótiszt és levante főoktató Csömör. A hunyadmegyei Rákosdön született 1891-ben. Középiskolai tanulmányait Szászvároson végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett. Egyetemi tanulmányainak során érte a világháború kitörése, amikor is katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült a szerb frontra, ahonnan 1915-ben az olasz harctérre vezénylik. 1916 júliusában súlyosan megbetegedik, kórházba viszik. Felgyógyulása után

ismét az olasz frontra kerül. Közben rövid időre csapatát az orosz frontra irányítják, azonban ismét visszakerül az olasz frontra. 1917 májusában tanulmányi szabadságot kap, amikor is Kolozsvárra utazik. Az összeomlás után mint tartalékos főhadnagy leszerelt. Kitüntetései: a kisezüst és bronz vitézségi érem. Pályáját Csömörön kezdi, ahol a mai napig is mint községi adótiszt működik. 1926 júniusában vette át a leventefőparancsnokságot. Kiválóan fegyvelmezett leventéivel sok és értékes sikert aratott.

KARDOS BÉLA, római katolikus plébános, Kerepes. Nagyszombaton született 1890-ben. Középiskoláit szülővárosában a teológiai tanulmányokat Vácott végezte. 1913-ban szentelték pappá. Pályáját a nőgrádnegyei Nézsza-

községben kezdte, további állomáshelyei Kiskunhalas, Rákoscсаba, Sándorfalva, Újpest, Vecsés, Püspökatvan, Kiskunhalas, Soroksár, Erzsébet és Dunaharaszti. Utóbbi helyről 1927 novemberében jött Kerepesre mint plébános. Kados Béla az összes egyházi lütbuzgalmi intézmények vezető személye. Egyházközségének ügyvitele mellett számottevő szerepet visz a társadalmi életben. A világháború utolsó évében mint táborig kórházi lelkész működött.

LAUCSEK BÉLA, Kerepes főjegyzője. Vadosfa községben született 1887-ben. Középiskoláit a soproni liceumban végezte, majd Budapesten a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját 1908-ban Isaszegen kezdte mint községi aljegyző. Itt működött 1912-ig. Innen került Pécelre, ahol 1912-től 1919-ig szolgált.

Ugyanczen év októberében főjegyzővé választották. Azóta széles körültekintéssel és dícséretes ügybuzgalommal intézi községének ügyeit. Jelentős szerepe van Kerepes társadalmi életében s mint a Hangya elnökigazgatója, valamint számos más társadalmi intézmény vezetője általános szeretetnek örvend.

BRENNER TIVADAR, helyettes kántortanító, Kerepes. Nyitrán született 1887-ben. Középiskoláit Zsolnán és Nyitrán, a tanítóképzőt Esztergomban végezte. Pályáját Nagysurányon kezdte 1895-ben. További állomáshelyei Olehrta,

Pusztakürt, Kéménd, Negyed, Farkasd, Ekel, Püüscsaba, Ócsa. Utóbbi helyéről 1922-ben jött Kerepesre. Brenner Tivadar az irodalom terén kiváló munkásságot folytat. «A levente énekek» címen nagysikert aratott szerzeménye jelent meg. Ezenkívül több más műve is megjelent. Még 1901-ben tűzoltótanfolyamot végzett. Ma Kerepesnek tűzoltóparancsuoka. A világháború kitörésekor bevonult. Az északi fronton még 1914 novemberében fogságba esett. Hat évet töltött Szibériában, ahonnan kerülőúton jött haza, érintve a Panama-csatornát is. Hetvenkét napos viszontagságos ut után Triesztben kötött ki.

HILLENBRAND MÖRIC esperes-plébános, Rákosliget. Pozsonyban született 1885-ben. Tanulmányait a nagyszombati érseki konviktusban és a teológiai főiskolán végezte. 1901-ben szentelték fel pappá. Pályáját még ez évben kezdte meg Romhányban, ahol

mint káplán működött. Innen Ujszászra került, majd Kiskunhalason, Izsákon, Soroksáron és még több vidéki állomáson fejtett ki működését. 1909-ben a polgári iskola hitoktató tanára lett, később pedig az ujbpesti gróf Károlyi kórház gyóntató lelkésze. 1915-től Rákosligeten fejt ki érdemes munkásságot, itt lett plébános, 1925-ben pedig esperes. Számos társadalmi és kulturális egyesület vezetőségében tevékenykedik, mint az Országos Falu

Szövetség igazgatója, jól sikerült kiállítás rendezett. Résztvesz az Országos Stefánia Szövetség és az amerikai gyermekakció munkásságában is. A rákosligeti római katolikus aut. egyházközséget 1919-ben szervezte meg Hillenbrand Móric. Megalakulásakor ezeröttszáz híve volt az egyházközségnek, ma pedig kettőezernél több híve van. 1928-ban épült az új plébániai lakás az elmúlt években új harangot is kapott a templom.

A gödöllői méhgazdaság tízéves működése.

Irta: *Gáll Imre*, méhészeti felügyelő.

A gödöllői magyar királyi méhgazdaságot 1899-ben létesítették. Alapítója dr. Darányi Ignác földművelésügyi m. kir. miniszter, a szakherulázások vezetője Kovács Antal kir. tanácsos, méhészeti főfelügyelő. A koronauradalomtól bérelt 68 kat. holdon terül el, melyen a különböző rendszerű méhlokások, konyha- és virágkertészet, mézelőfaiskola, mézelő-növények gyűjteménye és egy 20 holdas kisebb gazdaság foglal helyet. Trianon előtti időkben ingyenes 18 napos méhészeti tanfolyamaival, valamint két éves méhészmunkásképző tanfolyamaival sok ezer méhészt adott az országnak. A háború alatt sokat szenvedett. Rokkant és megvakult katonák kórháza volt, háború után a kommunizmus alatt minden értékétől megfosztott. Az intézmény rekonstrukcionális munkálatai az 1923-ik évtől vették kezdetüket és ez időtől kezdve növendékei évről-évre mind nagyobb mértékben gyarapodnak. Jelenleg Mayer János miniszter gondoskodása révén épületei teljesen rendbehozattak, a háziipari szakoktatás céljából egy tekintélyes épülettel gyarapodott, hol a tanulók részére különböző ipari tanfolyamok és a hazai mézket egyenlő áruvá dolgozó mézmanipulációs műhely, valamint a méhészeti bakteorológiai kísérleti terem is műszerekkel beállított. Méhészeti múzeuma teljesen újrászerveztetett és ez, valamint megnagyobbított mézelőfaiskolája, amelynek keretében az akáchybridek előállításával és szaporításával foglalkoznak tüzetesen — bámulatba ejti a külföldi látogatókat. Nincs hét, hogy Európa valamelyik államából hazánk ezen intézményét a szakemberek ne tanulmányozzák. Az ország méhészei is tömegesen keresik fel szaktanácsokért, felvilágosításokért.

Tagozatai: a két éves méhészmunkásképző tanfolyam, melyre 16. életévüket betöltött, bármely vallású, az elemi népiskola 6. osztályát betöltött, ép szervezeti növendékeket veszik fel. Ezek a két év alatt méhész és kertmunkásoknak képeztetnek, megtanulják a faiskola-kezelést, gyümölcsfák ápolását, résztvesznek a 20 holdas gazdaság kezelésében és művelésében, az állatok gondozásában. Télen át a nap egyik szakában az iskolában elméleti és a műhelyekben háziipari munkák

készítéssel foglalkoznak. A háziipari ágazatnál tanulják: az összes méhalkások készítését deszkából, szalmából stb., továbbá a méhészeti eszközök készítését. Gazdasági és díszkosarak, valamint vesszőbútorokat állítanak elő. A bognár osztálynál az összes mezőgazdasági eszközök faragását keményfából. A viaszipari műhelyben a viasz feldolgozását, a mézmanipulációs teremben a különböző méztipusok kezelési módjait, stb. stb.

A tanulók a két éves tanfolyam alatt négy ízben vizsgáznak. Az utolsó gyakorlati vizsga után végbizonyítvánnyal láttatnak el s a Trianon után megnehezedett elhelyezkedési viszonyok miatt az intézet vezetősége a megbízhatónak bizonyult jó szakmunkásokat elhelyezi munkaadókhoz. A jó növendékek egytől-egyig mind elbírnak helyezkedni.

A növendékek elhelyezésére az intézetben 60 személyt befogadó modern internátus van tágas hálószobákkal, társalgóval, könyvtárszobával, fürdő és betegszobákkal, ebédlővel és vízvezetékre beállított mosdószobákkal felszerelve. A villanyvilágítás bevezetése most van folyamatban.

A szakoktatás szemléltető kivételéhez az intézet 300 méhesaláddal 16 kat. holdas mézelőfaiskolával, 1 holdas konyhakerttel, növényházakkal mézelő növények arboretumával, kísérleti telepekkel: a gazdaság pedig 4 lóval és 4 tehénnel van felszerelve.

A két éves méhészmunkásképző tanfolyam mellett minden év június július-augusztus havában időszakai, 18—18 napra terjedő méhészeti tanfolyamok vannak férfiak és nők részére. E tanfolyamokra felvételt nyernek mindazok, akik ezt erkölcsi bizonyítvány csatolásával a földművelésügyi miniszterhez intézet és az intézet vezetőségéhez beküldött kérvényben minden év június 1-ig kérik. Az időszakai tanfolyamhallgatók az intézet internátusában díjtalanul helyeztetnek el, ingyen kiképzésben részesülnek, de az élelmezés önköltségét a gazdaságnak megteríteni tartoznak. Az időszakai tanfolyamhallgatók látogatási bizonyítvánnyal bocsáttatnak el az intézettől.

Az intézet oktatószemélyzete áll: 1 igazgató, 1 szaktanár, 1 okl. kertész, 1 gyakornok, 1 méhészmester, 1 asztalos, 1 bognár, 1 kosárfonó művezetőből. Ezenkívül az intézetnek van orvosa és hitoktatni bejárnak a gödöllői apátplébános, ref. lelkész.

A szakoktatás mellett nagy súlyt helyeznek a testnevelésre is és a gyakornok vezetésével hetenkint testnevelő tanórákat is tartanak. Az intézet felépítményeiben laknak az összes szakoktatók családjaikkal. A felépítményeket övezi a 20 kat. holdas szépen gondozott park, melyben a különböző mézelőnövények sorozatai igen kedves benyomást gyakorolnak az emberre. Ezen intézetnél található fel a hazában különböző időkben virító összes mézelőfák és növények, valamint eszerjék, melyeknek gyarapítására az utóbbi időben a földművelésügyi minisztérium az intézet vezetőjével együtt nagy súlyt helyez.

Árpádházi Szent Erzsébet Gyermekotthon Pécelen.

Az Árpádházi Szent Erzsébet Gyermekotthon Egyesület az 1907. évben alakult, Szent Erzsébet hétszáz éves jubileuma alkalmából, amikor is elhatározották, hogy a nagy magyar szent születésének helyén, Pozsonyban, gyermekotthon alapítandó. A gyermekotthont 1909 június havában fényes országos ünnepek között maga *I. Ferenc József király* öfelsége nyitotta meg, a magyar kormány tagjainak jelenlétében.

A világháború okozta nagy nemzeti szerencsétlenség miatt az egyesület 1922 július havában működési székhelyét Pozsonyból Budapestre tette át és ugyanazon év szeptember havában intézményét a Szent Erzsébet Gyermekotthont Pécelen hívta új életre.

A gyermekotthon két részből áll: 1. Magában foglal a közép-osztály leányai számára nevelőintézetet, ahol a leányok négy középiskolai osztály elvégzése után nőipariskolát végezhetnek s az ott nyert végbizonyítvány alapján állami tanítónőképző-intézetekben kézimunka-mesternői vizsgálatot tehetnek s ezzel kézimunka-tanítónői állásra nyernek minősítést. A nőipariskola minden szakosztályának képesítési joga van és a végzett növendékek iparengedély váltására is jogosultak.

2. A gyermekotthon árvaházát is magában foglal, továbbá napközi otthonnal is kapcsolatos. Van a gyermekotthonban: 1. kisdévododa, 2. elemi iskola, 3. gazdasági és háztartási iskola, 4. kézimunkafoglalkoztató, 5. nőipariskola. A Szent Erzsébet Gyermekotthon az egyetlen nőnevelő intézet az országban, melynek *tételes* gyakorlati célja van s amelyben a leányok, háztartási, gazdasági és nőipari kiképzést egyaránt nyerhetnek.

Gazdasági iskolájával igen szép fajbaromfitelep kapcsolatos, mely a kiállításokon már számos díjat, ezüst tárgyakat és mintegy húsz elismerő oklevelet nyert. Legutóbb a m. kir. földművelésügyi miniszter tenyésztési nagydíját nyerte meg s ezzel az ország legjobb fajbaromfitelepéül ismerték el.

A péceli Szent Erzsébet gyermekotthont az Árpádházi Szent Erzsébet Gyermekotthon Egyesület tartja fenn, melynek védnöke Izabella főhercegnő öfelsége, elnöke Tabódy Ida alapítványi hölgy, alelnökök dr. Ruffy Pál, ny. államtitkár és dr. Zsembery István az Országos Katholikus Szövetség alelnöke, pénztáros dr. Moser Sándor, ellenőr Tárczay-Felicides Román min. tanácsos, jegyző Forgó Sarolta tanárnő.

A gyermekotthon Szent Vince rendi irgalmas nővérek vezetése alatt áll, főnöknő Mázy Engelberta nővér.

Kiskunfélegyházai járás.

Ha végigtekintünk a tíz nagyközségből álló kiskunfélegyházai járás utolsó tizesztendéjének eseményein, első pillanatra az ragadja meg figyelmünket, hogy a látszatok helyett belső, tartalmas, főleg kulturális

Az ókésckei református népiskola.

fejlődés nyomai láthatók. A járásban számos új népiskolát emeltek, gazdakörök, kulturális egyesületek sorakoznak egymás mellé. Elfogódottság nélkül kell végigtekinteni azon a jövő generáción, amely olyan nevelést, olyan rendszeres előkészítést kap az életre, amely a legbiztosabb vára jövő reménységeinknek, hogy a kultúrával vértezett hazafias szellem erősebb, mint valaha volt.

Bontsuk részleteire az utolsó tizesztendőnek eseményeit: mit mutat fel a járás az ujjaépítés nagy feladataiból?

Ókésckén, a Tisza partján hajóállomás épült, amely lehetővé teszi a fejlődő nagyközség intenzívebb gazdasági életének kialakulását. A községben impozáns református fiúiskola épült tanítói lakkal. Ókésckén 1928. szeptember 5-én hatalmas kulturünnepség folyt le. F. Szabó Dezső, járási főszolgabíró elnökségével bizottság alakult, hogy Szabolcska Mihály, a nagy magyar költő szülőházát kulturünnep keretében emléktáblával jelöljék meg. Okos Gyula, református lelkész körültekintő munkájának gyümölcse volt e szép ünnepség, amelyen Ravasz László dunamelléki püspökkel és Tóth István kultuszállamtitkárral az élén, az előkelőségek hosszú sora jelent meg. Ott voltak a Magyar Tudományos Akadémia, Kisfaludy Társaság, Petőfi Társaság és számos nagy kulturegyesületnek a képviselői. Ókésckén, Szabolcska Mihály nevével zászlaján az ország egyik legérdekesebb cserkészegyesülete alakult, amely kizárólag földműves gyermekeket szólított táborába. A világháború hősi halottairól is kegyelettel emlékezett meg a község, amikor díszes emléktáblát helyezett el a református templom falában. Kiskunmajsa is erőteljes fejlődésen ment át. Díszes új parochia-épülettel lett gazdagabb és egy központi fiú és leány elemi iskolával. Kiépült a kiskunmajsai és szanki törvényhatósági műút, valamint a nagyfontosságú Jakabszállás—Szank—Kiskunmajsa gazdasági vasút. A villanyt bevezették. Kiskunmajsán mintegy negyventagú leventezenekar alakult, amely kitűnően oldja meg feladatát. Jakabszállás nagyközségben 1928-ban új községháza épült. Fejlődésére nagy előnyt jelent a szakaszonként épülő kiskunfélegyházai-jakabszállási-izsáki műút.

Gátér 1925-ben, mint önálló nagyközség alakult meg, miután Pál-

monostorától elkülönült. Gátéron szép községháza és jegyzőilak épült, valamint egy új katolikus templom. Jászszentlászlón a régi templomot lebontották és a hívek áldozatkészségéből új, nagyobb római katolikus templom épült. A községben szintén emlékművet emeltek a hősi halottak emlékére.

A járásban hatalmas eredményt értek el a levante intézménnyel.

A Stefánia Szövetség újkécskei intézete.

népművelés egyre tágabb tért hódít a járásban.

1928. szeptemberében megalakult a járási Céllövő Egyesület, amely évenként díjlövészetet tart. Az egyesület főlövész mestere F. Szabó Dezső főszolgabíró, akinek érdeme, hogy ez az egyesület is, miként a járás összes kultúregyesülései legfőbb elvének a hazafias szellem ébrentartását tartja.

A járásban az Országos Stefánia Szövetség az utolsó tiz esztendő alatt maradandó munkát végzett a közegészségügy terén és a legtöbb községben fiókokat létesített.

A kiskunfélegyházai járás nyugodt, egyenletes tempóban fejlődik tovább és egyike az ország legegységesebb szellemű járásainak.

F. SZABÓ DEZSŐ a kiskunfélegyházai járás főszolgabírója. Szoborszerű tipusa a kálvinista magyarnak. Katoná-

san kemény, nem alkuvó ember. Őt lépésről az idegen úgy látja, hogy komor, zárkózott természetű, szemtől szembe azonban egyszerű, közvetlen modorú ember. Nem szereti a cicomákat, üres formációkat, de akiket magához enged, akiknek becsületes a szándékuk, azokért mindent megtesz. Az Alföld sivó homokja, keresetlen egyszerűsége volt a böl-

csője. Nagykörösön született 1881 december 19-én. Középiszkoláit a nagykörösi főgimnáziumban végezte, majd az államtudományi és jogi egyetemre járt. 25 éves korában már a kunszentmiklósi járás főszolgabírója. Majd 1920-ban Kiskunfélegyházán, Gödöllőn szolgabíró. 1920-ban megválasztják a biai járás főszolgabírójának és két évvel később már a nagyobb kiskunfélegyházai járás élén áll. Hét év óta szakadatlan buzgalommal, nem kifelé, hanem befelé dolgozik. Nem szemre, de komoly tartalommal. Járása a nyugodt, harmónikus építőmunka jegyében fejlődik. Szívén különösen egy cél fekszik: a le-

vente-intézmény. Külön hivatásának tartja ennek az intézménynek minél erőteljesebb fejlesztését. Édesapa gyermekeit nem tudja jobban szeretni, mint F. Szabó Dezső a leventéit. A szeme felragyog, a hangja ércesebb, amikor róluk beszél. »Öröttük kell dolgozni, — hangoztatja — mert nekik kell majd jóvátenni, amit a mai generáció elrontott.« S itt a trianoni sötét gyászleplen áttör az ő bízó, rajongó hite: a leventéknek eljön az ideje. 1923-ban a honvédelmi miniszter a megyében másodmagával őt tüntette ki elismerő oklevéllel, mint azt a férfiút, aki a legnagyobb ügybuzgalommal és a legnagyobb sikerrel folytatott toborzást a Nemzeti Hadsereg létszámemelésére. A Törvényhatósági Testnevelési Bizottság a leventekiképzés szervezése körül kifejtett működéséért dícsérő oklevéllel tüntette ki. Sem mire nem kényes, de erre a két kitüntetésre büszke. A járási Céllovó Egyesületnek, amelyet ő alapított, főlovászmestere.

szerdahelyi **KESSERŰ KÁLMÁN** kiskunfélegyházai járási szolgabíró.

A szolgabírói karnak egyik legfiatalabb tagja. Azok közül való, akik predesztinálva vannak a közéleti szereplésre. Híggadt, megfontolt gondolkozású ember, mo-

dora lekötözöen udvarias. Biztos fellépés és ítélőképesség jellemzik. Dunaszentbenedeken született 1899-ben. Középiskoláit az országoshírű nagyenyedi Bethlen Gábor kollégiumban végezte. 1917 áprilisában bevonult katonának, majd a háború végén, mint tartalékos tüzér alhadnagy leszerelt. 1919-ben résztvett a kalocsai ellenforradalomban. Innen lépett megyei szolgálatba.

Két év múlva már Agorasztó Tivadar mellett, mint alispáni titkár működik. Gyorsan ívelő karrierjének következő állomása Kiskunfélegyháza, ahol 1926-ban szolgabíróvá választják. Mindenki szereti és tiszteli és ez a bizalom a biztosítéka, hogy a jövő nyitva áll Kesserű Kálmán előtt.

GÁLFI JÓZSEF Dr. a kiskunfélegyházai járás tisztiorvosa, Pestvármegye tb. főorvosa, egészség-

ügyi tanácsos. Pozsonyban született 1883-ban. Középiskoláit Zsolnán és Pozsonyban végezte. Egyetemi tanulmányait Budapesten folytatta, majd 1906-ban or-

vossá avatták. 1906-tól 1908-ig mint tényleges katona Bécsben és Pozsonyban a helyőrségi kórházban teljesített orvosi működést, majd főorvosi rangban leszerelt. 1908-ban kezdte meg polgári orvosi tevékenységét. Első állomása Csetnek, Gömörmegye, ahol körorvos volt. Innen 1909-ben Rotkóra került tisztiorvosnak s innen vonult be 1914-ben, a világháború kitörésekor a komáromi helyőrségi kórházhoz.

1915-től 1917-ig az orosz, szerb és albán fronton találjuk, majd Pécsre kerül, mígnem az összeomláskor, mint ezredorvos leszerelt. A világháborúban szerzett érdemeinek elismeréséül megkapta a Ferenc József lovagkeresztet a hadi-ékitményekkel, a Koronás arany érdemkeresztet a vitézségi szalagon és a II. osztályú Vöröskereszt tiszti-jelvényt. A forradalmak után a Nemzeti Hadsereg megalakulásánál a kecskeméti gyalogezred kiskunfélegyházai különítményénél, majd a 9/III. zászlóaljnál szolgált, itt szerzett érdemeiért a vegyesdandárparancsnok kitüntette.

KISKUNMAJSA. Ez a tipikus alföldi város a vármegyei közigazgatásban csak mint nagyközség szerepel. Bámulatos az a fejlődés, amit ez a 18.000 lakosu nagyközség az utolsó 10 esztendő alatt felmutatott. Polgárai hamisítatlan kunsági magyarok. Lelkes közkatonái községüknek és nincsen szebb álmuk, mint az, hogy Majsából a papiron is várost csináljanak. Az alkotások terén végtelen hosszú sorban következnek egymásután hét tanyai, egy központi, egy polgári iskolának létesítése, az újjáépült plébánia, amely párját ritkítja az egész járásban. Utcákat köveztek ki, bevezették a villanyt. Az OFB. által 3.500 holdat felparcelláztak. Mindezek az alkotások azt bizonyítják, hogy Kiskunmajsza túlnőtt a község fogalmán, gazdasági és kulturális gyarapodása feltétlenül helyet kíván magának az Alföld városainak sorában. Külön fel kell említeni a leventeintézmény térhódítását Kiskunmajsán. Ma a leventék száma 2000 lelket számlál és külön kerékpáros és gyalogos osztaggal és 30 tagu leventezenekarral rendelkeznek. A község fejlődésére nagy jelentőséggel bír a Kecskemét-majsai gazdasági vasutnak kiépülése, valamint a Szank-majsai törvényhatósági műút. A jövő tervek homlokterében a kétemeletes községházának építése áll, melynek költségeire már 500.000 pengőt előirányoztak.

VARGA MIHÁLY, apátplébános, Kiskunmajsza. A nógrádmegyei Penc községben született 1861 szeptember 26-án. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Vázott végezte. 1885-ben Neszveda István püspök szentelte pappá. Rövid káplánoskodás után Csanytelek plé-

bánosa lett 1898-ban, ahol pápai káplánná nevezte ki XIII. Leó pápa. Innen hívták meg Kiskunmajsára, ahol 1906-tól a mai napig az egyházközség vezető papja. 1916-ban nevezték ki apátplébános-sá. Varga Mihály közel 45 esztendő papi működése alatt mindenkor vezérelvének tartotta hiveinek lelki vigasztalását és hazaszeretetének ébrentartását. Mintaképe az igazi papnak, akinek puritán egyénisége, bölcs világnézete, komoly tudással párosult vallásbölcselete külön helyet biztosít számára a katolikus egyház férfiai között. Községének ügyeit mindenkor megkülönböztetett szeretettel karolta fel és a közelmúltban nem lehetett olyan kulturális eseménye Kiskunmajsának, amely lelkes támogatót ne tisztelhetett volna Varga Mihály apátplébánosban. Mint Pest-vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a megyei életben is intenzív szerepet tölt be. Nevéhez fűződnek a Jézus Szive társaság, a III. Rend, a Katolikus Népszövetség, az Állami Hitelintézet, a Miszió Katolikus Nyomda és Könyvkereskedés és a «Kunsági Hirlap» alakulása, amely intézményeknél vezető szerepet tölt be.

KOMÁROMY KÁROLY, Kiskunmajsza főjegyzője. Alsóváradján született 1887-ben. Középiskoláit Gyulafehérvárott végezte, majd Kolozsváron jegyzői tanfolyamot hallgatott. Közigazgatási pályáját 1901-ben az élesdi körjegyzőségben kezdte, később Horgoson 1904-ben adóügyi jegyzővé választották. Közben önkéntességi évét szolgálta le és 1899-ben mint tartalékos szolgáltonkívüli hadnagy leszerelt. 1910-től 1919-ig a ko-

lozsmegyei Egeres községben körjegyzősködött, ahol három község ügyeit intézte. A román betörés után repatriált. 1920-tól 1923-ig Kiskundorozsma főjegyzője volt, majd 1923-ban Kiskunmajsán tíz pályázó közül egyhangulag választották meg főjegyzőnek. Komáromy Károly alapos tudásával, mindenként meghallgató jóindulatával rászolgált a beléhelyezett előzetes bizalomra és községének ügyeit ma is változatlan lelkesedéssel viszi előre. Kiapadhatatlan munkabírásából részt tudott juttatni a majsai társadalmi intézmények vezetésére is. A legtöbb intézménynek és egyesületnek elnöke és díszelnöke.

THURY VINCE, Kiskunmajsza közigazgatási jegyzője. A békésmegyei Ujkigyós községben született 1884-ben. Középiskoláit Zombolyán, Szabadkán és Szegeden végezte. A jegyzői tanfolyamot Nagybecskereken. Pályáját Kiskundorozsmán kezdte, ahol 1927-ig mint jegyző működött. Ekkor hívták Kiskunmajsára, ahol a mai napig is a község közigazgatási jegyzője. A világháború alatt többször bevonult, de belügyminiszteri rendeletre ismét leszerelt. 1921-ben résztvett a nyugatmagyarországi harcokban, ebből az alkalomból a lajtabánsági emlékéremmel tüntették ki. Thury Vince a levante ifjúsági egyesület elnöke és a kiskunmajsai daloskör titkára. Mint szervező, elsőrendű feladatok megoldását a legnagyobb körültekintéssel és tapintattal végzi.

MOLNÁR LAJOS dr., Kiskunmajsza ügyvezető községi orvosa. Született az abujtornamegyei Kér községben 1881-ben. Középiskoláit Egerben, orvosi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte, ahol 1904-ben orvossá avatták. Három és fél évet budapesti klinikákon töltött, majd

1907-től 1911-ig Kiskunhalason mint magánorvos működött. 1911-ben került Majsára, mint községi orvos és 1913-tól már mint ügyvezető orvos fejtett ki tevékeny munkát. 1914-ben, a világháború első napján, mint főorvos bevonult, előbb az orosz fronton teljesített szolgálatot, majd Vojnicza táborig kórház orvosparancsnoka lett. 1918-ban mint ezredorvos szerelt le. Molnár Lajos dr. a kiskunmajsai járványkórház főorvosa.

BULYOVSZKY GYULA dr., Kiskunmajsza községi orvosa, a «Kun-sági Hírlap» felelős szerkesztője,

tb. járási tiszti orvos. Budapesten született 1890-ben. Középiskoláit, valamint egyetemi tanulmányait is Budapesten végezte. Az orvosi gyakorlóév után Mezöhegyesen a ménesintézet kórházban segédorvos. 1914-ben a világháború kitörésekor bevonult, az orosz és a román frontokon teljesített súlyos szolgálatot, amelyeknek elismerésül és hősi magatartásáért az ezüst és bronz érmeket, a Signum Laudist a kardokkal, az aranyéremkeresztet a vitézségi szalaggal, a Vöröskereszt tisztijelvényét a hadiékítményekkel és a Károly csapatkeresztet kapta. Buljovszky dr. 47 hónapot egyhuzamban töltött a fronton és vitézzé avatása folyamatban van. Mint magánorvos 1919 januárjában kezdte meg működését Kiskunmajsán, majd 1920-ban egyhangulag községi orvossá választották meg. Az Országos Stefánia Szövetség helyi védőintézetének főorvosa, az Országos Társadalombiztosító Intézet orvosa, a Máv. pályatorvosa. Egyetemes orvosgyakorlat mellett szülész és nőgyógyász szakorvos. Buljovszky Gyula dr. sokoldalú

tevékenységét jellemzi, hogy ideje maradt kulturális működésre is, s mint a «Kunsági Hírlap» felelős szerkesztője, komoly és nagybecsű publicisztikai munkát fejt ki.

DEÁK ISTVÁN, a kiskunmajsai róm. kat. polgári fiúiskola igazgatója. Budapesten

született 1882-ben. Tanári oklevelét 1905-ben nyerte el. A nyitrai megyei Verbó községben kezdte meg rendes tanári működését, mely számára szinte

egyedülálló sikerrel indult, mivel egyéves tanársága után a zempléni megyei Nagymihály község, Igári iskolájának igazgatójává tárt meg. A világháború négy évét katonaságnál töltötte. Részt vett a sáhari ütközetben, ahol srápnélővés érte. Súlyos sebesülése után fegyvermentes szolgálatra osztották be a budapesti cs. kir. katonai ügyészséghez. A világháború után előbb Nagymihályon, majd, mint menekült, Nagymaroson működött, ahonnan 1921-ben a kiskunmajsai polgári fiúiskola élére került. A «Kunsági Hírlap»-nak 1921-ben való megalapításától 1927-ig felelős szerkesztője volt.

TÖRTÉLY JÓZSEF, a kiskunmajsai róm. kat. elemi népiskola igazgatója. Kiskun-

majsán született 1874-ben. Középis-
koláit Kecskeméten
végezte, majd a ka-
locsai tanítóképző
növendéke lett. Ta-
nitói pályáját a he-
ves megyei Nagyfű-

ged községben 1894-ben kezdte, ahonnan egyéves működése után Kiskunmajsára került. Közel 35 éve fejt ki áldásos és termékeny tanítói munkát szülővárosában. Előbb

osztályvezető-tanító, majd 1913-tól iskolaigazgató lett. Alapos pedagógiai tudását nemcsak az elemi iskolánál értékesíti, hanem az iparostanoneiskolában és az iskolán kívüli népművelési ügyeknél is. A világháború alatt, 1916. novemberében bekövetkezett felmentéséig ő is részt vett a szerbiai, montenegrói és albániai frontküzdelmekben. Törtély József az iskolán kívüli népművelési bizottság gondnoka, a kiskunmajsai daloskör elnöke és karagya, valamint az iparostanoneiskola igazgatója.

NÉVY GYULA dr., kiskunmajsai ügyvéd. Kiskunmajsán született 1881-ben. Középis-
koláit Kalocsán

és Kiskunfélegyházán végezte, majd a budapesti egyetemen folytatta jogi tanulmányait. Mint ügyvéd Pestújhelyre került, ahol a világháború kitörése érte. Az

első napon bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol nem sokkal később súlyos láblövést szenvedett, majd vérhassal került vissza a hátrérről. 1918. novemberében szerelt le. Röviddel később megszervezte a kiskunmajsai ellenforradalmat, majd az oláhok kivonulása után a polgárőrséget alapította meg. 1920-ban kezdte meg szülőhelyén az ügyvédi prakszist. A megyei életben kora ifjúságától kezdve komoly szerepet tölt be, 1908 óta Pestvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, valamint a megye tiszteletbeli ügyésze. Sokoldalú munkássága dacára a külső kitüntetésektől puritán jelleménél fogva mindig távpartotta magát. Névy Gyula dr. mint újságíró is értékes munkát végzett. Pestújhelyen a «Pestújhely» című újságot szerkesztette két évig, majd a

«Kunsági Hírlap»-nál hat évig mint munkatárs és két évig mint szerkesztő működött. A legutolsó képviselőválasztáson a keresztény párt programjával lépett fel, azonban Temple Rezső miniszteri tanácsossal szemben kisebbségben maradt.

SZABÓ ANDRÁS, kiskunmajsai aljegyző. Mezőkövesden született

1904-ben. Középis-koláit szülővárosában végezte el. Majd a közigazgatási pályára lépett s miután a jegyzői tanfolyamot Egerben kitüntetéssel elvégezte, Lajosmi-

zsére került, ahol 1928. januárjában az adóügyi jegyző betegségének idejére főszolgabírája az adóügyi osztály vezetésével bízta meg. Kiskunmajsára 1928. júniusában került, amely időtől fogva mint aljegyző páratlan szorgalmával végzi munkáját. Rövid néhány éves működése arra enged következtetni, hogy rátermettséggel, higgadt és körültekintő gondolkozásával, nagy feladatok elvégzésére is alkalmas lesz. A kiskunmajsai Vöröskereszt Egyesület jegyzője. Szabó Andrást felettesei nagy szorgalma miatt nélkülözhetetlen társuknak tartják és a nagy apparátussal dolgozó községházán számottevő munkát bonyolít le.

MATTYASOVSZKY ANDOR kiskunmajsai tanító és levante-fő-
oktató. Nagybá-

nyán született 1894-ben. Középis-koláit szülővárosában, majd a tanító-képzőt Kiskunfé-
egyházán végezte. A világháború első napján bevonult.

Résztvett az orosz kárpáti harcokban, majd a lucki áttörésnél. Innen

lekerült a déli hadszíntérre, ahol a montellói harcok közepette súlyos lábfagyást szenvedett. 1918. decemberében mint főhadnagy szerelt le s a világháború folyamán tanúsított hősi magatartásáért sorozatos kitüntetésekkel tért vissza a polgári életbe. Megkapta a bronz, kisezüst vitézségi érmeket, a Signum Laudis a kardokkal és a Károly csapatkeresztet. 1919-ben Kiskunmajsán kezdte meg tanítói működését, ahol a mai napig is a községnek közszeretethen álló polgára. A levante-intézménynek Kiskunmajsán megteremtésétől fogva vezetője és kiváló képességeinek legszebb tanubizonyossága az, hogy ma 2000 fegyelmezett, lelkes levante sorakozik mögéje. Mattyasovszky Andor egyébként a kiskunmajsai tűzország tűzoltóparancsnoka.

JÁSZSZENTLÁSZLÓ. Az utolsó tíz esztendő alatt a község előljárósága ugy gazdasági téren, mint kulturális javakban maradandó eredményeket termelt ki. A községfejlesztés szempontjából legjelentősebb ténykedés a vízvezeték és artézi kút üzembehelyezése. A község 62 holdas legelőt vásárolt, lőtér épült a levanték számára. Ugyancsak Jászszenlászló 10 éves történetéhez tartozik a hősök szobrának emelése és a hősök ligetének létesítése a Templom-téren. Jászszenlászló a haladás útján fejlődik tovább és egyre izmosabb részévé válik járásának. A község 1929 évben teljesen lebontotta a régi kath. templomot s teljesen újat építtetett s beszerezte a háborúban elrekvirált harangjait. A házhely igénylők részére 100 házhelyet osztottak ki. A község előljárósága nagyszabású tervekkel felkészülten lát a jövőendő munkákhoz, amelyek Jászszenlászló további hatalmas felődéséhez fognak vezetni. A fejlődés útja előre mutat.

SZANISZLÓ FERENC, Jász-
szentlászló római katolikus plébá-
nosa.

A nógrádme-
gyei Becske köz-
ségben született
1885-ben. Középis-
koláit, majd teolo-
giai tanulmányait
Vácott végezte.
1909-ben Jung Já-
nos püspök szent-
telte pappá. Mint káplán Uri, Né-
zsa, Kiskunhalas, Csongrád, Ujkécs-
ke városokban, illetve községekben
működött, majd Majsajakabszállás
puszta kihelyezett kápláni állását
szervezte meg. A templomot reno-
váltatta, új harangokat szerzett és
9 évi fáradságos munkálkodásával
a puszta a kultúra és hitélet leg-
szébb emlékeit hagyta csak hátra.
1925 október 3-án lett Jászszent-
lászló plébánosa. A katolikus egy-
háznak a háborús és forradalmi
években majnem fönkrement javai-
nak rendbehozása, a hitélet fellen-
dítése, a község ékes szavú új ha-
rangjainak beszerzése, a régi már-
már összedüléssel fenyegető temp-
lomnak nagy áldozatok árán való
ugyszólván teljes újra építése mind
az ő egyházáért élni és halni tudó
lelkességeknek és buzgólkodásá-
nak eredményei. Az újraépült temp-
lomot 1929 július 14-én Hanauer
Á. István váci püspök szentelte fel.
Szaniszló Ferenc plébános az álla-
mi iskolák gondnoksági elnöke.

SZEPESY BÉLA, Jászszentlászló
főjegyzője. Abaujszántón született

1880-ban. Középis-
koláit Eperjesen
végezte, majd a
jegyzői tanfolya-
mot abszolválta Kas-
sán. 1898-ban He-
vesen lépett a köz-
igazgatás szolgálá-
tába, mint segéd-
jegyző. Működését Átány, Magyar-

ittebe, Ótelek községekben foly-
tatta, majd 1908-ban Jászszentlászló-
n választották meg a község fő-
jegyzőjének. Azóta egyhuzamban
Jászszentlászlón fejt ki áldásos és
közhasznú tevékenységet. A kom-
mun alatt 1919 március 24-én őt
is elkergették, azonban a község
polgárai a vörös uralom végeztével
teljes egyhangúsággal kivánták
vissza és annakidején, amikor visz-
zatért Jászszentlászlóra, 20 felvi-
rágzott kocsit ment érte Kiskunmaj-
sára. Szepesy Béla a község társa-
dalmi életében tevékeny szerepet
tölt be. A járási jegyzői egyesület
elnöke.

FEKETE ÖDÖN, Jászszentlászló
nagyközség gazdasági jegyzője.

Született 1891-ben
Tiszafüreden. Kö-
zépiskoláit Selmec-
hányán, a jegyzői
tanfolyamot Deb-
recenben végezte.
1912-ban Jász-
szentlászlón segéd-
jegyzőnek hívták
meg, majd 1922-ben megválasztot-
ták gazdasági jegyzőnek. A világhá-
ború második évében, 1915-ben be-
vonult, rövidesen kikerült az orosz
harctérre, ahol 1916 augusztusában
hadifogságba került. Közel 5 esz-
tendőt töltött orosz fogságban, míg-
nem Beresovka szibériai városból
1921-ben visszatért hazájába. Rövid
pihenő után visszatért hivatalába,
ahol a régi szerctettel várták. Mint
gazdasági jegyző, a mai napig is
Jászszentlászlón működik és a köz-
ségfejlesztés nagy munkájában ér-
tékes segitőtársa Szepesy főjegy-
zőnek.

KORDÁS SÁNDOR dr., Jász-
szentlászló községi orvosa. Sze-
geden született 1895-ben. Középis-
koláit szülővárosában végezte, majd
Budapesten a Pázmány Péter Tu-
dományegyetem hallgatója lett.

1915 évi május havában bevo-
nult s mint egészségügyi hadnagy
egész 1918 december 2-ig tel-
jesített szolgálatot. Végigharcolta
az orosz és olasz frontokat és a
bronz, kisezüst, arany-érdeukereszt
és a Károly csapatkereszt kitünté-
tésekben részesült. A világháboru
után 1920-ban avatták orvossá. Elő-
ször a szegedi közkórházban volt
orvosgyakornok, majd két évig Jász-
szentlászlón működött, mint magán-
orvos 1923-ban Pálmonostorára
hívták körorvosnak és innen jött
1929-ben ismét Jászszentlászlóra,
amikor is községi orvosnak válasz-
tották. Kordás Sándor az Országos
Stefánia Szövetség jászszentlászlói
védőintézetének főorvosa. Polgár-
társainak igaz megbecsülését bírja.

TASS LÁSZLÓ, a jászszentlászlói
állami elemi iskola igazgató-
tanítója. A bácsmegyei Csurog köz-
ségben született 1890-ben. Középis-
koláit Óbecsén, a tanítóképzőt Ba-
ján végezte. A világháboru második
évében katonai szolgálatra bevo-
nult, rövidesen kikerült az orosz
harctérre, ahol 1916 szeptemberé-
ben hadifogságba került. Két esz-
tendőt töltött Jelabuga kis orosz
városkában, ahonnan 1918 júniusá-
ban megszökött. 1919 februárjában
mint tartalékos hadnagy leszerelt.
Birtokosa az első- és másodosztá-
lyu ezüst vitézségi érmeknek és a
Károly-csapatkeresztnek. A világ-
háboru után Kiskunfélegyházán ta-
nítóskodott, majd 1922-ben Jász-
szentlászlón folytatta működését,
ahol 1926-ban az állami iskola igaz-
gatója lett. Mint levante főoktató
intézi a jászszentlászlói leventék
sorsát. Agilis tagja a község kul-
turintézményeinek. Az iskolán kívüli
népművelés terén sorozatos előa-
dásaival járult hozzá ennek az in-
tézménynek nagyfontosságú fejlő-
déséhez. Tass László egyébként
Jászszentlászló tüzoltóparancsnoka

UJKÉCSKE — ÖKÉCSKE. Ujkécske és Ökécske tulajdonképen
egy test. Még egy utcásor sem vá-
lasztja el a kettőt egymástól. Vala-
miben mégis különböznek. Ujkécs-
ke katolikus község, Ökécske re-
formátus. Bámulatos fejlődést mu-
tat fel a két község. Polgáraik igaz
szeretettel fáradoznak községeik
gazdasági és kulturális gyarapodá-
sán. Ujkécskén új községi iskola
épült a község költségén. Tíz tan-
termes iskola, amely egyike a leg-
nagyobb járási iskoláknak. Továbbá
öt tanyai iskola épült és szervezte-
tett meg az utolsó tíz év alatt. A-
míg a háboru előtt öt tanító műkö-
dött Ujkécskén, addig ma 21 tanerő
végzi az oktatást. Nemrégiben négy-
osztályos fiú- és leány polgári is-
kolát szerveztek, amely a belterü-
leti új iskolában talált hajlékra. Az
utolsó 20 év éoitkezéséhez tartozik
a község háza és a jegyzői lak épít-
kezése is. Az ujkécskei levante ala-
kulat viszont a község komoly kul-
turális fundamentumát alkotja, nem-
különb a Gazdasági Hitelszövet-
kezet is. A község vagyona jelen-
tekenyen gyarapodott a néhány év-
vel ezelőtt vásárolt 216 holdas bir-
tokkal. Ökécske fejlődéstörténeté-
nek is első állomása az új hatalmas
elemi iskola és az 1929-es évben
felépült tanítói lak, amely egyszer-
mind nagytermével kulturházi célo-
kat is szolgál. A község főjegyzője
különös gondot fordít az utak épi-
tésére, a régiék fokozottabb kar-
bantartására, utcák fásítására. A Ti-
szaparton hajóállomás épült, amely
Ökécske forgalmára lesz hivatva
hatékonyabb befolyást gyakorolni.
Küszöbön áll a község villamosítá-
sa is, amelyet Salgótarjánból táv-
vezeték útján fognak bevezetni.

A két község nemes versengést
folytat. Bizonyos, hogy ennek a
párharcnak további fejlődés lesz az
eredménye.

RÓZSA LÁSZLÓ, Ujkéske főjegyzője. Szentesen született 1876-

ban. Közéiskoláit Szentesen és Nagyváradon végezte el. 1897-ben lépett megyei szolgálatba. Sályi és Görbed községekben segédjegyző, közben 1900-ban leteszi a vármegyei jegyzői vizsgát. Ezután Tenke községben segédjegyző, majd 1902-től 1907-ig a belényesi járásban tárkányi körjegyző. 1907-ben választják meg Ujkésken főjegyzőnek. Alkotó ereje és tehetsége itt bontakozik ki azután teljesen. Huszonhárom esztendeje főjegyző és ez az idő termékeny, nagy munkáról tanuszkodik. Az elmúlt évtizedek, az átvonuló rendkívüli idők energiáját nem törték meg. Ujkéske polgársága ma is rendületlen bizalommal ő mellette áll. Rózsa László főjegyző hivatalán kívül a község társadalmi életében is tevékeny munkát fejt ki. A helyi intézményeknek és egyesületeknek elnöke, vagy igazgatósági tagja. Különösen a tanügy terén fejtett ki érdemes munkát, a tantestület létszámának emelésével és a tanyai iskolák építésével, valamint a község ingatlan vagyonának nagymértékbeni megszervezésével.

BEDŐ ISTVÁN dr., Ujkéske községi orvosa. Született 1891-ben Pécsen. Közéiskoláit Zentán, majd egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. Orvossá a háború alatt, 1916-ban avatták. A világháború kitörését megelőzőleg mint önkéntes vonult be, majd a világháború végéig a szerb és olasz frontokon szolgált. Mint főorvos szerelt le. Háromszor lett a Signum Laudissal kitüntetve, kétszer az ezüst és egyszer a bronz

Signum Laudist kapta meg a kardokkal. 1919-ben Budapesten különböző klinikákon működött, majd Ujpesten magánprakszist folytatott. 1920-ban Szalkszentmártonban községi orvos és 1925. január hóban választották meg Ujkéske községi orvosának. Vezetője és főorvosa az Országos Stefánia Szövetség helyi védőintézetének, amelynek létrehozása elsősorban az ő érdeme.

BALLA SÁNDOR dr., ujkéskei orvos. Született 1899-ben. Közéiskoláit 1917-ben a kecskeméti r. kat. főgimnáziumban végezte. Amidőn korköteles lett, bevonult és a háború végéig az olasz hadszíntéren teljesített szolgálatot. Mint hadapródjelölt szerelt le. Ekkor kezdte meg egyetemi tanulmányait Budapesten s 1924-ben orvossá avatták. Budapesten többek között belgyógyászati, szülészeti, nőgyógyászati klinikákon dolgozott, majd orvosa lett az ujpesti gyermekkorházaknak, ahol 1927. decemberig működött. 1928. január 1-én telepedett le szülővárosában, ahol egyetemes orvosi gyakorlatot folytat. A község társadalmi, kulturális egyesületeinek tevékeny és közmegebecsülésnek örvendő tagja.

ZSULYEVITS GYULA dr., ujkéskei ügyvéd. A megszállt területi Títel községben született 1885-ben. Közéiskoláit Zomborban, majd egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte és az ügyvédi diplomát 1918-ban szerezte meg. A világháború első napján bevonult és 1915-ben az orosz harctéren hadifogságba került. 1921-ben került haza Krasnojarszkból. Még a szerb harctéren kapta meg a Hadiékitményes katonai érdemkeresztet. Mint hadnagy szerelt le. Az ügyvédi gyakorlatot Títeleen kezdte meg, ahonnan 1922-ben a jugoszlávok, nemzeti magatartása miatt kiutasították. Ezután telepedett le

Ujkécskén, ahol a mai napig is mint ügyvéd és polgár komoly működést fejt ki. A képviselőtestületnek választott tagja.

SALACZ GÉZA, ujkécskei gyógyszerész. Gyomán született 1888-ban. Középiskoláit Szarvason, majd egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol 1912-ben nyert gyógyszerész oklevelet. Először Tiszahegyesen 1913 júliusáig az egyik gyógyszerértár gondnoka. Ezután önkéntességi évének leszolgálatára bevonult, itt éri a világháború kitörése, amelynek végéig Temesvárott, Péterváradon, Károlyvárosban és Opesinán kórházi gyógyszerértárban működött. Mint hadnagy szerelt le és miután 1918. novemberében az ujkécskei patika jogát nevére átírták, azóta vezeti az ottani gyógyszerértárt. 1922-ben a patikát eladta Ősapay Lajos gyógyszerésznek, majd annak halála után a család megbízásából, mint gondnok vezeti a patikát. Az ujkécskei közegészségügyi bizottság és meghatalmazásra a képviselőtestület tagja.

SZIKLAVÁRI GYULA, az ujkécskei községi elemi népiskola igazgatótanítója. Esztergomban született 1882-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte el. 1902-től mint tanító Nemesócsán, Komáromm.

Veszény, Sopronmegye és 1909-től 1919-ig Ujkécske, Kerekdomb, külterületi iskolában működött. 1909. szeptember 6-tól az iskolaszék meghívására a belterületi új községi népiskola igazgatója lett. Ezalatt a tíz év alatt iskolájánál 6 újabb tanítói állást szerveztetett meg. A Gazdasági Hitelszövetkezet felügyelőbizottsági elnöke, és az

Ujkécskei Hitelintézet R.-T. felügyelőbizottságának tagja, községi képviselő, valamint az Uri Kaszinó pénztárosa. Az iskolán kívüli népművelési tanfolyamon, mint okleveles mozigépész oktat és a népművelés keretén belül továbbképző tanfolyam vezetője. Sokoldoluságára jellemző, hogy az iparra, szőlő, népművelési előadói és a mozigépezési tanfolyamokat elvégezte.

BERECZKY BÉLA, az ujkécskei iparos és kereskedő tanonciskola

igazgatója, levante főoktató. Jászberényben született 1884-ben. A sőközépiskoláit Szolnokon, a tanítóképzőt Temesvárott végezte. Pályáját 1903 decemberében az új

kécskei községi elemi iskolában kezdte, ahol azóta is működik. Ezt a közel három évtizedes tanítói pályáját csupán a világháború szelte ketté. Bereczky a mozgósításkor bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1916 júniusában hadifogságba került. Két esztendőt Maloarchangelszkben töltött, majd 1918. őszén hazatérése után, mint önkéntes tizedes leszerelt. Ezután folytatta tanítói működését, amelyvel párhuzamosan az iparos és kereskedő tanonciskolában is tanítószkodott, majd ezen iskolának 1922-től igazgatója lett. A testnevelés megszervezése után 1924-ben őt nevezték ki levante főoktatónak. A Hangyának és a Hitelszövetkezetnek felügyelő bizottsági tagja.

MATKOVICS JÁNOS, az ujkécskei ipartestület elnöke. Ujkécskén született 1880-ban. Miután iskoláit elvégezte, a borbély-ipart tanulta ki, majd 1903-ban mint borbélymester önállósította magát. Már fiatal korában is sok tanujelét adta az általános gazdasági ügyek iránti

lett az újkécskei iparosságnak. 1908-ban már képviselőtestületi tag, amely időtől fogva egyben választmányi tagja lett az Ipartestületnek, amely 1919-ben elnökévé választotta. Az ő érdeme az új székház létesítése, amelynek felavatását az Ipartestületnek zászlószenteléssel egybekötött 25 éves jubileumi ünnepségével együtt tartották meg. Matkovics János 1924-től községi gyám és 1907-től a Gazdasági Hitelszövetkezetnek felügyelője. Nem csak az iparosságnak, de az egész polgárságnak osztatlan megbecsülését bírja.

SZÉKELY JÓZSEF, Új- és Ókéske körállatorvosa. Szentesen született 1875-ben. Középiskoláit Nagykovácsán végezte, majd a budapesti állatorvosi főiskola hallgatója lett. 1902-ben nyert képesítést, amely időtől Új- és Ókésken mint körállatorvos működik. A világháború kitörésekor ő is bevonult s mint állatorvos teljesített katonai szolgálatot az orosz és az olasz fronton. 1918 őszén mint tartalékos hadnagy szerelt le. Székely József az Uri kaszinó, az Olvasó kör, az Ipartestület tagja mindkét községben. Fáradhatatlan szorgalma miatt valamint a társadalmi és kulturális intézmények körül kifejtett buzgó közreműködéséért általános szeretetnek örvend.

OKOS GYULA, református lelkész, Ókéske. A borsodmegyei Mezőkeresztesen született 1887-ben. Középiskoláit Egerben, majd teológiai tanulmányait Sárospatakon végezte. Pályáját mint segédlelkész Budapesten kezdte, innen került Kecskemétre. Majd további állomása Ókéske, Köröshegy és Bácskossuthfalva, mely utóbbi helyen mint adminisztrátor működött. 1912-ben Öcsénybe hívták meg, ahol már mint rendes lelkész folytatta pályáját. 1918-ban Öcsényből visszahiv-

ták Ókéskére, ahol a mai napig is végzi hivatását. Okos Gyula széles nagy tudásával túlnő a helyi kereteken s mint az egyházirodalomnak egyik jelese, tartalmas és nagy irodalmi munkásságra tekint vissza. Ókéske társadalmi és kulturális életének fő mozgatója és kiváló emberi tulajdonságainál fogva megkülönböztetett szeretetnek örvend. A helyi Hangya szövetkezetnek elnöke.

GONDA BALÁZS dr., Ókéske főjegyzője. Mezőtúron született

1884-ben. Középiskoláit szülővárosában, a református főgimnáziumban végezte, majd államtudományi doktorátust szerzett Szegeden. Pályáját a szolnokmegyei

Kuncsorba községben kezdte, mint jegyzői gyakornok s miután közben jegyzői vizsgát tett Veszprémvársányban segédjegyző lett. Innen Szankra került, majd 1911-ben Ókéske helyettes adóügyi, majd helyettes főjegyzője lett. 1913-ban választották meg adóügyi jegyzőnek és 8 évvel később, 1921-ben egyhangulag a község főjegyzőjévé választották. Gonda Balázs dr-t, végtelen egyszerűsége miatt és példátlan lelkes ügybuzgalma miatt a község minden egyes polgára igaz szeretettel veszi körül. Nincs olyan jótékony akció, avagy kulturális esemény, amelynek első felkarolója ne ő lenne. Valamennyi helyi intézménynél és egyesületnél vezető szerepet tölt be.

FARAGÓ LÁSZLÓ, az ókéskei református elemi iskola igazgatója. Nagykovácsán született 1878-ban. Alsóközépiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte, majd tanítói pályáját 1896-ban a fehé-

megyei Tabajdon kezdte. Innen került Nagykörösrre, ahonnan 1899 őszén hívták meg Ókékscére. Azóta egyházamban Ókékscén működik a református iskolánál, amelynek 1911-től igazgatója. Faragó László példátlan nagy szorgalmánál fogva a nevelésügyön kívül is maradandó értékű munkálkodásával tette nevét fölöttébb becsültté Ókékscén. Az alkotásoknak hosszú sorát jegyezhetjük fel. 1904-ben alapította az Ókékscői Gazdasági Egyesületet, amelynek 1920-ig elnöke volt. 1906-ban alapította a Temetkezési Társulatot, amelynek máig is elnöke. 1908-ban alapította a Hitelszövetkezetet, majd 1918-ban a Hangya fiókját, amelynek máig ügyvezető-igazgatója. A Református Egyesület, valamint ennek a kebelében működő Szabolcska Mihály cserkészcsapat létesülése is az ő érdeme, utóbbinak ügyvezető elnöke és cserkészparancsnoka. Faragó László 1910-ben nyolc hónapig esperesi megbízásból pap-helyettes volt. A református egyházmegyének szakfelügyelője.

GÜNSZ MÓR dr., Ókékcske községi orvosa. Zentán született 1878-

ban. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Szabadkán végezte, majd a budapesti tudományegyetem hallgatója lett, hol 1902-ben orvossá avatták.

Ekkor mint segédorvos a honvédelmi helyőrségi kórházban teljesített katonai szolgálatot. 1903 májusától 1905 októberéig az aradi köz-kórház másodorvosa volt. 1904. októberében tisztorvosi képesítést nyert Kolozsvárt. Innen került a temesmegyei Bogdaringós községbe körorvosnak, majd további állomásai Orczyfalva, Jászládány, a budapesti

Stefánia Gyermekkórház. 1913 októberében telepedett le Ókékscén, ahol a mai napig is mint községi orvos működik. Közben a világháboru négy esztendejét a katonaságnál töltötte el. Mint főorvos vonult be, rövidesen kikerült a szerb frontra. A szerb fronton a 29. honv. gy. ezrednél ezredorvosi minőségben működött. Innen a 302. honv. gy. ezrednél ezredorvosfőnök az orosz fronton. 1915-ben soronkívül ezredorvossá léptették elő. Az orosz frontról a román, majd az olasz frontra került, ahol felváltva teljesített szolgálatot. Még pedig 1. a 29. honv. gy. ezrednél mint zlj. orvosfőnök, 2. a 302. honv. gy. ezrednél mint ezredorvos főnök, 3. az 51. honv. gy. hadosztály egészségügyi intézeténél részint mint beosztott ezredorvos, részint mint ezen intézet parancsnoka. A világháboru alatt tanúsított magatartásáért megkapta a bronz és ezüst Signum Laudist, a Vöröskereszt tiszti kitüntetést és a Károly csapatkeresztet. Polgártársai szeretetét bírja.

ALPÁR a kiskunfélegyházai járásnak egyik szépen fejlődő nagyközsége. Az utolsó tíz évben egy tiztantermes elemi iskola létesült, valamint újabb tanyai iskola. Az egészségügy terén számottevő az új járványkórház. Még 1927-ben bevezették a községbe a vízvezetékot, majd 1929-ben villanyvilágítást kapott Alpár. Új vásártér létesült, valamint a járdák téglaburkolatot kaptak. 1926-ban ünnepélyes keretek között leplezték le a hősök szobrát, valamint 1928-ban 3 holdon a hősök ligetét ültették el. Szép, új épületben nyert hajlékot a község fő- és adóügyi jegyzője. Mindezek a számottevő jelenségek igazolják Alpár további fejlődésének gazdag lehetőségeit. Kerekes Lajos községi főjegyzővel az élen

érdeklődésének és számottevő tagja észserü községfejlesztő munka a polgárság feltétlen helyeslésével találkozik.

KEREKES LAJOS, Alpár főjegyzője. A kolozsmegyei Magyarfrátaközségben született 1881-ben. Kö épiskoláit Kolozsvárott végezte, majd ugyancsak ott a jegyzői tanfolyamot. Első jegyzői állomáshelye a kolozsmegyei Türe község volt, ahol az oláh impériumig töltötte be nehéz hivatását. Ekkor, miután a hűségkölétéletét megtagadta, jött át a Csonkaországba, ahol Kiskunfélegyházán 1923-ig számtanácsosi rangban, mint járási számvevő működött. 1923-ban Alpár község választotta meg főjegyzőjének és azóta itt is működik polgártársainak megnyilvánuló nagy szeretete és ragaszkodása mellett. A társadalmi és kulturális intézmények fejlődésére különös gondot fordít, azoknak irányítását intézi. Az Alpári Polgári Kör díszelnöke.

SEBŐK ADOLF dr., körorvos, Alpár-Tiszaujfalu. Csongrádon született 1862-ben. Középkoláit a kecskeméti piarista gimnáziumban végezte, majd a Budapesti Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett. Az orvosi diplomát 1890-ben szerezte meg. Kórházi gyakorló évét a budapesti Szent István kórházban, a Kun-utcai dologkórházban és a gróf Apponyi Albert poliklinikán töltötte ki. 1895-ben Szegváron választották meg községi orvosnak, ahonnan 1908-ban tette át székhelyét Alparra, a-

hol a mai napig is mint Alpár- és Tiszaujfalu körorvosa működik. Sebők Adolf dr. egyuttal az Országos Társadalombiztosító Intézet orvosa is. Községének társadalmi és kulturális ügyeiben lelkes igyekezettel működik közre. Az iskolán kívüli népművelésen is hathatós szerepet tölt be, ahol egészségügyi előadásait sűrűn látogatják.

PORJESZ ANTAL dr., orvos, Alpár. Alparon született 1896-ban. Középkoláit Kiskunfélegyházán a katolikus főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tud. egyetemen végezte. Az orvosi diplomát 1927-ben szerezte meg. Még egyetemi tanulmányainak megkezdésekor a világháború második évében bevonult. Az orosz fronton teljesített haretéri szolgálatot, ahol 1916-ban hadifogságba került. Krasnojarszából 1920-ban megszökött. A háború alatt tanúsított magatartásáért a kisezűst vitézségi érmmel tüntették ki. Mint tartalékos zászlós szerelt le. A háború után orvostanulmányait befejezte és a Szent István kórházban, az állami szemkórházban és a Bókay klinikán gyakornokoskodott. 1927-ben szülőhelyén Alparon telepedett le, ahol egyetemes orvosgyakorlatot folytat.

MÉSZÁROS DEZSŐ, római katolikus elemi iskolai igazgató, Alpár. Kiskunfélegyházán született 1872-ben. Kö épiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte el és 1891-ben nyert tanítói oklevelet. Első tanítói állomása

Dunaadony, onnan 1892-ben a kiskunfélegyházai Izsáki-uti tanyai iskolához választották meg, majd egy évvel később a Nagyszöllő-uti tanyai iskolánál működik. Innen került 1894-ben Alpárra, hol azóta megszakítás nélkül 35 éve oktatja és vezeti a tanulóifjúságot. Három és fél évtizedes alpári működése az alapítások gazdag sorát mutatja fel. Megalapította az önkéntes tűzoltó egyesületet, amelynek mai napig is parancsnoka. Ebben a minőségben ezüstéremmel is kitüntették. Mészáros Dezső alapította a keresztény fogyasztási szövetkezetet, az alpári önszegélyző egyesületet, melyet 5 évi fenállása után bekapcsolt az országos központi hitelszövetkezetbe. Ez a hitelszövetkezet a környék egyik legfejlettebb intézménye, amelynek lelkes vezetője, igazgató-könyvelője. 1920-ban Budapesten az általános szövetkezeti tanfolyamot, majd 22-ben a továbbképző tanfolyamot Kiskunfélegyházán elvégezte és felsőbb helyről méltányolva szaktudását és fáradhatatlan tevékenységét, főtanítóvá, majd 1924-ben igazgató-tanítóvá nevezik ki. Közbenjárására Alpár község a kultuszminisztérium 100%-os segítségével nyolc osztályos emeletes új iskola felépítésére nyert engedélyt. 1900 óta a község képviselőtestületének tagja, az arézikut társaságnak elnöke és 1927 év óta a járási falkola felügyelője, az iskolán kívüli népművelési helyi bizottságnak gondnoka, az alpári róm. kath. iskolaszéknek 30 év óta jegyzője. Sokoldalúságát mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a környék egyik legjobb szőlősgazdája és kitűnő boraival az 1929. évi országos kiállításon elismerő oklevelet nyert. 1929 évben az iparostanonc iskolák igazgatója és előadó tanítója lett. 1930-ban egyházközségi képviselővé választották.

A népnek valóságos atyja, vezetője és tanácsadója. A községi élet hatalmas mozgatója, irányítója. Nagy érdemeket szerzett a község villanyvilágításának létesítése körül. — Három gyermeke van, s mind a hármat a tanítói pályára neveli, közülök egy, már a községben megválasztott tanítónő.

TISZAUJFALU. Valamikor csak röviden Ujfalunak hívták. Egyike a legrégebbi magyar falvaknak. A történet már a tizenharmadik században említi nevét. Később református kolónia állomásozott Ujfalun és templomait, amelyek századokon keresztül védbástyái voltak a hívő lakosságnak, a törökök lerombolták. Ujfalu később a Károlyi grófok birtoka volt. A legutolsó ura a közel 10.000 kat. hold kiterjedésű községnek Pálffy Pálné grófné volt. A községet 1918-ban parcellázták. Lakossága kizárólag mezőgazdasági munkákkal foglalkozik. A község az utolsó tíz esztendőben rohamos léptekkel fejlődött. 87 hold legelője és 25 hold erdeje van a községnek. 1923-ban épült fel a község háza, egy bel- és külterületi iskola létesült és tervbe van véve a villany bevezetése, a Tisza védgát építése, két templom emelése és már a legközelebbi hónapokban 304 négyszögletes hősök ligetének ültetése és virágos parkirozása.

árkosi és középajtai **BENKŐ ENDRE**, Tiszaújfalun főjegyzője. A marostordamegyei Magyarpéterlakán született 1885-ben. Felsőbb iskoláinak elvégzése után Bécsben a katonai akadémia növendéke lett. A békebeli katonáskodása alatt szerecsentlen körülmények folytán rokkanttá lett és 1909-ben mint huszárhadnagy leszerel. Ezután Marosvásárhelyen végezte el a jegyzői tanfolyamot és 1918. november 28-ig Nagykovácsalóvármegye Bolya községében jegyzősködött. Innen menekült Nyugatmagyaror-

szágra. Ezután Fraknónádasdon községi jegyző, itt a kommunisták halálra ítélték, de az ítélet végrehajtása elől Feldhachba szökött és az ott megalakult ellenforradalmi tiszti zászlóaljnak lett tagja. A kommunizmus után a nyugatmagyarországi községek újjászervezésével bízták meg. A sopronmegyei nagy- és kismartoni járások községeinek a kormány részéről kiküldött propaganda bizottságának vezetője lett. Ebben az időben történt, hogy Nyugatmagyarország átadásánál a beözönlő, Bécsben élő vörösök 1920 őszenek egyik éjjelén megtámadták és életveszélyesen fején és testen megsebesítették. Felgyógyulása után a nyugatmagyarországi harcok megszüntetéséig lelkes katonája volt hazájának. A rendkívüli idők után Szankon adóügyi jegyző, majd 1923 június 12-től Tiszaujfalu főjegyzője. Községének ügyeit nagy szeretettel intézi és lelkes támogatója minden komoly nemzeti törekvésnek.

FEKETE IMRE, elemi iskolai tanító, Tiszaujfalu. Csongrádon született 1890-ben. Alsóközépiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt a túrócmezei Znióvár-alján végezte. Tanítói pályáját a gömörmezei Csolton kezdte, ahol

három évig tanítoskodott. Innen 1913-ban a rimakokovai állami iskolához került. A világháború kitörése őt is a frontra szólította. Przemysl védelmében vett részt. A várnak hősi küzdelmek utáni átadásakor ő is fogságba került. A hadifogságot a távoli szibériai Stretenszben, a Bajkál-tó legvégső állomáshelyén töltötte, ahonnan 1921-ben jött haza. A vár védelmében tanúsított hősi magatartásáért a nagy

ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. A világháború után Tömörkényben, mint beosztott állami tanító folytatta pályáját, majd 1922-től Tiszaujfalun, a római katolikus elemi iskolánál tanít. A háború és fogság szenvedései után is lankadatlan ambícióval végzi hivatását és a fejlődő község kulturális életében komoly szerepet tölt be. A népművelés gondnoka és levante főoktató, valamint Tiszaujfalu tűzoltóparancsnoka.

PÁLMONOSTORA. A község fejlődésére legnagyobb jelentőséggel bír, hogy összekötötték a szegedi országgal és így gazdaságilag bele tudott kapcsolódni a környéki községek életébe. Pálmonostorán államsegéllyel továbbá két-tantermes és tanítói lakásos tanyai iskola épült. A régi községházát átalakították.

ORSZÁCZKY JÓZSEF, Pálmonostora főjegyzője. Vácott született

1873-ban. Középiszkoláit szülővárosában végezte, majd jegyzői vizsgát tett. Pályáját mint segédjegyző Kosdon kezdte, majd Vácott az adóhivatalnál működött. In-

nen Püspökhátvanba távozott, ahol szintén mint segédjegyző dolgozott. Következő állomása ismét Vác volt, majd mint adóügyi jegyző Apostagra került. Hasonló minőségben Solton választották meg, ahol rövidesen főjegyző lett. 1924 februárjában került mai állomáshelyére, Pálmonostorára, ahol azóta lelkes igyekezettel intézi a község ügyeit. Polgártársainak rövidesen elnyerte bizalmát. Kiváló egyéni képességeivel, sok évi gazdag tapasztalataival a község lakosainak ügyes-bajos dolgaiban készségesen nyújt segédkezet. Pálmonostora tár-

sadalmi és kulturális ügyeiben tevékenyen működik közre és a legtöbb intézmények vezetője is.

TERNAI ERNŐ dr., körorvos, Pálmonostora. Szentesen született 1902-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte,

majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett. Orvosi diplomát 1927-ben nyert. Gyakorlóévet több budapesti klinikán töltötte ki

majd Esztergomban, a hercegprímási kórházban orvos. 1929-ben telepedett le Pálmonostorán, ahol rövidesen körorvosnak választották. Terna Ernő alapos felkészültségű orvos, aki modernül berendezett rendelőjével a reá bízott Pálmonostora és Gátér egészségügyét híven szolgálja. Mindkét községben már az első évben számos barátot szerzett magának. Pálmonostora társadalmának számottevő tagja.

PROBST REZSÓ, tanító és levante főoktató, Pálmonostora. A tolnamegyei Lengyel községben született 1880-ban. Alsóközépiskoláit Bonyhádon, a tanítóképzőt Pécsen végezte. Pályáját a tolnamegyei Tevelen kezdte, ahonnan Baksára került. Mielőtt Pálmonostorára jött, kétszer részesült ösztöndíjban. 1914-ben a világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb, román, galíciai és olasz frontküzdelmekben. Az összeomláskor mint tartalékos hadnagy szerelt le. Ekkor visszatért Pálmonostorára, ahol a mai napig is működik. A levante intézmény felállítását követően levante-főoktató lett. A népművelésen és

a gazdasági tanfolyamon előad. Pálmonostorán mindenkinek igaz szeretetét és megbeecülését bírja.

PROBST REZSÓ NÉ, tanítónő, Pálmonostora. Férjével együtt tanít Pálmonostorán. Született a tolnamegyei Farkasvölgy községben 1882-ben. Alsóközépiskoláit és az ovónőképzőt Budapesten, a tanítóképzőt Pécsen végezte. Pályáját Apar községben kezdte. Férjével együtt jött Pálmonostorára, ahol azóta is lelkes szorgalommal végzi oktatói hivatását. A Mansz pálmonostorai csoportjának elnöke. Az iskolán kívüli népművelésen szintén előadásokat tart. Kiváló képességeit, a gyermekneveltetés körül tanúsított nagy buzgalmit komoly megértéssel honorálják.

HOMOKY LÁSZLÓ, Gátér főjegyzője. Foktón született 1877-ben. Középiskoláit Kiskunhalason végezte el, majd a vármegyei jegyzői vizsga után 1894-ben Géderlakon segédjegyző. 1901-től Tök községnél működik, majd Tiszaujfalun helyettes főjegyző, ugyanott 1903-tól főjegyző. Két esztendővel később Szankon választják meg főjegyzőnek, ahol 1920 május 1-ig, nyugdíjaztatásáig működik. 1924-ben Gátéron ismét aktív szolgálatba lép, mint helyettes jegyző és egy évvel később a megnyilvánuló bizalom Gátér főjegyzői hivatalával bizza meg. Agilis, tevékeny polgára községének, az 1929-ben megalakult önkéntes tűzoltó egyesületnek, nemkülönben a levante egyesület és az iskolán kívüli népművelési bizottságának el-

ben. Középiskoláit Kiskunhalason végezte el, majd a vármegyei jegyzői vizsga után 1894-ben Géderlakon segédjegyző. 1901-től Tök községnél működik, majd Tiszaujfalun helyettes főjegyző, ugyanott 1903-tól főjegyző. Két esztendővel később Szankon választják meg főjegyzőnek, ahol 1920 május 1-ig, nyugdíjaztatásáig működik. 1924-ben Gátéron ismét aktív szolgálatba lép, mint helyettes jegyző és egy évvel később a megnyilvánuló bizalom Gátér főjegyzői hivatalával bizza meg. Agilis, tevékeny polgára községének, az 1929-ben megalakult önkéntes tűzoltó egyesületnek, nemkülönben a levante egyesület és az iskolán kívüli népművelési bizottságának el-

337

nőke és Pestvármegye törvényhatósági bizottságának tagja.

MÉSZÁROS KÁROLY, elemi iskolai tanító, Gátér. Mészáros Károly tanító nevezetes helyen lakik Gátéron. Amint a vasutról hazafelé halad az idegen, csodálkozva nézi a különös épületet, amelynek hosszú utcai frontján 1—2

kisebb kémlelőlyukon kívül nem lát egyetlen ablakot esm. Ennek a különös háznak, ha az alföldi betyáromantikának a történetét valaki meg fogja írni, érdekes szerep fog jutni. Ugyanis ez a majdnem földbe és egykor homokbuckák mögé elbujt, hosszú oszlopvastagságú falakkal épült ház, a múlt század derekén csárda volt, amelybe nem egyszer Bogár Imre menekült és talált búvóhelyet az üldöző pandurok elől. Ebben a nevezetes, különös csárdaépületben lakik Mészáros Károly gátéri tanító. Csongrádon született 1902-ben. Alsó középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Jászberényben végezte el. 1926-ig magántisztviselő volt a csongrádi Viktória gőzmalomnál és onnan hívták meg 1926-ban Gátérra a községi elemi iskola tanítójának. Azóta a mai napig is Gátéron működik és úgy, mint a leventék főoktatója, mint az iskolán kívüli népművelési ügyek gondnoka és mint iskolaszéki jegyző, tevékeny és lelkes munkájával a legteljesebb megbecsülést érdemelte ki. A római katolikus egyháztanács jegyzője.

SZANK. Az utolsó tiz esztendőben a községben postahivatal, csendőrség, községi orvosi lakás, gyógyszerár és telefon létesült. Fejlődésére nagy befolyást gyakorol a kiskunmajsai—szanki műút, valamint a gazdasági vasut. Utóbbinak ünne-

pélyes megnyitásán Hermann M. volt kereskedelmi miniszter is megjelent, akit az állomáson ünnepélyesen fogadtak. A község kulturális életében a polgárság vezető tényezőinek megértő és áldozatkész munkája biztosítja a további fejlődést.

KÖNIGH KORNÉL, Szank főjegyzője. Nyitrán született 1870-ben. Középiskoláit szülővárosában, a piarista főgimnáziumban végezte, majd ugyanott jegyzői oklevelet nyert. Mint okleveles segédjegyző Radosna községben működött először, onnan került el Galgócra adóügyi jegyzőnek, majd 1895-ben ismét visszakerült Radosnára. Következő állomása Vágdebrőd, hol mint főjegyző működött. 1919. március 25-én választották meg egyhangúlag Szankon főjegyzőnek, ahol azóta is a község társadalmának ragaszkodó szeretete mellett működik. A Gazdakör tiszteletbeli elnöke. A község kulturális intézményeinek megteremtésén fáradozott és azoknak fejlődésképeségét mindenkor szem előtt tartja. A Hangya Fogyasztási és értékesítő szövetkezet igazgatósági tagja.

JAKABSZÁLLÁS. 1922-ben alakult önálló nagyközséggé. Addig pusztá volt és Szabadszállás községhez tartozott. A község tanya-rendszerű és ma 2.200 lakósainak a száma. Hétesztendős múltja alatt egy belterületi és két tanyai iskolája épült, valamint két jegyzői lakással bíró község háza. A hitéletet missziós lelkészség tartja fenn. Fejlődésére nagy jelentőséggel bír a Kecskemét—Kiskunmajsza gazdasági vasut, amely a községen vonul keresztül. Ugy a levente intézmény, mint az iskolán kívüli népművelés 1925-ben alakult és a Gazdakörrel együtt biztosítja az új község fejlődésének egyöntetű és zavartalan menetét.

DOTZAUER JÓZSEF, Jakabszállás főjegyzője. Budapesten született 1869-ben.

Középiskoláit Pozsonyban végezte el, majd jegyzői vizsgát Trencsénben tett. Közigazgatási pályáját Kosárfalván kezdte, majd Trsztena (Árva-megye) körjegyzője lett. Innen ment Marikóra, majd ismét Kosárfalvára, amely községekben szintén körjegyző volt. A felvidék megszállása után jött a csonka országba, amely időtől fogva Szankon, Uj-Ukécskén, Alpáron, Tiszaufalun,

mint helyettes főjegyző működött. 1922-ben, miután előzőleg nyugdíjba ment, F. Szabó Dezső főszolgabíró megbízta Jakabszállás megszervezésével. Ezt a munkáját nagy körültekintéssel és közmegelegedésre intézte, amelynek gyümölcse lett az 1924-ben történt egyhangú főjegyzővé választása. Még a világháború folyamán érte IV. Károly király magas kitüntetése, aki Dotzauer Józsefet a felvidéken tanúsított magatartásáért, a hazafias szellem istápolása terén kifejtett ügybuzgalmáért a harmadosztályú polgári hadiérdemkereszttel tüntette ki. Egyszerűsége és közvetlensége miatt szeretettel veszik körül.

Dunavecsei járás.

A dunavecsei járás a Duna balpartján húzódik végig s egyike a legnépesebb járásoknak. Gazdasági helyzete kétségtelenül előnyösebb a többi járásoknál, miután területét egyik oldalon a vasutvonal, másik oldalon a Duna öleli át. Egyes községei már igaz értelemben is azon nagyközségek közé tartoznak, amelyek kulturális és társadalmi berendezésüknél fogva, egy ideális nagyközség arculatát viselik, mint például nagyobb méretben akár Gödöllő vagy kisebb méretben Aszód.

A járásban az iskolaügyek fejlődtek a legszebben. Több polgári iskola, számos új állami, községi és felekezeti elemi iskolák létesültek és valamennyi korszerű intézményt is megtaláljuk.

A mezőgazdaság terén a lakosság zöme már belátta azt, hogy modern alapokra kell fektetni a termelést, mert életfenntartó elv, hogy a nemzetek nagy konkurrenciájában a mezőgazdaság terén is csak úgy tarthatunk lépést, ha többet és jobbat tudunk termelni. A gazdaközönség nagy rétegei használják már a nemesített vetőmagvakat, a műtrágyát és traktorok segítségével művelik a földeket.

Az állattenyésztés rendkívül fejlett a járásban. Érdekes itt felemlíteni azt, hogy a fehér magyartáji szarvasmarha-fajtát egyre jobban szorítja ki a nyugati tarka fajta. Ugyanis a szarvasmarhatenyésztésnek ma már kizárólag csak hús és tápértékére, illetőleg anyagára van szükségünk, mert hiszen a gépjárművek, így a traktorok korszakában igavonó ökörre a jövőben már nem igen lesz szükség. A dunavecsei járásban erőteljes cukorrépa termelés folyik és évenként 4—5.000 vagon cukorrépát szállítanak el a szolnoki és ercsi-i cukorgyárakba.

A hősök szobrát, Dunavecse kivételével minden községben felállították. Dunavecse sorsoknál fogva 1930-ban leplezik le ünneptélyes keretek között Pongrácz Siegfried szobrászművész alkotását.

Beniczei és micsnyi BENICZKY PÉTER, a dunavecsei járás főszolgabírója. Budapesten született 1882-ben. Középiskoláinak elvégzése után 18 éves korában lépett megyei szolgálatba. Önkéntességi évének leszolgálása, valamint egyéves külföldi tartózkodása után Pestmegye központi járásában lett szolgabíró. Később a monori járásban teljesített szolgálatot, majd 1922 október 1-től mint a dunavecsei járás megválasztott főszolgabírója működik. Mint hivatalnok ember pedáns és munkaszerető, mint magánember egyszerű és szerény.

SZERVÁTZY IMRE dr., a dunavecsei járás

tisztiorvosa. Budapesten született 1870-ben. Középiskoláit Budán, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Orvossá 1895-ben avatták

Önkéntességi évének leszolgálása után, 1896-ban Kókán, mint helyettes körorvos kezdte pályáját, majd ugyanott körorvos volt, míg 1913-ban a dunavecsei járás tisztiorvosa lett. A világháború alatt a Duna-

vecsén felállított hadikórház vezetője. Ezen működéséből kifolyólag kitüntetésben részesült. A vörös uralom alatt nemzeti magatartása, miatt letartóztatták. Szervátzy Imre dr. a község társadalmi életében fejt ki eredményes működést, a dunavecsei Sport Egylet elnöke és az evezős és vitorlás sport meghonosítója. «A tudóvész megelőzése a természettan elemi törvényei alapján» című értekezését 1911. évben az «Orvosi Hetiszemle» közölte. A M. Kir. Földrajzi Társaság alapító tagja, a Természettudományi Társulat, hazai és külföldi orvostársulatok tagja.

DUNAVECSE. A járás székhelye. Az utolsó tíz év alatt számos új intézményei közül külön ki kell emelni a református pogári fiu- és leányiskola építkezését, illetve létesülését, új járásbiróságát, kitűnő strandfürdőjét, ami a község idegenforgalmát nagymértékben javítja. Az OFB által kintalt házhelyekből eddig 40 épült fel és a nincstelenek és törpebirtokosok számára 560 katasztrális hold parcellázott fel. A község villanyvilágítását 1926-ban készítették. A hátralévő és megoldásra váró feladatok között szerepel elsősorban a járdák kikövezése, valamint a hősök szobrának felállítása. Kulturális élete egészséges, amit elsősorban lelkes tanítói gárdájának köszönhet.

LUKÁCSY IMRE, református lelkész, Dunavecse. Lukácsy Imre egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, Pest vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, született Dunavecsén, 1867. október 13-án. Iskoláit szülőföldjén s Kiskunhalason végezte. Innen a budapesti teológiára ment, amelyet elvégezvén, külföldi egyetemekre iratkozott, stypendium segélyével. Egy évet töltött Edinburghban, másfelét Utrechtben, és felet Marburg-

ban. Külföldről hazajövet rövid káplánkodás után Kiskunfélegyházán volt hitoktató, innen választotta meg Diósvésztő rendes lelkészévé, hol 11 évet, majd Laskó, hol 3 évet töltött. 1913-ban hívta haza szülőföldje lelképászfornak, itt szolgál a mai napig. Egyházi működésén kívül részt vesz a szociális munkákban is. Elnöke a Hangya szövetkezetnek, igazgatósági tagja a Hitel-szövetkezetnek. Elnöke a levente-egyesületnek, a Népművelési bizottságnak, tagja a Községi képviselőtestületnek. Elnöke a Ref. Polgári iskolai igazgatótanácsnak. Az ő vezetése alatt épült fel 1929-ben az új egyemeletes polgári iskola 70.000 P költséggel. Irodalmilag is munkálkodott. Lefordította angolból Dods Márk dr. Szent János ev. magyarázata c. munkáját két kötetben. Egyházi beszédei három kötetben jelentek meg. Krisztus visszajöveteléről írt nagyobb bibliai tanulmányt. Megírta a diósvizsói, laskói és dunavecsei egyházak és községek történetét. A nagy háború alatt évkönyveket szerkesztett a hadbavonultakról, elesett hősökről, hadifoglyokról, sebesültekről, hadiárványokról. Kisebbségi tanulmányai: «A református nő magatartása a társadalomban» és «A divat és erkölcs». Ezen kívül különböző lapok munkatársa.

KOCSIS BÉLA, Dunavecse főjegyzője. Kiskunfélegyházán szüle-

tett 1873-ban. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Kecskeméten és Kolozsvárott végezte. A jegyzői vizsgát 1900-ban Budapesten tette le. Közigazgatási

pályáját Kiskunfélegyházán a főszolgabírói hivatalban kezdte, on-

nan került át a dunavecsei járásba, majd 1909-ben kataszteri biztossá nevezték ki Szegedre. Ebben a minőségben Bács-Csanád és Csongrád megyékben működött. 1913 áprilisában feloszlott ez a hivatal és visszakerült Dunavescsére, ahol 1918. decemberéig járási irodatiszt volt, amikor is a községhez jegyzőnek lett behelyettesítve. 1919 január 4-én lett egyhangulag Dunavecse megválasztott főjegyzője. Dunavecse nagyméretű fejlődése elsősorban az ő érdeme. Rendkívüli szakértelem, körültekintés és nagymultú pályájának helyesen levont tapasztalatai, párosulva higgadt megfontoltságával, jellemzik. Kocsis Béla a község több társadalmi intézményének elnöke, illetve igazgatósági tagja. A járási jegyzői egyesület elnöke.

Szentistvánbaksai és szölledi **BAKSAY LÁSZLÓ**, a dunavecsei járásbíró ny. elnöke. Sámod, baranyamegyei községben született 1864-ben. Négyszázéves ősrégi nemesi család sarja. Középiskoláit Csurgón, Kecskeméten és Sopronban végezte, majd a jogtudományi államvizsgát Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetemen tette le. Pályáját 1892-ben, mint a budapesti kir. ítélőtáblához beosztott járulnok kezdte meg. Majd előbb dunavecsei kir. jbiróság, utóbb kalocsai törvényszéki aljegyző és 1898 szeptemberétől Dunaföldváron aljárásbíró lett. 1912-ben nevezték ki a dunavecsei járásbírósg vezetőjének, illetve 1920 évben elnökének. 1929. novemebr 1-én munkában és megbecsülésében eltöltött hosszú szolgálata után mint a III. fizetési csoportnak megfelelő kuriai bírói statusban ment nyugalmába. A község társadalmi életében mindenkor kimagasló vezető szerepet töltött be. Hazafias gondolkozása és puritán egyszerűsége

biztosította számára polgártársainak ragaszkodó szeretetét. A dunavecsei Uri Kaszinó, a Levente Egyesület, a Dunavecse járási Merve elnöke, a «Tesz» kerületi képviselője és a solti református egyházmegyének tanácsbírája.

FARAGÓ ANDOR dr., Dunavescse község orvosa. Dömsödön született 1864-ben. Középiskoláit Kunszentmiklóson és Budapesten végezte, majd utóbbin a Pázmány Péter tudományegyetem orvostanhallgatója lett. 1896-ban avatták orvossá. Köteles kórházi gyakorlóévét a fővárosi klinikákon töltötte el. Orvosi működését Dömsödön kezdte meg 1898-ban, majd még ugyanazon évben Komárom megyében lett községi és körorvos három községben. Dunavecse községi orvosává 1905-ben választották meg, amely időtől fogva a mai napig is, mint községének egyik lelkes polgára tölti be hivatását. A kulturális és társadalmi intézményeknek felkarolója és önzetlen támogatója.

BAK ANTAL, a dunavecsei gróf Teleky József református polgári fiu- és leányiskola igazgatója. Kis-

kunlacházán született 1892-ben. Középiskoláit Kunszentmiklóson és Kiskunhalason végezte, majd theologiai növendék lett Budapesten. Pályáját mint segédlelkész a budapesti fasori református templomban kezdte. További állomásai Som, Drávafok, Kiscsány, Aszló, amely helyeken mint segédlelkész működött. 1919 februárjában a szerbek nemzeti magatartásáért kiüldözték s ekkor jött Dunavescsére, ahol először, mint hitoktatósegédlelkész, majd miután 1925-ben letette a tanári vizsgát, szep-

temberből a polgári iskola igazgatója. Bak Antal Dunavecse társadalmi életében komoly szerepet tölt be, az iskolán kívüli népművelés gondnoka, ahol tanfolyamokat és előadásokat tart, az iparostanonciskola felügyelőbizottságának alelnöke, a református egyház presbiter, a község képviselőtestületének tagja. Mint újságíró is jelentős működésre tekinthet vissza, a Duna-mellék-Kiskunság c. lapnak egyik alapítója és kiváló szerkesztője volt.

NEMES KÁROLY, a dunavecsei állami elemi és községi iparostanonciskola igazgatója. Haró hunyadmegyei községben született 1875-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Déván végezte. Mint helyettes tanító 1894 szept. hónapban

Alpestes hunyadmegyei községben kezdte pályáját. Ezután Nagypestény községben rendes tanító, majd igazgató. Nagypestényben megalapította az önkéntes tűzoltó testületet, hitelszövetkezetet és énekkart szervezett. 1906-ban Piskitelepre helyezték igazgatói minőségben, 1915. november 2.-án bevonult a 16-os tüzérezredhez, résztvett az orosz, montenegrói és albániai frontharcokban, majd 1918. december 12.-én, mint tartalékos hadnagy leszerelt. A világháború alatt tanúsított magatartásáért a Signum Laudissal, arany érdemkereszttel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. 1919 januárjában az oláh megszállás után, miután a hűségeskürt megtagadta, jött át a csonka országba. 1920 novemberében lett a dunavecsei elemi iskola igazgatója. A község valamennyi kulturális intézményében tevékenyen működik közre, és visz vezetős szerepet. A Pestvármegyei Általános

Tanító Egyesület kunszentmiklós-dunavecsei járáskörének elnöke.

SOLT. Az elmúlt tíz esztendő is a fejlődés útján vezette előre Solt nagyközséget, de ennek az elmúlt tíz esztendőnek tulajdonképpen nem a megteremtett közintézményekben rejlik jelentősége, hanem az előkészítő munkában, amely alapját képezi az elkövetkezendő idők fejlődési lehetőségének. A Duna balpartján fekvő Solt község a most épülő Duna-hiddal egy új nagyszabású gazdasági fejlődésnek lehetőségeit teremtette meg. A Duna földvárt és Soltot összekötő Dunahid két hatalmas földtestnek a vérkeringését kapcsolja össze. A Dunántul kereskedelmi hálózata talál utat Solton keresztül az Alföld termő vidékéhez. A Dunahid építése előreláthatólag 1930. év őszén fog befejezést nyerni. Solton az elmúlt tíz esztendőben három tanyai iskola létesült, 1927-től villanyvilágítása von. A községnek három artézi kutja, kitűnő strand- és kádfürdője van. Épülőben van a Solt-Dunaföldvári állami út. A jövő évre hatalmas építkezést vettek tervbe. 160.000 P költséggel egyemeletes községházát akarnak építeni, amelynek keretében a kulturház kérdése is megoldást fog találni. A községben 1925-ben állították fel a hősök szobrát.

KÓSA LAJOS, solti ref. lelkész. Garamvezekény, barsmegyei községben született 1891-ben Középiskolát Pápán végezte el, majd Budapesten és Debrecenben teológiát hallgatott. Mint segédlelkész Hajdúszovát, Konyár és Bagamér biharmegyei községekben működött, majd utóbbi helyen

rendes lelkészé választották meg. 1928. májusában hívták meg Solt-ra, mint rendes lelkészt. Ezen idő-től fogva a község ügyeinek lelkes felkarolója, egyházközségének lelkiismeretes, megértő vezérférfa. Az egyházhivek sűrűn keresik fel ügyesbajos dolgaikkal és nincs számára nagyobb öröm, mint az, ha ügyüket teljes megegyezésükre elintézni tudja. A község külső és belső társadalmi mozgalmában tevékenyen közreműködik, kulturális intézményeinek oszlopos tagja. A Hitelszövetkezet elnöke, valamint a községi ovóda felügyelő bizottságának elnöke.

HELLER FERENC, Solt főjegyzője. Szenthuberten, Torontálmegyében született

1886-ban. Középis-koláit Zombolyán és Szegeden, a jegyzői tanfolya-mot Nagybecskere-ken végezte el. Közigazgatási pá-lyáját, mint segéd-

jegyző Hartán kezdte meg, majd Dunavecse és Dunapataj után Du-naegyházán adóügyi jegyzőnek vá-lasztották meg. 1916-tól, előbb mint adóügyi jegyző, majd 1918. novem-ber 15.-től, mint egyhangulag meg-választott főjegyző Solton műkö-dik. A község nagyarányu fejlődése elsősorban az ő érdeme. A Hitel-szövetkezet és Hangya helyi fiók-jának igazgatója. Heller Ferenc főjegyzőt a kommun alatt nemzeti magatartása miatt elfogták, azon-ban később Romanelli olasz ezre-des közbenjárására többed magával kiszabadult a vörösök fogságából.

BALOGH ISTVÁN dr., Solt ügy-vezető községi orvosa. Pesterzsé-beten született 1891-ben. Közép-iskoláit Budapesten és Kolozsvárott, egyetemi tanulmányait utóbbin a Ferenc József egyetemen végezte. A kötelező kórházi gyakorlóévet Ko-

lozsvárott töltötte el, ahol később a Tüdőbeteggondozó Intézet vezető orvosa, valamint a járványkórháznak osztály - főorvosa volt. Kolozsvárott, mint klinikai al-orvost érte a meg-szállás után az

oláh kiutasítás. 1919 év végén te-lepedett le Solton, ahol 1920 őszén ügyvezető községi orvossá választották. A község egyik legmegbec-sültebb polgára és kiváló orvosi képességeinél fogva általános szeretetnek és népszerűségnek örvend.

SOÓS ÁRPÁD, a solti állami elemi iskolák igazgatója. Lisznyón, Háromszékmegyében született

1885-ben. Közép-iskoláit Székely-udvarhelyen és a tanítóképzőt Székelykeresztúron végezte. Tanítói pályáját Szászré-gen községben kezdte, innen ke-

rült Mákó és Kidérc kolozsmegyei községekbe, mely utóbbi helyen, valamint Csucsán már mint igaz-gató működik. A román megszállás után, mivel a hűségesküt megta-gadta, el kellett hagynia Erdélyt. A csonka országban előbb Hajdu-hadházán, mint a reform. iskola helyettes igazgatója folytatta hiva-tását, majd 1920. júliusában a solti állami elemi iskola igazgatója lesz, ahol a mai napig is polgártársai-nak ragaszkodó szeretete mellett működik. Soós Árpád az iskolai ügyeken kívül komoly irodalmi mű-ködést is fejt ki és többek között megírta Soltnagyközség történetét is. Az iparostanonciskola igazgató-ja és az iskolán kívüli népinvelési bizottság ügyvezető gondnoka, mely utóbbin rendszeres előadásokat tart.

NAGY KORNÉL, solti református hitoktató lelkész. Kőrös, banyamegyei községben született 1905-ben. Középiskoláit K.-szentmiklóson, a teológiát Budapesten végezte el. Mint segédlelkész Alsódabaszon működött

1925-től 1927-ig, amikor Soltra kinevezték hitoktató lelkésznek. Közben 1928. május 1-ig helyettes lelkész volt. A lelkészi oklevelet 1929. szeptemberében nyerte el. Mint egyetemi hallgató már élénk szerepet vitt az egyetemi ifjuság életében. A Boeckay bajtársi egyesület vezére és az Attila központi bajtársi egyesület alvezére volt, ugyancsak a budapesti teológiai ifjuság Calvin János körének elnöke volt. A község társadalmi életében számottevő szerepet visz. Az iskolán kívüli népművelésen előadásokat és tanfolyamokat tart. A solti Levente Egyesület elnöke.

TÓTH JENŐ, Solt község közigazgatási segédjegyzője. Kiskun-

félegyházán született 1904-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Szombathelyre került, ahol elvégezte a jegyzői tanfolyamot. Közigazgatási pályáját Tiszaújfalun kezdte meg, ahol 1924-től 1928-ig, mint jegyzői gyakornok működött. 1929. júniusában nyerte el a jegyzői oklevelet és szeptember 5.-én választották meg Solton közigazgatási segédjegyzőnek. Ebben a minőségben a község közigazgatási jegyzői munkakörét látja el általános megelégedésre. Tóth Jenő az önkéntes tűzoltótestület főparancsnoka.

KISS FERENC, a solti róm. kat. elemi iskola kántortanítója. Pé-

csett született 1903-ban. Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Tanítói pályáját 25-ben, Dunaföldváron kezdte, ahol két esztendeig működött. 1927-től Solton, mint megválasztott kántortanító teljesíti hivatását. A község kulturális ügyeiben rendkívüli igyekezettel és lelkes szeretettel fejt ki értékes munkálkodást és mint levanteoktató, valamint az iskolán kívüli népművelésnek tanfolyam vezetője, polgártársainak osztatlan megbecsülésével találkozott. Kiss Ferenc a rom. kath. egyházközség jegyzője.

APOSTAG. Külön érdekessége ennek a fejlődő nagyközségnek, hogy alig 3000 főnyi lakossága négy vallásfelekezett között oszlik meg. Mindennek dacára Apostag példás társadalmi harmoniában halad előre. Az utolsó tíz év eseményei közül fel kell jegyezni egy kéttantermes római katolikus iskola létesítését, egy evangélikus tanítói lakás épülését. 1928-ban Apostag artézi kúthoz jutott és a közeljövőben már villanyvilágítása, vízvezetéke is lesz. A házhely juttatást a községben az OFB beavatkozása nélkül közmegegyezésre oldották meg. Apostagon a hősök emléket nem szoborral, hanem egy építendő népházzal akarják megörökíteni, amely épület kulturális célokat fog szolgálni, míg ezt felépíteni módjában lesz a községnek, bérlet útján biztosított e célra megfelelő helyiséget. A községnek önálló tejszövetkezete és központi szeszfőzdéje van. A község 1926 évben erdőt vásárolt, mely a lakosságuk téli munka alkalmat nyújt,

a tűzifa szükséglet biztosítása mellett.

BAKAY PÉTER, evangélikus lelkész, főesperes, Apostag. A békésmegyei Puszta-

szenttornya született 1884-ben. Középiskoláit Selmecbányán végezte, majd az eperjesi theológiai akadémia hallgatója lett. A lelkészi ok-

levelet 1906-ban szerezte meg. Pályáját Nagyócsán kezdte, további állomáshelyei Zólyom, Libetbánya, Rozsnyó. 1910-ben jött Apostagra, ahol 1925-ig az egyházmegye körlelkésze majd alesperese 1930-ban az egyházmegye főesperesévé választották. A mai napig is Apostagon fejt ki áldásos és hazafias szellemmel telített, lekészi működését. Lelkészkedése idején épült fel a kéttantermes iskola, két tanítói lak; ujjá épült a lelkészlak, s két új harang szereztetett be. 1929-től a megye választott törvényhatósági bizottsági tagja. Nem az evangélikus, de a többi vallásfelekezethez tartozó polgárság is ragaszkodó szeretettel veszi körül.

IRÓ BÁLINT, Apostag főjegyzője. Budapesten született 1885-

ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte, majd mint okleveles segédjegyző Csákberényben kezdte meg közigazgatási pályáját.

Innen Velencére, Bicskére, majd Dunapatajra került. Mint adóügyi jegyző, röviddel később mint főjegyző Tass volt következő állomáshelye. 1920 áprilisában mint egyhangulag megválasztott főjegyző jött Apostagra. Iró Bálint ala-

pos szakavatottsággal intézi községének ügyeit s mint kiváló szervező egész sorát létesítette a társadalmi, gazdasági és kulturális intézményeknek. A legtöbb intézménynek, így a Vöröskeresztnek, a Tejszövetkezetnek, a Központi Szeszövdének elnöke, valamint a Vármegye Jegyzői Egyesületnek, a Dömsöd-Dunapataji Védgát társaságnak választmányi tagja és az Országos Jegyzői Árvaházegyesület járási megbízottja. Puritán egyszerűsége miatt polgártársai ragaszkodó szeretetükkel tüntetik ki.

CSEKEŐ ISTVÁN, adóügyi jegyző, Apostag. A zalamegyei Mo-

noszló községben született 1892-ben. Középiskoláit Pápán, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint segédjegyző Balatonfüreden kezdte, ahon-

nan Bábonymegyerre, majd Soltra került. Innen Tassra ment, ahol mint helyettes adóügyi jegyző működött. 1922-ben jött Apostagra, ahol 1923 április 1-től mint megválasztott adóügyi jegyző működik a mai napig is. A világháború négy esztendejét katonai szolgálatban töltötte ki. Résztvett az orosz és az olasz frontküzdelmekben, amely frontokon 18 hónapot töltött a lövészárokból. Kitüntetései a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Apostag társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet visz, levante oktató és az önkéntes Tűzoltó Egyesület parancsnoka. Hivatását példás szorgalommal és megértéssel végzi, amit polgártársainak megbecsülése és ragaszkodása igazol. Csekeő István számos alkalommal tart előadásokat szép sikerrel az iskolán kívüli népművelésen.

MERTZ GYULA, evangélikus kántortanító, Apostag. A tolnamegyei Nagyszokoly

községben született 1878-ban. Középiskoláit Bonyhádon, a tanítóképzőt Sopronban végezte. Pályáját a győrmegyei Téten kezdte, ahonnan 1899-ben jött Apostagra, mint kántortanító. Egy huzamban eltöltött példás, harmincéves tanítói működése után első kántortanítónak léptették elő. Apostag társadalmi és kulturális életében természetszerűleg vezető szerepet tölt be, szervezője, majd parancsnoka az önkéntes tűzoltóegyesületnek, valamint járási tűzrendészeti felügyelő. Pár éven át jegyzője, később pedig elnöke a Polgári olvasókörnek. A helyi dalárda karnagya és 27 esztendő óta a község képviselőtestületének tagja. Jelenleg a községi faiskola vezetője. Szorgalmát és nagy szaktudását egyformán becsülik. A világháború alatt két évig katonai szolgálatot teljesített. A levante intézmény létesülése idején a legelső évben, amikor ez még sok ellenszenvet váltott ki, egy levanteszakasz oktatója volt, melyet a következő évben fiatalabb erőnek adott át.

vitéz KOVÁCS BÉLA, tartalékos hadnagy, református kántortanító,

Apostag. Az ugo-csamesgyei Forgólány községben született 1897-ben. Alsó középiskoláit Halmiban, a tanítóképzőt Debrecenben végezte. Iskoláinak elvégzése után, 1915. július 15-én, katonai szolgálatra vonult be és rövidesen kikerült a frontra. Résztvett az orosz és az olasz hadszíntéren. U-

őbbin, a 10. isonzói csatában, mint szakaszparancsnok, tizenharmad magával, hihetetlen bátorsággal és vakmerőséggel minden parancsnok nélkül visszafoglalt egy előretolt állást. Ez a harc a legérdekesebbek egyike volt. Körül volt véve olaszokkal, se előre, se hátra nem tudott menni, erre a szembenlévő olasz hadoszlopra vetette magát rá embereivel és hősiességével támadásokkal megfutamtította őket. Közben három-, négy- és ötösével fogdosták el az olaszokat, akiket egy kavernába tuszkoltak be. Amikor megszámlálták a foglyokat, a maroknyi csapat legnagyobb meglepetésére 128 katonát, két géppuskát, számos fegyvert és rengeteg municiót találtak. A foglyok között egy százados ezredsegédtiszt is volt, akit vezérkari utasításokkal együtt fogtak el. E hősiességéért Károly király kint a fronton személyes dícsérettel tüntette ki Kovács Bélát és a vaskorona-rendet adományozta neki. A háború alatt tanúsított hősi magatartásáért a kis ezüst vitézségi éremmel is ki lett tüntetve. 1917 novemberében mint tartalékos hadnagy betegesen jött haza a frontról. 1919-ben a székelyeknél szolgált. A kommunisták elől cseh megszállt területre menekült, ahonnan 1919 novemberében tért haza és jelentkezett szolgálattételre a kultuszminisztériumban. Innen soronkívül az apostagi református iskolához, mint kántortanítót osztották be, ahol 1922-től mint megválasztott rendes kántortanító a mai napig is működik. Kovács Béla nemcsak a háborúban, de a polgári életben is lelkes, munkaszerető férfi, aki mint levante főoktató és a levante egyesület elnöke, valamint a Nemzeti munkavédelemnek és a Polgári lövészegyletnek helyi parancsnoka, egyházmegyei iskolalátogató (censzor) tanító, kiváló és

értékes működést fejt ki. A kormányzó 1922 augusztusában vitézzé avatta. Azóta járási vitézi őrmester és helyettes hadnagy.

HARTA. Tulnyomó részben protestáns, amelyet gróf Ráday Pál, az író, betelepítése révén Württembergből és Elzász-Lotharingiából származó németek laktak. Ma már nyelvében is magyar község. A betelepítettek teljesen bírják a magyar nyelvet és szokásaikkal, de gondolatvilágukkal is magyarok.

GALLÉ ISTVÁN, Harta evangélikus lelkésze. Hartán született

1862-ben. Középiskoláit Bonyhádon Pozsonyban végezte. Ezután a teológiára iratkozott be, majd egy évig a hallei egyetemen tanult. A lelkészi oklevelet 1884-ben nyerte el. Mint segédlelkész először Hartán működött négy évig, majd három évig Mezöberényben, egy évig Szeghegyen és ismét három évig Hartán. 1895-ben utóbbin rendes lelkész. Gallé István 45 éves lelkészi működése alatt legszentebb feladatának tartotta egyházhíveinek lelki gondozását. Ezért a célért minden munkát vállalt, sorozatos népművelési előadásokat tartott és a kulturális intézmények fejlődését elősegítette. Egyházmegyéjének aljegyzője, valamint a gyámintézet elnöke, két cikluson át az iskolai járás körlelkésze, valamint két cikluson át az egyházmegyei számvévszék elnöke volt. Fáradhatatlan munkásságot fejtett ki minden időben, de különösen nem ismert hátrált fáradozása, amikor a világháború után, mintegy száz esetben külön-külön emlékbeszédet tartott a hősi halottak kegyeletos ünnepségén. Híveinek szeretetete és mély-séges ragaszkodása teszik örömtel-

jessé további fáradhatatlan munkásságát is.

PINTÉR PÉTER, Harta főjegyzője. Dunapatajon született 1877-ben. Középiskoláit Kalocsán végezte, majd a jegyzői tanfolyamot Budapesten. Mint okleveles jegyző pályáját Dunapatajon kezdte, ahol 1901-től 1903-ig működött segédjegyzői minőségben. 1903-ban Hartán adóügyi jegyzőnek választották meg. Mint főjegyző az 1919 évi őz óta működik.

GÉHL EDE, a hartai református elemi iskola kántortanítója. Over-

bász, hácsmegeyi községben született 1887-ben. Középiskoláit Dobsinán, a tanítóképzőt Baján végezte el. Tanítói pályáját Szabolcs megyében Nagyhálás községben kezdte meg, majd onnan 1910-ben Hartára került, mint kántortanító. A világháború alatt a hartai vöröskeresztkórház titkára volt. Mint tanító egyik jelentős tényezője a hartai közművelődésnek. Az iskolán kívüli népművelésen tanfolyamokat vezet és előadásokat tart. A leventék egyik lelkes oktatója. Az elemi iskolán kívül a gazdasági továbbképző iskola vezetője. Sokoldalú képességeire mi sem jellemzőbb, hogy a legtöbb tanítói rokonszakmába vágó tanfolyamokat elvégezte.

POLSTER JÓZSEF, evangélikus kántortanító Harta. A vasmegeyi

Felsőlövé községben született az 1877. évben. Iskoláinak elvégzése után a tolnamegeyi Mislán kezdte meg tanítói pályáját az 1895. évben. Innen a fejrmegeyi Pusztavámra, majd a pectmegeyi Páhi

községbe került kántortanítónak. 1899-től Hartán fejt ki áldásos oktatói tevékenységét. Polster József a tanítóskodás mellett ugy Harta társadalmi, mint az evangélikus egyház ügyeiben példátlan szorgalmával és munkaszeretetével rendkívüli megbecsülést érdemelt ki. Fáradhatatlan harcosa mindenkor a kulturának. Husz éven át egyház-községének jegyzője volt. Felesége, POLSTER JÓZSEFNÉ, hű támasza és segítőtársa kulturális miszsiójában, aki mint az országos Gárdonyi Géza irodalmi társaságnak rendes tagja, értékes írói munkásságot fejt ki. Polster Józsefné a társadalmi akciókban, különösen a szegénysorsu gyermekek felszóllyezésében példát nyújtó lelkes szeretettel veszi ki részét. Gyermekekük

POLSTER GYULA JÓZSEF s. lelkész a szülők által megjelölt

uton haladva már fiatalon is komoly tanujelét adta képességeinek s mint zeneszerző három füzet szép magyar dalával, figyelemre méltó irodalmi mű-

ködésével szép sikereket ért el. Polster Gyula József 1903-ban született Hartán. Középiskoláit Selmezbányán és Kunszentmiklóson végezte, majd teológiát tanult Sopronban. Egy évet a bajorországi Erlangenben töltött. Felavatása óta amely 1929 októberében volt, Hartán s 1930. január 1 óta Tápiószelén, ill. Pilisen működik mint segédlelkész. A tanító második fia dr. Polster József jogszig., a harmadik Jenő maturandus.

SZABÓ ENDRE, hartai evangélikus tanító. Kurityán, borsodmegyei községben született 1891-ben. Középiskoláit Eperjesen, majd a tanítóképzőt ugyanott az evangélikus kollégiumban végezte el. Tanítós-

kodását Berkiben, Sárosmegyében kezdte, itt érte a világháboru kitörése. 1914 július 28-án bevonult résztvett az orosz frontküzdelmekben, 1918 év decemberében mint önkéntes szakaszvezető leszerelt. A világháboru alatt a kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. Katonáskodása után tovább tanított. 1919-ben azonban a hűségeskü megtagadása miatt, a csehek üldözése elől elmenekült. A csonkaországban előbb a kultuszminisztérium számvevőségénél, mint számvevőliszt működött. Innen Kiskunlacházára a református iskolához került, 1920 májusától Hartán az evangélikus iskolában mint rendes tanító folytatta hivatását. A község kulturális életében tevékeny részt visz. Az iskoláukivüli népművelésen előadásokat és tanfolyamokat tart.

FEKETE LAJOS, református elemi iskolai igazgató, Dunapataj. A

hajdumegyei Balmazújvárosban született 1883-ban. Középiskoláit Debrecenben a református kollégiumban és a tanítóképzőben végezte. Pályáját Karcagon

kezdte, ahoman rövidesen Jászksérre került, majd 1910 óta mint a református iskola igazgatója Dunapatajon működik. Fekete Lajos kiváltságos szerepet tölt be Dunapatajon, a polgárság lelkes barátja és ügyes-bajos dolgaiban tanácsadója és támogatója. A tanítóskodás mellett a község kulturális ügyeiben értékesíti gazdag tapasztalatait. Mayer János földművelésügyi miniszter révén 1925-től vármegyei gazdasági tudósító. A dunapataji iskoláknak pedig a kultuszminisztérium által megbízott főtörzskönyvvezetője. A világháboru alatt két évig katonai szolgálatot telje-

ORDAS. Az utolsó tíz év alatt a dunaparti Ordas községben a fejlődés komoly tünetei mutatkoztak. Kiépült a Kalocsa—ordasi törvényhatósági műút, artézi kut létesült, az OFB mindkét akcióját sikeresen végrehajtották. Felállították a hősök emléktábláját. A község társadalmi, gazdasági és kulturális téren több közérdekű intézménnyel gazdagodott, megszervezték, illetve megalapították a Hitelszövetkezetet, a Hangyát, a Falu Földműves Szövetséget. A község további fejlődése biztos uton halad előre.

PÓKA IMRE, Ordas főjegyzője. Ordason született 1884-ben. Középiskoláit Kiskunhalason, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. A világháború kitörésekor mint póttartalékos bevonult, résztvett az orosz frontküzdelmekben, majd az 1917 év októberében leszerelt. Közigazgatási pályáját Dunapatajon kezdte. 1917 novemberében mint egyhangulag megválasztott főjegyző került Ordasra, ahol a mai napig is kiváló működést fejt ki. A Hitelszövetkezetnek, a Hangyának elnöke, valamint a Falu Földműves Szövetség ordasi csoportjának ügyvezető igazgatója. A szépen fej-

lődő község ügyeinek mindenkor lelkes felkarolója és polgártársai ragaszkodó szeretettel támogatják eredményes működésében.

SCHLEICHER ANDRÁS, a Dunagőzhajózási Társaság ordasi hajóállomásának főnöke.

Regőce, bács-megyei községben született 1882-ben. Középiskoláit szülőhelyén és Baján végezte. Iskolai tanulmányai után Regőcén és Apatin-

ban mint vegyes kereskedő volt alkalmazásban, majd 1904-től 1906 decemberéig a 23. gyalogezredben katonáskodott. Ezután 1907 januárjában, mint irnok a Dunagőzhajózási Társaság szolgálatába lépett. Néhány évi szolgálat után irodatiszt, majd főtiszt lett és a Társaság ordasi hajóállomásának főnöke. Schlicher András, aki családjával együtt rendkívül sok üldöztetésben részesült a kommunisták részéről, mindenkor főfeladatának tartotta a vállalt munkájának hazafias szellemen való pontos elvégzését. községének ügyeiben tevékenyen működik közre.

Aszódi járás.

A tizenkét nagyközségből álló aszódi járás lakószáma kizárólag mezőgazdasággal, őstermeléssel foglalkoznak. Egyike azon ritka járásoknak, ahol nem ismerik az egykét. A járás túlnyomó részben katolikus.

A hagi r. kat. elemi iskola.

A lélekszaporodás oly hatalmas méreteket ölt ebben a járásban, hogy iskoláit évről-évre bővíteni kell. Turán például az 1929-es tanévre 240 gyermekkel többet írtak be, mint egy évvel azelőtt. A járásban számos új tanítói állást kellett szervezni, illetve betölteni. A lakosságnak nem birtokos része, így főleg a nincstelenek, a fővárosba járnak dolgozni. Nehéz robotos munkát fejtenek ki a megélhetésért, azonban egyelőre a járás lakosságának kenyere megvan.

Amikor már a járás lélekszaporodásáról megemlékeztünk, ennek a szaporodásnak egyik legjelentősebb okáról nem feledkezhetünk meg. Az OFB által az egész országban lefolytatott házhely és földbirtok parcellázási akció nagyszámú letelepedésre, ekzsztencia alapításra nyuj-

Az aszódi evangélikus bányakerület leánynevelő intézetének egyik frontja és díszterme.

tott lehetőséget s így természetesen a házasságkötések egyik legsúlyosabb problémáját a családi tűzhely kérdését is lehetővé tette.

Az aszódi járás kultúrélete az utolsó tíz év alatt újabb rohamos lépésekkel halad előre. Aszód, amely község lélekszámra csupán 5000, a megye egyik legnagyobb iskolai gócpontja. Nagyiramu fejlődésére mi sem jellemzőbb, minthogy a nagy multra visszatekintő Petőfi-főgimnázium új impozáns épületben fog elhelyezést nyerni. A járás majd minden egyes községében új iskolák és a külterületeken tanyai iskolák létesültek. A levante intézmény bebizonyította életrealitását és az iskolán kívüli népművelési akcióval egyetemben erős és komoly bástyáit alkotják a járási kultúrtörökvéseknek. Gazdakörök és más társadalmi intézmények alakulásai tarkítják az aszódi járás tízéves fejlődési történetét, amelyből grandiózus méretekkel lép előtérbe az a kultúr-ünnepség, amelyet a Petőfi-társaság 1923-ban tartott Aszódon, a leánynevelő intézet ma már országos műemléket képező dísztermében. A kultuszminisztertől kezdve az összes magyar társadalmi intézmények képviselőinek jelenlétében ünnepelték meg Petőfi Sándornak centenáriumát, amely alkalomból a költő aszódi lakóházát emléktáblával jelölték meg.

Az aszódi járás tíz esztendeje, mint láncszem kapcsolódik bele Pestmegye fejlődéstörténetébe és társadalmi tényezőinek munkálkodása, a nemzeti eszmebe vetett fanatikus hite, egy eljövendő jobb és egészségesebb gazdasági élettel egybefűződve, alapját fogja szolgálni a járás további erőteljes fejlődésének.

ASZÓD. Aszód község tízéves történetét sivár és szomorú események vezetik be. A kommunizmus sötét bélyege vonul végig szemünk előtt, amikor ennek a nagy kultúrmissziót teljesítő községnek 1919-es rémnapjait elevenítjük fel. A vörös uralom az aszódi repülőgépgyár néhány elvakult, félrevezetett munkásának hatalomra jutásával korbácsolta fel a község nyugalma. Aszódon tulajdonképpen már hónapokkal előbb kommunisztikus tünetek léptek fel, amikor a hatalmat uraló munkások féktelen és lelkiismeretlen önkénye kezdődött. A községi és járási vezetők-től a hatalmat magukhoz ragadták, a képviselőtestületet feloszlatták, a község irattárának javarészét felégették, a tobzódás nem ismert határt, amit csak lehetett elkommunizáltak, ami hagyomány és tradíció volt, azt megszentelték. A négy és félhónapos rémuralmat azután egy újabb és még lealacsonyítottabb követett, az oláh megszá-

lás. Az aszódi polgárságnak ekkor egy újabb rákfenét kellett megízlelnie, a felelőtlen rekvirálást. A fegyveres oláh patullok naponként járták végig a házakat és amit szemük-szájuk megkívánt magukkal vitték. Hiába való volt minden tiltakozás, a brutalitásig fajult fegyveres csöcselék nem tekintett semmi polgárjogra és szabadságra. Azonban mint minden rossz álonnak, úgy a megpróbáltatásoknak ezen szomorú hónapjai is véget értek. Az oláh megszállás megszűnt és elkövetkezett a nagytakarítás ideje. Az első hónapok kohótüzében ismét felszínre jutottak azok az értékek, amelyek lehetővé tették, hogy az elkövetkező évek Aszódot arra a szellemi magaslatra helyezték vissza, amit évszázados története számára kijelölt. Az alkotások hosszú sorát jegyezhetjük fel. 1921-ben hatalmas sportpálya épült a község belterületén, 50.000 pengő költséggel, az utcák kövezési munkálatait végezték el, crediményes

fásítás folyt le, artézi kútat fúrtak, modern tűzoltó szertárat szereltek fel, mázsaházat építettek, a felekezetek templomainak falában községi segítséggel, a hősi halottak kegyeletes megemlékezésül, emléktáblát helyeztek el. A község fejlődésére azonban a legnagyobb jelentőséggel az új gimnáziumi építkezés bír. Mintegy 350.000 pengő költséggel épül az aszódi ág. ev. Petőfi főgimnázium nagyméretű épülete. Ezzel az építkezéssel Aszód teljesen betölti kultúrgócpontri rendeltetését. Az OFB által lefolytatott házhely kiutalási akció a község lélekszaporodására volt nagy hatással. 238 házhely lett kiutalva, amelyből az aszódi Ujtelepen 150 ház már felépült. A község történetének feljegyzéséhez tartozik még az 1929-es évben felépült artézi strandfürdő.

Illencfalvi SÁRKÁNY ERNŐ, az aszódi járás főszolgabírója. Néhai illencfalvi Sárkány Sámuelnek, a bányai kerület nagyhírű evangélikus püspökének, a főrendiház volt tagjának unokája. A nagypapa harmónikus gondolatvilága és puritán egyszerűsége sugározta be az unoka határozott vonalú lelki életének fejlődését. Sárkány Ernő talán a legszerényebb és legközvetlenebb ember a járásában. A polgárok minden ügyes-bajos dolgaikkal felkeresik, mert tudják, hogy zárt ajtókra nála nem találhatnak. Sárkány Ernő Pilis községben született 1875 december 28-án. Középiskoláit Aszódon és Selmechányán végezte. Majd államtudományi államvizsgát tett az eperjesi ág. ev. jogakadémián. 1897 októberében kezdte meg közigazgatási pályáját a vármegye központjában Budapesten. Egy évvel később már szolgabíró Gödöllőn. Gyorsan ívelő pályájának további állomásai Nagykáta, Pomáz. 1912 áprilisában lett

az aszódi járás főszolgabírója. Működését egyformán jellemzi a pártatlan szorgalom, a pártatlan elbírálás mindenfajta közügyekben, méltányosság és megértés mindenki iránt és elsősorban tradicionális hazafiúi érzése. Az évtizedek, amelyek ebben a lelkes munkában elvonultak, tükörképét nyújtják a magyar köztisztviselő példaképének. 1927-ben nagyszámú barátainak és tisztviselőinek minden kérése hiábavaló volt, 30 éves szolgálati jubileumát, a mai viszonyok súlyossága miatt nem hagyta megtartani, s így csak legszűkebb környezeté ünnepelte ez alkalomból. Sárkány Ernő főszolgabíró a járás társadalmi életében jelentékeny szerepet tölt be. A pestmegyei evangélikus esperesség másodfelügyelője, az aszódi Petőfi Társaskör elnöke, a »Tesz« aszódi járás kerületének elnöke.

FÖRHÉNCZ SÁNDOR, Aszód főjegyzője. Vadosfán, Sopromegyében született 1888-ban. Középisko-

lát a soproni evangélikus liceumban végezte, majd a jegyzői tanfolyamot Budapesten. Közigazgatási pályáját Szarvkon kezdte, majd Nagylángon és Magyar-

keresztúron működött. 1910 márciusában jött Hévízgyörkre, mint segédjegyző, ahol 1919 december 30-ától, mint a község egyhangúlag megválasztott főjegyzője, a mai napig is működik. A mozgósítás napján bevonult. Végigküzdötte a szerb, orosz, román és olasz hadszíntereket, kétszer sebesült, egyszer haslövést és egyszer bajonettszúrást kapott. Hősi magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztrel, a bronz és ezüst Signum Laudissal tüntették ki. Mint

tartalékos főhadnagy szerelt le 1918 szeptemberében. Községének minden ügyes-hajos dolgában első helyen veszi ki részét, az összes intézményeknek lelkes támogatója és vezető tagja. A járási jegyzői egyesület alelnöke, a Műkedvelő Egyesületek Országos Szövetségének alelnöke és 1925-től a budapesti közgazdasági egyetem közgazgatástani intézetének szakelőadója. 1930 április 26-án, mint Aszód község megválasztott főjegyzője foglalta el helyét, ahol már az első hónapokban is tanújelét adta nagy képességeinek. Főjegyzősége alatt Aszód lendületes fejlődése feltétlenül be fog következni.

KOLOFONT ERZSÉBET a bányai ág. ev. egyházkerület aszódi leánynevelő intézetének igazgató-

nője. Cegléden született 1886-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a nagyváradi Orsolya rendnél nyert tanítónői képesítést. A polgári tanárnői oklevelet

Sopronban nyerte el. Tanárnői működését a székelyudvarhelyi állami polgári leányiskolában kezdte, majd a késmárki ág. ev. polgári leányiskola tanárnője lett. 1919 szeptemberében lett az aszódi leánynevelő intézet igazgatónője. Tízéves működése alatt az iskola hatalmas méretekben fejlődött és szakavatottságának, pedagógiai rátermettségének, nemes gondolkodásának tudható be, hogy az intézet ma az ország egyik legkitünőbb és legjobb hírnévnek örvendő leányiskolája. Kolofont Erzsébet lelkes felkarolója a község összes kultúrmozgalmainak és áldozatkészsége nem ismer határt, ha egyházának sorsáról van szó.

SCHAFF GÉZA Aszód nagyközség adóügyi jegyzője. Uj-Aradon született 1897-ben, középiskoláit

Aradon, a jegyzői tanfolyamot Egerben végezte. 1915 augusztus 15-én önként bevonult és résztvett az 1916-os orosz betörésnél és a Piavénél kifejlődött nagy harcok-

ban. Egyszer sebesült, 1919 február 1-én, mint alhadnagy szerelt le. Turán 1921 július 1-én kezdte meg közigazgatási pályáját és 1922 novemberétől Aszódon mint adóügyi jegyző működik. A község adóügyeinek zavartalan ügykezelése elsősorban az ő érdeme. A hitelszövetkezet felügyelőbizottságának és a róm. katolikus iskolának tagja.

MICSINAY ERNŐ az Aszódi Takarékpénztár vezérigazgatója, m. kir. kormánytanácsos. A Micsinay név fogalom Aszódon. Viselői 400 évre tekintenek vissza. A család ma élő seniora Micsinay Ernő, elmondhatja magáról, hogy mindent szívvel és lélekkel megtett községe fejlődéséért és ha ezért a közszereplésért meghurcoltatás, kálváriás küzdelem a bér, akkor emberi mértékkel felmérhető szenvedésekkel az ő közszereplését is kitöltötték. Hévizgyörkön született 1866-ban. Középiskoláit az aszódi Petőfi főgimnáziumban végezte, majd a budapesti egyetemen gyógyszerészi oklevelet nyert. 1902-ig Rákoskeresztúron saját patikáját vezette. 1902-ben hívták meg az Aszódi Takarékpénztár igazgatói állásába. Rövidesen a takarékpénztár vezérigazgatója lett és évről-évre jelentősebb szerepet vitt a község politikai, társadalmi és kulturális életében. Hosszú időn keresztül a

szabadelvű, később a munkapárt aszódi elnöke, majd a világháború után az egyégespárt elnöke lett. A kormányzó 1927-ben kormánytanácsossá nevezte ki. Aszódon a legtöbb gazdasági és kulturális intézmény létrehozásában a kezdeményező szerepét töltötte be és mint a Gazdakör, a Faluszövetség helyi csoportjának és számos más intézménynek elnöke fejtett ki áldásos működést. A kommun alatt egyik lelke volt az ellenforradalmi törekvéseknek és dacára a vörösök halálra keresésének, háza sűrű találkozóhelye volt a nemzeti érzelmű helyi és környéki polgárságnak. Több ízben állt a forradalmi törvényszék előtt és életét egy ízben csak a pénzügyi bizottság egyik mérsékeltabb felfogású képviselője mentette meg.

RENDES DEZSŐ dr. aszódi orvos. Galgagyörkön született 1883-ban. Középiskoláit Aszódon és Lo-

soncon végezte, majd a budapesti Pázmány Péter egyetem hallgatója lett. Orvossá 1908-ban avatták. A kötelező orvosi gyakorlatot a budapesti klinikákon

töltötte el. 1910 áprilisában, mint magánorvos telepedett le Aszódon, amely időtől fogva mint az Országos Társadalombiztosító Intézet orvosa is működött. 1915 novemberében, mint népfelkelő segédorvos vonult be, az olasz és román fronton teljesített szolgálatot és 1918 novemberében mint népfelkelő főorvos szerelt le. A világháború alatt tanúsított magatartásáért a Signum Laudis a kardokkal kapta meg. Rendes Dezső dr. a Petőfi Társaság választmányi tagja és a község közmegbecsülésnek örvendő polgára.

TURA. Az aszódi járás legnépesebb községe. Az utolsó tíz év alatt különösen iskolaépítései érdemelnek felemlítést. Két helterületi iskola épült Turán. Létesült továbbá egy társulati polgári iskola is. Számos tanítói állás szerveztették meg s ma a tanerők száma tizenhat. Az OFB által 914 ház hely utaltatott ki, amelyekből eddig 300 ház fel is épült. A vilányvilágítás 1929. év végére készült el, amelynek létesítése hosszú évek fáradozásaira nyulik vissza. Érdemes felemlíteni, hogy Turán 18 artézi kút van. A hősök szobrát 1928 szeptember 30-án nagy ünnepségek keretében József főherceg avatta fel. A gyönyörű szobornú Farkas Béla kispesti szobrászművész alkotása. Gazdasági fejlődését nagymértékben vitte előbbre úgy a Hitelszövetkezet, mint a Hangya, amelyek új székházakat is építettek. Tura község fejlődésére mi sem jellemzőbb, mint lakosságának hatalmas gyarapodása. Az utolsó tíz esztendőben a lélekszám közel tízszázalékos szaporodást mutat fel. Tura fejlődése biztos utakon halad előre és polgárainak lelkes munkavállalása biztosítani fogja további nagyvonalú előrehaladását.

HERCZEGH JÁNOS dr. Tura római katolikus plébánosa. Tápióbicskén született 1888-ban. Középiskoláit Jászberényben és Vácott végezte, majd utóbbin teológiát hallgatott. 1910-ben Csáky Károly gróf megyéspüspök pappá szentelte. Mint káplán Kiskundorozsmán, Újkécskén, Csongrádon, Kiskunfélegyházán, Pesterzsébeten és Kispesten működött, majd 1928 december 1-én Turára hívták meg plébánosnak. Herczegh János erős hittel, dacolva a rendkívüli viszonyokkal fáradozik azon, hogy egyházközségének javait fejlessze és

ápolja. Buzgó működésében a község katolikus polgársága egyetemesen támogatja. Az összes keresztény intézményeknek, részben az ujaknak létrehozója és majd valamennyinek elnöke és lelkes felkarolója.

VOLTER FERENC, Tura főjegyzője. Ujszászon született 1881-ben. Középiskoláit Jászberényben

végezte, majd a jegyzői tanfolyamot Budapesten hallgatta. Mint segédjegyző 1905-ben Versegen kezdte meg közigazgatási pályáját, ahonnan 1910-ben

jött Turára. 1919-ben választották meg egyhangulag főjegyzőnek és azóta a mai napig is községének széles körtekintéssel intézi ügyeit. Pártatlansága biztosította számára polgártársainak ragaszkodó szeretetét. Volter Ferenc a község társadalmi mozgalmainak és intézményeinek életében nagy agilitással és lelkes szeretettel fáradozik. A Hangya elnöke, valamint a róm. kath. iskolaszék világi elnöke és az OKH helyi igazgatósági tagja.

FRANCZ JAKAB, turai állatorvos. Kompolton született 1876-ban. Középiskoláinak elvégzése után az állatorvosi főiskola hallgatója lett, ahol 1902-ben állatorvosi oklevelet nyert. Pályáját Mezőhegyesen az állami ménesi intézetnél kezdte meg, ahol 1907-ig működött. Ekkor választották meg Turán körállatorvosnak. A világháború második évében, 1915 márciusában, bevonult és mint állatorvos működött a világháború befejezéséig, amikor is 1918 novemberében főhadnagyi rangban leszerelt. Francz Jakab a község társadalmi életének egyik vezető egyé-

nisége, Pestmegye törvényhatósági bizottsági tagja, a Fogyasztási Szövetkezet, valamint a Hitelszövetkezet felügyelőbizottságának elnöke.

Vitéz **SÁNDOR JÓZSEF** turai róm. kath. elemi népiskola igazgatótanítója. Kecskeméten született 1875-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte el. Mint tanító 1895-ben jött Turára, ahol 1900-ban már mint igazgatótanító működött. 1914 augusztusában bevonult, résztvevett a szerb, montenegrói és orosz harcokban, mely utóbbinak a frontján 1916 június 8-án hadifogságba került. Fogságát Szibériában töltötte el, ahonnan 1920-ban jött haza és mint zászlós szerelt le. A világháború alatt tanúsított hősi magatartásáért az első és második osztályú ezüst vitézségi éremmel tüntették ki és a kormányzó 1925-ben vitézzé avatta. Mint a Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója, a Hangya igazgatósági tagja, a Gazdakör elnöke és a Leventék főoktatója, az iskolán kívüli népművelés gondnoka a község társadalmi életében jelentős szerepet tölt be.

HÉVIZGYÖRK. Talán az országban is az egyetlen község, amelynek egyetlen polgárát sem vonták felelősségre a kommun alatti magatartásáért. Holott lakóinak kétharmad része nehéz robotot végző napszámos és egyharmad része östermelő. Miként a járás többi helyén, úgy Hévizgyörkön is rendkívül nagyarányú lélekszaporodás volt. Az utolsó tíz év alatt közel 25 százalékkal gyarapodott a község lakóinak száma. A váci püspökség feljegyzése szerint a nagy multra visszatekintő régi templom már 1211-ben fennállott. A felekezeti élet erőteljes a községben és úgy az evangélikus, mint a református felekezetnek, valamint a baptistáknak is imaházuk van. 1927-ben

új emeletes iskola épült, amely azonban ma már ismét szüknek bizonyult. Az OFB által kiutalt 86 házhelyből Hévízgyörkön eddig 32 épült fel, valamint 158 kat. holdat osztottak szét a nincstelenek és a törpebirtokosok között. 1924-ben állították fel a hősök szobrát, amelynek érdekessége az, hogy a járás első szabadon álló szobra. Az 1930-as esztendőben a levették pályáján készül el a négyholdas hősök ligete. A község kulturális életében kitünő szerepet tölt be úgy a levette-intézmény, mint az iskolánkívüli népművelés, valamint az 1925-ben alakult iparos műkedvelő kör, amely a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabály értelmében működik.

MADARASI KÁROLY dr. Hévízgyörk és környékének főorvosa.

Somogyváron született 1891-ben. Középiskoláit Kaposvárott, egyetemi tanulmányait Budapesten és Lembergben végezte. 1920-ban avatták orvosossá. A világhá-

háború alatt négy évig katonai szolgálatot teljesített, amelyből három évet az orosz fronton töltött el. Az arany érdemkereszt tulajdonosa. Mint tartalékos egészségügyi hadnagy szerelt le. Orvosi működését Gámás, somogy megyei községben mint községi orvos kezdte meg és 1921-től Hévízgyörkön, mint körorvos működik. Orvosa az Országos Társadalombiztosító Intézetnek, a Posta Betegsegélyzőnek és a Máv.-nak. A levette egyesület elnöke. Hévízgyörk község társadalmi életében közmegebecsülésnek örvend.

BAG. Legjelentősebb feljegyeztetője a község utolsó tíz esztendőjének a hatalmas nyolc-tantermes

új iskola. A járás egyik legszebb épülete ez az új iskola. A községnek 1921-től villanyvilágítása és 1929-től egy artézikútja van. A hősök szobrát 1927-ben állították fel. A lélekszaporodás Bagon 18 százalékos tömeget emelt az utolsó tíz esztendőben.

GULYÁS FERENC, esperes-plébános, Bag. Csongrádon született 1880-ban. Középiskoláit Kiskunfélegyházán, Csongrádon és Vácott

végezte, majd teológiát hallgatott Pályáját mint káplán Galgamácsár kezdte 1903-ban. További kápláni állomásai Hatvan és Kiskunhalas. Azután öt évig

Nagykörösön helyettes plébános nevéhez fűződik a földrengés által megrongálódott templomnak javítása és több iskola alapítása. 1912-ben Kiskunhalas plébánosa lett, ahol zárdát alapított és irányítója volt az apácák vezetése alatt álló római katolikus polgári leányiskolának. 1927-től mint esperes-plébános Bagon fejté ki áldásos munkálkodását. Községének minden ügyeiben kimagasló szerepet visz. Leghatalmasabb érdeme, hogy a kommunban »vörös Bagnak« nevezett község ma fokozottan erkölcös életet él.

BÁLINT GERGELY Bag főjegyzője. Lázárfalván, Csikmegyében született 1888-ban. Középiskoláit

Csiksomlyón, a jegyzői tanfolyamot Pécsen végezte. Közigazgatási pályáját Versegen kezdte meg, majd a szabolcsmegyei Napkor község után Bagon

lett segédjegyző. 1919 december

30-án választották meg egyhangulag a község főjegyzőjévé. A világháború három évét, mint katona szolgálta le, résztvett az orosz és román frontarcokban. 1915 szeptember 7-én súlyosan megsebesült. Mint népfőlkelő hadnagy szerelt le 1918 október 30-án. A község fejlődésének mindenkor leglelkesebb támogatója s mint az iskolaszék világi elnöke, a Hangya igazgatósági tagja általános szeretetnek és közmegebecsülésnek örvend.

CSERHÁTI JÁNOS. A bagyi róm. kath. elemi iskola kántortanítója. Aszódon született 1899-ben.

Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Esztergomban végezte. 1917-ben vonult be katonának és mint a repülőosztag ön-

kéntes tizedese az olasz fronton teljesített katonai szolgálatot. 1919 februárjában szerelt le. 1922-től Bagon tanít, majd 1924-től kántortanító. A község kulturális intézményeiben komoly munkát fejt ki, az iskolán kívüli népművelésen szabad előadásokat és tanfolyamokat tart és a helyi műkedvelői előadások rendezője. A községben közvetlen modora miatt mindenkinek megbecsülését és szeretetét bírja.

VERSEG. A község sorsa az utolsó tíz esztendőben hasonlóan a megye többi községeihez, elsősorban az átmeneti idő rombolásait fakarította el és az utolsó évek gazdasági lehetőségeihez képest igyekezett a községfejlesztési törekvéseknek eleget tenni. Államsegéllyel négy tantermes belterületi iskola épült, két kilométeres szakaszon makadám burkolattal látják el a belterület utcáit. A hősök szobrát 1931 májusában fogják előreláthatólag felállítani.

ACSAY VILMOS, Verseg főjegyzője. Kecskeméten született 1865-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, a

jegyzői vizsgát 1891-ben Budapesten tette le. 1890 decemberétől előbb mint segédjegyző, majd 1892 júniusától mint főjegyző, mai napig Verse-

gen működik. 1914 augusztusában bevonult, azonban októberben, mint községének nélkülözhetetlen tényezőjét felmentették. Przemysli várából mint tartalékos hadnagy jött haza. Helyette három fia teljesített a különböző harctereken katonai szolgálatot. Acsay Vilmos alapította meg 1892. évben az önkéntes tűzoltó egyesületet, amelynek a versegi olvasó körrel, az OKH-val és több más intézefekkel együtt elnöke. Legfőbb törekvésének tartja, hogy a lakosság teherbíró képességét előmozdítsa. Polgártársai, Sárkány Ernő járási főszolgabíró elnöklete mellett, 1917-ben bensőséges ünnepség keretében tartották meg működésének 25 esztendőjének jubileumát.

TRUPP TIBOR Dr. Verseg és környéke körorvosa. Váckisujfalun született 1902-ben.

Középiskoláit a váci piaristák főgimnáziumában végezte el, majd a Pázmány Péter tudományegyetem orvostanhallgatója

lett. 1927 áprilisában avatták orvossá. A köteles kórházi gyakorló évét több budapesti klinikán töltötte el. 1927 júniusában hívták meg Verseg és Kartal községek körorvosi állására. Ekkor telepedett le Versegen, ahol is a polgárság bizalmától és szeretetétől

től támogatva fejt ki komoly orvosi működést.

HERMANN LAJOS. A versegi róm. kath. elemi népiskola igazgatótanítója. Pé-

csett született 1893-ban. Ugy középiskoláit, mint a tanítóképzőt szülővárosában végezte el, majd a baranyamegyei Sarlós községben kezdte meg működését. 1914 augusztusában bevontult és tízhónapi katonai szolgálattal után, mint önkéntes őrzető szerelt le. 1916 augusztusától előbb mint tanító, majd 1924-től mint igazgatótanító működik Versegen. Hermann Lajos a község kulturális ügyeiben tevékeny működést fejt ki, az iskolán kívüli népművelés előadója és tanfolyam vezetője, valamint a községi leventék főoktatója.

TREMMEL LAJOS kántortanító és levente főoktató, Iklad. Sopron-

ban született 1902-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Sopronban végezte el, majd 1925-ben Szárazd községben kezdte meg tanítói pályáját. Szárazdról 1927-ben Bátapátiba költözött, ahol 1929 februárjáig működött, majd ettől az időtől mint az ikladi evangélikus iskola kántortanítója neveli az ifjúságot. Agilis munkaszerető ember. Vezetője a gazdasági továbbképző iskolának, a népművelési bizottságnak gondnoka és levente főoktató. Az ikladi leventék eredményes szép működése kizárólag az ő agilitásának köszönhető. A községben általános bizalomnak és megbecsülésnek örvend.

Pomázi járás.

A tizenhét pestmegyei járás között elvitathatatlanul nemcsak a legnagyobb történelmi múlttal, hanem leggyönyörűbb fekvésével, lakosainak fejlett kulturájával vezető szerepet vívott ki magának.

A solymári r. kat. templom.

Azok a természeti jelenségek, amelyekkel a pomázi járás rendelkezik, már olyan előnyökhöz juttatták, amelyek predesztináltak a járást arra, hogy fejlődésével az első helyre jusson. Évszázadok óta a Duna mellett, mint azoknak az időknek valóban «országútja» elnyúló földeken az élet nagyvonala, a kereskedelmi élet fejlettebb lehetőségei mellett a lakosság haladását előse-

A «Demény Károly» üdülőtelep,
Szigetmonostor.

gítették. A célirányos munka erre a tradicionális multra támaszkodva kifelemelte azokat a lehetőségeket, amelyek érett gyümölcsként varázsolták elő azt a külső és belső formájában is kiváló berendezkedést, amely ma visszatükrözi a pomázi járás helyzetét.

Tekintsünk végig tehát a járás mai helyzetén és vizsgáljuk meg, hogy ezalatt a tíz év alatt a fejlődés terén milyen eredményeket mutatott fel. Csillaghegyen tisztviselőtelep, valamint az Árpád strandfürdő létesült, Szigetmonostoron a Gyermekvédő Liga üdülőtelepét, valamint az ide eső Horányban póstásjóléti üdülőt állítottak fel. Ezenkívül majd minden egyes ideális fekre-

rendezkedést be a fővárosi közönség felkeresésének kedvező előmozdítása érdekében. Visegrád, Dobogókő, Tahitótfalu, Leányfalu szebbnél-szebb kiránduló helyei a fővárosi közönségnek. Ezen községek illetve kirándulóhelyek az idegenforgalomra való berendezkedettségükönél fogva egyik fő jövedelmi forrásukat tehát az idegenektől kapják.

A járásnak a pilisi hegylánc felé húzódó része szintén gazdag természeti szépségekben, mindazonáltal hatalmas bányái révén az ugynevezett ipari negyeddé vált. Ezeken a helyeken tehát természetesen a lakosságnak szegényebb munkásrétegei laknak. A jóléti intézmények,

amelyek itt létesültek, azonban sikeresen birkóznak meg a gazdasági helyzet által is fokozott nyomorral.

Az iskolaügyek a járásban létesült számos elemi, gazdasági és többfajta szakiskolák révén kedvező képet mutatnak. Ugy a tanerők száma emelkedett, valamint az iskolák modernebb felszerelésük révén

Pomáz, Hősök szobra.

A budakalászi hősök emlékműve

megfelelőbb oktatói működést tudnak biztosítani. Itt kell megemlíteni úgy a népművelési, mint a testnevelési intézményekről, amelyek a pomázi járásban is számottevő eredményt értek el. A kulturális intézmények különben is fejlett és egészséges lehetőségek között működnek, amit nagyban elősegít a közel fekvő főváros hatása.

A pomázi járás, bár ma erősen érzi az általános gazdasági viszonyok okozta bajokat, feltétlenül rendelkezik azokkal az őserőkkel, amelyek évszázadokra visszanyúló kulturájából táplálkornak és kétségtelen, hogy ezen alapra épülő jövője csakis jobb és szebb lehet.

Zborói ZBORAY GÉZA dr., a pomázi járás főszolgabírója. Igazi típusa a régi magyar úrnak. Hiva-

talában példás pontosság és puritánság, a magánéletben csupa előzékenység, komoly ügyekben férfias szilárdság, a mindennapi élet jövés-menésében

a könnyed szellemes simulékonyság jellemzik. Budapesten született 1877-ben. Középiskoláit a II. ke-

rületi katolikus főgimnáziumban, szülővárosában, valamint Késmárkon végezte, ezután a magyaróvári gazdasági akadémiának volt a hallgatója, ahol 1898-ban gazd. akad. oklevelet nyert. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen államtudori oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját 1907-ben kezdte. rövidesen a vármegyeháza tb. aljegyző, majd 1912 áprilisában megválasztott szolgabíró lett. Állomáshelye Pomáz volt. A világháború után már mint tb. főszolgabíró működött, amikor is kiváló képességei-

nek jutalmaképpen a pomázi járás közönsége határtalan lelkesedéssel 1929 decemberében főszolgabírójának választotta meg. Zboray Géza dr. egész lélekkel tölti be hivatását. Járásának legkisebb pontja is egyformán közel áll hozzá s akár mint természetbuvár tud rajongani járásának pompásabbnál pompásabb vidékeiért, vagy más esetben minden áldozatra kész, hogy egyes szegényebb vidékek nincstelenjei számára segítséget szerezzen. A pomázi járás fejlődési lehetősége a leghathatósabb előmozdító az ő személyében talál, aki biztos, hogy be fogja váltani a beléhelyezett reménységeket. Járásának társadalmi és kulturális ügyeiben egyformán kiveszi részét s mint a legtöbb intézménynek elnöke vagy díszelnöke fölöttébb elismerésreméltó munkálkodást fejt ki.

Kaczvini KACZVINSZKY PÁL dr., szolgabíró, Pomáz. Nagybecskerekben született 1892-ben. Közép-

iskoláit Veszprémben és Besztercebányán végezte, majd államtudományi doktortust szerzett a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen.

Közigazgatási pályáját 1922-ben a megye központjában kezdte, ahonnan 1928 novemberében Kalocsára távozott, ahol mint szolgabíró folytatta működését. 1930 januárjában jött jelenlegi állomáshelyére Pomázra. Rövid néhány hónap alatt lelkes és komoly igyekezetével kiérdemelte a járási közönség teljes megbecsülését. A világháború kitörésekor mint tartalékos tüzérhadnagy bevonult. Rövidesen kikerült az orosz és az olasz frontra, ahol három és félévi frontszolgálat alatt

kiváló és hősi magatartásáért nagyezüst, kétszer a kisezüst, kétszer a bronz vitézségi érmekkel tüntették ki. Birtokosa a Károly csapatkeresztnek, 1918 októberében betegesen jött haza, majd a kommun alatt Keszthelyen tartózkodott, mely idő alatt ellenforradalmi szervezkedést folytatott. A vörösuralom bukása után mint a nemzeti hadsereg tisztje működött Lehár ezredes csoportjában, amely csoportnak főfeladata volt a zalamegyei vörös alakulatok leszerelése és elfogása. 1921 júliusában szerelt le.

POMÁZ. Az utolsó tíz esztendő alatt imponáló stílusban fejlődött a járási székhely. A sorozatos alkotások közül fel kell említeni az 1926-ban létesült négytantermes és egy nagytermes állami elemi iskolát, a Szent István telepen egytanerős állami iskola megszervezését, az 1927-ben épült orvos lakást, 1928-ban épült jegyzői lakást. 5 kilométeres szakaszon a járdákat aszfalttirozták. A hősök szobrát 1923-ban állították fel. Sikeresen hajtották végre az OFB mindkét akcióját is. A társadalmi és kulturális intézmények kiváló és eredményes működést fejtenek ki. Szembeötlően emelkedett ezalatt a tíz év alatt a lakosság száma. Ez a szaporodás meghaladja a húsz százalékot. A lélekszám ma 6100. Pomáz továbbfejlődése a kitünő községi irányítás mellett biztos úton halad előre.

PACZOLAY PÉTER református lelkész, Pomáz. A szolnokmegyei Csépa községben született 1887-ben. Középkolai tanulmányait Kecskeméten, a teológait Budapesten végezte. Pályáját 1912-ben mint hitoktató Fülöpszálláson kezdte. Innen 1912-ben költözött át Pomázra, ahol azóta is, mint a község református lelkésze gyakorolja áldásos, nemes hivatását. Paczolay

Péter legfőbb feladata volt egyházközségének ügyeit rendbehozni. 1926-ban 100 millió korona költséggel a templomot renováltatta, majd 1928-ban új lelkészlakot és plébániát építtetett. Közadakozásból a háború alatt elrekvirált harangokat újjal pótolta. A község kulturális életében jelentős szerepet visz s mint a legtöbb intézménynek vezető, avagy rendes tagja lelkes munkálkodásával a község polgárságának igaz szeretetét érdemelte ki. —

BAKOS BERTALAN dr. Pomáz főjegyzője. Miskolczon született

1889-ben. Középiskoláit Miskolcon és Budapesten végezte. A jogi doktorátust a Pázmány Péter tudományegyetemen szerezte meg. Továbbá Kassán elvégezte a közigazgatási tanfolyamot, ahol jegyzői

oklevelet nyert. Pályáját 1908-ban Solymáron kezdte, további állomáshelyei Pilisszántó, majd ismét Solymár. 1919-ben jött Pomázra, ahol egyhuzamban működik a járási székhelyen polgártársainak legteljesebb megértésétől kísérve. Bakos Bertalan dr. jelentős szerepet tölt be községének közművelődésében s mint a legtöbb intézménynek vezetője, eredményekben gazdag működést fejt ki. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, résztvevett a Lemberg körüli harcokban, amikor is 1915 májusában hadifogságba került 1918 márciusában sikerült hazaszöknie. Mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Hősi magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkereszttel és a kisczüst vitézségi éremmel tüntették ki. —

BÉKÁSMEGYER. Pest-Pilis-Solt Kiskunvármegye pomázi járásának

egyik legnagyobb, rohamosan fejlődő nagyközsége. Lakosainak lélekszáma ma már kb. 8600, amelyből mintegy 5400 magyar- és a többi német anyanyelvű. A község mai területe már a rómaiak idején is népes letelepülési hely volt, s Árpád-királyok korában épült s még ma is meglévő templomromok mutatják, hogy akkori lakosai már a kulturális fejlődés egy bizonyos fokán állottak. A magyarságnak hosszú évszázadok alatt idegenhódítók ellen folytatott harcaiban a község teljesen elnéptelenedett, úgy, hogy kb. 250–300 évvel ezelőtt német telepéseket telepítettek az akkori úgynevezett Korona-uralom területére, a mai Békásmegyercsre. 1891. évben a község tűzvész folytán, majdnem teljesen leégett. A község nagy fejlődését mutatja, hogy lakosainak száma az utolsó tíz év alatt, betelepülés által, majdnem négyszeresére emelkedett. A fejlődés a községhez tartozó Csillaghegy-Kissingtelepen indult meg és még ma is olyan mérvű, hogy öt éven belül eléri a tízezres lélekszámot. A község kulturális viszonyai is nagyban emelkedtek, amennyiben ma már két temploma, két iskolája, óvodája van. Ma már igen látogatott és kedvelt nyaraló- és kirándulóhely, amely a fővárostól 25 perc alatt (a BHÉV. Pálffy-térről 20 percenként közlekedő vonatokkal) érhető el. A község területén több strandfürdő, így a csillaghegyi «Árpád»-fürdő, az állomástól 1 perc, — a békásmegyeri «Attila»-strandfürdő, az állomástól 8 perc, — a «Római»-Dunastrandfürdő, amely hajóval is megközelíthető; dunai csónakázás, a strandokon zene és tánc nyújtanak a nyaraló és kiránduló közönségnek kellemes szórakozást. Megemlítésre méltó még az ujjpesti Egyesült Izzólámpa rt.-nak a Duna

partján (Kossuth Lajos-üdülőpart) épült s 5000 személyt befogadó képességű a gyár tisztviselői és munkásai részére létesített strandfürdő. A község fejlődésére mutat az is, hogy 1930 év folyamán 5000 folyóméter hosszban asphalt-járdaburkolatot, s 3 kilométer hosszúságú makadám kocsitutat létesített. A községben két póstahivatal és távirada van távbeszélő-hálózattal s egész területén nagy részben már bevezetett, részben bevezetés alatt álló villanyvilágítással bir, amelyhez az áramot a «Budavidéki Villamossági r.-t.» (Szentendre) szolgáltatja. 1929. évben emelt a község 100 hősi halottjának emlékművet és létesítette a «Hősök liget»-ét.

HEISSENBERGER RICHÁRD, római katolikus plébános, Békásmegyer. Németujváron született 1889-ben. Középiskoláit Szentgottárdon és Nagyszombatban, teológiai tanulmányait pedig Esztergomban végezte. 1912-ben szentelték pappá. Mint káplán ugyanekkor Nagymaroson kezdte hivatását, innen 1914-ben Budaörsre került, ahol 1923-tól mint adminisztrátor működött. 1925-ben lett plébános Leányváron, majd 1929-től a mai napig Békásmegyeren. Községének ugy egyházi, mint világi ügyeiben példátlanul lelkes és nagyvonalu működést fejt ki s mint a legtöbb intézménynek ügybuzgó előmozdítója, nemcsak hűveinek, de Békásmegyer egyetemess polgárságának osztatlan bizalmát és szeretetét bírja. A világháboru utolsó két esztendejében, mint táborilelkész működött. Előbb a bukovinai, majd a francia fronton. A vörösuralom alatt nemzeti magatartása miatt elfogták és a Markó-utcai fogház-

ban mint ellenforradalmárt őrizték.

BÖTTKÖS BALINT, Békásmegyer főjegyzője. Tahitótfalun született 1890-ben. Középiskoláinak elvégzése után a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját Tahitótfalun kezdte. 1911-ben jött Békásmegyerre, ahol mint al-, majd adóügyi jegyző-

ként működött. 1927-től kezdve mint egyhangulag megválasztott főjegyző áll a község élén s tapasztalatokban gazdag és eredményes működését polgártársai bizalmukkal és szeretetükkel viszonyozzák. Az ő nevéhez fűződik a csillaghegyi áll. elemi iskola felépítése, a hősök emléksobrának felállítása és Csillaghegy-Kissingtelepen létesített 5000 fméter asphalt gyalogjárda, valamint 3 km. makadám-ut kiépítése. A legtöbb társadalmi egyesületnek és intézménynek vezetője és azok fejlődésének legnagyobb előmozdítója. A világháboru kitörésekor katonai szolgálatra vonult be s rövidesen kikerült az orosz frontra, majd résztvett az olasz és román hadműveletekben is. Kiváló és hősi magatartásáért a Signum Laudissal, három alkalommal a bronz vitézségi éremmel, a német vaskezeszettel és a Károly-csapatkereszttel tüntették ki. Mint tüzérfőhadnagy szerelt le 1919-ben.

NAGY KÁROLY, állami elemi iskolai igazgató, Békásmegyer. Ungváron született 1887-ben. Alsó középiskoláinak és a tanítóképzőnek elvégzése után az ungmegyei Pálóczi községben kezdte meg pályáját 1908-ban. Itt működött 1913-ig, amikor is Feketemezőre került, ahol nyolc évig folytatta oktatói hivatását. 1921-től 1924-ig Soly-

máron tanított, majd 1924 januárjában a békásmegyeri állami elemi iskolához került, ahol mint igazgató a mai napig is kiváló eredményeket felmutató oktatói működést fejt ki. Hivatása mellett jelentékeny szerepet visz a község kulturális életében s mint a népművelési bizottság tagja, valamint a keresztény szocialista társaság és a csillaghegyi polgári kör titkára általános megbecsülésnek örvend.

KERTÉSZ BARNABÁS dr., községi orvos, Békásmegyer. Szilágy-

bagós községben született 1894-ben. Középiskoláit Keskeméten, egyetemi tanulmányait Kolozsváron és Budapesten végezte, amely utóbbi helyen 1921-ben orvossá avatták. A kötelező kórházi gyakorló év

leszolgálása után előbb egy budapesti szanatóriumban működött, majd 1923-tól Békásmegyeren orvos. Ezen legutolsó állomáshelyén előbb mint magánorvos, majd mint községi orvos fejt ki áldásos működését. A község társadalmi életében komoly szerepet tölt be, a legtöbb intézménynek választmányi és rendes tagja. Kiváló orvosi tudását polgártársai teljes bizalmukkal honorálják. A világháború utolsó két évét a román és orosz fronton töltötte.

DIENES GYULA, nyugalmazott műszaki tanácsos, Békásmegyer.

Mezőkövesden született 1880-ban. Középiskoláit Egerben végezte, majd ugyancsak ott kezdte pályáját 1902-ben. Egerben működött 1907-ig, amikor is Budapestre helyezték át s itt husz évet meg-

haladó működése után 1928-ban nyugalomba vonult. Békásmegyeren 1916-ban telepedett le, azóta itt él. A község rendezésénél, utak és parcellázások kijelölésénél rendkívül nagy szerepet játszott. A község társadalmi és kulturális életében, különösen az utolsó években példátlanul lelkes és közhasznú munkát fejtett ki. Számos intézménynek és egyesületnek tagja. Dienes Gyula nagy szaktudásánál és kivételes szorgalmánál fogva mindenkor becsült tagja volt községének s mint képviselőtestületi tag, annak fejlődésében figyelemreméltó eredményeket felmutató működésével vett részt.

makoshetyei **HETVEY GÉZA**, építészmérnök, Békásmegyer. Bala-

tonkeresztúron születet 1878-ban Középiskoláit részben itthon, részben külföldön végezte. Pályáját 1894-ben Budapesten kezdte, majd további állomáshelyei a west-

fáliai Reklinghausen, Posen, Wiesbaden, Berlin, Breslau és Hamburg voltak, amely helyeken állandóan továbbképezte magát. 1913-ban visszatért Temesvárra, ahol mint önálló műépítész 1919-ig működött, az 1919 évtől fogva Békásmegyeren letelepedve nagyvonalú és a község fejlesztésére nagy kihatással bíró munkát végez. Mérnöki hivatása mellett a község társadalmi életében tevékenyen működik közre. Békásmegyer és Budakalász községek megválasztott építési szakértője. A budapesti Kálvin-tér rendezése, valamint a békásmegyeri iskola tervpályázatának sikeres megoldásáért I. díjat nyert. Szeretettel méltó egyéniségénél fogva a község polgársága ösziute bizalmával tünteti ki.

mezericzi MEZRICZKY ELEK, nyugalmazott pénzügyi főtanácsos, Csillaghegy. Kővágóörsön született

1851-ben. Édesatyja ügyvéd és földhirtokos volt; egyik alapító- és választmányi tagja a «Vakokat Gyámolító Országos Egyesület»-nek. Középiskolai tanulmányait Sopronban végezte, majd a pápai főiskolán és a budapesti egyetemen jogot hallgatott. Pályáját Kassán a kataszteri igazgatóságnál kezdte 1878-ban. Innen 1893-ban a pénzügyminisztériumba került, 1919. január 1-én mint pénzügyi főtanácsos nyugalomba vonult. Mezericzy Elek, aki már közben (1896-ban) Csillaghegyen telepedett le a község társadalmi életében kimagaslóan nagy szerepet tölt be. Elnöke a járási zárszámadási, a képviselői választók összeirási és a megycbizottsági tagválasztási bizottságoknak, ugyszintén a csillaghegyi állami népiskola gondnokságának. Mint a csillaghegyi és békásmegyeri egységes párt elnöke a politikai életre is nagy befolyást gyakorol. Általában úgy egyházi, mint társadalmi téren ha tenni kell valamit, akkor Mezericzy Elek minden megmozdulásnak főmozgatója. Eredménydús közéleti működéséért a Ferenc József rend lovagkeresztjét kapta. Humánus gondolkozását örökíti meg egyébként az a kétszázpengős alapítvány, amelyet abból az alkalomból létesített, hogy három évenként a kamatokból a legkiválóbb tanító, vagy tanítónő jutalmaztassék.

MARTINY LÁSZLÓ dr. ügyvéd, Csillaghegy. Budapesten született 1892-ben. Középiskoláit, valamint egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte. Pályáját mint jogász a

kereskedelmi minisztériumban kezdte. Közben a világháború kitörésekor mint önkéntes bevonult, résztvett a szerb és olasz frontküzdelmekben, mely utóbbin a második isonzoí csatában és a tirolai offenzívában is ott volt. Súlyos fejlődést szenvedett, amely után frontszolgálatot nem teljesíthetett. Kiváló hősi magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztrel, a Signum Laudissal, a Károly csapatkereszt és sebesülési éremmel tüntették ki. 1918 novemberében mint főhadnagy leszerelt. A világháború után visszatért a minisztériumba, ahol azonban 1920-ban nyugdíjazták. Miután 1921-ben ügyvédi diplomáját megszerezte, Budapesten önálló irodát nyitott. A csillaghegyi társadalmi életben komoly szerepet tölt be. Egyszerű és közvetlen modora miatt nagyszámú barátainak és tisztelőinek bizalma veszi körül. Elnöke a MOVE csillaghegyi futbalklubnak és több más társadalmi intézménynek igazgatósági és választmányi tagja.

AUFFENBERG JÁNOS felső kereskedelmi iskolai igazgató, Csillaghegy. Budapesten született 1876-ban. Végzett tanulmányai alapján a budapesti és berlini tudományegyetemen nyert tanári képesítést. Pályáját 1900-ban kezdte,

mint felsőkereskedelmi iskolai tanár, majd 1930-ban igazgatóvá nevezték ki. Nagy tudásával és szeretetreméltó egyszerűségével a csillaghegyi úri társadalomnak egyik legmegbecsültebb tagja. Elnöke a Polgári Körnek, amelynek felvirágoztatása, nagy sikereket felmutató működése főleg az ő érdeme. A kör keretén belül egy lelkes műkedvelői gárda és zenekar fejt ki elismer-

lői gárda és zenekar fejt ki elismeréseméltó példás munkát. A községi képviselőtestület tagja és széles körűtekintésével ezen a téren is hasznos munkát végez.

CSISZÉR JÓZSEF elemi iskolai igazgató, Csillaghegy. Csiksomlyón

született 1874-ben. Alsó középiskoláinak és a tanítóképzőnek elvégzése után a bácsmegeyi Bajsa községben kezdte tanítói pályáját. Innen Nagyparkátára, majd

Foktőre és 1901-ben az aradmegeyi Borossebes községbe került, amely utóbbi helyen 1917-ig működött. 1905–1906 évben Aradon iparostanonciskolai rajztanítói képesítést szerzett, melyet Veszprémben a cipészipari szakrajz elsajátításával bővített. Innen Ujmikolára került, majd 1919-ben mint menekült Veszprémben, előbb a r. kat. el. fiúiskolának, később az Angolkisasszonyok Sancta Maria intézetében a tanítóképző és polgári leányiskolában mint rajz- és tornatanító, a város községi iparostanonc iskolájánál pedig mint szabadkézi és cipészeti szakrajz-tanító folytatta tanítói pályáját, ahonnan Szentendrére, majd 1925-ben mai állomáshelyére, Csillaghegyre jött. Itt már mint igazgató gyakorolja áldásos oktatói hivatását. Csizsér József kiváló pedagógiai képességei mellett mély emberszeretetével tipusa az ideális nevelőnek, akit a csillaghegyi társadalom ragaszkodó szeretetével és megbecsülésével övez. A kultuszminisztérium példás működéséért egy ízben száz korona működési pótlékban részesítette. A világháború alatt Mikelaka községhez besorozva a katonai élelmezés részére mindkét fél megelégedésére rekvirált.

BUDAKALÁSZ. A lezajlott tíz esztendő számottevő fejlődésről tanuskodik. Egy pillantás a község lakóinak számára, rávilágít Budakalász húszszázalékos lélekszaporulatára. Sikeresen hajtották végre az OFB akciót, amelynek során százharminc katasztrális holdat osztottak ki a földigénylők között. Impozáns, méreteiben megkapó és művészi elgondolásában is kiváló alkotás a hősök szobra, amelyet Sztankó Gyula szobrászművész készített. A község kulturális élete számos új intézmény alakulása folytán öröndetesesen vitte előbbre Budakalászt a fejlődés útján. 1929-ben kultúrház céljait szolgáló népház és ovoda épült, létesült továbbá egy tűzoltó szertár, hídmerleg állítatott fel, 1926-ban törvényhatósági műút és ugyanezen évben épült továbbá egy kisebb méretű híd, végül harminc hold területen erdőszítés és fásítás történt. A község 1923-ban kapott villanyvilágítást; ez utóbbi 10 éven belül létesült a két posztógyár (Klinger rt. és Kosmos rt.).

MARGARITOVICS KORNEL görögkeleti plébános, Budakalász. Szentendrén született 1886-ban. Kö-

zépiskoláit és teológiai tanulmányait Karlócán végezte. Pappá szentelése után 1911-ben a baranyamegyei Siklóson adminisztrátor, majd 1913-ban Szász-

halombatta megválasztott rendes plébánosa. 1925-ben jött mai állomáshelyére Budakalászsra, ahol azóta is egyházközségének ügyeit intézi. Margaritovics lelkes és komoly szerepet visz Budakalász társadalmi életében s úgy az iskolán kívüli népművelésen, mint a többi intézményeknél figyelemreméltó

eredményeket felmutató működést fejt ki. Az Urbéres Közbirtokosság-
nak elnöke. A világháború alatt az
oros fronton mint tábori lelkész
teljesített katonai szolgálatot 1917
szeptemberéig, amikor is mint rok-
kantat felmentették. Hősi magatar-
tásáért a Ferenc József rend lovag-
keresztjét a hadiékítményekkel és
kardokkal, a másodosztályú papi
érdemkeresztet, valamint a másod-
osztályú Vöröskereszt érmet és a
Károly csapatkeresztet kapta.

ZAPOTOCZKY JENŐ, Budaka-
lász főjegyzője. A zempléni megyei
Nátafalva községben született 1889-
ben. Középiskoláit

Löcsén, Eperjesen és
Ungváron, a jegyzői
tanfolyamot pedig
Kassán végezte, mely
utóbbin 1912-ben
jegyzői oklevelet
nyert. Pályáját 1909-
ben Magyarországon
kezdte, majd 1912-

ben az ungmegyei Szobráncfürdőre
került. 1916 júliusában Felsővízköz
község főjegyzőjének választotta
meg. 1919 szeptemberében a bel-
ügyminisztériumba rendelték be
szolgálatát, majd egy esztendő-
vel később a vármegye házára ke-
rült az alispáni hivatalba, ahonnan
néhány hónap múlva Foktőre ment
helyettes főjegyzőnek. 1921 január-
jában ment utolsó állomáshelyére
Budakalászra, ahol mint egyhangu-
lag megválasztott főjegyző a mai
napig is működik. Zapotoczky Jenő
kiváló szervező képességével és tet-
erős munkakészségével nemcsak a
hivatali ügyekben, de a község kul-
turális és társadalmi életében is
számtalán szerepet tölt be. Leg-
több intézménynek elnöke s mint
ilyen azoknak legfőbb előmozdít-
ója. A nemzeti munkavédelem szer-
vezése körüli tevékenységéért dí-
csérő elismerésben részesült a B.

U. által. Főjegyzőségének idejében
kapott a község villanyvilágítást;
állították fel a hatalmas, bronzból
alkotott Hősök emléksobrát, épült
a község főterén az új híd, sport-
pálya, új ovoda, Népház; felállítat-
ták a községi hídmérleg; több
egyesület megalakítása, munkavéde-
lem megszervezése, a dunaparti ide-
genforgalom fellendülése, 2 gyárte-
lep kitelepítése szintén személyével
és utánjárásával kapcsolatosak.

SZILASSY GYÖRGY, a buda-
kalászi Hitelszövetkezet ügyvezető
igazgatója. Felsőstubnyán született

1874-ben. Középisko-
láit Pozsonyban és
Nagyváradon végezte.
Pályáját 1892-ben Bi-
har vármegyéjénél
kezdte, majd 1900-tól
a Kassa-oderbergi
vasutársaság buda-
pesti vezérigazgató-
ságánál működött.

Ugyanekkor telepedett le Budaka-
lászra, ahol azóta is a község tár-
sadalmi életének egyik számottevő
és közmegegyezésnek örvendő
tagja. Mint felügyelő 1922-ben vég-
kielégített. A budakalászi Ka-
szinó és Dalkör, valamint több más
egyesület elnöke. A Hitelszövetke-
zetnek, amely fejlődését főleg neki
köszönheti, ügyvezető igazgatója.
A világháború alatt Budakalász, Bé-
kásmegegye, Üröm és Pilisborosjenő
közélelmezését intézte. Oláh meg-
szállás alatt mint teljhatalmu meg-
bízott mentesítette Budakalászt és
környékét a jogosulatlan rekvirála-
soktól. Erdemeinek elismerésül az
OKH díszoklevéllel tüntette ki.

ÜRÖM. Lakosságának mintegy
negyven százaléka Budapesten és
a környéken dolgozik, a hatvan szá-
zaléka östermelő. A községben ered-
ményes fásítást hajtottak végre, szá-
mos gyümölcsfát ültettek el. 1924-
ben leplezték le a hősök szobrát.

Az ürömi társadalmi és kulturális intézmények komoly és eredményes működést fejtenek ki.

BRAUN GYULA, római katolikus esperes-plébános, Üröm. A tolnamegyei Nagyvejte községben született 1879-ben. Gimnáziumi és teológiai tanulmányait Székesfehérvárott végezte, majd 1902-ben pappá szentelték. Pályáját a fejérmegyei Sárkeresztúron kezdte, majd további állomáshelyei Dunabogdány és Budafok. 1910 óta Üröm plébánosa, majd 1929-ben kerületi esperessé nevezték ki. Nagy tudásával és mély emberszeretetével kiváló helyet tölt be Üröm község társadalmi életében. Számos intézménynek vezetője és lelkes felkarolója. Egyházközségének ügyeit híven intézi, a háborúban elrekvírált harangokat pótolta. 1929-ben restauráltatta a templomot és a hitélet elmélyítése érdekében számos katolikus kultúr egyesületet létesített. Hívei kitartó és szeretetteljes megbecsüléssel veszik körül. Mint kerületi esperes figyelemmel kíséri egyházközségeinek fejlődését.

Vitéz SZATHMÁRY ANTAL, Üröm főjegyzője. Visegrádon született 1887-ben. Középiskoláit Esztergomban a bencéseknel és a budapesti II. kerületi felső kereskedelmi iskolában végezte. Ugyancsak Budapesten 1912-ben jegyzői oklevelet nyert. Pályáját Visegrádon kezdte, majd további állomásai Solymár, Pesthidegkut és Budakalász. 1920 decemberében választották Üröm főjegyzőjévé. Tevékeny szerepet tölt be a község kulturális és társadalmi intézményeinél. A legtöbbször elnöke, valamint az ürömi Polgári Körnek és a Munkás Otthonnak díszelnöke. A világháború kitörésekor rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1915 júniusában hadifogságba került. 1920-ban Vladivosztkon keresztül tér haza.

Az elsőosztályú ezüst vitézségi érem birtokosa. A kormányzó vitéz avatta.

SCHIESZL HENRIK, volt országgyűlési képviselő, takarékpénztári igazgató, Üröm. Ürömon született 1864-ben. Földbirtokos szülők gyermeke lévén, iskoláinak elvégzése után a családi birtokon foglalatoskodott, miközben a mészáros ipart kitanulta. 1886-ban Ürömon önállósította magát. Ma 150 holdon gazdálkodik és az Üröm és Vidéke takarékpénztárnak a vezérigazgatója. Nemzeti magatartása miatt a kommunisták két alkalommal is elfogták, ellenforradalmi szervezkedéssel gyanúsítván. Az első nemzetgyűlésben a pomázi kerületet képviselte kereszténypárti programmal. Schieszl Henrik az ürömi katolikus egyház világi főtanácsosa, a lövészegylet elnöke és számos más intézménynek közreműködő tagja. Tizenöt éven keresztül a megye törvényhatósági bizottsági tagja volt. Polgártársai kitűnítő lelkes szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

SOLYMÁR. A község lakossága kilencvenkilenc százalékban római katolikus vallású és német anyanyelvű. Az utolsó tíz év alatt most épül Solymáron a negyedik ovoda. Az OFB által 34-en jutottak házhelyhez. Létesült ezen idő alatt egy levante otthon és polgári kör, valamint 1921-ben önálló községi orvosi állás szerveztetett. 1924-ben leplezték le a hősök szobrát, ez évben létesült a hősök ligete. 1927-ben vezették be a villanyvilágítást. A község további fejlődése biztosítva van.

HUFNAGEL FERENC római katolikus plébános, Solymár. A fejérmegyei Vértesacsán született 1885-ben. Középiskoláit Székesfehérvárott a cisterciáknál, a teológiát ugyanott végezte. Pappá 1908-

ban néhai Prohászka Ottokár püspök szentelte. Pályáját Etyeken kezdte, majd további állomásai Csepel, Erd, ismét Csepel és Budakeszi. 1917 augusztusában lett Solymár plébánosa. Főfeladatának tartja, hogy a hívek lelki és kultúrúvóját emelje. E célból minden olyan mozgalomnak híve és felkarolója, amely azt célozza, hogy a lakosság szellemi fejlődését elősegítse. Az utolsó tíz év legnagyobb fontosságú egyházi eseménye a pápai nunciának, Orsenigo Caesarenek 1922-ben, ezt megelőzőleg dr. Prohászka, 1930-ban pedig Shvoy püspök látogatása volt. 1928-ban a hívek 18.000 pengő költséggel a templomot renováltatták. Hufnagel Ferencet példás egyszerűsége és közvetlen nemes jósága miatt a hívek ragaszkodó szeretetükkel tüntetik ki.

KORENCHY LAJOS Solymár főjegyzője. Udvardon született

1883-ban. Középsiskoláinak elvégzése és a jegyzői oklevélnek megszerzése után 1903-ban szülőhelyén kezdte meg közigazgatási pályáját. Innen került Solymárra 1904-ben mint gyakornok, később aljegyző, majd 1913 elején mint önálló jegyző Pilisborosjenőre, Ürömpre és végül 1920 elején ismét Solymárra, mely időtől fogva, mint a község egyhangulag megválasztott főjegyzője itt működik. Ismerve községének minden ügyes-bajos dolgát eredményes munkát végzett Solymár fejlesztése tekintetében. Számos intézménynek létesítésében és azok felvirágoztatásában működött közre. Elnöke a legtöbb egyesületnek. Polgártársai különös szeretettel és bizalommal viseltetnek iránta. A világháború

alatt, mivel közérdekből felmentették, katonai szolgálatot nem teljesített.

GRÄFL JÁNOS, állami elemi iskolai igazgató, Solymár. Pesthidegkúton született 1886-ban. Tanítói oklevelének

megszerzése után Solymáron kezdte pályáját 1906-ban, ahol a mai napig is gyakorolja oktatói hivatását. A háború után igazgatóvá nevezték ki. Kiváló képességeivel, a gyermekek iránt érzett megértő szeretetével nagyszerű pedagógiai munkát végez. Sokoldalúságánál fogva az iskolai ügyek mellett élénk szerepet visz a község többi kultúr-intézményeiben is. A népművelés gondnoka, a solymári ifjúsági és levante egyesületnek tiszteletbeli elnöke, valamint a testnevelési bizottságnak tagja. A világháborúban mint póttartalékos frontszolgálatot teljesített hadifogságba jutásáig.

PILISCSABA. A tízéves fejlődés alatt számos kulturális intézmény alakult, amelyek nagymértékben hozzájárultak Piliscsaba mai helyzetének kialakulásához. A községi be rendezkedések terén számottevő a villanyvilágítás bevezetése, az önálló posta létesítése, az állami útnak négy kilométeres szakaszon való kiépítése, az OFB. akció sikeres végrehajtása, valamint 1921-ben létesített hősök szobra. Bár a lélekszám ezen tíz év alatt nem emelkedett, annak ellenére a természetes szaporodás terén is megnyugtató a helyzet. Piliscsabához tartozik közigazgatásilag Klotildliget kisközség amely az 1899. évben József kir. főherceg öfenségének 287 méternyire a tenger színe fölött, mint Klotild nyaraló-telep, épült. — Gyönyörű makadám utjai, hegyol-

dalti és fenyőerdős árnyékos kies fekvése ma az ország legszebb magaslati helységét képezi. Mintegy 150 szebbnél-szebb nyaraló szépségét és egészséges fekvését díszíti. Ugyyszólván ennek a telepnek megnyitási idejétől az első teleptől az utolsóig adminisztrálta Schiffler Lipót, Piliscsaba főjegyzője e községet is, és így az ő nevéhez fűződik annak nemesak kulturális, hanem a mai rendezett fejlődése. Itt és ezért kifejtett kiváló érdemeiért adományozta neki József főherceg a telep egyik legszebb és az utolsó megmaradt villatelkét.

SCHIFFLER LIPÓT Piliscsaba főjegyzője. Budapesten született

1876-ban. Középiskoláit és a közigazgatási tanfolyamot szülővárosában végezte, utóbbin 1900-ban jegyzői oklevelet nyert. 1903-ban letette az államszámveteltani

vizsgát. Pályáját Budaörsön kezdte 1896-ban mint jegyzői gyakornok innen 1900-ban Budakeszire került, majd további állomáshelyei Timnye és Galgamácsa. 1901 júniusában jött Piliscsabára, ahol a mai napig is, mint egyhangulag megválasztott főjegyző intézi a község ügyeit. Schiffler Lipót közigazgatási működése mellett súlyt helyez a társadalmi és kulturális intézmények eredményes működésére, s mint a legtöbb intézménynek vezetője, háromévtizedes munkálkodásával polgártársainak és felsőbb hatóságainak egyaránt kiérdemelte bizalmát és szeretetét. A világháború alatt a községi orvossal együtt 150 ágyas hadikórházat létesített, illetve rendezett be. Itt kifejtett kiváló érdemeiért József főherceg telket adományozott. A várnagye elismerő oklevelet és háborus díszoklevelet adott számára.

LATTYÁK NÁNDOR, római kat. plébános, Piliscsaba. Az árvamegyei Kizsnye községben született 1872-ben. Középiskoláit Trecenán, Gyöngyösön és Rimaszombathban, a teológiát Székesfehérvárott végezte. Pályáját mint káplán 1895-ben Erceiben kezdte, majd 1903-tól a mai napig mint Piliscsaba plébánosa fejt ki áldásos működést. Fő hivatásának tartja, hogy egyházközségének ügyeit a fejlődés útján előbbre vigye. A régi templomot renováltatta, a háború alatt elreklivált harangokat a hívek közadakozásából újakkal pótolta. A hitélet terén számos egyházi intézménylétesítésével ért el nagy eredményeket. Piliscsaba község társadalmi életére is széles tudásával nagy hatást gyakorol. Híveinek osztatlan szeretetét és mélységes ragaszkodását bírja. Az egyház ügyeit egyedül intézi.

KULLMANN GÉZA nyugalmazott Máv. felügyelő, Klotildliget

községi bírja. Aranyosmaróton született 1857-ben. Középiskoláit Esztergomban, Kaposvárott és Pápán végezte. Budapesten a tudományegyetem jog- és állam-

tudományi karán jogvégzettséget szerzett. Államvizsgálatot tett. Pályáját egvéves önkéntes minőségben lerótt katonai szolgálat után 1870-ben a pozsonyi pénzügyigazgatóságnál kezdte, majd innen a nyitrai pézügyigazgatósághoz mint szervező tisztviselő helyeztetett át. 1889-ben a kereskedelmi minisztériumban mint számvetőségi ellenőr neveztetett ki. 1898-ban került a Máv.-hoz mint fogalmazó, ahol 1917-ben felügyelői rangban saját kérelmére nyugdíjazták. Kullmann Géza Klotildliget első törvénybírá-

ja, és 1930 február 1-től községi bírója. Élénk szerepet visz a kis község társadalmi és kulturális életében és különösen mint a levante egyesület elnöke szerzett kiváló érdemeket. A világháború alatt mint vasuti főtisztviselő a nyugati pályaudvaron szervezett őrségnél mint őrparancsnok teljesített szolgálatot. A Millenáris kiállítás alkalmából végzett kiváló munkájának elismerésül az arany érdemkeresztrel és egyéb elismerő oklevelekkel tüntették ki. A pilisecsbai és klotildligeti r. k. egyházközség világi elnöke.

PILISVÖRÖSVÁR. Az utolsó tíz év alatt a község lélekszáma hatalmas mértékben gyarapodott. Amíg 1920-ban 6800 lelket számlált Pilisvörösvár, addig 1930-ban 7600 alakosság száma. Ezen tíz év alatt 288 ház épült a községben. Pilisvörösváron épült továbbá a községi orvosi lakás, ovóda, másfélkilométeres szakaszon állami út, öt kilométeres szakaszon községi út, valamint hullaház ravatalozóval, 1921-ben leplezték le a hősök szobrát, jelenleg pedig épülőben van egy hatalmas tizenegytantermes állami iskola. A község kulturális intézményei kiváló és eredményekben gazdag működést fejtenek ki. Pilisvörösvár biztos uton halad tovább a fejlődés terén.

SZENTIVÁNYI RÓBERT dr., egyetemi magántanár, római katolikus adminisztrátor, Pilisvörösvár. Budapesten született 1880-ban. Középiskolai tanulmányait Esztergomban fejezte be, a bölcsélet- és hittudományt Bécsben és Rómában végezte. 1905-ben szentelték pappá. Pályáját 1906-ban mint Káplán Kolozsvárott kezdte, innen került 1909-ben Gyulafehérvárra teol. tanárnak és a Batthyány-könyvtár igazgatójának, majd 1925-ben Balatonboglárra. 1929. szeptembere óta Pilisvörösváron folytatja hivatása gya-

korlását. A világháborúban önkéntes katonai lelkész volt és hadikórházakban működött. Hit- és bölcsellettudor, a szegedi egyetemen «a középkori latin könyvirás» magántanára, a Szent István Akadémia tagja.

NEISZ FERENC Pilisvörösvár főjegyzője. Vácott született 1882-ben. Középiskoláinak elvégzése után 1905-ben jegyzői oklevelet nyert Nagybecskerekben. Pályáját Püspökszenterzsébeten kezdte, további állomáshelyei Pomáz és Csobánka. 1917-ben jött Pilisvörösvárra, ahol mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig is működik. Mint a társadalmi és kulturális intézmények vezetője, legfőbb feladatának tartja, hogy a pilisvörösvári munkásosztálynak anyagi helyzetén segítsen. A karitatív intézmények valóban megfelelnek hivatásuknak és ez főleg Neisz Ferenc érdeme. A világháború alatt katonai szolgálatot nem teljesített, mert mint a községi hivatalos rendelkezések végrehajtóját közérdekből felmentették. Polgártársai szeretettel és bizalommal tüntetik ki példás egyszerűségéért és közhasznú működéséért.

RÉTHY ZOLTÁN dr., járási tb. tisztiorvos, Pilisvörösvár községi orvosa. Kolozsvárott született 1895-ben. Középiskoláit, valamint egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte. A kötelees kórházi gyakorló évet részben a kolozsvári belgyógyászati klinikán, részben a budapesti Szent László és Szent István kórházban töltötte ki. 1921-ben telepedett le Pilisvörösvárott, ahol rövidesen községi orvossá választották. Azóta itt működik, s mint az Országos Stefánia Szövetség helyi védőintézetének vezetője alapos tudásával polgártársainak teljes megbecsülését érdemelte ki. A világháború kitörésekor bevonult, rö-

videsen kikerült az orosz frontra, ahol a zbrucei harcokban résztvett. Kitüntetései a Vöröskereszt érdemérem, az ezüst vitézségi érem és a Károly csapatkereszt.

DEMETER KONRÁD, polgári iskolai igazgató, Pilisövösvar. A

nyitrai megyei Lippótvár közégben született 1887-ben. A polg. iskola öt osztályát Galgócon a tanítóképzőt Pápán, a polgári iskolai tanárképzőt Budapesten végezte. Pályáját 1909-ben Orosházán kezdte. További állomáshelyei Ruttká, Békéscsaba, Székesfehérvár és Pécel. 1928-ban jött Pilisvörösvárra, ahol mint a polgári iskola igazgatója a mai napig is kiváló és eredményes működést fejt ki. Mint a Levente egyesület, a helyi Lövészegylet alelnöke, a népművelési bizottság tagja és több más kulturális intézmény közreműködője, jelentős szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. A világháború kitörésekor bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, 1915 márciusában Przemysl elestekor fogságba került. 1919 februárjában szabadult a fogságból és rendkívül küzdelmes viszontagságok után jött haza.

SCHÖN MÁTYÁS építőmester, Pilisvörösvár. 1896-ban született Pi-

lisvörösváron. Középiskoláit, valamint a felső építőipariskolát Budapesten végezte. Pályáját 1918-ban dr. Sasváry Géza budapesti mérnök-építőmesternél kezdte. 1921-től 1925-ig Egerben működött, majd ekkor mint önálló építőmester Pilisvörösvárról telepe-

deft le. A község társadalmi és kulturális ügyeiben jelentős szerepet tölt be, az Ipartestület és Iparoskör elnöke és több más intézmény választmányi, illetve rendes tagja. A világháború alatt 1915-től 1918. novemberéig katonai szolgálatot teljesített. Résztvett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Kitüntetései a bronz vitézségi érem kétszer, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. Polgártársai a jótékony akciókban kifejtett áldozatkész működéséért szeretetükkel és megbecsülésükkel halmozzák el.

BODNÁR BÉLA, körállatorvos, Pilisvörösvár. Az abaujtonamegyei

Bodolló községben született 1904-ben. Középiskoláit Kassán, Miskolcon és Sátoraljaujhelyen végezte, érettségét Budapesten tett. Ugyancsak itt végezte az állatorvosi főiskolát. 1929-től Pilisvörösváron mint körállatorvos működik. Lelkes és ambiciózus ember, aki fiatalsága ellenére élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. A legtöbb intézménynek és egyesületnek közreműködő tagja. Az Országos Állatorvosi Egyesületben is, amelynek rendes tagja, tevékeny szerepet visz. Polgártársai bizalommal és szeretettel karolják fel. Kiváló tudással intézi a környék állategészségügyeit.

RÉTHY GÉZA állami elemi iskolai igazgató, Pilisvörösvár. Budapesten született 1885-ben. A tanítóképzőt Léván végezte. Pályáját 1906-ban Budapesten kezdte, mint helyettes tanító. 1907-től 1919-ig a világháború megszakításával a mosonmegyei Lébény községben tanított. Innen jött Pilisvörösvárra, ahol mint az állami elemi iskola igazgatója példás oktatói működést

fejt ki. A község társadalmi és kulturális életében sokoldalú képességeinél fogva kiváló szerepet tölt be. Puritán egyszerűségéért, nemes gondolkozásáért polgártársai igaz szeretettel veszik körül. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1914 novemberében fogságba került. A Nercsinszky fogoly-táborban az analfabétákat tanította. 1918. júniusában jött haza, majd novemberben leszerelt.

CSEMŐ SÁNDOR róm. kat. plébános, Pilisborosjenő. A honfoglalás

gyei Pereszlényben született 1879-ben. Középiskoláit Esztergomban, majd a teológiai tanulmányait a bécsi tudományegyetemen végezte. 1903-ban mint hitoktató kezdte

működését, majd 1911-ben Bakonykúton lett h. lelkész. Innen 1914-ben Balinka fejelemgyei községbe távozott, mint rendes lelkész. 1925-ben hívták meg Pilisborosjenőre, ahol a mai napig, mint a hitélet igaz őre és egyházának lelkes újjáteremtője végzi áldásos munkáját. A község társadalmi, kulturális ügyeiben elsőrendű nagy feladatok old meg, s mint a levante egyesület elnöke, valamint népművelési előadó számottevő eredményeket felmutató nevelői működést fejt ki. 1930-ban a hívek áldozatkészsége folytán a templomot nagy mértékben restauráltatta. Egyházi intézmények létesítésével tette nevét föltőbb becsültté hívei előtt.

NAGYKOVÁCSI. Az utolsó tíz év alatt Nagykovácsi komoly fejlődésen ment át. Mindenekelőtt szembeötlő közel húszszázalékos lélekszaporulata. Jelentős eredménnyel hajtották végre az OFB mindkét

akcióját, amelynek során 124 igénylőnek 80 katasztrális földet, valamint negyven házhelyet osztottak ki. A hősök szobrát 1925-ben állították fel, valamint a villanyvilágítást 1928-ban vezették be. Forgalmára nagy kihatással bír a néhány év óta működő autóbuszjárat. Kulturális téren úgy iskolái, mint a társadalmi intézmények komoly és figyelemreméltó eredményes működést fejtenek ki.

FELBER GÉZA, római katolikus esperes-plébános, Nagykovácsi. A fejelemgyei Vértesszoma

községben született 1869-ben. Gimnáziumi érettségét a székesfehérvári cisterciák-nál tett, majd ugyancsak Székesfehérváron végezte a teológiát és a megyés püspök betegsége miatt Veszprémben szenteltetett

pappá 1892-ben. Pályáját Isztiméren kezdte mint káplán, majd további állomáshelyei Ráckeve, Vértesszoma, Vértesszoglár, Dunabogdány, Fehérvárcsurgó, Bakonykúti és Székesfehérvár, felsővárosi és belvárosi plébánia. 1908 óta Nagykovácsiban működik. Egyházának ügyeit lelkesedéssel karolta fel s többek között kivitte a kegyúr nélkül álló községben az egész plébánia épület újjáépítését, a templom alapos külső és belső megújítását, az orgona átalakítását. Megalakította a népkultúra ügyét két évtized óta szolgáló Kath. Kört és ennek keretében a tanítók és Czernel Ferenc kántor lelkes támogatásával megszervezte a klasszikus zenét művelő énekkart és szimfonikus zenekart, melyek a szigorúan ceciliánus szellemben működő templomi vegyeskarral együtt még ma is szinte speciálisai a községnek. Hívei bensőséges szeretettel veszik

körül esperes-plébánosukat, aki szívjóságával és egyszerűségével erre a különleges nagy bizalomra teljesen méltónak mutatkozott. A háborúban az egyházi teendőkhöz kívül egy éven át az egyik hadbavonult tanító helyettesítésével és a lakosság ügyes-bajos dolgaiban bölcs tanácsaival vette ki részét.

LÁZAR GYULA, Nagykovácsi főjegyzője. A biharmegyei Konyárd községben született 1888-ban. Gimnáziumi érettségét Ig-

lón tett, majd miután két évig jogot tanult, elvégezte a közigazgatási tanfolyamot, ahol jegyzői oklevelet nyert. 1908-ban államszámviteltani államvizsgát is tett. Pályáját a máramarosme-

gyei Iszka községben kezdte, majd innen 1911-ben jött Nagykovácsiba, mint aljegyző. Innen 1912-ben hasonló minőségben került Pesthidegkútra, majd 1919-ben előbb, mint helyettes jegyző, majd 1921-től mint egyhangulag megválasztott főjegyző ismét Nagykovácsiba került vissza, ahol azóta is működik. A község kulturális és társadalmi ügyeiben tevékeny szerepet visz, a legtöbb intézménynek vezetője és lelkes felkarolója. A világháborúban harctéri szolgálatot teljesített.

MOUSSONG GUSZTÁV, állami iskolai igazgató, Nagykovácsi. Csobánkán született 1877-ben. Miután

a tanítóképzőt Budapesten elvégezte, pályáját a pestmegyei Perbál községben kezdte 1897-ben. Egy esztendővel később jött Nagykovácsiba, ahol innár három évtizedet túlhaladó lelkes oktatói működést fejt ki. Moussong Gusztáv

a község társadalmi és kulturális mozgalmaiban kiváló érdemeket szerzett s mint a Lövészegylet elnöke, a népművelés gondnoka, valamint több más intézmény igazgatósági, illetve választmányi tagja, polgártársainak legteljesebb bizalmát és szeretetét bírja. A világhá-

ború alatt hat osztályt és három ismétlőt egy tanítónővel együtt oktatott, mivel a többi tanerő mind katonai szolgálatot teljesített. Példátlan szorgalmát a három évtizedes működésének jubileumakor a kormányzó a IV. osztályú Magyar érdemkereszttel honorálta.

THERN ANDRÁS állami tanító Nagykovácsi. Dobsinán született 1894-ben. Miután a szarvasi tanító

képzőt 1916-ban elvégezte és tanító oklevelet nyert, pályáját két esztendővel később 1918-ban Nagykovácsiban kezdte. A községben kiváló kultúrmissziót tölt be s mint a legtöbb intézménynek ügybuzgó

tagja és a levante egyesület főoktatója, általános megbecsülésnek és szeretetnek örvend. A világháború kitörésekor bevonult. Résztvett az orosz, olasz és román frontküzdelmekben. A gorlicei áttörésnél négy lövést kapott. Hősies magatartásáért a kisezüst és a bronz vitézségi érmekkel tüntették ki. Mint tanító és levante főoktató széles ismereteivel és nemeslelkűségével igaz barátja a tanuló ifjúságnak.

PILISSZENTIVÁN. A világháború hősi halottainak emlékére emelt szoborművek az ország valamennyi községében és városában csak 1920 után emeltettek. Pilisszentiván volt a legelső község, amelyik már 1919-ben felállította főterén a hősök szobrát. A községben 1927-ben vették be a villanyvilágítást. Az

utolsó tiz év alatt végrehajtották az OFB házhely akciót teljes sikerrel. A község kulturális intézményei is szép sikerrel munkálkodnak. Most rendezkedik be a községben a második közbányaválasztás.

UNGER MÁTÉ, Pilisszentiván főjegyzője. Bácsborsodon született

1892-ben. Iskoláinak elvégzése után Nagybecskereken jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját szülőhelyén kezdte 1911-ben, itt működött 1919 szeptem-

beréig, amikor Pomázra, majd egy évvel később mint egyhangulag megválasztott főjegyző Pilisszentivánra került. Unger Máté szervezte meg a körjegyzőségből átalakult Pilisszentiván nagyközséget. Közreműködött a háború alatt elreklvirált harangok újbóli beszerzésénél. Neki köszönhető az állami elemi iskola létesítése is. A legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek közmegebecsülésben álló vezetője. A világháború négy esztendejét katonai szolgálatban töltötte el. A varasdi 16. gyalogezred rohamszázadának volt a parancsnoka, amely századot 1916. december 26-i Höfer jelentés névszerint is megdicsért. 1915-ben haslövést, 1917-ben térdlövést is szenvedett, majd mint ötvenszázalékos hadirokkant jött vissza a frontról. Kitüntetései: a hadiékítményes harmadosztályú katonai érdemkereszt, az első és másodosztályú ezüst vitézségi érem, a Károly csapatkereszt, a sebesülési érem és a Háborús emlékérem.

KERÉK PÉTER állami iskolai igazgató, Pilisszentiván. A sopronmegyei Füles községben született 1895-ben. Tanító oklevelének megszerzése után 1914-ben kezdte pá-

lyáját Jakabszálláson. További tanító állomáshelyei Budapest, Marosvásárhely és Pápateszér. Utóbbi helyről jött Pilisszentivánra ahol később, mint az állami iskola igazgatója folytatta oktatói működését. Mint az iskolán kívüli népművelés gondnoka, valamint levante főoktató, egyik legjelentősebb tényezője a pilisszentiváni közművelődésnek. Az Állami Tanítók Országos Egyesületének jegyzője és a járáskör Tanító Egyesületnek alelnöke. A világháború alatt, mint hadapródjelölt fővadász a 26. vadász zászlóaljnál teljesített katonai szolgálatot az olasz és a szerb harctéren. Mint huszonöt százalékos rokkant szerelt le. Mint szövetkezeti, pedagógiai szakíró is jelentékenyen munkálkodott.

CSOBÁNKA. Ideális szép fekvésénél fogva kedvelt kirándulós helye a fővárosi közönségnek. Fejlődését nagyban előmozdította kulturális egyesületeinek komoly és értékes működése. A községben az OFB, mindkét akcióját sikeresen hajtották végre. 1930-ban leplezték le a hősök szobrát, valamint létesítették a hősök ligetét. Dacára annak, hogy Csobánkán négy nemzetiség él, a község polgársága körében a legteljesebb harmonia uralkodik. A község határában levő Szentkúti kápolna bucsujáró hely.

PILLMANN ALFONZ római kat. plébános, Csobánka. Pozsonyban született 1870-ben. Középkiskoláit szülővárosában, teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Hit-tanári oklevelét Esztergomban szerezte, majd ugyanott 1893 májusában pappá szentelték. Ekkor

mint Káplán Móron kezdte pályáját majd a rákövetkező évben Budapes-

ten káplánoskodott, valamint hitoktatói működést fejtett ki. 1909-ben lett Csobánka plébánosa, ahol a mai napig is végzi áldásos hivatását. Egyházközségének ügyeiért mindenkor és minden áldozatot meghozott. Plébánosi működése alatt új kálváriát, új temetőt létesített. Számottevő tényezője Csobánka társadalmi és kulturális életének is és különösen mint a levéte egyesület elnöke hervadhatatlan érdemeket szerzett az ifjuság fegyelmezett neveltetése körül. Hívei megkülönböztetett szeretettel és mélységes ragaszkodással veszik körül. A világháború alatt a község akkori főjegyzőjével együtt Csobánka élelmészését irányította.

VÁRKONYI ISTVÁN, Csobánka főjegyzője. A tolnamegyei Szedres

községben született 1882-ben. Középiskoláit Csurgón, a közigazgatási tanfolyamot Pécsen végezte, mely utóbbin jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját a tolnamegyei Gindlicsalád községben

kezdte, innen került Bátaszékre, majd Ujkécskére, ahonnan 1919-ben a pomázi járásba jött Pilisszentlászló községbe. Végül 1923-ban Csobánkán kezdte meg működését, ahol egyhangulag főjegyzővé választották. Várkonyi István jelentős szerepet visz községének kulturális és társadalmi ügyeiben, a legtöbb intézménynek vezetője és lelkes felkarolója. Szak- és szépirodalommal is foglalkozik és jegyzői zsebnaptára már a negyedik évfolyamot lépte túl. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, végigküzdötte az orosz fronton a kárpáti, bugmenti, lemergi és ikvamenti harcokat. 1916-ban Brodynál fogságba esett. Két esz-

tendőt töltött Szibériában, ahonnan 1918 júniusában hazaszökött és újból bevonult. Közvetlen az összeomlás előtt lett százados. Kiváló hősi magatartásáért a katonai érdemkereszttel a kardokkal, a bronz Signum Laudissal, a Károly csapatkereszttel és sebesülési éremmel tüntették ki. Várkonyi István ezenkívül tulajdonosa a polgári érdeméremek.

BRUNNER RÓBERT, állami elemi iskolai igazgató, Csobánka. Miskolcon született 1884-ben. Alsó

középiskoláit, valamint a tanítóképzőt Nagyváradon végezte, majd 1902-ben a Bihar megyei Éradony községben kezdte pályáját. 1905-től 1908-ig Nagyváradon,

1908-tól 1916-ig Köröstarjában, 1916-tól 1920-ig Várpalánkán működött. Innen a csongrádmegyei Pusztamérgesre, majd 1925-ben Tömörkényre került, mint igazgató, 1927-ben helyezték át a csobánkai állami iskolához igazgatónak, amely időtől a mai napig is lelkes és kiváló oktatói működést fejt ki ezen állomáshelyén. Brunner Róbert nagy szaktudással és gyermekek iránti mély szeretettel végzi immár közel háromévtizedes oktatói hivatását, a polgártársai részéről mindenkor megnyilvánuló példátlan megbecsülés és szeretet mellett. Számos intézménynek vezető és rendes tagja. A csongrádmegyei tanyai gazdakörök megalakítása körül szerzett érdemeiért, a földmívelésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki. A világháború első évében katonai szolgálatot teljesített, 1915 januárjában azonban mint rokkantat felmentették.

BAUDIS ARNOLD Dr., nyugalmazott ezredorvos, Csobánka. Bu-

dapesten született 1885-ben. Középiskoláit a kegyesrendiek főgimnáziumában végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvoskarának hallgatója lett. Pályáját a diósgyőri vasgyár kórházában kezdte, majd 1910-ben a honvédorvosi iskolába került. Következő állomáshelyei Jászberény és Trecsén. A világháború alatt az orosz, román és a francia frontokon teljesített orvosi funkciót ezredorvosi rangban. Kiváló szolgálataiért a Ferenc József renddel az ezüst Signum Laudissal, a Károly csapatkeresztrel és a sebesülési éremmel, valamint a másodosztályú Vöröskereszt tisztijelvényrel tüntették ki. A világháború után a nagykanizsai közrendészeti kórház osztályorvos főnöke volt, majd 1921-ben felülvizsgálat során nyugállományba helyezték. Azóta Csobánkán él s mint egyik lelkes mozgató eleme a társadalmi és kulturális intézményeknek, rendkívüli szeretetnek és megbecsülésnek örvend. A levették főoktatója, valamint az önkéntes tűzoltó egyesület főparancsnoka.

SZIGETMONOSTOR. Az utolsó években nagy szerepet kapott ideális gyönyörű fekvése miatt. Ugyanis a fellendült dunai evezős sport egyik főállomáshelye lett. Az evezősök szívesen keresik fel és kötnek ki a szigetmonostori partokon. Igaz, hogy az utóbbi időkben a partbirtokosok részéről számos panasz hangzott el az evezősök pusztításai miatt. Ujabban azonban az előljáróság közbelépése folytán biztosítani lehetett, hogy az evezősök kímélni fogják a partbirtokosok földjeit. Szigetmonostornak két kitűnő strandja van. Itt létesült az ország első weekend telepe, amelynek jelenleg hetven háza van. A korona uradalom 880 holdas erdőbirtoka nagyszerű vadállomá-

nyával itt fekszik. Ferenc Józsefnek és Rudolf trónörökösnek kedvelt kirándulóhelye volt Szigetmonostor. Kulturális intézményei szép fejlődésen mentek át.

OLÁH GYÖRGY, Szigetmonostor főjegyzője. Békésgyulán született 1891-ben. A nagyváradai hadapródiskolát vé-

gezte el, majd a közigazgatási tanfolyamon 1924-ben jegyzői oklevelet nyert Miskolcon. Pályáját mint jegyzőigyakornok 1922-ben

Szigetmonostoron kezdte, majd 1924-ben aljegyzőnek választották és végül ugyancsak Szigetmonostoron egyhanguan főjegyzőnek. Szigetmonostor község ügyeinek lelkes irányítója. A községfejlesztés terén néhány év alatt már figyelemreméltó eredményeket ért el. Vezetője a legtöbb intézménynek. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és az olasz frontküzdelmekben, az előbbin a kárpáti harcokban megsebesült. Hősies magatartásáért a Signum Laudissal, a kisézüst vitézségi éremmel, a Károly csapatkeresztrel és a sebesülési éremmel tüntették ki. Mint tartalékos főhadnagy szerelt le.

SZABÓ FERENC, nyugalmazott községi főjegyző, Szigetmonostor. Mezőtúron született 1871-ben. Köz-

zépiskoláit részben szülővárosában, részben Szarvason végezte, a jegyzői oklevelet Budapesten szerezte meg. Pályáját 1888-ban Mezőtúron, az árvaszéknél kezdte.

Innen került Tassra, majd Tahitótalaura és Pomázra. 1900-ban jött

Szigetmonostorra, ahol előbb mint helyettes jegyző, majd 1901-től mint egyhangulag megválasztott főjegyző nyugalomba vonulásáig 1928 október 22-ig működött. Közigazgatási pályáján mindenkor a fejlődés hívének tartotta magát. Jegyzősködése idejében épültek a védőtöltések, a községház renoválása, községi gazdasági épületek építése, valamint a hajókikötő létesítése. Élénk szerepet tölt be nyugalomba vonulása után is a község társadalmi életében. A Szentendre szigeti ármentesítő társulat igazgatója, tagja az adókievítő bizottságnak és sok más társadalmi és kulturális intézménynek. A polgárság teljes bizalmát és szeretetét bírja. A világháború alatt közérdekből felmentették.

FŐRIKA ANTAL, nyugalmazott postafőtiszt (Szigetmonostor) Horány, a horányi postás üdülőtelep gondnoka. A csik-

megyei Tekerőpatlak községben született 1878-ban. Középiskoláit Budapesten végezte, majd ugyancsak ott a közlekedési akadémiát. Pályáját

1903-ban kezdte a kereskedelmi minisztérium postai szakosztályán, mint Hennyey államtitkár személyi titkára. 1929-ben jött Horányba (Szigetmonostorra), ahol azóta is, mint a horányi postás üdülőtelep gondnoka működik. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult s mint tábori postavezető küzdötte végig a háborút. 1914 decemberében, amikor a mieink Belgrádból kivonultak, ő maradt utoljára és a szerbek golyózápora közepette élete veszélyeztetése mellett sikerült egy kocsin a postai felszerelést elhozni. Ezen hőstettéért az arany érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

PÓCSMEGYER. Közegészségügyi szempontból a járás egyik legkítünőbb községe. A halálozások száma esőkenési tendenciát mutat, maguk a halálozások pedig túlnyomó részben a magaskorúak közül szedik áldozataikat. Ezzel szemben az egyke erősebben érezteti hatását. Az utolsó tíz év alatt járványkórház, szegényház, községi hídmérleg és vágóhíd épült, valamint az állami elemi iskola céljára épületet vásároltak és azt a célnak megfelelően alakították át. A révjárat motorerőre rendeztetett be és a Nagydunán át Felsőgöd községhez új révjárat rendszeresítetett. A községhez tartozó Leányfalun tűzoltó szertár építetett. Kulturális intézményei eredményes működést fejtenek ki.

ÁRMAY LAJOS, Pócsmegyer főjegyzője. Az esztergommegyei Dunamocs községben született 1886-

ban. Középiskoláit Pápán és Debrecenben végezte, majd Szombathelyen 1910-ben jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját a veszprémmegyei Pakeszi

községben kezdte 1910-ben mint segédjegyző. Innen került Sárszentmihályra, majd Verpelétre és Alesutra. 1914-től 1919-ig a világháború megszakításával Pesthidegkúton, majd további egy évig Budakalászon működött, utóbbi helyen mint főjegyző. 1920-tól mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig Pócsmegyeren gyakorolja hivatását. Községének ügyeit lelkes szeretettel intézi s mint a legtöbb intézménynek vezetője tevékenyen működik közre azok fejlesztésében. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult és 39 havi frontszolgálat

után 1918 novemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: a Signum Laudis és a Károly csapatkereszt.

SOMODY JÓZSEF református kántortanító, Pócsmegyer. Kecskeméten született 1893-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában, illetve Nagykőrösön végezte. Pályáját a borsodmegyei Sajtószentpéteren kezdte 1911-ben, innen került a pestmegyei Tök községbe, majd 1921-ben Nagysáptra. 1926-ban költözött Pócsmegyerre, ahol azóta is mint református kántortanító végzi áldásos oktatói hivatását. A község társadalmi és kulturális életének egyik legszámottevőbb tagja s mint a népművelési bizottság gondnoka, a testnevelési egyesület és a polgári lövészegylet főoktatója, kiváló érdemeket szerzett. 1913 októberében vonult be a budapesti 1-ső honvéd gyalogezredhez önkéntesi évének leszolgálására. Itt érte a világháború kitörése, amikor is azonnal kiement az orosz frontra, ahol egy évvel később hadifogságba került. 1918 augusztus 1-én jött haza a fogságból. Kitüntetései a kisezüst és bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem.

TAHITÓTFALU. A községben 1929-ben államsegéllyel egytantermes római katolikus iskola épült. A villanyvilágítás bevezetése folyamatban van Tahitótfalun. Az elmúlt évben létesítették a hősök ligetét, valamint a hajóállomás rakodóját építették. A községben a kulturális intézmények eredményesen működnek.

KINDL JÁNOS, Tahitótfalu plébánosa, tb. esperes. A fejérmegyei Vérteskozmán született 1858-ban. Középiskoláit, valamint szemináriumi tanulmányait Székesfehérvárott végezte, majd ugyanott 1882-ben pappá szentelték. Pályáját

ugyanezen évben mint káplán Ráckevén kezdte. További állomásai Vajta, Székesfehérvár külsőváros és Agárd. 1895-ben hívták meg Tahitótfalura, ahol mai napig is mint plébános intézi az egyházügyeket és a hívek lelki ápolását. 1907-ben Tahitótfalun tartotta ezüst miséjét. Kindl János, akit püspöke közben tb. esperesnek nevezett ki egyházának ügyeit példátlan szeretettel, hatalmas szívjósággal és rendkívüli megértéssel végzi. Az egyházjavadnak pótlását, új intézményeknek létesítését tartotta legfőbb feladatának. A magaskorú lelki pásztort hívei mélyes szeretettel és ragaszkodással veszik körül.

ECSEDY ALADÁR, református lelkész, Tahitótfalu. A szilágymegyei Krasznahorvát községben született 1902-ben. Miután középiskoláit elvégezte a budapesti teológiai akadémia növendéke lett. Pályáját 1924-ben a budapesti Bethesda kórházban kezdte, mint kórházi lelkész. Innen 1929-ben jött Tahitótfalura, ahol letelepedett. Azóta mint a község lelkésze mindent elkövet, hogy híveinek ügyeit felkarolja, támogatásával azokat sikerre vigye és legfőképpen a hitélet elmélyülését szorgalmazza. Erdeme a református templom teljes restaurálása. Mint publicista számos egyházi írásával komoly és értékes kvalitásokról tett bizonyosságot. Dacára fiatalságának és rövid tahitótfalui tartózkodásának, máris számos barátot és jóismerőst szerzett magának.

KONTRA IMRE, Tahitótfalu főjegyzője. A fejérmegyei Zámoly községben született 1880-ban. Középiskoláinak és a közigazgatási tanfolyamnak elvégzése után, amely utóbbin jegyzői oklevelet nyert, szülőhelyén kezdte meg közigazgatási pályáját. Innen 1902-ben Csák-

várra került, majd 1904-ben mai állomáshelyére, Tahitótfalura ment, ahol kezdetben segédjegyző, majd 1913-tól mint egyhangulag megválasztott főjegyző működik. Kontra Imre széles tudásával és gazdag tapasztalataival teljes mértékben rászolgált arra a kitüntető bizalomra és szeretetre, amellyel őt a község polgárai huszonöt évet meghaladó közöttük tartózkodása óta kitüntetik. A község társadalmi és kulturális ügyeiben dacára rendkívüli elfoglaltságának, szívvel lélekkel vesz részt, s mint a legtöbb intézménynek vezetője eredményes munkát végez.

Vitéz SZABADY JÁNOS kántortanító, Tahitótfalu. Pusztaszabolcs községben született 1879-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Esztergomban végezte, majd 1917-ben Tahitótfalun kezdte pályáját. 1920-ban Kisorosziba távozott, ahonnan 1927-ben újból visszatért Tahitótfalura, ahol most már a mai napig is folytatja hivatása gyakorlását. Jelentős szerepet visz a község kulturális intézményeinél. Egyszerűségét és közvetlenségét határtalan megbecsüléssel és szeretettel viszonozzák. A világháború második évében 1915 októberében vonult be katonai szolgálatra, résztvett az olasz, orosz, majd ismét az olasz front harcokban. St. Michelnél megsebesült. Nagyszerű hősteteiért az első és másodosztályú vitézségi éremmel tüntették ki. A kormányzó 1929 júniusában vitézzé avatta.

BARANYAI SÁNDOR rektortanító, Tahitótfalu. A fejérmegyei Zámoly községben született 1897-ben. Alsó középiskoláit Vácott, a tanítóképzőt Nagykőrösön végezte. Pályáját 1907-ben Vácott kezdte, ahol először a református egyháznál, majd a rákövetkező évben a fegyrintézetnél működött. 1909-ben Gyömrőre került, innen 1910 szeptemberében Tahitótfalura jött, ahol

azóta is lelkes és példás oktatói működést fejt ki. Élénk szerepet visz a társadalmi és kulturális életben, mint levante főoktató, valamint népművelési gondnok és több más intézmény tagja értékes és eredményekben gazdag kulturális munkát végez. Baranyai Sándor a Hitelszövetkezet igazgatója, valamint a Hangya ügyvezető elnöke. A világháború kitörésekor bevonult, résztvett a szerb, orosz és olasz frontküzdelmekben. Hősies magatartásáért az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, valamint a Vasérdemkeresztet és a Károly csapatkeresztet kapta.

VISEGRÁD. Az utolsó tíz év alatt Visegrádon a lélekszámuk pillanatnyi fogyatkozását kell megállapítani. Az építkezések terén inkább több ház pusztulásáról, mint újabbak építéséről lehet számot adni. A gyönyörű fekvésű nagyközség nyáron kellemes helye a fővárosi kiránduló közönségnek. A Visegráddal szomszédos Gizella telepen van a Rákosi Jenő üdülő otthon. Ugyancsak Visegrádon az Országos Társadalombiztosító Intézetnek kórháza van. A községnek 1925-től villanyvilágítása van. Társadalmi és kulturális intézményei szép sikerrel működnek.

REGÖCZY JÓZSEF áldozó pap, a Mária Oltalma Fiu Otthon igazgatója, Visegrád. Szolnokon született 1895-ben. Az alsó négy gimnáziumot Szentesen, a felsőket és a teológiát részben a saleziánusoknál és utóbbinak befejező részét Esztergomban végezte. 1924-ben pappá szentelték. Pályáját 1912-ben mint rendtárs a saleziánusoknál, mint áldozó pap 1924-

ben az esztergomi tábori fiúnevelő intézetnél kezdte. 1928-ban lett a visegrádi Mária Oltalma Fiú Otthon igazgatója. Regöczy József mély tudásánál, páratlan nemes gondolkodásánál fogva kivételes szeretetnek örvend nemcsak a tanuló ifjúság körében, hanem Visegrád polgári közönsége részéről is. Gyónításoknál a környékbeli plébániákon kisegít.

KÁDAS SÁNDOR, Visegrád főjegyzője. Mezőturon született 1878-ban. Középiskoláit Szászvároson, a jegyző tanfolyamot Budapesten végezte, amely utóbbi helyen jegyzői oklevelet nyert. Pályáját 1898-ban szülővárosában kezdte. További állomásai Órszentmiklós, Dunabogdány, Kisoroszi, majd 1919-ben jött mai állomáshelyére Visegrádra. Mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig itt működik. Kiváló és értékes munkát végez a község fejlesztése terén s mint a legtöbb társadalmi intézménynek vezető tagja eredményekben gazdag munkálkodást fejt ki. Példás egyszerűsége és közvetlen modora miatt általános szeretetnek és megbecsülésnek örvend.

PISCHINGER BÉLA dr. községi orvos, Visegrád. Pozsonyban

született 1889-ben. Gimnáziumi érettségi után a Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett, ahol 1921 decemberében orvossá avatták. A kórházi gyakorlati évek után 1923 májusában Visegrádon telepedett le, ahol mint megválasztott községi orvos végzi mai napig hivatását. Számos intézménynek és egyesületnek közreműködő tagja. A világháború második évében önként jelentkezett katonai szolgálatra és mint egészség-

ügyi hadnagy az orosz és olasz fronton és tábori kórházakban teljesített szolgálatot.

Vitéz TELGÁRTHY JENŐ, magyar királyi erdőmérnök, Visegrád. A gömörmegyei Telgárti községben

született 1892-ben. Középiskoláinak elvégzése után a banya- és erdőmérnöki főiskola hallgatója lett. Pályáját 1919-ben a gödöllői korona uradalomnál kezdte. 1923-ban telepedett le Visegrá-

don. A magyar királyi állami és korona uradalom erdőhivatalának vezetője. A község társadalmi életében jelentős szerepet tölt be. Számos intézménynek vezető tagja, így többek között a Levente egyesület elnöke. A világháború kitérősekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és olasz front-harcokban. Kiváló hősi magatartásáért többször lett kitüntetve. Birtokosa a Signum Laudisnak, a nagy ezüst és bronz vitézségi érmeknek, valamint a Károly csapatkeresztnek. Mint tartalékos főhadnagy szerelt le. A kormányzó 1929-ben vitézzé avatta.

KISOROSZI. Az utolsó tíz év alatt az árvizek által súlyosan rongálódott törvényhatósági műutat javították meg tíz kilométeres utszakaszon. 1928-ban létesítették a hősök ligetét. Iskolaügyi a községnek rendezettek. A község lélekszaporulata 1920-ai szemben mintegy ötszázalékos emelkedést mutat fel. Kulturális és gazdasági téren több intézmény alakulása vitte előbbre a község fejlődését.

ILLÉS ISTVÁN, Kisoroszi főjegyzője. Törökszentmiklóson született 1893-ban. Középiskolai tanulmányait Kassán és Szombathelyen végezte, majd egy évig a fiumei kivi-

teli akadémia növendéke volt. Pályáját a zemplénmegyei Gálszécs községben kezdte, további állomáshelyei Pomáz és Solymár. 1921. február óta Kisorosziiban működik mint egyhangulag megválasztott községi főjegyző. Tekintélyes szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. Puritán egysége és nemes gondolkozása miatt polgártársai ragaszkodó szeretettel veszik körül. A Falu Szövetség elnöke. A világháború alatt községében hivatalos rendelkezések végrehajtását végezte, miért is katonai szolgálat alól fel volt mentve. Kiváló szolgálataiért a háborús hadi érdeméremmel tüntették ki.

PRÁGAY JÓZSEF, római katólikus plébános, Kisoroszi. Komáromban született 1868-ban. Középiskoláit részben Nagyszombaton végezte, majd Esztergomban teológiát tanult. Pappá szentelése 1893. júniusában volt. Pályáját a győrmegyei Dunaszentpál községben kezdte

mint káplán. További állomáshelyei Nagysáró, Guta, Érsekújvár, majd 1889-ben Budapest, ahol mint hitoktató működött 1903 január végéig. Ekkor hívták meg Kisorosziába, ahol azóta is a mai napig mint plébános végzi áldásos munkáját. Számottevő tényezője a község társadalmi és kulturális életének és mint a legtöbb egyházi és társadalmi intézménynek elnöke, kiváló emberbaráti érzelmeinél, alapos tudásánál és széles látókörénél fogva rendkívüli érdemeket szerzett a község fejlesztése körül. Huszonötéves jubileuma alkalmából a hercegprimás magas elismerésével tüntette ki. Hívei megkülönböztetett szeretettel és ragaszkodással viseltetnek lelkipásztoruk iránt.

NÁMER KÁROLY római katólikus kántortanító, Kisoroszi. Nyit-

rakoloson született 1899-ben. Alsó középiskoláinak és a tanítóképzőnek elvégzése után a Fülöp Józsiás Szász Coburg Góthai herceg Ő kir. fensége puszta-apaji uradalmi iskolánál kezdte pályafutását. 1928-ban jött Kisorosziába, ahol azóta mint kántortanító működik és kiváló oktatói képességével rövid idő alatt a polgárság megértő bizalmát és szeretetét érdemelte ki. Élénk szerepet visz a községi ügyekben. Jegyzője az esztergomi esperes kerületi tanító egyesületnek, valamint ügyvezető elnöke a községi állatbiztosító intézetnek, a lövész egyeslet főtitkárja, valamint a népművelési bizottság gondnoka. 1916 decemberében katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az olasz fronton a piavei harcokban. Hősies magatartásáért a kisezüst vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

DUNABOGDÁNY. Nagyrészt munkások lakják, akik a helyi és közeli kőbányákban dolgoznak. A lezajlott tíz esztendő alatt felállították a hősök szobrát, valamint a hősök ligetét létesítették, a községi utat másfél kilométeres szakaszon rendbehozták. 1928-ban eredményes fásítást kezdtek. A lakosság lélekszáma mintegy husz százalékkal növekedett. Kulturális intézményei, így elsősorban a levante és népművelési intézmények szép eredménnyel végzik munkájukat. A gyönyörű fekvésű községet sűrűn keresik fel a fővárosiak, akiknek kedvelt kiránduló helyük Dunabogdány. Az előljáróság a község főjegyzőjével az élen, mindent elkövet Dunabogdány további lendületes fejlődéséért.

GROMON JÓZSEF, Dunabogdány főjegyzője. Solymáron született 1883-ban. Középiskoláit és a közigazgatási tanulmányokat Budapesten végezte. Utóbbin jegyzői oklevelet nyert. Pályáját a

krassószörény megyei Rakasdia községben kezdte 1902-ben. 1903-tól Pestmegyében működik, állomáshelyei Üllő, Budakalász, Pilisszentlászló. 1906-tól mint egyhangulag megválasztott főjegyző, a mai napig eredményekben gazdag működést fejt ki Dunabogdányon. Kiváló és értékes tulajdonságainál fogva polgártársainak teljes megértését és bizalmát bírja. Dunabogdány társadalmi és kulturális ügyeiben, mint a legtöbb intézménynek vezetője élénk szerepet tölt be és azoknak fejlődésére nagy hatást gyakorol. A világháború alatt hivatalos rendelkezések végrehajtását intézte községében és ezért a katonai szolgálat alól fölmentették.

ARANY BÁLINT, nyugalmazott iskolaigazgató, Dunabogdány. A fejérmegyei Aba községben született 1854-ben. Alsó középiskoláit Pápán, a tanítóképzőt Budapesten végezte. Pályáját a tolnamegyei Felsőiregh községben kezdte 1870-ben. További állomásai Rinya-Ujnép (Somogy-megye), Szigetszentmiklós, Somogyviszló, mely utóbbin tíz évig és végül Rinyaujlak, ahol harmincnégy és fél évig oktatott. Nyugalomba vonulása után Dunabogdányban telepedett le. Fél százados tanítói működése alatt nagy tudásával, szeretetreméltó egyéniségével, kiváló pedagógiai képességével hervadhatatlan érdemeket szer-

zett az oktatásügy terén. Jelentős harcot folytatott az egyke ellen. Eredményekben gazdag működéséért az Országos Közegészségügyi Tanács, a vármegye, kultuszminisztérium, valamint az egyházfők részéről számos kitüntetést kapott. A kulturális életben kiváló szerepet tölt be, elnöke a kaszinónak és több más intézménynek. Arany Bálint tiszteletbeli elnöke az Országos Református Tanítóegyletnek és tényleges működése idején a dunántúli református egyházi zsinat képviselője volt.

NAGY DÉNES, okl. középisk. énektanár és állami elemi iskolai

tanító, Dunabogdány. Muraszentmártonban született 1889-ben. A tanítóképzőt Csáktornyan végezte, az énektanári képesítést a budapesti Zeneművészeti főiskolán szerezte meg. Pályáját a szerémségi Vinkovce községben kezdte. Innen került Nagypiszani-cára (Horvátország) majd Mostarba (Hercegovina). 1920-tól Dunabogdányban tanít. Kiváló érdemeket szerzett a község kulturális fejlesztése körül. A népművelés keretén belül szimfonikus zenekart szervezett és ifjúsági énekkart. Számos intézmény működését segíti elő. Egyházi és hazafias ünnepek alkalmával művészi hegedű és zongoraszámokkal valamint zenekarával gyakran szerepel. Lelkes és ügybuzgó tevékenységéért a «Julián Egyesület» elismerő oklevéllel tüntette ki. Dunabogdány polgársága szeretettel és megbecsüléssel veszi körül.

Monori járás.

A pestmegyei járások között a legjobb vasúti fekvésű járás a monori. Ugyszólván összes nagyközségei a Budapest-szegedi fővasútvonal mentén fekszenek. A járás lakosságának jó nagy része tehát főleg a közel-
fekvő főváros miatt, de még inkább a kitűnő vasúti összeköttetésnél fogva

Monor, Hősök szobra.

a munkásosztályból kerül ki. A főváros és környékének ipari vállalatainál dolgoznak ezek a munkások. A lakosságnak egy másik nagyobb hányada földműveléssel foglalkozik ma is. A kisbirtokosság is megfelelően van képviselve a járásban, azonban a középbirtokok száma már jelentős, míg nagybirtokosa csak három van. Ennél fogva a monori járás lakossága kétségtelenül szegény, mert még nem tért át a belterjes gazdálkodásra, és különösen a rendkívüli körülményeket felidéző utolsó tíz év alatt nagy küzdelmeket folytatott létfenntartásáért.

Az OFB mindkét akciója közmegelegedésre hajtott végre és a lakosságnak jelentékeny nincstelen része jutott házhelyhez, illetve törpe birtokhoz.

Építkezések terén a járásban különösen a kultuszminiszter iskolaakciója révén számos tanyai iskola létesült, valamint felemlítésre méltó a vecsési kulturház építkezése. Gombáa nagyon szép katolikus kápolna épült. A középítkezések terén figyelemreméltó a Budapest-ceglédi állami utnak a Monor-ceglédi szakaszának kiépülése. A járásban a vasutmenti nagyközségekben már mindenhol bevezették a villanyvilágítást.

Monor, községháza.

A járás társadalmi és kulturális intézményei teljes mértékben kiváló munkát végeztek, így első sorban a levante-intézmény, egészségügyi téren az Országos Stefánia Szövetségnek Monoron, Vecsésen és Üllön felállított fiók-

intézetei szolgáltak rá munkateljesítményükkel a teljes elismerésre.

A jövő munkaprogramjában első helyen kell felemlíteni a közeli időkben létesülő 40 holdas faiskolát, amelynek telepe Üllön lesz. A

monori járás egyenletes és biztos lépésekkel halad a fejlődés további utvonalaán és minden remény megvan arra, hogy a nehéz sorban élő

Vecsés, ref. templom

Nyáregyházi közös prot. templom

lakosság meg fogja érni becsületes munkájának gyümölcsét és egy gondtalanabb, jobb időnek eljövetelével méltón fogja betölteni jövő feladatait.

KOPA KÁROLY a monori járás főszolgabírája. A főszolgabírói karnak egyik legkedveltebb tagja. Egyszerűsége, közvetlensége, mindig megértő nyájjassága csak barátokat szerzett számára és járásának közönsége is a vele való érintkezésből csak azt a tapasztalatot szűrhetette le, hogy ügyes-bajos dolggal bizalommal fordulhat hozzá. Igazi barátja a járás lakosságának és hétről-hétre ellátogatva a községekbe, halgatja a hozzáfordulók kéréseit. Kopa Károly Fülöpszálláson született 1880-ban. Középiskoláit a nagyenyedi Bethlen Gábor kollégiumban végezte, majd jogot hallgatott és amíg a közigazgatást az alsóbb fokokon igyekezett megismerni, letette az államtudományi államvizsgát. Vármegyei szolgálatát Pestmegyénél kezdte, ahol 1906-ban Kalocsán szolgabíró. Az 1916. évben Kispesten tiszteletbeli főszolgabíró lett, majd 1920-ban vármegyei másodfőjegyző. 1927. január 8-án vá-

lasztották meg a monori járás főszolgabírájává, ezzel egyidőben Pestmegye tiszteletbeli főjegyzőjének nevezték ki. Legfőbb feladatának tartja a nemzeti ideálok épségbentartását és járásának kulturális intézményeiben azoknak teljes érvényesülését. Mint a Nemzeti Munkavédelem járási elnöke, valamint a monori Levente Egyesület elnöke és több más társadalmi és kulturális intézmény vezetője, a hazafias szellemnek és a becsületes munkateljesítménynek igazi példaképe, de ezeknek az erényeknek szigorú számonkérője is. Kopa Károly a haladás embere, akinek gerinces célkitűzései biztosítéka annak, hogy járása további szép eredményeket fog felmutatni a jövőben is.

MONOR. Az utolsó tíz év alatt nagyszabású változások történtek Monoron. A község előljárósága igyekezett pótolni mindazokat a hiányokat, amelyek a háború és az annakelőtti időkből visszamaradtak.

40.000 pengő költséggel renoválták a városházát, 3000 négyszögölet parkiroztak a hősök ligete számára. 1923-ban Kallós Ede szobrászművész által elkészítették a község hősi emlékművét. A monori erdőben tanyai iskolát létesítettek, valamint önálló gazdasági népiskolát. 1925-ben alakult meg a Stefánia védőintézete. Az utépités terén elkészült, illetve rendbehozattatott a Monor-vasadi, Monor-péteri, és a Monor-ujhartyáni törvényhatósági műút. Kulturális téren az intézmények jelentős működést fejtettek ki ezen tíz év alatt. A község lakóinak száma ma meghaladja a 16 és félezer lelket, tehát a tíz év alatt erős huszszázalékos szaporodás állott be. Két új községi orvosi állás szerveztetett.

PIRY ENDRE, Monor főjegyzője. A veszprémmegyei Dáka községben született 1883-ban. Középiskoláit Pápán a református főgimnáziumban végezte, majd két évig Sopronban teológiát halgatott. Szombathelyen a közigazgatási tanfolyamon nyert jegyzői oklevelet. Piry Endre ezen studiumok mellett még Kecskeméten és Miskolcon jogi tanulmányokat is folytatott. Közigazgatási pályáját Nyáregyházán kezdte, majd 1911-ben Monorra került mint segédjegyző. 1923. április 28-án ugyanott egyhangulag főjegyzővé választották meg. Egyike azon embereknek, akik munkanélkül nem tudnak élni. Nagy elfoglaltságot igénylő hivatala mellett szakadatlanul foglalkozik más ügyekkel s egy társadalmi, mint kulturális téren gazdag és eredményes munkódedést fejt ki. A járási Jegyzői Egyesület elnöke, valamint ugyyszólván valamennyi monori intézménynek vezetője, diszelnöke, illetve igazgatósági tagja. Monor község nagyarányú fejlődése elsősorban az ő példátlan nagy szorgalmának és lelkesedésének köszönhető.

DABASY ÖDÖN dr., járási tisztiorvos, tb. megyei tisztifőorvos,

Monor. Alsódabaszon született 1869-ben. Középiskoláit a budapesti evangélikus főgimnáziumban, majd egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte.

A köteles kórházi gyakorló év leszolgálása után dr. Hadzsy János szemészfőorvos magángyógyintézeténél működött másfél évig. 1896. júniusában nevezték ki a monori járás tisztiorvosának. Mint kiváló és nagyképzettségű orvost rövidesen megszerették és a megnyilvánuló bizalom évről-évre erősödött. Három és fél évtizedes működése osztatlan és kivételes szeretetet és ragaszkodást biztosított számára. A világháború alatt mint ezredorvos kórházparancsnok volt. Monor társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet visz, a Tűzoltó Egyesület főparancsnoka és vármegyei tűzrendészeti felügyelő. Három fia szintén az orvosi pályán működik. Az egészségügy terén szerzett érdemeinek elismeréséül a tiszteletbeli vármegyei tisztifőorvosi címet nyerte.

VIDRA JÓZSEF dr., községi ügyvezető orvos, Monor. Trencsénben született 1889-ben. Középiskoláit Nagyszombaton, majd egyetemi tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte. Pályáját a honvédségnél mint tényleges katoniorvos kezdte. A világháború teljes ideje alatt teljesített aktív szolgálatot az orosz és az olasz fronton. Kiváló magatartásáért az első és másodosztályú Ferenc József rendet kapta a kardokkal, valamint a legénységi bronz és Signum Laudis kitüntetésekkel. 1919 márciusában mint főorvos szerelt le, majd ugyanekkor

Monoron telepedett le, ahol rövidesen községi ügyvezető orvosnak választották meg. Monor egészségügyi intézményeinek élén, úgy a Stefánia Szövetségénél, valamint a járási Tüdőbeteggondozónál és Gyermektelepnél fejt ki áldásos kiváló munkálkodást. Polgártársai megértő és igaz szeretettel veszik körül.

kisrákói és bisztricskai LEHOTZKY ANTAL dr., királyi köz-

jegyző, volt országgyűlési képviselő, Monor. Bisztricskán (Turóc vármegyében) született 1870-ben. Középiskoláit Besztercebányán és Eperjesen, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol ügyvédi vizsgát is tett. Pályáját Budapesten mint gyakorló ügyvéd kezdte, majd 1897-ben szülőföldje Turóc megye szucsányi választókerülete egyhangú bizalmából országgyűlési képviselő lett. 1902-ben nevezték ki Monorra közjegyzőnek, ahol a mai napig is működik. Lehotzky Antal dr. közel háromévtizedes működése mindenkör teljes megértéssel találkozott, társadalmi ténykedése pedig különösen a karitatív intézményeknél jelentős eredményeket mutatott fel. Az evangélikus egyháznak mindig áldozatkész híve volt, s mint az egyetemes egyház tiszteletbeli főjegyzője, a pestmegyei ág. hitv. evangélikus középegyházmegye, valamint a monori és pilisi egyházközségek felügyelője elsőrendű feladatának tartotta becsülettel és hazafias gondolkozással szolgálni az evangélikusság érdekét. Pestvármegye törvényhatósági bizottságának és számos társadalmi és kulturális intézménynek vezető, illetve közre-

működő tagja. 1926. évben a Johanna rend tiszteletbeli lovagja lett 1929 szeptemberében a közélet terén szerzett érdemeinek elismeréséül magyar királyi kormányfőtanácsossá nevezték ki.

DÓCZY BÁLINT, a monori járásbíró

és elnöke. Csikszereván született 1877-ben. Középiskoláit Kolozsvárott a piaristáknál végezte, majd ugyanott a Ferenc József egyetem hallgatója lett. Pályáját Csikszentmártonban, mint járásbírósi joggyakornok kezdte. 1908 novemberében Körösbányán lett járásbíró. A világháború kitörésekor a 23. gyalogezredhez vonult be, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahonnan 25 hónapi szolgálat után a kolozsvári hadbíró-sághoz lett beosztva. Innen újból csapatszolgálatra rendelték. 1918 végén mint százados szerelt le. Ekkor folytatta hivatását, azonban 1921-ben az oláhok üldöztetése elől Kolozsvárról menekülnie kellett. Viszontagságos küzdelmek után került át a csonka országba, ahol előbb a szombathelyi járásbíró-ságnál működött mint járásbíró, majd 1923 májusában a monori járásbíró-ság elnökévé nevezték ki és folyó évi április 23-án kúriai bírói rangra emelték. Azóta itt végzi példátlan lelkesedéssel és hazafias szellemmel hivatása gyakorlását. Alelnöke az egyesített kaszinónak, valamint a római katolikus egyház-tanács tagja.

KAROLYI LÁSZLÓ, gazdasági népiskolai igazgató, Monor. Nyit-rán született 1893-ban. Középisko-láit szülővárosában a piaristáknál, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte, majd gazdasági szakisko-lai kiképzést nyert Komáromban.

Pályáját Pápán kezdte, majd a komáromi földműves iskolánál, mint beosztott gazdasági szaktanító működött. 1919-ben került Monorra. Mint a gazdasági népiskola igazgatója fejté ki alapos tudással és szakértelemmel párosult oktatói működését. A járási faiskola, valamint a járási továbbképző gazdasági iskola felügyelője. Főleg gazdasági ügyekkel foglalkozik és tevékeny közreműködője minden gazdasági mozgalomnak. A reábizott intézetnek 23 holdas mintagazdasága van, amelyet a legteljesebb hozzáértéssel és odaadással vezet.

FÁBRY ZOLTÁN járásbírói telekkönyvezető, Monor. 1885-ben

született Monoron. Középiskoláit Budapesten végezte, majd igazságügyi kezelői tanfolyamot hallgatott és letette a telekkönyvezetői vizsgát. Pályáját szülőhelyén kezdte, mint járásbírói díjnok. További állomásai a budapesti királyi törvénytörvényosztály, az igazságügyminisztérium, ismét Monor, majd Zirc és Baranyaszentlőrinc. 1929-től végleges beosztásban a járásbírói telekkönyvezetője. Mai napig is Monoron működik. Egyik alapítója a monori sportklubnak, amelynek hosszú időn keresztül ügyvezető elnöke, majd díszelnöke lett. Hivatalát mindig példás pontossággal végezte el és polgártársainak ép ezért ragaszkodó megbecsülését bírja.

ÜLLŐ. A község az utolsó tíz év alatt nagy fejlődésen ment keresztül. Nagyszabású erdőültetés és fásítás folyik, amelynek során az utóbbi időkben ötezer darab gyümölcsfát ültettek el. Az OFB mindkét akcióját teljes sikerrel bonyolították le. 1926-ban vezették be

a villanyvilágítást és építették ki a járdákat. A hősök szobrát fényes ünnepségek közben 1924-ben leplezték le. Üllőnek ma létezer lakosa van, amely szám erős húszszázalékos szaporodást tüntet fel a lezajlott tíz esztendővel szemben.

VARGHA BÉLA FERENC, Üllő főjegyzője. Kókán született 1879-ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját Rákoskeresztúron kezdte 1899-ben. További állomáshelyei Csepel, Kispest, Újpest, majd hosszabb ideig a vármegyei házában működött. 1913-ban jött Üllőre, ahol a mai napig is mint egyhangúlag megválasztott főjegyző folytatja sokoldalú és eredményes közigazgatási pályáját. A községfejlesztés terén nevéhez fűződik a villanyvilágítás bevezetése és a járdák építése. Megalapítója a Gyáli Vízbálozó Társulatnak, amelynek ügyvezető igazgatója. A legtöbb intézménynek vezetője és azok legteljesebb felkarolója. A világháború alatt a hadikölesön jegyzéseknél kifejtett kiváló tevékenységéért a király elismerő oklevéllel tüntette ki. Díszelnöke a Dal- és Önképzőkörnek.

GRÖBER MIKLÓS aljegyző, Üllő. 1897-ben Üllőn született. Középiskoláit Budapesten a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte, ahol 1920-ban jegyzői oklevelet nyert.

Közigazgatási pályáját Zólyomniklóson kezdte 1916-ban. 1918 októberé óta Üllőn működik, 1920-tól mint megválasztott aljegyző. Gröber Miklós Üllő társadalmi életében sokoldalú tevékenysége által jelentős szerepet visz. Hazafias ünnepségek alkalmával műkedvelői előadásokat rendez.

Ügyvezető elnöke az üllői Dal, Sport és Önképző Körnek. Az OFB által kiutalt felken saját háza és sporttelepe van. Polgártársai lelkes szorgalma, végtelen egyszerűsége és közvetlen modora miatt igaz szeretetükkel és bizalmukkal halmozák el.

JOANOVITS SEBŐ dr., községi orvos, Üllő. Aradon született 1867-

ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá avatása után több budapesti kórházban és klinikán működött. 1898-ban telepedett le Üllőn, ahol rövidesen községi orvossá választották. Azóta polgártársainak kitüntető bizalma mellett végzi hivatását. Joanovits Sebő dr. neve a kilencvenes években sűrűn szerepelt az ujságokban. 1890-ben I. Ferenc József születésnapján egy banketten a Turinban élő Kossuth Lajost élte. Egy jelenlévő őrnagy szuronyos katonákkal azonnal letartóztatta. Nyolcheti vizsgálati fogság után háromhónapi fogházra ítélték. Az eset ország-szerte nagy port vert fel. A képviselőházban állandó interpellációkkal foglalkoztak ügyével, az egyetemi ifjúság szolidaritást vállalt vele. Társadalmi mozgalom indult, amelynek eredményeképpen kétezernél több aláírással kegyelmi kérvényt nyújtottak be a királynak. Joanovitsot kiszabadulása után sorozatos ünnepségekben részesítették, a kérvényt díszkötésbe foglalták és neki ajándékozták.

GAÁL IMRE református rektor-tanító, Üllő. Nagykörösi született 1896-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Pályáját 1914-ben Kisorosziiban kezdte, ahonnan 1916-ban a fejér-

megyei Pátka községbe került. 1921 óta Üllőn fejti ki oktatói működését polgártársainak megértő bizalma és szeretete mellett. Élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. A Nemzeti Munkavédelem helyi vezetője, a monori Járási Lövész Egylet lövész-mestere, a Református Ifjúsági Egylet elnöke és több más intézménynek, így a Levente Egyesületnek, az Iskolánkívüli Népművelési Bizottságnak közreműködő tagja. A belügyminisztérium 1929-ben a Nemzeti Munkavédelem terén szerzett érdemeiért elismerő oklevéllel tüntette ki.

VECSÉS. Az utolsó tíz év alatt jelentős mértékben szaporodott a község lakosainak száma. 1930-ban mintegy 12.000 a lélekszám. A lezajlott évek során hétszáz új ház épült Vecsésen. Építkezések terén felemlítésreméltók a kulturház, a községi elemi iskola, a tüzoító-szertár és a polgári fiúiskola létesülése. Bevezették továbbá a villanyvilágítást, amely Budapeستől kapja az áramot. 1922-ben leplezték le a hősök szobrát. Vecsésen nagymértékű erdősítés és fásítás is történt az utolsó tíz év alatt. A községben az OFB. akciót teljes megelégedésre hajtották végre. A községen átvonuló országut két és fél kilométeres szakaszon kiköveztetett, valamint a községi utak állandóan kavicsoltatnak. Társadalmi és kulturális intézményei, élén a Stefánia Szövetséggel, példás és kiváló működést fejtenek ki. Vecsés fejlődése a legjobb uton halad előre.

FEHÉR JÁNOS pápai kamarás, esperes-plébános, Vecsés. A bács-megyei Örszálláson született 1874-ben. Középiskoláit Kalocsán, teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pályáját Kiskunhalason, 1897-ben kezdte. További állomáshelyei Ceglédbercel, Dorozsma, Soroksár, Ér-

zsébetfalva, Rákosszentmihály, Václaryán. 1906-ban került Vecsésre, mint administrator, majd ugyanott 1909-ben plébános lett. Azóta a mai napig is itt végzi áldásos működését, hűveinek ragaszkodó szeretete mellett. A háború után pápai kamarás lett. Fehér János érdeme, hogy egyházközségének ügyeit rendbehozta, számos intézményt létesített. A háború alatt egyházi teendőin kívül a szegények gyámolítója és támogatója volt. A vecsési kaszinó elnöke. Működése alatt templom, plébánia lak, zárda, polgári leányiskola és kulturház épült Vecsésen kizárólag az ő fáradozásai és anyagi hozzájárulása révén.

UJHELYI JENŐ református lelkész, Vecsés. Gyöngyösön született 1893-ban. Középiskoláit szülővárosában, a teológiát Budapesten végezte. Pályáját mint segédlelkész ugyanitt kezdte 1915-ben. További állomáshelyei Nagykörös, Debrecen Bicske. 1925 óta Vecsésen mint rendes lelkész végzi áldásos hivatásának gyakorlását. Érdeme a református templom építkezésének előmozdítása, illetve megvalósítása, valamint az egyházközség ügyeinek mai színvonalra való emelése. A világháború alatt mint negyedéves teológus egy évig hadikórházban betegápolási teendőket végzett. Minden idejét egyházközségének ügyei foglalják le. Hívei lelkes szeretettel és megértéssel veszik körül.

BOROSS IMRE Vecsés főjegyzője. Budapesten született 1880-ban. Középiskoláinak elvégzése után a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Elvégezte továbbá a tűzoltó-tiszti tanfolyamot is. Pályáját 1899-ben a földművelésügyi minisztériumban kezdte, innen került a Pestvidéki kir. Pénzügyigazgatósághoz, majd 1901 óta Vecsésen működik. 1906-ban választották meg adóügyi

jegyzőnek, majd 1919-ben egyhangulag Vecsés főjegyzője lett. Boross Imre hivatali működése mellett kiválóan eredményes működést fejt ki Vecsés község társadalmi és kulturális életében is. Számos intézménynek vezető tagja és lelkes felkarolója. Jelentős része van Vecsés község sportjának fellendülésében, nemkülönben a levante intézmény nagyszerű teljesítményében, mely utóbbi terén szerzett érdemeiért bronz szobrot kapott. A világháború kitörésétől katonai szolgálatot teljesített. Résztvett a kárpáti harcokban. Kitüntetései: ezüst és bronz Signum Laudis, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. Mint ötvenszázalékos rokkant tartalékos főhadnagyi rangban szerelt le. A közigazgatási és társadalmi terén szerzett kiváló munkálkodásáért a negyedosztályú polgári érdemkeresztet kapta.

KELLNER MÁTYÁS dr., községi orvos, Vecsés. 1899-ben Vecsésen

született. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett. Orvosi diplomájának megszerzése után Vecsésen kezdte meg orvosi működését, ahol rövidesen községi orvossá választották. Kellner Mátyás dr.-t kiváló tudása és lelkes szorgalma miatt polgártársai ragaszkodó szeretetükkel tüntetik ki. Jelentős szerepet visz a sport és testnevelés terén s mint az összes cserkészcsoporthelyi bizottságának elnöke, valamint több más intézménynek közreműködő tagja eredményekben gazdag működést fejt ki. A világháborúban 1917 áprilisától 1918 őszéig vett részt. Az orosz fronton harctéri szolgálatot teljesített.

VÁSÁRHELYI IMRE nyugalmazott menekült főjegyző, Vecsés.

Hódmezővásárhelyen született 1860-ban. Középiskoláit Aradon végezte. Pályáját 1885-ben a torontálmegyei Alibunár községben kezdte, ahol 1921-ig mint főjegyző működött. Ekkor a hűségeskü megtagadása miatt kiutasították s így jött a Csonkaországba. Azóta Vecsésen él, ahol élénk szerepet visz a társadalmi életben. Aelnöke a Polgári Körnek és számos más intézménynek és egyesületnek közreműködő lelkes tagja. A világháboru alatt közérdekből felmentették, mivel Alibunár katonai gőcpont volt, ahol állandóan nagy katonaság táborozott, akiknek elhelyezéséről és ellátásáról kellett gondoskodnia.

TÁRNOK ISTVÁN adóügyi jegyző, Vecsés. A komárommegyei Udvard községben született 1884-ben. Középiskoláinak elvégzése után Nagybecskerekben a közigazgatási tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját a pestmegyei Gomba községben kezdte 1905-ben. 1908-ban jött Vecsésre, ahol 1914-ben adóügyi jegyzőnek választották meg. Tárnok István a község társadalmi életében tevékenyen működik közre. A Méhészkör elnöke, valamint számos intézménynek agilis és lelkes tagja. A község adóügyeit teljes megelégedésre intézi. Polgártársai szeretettel és megértéssel veszik körül. A világháboru alatt közérdekből felmentették.

RAISZ ISTVÁN, az Országos Társadalombiztosító Intézet számtanácsosa, Vecsés. Zomborban született 1870-ben. Alsóközépiskolái után Budapesten hadapródiskolába járt, azonban a katonai pályáról

lemondva közigazgatási tanfolyamot végzett, majd államszámvitel-tani vizsgát tett. Pályáját 1890-ben Pancsován kezdte, ahol az ottani Ipartestület segédtitkára volt. 1912-ben mint segédfogalmazó lépett a Munkásbiztosító kötelékébe. 1923 óta az OTI központjában működik, ujabban mint számtanácsos. A világháboru alatt katonai szolgálatot teljesített, 1915-től az összcomlásig a szerb fronton volt. A jubileumi emlékéremmel és a Károly csapatkeresztel tüntették ki. Külön érdeme volt, hogy a világháboru kitörésekor Pancsován hadikórházat létesített, amely a nagy háboru kilencedik napján már hivatását teljesítette. Raisz István állandó vecsési lakos s mint ilyen kiválóan gazdag és eredményes működést fejt ki úgy a társadalmi, mint a kulturális életben. Elnöke a Polgári Körnek, amely működése alatt nagy fejlődésen ment keresztül. Polgártársai lelkes igyekezete miatt igaz szeretettel és ragaszkodó megbecsüléssel veszik körül.

HIDEGHÉTHY AURÉL dr. ügyvéd, vármegyei tb. tisztügyész, Vecsés.

A pozsonymegyei Zavar községben született 1893-ban. Gimnáziumi tanulmányait Vácott, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját 1919-ben a budapesti központi járásbírószágon kezdte, mint joggyakornok és később mint bírósági jegyző. 1921 óta Vecsésen mint önálló ügyvéd tart fenn irodát. A világháboru kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol több kemény ütközetben vett részt. Hősies magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztel, a Signum Laudis-

sal, a másodosztályú német vaskezeszettel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. Vecsésen a legtöbb társadalmi intézmény életében vezető szerepet tölt be.

EÖTVÖS MIHÁLY, a polgári fiúiskola igazgatója, Vecsés. A sopronmegyei Pinye-községben született 1870-ben. Középszkoláinak elvégzése után Budapesten a tanítói és tanári okleveleket nyerte el. Pályáját Budapesten 1891-ben kezdte.

Később Gyulafehérvárra került mint igazgató. Ebben a rangban mint menekült lépett át a községi szolgálatba. 1925 óta a vecsési községi polgári fiúiskola igazgatója. Jelentős szerepet visz a vecsési közművelődésben s mint a Levente Egyesület tb. elnöke, a HONSZ., valamint a vecsési-pilisi cserkészcsapat elnöke, a Közművelődési Kör alelnöke, a Vöröskereszt helyi megbízottja és több más intézménynek közreműködő tagja eredményekben gazdag működést fejt ki. 1918–19-ben az aradmegyei Lippán a nemzetőrség parancsnoka volt. 1920 februárjában az oláhok Temesvárott hazafias magatartásáért bebörtönözték. Eötvös Mihály a Vecsési Hírlap állandó munkatársa és komoly tanügyi és szépirodalmi munkásságot is folytat.

CSIKY GYULA, az állami elemi iskolák igazgatója, Vecsés. Az aradmegyei Pankota községben született 1885-ben. Alsóközépszkoláinak és a tanítóképzőnek elvégzése után pályáját Nagyhalmagy községben kezdte 1903-ban. További állomáshelyei a romániai magyar oktatási akció révén Ploesti, Braila, Bukarest. 1918–21-ig a kultuszminisztériumban teljesített szolgálatot, valamint a külügyminisztérium sajtó

cenzura osztályán. 1921 óta a vecsési állami elemi iskolák igazgatója. Élénk és nagyvonalú kulturális szíjót fejt ki Vecsésen. A legtöbb intézménynek közreműködő tagja. A világháború alatt 1916-ban Bukarestben internálták, ahonnan külföldi intervencióra diplomáciai vonattal Orosz- és Finnországon keresztül jött haza. Bukarest elfoglalása után, 1918-ban ottani igazgatói állásába visszahelyezték. Kiváló külföldi munkásságáért a másodosztályú polgári hadiéremmel tüntették ki.

VIGH MÁRIA állami iskolai tanító, Vecsés. Makkon született

1896-ban. Alsóközépszkoláit és a tanítóképzőt Veszprém-ben az angol-kisasszonyoknál végezte. Pályáját a fejérmegyei Timárpusztán kezdte 1914-ben. További

állomáshelyei Ajka, Bakonygyepes, Kerékteleki, Lázi, Pápa, Székesfehérvár. Veszprém-ben a tanfelügyelőségénél is működött. 1922-től a vecsési állami iskolánál tanít. Élénk szerepet visz Vecsés kulturális életében. A Szív gárda vezetője. Az Országos Gárdonyi Géza irodalmi társaság több alkalommal közölte költeményeit. A világháború alatt kilenc hónapig mint önkéntes ápolónő Székesfehérvárott a hadikórházban működött. A város ezért elismerő oklevéllel tüntette ki.

SZARKA GÉZA tanító, Vecsés. A trencsénmegyei Nemsó községben született 1883-ban. Alsóközépszkoláinak elvégzése után a pozsony-megyei Modorban tanítói oklevelet nyert. Az ottani állami tanítóképző intézetnél. Pályáját a trencsénmegyei Bobor községben kezdte, további állomáshelyei Beregszilvás és Pöstyén. 1919 óta a mai napig Ve-

csészen tanít. Lelkes felkarolója minden kulturális mozgalomnak s mint a Tanoncifjak Egyesületének és Otthonának vezetője, mint a Levente Egyesület oktatója és a Népművelési Bizottság tagja eredményekben gazdag működést fejt ki. A világháború alatt kint volt az orosz, román és nyugati frontokon. Egyszer sebesült. Kiténtetési a kisézüst és bronz vitézségi érmek, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem.

SZEIDL OSZKÁR kántortanító, Vecsés. Nagyváradon született 1892-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Budapesten végezte. Pályáját 1911-ben Vecsésen kezdte, ahol a mai napig is példás oktatói tevékenységet fejt ki. Szeidl Oszkár

oktatói hivatása mellett élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. Műkedvelő előadások rendezésével általában hazafias ünnepélyeken való közreműködésével járul hozzá a község kulturális életének fejlesztéséhez. Az egyházi énekkar vezetője. A világháborúban résztvett. A szerb és orosz fronton teljesített harctéri szolgálatot. Előbbin súlyosan megsebesült. 1918 októberében mint tartalékos zászlós szerelt le.

LENKEY GYŐZŐ állami iskolai tanító, Vecsés. A mármarosmegyei

Terebesfehérpatacon született 1882-ben. Tanítóképzőt 1901-ben Mármaroszigeten végezte. Pályáját Nagybocskó községben kezdte, további állomáshelyei Csendes, Felsővereczké. 1912 szeptemberétől Vecsésen működik. Hivatása

gyakorlása mellett jelentős oktatói működést fejt ki az iparostanonciskolában. Az Attila cserkészcsapat parancsnoka, az Ifjusági Egyesület és Tanoncotthon vezetője. Jeles pedagógiai képességeiért nagy megbecsülésnek örvend. A világháború alatt negyven hónapig harctéri szolgálatot teljesített. Kintjárt az orosz, román és olasz frontokon. A piavei ütközetben megsebesült. Kiténtetési a kisézüst és bronz vitézségi érmek, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. Külön oklevelet nyert a hadseregparancsnokságtól. Mint levente főoktatót az Országos Testnevelési Tanács elismerő oklevéllel tüntette ki.

SAÁRY JÓZSEF dr., községi állatorvos, Vecsés. A bars megyei Kistapolcsányban született 1899-ben. Középiskoláit Pécsen és Vácott, az állatorvosi főiskolát Budapesten végezte. Pályáját 1922-ben az Állatorvosi Főiskolán mint gyakornok kezdte. Innen a gróf Károly-féle parádi hitbizományra került, mint állatorvos. 1923 óta Vecsésen működik. Ő az első hivatalos állatorvos a községben. Saáry József dr. több társadalmi egyesület tagja, de nagyobb tevékenykedést nem fejt ki, mivel közigazgatási téren való elfoglaltsága minden idejét lefoglalja. A községben egyszerűsége és közvetlen modora miatt igazán szeretetnek örvend.

HOLLÓ ZOLTÁN az Országos Társadalombiztosító Intézet számviteli osztályának vezetője, Vecsés. Budapesten született 1897-ben. Középiskoláinak elvégzése után államtudományi államvizsgát tett. Pályáját 1915-ben a kultuszminisztériumban kezdte. 1923-tól az Országos Társadalombiztosító Intézetnél működik, mint a számviteli osztálynak vezetője. Holló Zoltán élénk szerepet visz községének társadalmi életében s mint a Vecsési Sport

Club elnöke, a sport terén is jelentős munkálkodást fejt ki. A világháború utolsó két évében katonai szolgálatot teljesített. Résztvett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Sűrűn ir testnevelési szakmunkákat, valamint a sportirodalommal is foglalkozik.

SIMON ISTVÁN Máv. főintéző, állomásfőnök, Vecsés. Szombathelyen született 1879-ben. Középiskoláit szülővárosában, majd a vasuti tisztitanfolyamot Budapesten végezte. A pályáját 1899-ben Celdömölkön kezdte. További állomáshelyei Gyánafalva, Varasd, Tapolca, Seregélyes, Budapest—Kelenföld. 1925-ben lett vecsési állomásfőnök, amely időtől a mai napig is jelenlegi állomáshelyén végzi felelősségteljes munkáját. Lelkes szeretettel foglalkozik Vecsés társadalmi és kulturális intézményeinek ügyeivel s mint a legtöbb egyesületnek tevékeny tagja, igaz megbecsülést vívott ki magának.

NAGYPÁL SÁNDOR nyugalmazott Máv. pályafelügyelő, Vecsés. Milánóban született 1854-ben. Néhai édesatyja, mint honvédtiszt 1849 után Olaszországban volt besorozva. Nagypál Sándor középiskolai tanulmányait Debrecenben végezte. Pályáját az északkeleti vasutnál kezdte 1877-ben. 1891-től 1919-ig a Máv. balassagyarmati pályaudvarán működött. Jelentős szerepet visz a vasutasok egyesületi életében. Gyakran tart felolvasásokat és utleírásokat, amelyekről a szaklapok sűrűn megemlékeznek. A

világháború alatt két fia és veje hősi halált haltak az orosz, illetve az olasz fronton. Nagypál Sándort buzgó szolgálataiért többször dicséret és elismerő oklevéllel tüntették ki.

HARTER JENŐ JÁNOS nyug-járásbírói irodaigazgató, Vecsés. A torontálmezei Gyertyámoson született 1870-ben. Középiskoláit Szegeden végezte. Pályáját Nagyikindán 1889-ben a városnál kezdte. 1896-ban ugyanitt az adóhivatalnál működött, majd 1898-tól ugyancsak Nagyikindán a törvényszéknél dolgozott. Innen került a bilédi járásbírói iroda vezetője lett, majd ismét visszakerült Nagyikindára, ahol előbb a törvényszéknél, majd a járásbírói irodánál folytatta működését. 1922-től 1929-ig a budapesti központi királyi járásbírói irodánál működött, majd 1929 június 1-én vonult nyugalomba. A szerb megszállás alkalmával nagyértékű méhészetét felgyújtották, amiért a Jugoszláv állammal perben áll. Többször tartottak a lakásán házkutatást és többször helyezték letartóztatásba a jugoszlávok előtt gyanús magatartása miatt. Később Albániában internálták, ahonnan azonban sikerült elmenekülnie.

WIRTH NÁNDOR mészáros- és hentesmester, Vecsés. 1876-ban, Vecsésen született. Iskoláinak elvégzése után a mészáros- és hentesipart tanulta ki, majd 1898-ban önállósította magát. Azóta szülőhelyén működik. Wirth Nándor jelentős szerepet töltött be a község életében. Három évig községi bíró, tizenhat évig törvényhatósági bizottsági tag, valamint huszonegy

395

éve községi képviselőtestületi tag. Wirth Nándor a világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Előbbin hadifogságba került, ahonnan 1918 januárjában sikerült visszaérkeznie. Egy hónapig mint tisz a vörösök alatt a Markó-utca foglya volt.

SOMMARIVA GUSZTÁV fa- és szénkereskedő, Vecsés. Budapesten

született 1899-ben. Középiskoláinak elvégzése után felső-építőipari iskolát tanult. Pályáját 1922-ben a salgótarjáni Kőszénbánya r.-t.-nél mint tisztviselő kezdte.

1924-ben Vecsésen önállósította magát, ahol favágótelepe is van. Sommariva Gusztáv sokoldalú tevékenységet fejt ki a község társadalmi életében s mint a Vecsési Sport Club alelnöke és több más intézmény lelkes működő tagja, polgártársainak becsülését és szeretetét bírja. A világháború harmadik évében bevonult. Kint volt az olasz fronton, majd az összeomlás után a nyugatmagyarországi harcokban is résztvett. 1919 augusztusától 1922-ig a Nemzeti Hadseregnek mint hadapródjelölt őrmester teljesített katonai szolgálatot.

MÁR NÁNDOR malomtulajdonos, Vecsés. 1897-ben Vecsésen született. Gimnáziumi

érettségét Budapesten tett. Tizennyolcéves korában már bevonult a katonasághoz, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1916-ban hadifogságba került. 1918-ban jött haza a fogságból, ettől az időtől kezdve szülőhelyén él. A vecsési Néptaka-

rékpenztár főkönyvelője. Minden idejét malmának és a Takarékpénztár ügyeinek intézésére fordítja. Lelkes és áldozatkész tagja községének. A proletárdiktatúra alatt nemzeti magatartása miatt letartóztatták és több vecsési polgártársával együtt a Markó-utcában fogva tartották.

PILIS. Az utolsó tíz esztendő alatt a legjelentősebb esemény Pilisen a hattantermes, emeletes állami elemi iskola építkezése volt. 1925-ben létesült az ipartestület székháza, 1928-ban pedig a Gazdakör jutott megfelelő épülethez. Az OFB mindkét akcióját sikerrel folytatták le a községben. Kiepült a Pilis-Káva közötti nyolckilométeres törvényhatósági műút. A hősök szobrát 1923-ban állították fel. A községben megfelelő fásítási és erdősítési munkálatokat is folytattak.

HONÉCZY PÁL evangélikus lelkész, Pilis. A nógrádmegyei Egyházasdengeleg községben született 1886-ban. Középiskoláit Losoncon, teológiai tanulmányait Pozsonyban végezte. Lelkészsé 1909-ben avatták. Pályáját a békésmegyei Pusztaföldváron kezdte, mint rendes lelkész, ahol 1911-től 23-ig működött. Innen jött Pilisre, ahol a mai napig is kizárólag egyházának érdekeit szemelött tartva végzi áldásos lelkészi hivatásának gyakorlását. Honéczy Pál legfőbb érdeme, hogy erőteljesen vitte előre a község magyarosítását. A hívek áldozatkészségéből renováltatta a templomot, valamint pótolta a háború alatt elrekvirált harangokat. Megszervezte a Luther Szövetséget, annak keretében Nő- és Leányegyletet létesített, ismét megszervezte az önálló hitoktatói lelkészi állást az állami iskolánál. Honéczy Pált Pilis társadalma felekezeti különbség nélkül ragaszkodó szeretettel veszi körül.

KOVÁCS ZSIGMOND, Pilis főjegyzője. Monoron született 1866-ban. Középiskoláit Kecskeméten végezte, majd megszerezte a jegyzői oklevelet. Pályáját 1885-ben Gombán kezdte. További állomáshelyei Bénye és ismét Gomba, majd tíz évig mint jegyző Mende, ahonnan 1905 márciusában jött Pilisre. Azóta mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig is Pilis község ügyeit intézi. Kovács Zsigmond hosszú közigazgatási pályáján mindenkor szemelődött tartotta községének érdekeit. Pilis fejlődése teljes mértékben összeforrott az ő főjegyzői működésével. Kovács Zsigmond a világháború alatt a pilisi hadikórház vezetője volt. Ugy az itteni, mint a közelet terén szerzett más kiváló érdemeiért negyvenéves szolgálati jubileuma alkalmából a kormányzó a negyedik osztályú polgári érdemkereszttel tüntette ki. A legtöbb intézménynek így többek között a pilisi Gazdakörnek és Önkéntes Tűzoltó Testületnek is elnöke.

KOVÁCS FERENC adóügyi jegyző, Pilis. Édesatyja, néhai Kovács Ferenc ötven éven át volt főjegyzője Pilisnek. Tehát, mintegy tradícióképpen ő is Pilis község ügyeinek intézésében végzi hivatását. Pilisen született 1884-ben. Középiskolai érettségét Szarvason tett, majd Nagybecskerekén nyert jegyzői oklevelet. Pályáját 1906-ban mint segédjegyző Pilisen kezdte, ahol 1910 júliusában egyhangulag önálló hatáskörű adóügyi jegyzőnek választották meg. A mai napig is Pilis község adóügyeit intézi s ezt a munkáját polgártársainak legteljesebb megelégedésére végzi. Ezen működése közben négy hónapig Dánszentmiklóson volt, amely idő alatt a községet megszervezte. Ezenkívül Pusztavacon töltött másfél évet, mint helyettes vezető

jegyző. Kovács Ferenc vezető szerepet visz a pilisi társadalmi életben s mint az Uri Kaszinó volt választmányi tagja, a Hitelszövetkezetnek másfél éven át volt elnöke, munkáját mindig hazafias szellemben és polgártársainak bizalmától kísérve fejtette ki.

DUSA JÓZSEF dr., községi orvos, Pilis. Debrecenben született 1889-ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte el. A köteles kórházi gyakorlóéviét a debreceni kórházban töltötte ki. Ezután

a világháború kitérésekor nyomban katonai szolgálatra bevonult s mint zászlóaljorvos künt volt az orosz, montenegrói és az olasz frontokon. Kiváló hősi magatartásáért a katonai érdemkereszttel a kardokkal, a Signum Laudissal a kardokkal, a Károly csapatkereszttel tüntették ki. 1918 végén mint főorvos szerelt le. A világháború után mint községi orvos Pilisen kezdte meg működését, ahol kiváló képzettségét honorálva, polgártársai megkülönböztetett szeretettel veszik körül. A Kaszinó elnöke.

KUZSMA ISTVÁN állami elemi iskolai igazgató, Pilis. A sárosmegyei Kiszszében sz. kir. városban született 1879-ben. Alsóközépiskoláinak elvégzése után az eperjesi ág. hitv. ev. tanítóképzőben nyert tanítói oklevelet. Ezután 1897-

ben Pilisre került, ahol immár három évtizedet meghaladó idő óta végzi kiváló hozzáértéssel és lelkes szeretettel oktatói működését. 1926-ban lett a pilisi állami elemi iskola

igazgatója. A világháború alatt végig katonai szolgálatot teljesített. Kuzsma István számottevő tényezője a pilisi közművelődésnek s mint a Kaszinó alelnöke, a pilisi Dalkör szervezője és díszkarnagya, a Hitelszövetkezet pénztárosa és több más intézmény közreműködő tagja eredményekben gazdag munkásságot fejt ki. Polgártársai szeretetteljes megbecsüléssel veszik körül.

KÜMMERLE OTTMÁR, állami iskolai hitoktató lelkész, Pilis. Pozsonyban született 1901-ben. Középiskoláit Ujpesten, teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Lelkészsé 1923-ban avatják. Pályáját Orosházán kezdte, mint segéd-

lelkész hitoktató, majd további állomáshelyei Soltvadkert, Óbuda, Mezőberény és Kispest. 1928-ban jött Pilisre, ahol a megszervezett önálló hitoktatói lelkészi állást foglalta el. Kümmérle Ottmár lelkes és sokoldalú társadalmi tevékenységet fejt ki, a komfirmáltak egyesületét vezeti, valamint a Luther cserkészegyesületet. Rendszeres előadó az iskolán kívüli népművelésen. Orosházi tartózkodása alatt mint ujságíró is komoly szerepet vitt. Polgártársai igaz megbecsüléssel veszik körül.

HORVAY LAJOS állami iskolai tanító, Pilis. A lipótmegyei Vihodna községben született 1892-ben. Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt Eperjesen végezte. Tanítói pályáját a gömörmegeyi Nyusztalíker községben kezdte, innen került a borsodmegyei Ongára. 1922-

től a pilisi állami iskolánál tanít. 1913-ban önkéntességi évét szolgálta, amelynek végeztekor a világháború kitörése folytán a katonaságnál maradt és rövidesen kikerült az orosz frontra. 1914 december 26-án Tarnovnál hadifogságba került, ahonnan 1921-ben mint kicserélt tisz jött haza. Egyszer sebesült, valamint gránát légnyomástól könnyebb agyrázkódást szenvedett. Horvay Lajos a község zenei életében tölt be kiváló szerepet, karnagya a levante zenekarnak, a pilisi Dalkörnek, valamint az általa szervezett vonószzenekarnak.

ALBERTI. Fejlődésére legjelentősebb a hattantermes igazgatói lakásos, emeletes állami iskolának, valamint az orvosi lakásnak, esend-örlaktanyának az építkezése. 1924-ben állították fel a hősök szobrát, valamint 500 négyszögölön létesítették a hősök ligetét. Az OFB 80 házbhelyet utaltatott ki és 150 katasztrális holdat parcelláztatott fel a nincstelenek között. 1927-ben két mélyfúrású kutat építettek. A község lélekszáma ma ötezer. 1925-től országos vásárnapja van Albertinak. Kulturális intézményei kiváló eredményekkel folytatják működésüket.

BÁNSZKY GYÖRGY evangélikus lelkész, Alberti. Békéscsabán született 1891-ben. Középiskoláit szülővárosában, a teológiát Eperjesen és Pozsonyban végezte. Ezenkívül a budapesti egyetemen történelmi és irodalmi szakot hallgatott. Pályáját mint segédlelkész 1914-ben Orosházán kezdte. 1916-ban Bodzásottlakán egyhangúlag rendes lelkészsé választották. Itt működött 1930-ig, ezen év januárjától Albertin működik. Bánszky György fő érdeme, hogy egyházközségét mai színvonalára fejlesztette. Emellett jelentős szerepet visz a község kulturális életében is. Sorozatos előadásával a népművelés terén is

nagy szolgálatokat tesz. A világháború alatt Bodzásottlakán a menekültek elhelyezése és ellátása körül buzgón fáradozott, amiért is a kormánytól elismerő iratot kapott. Albertin rajongó szeretettel veszik körül.

PRIKKEK KÁLMÁN, Alberti főjegyzője. Nagykörösön született 1891-ben. Középiskoláinak elvégzése után Kolozsvárott a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Mint segédjegyző Magyarlónán kezdte pályáját, majd a Magyarkapusi öt községből álló körjegyzőség élére került. 1919 májusában a hűségeskü megtagadása miatt kiutasították, ekkor jött a csonkaországba, ahol Szentgálon mint helyettes adóügyi jegyző folytatta közigazgatási működését. 1920 februárjában jött Albertire, ahol 1921-ben adóügyi jegyzőnek, majd 1923-ban egyhangúlag főjegyzőnek választották meg. Azóta a mai napig is intézi Alberti község ügyeit. A legtöbb társadalmi intézménynek vezetője és lelkes előremozdítója. Általános szeretet és bizalom veszi körül. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült a szerb frontra, ahol 1914 november 7-én a Jagodina magaslaton nyak- és állövést kapott. Rendkívül súlyos állapotban került kórházba, ahonnan egy esztendő múlva, mint százszázalékos rokkantat hazabocsátották. Súlyos sebesülésének nyomait ma is viseli.

SZVÁK JÁNOS igazgató-tanító, Alberti. Szarvason született 1883-ban. Alsó középiskoláit, valamint a tanítóképzőt szülővárosában végezte el. Pályáját 1904-ben Irsán kezdte, ahonnan 1911-ben került át a szomszédos Alberti községbe, ahol azóta is kiváló eredménnyel folytatja oktatói tevékenységét. Szvák János az evangélikus egyházközség életében élénk szerepet visz. Az Alberti-irszai ipartestület

jegyzője, valamint Alberti-irszai daloskör karnagya. Ezenkívül számos egyesület közreműködő tagja. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Résztvett az orosz, olasz frontküzdelmekben. Hősi magatartásáért a nagy- és kisezüst vitézségi éremmel, a koronás vas érdemkereszttel, a bronz vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. A TESz-től jubileumi érdemjelvényt kapott.

PONICSÁN MIHÁLY evangélikus kántortanító, Alberti. A torontálmegyei Nagylajosfalván született 1885-ben. Középiskoláit Nagybecskerekben, a tanítóképzőt Eperjesen végezte. Pályáját 1905-ben Felsőarad (Torontálme-

gye) kezdte. Innen került 1907-ben a bácsmegyei Pinczédre, majd 1909-ben jött mai állomáshelyére, Albertire. Számottevő tényezője a község társadalmi és kulturális életének. Mint az Alberti-irszai Hitelszövetkezet elnöke, a Hangya pénztárnoka, kiváló és eredményes működést fejt ki. Polgártársai megértő szeretettel veszik körül. A világháború alatt az orosz fronton harcolt. Egyszer sebesült, majd a gorlicei áttörésnél súlyosan megbetegedett. Ezután rövidesen hazakerült, majd a további katonai szolgálattól felmentették.

ZENOVICZ ZÉNÓ állami iskolai tanító, Alberti. Kassán született 1896-ban. Középiskoláinak elvégzése után a világháború második évében katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, majd résztvett a román és olasz határári küz-

delmekben. 1918 novemberében szerelt le. Pályáját 1924-ben Nyíregyházán kezdte, ahol megszervezte a járás első levante egyesületét. 1927-től Albertin működik. Mint a Levante Egyesület főoktatója jelentős szerepet visz a sport terén is. Leventéi számos alkalommal nyertek díjakat különböző versenyeken. A testnevelési oktatás terén kifejtett eredményes működéséért a vármegye alispánjától és a testnevelési felügyelőségtől elismerő oklevelet kapott. Zenovicz Zénó az Észak Pestmegyei Nemzetvédelem helyi csoportjának vezetője, valamint több más egyesület közreműködő tagja.

IRSA. Lélekszaporulata az utolsó tíz év alatt a tízszázalékosot is meghaladta. Fejlődését nagymértékben vitte előre az OFB által lefolytatott két akció sikere. A községben tizenhat holdon eredményes erdősítés és fásítás volt. A hősök szobrát 1923-ban leplezték le bensőséges ünnepély keretében. Társadalmi és kulturális intézményei hivatásuk magaslatán állanak.

MAGÓCS KÁROLY evangélikus lelkész, Irsa. Oroszlány községben született 1890-ben.

Középiskoláit Tata-tóvárosban és Pozsonyban végezte, majd utóbbin teológiai tanulmányokat folytatott. Egy-egy évet a lipesei és berlini egyetemeken töltött. Pályáját a budapesti fásori templomban kezdte 1917-ben. További állomáshelyei Nagyszécsén, Rákospalota. 1919 júniusában jött Irsára, ahol azóta is mint rendes lelkész végzi nemes hivatása gyakorlását. A világháború alatt mint táborigazgató fejtett ki kiváló és lelkes tevékenységet. Működése alatt új templomtorony épült, valamint a

háborúban elrekvirált két harangot pótolgatta. Polgártársai felekezeti különbség nélkül ragaszkodó szeretettel veszik körül közvetlen egyszerűsége és nemes gondolkozása miatt.

EBNETH ISTVÁN, Irsa főjegyzője. Gyöngyösön született 1873-ban. Középiskoláit Egerben végezte, ugyanott nyert jegyzői oklevelet. Pályáját 1898-ban Vámosgyörkön kezdte, innen került Karácsondra, majd 1900 decemberében Irsára. Itt működik a mai napig is mint egyhangúlag megválasztott főjegyző. Ebneth István kiváló szervezőképességével járult hozzá Irsa fejlődéséhez. Lelkes szorgalmát és kiváló szaktudását polgártársai egyformán becsülik. A község társadalmi és kulturális életére is nagy hatást gyakorol s mint a legtöbb intézménynek elnöke, ezen a téren is eredményekben gazdag működést fejt ki. A világháború alatt közérdekből felmentették. Iparhatósági biztos.

Ifjabb **DIÓSZEGHY GÉZA** segédjegyző, Irsa. 1894-ben született Irsán. Miután Cegléden középiskoláit elvégezte a jegyzői tanfolyamon 1923-ban oklevelet nyert. Pályáját 1923 júniusában szülőhelyén kezdte, ahol a mai napig is működik. Jelentős szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében s mint az irsai Gazdakör elnöke, a Levante Egyesület főoktatója, az Önkéntes Tűzoltó Testület alparancsnoka, eredményekben gazdag munkálkodást fejt ki. Diószeghy Géza a világháború kitörésekor bevonult. Résztvevett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a koronás arany érdemkereszttel a kardokkal, kétszer a kisézüst vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. Mint tartalékos főhadnagy szerelt le.

SZRNKA GYÖRGY igazgatótanító, Irsa. Szarvason született 1878-

ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. 1896-ban kezdte pályáját Irsán, ahol előzőleg az evangélikus iskolánál, majd 1910 óta a községi elemi iskolánál mint igazgató fejté ki áldásos tevékenységét. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz, albán és montenegrói frontküzdelmekben. Hősies magatartásáért a koronás arany érdemkeresztrel a vitézségi érem szalagján tüntették ki. 1918 novemberében mint népfelkelő hadnagy szerelt le. Ezután visszatért Irsára, ahol tovább folytatta kiváló oktatói tevékenységét. 1921-ben ünnepelték huszonöt éves tanítói jubileumát. Társadalmi és kulturális téren jelentős érdemei vannak, számos intézménynek alapításában vett részt és azok legtöbbjében vezető tisztséget tölt be. Szrnka György kivételes eredményeket ért el a magyarosítás terén, amely munkálkodásáért vármegyei jutalomdíjban részesült.

VASAD. Az utolsó tíz év alatt a község lélekszáma szépen fejlődött. 1930-ban már kétszeresre növekedett a polgárság száma. Az OFB mindkét akcióját sikerrel folytatták le a községben. A hősök szobrát 1930-ban állították fel. Jól kiépült műútja van. A község kulturális és társadalmi intézményei példás működést fejtenek ki. Vasad további fejlődése biztos úton halad előre.

RÉDIGER ELEMÉR, Vasad főjegyzője. A háromszékmegyei Bőllön községben született 1889-ben. Középiskoláit és a közigazgatási taufolyamot Kolozsvárott végezte.

Pályáját Magyarkályán kezdte, mint segédjegyző, innen került Szászfelesre, majd Győrővásárhelyre, ahol már mint körjegyző működött. Innen azonban a hűségeskü megtagadása miatt távoznia kellett. 1921-ben Albertiben folytatta pályáját, majd 1923-ban mint egyhangúlag megválasztott főjegyző Vasadra jött. Azóta itt működik. Rédigér Elemér hivatali elfoglaltsága mellett időt talál községe más ügyeinek intézésére is. Leglelkesebb támogatója minden társadalmi és kulturális vonatkozású ügynek s mint a legtöbb intézménynek vezető tagja, azok fejlődésére nagy hatást gyakorló működést fejt ki. Polgártársai szeretettel és bizalommal veszik körül.

KÁROSY GYULA, református lelkész, Vasad. Tahitótfalun született 1871-ben. Középiskoláit Kecskeméten,

teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Mint segédlelkész Hévizgyörkön és Monoron kezdte működését, majd 1897-

ben került Vasadra, ahol azóta is mint rendes lelkész végzi áldásos hivatását. Főérdeme az egyházközség önállósítása, templom építése, amelyet 1923-ban renováltatott, kéttantermes iskola létesítése, a háború alatt elrekkvirált harangok és orgonasípok pótlása. Társadalmi téren is kiváló eredményeket ért el. Megalakította a Hitelszövetkezetet, amelynek elnöke. A legtöbb helyi intézménynek vezető tagja, így többek között elnöke a református iskolaszéknek, valamint a Levente Egyesületnek és ügyvezető igazgatója a Hangya szövetkezetnek. Polgártársai minden nemes ügyben való lelkes közreműködéséért szeretettel veszik körül.

SZALAY ISTVÁN tanító, Vasad. Monoron született 1889-ben. Alsó-

középiskoláit szülőhelyén, a tanítóképzőt Nagyenyeden és Nagykőrösön végezte. Pályáját 1912-ben Vasadon kezdte, ahol mai napig is végzi kiváló oktatói tevékenységét. Szalay István komoly szerepet visz Vasad kulturális életében. Műkedvelői gárdát szervezett, amely sikeres színelőadásokat tart. Mint a Népművelési Bizottság egyik vezetője és kiváló képességű előadója ezen a téren is eredményes működést fejt ki. A református egyház kántora, valamint az egyháztanács jegyzőkönyvvezetője. A Hangya Szövetkezet, valamint az OKH helyi fiókjának felügyelőbizottsági tagja. Iskolai törzskönyvvezető.

CEGLÉDBERCEL. Tízéves történetének legjelentősebb eseményei: a villanyvilágítás bevezetése, községi orvosi rendelő és orvosilak, valamint öttantermes állami iskola építése. Az OFB által 116 házhely kiosztása és beépítése. A község társadalmi és kulturális intézményei komoly és jelentős működést fejtenek ki.

FORGÁCS JÁNOS római katolikus plébános, Ceglédbercel. Csömör községben született 1882-ben. Középiskoláit és a

theológiát Vácott végezte el, ahol 1907-ben gróf Csáky Károly volt megyéspüspök szentelte pappá. Pályáját 1907-ben mint káplán Ceglédbercelen kezdte. További állomáshelyei Ujkécske, Soroksár, Ujpest, majd a háború közbejöttével

mint táborigazgató az olasz fronton teljesített szolgálatot, amiért is a papi érdemkeresztet a kardokkal és a Signum Laudist kapta. A világháború után Ujpesten folytatta káplánoskodását, majd 1919-től 1925-ig Rákosszentmihályon fejtett ki hitbuzgó tevékenységet. 1925 augusztusában lett Ceglédbercel plébánosa. Forgács János egyházközségének ügyei mellett egyik legteljesebb tényezője Ceglédbercel társadalmi életének s mint az olvasókör díszelnöke, a Vöröskereszt Egyesület, a FAKSZ és az állami elemi népiskolák gondnokságának elnöke kiváló és értékes működést fejt ki.

STOCK REZSŐ községi főjegyző, Ceglédbercel. Erzsébetvárosban

(Kisküküllőmegye) 1875-ben született. Középiskoláinak elvégzése után jegyzői oklevelet nyert. 1898. évtől mint alsószilvási, 1903. évtől mint alsónyiresfalvai segédjegyző, majd 1908. évtől az oláh imperium átvételéig mint alsófaradani körjegyző működött, mely utóbbi község Berthelot tábornok nevét kapta. 1919. évben a szegedi kormánynál teljesített szolgálatot. 1919. évi szeptember hó 15-étől mint ceglédberceli főjegyző működik.

HORCSIK VILMOS iskola igazgató, Ceglédbercel. Budapesten született 1887-ben. Középiskoláit szülő-

városában, a tanítóképzőt Baján végezte. Pályáját 1911-ben a máramarosmegyei Havasmezőn kezdte, majd a megszállás után 1920-tól Kiskunmajsán működött.

1924-ben Pilisszántón tanítóskodott és végül két évvel később került Ceglédbercelre, ahol a mai napig is, mint az állami elemi iskola igazgatója fejt ki tevékeny oktatói működést. Horcsik Vilmos sokoldalú kulturális tevékenységet folytat Ceglédbercelen, megszervezője és elnöke az Önképzőköri Ifjúsági Dalegyletnek, díszelnöke a ceglédberceli sportegyletnek, valamint a Leventék főoktatója. Mint a Nemzeti Munkavédelmi Osztály helyi alparancsnoka és a TESz helyi delegált tagja, hazafias gondolkozásával lett népszerű és kedvelt tagja a ceglédberceli polgárságnak. Komoly irodalmi működést is végez, amelynek elismerésül a Petőfi Társaság megválasztotta tiszteletbeli tagjának.

KÜRTÖSSY ANDOR állami elemi népiskolai tanító, Ceglédbercel.

A nógrádmegyei Érsekvadkerten született 1878-ban. Középiskoláit Balassagyarmaton, a tanítóképzőt Léván végezte. Pályáját 1900-ban a zalamegyei Galambok köz-

ségben kezdte. További állomás-helyei Kürt, Kemence, Szabar, Rákospalota, Kékellő, Maconka. Innen került a pestvármegyei tanfelügyelőséghez Budapestre, majd ismét Rákospalotára, ahonnan 1921 januárjában hívták meg Ceglédbercelre. Azóta lelkes igyekezettel itt végzi hivatását. Hat éven keresztül mint róm. kath. kántor is működött. A község társadalmi életében komoly szerepet tölt be, s rendszeres népművelési előadásaival és fölolvasásaival igaz megbecsülést szerzett magának. A világháború alatt kilenc hónapig katonai szolgálatot teljesített.

NYÁREGYHÁZA. Az utolsó tíz év alatt sikerrel hajtották végre az

OFB. mindkét akcióját. A háromnegyedrészen katolikus községben husz százalékos meghaladó szaporodás mutatkozott a lakosság számában. Ma mintegy 4500 lélek lakik Nyáregyházán. Eredményesen fejezték be a közutépítkezéseket, valamint több intézménynek a megalapítását. Kurutz főjegyző közreműködésével csendőrlaktanyát és orvosi lakást vásároltak, valamint az OFB által gazdasági továbbképző iskola és sporttelep céljaira két-két holdat szerzett a község. Nyáregyháza továbbfejlődése különösen nagybirtokosainak áldozatkészsége révén biztosítva van.

GÁLFI SÁNDOR, református lelkész, Nyáregyháza. Mezőberényben

született 1882-ben. Középiskoláit Marosvásárhelyen, teológiai tanulmányait Kolozsvárott végezte. Pályáját mint segédlelkész Marosvásárhelyen kezdte, ahonnan

1907-ben Küküllőszéplakra helyeztetett. Innen jött Nyáregyházára, ahol a mai napig mint rendes segédlelkész fejt ki működést. A világháború alatt, mint táborigazgató teljesített szolgálatot és ezredével sűrűn volt tűzvonalban. Hősies magatartásáért a másodosztályi lelkészi érdemkeresztet a fehér-vörös szalaggal, a Ferenc József rend lovagkeresztjét a kardokkal, a bronz Signum Laudist a kardokkal és a Károly csapatkeresztet kapta. Gálfi Sándor kiváló szerepet tölt be a nyáregyházai közművelődésben s mint a Levente Egyesület alelnöke, valamint több más intézmény tagja, jelentős munkát végez. Községének polgárai felekezeti különbség nélkül rajongó szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

RÁCZ GYULA, evangélikus lelkész, Nyáregyháza. Nemeskoltán született 1870-ben.

Középiskoláit és teológiai tanulmányait Sopronban végezte, majd megjénában is tanult. Pályáját Lajoskomáromban kezdte, majd mint segédlelkész Rimaszombaton, Orosházán, Pápán és Bácskiskéren működött. Utóbbi állomáshelyéről jött Nyáregyházára, ahol huszonhét év óta hívceinek lelkes és ragaszkodó szeretete mellett a mai napig is végzi áldásos hivatásának gyakorlását. RácZ Gyula egyházi működésén kívül jelentős szerepet visz a község közművelődésében s mint a legtöbb intézménynek közreműködő tagja osztatlan megbecsülésnek örvend.

KURUTZ ENDRE, Nyáregyháza főjegyzője. Budapesten született

1881-ben. Középiskoláit valamint a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte el, majd mint okleveles segédjegyző Uri községben kezdte pályáját. Ugyanitt később adóügyi jegyzőnek választották meg. 1923-ban került Nyáregyházára, ahol mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig is kiváló, eredményes működést fejt ki. Nyáregyháza községei a világháború után aléltságából tulajdonképpen ő támasztotta fel, bámulatos akaraterevével fogott a községfejlesztési munkálatokhoz, amelyeket sikeresen oldott meg. Kurutz Endre majd valamennyi társadalmi intézménynek vezetője. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra vonult be. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1914. novemberében

hadifogságba került. 1921-ben a szibériai Krasznójarszából jött haza. Egyszer sebesült.

RIECSÁNSZKY ENDRE dr., községi orvos, Nyáregyháza. A pest-megyei Bénye községben született 1898-ban. Középiskoláit Kecskeméten és Aszódon, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Orvossá 1925-ben avatták. Mint gyakorló orvos több budapesti klinikán és kórházban működött, így többek között 1927. január 1-ig a Szent István kórház belgyógyászati osztályán. 1927-ben jött Nyáregyházára, ahol 1928-tól mint megválasztott községi orvos végzi hivatását mind a mai napig. Komoly tudását és lelkes szorgalmát polgártársai egyformán becsülik. A Gyermekekmenhelynek is orvosa. A világháborúban 1916-tól az összeomlásig résztvett, miközben tíz hónapot az olasz harctéren töltött, ahol 1918. júniusában súlyos gránátlégnyomást szenvedett. Károly csapatkeresztje és sebesülési érme van.

GYÖRÝ ISTVÁN, állami elemi iskolai igazgató, Nyáregyháza.

Veszprémben született 1887-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Debrecenben végezte. Mint tanító Szücs-herenden, Nagyvázsonyban működött, majd onnan került a nyáregyházai elemi iskolához mint igazgató. Azóta itt fejt ki áldásos oktatói tevékenységét és kivételes pedagógiai tudásával és értékes emberi tulajdonságaival polgártársainak őszinte ragaszkodását érdemelte ki. Élénk szerepet visz Nyáregyháza kulturális életében. A Nemzeti Munkavédelemnek veze-

tője és számos más társadalmi és kulturális intézménynek közreműködő tagja.

KAISER KÁROLY, adóügyi jegyző, Monor. A borsodmegyei Rudóbányán született 1884-ben. Középiskoláit Nagyröcén, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskereken végezte. Közigazgatási működését Mendén kezdte, majd onnan került Monorra, ahol 1921. márciusában egyhangulag adóügyi jegyzőjévé választották. Élénk szerepet visz Monor társadalmi életében. A legtöbb intézménynek választmányi, vagy felügyelőbizottsági tagja, valamint iparhatósági biztos. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra vonult be, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1915. április 1-én fogságba esett. Hosszas kálvária után 1920. novemberében jött haza és mint tartalékos zászlós szerezte le. Kaiser Károlyt egyszerűsége és közvetlen modora miatt szeretettel és megbecsüléssel veszik körül polgártársai.

BENEDEK ANTAL református lelkész, Gomba. Pándon született 1861-ben. Középiskoláit Budapesten és Kecskeméten végezte, majd teológiát hallgatott. Lelkészi avatása 1896-ban történt Gombán, ahol azóta is, immár három és fél évtizede, híveinek pél-

dátlan szeretete és ragaszkodása mellett mint rendes lelkész működik. Benedek Antal hosszú és nagy pályáján mindenkor őszinte leplezetlenséggel harcolt az igazságért, bátor szószólója volt a függetlenségi mozgalmaknak. Puritánságát, nemes egyszerűségét felekezeti különbség nélkül mindenki nagyra becsüli. Tizenhat éven keresztül a megye törvényhatósági bizottságának tagja volt. Egyházközségének ügyeit mindenkor szemelőtt tartotta és fő érdeme, hogy híveinek vallásos érzését fokozta és éberren tartotta.

SZÉCHENY FERENC református iskolai tanító, Gomba. Nagykőrösön született 1901-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Tanítói pályáját ugyancsak Nagykőrösön a református iskolánál kezdte, ahol előbb helyettes, majd rendes tanító. Innen került 1927-ben Gombára, ahol a mai napig is példás szorgalommal és lelkes szeretettel végzi oktatói működését. Mint a Gazdasági Továbbképző iskola vezetője, népművelési előadó és levante oktató jelentős szerepet tölt be a község kulturális életében. Dacára fiatalságának, már rövid néhány év alatt polgártársainak kiváló ügybuzgalmáért megértő szeretetét érte el.

Biai járás.

A biai járásban egyik legfőbb nemzeti és kulturfeladat, a magyarosítás az utolsó tíz év alatt nagy lépésekkel haladt előre. Ma már vala-

«Szent Kereszt» irgalmas nővérek háza.

torok segítségével végzi a szántást. A többtermelés eszméi ebben a járásban is mély gyökereket vertek és az idők jobbrafordulásával remélni lehet, hogy a reorganizálódás a biai járásban is be fog következni. A járásnak már a legrövidebb időn belül villanyvilágítása lesz. A két hatalmas kulturintézmény, a levante és népművelési szép sikerek jegyében folytatják működésüket. A lakosság egyre fokozódó megértéssel viseltetik ezen intézmények iránt és belátja ezeknek nagyfontosságú jelentőségét.

Eredményes kútépítéseket létesítettek a biai járásban, miáltal rendszeres autóbuszjáratok is bekapcsolódhattak a községek gazdasági életébe. A járás további fejlődése feltétlenül el fog következni, már csak azért is, mert az arra hivatott tényezők váltvetett és lelkiismeretes munkával azon fáradoznak.

Tulnyomó részben munkások lakják. Munkások, akik a fővárosba járnak be dolgozni, vagy a környéken végeznek robotos földmunkát.

Budakeszi r. kath. leányiskola és zárda

munkáskérdés európai problémája természetesen csak elenyészően kis részben oldható meg, akkor amikor a tömegek ezreinek életnívójának feljavítását sem lehet megoldani.

mennyi község tempomaiban magyar nyelven tartják az istentiszteleteket. Bár néhány községben még erősen ragaszkodnak a betelepítettek anyanyelvükhöz, azonban gondolkozásukban és érzésükben jó magyarokká lettek.

Legjelentősebb fejlődést a járásban a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara propagandája érte el, amelynek révén a gazdasági társadalom már előszeretettel

használja a műtrágyát és trak-

torok segítségével végzi a szántást. A többtermelés eszméi ebben a járásban is mély gyökereket vertek és az idők jobbrafordulásával remélni lehet, hogy a reorganizálódás a biai járásban is be fog következni. A járásnak már a legrövidebb időn belül villanyvilágítása lesz. A két hatalmas kulturintézmény, a levante és népművelési szép sikerek jegyében folytatják működésüket. A lakosság egyre fokozódó megértéssel viseltetik ezen intézmények iránt és belátja ezeknek nagyfontosságú jelentőségét.

Eredményes kútépítéseket létesítettek a biai járásban, miáltal rendszeres autóbuszjáratok is bekapcsolódhattak a községek gazdasági életébe. A járás további fejlődése feltétlenül el fog következni, már csak azért is, mert az arra hivatott tényezők váltvetett és lelkiismeretes munkával azon fáradoznak.

Tulnyomó részben munkások lakják. Munkások, akik a fővárosba járnak be dolgozni, vagy a környéken végeznek robotos földmunkát.

A szegénységnek legnagyobb átka a betegség, mély redőket szánt a biai nép sorában. A járási vezetők legnagyobb problémája segíteni azokon a bajokon, amelyekben éppen ma a gazdasági leromlódottság idején kétszeresen nehéz segíteni. Az utóbbi években több sikerrel kecsegtetnek azok az egészségügyi intézkedések, amelyeknek a segítségével remélhető hogy a biai járásnak sorsán hathatósan változtatni lehet. A

símalházi TOTTH KÁLMÁN a biai járás főszolgabírója. Pusztagu-bacson, a későbbi Pesterzsébeten született 1871-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd 1899-ben Pestvármegyénél kezdte meg köz-igazgatási pályáját. 1906-ban Abonyban lett szolgabíró, ahonnan 1922-ben jött Biára, ahol egyöntetű lelkesedéssel a járás főszolgabíró-jának választották meg. Azóta itt fejt ki áldásos és közhasznú tevékenységét Totth Kálmán, akinek legfőbb élethivatása, hogy a biai lakosság szomorú helyzetén segítsen. Mint kiváló és szakképzett hivatalnok ugy felettes hatóságának, mint a járás közönségének megkülönböztetett szeretetét és megbecsülését bírja, amit legjobban az a tény tükröztet vissza, hogy majd valamennyi járási intézménynek élén áll. A kommun alatt nemzeti magatartásáért a kommunisták hivatali szobájába bezárták. Gondolkozás nélkül ítelték halálra. A hirhedt terroristának, Szamuely Ti-bornak lelkületére vall, hogy a halálra ítélt Totth Kálmánnak meg-mérette a nyakát az akasztás előtt. Az ítélet végrehajtása elől csodálatos szerencsével menekült meg, mert miután egy főhadnagyot, kereskedőt és egy parasztot előtte felakasztottak közvetlen az ő személye előtt külső beavatkozás miatt Szamuelyéknak menekülni kellett. Totth Kálmán gazdag programmal áll a jövő feladatok előtt és bizonyos, hogy energiájával, valamint szivjóságával minden akadályokkal meg fog tudni küzdeni és céljait sikeresen elérni.

SCHULTZ GÁBOR dr., tb. főszolgabíró, Bia. A turócmegyei Ábrahámfaluban született 1896-ban. Középiskoláinak elvégzése után a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen államtudományi dokto-rátust szerzett. Közigazgatási pá-

lyáját 1920. júniusában kezdte az alispáni hivatalban. Innen 1921. októberében a kiskunfélegyházai járásban lett szolgabíró, ahol 1923. februárjáig működött. Ekkor jött a biai járásba, ahol azóta is működik mint tiszteletbeli főszolgabíró. Schultz Gábor dr. lelkes igyekezettel teljesíti szolgálatát, polgártársainak megértő szeretettel áll rendelkezésükre. A világháború alatt mint tartalékos zászlós 1915 májusától 1918. decemberéig katonai szolgálatot teljesített. Közvetlensége és puritán egyszerűsége miatt osztatlan bizalomnak és megbecsülésnek örvend.

BIA. Az utolsó tíz év alatt a község fejlődésére legnagyobb jelentőséggel az OFB házhelyakciója volt. 180 házhelyet utaltak ki, amelyek közül már eddig 90 felépült. 1930. év folyamán vezették be a községbe a villanyvilágítást, valamint ugyanezen évben vannak folyamatban a gyalogjárdák kiépítési munkálatai is. A községben a kulturális intézmények szép és eredményes működést fejtenek ki.

CSONTOS JÓZSEF, Bia főjegyzője. Debrecenben született 1881-

ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte, majd 1903-ban Gagybátor községben kezdte pályáját. További állomásai Kassamindszent, majd 1906. óta Bia. Ezen utóbbi állomáshelyén később az általános bizalom megnyilatkozása képen egyhangulag főjegyzőnek választották meg. Csontos József nemcsak hivatását teljesíti példásan, hanem számottevő eredményeket felmutató működést fejt ki a társadalmi és kulturális életben is. A világháború alatt katonai szol-

gálatot teljesített. Résztvett a szerb, olasz és orosz frontküzdelmekben. Két ízben sebesült. Kiváló és hősiességéért az arany vitézségi éremmel, a Signum Laudissal, a harmadosztályú katonai érdemkereszttel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. Mint tartalékos főhadnagy szerepelt le.

BALICZKY BÉLA, községi jegyző, Bia. Szolnokon született 1895-

ben. Középiskoláit szülővárosában a katolikus főgimnáziumban, a jegyzői tanfolyamot Kassán végezte el. Az utóbbi helyen nyert jegyzői oklevelet. Pályáját 1914

ben a szolnoki dohányjövedéknél kezdte, majd innen Tiszaburára került, ahol 1915-től 1922-ig végezte hivatását. 1923 óta Bián teljesít szolgálatot mint községi jegyző. Baliczky Béla fáradhatatlan szorgalommal végzi munkáját s mint Csontos főjegyzőnek megértő munkatársa részt érdemel a közigazgatás terés elért komoly eredményekből. Mint a Levente Egyesület alelnöke és több más intézménynek agilis és közreműködő tagja polgártársainak szeretetét és ragaszkodását bírja.

ZSÁMBÉK. Herceghalom felől kanyargós országúton száguld a gépkocsi Zsámbék felé. Verőfényes délutánon messzire ellát a szem. Mint apró gyémántokkal kirakott párna, pazar pompával tárul az idegen elé a 150 méter magas hegyoldal, amelynek tövében elszórtan rajzolódnak ki a zsámbéki házak. És a hegytetőn egy büszke rom mered az égfelé, a magyar történelem egyik legféltettebb emléke a zsámbéki templomrom. Egyik tornyának kúpját állítólag

földrengés söpörte el. Árván, de kopottságában is hódítóan emlékeztet a nagyszerű multra ez a templomrom. Multja visszanyulik a XII-ik századig. Hatalmas térfogata arra enged következtetni, hogy valamikor nagy város volt Zsámbék. A templom a török dúlások után teljesen tönkrement s a XVIII. században a nagy költségek miatt már gondolni sem lehetett a restaurálására és a hívek a szomszédos kastély kápolnájában ájtatoskodtak. A csonkaországnak ma kétségtelenül legrégebbi műemléke, a templomrom, amely az Országos Műemlékek Bizottságának gondozása alatt áll. Zsámbék történelmi multjának legrégebbi tanúbizonyossága az a keltakorabeli póstakocsi, amelyet a Nemzeti Múzeum őriz. Ma már kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rómaiak hadiútja Zsámbékon vezetett keresztül és itt egykor népes falvak állottak. A templomromtól nem messzire fekszik az a várkastély, amelyről általánosságban csak azt tudják, hogy Mátyás király vadászkastélya volt, holott feljegyzések tanuskodnak arról, hogy századokkal előbb a Szolgagyöri Eynard grófok emelték a monumentális épületet, amely később IV. Béla királynak 1258-ban kibocsátott adománylevele szerint a premontrei rend tulajdona volt. A kastélyt, amely kedvenc tartózkodási helye volt Mátyás királynak, 1476-ban IV. Sixtus pápa jóváhagyásával az eitávozott vagy kihalt francia premontrei szerzetesek után a Remete Szent Pál szerzetesrend tulajdonába került. A kastélynak és a vele kapcsolatos klastromnak a sorsa ezután bővelkedett viszontagságos eseményekben. A kastély urai rövid gyorsasággal váltották egymást fel. Corvin János elzalogosította Bakózd Tamás esztergomi ér-

seknek, azután a törökök költöztek be a várba. Erről egy török mecset létezése is tanuskodott, majd Vak Bottyán foglalta vissza a várat és az ottmaradt 318 törököt kardélre hányatta. Majd a Zichy grófok kezére került a várkastély a birtokkal együtt, amelyet később elcseréltek a kiscelli uradalommal és sok viharos idő után a korona tulajdonába ment át a kastély és a birtok. A birtokot ezután parcellázták, míg a kastélyt a község a Szent Keresztről elnevezett Irgalmas nővéreknek engedte át. A kolostor tagjai fáradhatatlan buzgalommal láttak munkához és így ma egy fenségesen szép épületben kultúrvárrá nemesedett az egykori vadászkastély. Zsámbék múltjának ez a rövid felidézése tulajdonképpen a megye tízéves történetének bemutatásán kívül áll, amely nélkül talán el sem képzelhető Zsámbék jelene, mert kulturális fejlettsége mélyen gyökerező és a fundamentum az évszázadok eleven lüktető életéből nőtt ki. Zsámbék 1886-ig mezőváros volt és ipara, kereskedelme kiváló hírű volt a messzi környéken is. Országos viszonylatban is nevezetes volt lótenyésztése és szarvasmarha tenyésztésével együtt ma is nagyszerűen excellál. Az 1730-iki pestis pusztítás után svábokat telepítettek Zsámbékra, ezek a svábok az idők során a magyarosító munka hatása alatt jó magyarokká lettek. A község ma teljes harmóniában él. A kommun alatti kisebb megrázkódtatást hamar kiheverte a község és kezdetét vette a komoly építőmunka. A kiépült utakkal, így az Ipolyság—Esztergom—Székesfehérvár állami út és a Herceghalom—Zsámbék törvényhatósági műút révén, valamint az újabb három főirányban bevezetett autóbussz járataival ipari és

kereskedelmi életének biztos egyensúlyát és fejlődését építette ki. A fásítási és erdősítési munkák most vannak folyamatban a községben. 7000 pengő költséggel szennyfolyó és csapadék-vizlevezetési munkák készültek, valamint egy 150 méter magas platon és 40 méter mélységű kutat furattak, amely nagyszerű ivóvizével teljesen ellátja Zsámbék vízszükségletét. Kulturális téren felemlítendő a zárdában létesített 4 osztályú leány polgári iskola, a gazdasági és háztartási iskola, valamint a tanítónőképző létesítése. A zárdá internátust is tart fenn. A levante-intézmény mintaszerűen működik Zsámbékon és a lakosság lelkes szeretettel támogatja az új generáció nevelését. Zsámbékon minden lehetőséget célszerűen és okos politikával használ ki a község vezetősége és bizonyosra vehető, hogy jövőendő sorsa méltó lesz gazdag múltjához.

FARNADY DEZSŐ, Zsámbék főjegyzője. Késmárkon született 1874 július 31-én. Középiskoláit szülővárosában, Egerben és Iglón végezte el, majd Kassán önkénteskedett. Mint tartalékos hadnagy hagyta ott a katonaságot és

lépett a közigazgatási pályára. Első állomása Rákoskeresztúr, ahol 1894-től 1898-ig jegyzői gyakor-nok volt, majd a jegyzői vizsga letétele után Budaörsön lett aljegyző. Innen 1901-ben Budajenőn körjegyzőnek választották és három évvel később jött Zsámbékra, ahol azóta egyhuzamban — 25 éve — a község főjegyzője. Mint hivatalvezetőt és mint embert egyformán határtalan szeretet és megbecsülés veszi körül. Munkálko-

dása egy lett községének negyedszázados fejlődésével. Már előbbeni állomásain is, mint fiatal ember a községfejlesztés terén fáradozott. Rákoskeresztúron megalakította az önkéntes tűzoltóegyesületet, Budajenőn felosztotta a közös legelőt és mintegy 3000 gyümölcsfát ültetett el a község lakóival. Zsámbékon hosszú sorát jegyezhetjük fel alkotásainak. A község ház kibővítése, a nagyvendéglő újjáépítése, körorvosi lakás építése, a községi csatornázások munkája, belterületi makadam utak és hidak építése, az önkéntes tűzoltóegyesület alapítása. Farnady Dezső több ízben járt külföldön, megfordult Ausztriában, Svájcban, ahol tanulmányozta a szülészetet és állattenyésztést. Gazdag érdemeire legjobban rávilágít, hogy Zsámbék társadalmi intézményeinek vezetése is az ő vállain nyugszik. Számos egyesületnek elnöke és díszelnöke. Községén kívül is tevékeny munkát fejt ki. A Járási Jegyzői Egyesület elnöke, a Pestmegyei Jegyzői Egyesület alelnöke és az Országos Jegyzői Egyesület választmányi tagja. Tizen-négy komoly, fáradságos munkát kívánó társadalmi állást tölt be. Farnady Dezső munkatervei még sok mindent ígérnek a jövő számára és polgártársainak osztatlan bizalma lehetővé is fogják tenni községfejlesztő politikájának minél nagyvonalabb valórválását.

SZÁSZ JÓZSEF dr., körorvos Zsámbék. A fehérmegyei Ráckeresztúron született 1865-ben. Középiszkoláit, valamint egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1892-ben avatták orvossá. Mint magánorvos 7 évig működött.

Majd 1899-től Zsámbék és a kör-

nyéki községek orvosa lett. A világháború alatt hatvanhárom ágygal hadikórházat vezetett Zsámbékon. Itt kifejtett kiváló szolgálataiért a Ferenc Salvator másodosztályú vöröskereszt kitüntetését kapta. Szász József dr. a Stefánia Szövetség helyi védőintézetének a főorvosa, valamint a társadalombiztosítónak orvosa is. Mint a Zsámbéki Takarékpénztár, valamint az Uri Kaszinó alelnöke, élénk szerepet visz a község társadalmi életében.

KEMENES JÁNOS római kath. elemi népiskolai igazgató Zsám-

bék. 1888-ban született Zsámbékon. Középiszkoláit részben Esztergomban, részben Sopronban végezte. A tanítói valamint a középiszkolai énektanári oklevél megszerzése után pályáját 1907-ben Perbálon kezdte. Innen került 1910-ben Zsámbékra, ahol 1913 óta mint a római katolikus elemi népiskola igazgatója mai napig is kiváló és eredményekben gazdag oktatói működést fejt ki. Részt vesz a község valamennyi kulturális intézményének ügyvitelében. Az OKH helyi hitelintézetének elnöki igazgatója. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Részt vett az orosz frontküzdelmekben, majd súlyos sebesülése után a frontról hazakerült. Kiváló és értékes oktatói képességei miatt és nem utolsósorban egyszerű és közvetlen modora miatt polgártársai határtalan szeretettel veszik körül.

HAAS SAMU, a Zsámbéki Takarékpénztár r.-t. ügyvezető igazgatója. Zsámbékon született 1872-ben. Középiszkoláit Budapesten végezte, majd ugyanott az Iparművészeti Főiskolán szerzett oklevelet. 1897-ben Wittenbergbe ment ki, ahol három

évig tartózkodott, miközben egy-éves kereskedelmi tanfolyamot is végzett. Ezután az ausztriai Wilhelmsburgban a keramiai gyárban működött mint iparművész. Innen került haza Magyarországra, ahol Pécsen a Zsolnai-féle keramiai gyárban dolgozott. 1903-ban felhagyott az iparművészetrel, visszaköltözött szülőhelyére, ahol 1911-ben megalapította a Zsámbéki Takarékpéztár r.-t.-ot, amelynek mai napig is ügyvezető igazgatója. A világháború négy évét katonai szolgálatban töltötte. Birtokosa a Signum Laudisnak. Mint tartalékos százados szerelt le. Közvetlen modoráért és puritán egyszerűségéért polgártársai megbecsülését és szeretetét érdemelte ki.

LACZA LAJOS, tanító és levante főoktató, Zsámbék. Esztergomban született 1894-ben. Középiskoláit és a Tanítói pályáját Zsámbékon kezdte, tanítóképzőt szülővárosában végezte, ahol a világháború megszakításával a mai napig is működik. A világháború kitörésekor bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol számos nagy ütközetben vett részt. Két alkalommal súlyosan sebesült, térd, majd comb lövést kapott. 1916-ban Csernovicnál hadifogságba esett, majd 1918. júliusában mint invalidust kicserélték. Hazajött s mint tartalékos hadnagy leszerelt. Lacza Lajos Zsámbék közművelődésében jelentékeny szerepet tölt be, a Levante Egyesületnek alakulásától főoktatója és leglelkesebb harcosa. Igazgatója az iparos tanonciskoláak, valamint gondnoka az Iskolánkívüli Népművelési Bizottságnak. A levante intézmény mai fejlettsége kizárólag az ő érdeme.

BAUMANN SÁNDOR, körállatorvos, Zsámbék. Budapesten született

1889-ben. Középiskoláit valamint az állatorvosi főiskolát szülővárosában végezte. Pályáját mint körállatorvos 1913-ban Nagykarolyban kezdte. Ekkor szolgált a le

kéntességi évét. Így érte a világháború kitörése, amikor rövidesen kikerült az orosz frontra, ahonnan később az oláh harctérre került. Kiváló szolgálataiért az arany érdemkeresztet a vitézségi szalaggal kapta. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy-állatorvos szerelt le. 1919 januárjában jött Biára, ahol járási állatorvos helyettes volt, majd 1921-ben körállatorvosnak választották meg. Baumann Sándor Zsámbék társadalmi életében kiváló és értékes működéséért általános szeretetnek és bizalomnak örvend.

IZELI JÓZSEF, ipartestületi elnök, Zsámbék. 1875-ben Zsámbékon született, ugyanitt végezte iskoláit, majd a hentes és mészáros ipart kitanulva 1903-ban önállósította magát. Üzemét később kolbászárúgyárrá szélesítette ki. Kora fiatalágától kezdve résztvett az iparos mozgalmakban. 1905-ben előljáró, 1909-ben alelnök, majd két évvel később elnöke lett az ipartestületnek. Ebben a minőségben a mai napig is ügybuzgó és lelkes szóvivője az iparosügyeknek. A világháború kitörésekor bevonult. Résztvett a szerb, albán, orosz és az olasz frontküzdelmekben. A világháború alatt tanúsított hősi magatartásáért a nagyvezüst, a német és magyar vaskereszt, a bronzérem és a Károly csapatkereszt kitüntetésekben részesült. Mint főüzemester szerelt le a nagy háború befejezésekor, 1918 őszén.

PÁTY. A biai járásnak egyik leg-fejlődésképesebb községe. Különösen több kulturintézmény fejt ki kiváló működést és járul hozzá a község előrehaladásához. 1927-ben állították fel a községben a hősök szobrát, amely Keviczky Hugó szobrászművész alkotása. Sikeresen hajtották végre az OFB akciót is, amelynek során 147 házhelyet osztottak ki. A község közlekedését jelentősen emeli a rajta átvonuló két törvényhatósági műút.

VEÉR PÁL, Páty főjegyzője. Cegléden született 1881-ben. Középiskoláit a nagykorösi református főgimnáziumban végezte, majd a közigazgatási tanfolyamon nyert jegyzői oklevelet. Közigazgatási pályáját 1904-ben Pátyon mint segédjegyző kezdte, ugyanitt lett adóügyi jegyző. 1904-től 1927-ig Tinnye község főjegyzője volt. Pátyra 1927-ben került vissza, mint egyhangúlag megválasztott főjegyző. A község társadalmi és kulturális életében is vezető szerepet visz s mint a legtöbb intézménynek elnöke hazafias és komoly működést fejt ki. A világháború alatt közérdekből felmentették, azonban ez idő alatt a tinyei Vöröskereszt elnöke eredményekben gazdag működést fejt ki, amiért is elismerő kitüntetésben részesült.

vitéz **KUTHY L. Ákos** dr. községi orvos, Páty. Körmenten született 1894-ben. Középiskoláit Szekszárdon és Budapesten végezte, majd a Pázmány Péter tudományegyetem hallgatója lett, ahol 1922-szerezte meg az orvosi oklevelet. Mint orvos Pátyon kezdte meg működését, ahol rövidesen községi orvossá választották. Ugyancsak orvosa a társadalombiztosítónak, a m. kir. posta biztosító intézetnek és a helyi Stefánia szövetségnek. Élénk szerepet visz Páty társadalmi életében s mint a legtöbb intéz-

ménynek közreműködő tagja igaz megbecsülésnek örvend. A háború egész tartama alatt harctéri szolgálatot teljesített. Kiváló hősi magatartásáért a nagyezüst és kisézüst vitézségi éremmel és az ezüst és bronz Signum Laudissal a kardokkal és a Károly csapaikereszttel tüntették ki. Mint tartalékos főhadnagy szerelt le. 1928 júniusában a kormányzó vitézzé avatta.

dicskei **VARADY JÓZSEF** dr. földbirtokos, Páty. A horvátországi Krizovljangradban született 1883-ban. Középiskoláit a veszprémi kegyesrendi főgimnáziumban végezte, majd 1906-ban jogtudori oklevelet nyert Budapesten. Ezután még továbbképezte magát a hallei és berlini közgazdasági egyetemeken. Önkéntességi évét a es. és kir. 11-es huszárezrednél szolgálta le. Hatszáz katasztrális hold birtokán gazdálkodik. Élénk szerepet visz a vármegyei és községi életben. Pestvármegye törvényhatósági bizottságának, valamint a községi képviselőtestületnek évtizedek óta agilis és közreműködő tagja. A háború alatt a mozgósítástól a leszerelésig megszakitás nélkül harctéri frontszolgálatot teljesített. Hősies magatartásáért kétszer a Signum Laudissal a kardokkal és a katonai érdemkereszttel tüntették ki. Mint tartalékos huszárszázados szerelt le.

MOLNÁR ISTVÁN r. kat. iskolai igazgató, Páty. Győrött született 1875-ben. A tanítóképezdét szülővárosában végezte, majd utána a budapesti V. kerületi állami főgimnáziumban magán úton érettségített. Két féléven át jogot is hallgatott. Pályáját Rákospalotán kezdte, majd 1905 óta Pátyon működik a római katolikus elemi iskolánál, amelynek 1925-től igazgatója. Oktatói hivatása mellett komoly szerepet tölt be a pátyi közművelődés terén. A pestvármegyei gazda-

sági egyesület megbízásából műtrágya gazdálkodást folytat. Vezetője és főoktatója a levante intézménynek. Fő érdeme, hogy mint az analfabéta tanolyam volt vezetője, olyan eredménnyel végezte működését, hogy ma Pátyon analfabéta nincs. A világháború alatt 53 hónapig arcvonalbeli szolgálatot teljesített. Kitüntetései: bronz érem és a Károly csapatkereszt. Mint karpaszomány viselésére jogosult tüzérőrmester szerelt le.

KÁLMÁN KÁROLY gyógyszerész. Páty, Karcagon született 1888-ban. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Budapesten végezte, majd utóbbin a Pázmány Péter tudományegyetemen gyógyszerészi oklevelet nyert. Hosszabb-rövidebb ideig különböző gyógyszerházakban működött, majd Pátyon nyitott patikát, azóta is itt működik s bár gyógyszerházát teljesen egyedül vezeti mégis időt tud szakítani, hogy a község közművelődési ügyeiben részt vállaljon. Számos intézménynek agilis és komoly eredményeket felmutató működő tagja. Élőzékeny modoráért polgártársai kitüntető szeretettel veszik körül.

TÖK. Ezerháromszáz lelket számol. Színmagyar község olyannyira, hogy még ősrégi díszmagyar viseletét is megtartotta. Az utolsó tíz év alatt tanítói lakás épült a községben, valamint a templomot és az iskolát renoválták. 1928-ban vezették be a villanyvilágítást. Megalakult az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, valamint a Hangya Szövetkezet. Kulturális élete biztos fejlődést mutat.

ERDÉLYI JÓZSEF, Tök főjegyzője. A pestmegyei Fót községben született 1900-ban. Középiskoláit Budapesten, a jegyző tanfolyamot Szombathelyen végezte. Közigazgatási pályáját Tolnamegyében kezdte,

majd onnan került át szülőhelyére Fótra. További állomáshelyei Alsónémedi, ahol 1924-től 1929 májusáig mint adóügyi jegyző működött. Ekkor választották meg főjegyzőnek Tökre, amely időtől a község ügyeit lelkes szorgalommal, hozzáértéssel és komoly szaktudással intézi. 1923-ban a nemzeti hadsereg kötelékében szolgálta le egyéves önkéntességét. Dacára fiatalságának komoly és értékes működéséért polgártársainak osztatlan szeretetét élvezzi.

PERBÁL. A községnek 1927-től villanyvilágítása van. Ugyanezen évben vezették be a telefont, valamint létesítették az autóbusszjáratot, amely Piliscsabával köti össze. 1928-ban alakították át a községházát, amely teljesen megfelel hivatásának. A község túlnyomó részben katolikus. Kultúrélete különösen az iskolán kívüli népművelési és testnevelési intézmények révén jelentős mértékben járul hozzá a község fejlődéséhez. Az eddigi tanítói létszám kettővel emelkedett, aminek a következtében a háromtantermes iskolát négytantermessé kellett kibővíteni.

NEUMANN JÁNOS, Perbál főjegyzője. Budapesten született 1889-ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte, amely utóbbin jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját Zsámbékon kezdte mint aljegyző, ahonnan

1919-ben Perbálra jött, ahol azóta is, mint egyhangulag megválasztott főjegyző a mai napig is működik. Szorgalmát és alapos szaktudását polgártársai korán felismerték s éppen ezért községfejlesztő munkálkodásában teljes pártfegisükkel

és megértésükkel támogatják. Vezetője a legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek, amelyeknek eredményes működésénél kiváló érdemeket szerzett.

PÁRKÁNYI ISTVÁN elemi iskolai igazgató, Perbál. Az ungmegyei Bező községben született 1890-ben.

A tanítóképzőt Ungvárott végezte, majd tanítói pályáját 1911-ben Perbálon kezdte. A világháború megszakításával a mai napig is itt működik. Kiváló

pedagógiai képzettségénél és fölöt-
tebb nemes gondolkozásánál fogva polgártársai lelkes szeretettel veszik körül. A világháború kitörésekor bevonult. Résztvett az orosz, olasz frontküzdelmekben, miközben kétszer sebesült. 1917-ben orosz fogságba került, ahonnan 1921 januárjában került haza. Mint levante egyesület és a Hitelszövetkezet elnöke, számottevő munkát fejt ki Perbál társadalmi s kulturális életében. Főoktató és népművelési gondnok.

TINNYE. 1843-tól 1846-ig itt lakott Kossuth Lajos. Házát emléktábla hirdeti. Talán ennek a varázsa őrizte meg ennek a községnek színmagyar voltát. Másik nevezetessége Tinnyének a Szent Jakab tiszteletére épült templom, amely még ma is fennáll, holott állítólag III. Béla király idejében épült. Az utolsó tíz év eseményei közül legjelentősebb a két új iskolának létesülése, valamint a villanyvilágítás bevezetése és a Piliscsabával összekötő törvényhatósági műút kiépülése. 1930-ban népház épült Tinnyén, amelynek nagytermében 300—400 személy fér el. Külön színpadja, gazdaköre és levanteotthona is van a népháznak. Tinnyén 1929-ben tenyészállat ki-

állítás rendeztek a szomszédos községek részvételével szép siker mellett.

BIRÓ GUSZTÁV, Tinnye főjegyzője. A brassómezei Apáca községben született 1880-ban. Közép-

iskoláit Gyulafé-
hérvárott, a jegy-
zői tanfolyamot
Budapesten vé-
gezte. Közigazga-
tási pályáját mint
jegyzői gyakornok
az alsófehérmegyei Sárdon kezdte,

1907-ben ugyanott körjegyző lett, majd 1921-ben Zsámbékon választották meg adóügyi jegyzőnek, ahol 1927-ig működött. Ekkor jött Tinnyére, ahol a mai napig is mint főjegyző intézi községének ügyeit. Bíró Gusztáv sokoldalú tevékenységet fejt ki Tinnyén, igazgatója a Műkedvelői Társaságnak, valamint a Hangya Szövetkezetnek s mint a Levente Egyesületnek és az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottságnak elnöke, a helyi közművelődésre nagy hatást gyakorol. Szeretetre méltó egyénisége miatt általános megbecsülésnek örvend. A biai Járási Jegyzői Egyesületnek választmányi tagja.

BUDAKESZI. Fekvésénél fogva egyik legszebb helye a biai járásnak. Ózondus tiszta levegője az ország egyik legalkalmasabb tüdőbeteg üdülőhelyévé avatja. Több nagy tüdőbeteg szanatórium fejt ki itt áldásos és magasztos hivatását. A község fejlődése a tíz év alatt több értékes eredményt mutatott fel, így 1924 óta villanyvilágítása van Budakeszinek, valamint a járdák aszfaltozási munkálatai nyertek befejezést. Létesült az anya- és csecsemővédelem hathatósabb támogatása érdekében az Országos Stefánia Szövetségnek helyi védőintézete, valamint egy tüdőbeteggondozó inté-

zet is, amely a község kezelésében működik. Budakeszi 178 hősi halottjának emlékére impozáns szobrot emelt. Kulturális élete fejlett.

vajasdi AJTAY BÉLA Budakeszi főjegyzője. A szilágymegyei Kémer községben született 1872-ben. Középiskoláit és a közigazgatási tanfolyamot Kolozsvárott végezte. Közben a hadapródiskolának is növendéke volt Budapesten. Pályáját 1905-ben a szilágymegyei Felsőszéken kezdte. További állomáshelyei Alsócsóra, ahol mint körjegyző működött a román megszállásig. Ezután a budapesti kormánybiztosság belügyi szolgálattételre Derecskére osztotta be, majd Balatonalmádiba került, ahonnan 1920 márciusában Zsámbékra jött. 1922 június 12-én választották meg Budakeszi főjegyzőjének, amely időtől a mai napig is itt fejt ki széles körű tekintéssel credinényekben gazdag működését. Községének nemcsak hivatalos, de társadalmi életében is jelentős szerepet tölt be s mint a legtöbb intézménynek, így a Stefánia Szövetségnek, a Kaszinó Egyesületnek, a Budakeszi Elektromos r.-t. vezetője osztatlan megbecsülést és elismerést érdemelt ki.

MILLER JÓZSEF zsámbéki c. prépost, a budai alsó egyházkerület esperese, Budakeszi plébános. Székesfehérvárott született 1866-ban. Középiskoláit, valamint a teológiát szülővárosában végezte, ahol 1888-ban pappá szentelték. 1891-től 1896-ig a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen jogot végzett. Közben 1894-től 1895-ig a »Fehérmegyei Napló«, majd 1895-től 1898-ig az »Alkotmány« szerkesztője és ki-

adója. Pályáját szülővárosában kezdte, mint káplán és hitoktató. Ugyanakkor mint székesegyházi hitosztónok, szerkesztő, a Katolikus Legényegylet alelnöke, a Katolikus Kör titkára és több más intézménynek agilis és közreműködő tagja vonta magára a figyelmet. További állomáshelyei Dunaadony, Pátka, Bicske, Budafok. Majd a San Marco-i hercegnő titkárja és házi káplánja. Innen került Balinkára, majd Ürömré, ahonnan mai állomáshelyére Budakeszire jött. 1922-ben lett kerületi esperes, címzetes zsámbéki prépost. Miller József nagyszabású működést fejt ki a katolikus intézmények életében s elnöke az egyházmegyei egyesületek központi bizottságának. A világháború alatt két éven keresztül a Vöröskereszt kórházat vezette, valamint haditudakozódó irodát tartott fenn. Az utolsó tíz év alatt az egyházkerület tanügyi, kulturális, társadalmi és egyházközségi ügyeinek irányítása körül végzett kiváló és nagyszabású működéséért hívei megkülönböztetett szeretettel és fiúi ragaszkodással veszik körül.

GRUBER JÁNOS adóügyi jegyző, Budakeszi. 1891-ben született Budakeszin. Középiskoláinak elvégzése után szülőhelyén kezdte meg közigazgatási pályáját 1910-ben, mint gyakornok. A közigazgatási tanfolyamot Budapesten végezte el, majd mint okleveles jegyző, aljegyzői minőségben Budakeszin folytatta pályáját, ahol 1921-ben adóügyi jegyzővé választották. Gruber János tevékeny szerepet visz Budakeszi társadalmi életében és mint a Budakeszi Takarékpénztár alelnöke, valamint az Elektromossági r.-t. felügyelőbizottsági tagja és az Önkéntes Tűzoltó Egyesület parancsnoka kiváló működésével polgártársainak szeretetét érdemelte ki. A hősök szobrának megvalósítása

körül nagy szerepet játszott. A római katolikus egyházközség világi elnöke. A mozgósítástól 1915 októberéig haretéri szolgálatot teljesített, amikor is orosz fogságba került. A fogságból 1920-ban került haza. Kitérítése: Signum Laudis.

MARTIN ANTAL gazdasági jegyző, Budakeszi. 1900-ban Budakeszin született. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, majd 1920-ban szülőhelyén kezdte közigazgatási pályáját mint gyakornok. A rákövetkező évben Egerben a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. S ettől az időtől továbbra is Budakeszin működött, előbb mint aljegyző, majd 1925-től mint gazdasági jegyző. 1927-ben Vácott a testnevelési tanfolyamot végezte el. Budakeszi társadalmi életében számottevő szerepet visz. Igazgatósági tagja a Budakeszi Takarékpénztárnak és a helyi Tejszövetkezetnek, valamint közreműködő tagja a MOVE országos céllovó egyesületnek, a Budakeszi Levente Egyesületnek pedig céllovészeti oktatója. A világháború utolsó évében a 4. hegyi tüzérezredben tiszti vizsgát tett s mint hadapródjelölt szerelt le a háború berejeztével.

MARTIN JÁNOS, a Budakeszi Takarékpénztár r.-t. elnök-vezérigazgatója. Budakeszin született 1860-ban. Iskoláinak elvégzése után szülőhelyén rövidesen földhasznbérlethez jutott, majd intenzívebben foglalkozott gazdasági kérdésekkel és a Budakeszi Takarékpénztárnál vállalt munkát. A részvénytársaságnak 1892-től igazgatósági tagja, majd 1916-tól elnök vezérigazgatója. Martin János, aki egyszerű földműves szülőktől származik, példás szorgalmával és gazdag tapasztalataival a reábizott intézetet kiválóan vezeti. Mint ember értékes tulajdonságai és puritán egyszerűsége miatt polgártársai sze-

retettel és megértéssel veszik körül.

FRANKHAUSER JÓZSEF, a budakeszi Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója. Budafokon született 1874-ben. Iskoláinak elvégzése után 1898-ban a budakeszi Hitelszövetkezetnél mint könyvelő kezdte pályáját. 1921-ben lett a szövetkezet ügyvezető igazgatója, amely időtől fogva a mai napig a reábizott intézet ügyeit a legnagyobb körültekintéssel intézi. Frankhauser József élénk szerepet visz Budakeszi társadalmi életében s mint a legtöbb intézménynek, valamint a községi képviselőtestületnek húsz éven át volt tagja osztatlan megbecsülést szerzett magának. 1914 augusztus 25-én mint elsőosztályú számvivő altiszt hadiszolgálatra bevonult, majd 1918 november 12-én mint az 1. hadseregearaucsnokság gazdasági tisztje leszerelt. 1919-től 1923-ig a község közellátási csoportjának vezetője volt.

ZACHARA LAJOS, a Budakeszi Elektromos és Műszaki r.-t. igazgatója. A sziléziai Teschenben született 1878-ban. Középiskoláit a kassai premontréi főgimnáziumban végezte, majd gépészeti felsőipariskoláit ugyancsak Kassán az állami gépészeti felsőipariskolában tanulta. 1896-tól 1899-ig a darmstadti és kalsruhei műegyetem elektrotechnikai fakultását is elvégezte. Pályáját a Kassa-oderbergi vasútnál kezdte, ahonnan rövidesen a Ganz-féle villamossági r.-t.-hez került. Innen mint főmérnök vonult nyugalomba. 1922-től a Budakeszi Elektromos és Műszaki r.-t. igazgatója. A mozgósításkor a haditengerészethez vonult be Polába, ahonnan azonban hadi érdekek folytán a Ganz-féle villamossági r.-t.-hez rendeltetett vissza. Komoly szakirodalmi működést fejt ki. Három és fél évig főszerkesztője volt a »Technológiai Lapok«-nak, majd

tizenkét évig felelős szerkesztője a »Műszaki Lapok«-nak. »Elektromosság a Mezőgazdaságban« címen szakkönyve jelent meg. Több külföldi szaklap munkatársa.

K. KÖRMENDY SÁNDOR gyógyszerész, Budakeszi. A somogy megyei Hedrahelyen született 1870-

ben. Gimnáziumi tanulmányait Csurgón végezte, a gyógyszerészi oklevelet 1894-ben a kolozsvári egyetemen szerezte.

Gyógyszertára Nagybányán és

Zsombolyán volt, majd tizenhét

évig a hódmezővásárhelyi Fő-téri gyógyszertár tulajdonosa. 1927 óta a budakeszi gyógyszertár az övé, amelyet a mai napig is személyesen vezet. Jelentős működést fejt ki a budakeszi közművelődés terén. Alcnöke a Szépítési Egyletnek, valamint választmányi tagja a Pest-környéki Nyaralók Egyesületének. A világháború alatt a hódmezővásárhelyi Vöröskereszt Egylet kórházának pénztárnoka volt. A háborús Vöröskereszttel tüntették ki. Budakeszin minden társadalmi mozgalomban, főleg a karitatív jellegűekben résztvesz. Polgártársai szeretettel és megbecsüléssel övezik.

Váci járás.

Aki a Galga völgyéből az országuton gyalogosan, avagy autón tart a váci járás felé, a nógrádi hegyek alatt fekvő csodálatos vidék természeti szépségeinek büvőkörébe kerül. Festői tájak. Hegyen-völgyön átvívó út, erdők sűrűje, bársonyos pázsitok tarka pompája tárul a szemlélő elé. Magaslati, tiszta, ózondús levegője gyógyír a városi ember számára. A nógrádi hegyektől a Duna vonaláig nyúló váci járás predesztinált arra, hogy itt is hosszú sora létesüljön a fürdőtelepeknek. Ez a vidék egyik kincse hazánknak, amely szintén utmutató arra, hogy itt a jólét boldog napjainak kellene felragyognia. Eszmék, tervek, induló munkák célozzák ennek a járásnak igazi hivatását, rendeltetését; a magyar középosztálynak nyári üdülőtelepeit kell itt megteremteni. Gazdasági és kulturális életét a jövőben ennek a problémának kell betöltenie. A váci járásban az utolsó években tapasztalható törekvések már tényleg főfeladatnak tartják ezt a problémát. Széleskörű, beható munkálkodás folyik, hogy ökonomikus tervszerűséggel, egészségügyi, gazdasági és kulturális téren érvényesüljön ez az akció, amely biztos utját jelöli ki a váci járás jövőjének.

Az utolsó tíz év alatt számos népiskola, kulturház, társadalmi intézmény létesült a husz községből álló járásban. A lakosság, amely ma kétségkívül nagy megpróbáltatások közepette küzdök, fokozott szorgalommal végzi kötelességét. A dunamenti községekben a gazdasági helyzet természetesen nyomottabb, mint a beljebbfekvő területeken, mivel itt a lakosság nagy rétege munkásokból, értelmisége a tisztviselőkből áll. A járásnak a nógrádi hegyek felé eső részén már östermeléssel foglalkozik a lakosság és különösen azokban a községekben, mint Fót, Csomád, Veresegyháza, Örszentmiklós, Dunakeszi, ahol az utóbbi években rendszeres gyümölcs és konyhakertészetre tért át a gazdaközönség, a helyzet kedvezőbb, a viszonyok érezhetően jobbak. A gyümölestermelés és konyhakertészet egyre nagyobb tért hódít a járásban és kitünő felvevő piacra talál a közelfekvő fővárosban. Ugy a nyaralóhelyek létesülésével, mint az intenzív többtermelés hathatósabb érvényesülésével a váci járásnak továbbfejlődése feltétlenül biztosítva van.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság két akciója a váci járásban a legteljesebb megelégedettség mellett már befejezést nyert. Az összes községekben példás rendben folytak le a házhely kiutalások és a földbirtok parcellázások. A váci járás kulturális fejlődésénél felemlítendő, hogy a megyében itt alakultak az első levente egyesületek. Már 1925-ben számottevő sikerű levente versenyek színhelye volt a járás. A tulnyomó részben katolikus lakosságú járásban példás harmonia uralkodik és az országos gazdasági helyzet enyhülésével bizonyos, hogy még sokkal intenzívebb fejlődés várható.

A váci járás még 1929-ben mintajárássá lett rendszeresítve, különösen azou lehetőségeknél fogva, hogy a Rockefeller-alapnak egészségügyi berendezkedését szolgáló támogatását sikerült megszerezni, illetve már nagy részben megvalósítani.

HORVÁTH JÁNOS dr., a váci járás főszolgabírója. Horváth János 1888-ban Bu-

dapestén született. Édesatyja galgagyörki birtokos volt. Középiskoláit a veszprémi piaristáknál végezte, míg az államtudományi doktorátust a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen szerezte meg. Közigazgatási pályáját 1912-ben Pestmegyénél kezdte. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Az orosz, olasz, szerb frontküzdelmekben vett részt. Példás hősi magatartásáért többször lett kitüntetve. Megkapta a harmadosztályú katonai érdemkeresztet, a Signum Laudist a porosz vaskeresztet. Mint huszárfőhadnagy szerelt le 1918 májusában történt felmentésekor. A már 1917-ben kinevezett szolgabírói állását csak ekkor foglalta el. Minden idejét hivatásának gyakorlása töltötte be és nagy szakértelmét honorálva, fiatalon 36 éves korában választották meg a váci járás főszolgabírójának. Járásának gyors és alapos fejlődése elsősorban az ő érdeme. Körültekintése, gazdasági téjékozódottsága révén korán felismerte azokat a lehetőségeket, amelyek járásának sorsát előbbre vihetik. A megjelölt uton haladva szorgalommal, de emberi megértéssel is intézi járásának ügyeit és egyike azoknak a főszolgabíróknak, akik munkaidejük tetemes részét kint töltik el községeikben. Járásában mindenhol igaz szerelettel találkozik és ez a kölcsönös megértés a titka a váci járás példátlan ütemű gyors fejlődésének.

FÓT. Az utolsó tíz esztendő alatt elsősorban a község lélekszaporulatáról kell megemlékezni. Fóton

1930-ban az ötezres számot érte el a lélekszám, amely 1920-al szemben erős huszszázalékos gyarapodást jelent. Az OFB által negyvennégy házhely osztatott ki, valamint százötven katasztrális holdat parcelláztak fel kétszáznegyven nincstelen igénylő között. Két kilométeres szakaszon átépítették a községen átvonuló műutat. 1924-ben állítottak fel a hősök szobrát, 1925-ben vezették be a villanyvilágítást. A község társadalmi és kulturális intézményei jelentős és a fejlődésre mélyen kiható működést fejtettek ki. A tíz év történetéhez tartozik még a jegyzői lak vétele és átalakítása.

BALOGH FERENC, református lelkész, Fót. Cegléden született

1884-ben. Középiskoláit Nagykörsön, teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját mint segédlelkész Kecskeméten kezdte, majd Felsőmocsoládra került mint rendes lelkész. 1913 áprilisától Fóton teljesíti áldásos hivatását. Egyik jelentős tényezője a fótitársadalomnak s úgy egyházközségének, mint Fót kulturális életének ügyeit nagy tudással és gazdag tapasztalatokkal intézi. Pestvármegye törvényhatósági bizottságának tagja. Számos intézménynek vezetője. Egyházmegyei tanácsbíró. A világháború alatt a leitmeritzi hadtestparansnokságnál mint táborigazgató szolgált. Sűrűn jelentek meg cikkei és beszédei egyházi lapokban. A Református Dalkör diszelnöke.

ERDÉLYI ZOLTÁN, Fóth főjegyzője. Veresegyházán született 1876-ban. Középiskoláit Iglón végezte, 1898-ban jegyzői oklevelet nyert. Pályáját Fóton kezdte, majd öt évig Püspökszilágyon, további

nyolc évig Váckisujfalva, mint főjegyző működött. 1915-ben jött mai állomáshelyére Főtra, ahol azóta is mint egyhangulag megválasztott főjegyző intézi a község ügyeit. Erdélyi Zoltán hivatali elfoglaltsága mellett sokoldalú társadalmi tevékenységet fejt ki s mint a legtöbb intézmény elnöke, eredményes munkálkodásával polgártársainak osztatlan elismerését vívta ki. Kiválóan sikeres, hosszú közéleti tevékenységéért 1927-ben a kormányzó a negyedik osztályú polgári érdemkeresztet adományozta a számára. A világháború alatt katonai szolgálat alól közérdekből felmentették.

SAARI JÓZSEF, vármegyei árvaszéki ülnök, Fót. A pestmegyei

Pusztakéren született 1884-ben. Középiskoláit Vácott, egyetemi tanulmányait Budapesten és Pécsen végezte. Jogi és államtudományi államvizsgáttett. Pályáját 1908-

ban Pestvármegyénél kezdte, melynek a szolgálatában a mai napig is áll. 1923-tól árvaszéki ülnök. Hivatali elfoglaltságánál fogva társadalmi tevékenységében korlátozva van. A világháború kitörésétől 1917 júniusában hékövetkezett felmentéséig katonai szolgálatot teljesített. Résztvett az orosz és a szerb harcokban, ott volt Belgrád bevételénél. Az albán tengerparton géppuskás parancsnok volt. Birtokosa a katonai emléklapnak, egy német kitüntetésnek és a Károly csapatkeresztnek.

ALBERTI BÉLA, községi aljegyző, Fót. Pilis községben született 1900-ban. Középiskoláit Mezőtúron, a közigazgatási tanfolyamot Szombathelyen végezte, ahol jegyzői oklevelet nyert. Pályáját Budapesten a székesfővárosnál kezdte,

mint adótiszt. Innen került Párisra, ahol mint jegyzői gyakornok működött. 1928 márciusától Fóton folytatja közigazgatási pályáját aljegyzői minőségben. Alberti Béla különösen jelentős szerepet visz a levénte intézménynél, valamint a Tűzoltó Testületnél. Előbbinek főoktatója, utóbbinak parancsnoka. A mindkét intézmény keretében megtartott járási versenyeken díszoklevelet, illetve szobrot nyert. A világháború utolsó évében katonai szolgálatot teljesített, valamint 1921 májusától 1922 júniusáig a Nemzeti Hadsereg kötelékében szolgált.

HOFFMANN PÁL, római kath. kántortanító, Fót. 1870-ben Fóton

született. A ezstergomi érseki tanítóképző intézetnél nyert tanítói oklevelet. Pályáját a komárommegyei Udvardon kezdte, innen került a borsodmegyei Zseliz köz-

ségbe, majd Főtra, Gödre, Szentendrére és Rákospalotára. 1900-tól ismét Fóton működik. Négy évtizedes tanítói működése alatt mindenkor hivatása magaslatán állott s polgártársainak megkülönböztett szeretete kísérte végig pályáján. Elnöke a fóti vadásztársaságnak, valamint közreműködő tagja a legtöbb intézménynek. A világháború alatt a község élelmezését intézte.

VARGA GERGELY, református rektortanító, Fót. A somogymegyei

Szenta községben született 1870-ben. Középiskoláinak és a tanítóképzőnek elvégzésével 1894-ben még gazdasági tanfolyamot is halgatott. Pályáját a somogymegyei Kutason kezdte, innen került a tolna-

megyei Dees községbe. További állomáshelyei Dunaszentgyörgy, ahol az Ifjúsági és Közművelődési Egyesület vezetője volt. 1896. szeptemberétől Fóton működik. Élénk szerepet visz a község kulturális és társadalmi életében. 1921-ben megszervezte a Református Dalkört, amely országos versenyeken szép sikerrel szerepel. Résztvett továbbá a Hitelszövetkezet, a Gazdakör és a Hangya szövetkezet ujjászervezési munkálataiban. A gazdasági ismétlőiskola vezetője. A világháború alatt a hadikölcsön jegyzéseknél kifejtett érdemeiért legfelsőbb elismerésben részesült.

DUNAKESZI. Lakósága az utolsó tíz év alatt ezeröttszáz lélekkel gyarapodott. Ez a szám harmincszázalékos emelkedést mutat 1920-al szemben. Dunakeszin 1926-ban kulturház, 1929-ben hősök ligete és szobra létesült. A községben nagyarányú fásítás folyik. Állami és törvényhatósági műútja 1929-ben teljesen rendbehozott. Az OFB által eredményes házhely és földbirtok parcellázás eszközletett. Kulturális és társadalmi intézmények Dunakeszin gazdag és sokoldalú működést fejtenek ki.

BOHUNKA LAJOS, Dunakeszi főjegyzője. A pestmegyei Domony községben született 1878-ban. Középiskoláinak elvégzése után államszámviteltani vizsgát tett, majd jegyzői oklevelet nyert. Pályáját 1897-ben Püspökháttánban kezdte. 1900. óta a mai napig Dunakeszin működik. Mint egyhangulag megválasztott főjegyző mindenkor példás lelkiismeretességgel, nagy körültekintéssel és alapos tudással párosult szakértelemmel intézte községe ügyeit. Dunakeszi társadalmi és kulturális életében vezető szerepet tölt be, a legtöbb intézménynek elnöke, így többek között a dunakeszi Polgári Egyesületnek, az Önkéntes

Tűzoltó Testületnek. Huszonöt éves tűzoltói működésének jubileuma alkalmából királyi díszérmet kapott, valamint az Országos Tűzoltó Szövetségtől jubileumi érmet. A világháború alatt a dunakeszi Vöröskereszt kórház titkára volt. Itt kifejtett kiváló tevékenységéért szintén díszéremmel tüntették ki.

vitész **PUSZTAI JÁNOS** községi tisztviselő, Dunakeszi. 1894-ben Dunakeszin született. Középiskoláit Budapesten végezte, majd közigazgatási pályáját 1919 februárjában szülőhelyén kezdte meg, ahol a mai napig is általános szeretet, bizalom és ragaszkodás mellett működik. Közigazgatási ügyköre mellett a polgári fiúiskola tornatanítója, valamint a Levente Egyesületnek főoktatója. Sokoldalú társadalmi és kulturális munkásságot folytat és a legtöbb dunakeszi intézménynél közreműködő tag. A Dunakeszi és környéke ipartestület jegyzője. A világháború kitörésekor bevonult. Résztvett a szerb, orosz, olasz és román frontküzdelmekben. Hősies magatartásáért az arany, kétszer a nagyezüst, kétszer a kisezüst, valamint a bronz vitézségi érmekkel, a Károly csapatkereszttel és a sebesülési érmekkel tüntették ki. Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta.

BAJNOK GÉZA igazgatótanító, Dunakeszi. Egyházkerületi iskolalátogató. Dunakeszin született 1887-ben. Tanítói oklevelet Budapesten szerzett, majd elvégezte a Nemzeti Zenedét is. Pályáját 1906-ban szülőhelyén kezdte, ahol a mai napig is sokoldalú tevékenység mellett általános bizalomtól övezve végzi oktatói hivatását. Igazgatója az Iparostanonciskolának és a Gazdasági Ismétlőiskolának is. Elnöke a községi Hitelszövetkezetnek és számos más intézménynél tölt be jelentős szerepet. A váci egyházme-

gye székesegyházi tanítói körének elnöke. A világháború alatt segédszolgálatos volt. Polgártársai igaz szeretetét és ragaszkodását bírja.

TURBÉKI SÁNDOR, tanító, Dunakeszi. A somogymegyei Nagy-

hobol községben született 1903-ban.

Miután Pécsen megszerezte a tanítói oklevelet 1923-ban a somogymegyei Teklafaluban kezdte oktatói pályáját. További áll-

lomáshelyei Németlad, majd Dunakeszi, ahol a mai napig is működik. Fiatalsága dacára komoly szerepet visz a község kulturális életében. Karnagya a dunakeszi Levente Dalkörnek. Helyi igazgatója a Katolikus Népszövetségnek, titkára a Polgári Lövészegyletnek, valamint vigalmibizottsági elnöke a Dunakeszi Sport Egyletnek. A vezetésére bízott dalárda a járási dalosversenyen számos díjat, valamint vándordíjat nyert. Polgártársai szeretettel és megértéssel veszik körül.

ALAG. A község lélekszáma 1930-ban háromezerre emelkedett, ami az utolsó tíz évvel szemben erős harmincszázalékos gyarapodást jelent. Alagon a Magyar Lovaregylet birtokán nagyszabású erdősfítés folyik. A községnek faiskolája van. Háromkilométeres szakaszon törvényhatósági, másfélkilométeres szakaszon községi műút épült. A község kultúrintézményei eredményes működést fejtenek ki.

HAJNAL JENŐ, Alag főjegyzője. Újpesten született 1881-ben. Középiskoláit és a közigazgatási tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját 1901-ben Dunakeszin kezdte, majd 1910-ben került a szomszédos Alag községbe, ahol mint egyhangúlag megválasztott fő-

jegyző a mai napig is működik. Nagy szerepe van a község fejlődésében. Számos intézménynek létesülése fűződik nevéhez. Mint a legtöbb társadalmi és kulturális egyesületnek vezetője és lelkes felkarolója a polgárság legszélesebb rétegeiben is általános szeretetnek és megbecsülésnek örvend. Kiválóan értékes közéleti működéséért a negyedikosztályú magyar érdemkeresztet kapta. A világháború alatt hivatalos teendőik végrehajtása miatt felmentették. A Pejáchevich Albin gróf vezetése alatt működött hadikórházban azonban hathatós munkálkodást fejtett ki.

BAYER EMIL dr., községi orvos, Alag. Aradon született 1890-ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá avatása után Budapesten a Réczey, majd a Bársony klinikán működött. 1918-ban telepedett le Alagon, ahol rövidesen községi orvossá választották. 1920-ban elvégezte a tisztiorvosi tanfolyamot. Azóta kiváló tudását Alagon értékesíti, ahol a polgárság megértéssel és bizalommal fordul felé. Hivatása mellett jelentős szerepet visz a község társadalmi és sport életében. A világháború kitörésétől az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített. Résztvett a szerb, orosz és olasz frontküzdelmekben. Hősies magatartásáért az ezüst és a bronz Signum Laudissal a kardokkal, a bronz vitézségi érmmel a Vöröskereszt másodosztályú tisztijelvénnel, a Károly csapatkereszt és sebesülési érmmel tüntették ki. Tartalékos orvos létére mindjárt a háború elején főorvossá léptetett elő.

ALSÓGÖD. 1920-ban még csak Gödtelep címen ismert kisközség volt, amelynek lakóinak száma az ezret sem érte el. 1928-ban ala-

kult nagyközséggé és már ezalatt a néhány év alatt is nagyarányú fejlődésen ment keresztül. Négytantermes állami iskola épült, valamint a villanyvilágítást vezették be. Strandfürdője van, ami nagymértékben járult hozzá, hogy Alsógöd jelentős nyaralóteleppé fejlődött. A községen átvonuló állami utat kétkilométeren rendbe hozták.

PATZ LAJOS, Alsógöd főjegyzője. Munkácson született 1878-ban. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Máramarosszigeten végezte. Utóbbi helyen jegyzői oklevelet nyert. Pályáját ugyancsak Máramarosszigeten kezdte, mint jegyzői gyakornok, innen került Havasmezőre, majd Ökörmezőn és Kereczkén lett körjegyző. 1911-től 1920-ig Nagybocon működött mint főjegyző. Ekkor nyugalomba vonult, 1928-ban reaktiválták, amikor is Alsógödön választották meg egyhangúlag főjegyzőnek. Patz Lajos mindenkor kiváló hozzáértéssel és megértéssel végezte munkáját. Hivatali működése mellett mindig talált módot és időt arra, hogy a községek társadalmi és kulturális ügyeinek intézéséből is részt vállaljon. A világháború alatt Nagybocon, amely hadtápkörületi központ volt a hadikórház élelmezése körül fejtett ki eredményes tevékenységet. Itt szerzett érdemeiért a harmadosztályú polgári hadiéremkereszttel tüntették ki.

TÓTH PÁL, állami elemi iskolai igazgató, Alsógöd. Tapolcán született 1875-ben. Az állami tanítóképzőt Csáktornyan végezte. Pályáját 1894-ben Zalatárnokon kezdte, további állomáshelyei Alsólendva, Lendvahosszúfalu, Felsőgöd. 1920-ban került Alsó-

gödre, ahol 1923-tól, mint az állami elemi iskola igazgatója a mai napig fejt ki oktatói tevékenységét. Élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében s mint a Magyar Nemzeti Szövetség helyi csoportjának elnöke, az alsógödi Társaskör alelnöke és több más intézménynek közreműködő tagja polgártársainak igaz ragaszkodását és bizalmát bírja.

FELSŐGÖD. Lakószámok száma 1930-ban háromezerötszáz. A község a tíz év alatt nagy fejlődésen ment keresztül. Hattantermes állami elemi iskola, római katolikus templom, hősök emléktáblája, hősök ligete létesültek. Eredményesen lefolytatták az OFB mindkét akcióját, valamint számos kultúr-intézmény alakult. A község gyors iramban fejlődik tovább.

ANTAL PÁL dr., római katolikus plébános, Felsőgöd. A hontmegyei Paláston született 1889-ben. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Vácott végezte, majd egyetemi doktorátust szerzett Szegeden. Pályáját mint káplán

a nógrádmegyei Palotáson kezdte. További állomáshelyei Pestszentlőrinc, Jászkarajenő, Nagykőrös, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Szentes és Ujpest. 1927 óta Felsőgöd római katolikus plébánosa. Főérdeme, hogy egyházközségét teljesen megalapozta. Élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. Sűrűn szerepel egyházi és hazafias ünnepélyeken. Elnöke a felsógödi Dalárdának és Zenekarnak. Az Ujpesti Katolikus Legényegylet díszelnöke. Egyszerűsége és nemes gondolkodása miatt nemcsak hívei, de Felsőgöd teljes

polgársága rajongó szeretettel veszi körül.

pilismaróti BOZÓKY GYULA, nyugalmazott vezérkari ezredes,

Felsőgöd. Nagyváradon született 1878-ban. Középiskoláit Vácott a premontrai főgimnáziumban végezte, majd a Ludovika Akadémia hallgatója lett. Ezután a

magyar királyi honvéd felsőtiszti tanfolyamot végezte el, majd egy évet tanulmányok céljából külföldön töltött. Katonai pályáját a négyes honvéd gyalogezrednél Nagyváradon kezdte. 1905-től 1907-ig a nagyszebeni, debreceni és kolozsvári honvéddandárnál állomásozott. Ezután kivezényelték tanárképző és pedagógiai tanfolyamra, amelynek elvégzése után a nagyváradi honvéd hadapródiskola tanára lett. Itt érte a világháború kitörése. A hadapródiskolát kórházzá alakították át és maga az iskola Pécsre helyeztetett. Itt több tanfolyamot gyorsított tempóban kellett kiképeznie. 1915 márciusában a növendékekkel együtt az orosz harctérre ment. Ugyanezen év pünkösdjén az olasz harctérre vezényelték át. A nagy megpróbáltatások közepette szívbajjal kórházba került. Négyhónapi ápolás után azonban már Erdélybe kerül a vezérkarhoz. A marosi védelmi vonal saját tervezése szerint a Kárpátokig kitolatott. Bozóky Gyula a világháború alatt tanúsított számos kiváló érdemeiért sorozatos kitüntetésekben részesült, így többek között birtokosa a hadidíszítményes katonai érdemkeresztnek a kardokkal és két Signum Laudisnak a kardokkal. A háború befejezése után ismét Nagyváradra vezényelték. Itt érte Böhm Vilmos hadügyi népbiztos felszólítása, hogy

az erdélyi vöröshadsereget szervezze meg, amit sürgönyileg visszautasított és a szolgálati helyét rögtön otthagya. Az ezután következő oláh megszállás alatt is sok üldözést kellett elszenvednie és csak viszontagságos küzdelmek után tudott a csonkaországba menekülni. Pilismaróti Bozóky Gyula nyugalomba vonulása óta mint felsőgödi lakos élénk szerepet visz a község egyházi, társadalmi és kulturális életében. Legfőbb érdeme a templom felépítése körüli eredményes fáradozása. 1927-ben zarándoklatot vezetett Jeruzsálembe. Szentföldi útjairól már több érdekesítő felolvasást tartott és egy tartalmas Baedeker-szerű könyve jelent meg.

HADEN PÁL dr. körorvos, Felsőgöd. Budapesten született 1891-ben.

Középiskoláit és egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte, majd 1915-ben orvossá avatták. A világháború kitörésétől a forradalom napjáig katonai szolgálatot teljesített. Résztvett a szerb, olasz és orosz frontküzdelmekben. Kétszer sebesült, egy alkalommal tüdőlövés érte. Megkapta a Károly csapateresztet és a sebesülési érmet két pánttal. Mint főhadnagy orvos szerelt le. A háború után még egy féléven át betegeskedett, majd 1919 augusztusában az Uj-Szent János kórház elmeorvosi osztályán folytatta orvosi működését. Mint gyakorló orvos a Szent László és Szent Gellért kórházakban működött, majd a székesfővárosi központi tisztihatóság orvosa. 1922-ben Jászszentandrás községi orvosa, majd innen rövidesen Felsőgödre került, ahol mint körorvos a mai napig is végzi hivatása gyakorlását. A felsőgödi Kaszinó elnöke.

STEIBL FERENC igazgatótanító, Felsőgöd. A torontálmegyei

Lázár földön született 1880-ban. Alsóközépiskoláit Kiskunfélegyházán, a tanítóképzőt Szegeden végezte. Pályáját a torontálmegyei Szécsényfalván kezdte, ahon-

nan 1913-ban került Felsőgödre. Itt nagyszabású tevékenységet fejtett ki az építendő hattantermes iskola megvalósítása körül. Ebbeli fáradozásai sikerrel is jártak. Az államosított iskolának 1919-től igazgatója. Steibl Ferencnek a katolikus egyházközség megszervezésében is jelentős része volt. Elnöke a felsőgödi Zene- és Kultúregyletnek, valamint több más intézménynek lelkes, közreműködő tagja. A világháború alatt Preszly Elemér dr. főispán vezetése alatt álló hadiözvegyeket és hadiárványokat gyamolító egyesület helyi vezetője.

TRAUM JÓZSEF állami tanító, román. kath. kántor, Felsőgöd. A torontálmegyei Ócsanád községben

született 1880-ban. Alsóközépiskoláit Szegeden, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Pályáját 1902-ben Krasznahorkán kezdte. További állomáshelyei Váralja

és Szomolnok. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Résztvett Przemysl első felmentésénél, majd a gorlicéi és lebergi harcoknál. 1915 júniusában srappellővést kapott, kétszer operálták, majd 1917-ig rokkant állományban volt. Ekkor ismét kiment az olasz frontra. Mint zászlós szerelt le. Károly csapatkeresztje és sebesülési érme van. A világháború

után visszatért Szomolnokra, azonban a csehek negyvennyolc órai terminussal kiutasították. Ekkor Budapesten mint kisegítő tanár folytatta oktatói pályáját, majd 1921-ben Felsőgödre került, ahol a mai napig is az állami iskolánál tanít, valamint a római katolikus egyháznál a kántori teendőket végzi. Elnöke a felsőgödi Műkedvelő csoportnak, a Hangya fogyasztási szövetkezetnek és közreműködő tagja több más intézménynek. Alapító tagja a felsőgödi Dalárdának és parancsnoka az Önkéntes Tűzoltó Testületnek. Szomolnokon a magyar nyelv terjesztése körül kifejtett érdemeiért az akkori kultuszminiszter, báró Wlasics Gyula dr. dícsérő elismerésben részesítette.

TÖRÖK BENJAMIN állami tanító, Felsőgöd. A sopronmegyei Rábaközl községben született 1884-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Kismartonban kezdte, majd további állomáshelyei Csorvás, Simonyifalva, amely utóbbi helyen már mint igazgató működött. Innen a románok 1919-ben kiutasították, ekkor visszatért Csorváásra, ahol szintén mint igazgató fejtett ki oktatói tevékenységet. 1921-ben Felsőgödre lett állami tanító. Kiváló és sokoldalú eredményes munkálkodást fejt ki a község kulturális és társadalmi életében s mint a MOVE felsőgödi Közművelődési Egyesület elnöke, valamint több más intézménynek közreműködő tagja általános szeretetnek és bizalomnak örvendő. Községi közgyűm. Az iskolán kívüli népművelésen, amelynek gondnoka, sűrűn tart nagy érdeklődés mellett előadásokat.

SZÖD. A községben az utolsó tíz év alatt nagyszabású erdősítést folytattak. Eddig hétszáz holdat erdősítettek. 1927-ben kántortanítói, 1929-ben tanítói lakás épült. Az OFB által hét házhelyet osztottak

ki, valamint harminc és fél hold parcelláztatott fel a földigénylők között. A községben a villanyvilágítás bevezetése folyamatban van. 1929-ben ötkilométeres szakaszon törvényhatósági műút épült. Sződ kulturális intézményei példás működést fejtenek ki.

SZIRMAK LÁSZLÓ, Sződ főjegyzője. Ujkécskén született 1887-ben. Középiskoláit és a közigazgatási tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint jegyzői gyakornok Sződön kezdte 1906-ban. Innen Ujkécskére került segédjegyzőnek, majd 1916-ban mint egyhangúlag megválasztott főjegyző visszakerült Szödre. Szirmai László hivatalos elfoglaltsága mellett élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében s mint a legtöbb intézménynek elnöke, azok fejlődésére nagy hatást gyakorol. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb, orosz frontküzdelmekben, mely utóbbin hadifogságba került. A vladivosztoki fogolytáborból megszökve, egész Szibérián, Oroszországon és Lengyelországon keresztül jött haza. Károly csapatkeresztje és sebesülési érme van.

ERDÉLYI ISTVÁN dr., községi orvos, Sződ. 1894-ben Sződön született. Középiskoláit Vácott, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá avatása után kórházi gyakorló évét több budapesti kórházban és klinikán, valamint a Munkásbiztosító pestújhelyi kórházában töltötte ki. 1926-ban telepedett le Sződön, ahol mint magánorvos kezdte működését. Ugyanazon évben Akasztó községi orvosa lett. Innen néhány hónap múlva visszakerült Szödre, ahol 1929 márciusában községi orvossá választották meg. Erdélyi István dr. jelentős szerepet tölt be szülőhelyének társadalmi és kulturális életében s

mint a legtöbb intézménynek közreműködő tagja általános szeretetnek és megbecsülésnek örvend. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult, résztvett a szerb és orosz frontküzdelmekben. 1916-ban a Brussilov-offenzívánál fogságba került. 1918 decemberében jött haza s szerelt le.

KÉHLER BÉLA, állami iskolai igazgató, Sződ. A szepesmegyei

Korompán született 1891-ben. A tanítóképzőt az eperjesi Kollégiumban végezte. Pályáját 1911-ben a turóc-megyei Stubnya községben kezdte mint helyettes tanító. További állomáshelyei Lamosfalva, Gindlicsalád—Kistengeliez, Málnapatak, Jablánc, amely utóbbi helyen már mint igazgató működött. 1919-ben Szödre költözött s ettől az időtől a szódrákosi állami iskola igazgatója. Lelkes és ügybuzgó tagja a szödi kulturális intézményeknek. Jelentős szerepe van népművelési akciókban. Ünnepi és hazafias alkalmakkor műkedvelői előadásokat rendez. A nemzeti munkavédelem helyi csoportjának vezetője s az itt kifejtett eredményes működéséért elismerő oklevéllel tüntették ki.

KÖNYVES LÁSZLÓ, r. kat. elemi iskolai igazgató, Sződ. A komárommegyei Csém

községben született 1892-ben. A tanítóképzőt az esztergomi érseki tanítóképző intézetben végezte. Pályáját a komárommegyei Héreg községben kezdte. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Résztvett az orosz frontküz-

delmekben, majd 1915 márciusában hadifogságba került. Mint tisz, cserkommunisták ellenében 1922-ben jött haza a fogságból. A rákövetkező évben a nógrádmegyei Tereske községben mint kántortanító folytatta oktatói tevékenységét. 1928-ban az egyházmegyei tanfelügyelőség ajánlatára a szödi római katolikus elemi iskola igazgatója lett, ahol a mai napig is egyben mint kántortanító működik. Sokoldalú tapasztalatait és széles tudását községe más ügyeinek intézésénél is hasznosítja.

BIRKHOFFER BÉLA nyugalmazott bányaintéző, Szöd, Budapest született 1868-ban. Középiskoláit Budapesten, majd a «Technische Hochschule»-t Bécsben végezte. Pályáját 1891-ben a Salgótarjáni Köszénbányánál kezdte. Innen 1908-ban a petrozsényi állami bányához került mint intéző. 1914-ben a baranyamegyei Komlón működött, majd 1922-től 1925-ig a pénzügyminisztériumnál. Innen vonult nyugalomba. Birkhofer Béla a Szödliget-i Települők Egyesületének elnöke és ebben a minőségében nagy szerepe van a telep fejlődésében. A nemzeti munkavédelem egyik agilis tagja. Polgártársai egyszerűsége és közvetlen modora miatt szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

VERESEGYHÁZ. Az utolsó tíz év alatt a község lélekszáma alaposan gyarapodott. 1927-ben állami, 1928-ban római katolikus elemi iskola létesült. 1925-ben állították fel a hősök szobrát. Tízennégykilométeres törvényhatósági műút épült, valamint a strandfürdőhöz vezető másfélkilométeres út. 1927-ben vették be a villanyvilágítást. Az OFB mindkét akcióját sikerrel hajtották végre. Kultúrintézményei szép sikerrel működnek. Strandfürdőjét a fővárosiak is látogatják.

ELLER FERENC római katolikus plébános, Veresegyház. Nagyszombaton született 1880-ban. Középiskoláit szülővárosában, a technológiai tanulmányait Vá-

cott végezte. 1903-ban Csáky Károly gróf püspök szentelte pappá. Pályáját Szödön kezdte. Innen hosszabb időre az Egyesült Államokba távozott, ahol Trentonban és Toledo-ban lelkészkedett. 1908-ban jött vissza hazájába, ahol Soroksáron folytatta papi működését. 1910-től 1926-ig Berkenyén, majd ettől az időtől a mai napig Veresegyház plébánosa. Eller Ferenc kimagaslóan nagy szolgálatokat tett hazájának, valamint egyháznak. Amerikában két magyar templomot s egy magyar iskolát építtetett, Veresegyházán új kéttantermes iskolát létesített. Veresegyház kultúréletében nagy szerepet visz és gazdag tapasztalataival, valamint sokoldalú nagy tudásával. A reá bízott intézmények ügyeit intézi.

ÖRY LAJOS református lelkész, Veresegyház. Tatán született 1882-ben. Középiskolai és technológiai tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját 1905-ben Kocséron kezdte. További állomáshelyei Gyón, Iváncsa, Dunabogdány, mely

utóbbin már mint rendes lelkész működött. 1918-ban hívták meg Veresegyházára, ahol máig is általános szeretett és közmegbecsülés mellett végzi áldásos munkáját. Öry Lajos jelentős tényezője a veresegyházi közművelődésnek s mint a legtöbb intézménynek elnöke, azok fejlődésére nagy hatást gyakorol.

A világháború alatt két és fél évig az olasz fronton mint tábori lelkész szolgált, amikor is mint rokkantat felmentették. A Hangya Fogyasztási Szövetkezet elnöke, a Hitelszövetkezet igazgatója.

PISZTER JÁNOS, Veresegyház főjegyzője. Baján született 1882-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Jegyzői gyakornokoskodás után Fóton segédjegyző. Ezután Ujpesten polgármesteri titkár, majd ismét segédjegyző Dunakeszin. Következő állomása Pestujhely, ahol mint főjegyző működik. 1918-ban jön Veresegyházára, ahol mint egyhangúlag megválasztott főjegyző a mai napig is intézi a község ügyeit. Piszter János érdeme a község nagy előrehaladása. Páratlan szorgalommal munkálkodik, hogy Veresegyház minden vonatkozásban a járásnak egyik legfejlettebb községe legyen. Vezető szerepet tölt be a község társadalmi és kulturális életében és a legtöbb intézménynek élén áll.

LÁNG GÉZA róm. kath. kántortanító, Veresegyház. A komárom-

megyei Környe községben született 1877-ben. A tanítóképzőt Győrött végezte. Pályáját a fejérmegyei Iszka-szentgyörgyön kezdte 1896-ban. További állomáshelyei Dégh, Dunaharaszti. 1901-ben került Veresegyházra. Láng Géza lelkes igyekezettel végzi oktatói működését és emellett talál időt arra is, hogy a község kultúrmozgalmaiban résztvegyen. A Katolikus Népszövetség helyi igazgatója. A magyar nyelv terjesztése terén kiváló érdemeiért több elismerő oklevélben részesült, így a kultuszminisztérium részéről is.

vitéz **ANTAL SÁNDOR** református rektor-tanító, Veresegyház. A

gömörmegeyi Pelsőcz községben született 1893-ban. A tanítóképzőt Sárospatakon végezte. Pályáját Giczén (Gömör vm.) kezdte. Itt érte a világháború kitörése, amikor is az első napon katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a gorlicci áttörésnél, ahol megsebesült. 1916-ban a Brussilov offenzívánál hadifogságba esett. A dán követség közvetítésével 1918 augusztusában mint csererokkant került haza. Ekkor folytatta tanítói pályáját, azonban a csehek elől menekülnie kellett. Egy évig mint beosztott tanító Magyaralmáson működött, majd további állomáshelye Sárkeresztúr volt, ahonnan 1927-ben jött Veresegyházára. Azóta mint rektor-tanító itt fejt ki értékes és kiváló oktatói tevékenységet. Vezetője a legtöbb társadalmi intézménynek, amelyeknek sorsára és fejlődésére nagy befolyást gyakorol. Horthy Miklós kormányzó 1929-ben vitézzé avatta.

VIRÁGHALMY OLIVÉR, Máv. intéző, Veresegyház. Aszódon született 1895-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd 1914-ben a Máv. szolgálatába lépett. Állomáshelyei Rákospalota, Ujpest, Hatvan, Kőbánya felsőpályaudvar, Budapest—Ferencváros, Budapest keleti pályaudvar. 1921-ben az üzletvezetőség forgalmi osztályán működik 1924-től mint Máv. intéző. Virághalmy Olivér mint Veresegyháza polgára élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. Elnöke az 1928-ban alakult Veresegyházi Sport Clubnak, valamint titkára a Céllövő Egyletnek. A világháború alatt vasuti és forgalmi szolgálatot teljesített.

WEKERLE JÁNOS, ny. fővárosi elektromos állomás felügyelő, Veresegyház. A bácsmegyei Gara községben született 1875-ben. Technológiai tanulmányainak befejezése után 1898-ban a budapesti Általános Villamossági R.-T.-nél, majd a székesfőváros által történt átvételtől a budapesti székesfőváros Elektromos Művei üzeménél volt állásban 1927-ig, amikor is nyugdíjba vonult. Wekerle János Veresegyházán a tó mellett épített magának lakóházat. Felismerve a hatholdas tó gyönyörű fekvését, a parti homok elsőrendű kvarctartalmát, 1922-ben strandfürdőt létesített. Ettől az időtől kezdve a tó egész környéke kiépült. Ma már a kirándulók és a strandolók nagy tömegei keresik fel Veresegyházát. A Tóegyesület alapító tagja, valamint dísztagja a veresegyházi Sportklubnak. Strandfürdőjén kétszáz kabín, cukrászda, tejivó, sport, tenispálya, kuglizó, csónakház és táncterem van.

ÖRSZENTMIKLÓS. Fejlődését hűen tükrözik vissza az utolsó tíz év alatti események. 1928-ban egytantermes és kántorlakásos római katolikus iskola, 1929-ben református szeretetház, 1925-ben nyári gyermekmenedékház, valamint 1929-ben a hősök ligete létesült. Hatkilométeres szakaszon törvényhatósági műút épült. A község kulturális intézményei komoly működést fejtenek ki.

SIKÓ ZOLTÁN dr. református lelkész, Órszentmiklós. Tiszavárkonyban született 1899-ben. Középiskoláit Kecskeméten, technológiai tanulmányait Budapesten végezte. Jogi és államtudományi doktorátust is szerzett. Pályáját mint segédlelkész Alsódabason kezdte

1920-ban. További állomáshelyei Kunszentmiklós, Kecskemét. 1925-től mint rendes lelkész Órszentmiklóson működik. Elnöke a református dalkörnek, valamint az Órszentmiklói Hitelszövetkezetnek és a Hangyának. Sikó Zoltán dr. a Pesti Református Egyházmegye jegyzője. Az egyházi irodalom terén is sikeresen működik, több egyházi lapban jelennek meg írásai. Polgártársai szeretettel és bizalommal veszik körül.

KÖRTVÉLYESSY ENDRE körjegyző, Órszentmiklós. Vácott született 1883-ban. Középiskoláit Nagy-

körösön, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint jegyzői gyakornok Vác-kisújfalu kezdte.

További állomáshelyei Simontornya és Pestújhely. 1915-től Órszentmiklói székhellyel körjegyző. Vezető szerepet viszközségének társadalmi és kulturális életében s mint a legtöbb intézménynek elnöke azok fejlődésére nagy hatást gyakorol. A világháború alatt mint a hivatalos rendelkezések végrehajtóját a katonai szolgálat alól felmentették. Körtvélyessy Endrét puritán gondolkodása és közvetlen egyszerűsége miatt polgártársai ragaszkodó szeretetükkel és bizalmukkal tüntetik ki.

BURIÁN ALBERT református rektortanító, Órszentmiklós. A veszprémmegyei Nagypirit községben született 1876-ban. A tanítóképzőt Léván végezte. Pályáját 1896-ban mint helyettes tanító Balatonfőkajáron kezdte. Innen Tassra, majd a háromszékmegyei Előpa-

takra távozott. 1919-ben menekülni volt kénytelen. Ettől az időtől, mint megválasztott református rektortanáító Órszentmiklóson működik. Vezetője a református dalárdának. Mint levante főoktató a vezetése alatt működő egyesület elismerő oklevelet és több ezüst és bronz érmet nyert. A világháború kitörésétől az összeomlásig katonai szolgálatot teljesített.

RAGÁLYI ENDRE tanító, Órszentmiklós. 1904-ben született Órszentmiklóson. A

tanítóképzőt Baján végezte, majd 1926-ban szülőhelyén kezdte meg oktatói működését a római katolikus elemi iskolánál. Ragályi

Endre különösen a levante intézmény működése körül fejt ki jelentős tevékenységet, s mint oktató nagy része van abban, hogy az Órszentmiklósi Levante Egyesület a járás egyik legkiválóbb intézménye. Az iskolán kívüli népművelésen előadásokat tart, valamint tanfolyam vezető. A kántori teendők végzése mellett még a Hangya Szövetkezet könyvelője.

VÁCHARTYÁN. Az utolsó tíz év alatt végrehajtották az OFB mindkét akcióját az igénylők legtöbbszöröse megelégedése mellett. A Hangya székházhoz jutott 1929-ben. A községnek 1920-tól villanyvilágítása van. Váchartyánban eddig hatvan hold kopár területet erdősítettek. Kulturális fejlettsége magas színvonalú.

KOPA LAJOS körjegyző, Váchartyán. Apostagon született 1878-ban. Középiskoláit Kiskunhalason, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját 1903-ban Váchartyánon kezdte s ugyanitt 1905-től mint körjegyző a mai napig is működik. Főérdeme a villanyvilágítás

bevezetése, több társadalmi és kulturális intézmény létesítése. Elnöke a népművelési és testnevelési bizottságoknak, amelyeknek eredményes működése a járásban közismert. Ugyvezető igazgatója a Hangyának és a Hitelszövetkezetnek. A világháború alatt a katonai szolgálat alól közérdekből felmentették. Kopa Lajost polgártársai szeretettel és ragaszkodással támogatják községfejlesztő munkájában.

PUSKÁSSY LÁSZLÓ római katolikus plébános, Váchartyán. Budapesten született 1874-ben. Középiskoláit szülővárosában, a technológiai tanulmányokat Vácott végezte. 1902-ben szentelték pappá. Mint káplán Nándorkókán kezdte pályáját. További állomáshelyei

Szegvár, Alsónémedi, Csongrád, Nógrádverőce, Zagyvarékás, Sándorfalva, Kálló és Sári. Terényben mint plébános folytatta pályáját, innen került Alsódabasra, ahonnan 1928-ban jött Váchartyánba. Puskássy László élénk szerepet visz Váchartyán társadalmi életében. A Katolikus Népszövetség helyi igazgatója. Jelentős irodalmi munkálkodást fejt ki egyházi és egyéb folyóiratokban. 25 éves papi működését Alsódabason ünnepelték meg.

nagyborosnyói és székelykoesárdi **KÖNYA GYÚLA** református lelkes, Váchartyán. Székelykoesárdon

született 1890-ben. Középiskoláit Nagyenyeden, a teológiát Budapesten végezte. Pályáját mint segédlelkes Budapesten kezdte, innen került Alsódabasra, majd Rákospalotára, ahol 1921-ben

rendes lelkésszé választották. 1922-ben jött Váchartyába. Azóta itt végzi áldásos működését híveinek lelkes és szeretetteljes megértése mellett. Kónya Gyula jelentős egyházi és szépirodalmi működést folytat. Főmunkatársa az »Óráló« politikai és társadalmi hetilapnak. Költeményei sűrűn jelennek meg különböző folyóiratokban. A világháború alatt Budapesten mint önkéntes ápoló hadikórházban segédkezett. A váchartyáni Hitelszövetkezet igazgatósági tagja.

GÁLL BÉLA református rektor-tanító, Váchartyán. A háromszék-megyei Léczfalván született 1897-ben. A tanítóképzőt Déván végezte. Pályáját 1919-ben kezdte. 1921-től a mai napig Váchartyánban a református iskolánál mint rektor-tanító.

Kiváló szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. A legtöbb intézménynél vezető szerepet tölt be és értékes működésével járul hozzá azok fejlődéséhez. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult, résztvett az orosz, oláh frontküzdelmekben. A salgótarjáni bányász-lázadás leverésénél is ott volt. Kitüntetései: kisezűst vitézségi érem, a hadiemlékérem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. Az oláhok fogságában is volt, ahonnan 1919 júniusában szabadult.

VÁCÉRÁTÓT. Az OFB által száznegyvenkét házhely osztatott ki, valamint százharmincegy katasztrális hold parcelláztatott fel a minestelenek között. Nyolcszáz méteres szakaszon községi út épült. A község lélekszáma 1930-ban 1200.

HOITSY PÁL római katolikus plébános, Vácérátót. A sárosmegyei Sóváron született 1891-ben. Közép-

iskoláit és a teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pályáját 1914-ben Taksonyban kezdte, onnan került Főtra, majd Bagra. Itt tartózkodása alatt az egyházmegyei hatóság parancsára megszervezte Hévizgyörkön az önálló lelkésszűget, valamint megindította a templom-építési akciót. 1922-ben Pécelen, majd 1925-ben Alagon káplánoskodott. 1928 decemberében lett Vácérátót plébánosa. Lelkes felkarolója minden nemes ügynek. Egyházközségének fejlődéséért mindent elkövet. A világháború alatt mint tábori lelkész teljesíteti szolgálatot. 1916-ban Kostanjevicánál súlyos haslövést kapott. Hősi magatartásáért a másodosztályú katonai lelkésszi érdemkeresztet, a Vöröskereszt másodosztályú jelvényét, a Károly csapatkeresztet és a sebesülési érmet kapta.

VÁCDUKA és KISNÉMEDI. A két község az utolsó tíz év alatt elsősorban az OFB akciói révén nagy haladást értek el. Vácdukán 1929-ben ovoda létesült, továbbá háromkilométeres községi út. Kisnémedin hasonlóan ovoda épült, valamint a Hangya székháza. Mindkét községben eredményes erdősítés folyik. A községben szép működést fejtenek ki a kulturális intézmények.

SZLACSÁNYI JÁNOS körjegyző, Vácduka. 1863-ban Vácdukán született. Középkiskoláit Mármaroszigeten végezte, majd jegyzői oklevelet nyert. Pályáját szűlőhelyén mint jegyzői gyakornok kezdte 1883-ban. Segédjegyző 1886-ban lett, majd 1889-től körjegyző. Azóta a mai napig is Vácdukán működik. Négy évtizedet meghaladó körjegyzői munkálkodása egybeforrt a reábizott két községnek Vácdukának és Kisnémedinek fejlődésével. Szlacsányi János rendkívül lelkes és körültekintő ügybuzgal-

mának legszebb bizonyítéka volt, hogy Kisnémedi község egyhangúan díszpolgárának választotta meg. A legtöbb intézménynek alapításában résztvevett és azoknak élén áll. Polgártársai megkülönböztetett szeretettel és bizalommal veszik körül.

PRINCZ RUDOLF kántortanító, Vácduka. Kisnémedi községben született 1903-ban. A

tanítóképzőt Budapesten végezte, majd 1922-ben Kisnémedin a községi iskolánál kezdte oktatói működését. 1923 szeptemberétől a mai napig Vácdukán tanít és egyben a kántori teendőket is ellátja. Princz Rudolf a levante egyesületnek alakulása óta főoktatója, valamint az iskolán kívüli népművelési bizottságnak gondnoka és tanfolyam vezetője. A vácdukai Dalkör karnagya. Fiatalsága dacára komoly és számottevő tényezője a vácdukai közművelődésnek. Polgártársai megértő támogatása kíséri további pályáján.

PÜSPÖKSZILÁGY. 1926-ban épült a községháza, 1929-ben pedig egytantermes iskolája. Az OFB által 123 katasztrális hold parcelláztatott fel 92 igénylő részére. A hősök szobrát 1924-ben leplezték le. Kulturális intézményei eredményesen működnek.

SZABÓ JÁNOS, Püspökszilágy főjegyzője. Szolnokon született 1882-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyző tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint jegyzői gyakornok Szolnokon kezdte 1899-ben. Innen került Sződre, majd Vácdukára. 1908-ban választották meg Püspökszilágy főjegyzőjének. Községének lelkes munkása, aki hivatali elfoglaltságamell

lett időt talált arra, hogy Püspökszilágy közművelődését is előbbre vigye. A legtöbb intézménynek élén áll és azok fejlődését hathatósan mozdítja elő. A világháború alatt mint a hivatalos rendelkezések végrehajtóját, közérdekből felmentették.

CSOMÁD. Fejlődésére legnagyobb hatást gyakorolta az OFB két akciójának sikeres lefolytatása. Ezenkívül jelentős esemény a Károlyi László gróf birtokból átvett 682 katasztrális hold, amelyet legelő és kaszáló céljaira használnak fel. 1930-ban állítják fel a hősök emléktábláját, valamint létesítik a hősök ligetét. 1920—1928-ig három és félkilométeres törvényhatósági műút épült az állomás és a községház között. Csomádon a Hangya Szövetkezetnek fiókja van.

KERESZTES PÁL, Csomád főjegyzője. 1897-ben Bögöz községben született. Középiskoláit Székelyudvarhelyen,

a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját Domonyban kezdte, innen került mint aljegyző Dunakeszire.

1922 novemberében egyhangúlag Csomád főjegyzőjévé választották. Ettől az időtől a mai napig intézi a község ügyeit. Keresztes Pál nagy igyekezettel látott a községfejlesztési munkálatokhoz és már az első esztendőben is jelentős eredményeket ért el. Polgártársainak osztatlan bizalmát bírja. A világháború második évében bevonult, résztvevett az olasz és román frontküzdelmekben. Kitüntetései a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Mint tartalékos hadnagy szerelt le.

Nagykátai járás.

Egyike azoknak a pestmegyei járásoknak, ahol valóban számottevő eredményeket mutatott fel az utolsó tíz esztendőnek a története. Ezek az eredmények a nagykátai járásban különösen gazdasági téren jelentősek. Az összeomlás utáni, egyre intenzívebben mutatkozó új termelési törekvések megvalósítása képezte leglényegesebb programját a járás vezető tényezőinek. Ennek a helyes felismerésnek jegyében zajlottak le az utolsó tíz esztendőnek cseményei. Racionális gazdasági átalakulásra volt szükség, hogy a változott viszonyok miatt avulttá váló régi termelési rendszer helyett a többtermelés lehetőségét valósítsák meg. Mindazokat a törekvéseket, amelyek a többtermelést célozták, kezdettől fogva siker koronázta. Hatalmas lendületet vett különösen az állattenyésztés, így elsősorban a szimentáli és baromfitenyésztés. Előbbi az ország egyik legjobb tenyésztete. Jelentős fejlődésen ment át a lótenyésztés is. A világhírű Kincsem ménes Tápiószentmártonban, ma egyike az ország legjobb méneseinek. A fellendült állattenyésztés mellett bámulatos eredményt mutatott fel a gyümölcs-termelés is. Az utolsó két esztendőben negyvenöt vagon nagykátai szilvát exportáltak Angliába. Olyan szám ez, amely a legbiztatóbb jele a járás gazdasági átalakulásának javuló, sőt fejlődő lehetőségére. Ezeknek az eredményeknek megfelelően nagyarányú gazdasági kiképzés is folyik a járásban. A gazdasági szakoktatásnak évről-évre több hallgatója van és a lakosságnak talán ösztönszerű pártolása is nagymértékben elősegíti azt a helyes programot, amely kétségtelenül az adott viszonyok mellett biztosíthatja a járás gazdasági továbbfejlődését. A gazdasági fejlődés mellett természetesen társadalmi és kulturális téren is komoly jelenségek észlelhetők. Elsősorban a Stefánia Szövetségről kell megemlékezni, amely intézmény rövid pár esztendő alatt bámulatos eredményeket mutatott fel a gyermekhalandóság terén. A nagykátai és tápiószelei fiókok mellett a közeljövőben több közösségben fognak fiókok létesülni, így már legközelebb Tápiószentmártonban. Számos új iskola létesült a járás területén. Pompásabbnál pompásabb modern új épületekben talál hajlékot a tanuló ifjúság. Az utolsó tíz esztendő eredményei mellett feltétlenül örvendetes a járás lakosságának szaporodása is. Ez a szaporodás nagymértékben természetes és csak részben bevándorlás által keletkezett. Az OFB. mindkét akciójának sikeres lefolytatása egyébként szintén jelentősen stabilizálta a lakosság szaporulatának megtartási lehetőségét. A nagykátai községek, az első tíz évet követő új esztendők fejlődési lehetőségeivel, egy munkára felkészült, azt sikerrel lefolytatni tudó és akaró társadalmat foglalnak magukban. Az út előre mutat és biztos, hogy a járás lakossága nem is fog letérni a jobb jövőt előretükröző haladás utjáról.

NEY GÉZA, a nagykátai járás főszolgabírója. Budapesten született 1876-ban. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, ahol jogot is hallgatott. Közigazgatási pályáját 1900-ban a pestmegyei dunavecsei járásban kezdte, mint szolgabíró. További állomásai Abony és Monor, mely utóbbi helyről 1916-ban a vármegye központjába, mint főispáni titkár lett beosztva. Alig egy esztendővel később rendkívüli szorgalmának és nagy tudásának elismeréséül a nagykátai járás főszolgabírójává választották meg. Azóta megszakítás nélkül valóban »él« járásáért, amelynek gazdasági és kulturális fejlődése elsősorban hámulatos munkaszeretetének, éleslátásának köszönhető. Reformjait mindenkor nagy szimpátiával és megértéssel fogadták polgártársai, akik ragaszkodásuknak és bizalmuknak számtalanszor tanujelét adták. A társadalmi és kulturális intézmények sorsát is nagy lelkesedéssel karolta fel s azoknak fejlődésében az oroszlánrész elsősorban az ő érdeme. Az összes számottevő egyesületeknek és intézményeknek elnöke, így többek között a »Tesz«-nek, a Polgári Járási Lövészegyletnek és a Stefánia Szövetségnek is. Ney Géza sokoldalú tevékenysége mellett nem feledkezik meg azonban járásának szegénysorsú lakosságáról sem és a földmunkások, nincstelenek szociális bajainak orvoslását legfőbb feladatának tartja.

HOFER FERENC dr. tb. főszolgabíró, Nagykáta. Mezőhegyesen született 1889-ben. Középiskoláit Fehértemplomban és Szegeden, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott és Budapesten végezte. Pályáját 1913 novemberében, Nagykátán kezdte. További állomáshelyei Kiskőrös, Dunavecse, Ráckeve és Gyömrő. Utóbbi helyről tért vissza

Nagykátára, ahol a mai napig is mint tb. főszolgabíró működik. Hoffer Ferenc dr. a nagykátai járási Célövő Egylet elnöke, valamint a Stefánia Szövetség titkára. Ezen két intézmény mellett részt vesz még a többi társadalmi és kulturális intézmények ügyvitelében. Rokonszenves tényezője a nagykátai társas életnek. A világháború alatt közérdekből felmentették.

gyulai GYULAY TIBOR dr. szolgabíró, Nagykáta. Budapesten született 1904-ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Szegeden végezte. Pályáját az érettségi után közvetlenül Budapesten a Nemzeti Munkavédelmi hivatalnál mint tisztviselő kezdte. Itt működése alatt mintán az államtudományi doktorátust megszerezte, 1927 júniusában került megyei szolgálatba. 1930 január 1-én a nagykátai járásban szolgabírónak választották. Rövid néhány hónap alatt már is tanujelét adta a közügyek iránti rátermettségének és lelkiismeretes munkájával feletteseinek bizalmát és szeretetét nyerte el.

NAGYKÁTA. Az utolsó tíz év alatt hatalmas méretekben fejlődött. Elsősorban az OFB által lefolytatott mindkét akció járult hozzá Nagykáta község fejlődéséhez. Több középület létesült, az egyes hivatalok önálló épületekhez jutottak. Utai teljesen rendezettek, a járdákat kikövezték. A község túlnyomó részben római katolikus és tiszta magyar. A hősök szobrát eddig még nem készítették el, bár erre a célra 5000 pengő alappal rendelkezik a község. Rövidesen azonban bronz emlékmű készül majd. Az általános gazdasági helyzet következtében erősebben érezhető nyomor leküzdésére a község és a társadalom az egyházzal kapcsolatosan létesült karitatív egyesületek útján folytat eredményes

munkát. A nagykátai társadalmi és kulturális intézmények kiváló és sikerekben gazdag működést fejtenek ki.

GEMPERLE KÁROLY, Nagykáta főjegyzője. Ujhartyánban született 1865-ben. Tanulmányainak elvégzése után közigazgatási pályáját Alberti községben kezdte. További állomáshelyei Kispeszt, Nagykáta, Tápiószentmárton,

majd mint egyhangúlag megválasztott főjegyző ismét Nagykátára kerül vissza. Gemperle Károly harminchét év óta irányítja Nagykáta községet. Hosszú működése alatt az alkotások nagy sora létesült. Mindenkor szemelőtt tartotta községének fejlődését és önzetlenségével, puritánságával, nemes példáját mutatta polgártársainak az igazi hazafias szellemtől átítatott kötelesegteljesítésről. A pestvármegyei Jegyzői Egyesület elnöke, a nagykátai Gazdakör és az Ipartestület díszelnöke, valamint az Uri Kaszinó és a Lövészegylet alelnöke. Polgártársai valóban lelkes szeretettel és határtalan bizalommal veszik körül személyét.

CHIKÁN LÁSZLÓ dr. közigazgatási jegyző, Nagykáta. Ráckeven született 1898-ban. Középiskoláit Kisújszálláson, Nagyváradon és Egerben, az államtudományi doktorátust Budapesten végezte. Szombathelyen a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját mint okleveles jegyző Szajolon kezdte segédjegyzői minőségben. 1930 januárjában egyhangúlag Nagykáta közigazgatási jegyzőjének választották meg. Chikán László rövid hónapok alatt általános és őszinte rokonszenvet vívott ki magának. Hivatalos teendői mel-

lett jelentős szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. A legtöbb egyesületnek vezető, illetve közreműködő tagja.

SZIRÁKY JÓZSEF aljegyző, Nagykáta. Jászládánban született 1899-ben. Középiskoláit Alsólendván és Zalaegerszegen, a jegyzői tanfolyamot Miskolcon végezte. Tanulmányai közben lett katonaköteles. 1917-ben bevonult, kilenc hó-

napot töltött az olasz fronton, ahol gránátszilánk sérülést szenvedett, valamint gránát légnyomástól dobhártyarepedést. Kitüntetései a bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. A világháború után a Nemzeti Hadseeregben szolgált. Közigazgatási pályáját mint segédjegyző Füzesabonyban kezdte, innen került Gutorföldre községbe, majd Csonkahegyhátra adóügyi jegyzőnek. 1929 áprilisában Nagykátán választják meg aljegyzőnek s azóta itt végzi a község adóügyeit.

DIÓSZEGHY ISTVÁN aljegyző, Nagykáta. Irsán született 1896-ban. Középiskoláit Cegléden, a jegyzői tanfolyamot Nyiregyházán végezte. A világháború kitörése utáni esztendőben lett katonaköteles, amikor azonnal bevonult.

Harminckét hónapot az olasz fronton töltött, majd 1918 októberében leszerelt. Közigazgatási pályája előtt magántisztviselő. Budapesten a Magyar Általános Takarékpénztár tisztviselője volt. Mint okleveles segédjegyző 1929 decemberében jött Nagykátára, ahol szintén az adóügyi osztályon fejt ki

tevékeny működést. Diószeghy István a nagykátai Gazdakör elnöke.

füztőzuggói SEPSEY MIHÁLY dr., tb. vármegyei tiszti főorvos, járási tisztiorvos, Nagykáta. Torontásvásárhelyen született 1886-ban. Középiskoláit Pancsován, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1914-ben a tisztiorvosi tanfolyam hallgatója volt. Pályáját Galagonyáson kezdte mint körorvos, majd Kókán és Tápíószelén működött hasonló minőségben. Utóbbi állomáshelyéről jött Nagykátára, ahol járási tisztiorvos lett, majd érdemeinek elismerésül tb. vármegyei tiszti főorvossá nevezték ki. Sepsey Mihály dr. nemcsak mint egyetemes orvostudor, hanem mint sebész is ismertté tette nevét. Jelentős szakirodalmi működést fejt ki s emellett mint szépíró is sokat szerepel neve különböző folyóiratokban. Buzavirág címen nagy sikert aratott verses kötete jelent meg. Számos intézménynek és egyesületnek vezető tagja, így többek között a Tesz kerületi elnöke, valamint díszelnöke a nagykátai Kosuth körnek. A világháború kitörésekor bevonult, résztvett a szerb, orosz, oláh és olasz frontküzdelmekben orvosfőnöki minőségben, ezredorvosi rangban. Harctéren tanúsított kiváló hősi magatartásáért a koronás arany érdemkereszttel a vitézségi érdemkereszt szalagjával, a Signum Laudissal a kardokkal, a másodosztályú Vöröskereszt díszjelvénnyel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

EHRlich ALAJOS dr., községi orvos, Nagykáta. Dévabányán született 1876-ban. Középiskoláit és az egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Kórházi gyakorlóévi leszolgálatása után Kőteleken telepedett le, ahol mint körorvos működött. Innen jött Nagykátára. 1907-ben választották meg községi orvos-

nak, amely időtől a mai napig is általános közmegebecsülés mellett végzi nemes hivatása gyakorlását. Később tiszteletbeli járási orvosnak nevezték ki. A világháború alatt Nagykátán a katonakórház vezetője. Itt szerzett kiváló érdemeiért a Vöröskereszt díszjelvényével tüntették ki. Ehrlich Alajos dr. élénk szerepet visz Nagykáta társadalmi életében. A Stefánia Szövetség helyi védőintézetének főorvosa.

NAGY LAJOS, állampénztári tanácsos, Nagykáta. Kecskeméten született 1875-ben. Középiskoláinak elvégzése után államtudományi államvizsgát tett. Pályáját Szabadkán kezdte mint adótiszt, innen került hasonló minőségben a kecskeméti adóhivatalhoz, majd az ipoly-

sági pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségéknél mint számliszt működött. Több állomás után 1919-ben került a nagykátai adóhivatalhoz, mint helyettes főnök, tanácsosi rangban. Nagy Lajos mindenkori hazafias szellemben végezte munkáját és különösen nagy érdemeket szerzett azért, hogy szembeszállt úgy a vörös uralommal, valamint a román megszállás alatt megnyilatkozó hazafiatlan és erőszakos intézkedésekkel. A község kulturális és társadalmi mozgalmában résztvesz.

NÉMETH BÉLA állami polgári iskolai igazgató, Nagykáta. Kapos-

vároton született 1875-ben. Középiskoláinak, valamint a polgári iskolai tanárképzőnek és különböző tanfolyamoknak elvégzése után pályáját a hevesmegyei Pásztó község polgári iskolájánál

kezdte. Itt működött mint segéd-tanár, majd 1899-ben a kassai polgári iskolához került mint rendes tanár, ahol a háború kitöréséig fejtett ki eredményes oktatói tevékenységet. Ekkor Ungvárra ment, ahol mint a polgári iskola igazgatója 1919 júliusáig tartózkodott. A hűségeskü megtagadása miatt állásától megfosztatott és ekkor Újpestre, majd innen 1920 augusztusában a nagykátai polgári fiú- és leányiskolához került igazgatói minőségben. Németh Béla a pedagógia terén számottevő munkásságot fejtett ki. Komoly tudását egyformán becsülik úgy kortársai, mint polgártársai. Közvetlen modora és puritán egyszerűsége miatt általános szeretetnek örvend. Nagykátai társadalmi és kulturális életében élénk szerepet visz és számos egyesületnek vezető, illetve közreműködő tagja.

TÁPIÓSZELE. A nagykátai járás második legnagyobb községe. Az utolsó 10 év alatt öt tanyai iskola létesült Tápiószelén. Kulturális téren komoly fejlődésről tett tanubizonyságot a község. Számottevő közutépítkezései: így a Tápiószele-farmosi ötkilóméteres és a Tápiószele-tápiógyörgyei hatkilóméteres törvényhatósági műút, amelyek a közelmúltban készültek el. Most van építkezés alatt a Tápiószele-abonyi tizenhat és fél kilométeres műút. A villanyvilágítás 1930. év végén fog megvalósulni, előreláthatólag a Salgótarjánival kötendő megállapodás folytán. A községben két artézi kut létesült magánvállalkozás révén, egy pedig községi hozzájárulással. Az OFB által 150 ház utaltatott ki, amelyekből eddig 100 felépült, ugyancsak az OFB által 800 katasztrális hold osztatott szét a nincstelenek és törpebirtokosok között. Tápiószele szinmagyar község, lakóinak erős 80%-a katho-

likus. A község lélekszaporulata az utolsó tíz évben a tíz százalékot is meghaladta. A hősök szobrát, mely Pongrác Siegfried szobrászművész alkotása 1924. augusztusában ünnepélyes keretek között leplezték le.

NITSCH ARTHUR római katolikus plébános, Tápiószele. Arany-

idán született 1886-ban. Középiskoláit Kassán, teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1909-ben Csáky Károly gróf megyéspüspök szentelte. Pályáját mint káplán Vácott kezdte, innen került Hódmezővásárhelyre, majd Szentesen lett 1920-ban plébános. Ott működött 1925-ig, amikor is Tápiószelére jött. Ettől az időtől a mai napig itt végzi az egyházközség irányítását. Nitsch Arthur a társadalmi egyesületek önzetlen és lelkes pártolója. A világháború kitörésétől az összeomlásig a nyitrai honvédek táborig lelkésze volt. Hősi harterémi működéséért a Ferenc József rend lovagkeresztjével, a lelkészi érdemkeresztrel, a koronás arany érdemkeresztrel a Signum Laudissal, a Vöröskereszt másodosztályú díszjelvényével és a Károly csapatkeresztrel tüntették ki. Összes kitüntetését a kardokkal kapta.

Ifj. BITSKEY ILLÉS, Tápiószele főjegyzője. 1881-ben Tápiószelén

született. Édesatyja id. Bitskey Illés szolgabíró és harminckét évig főjegyzője volt a községnek. Fiát szintén a közigazgatási pályára küldte, aki miután az államtudományi és az államszámviteltani államvizsgákat letette, valamint a

jegyzői oklevelet megszerezte, előbb Budapesten a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség-nél majd mint pénzügyi számellenőr a budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál kezdte meg működését. Édesatyjának 1912-ben történt nyugalmába vonulása után Tápiószelén egyhangú lelkesedéssel őt választották meg főjegyzőnek. Bitskey Illés nagy népszerűségnek örvendő községében s mint a legtöbb intézménynek vezető tagja rendkívül sokoldalú és eredményes működést fejt ki. A Járási Jegyzői Egyesületnek 1928-ig volt elnöke. Megyei tűzrendészeti felügyelő.

vitéz BODROGI DEZSÓ, adóügyi jegyző, Tápiószele. Székelyudvarhelyen született 1888-ban. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Marosvásárhelyen végezte. Közigazgatási pályáját mint okleveles segédjegyző Székelyudvarhelyen kezdte, majd onnan Tápiógyörgyére került. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Résztvett az orosz és olasz frontküzdelmekben, előbbin a galíciai és kárpáti ütközetekben, az utóbbin az Assiagonál folyó harcokban. A harcokban mint századparancsnok, később mint gépfegyverosztály parancsnok, majd mint dandár parancsörtsízt működött. Hősies magatartásáért a harmadosztályú vaskorona rendre lett felterjesztve, azonban a forradalom kitörése miatt ezt a kitüntetést már nem tudta megkapni. Kitüntetései kétszer a katonai érdemkereszt, kétszer az ezüst, egyszer a bronz Signum Laudis, a német katonai érdemérem, a Károly csapatkereszt és Károly

sebesülési érem két pánttal. Az összes kitüntetéseit a kardokkal kapta. Horthy Miklós kormányzó 1925-ben a Margitszigeten vitézzé avatta. A világháború után Tápiógyörgyén folytatta pályáját, majd 1920-ban mint adóügyi jegyző került Tápiószelére. Itt működik a mai napig.

CSÁNYI JÓZSEF dr., ügyvezető községi orvos, Tápiószele. A zólyommegyei Illésfalván született 1893-ban. Középiskoláit Késmárkon és Kolozsvárott, az egyetemi tanulmányait utóbbin a Ferenc József, valamint a budapesti

Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Orvossá 1921 márciusában avatták. Kórházi gyakorló évét, bár elengedték budapesti kórházakban és klinikákon töltötte ki, majd 1922-ben a szegedi ideg- és elmeklinikán mint kinevezett gyakorlóorvos működött. Ugyanezen év júniusában megválasztották Tápiószele községi orvosának, majd 1929 márciusában ügyvezető községi orvos lett. Csányi József dr. a helyi Stefánia Szövetség védőintézetének főorvosa, a Gyermekekmenhely telep-orvosa, a Máv. pályaorvosa, valamint a Postásbetegsegélyző orvosa. Tápiószele kulturális és társadalmi mozgalmaiból kiveszi részét. A világháború kitörésekor mint önkéntes bevonult. Rövidesen kikerült az orosz harctérre, ahol 1915 októberében hadifogságba került. Három évi fogság után 1918-ban jött haza. Frontszolgálatát során a nagyezüst és bronz vitézségi érmekkel, valamint a Vöröskereszt tisztijelvényével tüntették ki. Polgártársai rövidesen felismerték kiváló képességeit és őszinte bizalmukkal tüntetik ki.

STERN SÁNDOR dr. orvos, Tápiószele. Pilis községben született

1898-ban. Középiskoláit Cegléden, egyetemi tanulmányait Budapesten és Szegeden végezte. Utóbbi helyen 1923-ban orvossá avatták. Kórházi gyakorlóévet

Budapesten töltötte ki, majd ugyancsak a fővárosban mint magánorvos kezdte pályáját. 1927-ben Tápiószelén telepedett le, ahol a mai napig is egyetemes orvosgyakorlatot folytat. 1916-ban a világháború második évében vonult be. Huszonkét hónapig az orosz és a román fronton volt, mely utóbbin állóvést kapott. Hősi magatartásáért a kisezüst és bronz vitézségi érmekkel és Károly csapatkereszttel tüntették ki. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le.

BEKE JÓZSEF római katolikus elemi iskolai igazgató, Tápiószele. Szatmár községben született 1880-ban. Középiskoláit Kalocsán, a tanítóképzőt Győrött végezte. Pályáját 1889-ben a bukaresti magyar iskolában kezdte, ahol 1905-ig tartózkodott. Ekkor Apostagra jött, majd innen 1906-ban Tápiószelére. Azóta a világháború megszakításával itt működik, 1926-tól igazgatói minőségben. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb, orosz és az albán frontküzdelmekben, majd 1918 novemberében mint tartalékos hadnagy leszerelt. Hősi magatartásáért a kisezüst és bronz vitézségi érmekkel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

TÁPIÓGYÖRGYE. Az utolsó 10 év alatt két tanyai iskola, valamint esendőrlaktanya épült, továbbá nagy arányú renoválások történtek, így

többek között a templomot, a plébániatalakot és a központi iskolát renoválták. Kiépült a Tápiószele—tápiógyörgyei hatkilométeres törvényhatósági műút, továbbá Tápiógyörgye—Boldogháza ötkilométeres műút, valamint a szőlőkbe vezető hétkilométeres műút most van előkészületben. Az OFB. útján ezerkét-száz hold, magánuton ezer hold parcellázott fel a ninestelenek között. A házhely juttatások során ötszázkilencvenegy telekből kettőszázhatvan felépült. 1930-ban vezették be a villanyvilágítást. A község szintiszta katolikus.

TURÁK ISTVÁN Tápiógyörgye főjegyzője. Nagykátán született az 1892 évben. Középiskoláit Vácott és a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját Kiskunmajsán

kezdte, onnan került Ceglédbercelre majd Nagykátára. 1923 májusában egyhangulag Tápiógyörgye főjegyzőjének választották. Ettől az időtől a mai napig itt

működik és intézi községének ügyeit. Hivatalos elfoglaltsága mellett rendkívül élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében s mint az Uri Kaszinó, Hangya, Hitelszövetkezet és több más intézménynek elnöke, illetve igazgatósági tagja, általános megbecsülésnek örvend. 1914 októberében katonai szolgálatra bevonult. Résztvett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Mint zászlós szerelt le 1919 októberében. A Gazdakör és Iparoskör díszelnöke.

BALÁZSOVICH BOLDIZSÁR dr. adóügyi jegyző, Tápiógyörgye. A fejérmegyei Tácon született 1896-ban. Középiskoláit Pécsen a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Mint okleveles segédjegyző Vo-

kányban kezdte pályáját, majd innen került Tápiószecsőre. 1928 februárjában választották meg Tápiógyörgyén adóügyi jegyzőnek. Balázsovich Boldizsár dr. a községtársadalmi mozgalmában és egyesületeinek életében tevékeny működést fejt ki. A világháborúban résztvett. 1915 májusában vonult be, majd 1916 januárjában hadifogságba került. A fogságból 1920 decemberében jött haza. Mint tartalékos hadapródörmmester szerelt le. Károly csapatkeresztje van.

TAUBER RICHÁRD iktató, Tápiógyörgye. Pelesz községben született 1878-ban. Középiskoláit Kör-

möcbányán, a közgazgatási tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját Piskén kezdte, mint helyettes segédjegyző, majd in-

nen került Süttőre és Nagysápra. 1908 márciusában Tápiógyörgyén lett segédjegyző, innen 1912-ben hasonló minőségben Tápiószelére ment. Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Résztvett a szerb, orosz, francia (Verdun alatt), majd ismét az orosz, olasz, majd még egyszer az orosz front harcokban. Háromszor sebesült. Kiváló hősi magatartásáért a katonai érdemkeresztet a kardokkal, kétszer a Signum Laudist, a nagy- és kisezüst vitézségi érmet, a Károly csapatkeresztet és a Károly sebesülési érmet három pánttal kapta. 1918 decemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le. A világháború után Tápiószelén folytatta működését. A kommun alatt letartóztatták és megvasalva Budapestre vitték, innen a cseh frontra ment, ahol tizennégy napig mint zászlóaljparancsnok Losoncig vezette csapatát. Ekkor beteget jelen-

tett és elvonultan élt a kommun végéig. 1919 november 1-től Tápiógyörgyén működik mint iktató. A Nemzeti Munkavédelem helyi parancsnoka, valamint az Iparoskör jegyzője. Täuber Richárd 8 gyermek atyja. Két fia katona.

TÖRÖCSIK JÓZSEF róm. katolikus plébános, Tápiógyörgye. Jász-

alsószentgyörgyön született 1883-ban. Középiskoláit Budapesten és Gyöngyösön, teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1906-ban szentelték. Mint káplán

Pesterzsébeten kezdte pályáját. További állomáshelyei Kiskunhalas, Kecskemét, Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza és Cegléd. 1905 februárjában lett Tápiógyörgye plébánosa. Azóta itt folytatja hitbuzgó és áldásos papi működését. Töröcsik József fáradhatatlan buzgalommal intézi egyházközségének ügyeit. Ez a munka különösen azért jelentős, mert egyházközsége hat-ezerhét-száz lelket számlál. Mint a Levente Egyesület elnöke az ifjúság nevelésére is nagy hatást gyakorol. Hívei határtalan lelkesedéssel és szeretettel veszik körül.

NÉMETH JENŐ dr. községi orvos, Tápiógyörgye. A sopronmegyei Völcséj községben született 1894-ben. Középiskoláit Sopronban, egyetemi tanulmányait Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Tanulmányai közepette érte a világháború kitörése. A mozgósításkor katonai szolgálatra azonnal bevonult, résztvett az orosz és román frontküzdelmekben, majd 1918 decemberében mint egészségügyi hadnagy leszerelt. Hősi magatartásáért az arany érdemkeresztet a kardokkal, a kisezüst vitézségi éremmel és a Károly

csapatkereszttel tüntették ki. A világháború után befejezve orvosi tanulmányait, hosszabb időt töltött Budapesten a Rókus kórházban és a Bársony klinikán. 1920 januárjában választották meg Tápiógyörgye községi orvosának. Ettől az időtől a mai napig is itt végzi általános szeretet mellett orvosi hivatásának gyakorlását. Németh Jenő dr. a Gyermekekmenhely orvosa is.

KOVÁCS JÓZSEF községi elemi iskolai igazgató, Tápiógyörgye. Született 1894-ben Tápiógyörgyén. Középiskoláit Abonyban, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Tanítói pályáját szülőhelyén, Tápiógyörgyén kezdte 1914-ben. Polgártársainak megnyilvánuló bizalma mellett a mai napig is Tápiógyörgyén működik, ujabban mint a községi elemi iskola igazgató-tanítója. Oktatói működése mellett a Hitelszövetkezet könyvelője és a Hanyga ügyvezetője. Kulturális téren, mint a Gazdasági Továbbképző vezetője, a községi faiskola kezelője és népművelési előadó is sokoldalú és eredményes munkásságot fejt ki.

TÁPIÓSZECSCŐ. A középítkezések során a háromtantermes római katolikus iskola, a tanítói lakás, a Tápiószecső—tóalmási háromkilométeres műút építkezéseit kell fel- említeni. 1925-ben állították fel a hősök szobrát, valamint hatszáz négyszögölön a templomtéren létesítették a hősök ligetét. Az OFB mindkét akcióját teljes sikerrel hajtották végre. A szintizta katolikus községben a kulturális intézmények kiválóan eredményes működést fejtenek ki.

FRANZ REZSŐ, Tápiószecső főjegyzője. Mokrinban született 1885-ben. Középiskoláit Zentán és Nagykikindán, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskerekén végezte. Mint okleveles segédjegyző Beodrán kezdte pályáját, innen került Nagyszent-

miklóstra, majd Keglevich-háza szék- hellyel három község körjegyzője lett. A megszállás után jött át a Csonkaországba, ahol előbb Mogyoródon adóügyi jegyző, 1922-től mint egyhangúlag megválasztott főjegyző folytatta közigazgatási működését. A Hitelszövetkezet elnöke és ügyvezető igazgatója, valamint a legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek vezetője és igazgató- tósági tagja.

SZIJGYÁRTÓ FERENC esperes- plébános, Tápiószecső. Vácott szü-

letett 1875-ben. Középiskoláit, valamint teológiai tanulmányait szülő- városában végezte, ahol 1898-ban Jung János megyéspüspök pappá szentelte. Mint káplán

Üllön kezdte pályáját. További állomáshelyei: Ujszász, Magyarnándor, Hatvan, Kosd, majd ismét Hatvan. 1902-ben Cserhátszentivány, nórádmegyei község plébánosa lett. Innen jött 1915-ben Tápiószecsőre, ahol azóta is eredményekben gazdag és áldásos papi működést fejt ki. 1918-ban tanügyi, majd 1927-ben kerületi esperes lett. Sziggyártó Ferenc a nagykátai Tanító Egyesület elnöke, valamint több más társadalmi és kulturális intézmény vezetője. Hívei ragaszkodó szeretettel tüntetik ki.

MÜLLER LÁSZLÓ dr. községi orvos, Tápiószecső. Verebély köz-

ségben született 1901-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán és Ujpes- ten, egyetemi tanulmányait Buda- pesten és Pécsen végezte, mely utób- bin 1926-ban or-

vossá avatták. A kórházi gyakorló-

évét több budapesti és pécsi kórházban és klinikán töltötte el. 1927 januárjában mint magánorvos jött Tápiószecsőre, ahol 1929 márciusában községi orvossá választották. Müller László ezenkívül az Országos Társadalombiztosító Intézet, a Postabetegségélyző és a Gyermekmenhely orvosa. Dacára fiatalságának, komoly tudását és páratlan szorgalmát elismerik és hivatása teljesítésében őszinte szeretettel támogatják.

PAULUS FERENC állomásfőnök, Máv. intéző, Tápiószecső. Budapesten született

1887-ben. Középiskoláit Budapesten a Mester-utcai felsőkereskedelmi iskolában végezte. Ezután a Máv. tisztitanfolyamon tett sikeres vizsgát.

1906-ban lépett az államvasutak szolgálatába. Állomáshelyei Budapest—Ferencvárosi pályaudvar, Budapest—Keleti pályaudvar, Budafok, Hatvan. Utóbbi helyeken már mint Máv. intéző működik. Ezután Maglódra kerül mint állomásfőnök, majd 1929 májusában a Máv. tápiószecsői állomásfőnöke. Paulus Ferenc felelősségteljes munkája mellett mindenkor lelkes és agilis közreműködője volt a társadalmi és kulturális mozgalmaknak.

TAKÁCS MIHÁLY róm. katolikus plébános Tápióbicske. A pestmegyei

Akasztó községben született az 1881. évben. Középiskoláit Kalocsán, teológiai tanulmányait Vácott végezte, ahol Jung János püspök 1905-ben pappá szentelte. Pályáját mint

káplán Nagykörösön kezdte, onnan

került Kecskemétre, majd Vácra. 1928-ban lett Tápióbicske plébánosa. Takács Mihály egyházközségét rövid néhány év alatt mai színvonalára emelte, a hitélet elmélyítése terén szerzett különösen nagy érdemeket. Tápióbicske társadalmi és kulturális életének egyik jelentős tényezője. A legtöbb intézménynek fáradhatatlan előmozdítója.

HERCZEGH SÁNDOR dr., orvos, Tápióbicske. 1891-ben Tápióbicskén született.

Középiskoláit Jászberényben, egyetemi tanulmányait Budapesten és Grácban végezte. Tanulmányai közben önkéntességi évének leszolgálása

folyamán érte a világháború kitörése, amikor is a katonaságnál bentmaradt. Részt vett a kárpáti harcokban, ahol egy srappellszilánk a jobb lábán megsebesítette. 1918. novemberében szerelt le, mint főorvos. A háború után Budapesten a Winternitz-klinikán működött, bár előbb még a világháború során Bécsben röntgen studiumokat folytatott. 1919. tavaszán jött vissza szülőhelyére, ahol mint magánorvos folytatta pályáját. 1929-től ugyanitt körorvos. Herczegh Sándor dr. népművelési előadó és a Csecsemővédelmi Ligának orvosa.

SZABADOS JENŐ, állami elemi iskolai igazgató és levante főoktató.

Tápióbicske. Budapesten született 1900-ban. Alsóközépiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt pedig Esztergomban végezte. 1918. májusában bevonult a tisztiskola elvégzésére,

de az összeomlás bekövetkeztével

a haretérre már nem került ki. Pályáját 1919-ben kezdte Tápióbicskén. 1925-ben megszervezte a leventeintézményt, amelynek azóta főoktatója. 1928-ban nevezték ki az állami iskola igazgatójává. Szabados Jenő ily módon az ország legfiatalabb iskolaigazgatója. Az iskolán kívüli népművelésen előadó. A Járási Tanítók Országos Egyesületének jegyzője. Kiváló pedagógiai képességeinél valamint rokonszenves egyéniségénél fogva általános közszeretnek örvend.

WEYMANN FÉLIX gyógyszerész, Tápióbicske.

A poroszsziléziai Kleineinlau-ban született 1884-ben. Középiskoláit valamint egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, hol 1906-ban nyert oklevelet. Pályáját Budapesten kezdte, ahol több gyógyszerertárban működött, így többek közt a Jármay és a Krigner patikákban. 1917-től 1918-ig a tápióbicskei patikának gondnoka. Innen került Szentesre, ahol három évig gyógyszerertárat bérelt. 1923-tól 1927-ig Lajosmizsén patikatulajdonos. Ekkor visszajött Tápióbicskére, ahol a mai napig is a «Mégváltó» gyógyszerertár gondnoka. Tápióbicskén az evangélikus egyház felügyelője.

TÁPIÓSZENTMÁRTON. Az utolsó tíz év alatt egytantermes és tanítói lakásos tanyai, valamint egytantermes evangélikus iskola épült. Lefolytatták az OFB. mindkét akcióját, amely az igénylők teljes megelégedésével találkozott. A közeljövőben Tápiószentmárton községben kulturház épül. A község lélekszáma 1930-ban elérte az öt ezret, amely a lezajlott tíz esztendővel szemben tizszázalékos gyarapodást jelent.

BODA JÁNOS r. kat. plébános, Tápiószentmárton. Csongrádon született 1873-ban. Középiskoláit szülővárosában, Szentesen, Pozsonyban és Vácott végezte. Utóbbi helyen teológiát hallgatott, majd az 1897. évben pappá szentelték. Mint

káplán Nagykörösön kezdte pályáját, innen került Hatvanba, Hódmezővásárhelyre, majd Kecskemétre Ujpestre és Szentesre. 1913-ban mint plébános jött Tápiószentmártonba, ahol azóta is híveinek lelkes szeretete mellett végzi áldásos működését. Boda János egyházközségének ügyei mellett vezető szerepet visz a község közművelődésében is. A legtöbb intézménynek vezető, illetve közreműködő tagja. A Hangya szövetkezet elnöke.

PÁL BÉLA evangélikus lelkész, Tápiószentmárton. A gömörmezei Vashegy községben született 1897-ben. Középiskoláit Rimaszombaton, teológiai tanulmányait Eperjesen, Pozsonyban és Sopronban végezte. Lelkesszé 1921-ben avatták. A világháború alatt Pozsonyban mint diakonus teljesített szolgálatot. Szombathelyen Kapi püspök mellett mint segédlelkész működött. További állomásai Vadosfa, Pápa, Uraiujfalu, Paks és Pilis. 1928 februárjában mint rendes lelkész jött Tápiószentmártonba. Jelenlegi állomáshelyén jelentős szerepet tölt be a kulturális és társadalmi mozgalmakban. Pál Béla kiváló irodalmi munkásságot folytat és számos írása jelenik meg különböző egyházi lapokban és folyóiratokban.

FAZEKAS ISTVÁN Tápiószentmárton főjegyzője. Uri községben született 1881-ben. Középiskoláit Gyöngyösön, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját Ecse-

ren kezdte, mint okleveles segédjegyző, innen került Tápióbecskére. Miután 1907-ben egyhangúlag Tápiószentmárton főjegyzőjévé választották, jött új állomáshelyére, ahol azóta is polgártársai ragaszkodó szeretete mellett a mai napig is intézi a község ügyeit. Fazekas István hivatalos elfoglaltsága mellett a község társadalmi és kulturális mozgalmáiban vezető szerepet tölt be, elnöke a Hitelszövetkezetnek, igazgatósági tagja a Hangyának, és számos más egyesületnek vezető tagja. A Járási Jegyzői Egyesület elnöke.

TUMANN KÁROLY dr. orvos, Tápiószentmárton. Pozsonyban született 1897-ben. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Kórházi gyakorló évét több budapesti kórházban és klinikán töltötte ki. Pályáját Budapesten mint magánorvos kezdte, majd 1926 májusában telepedett le Tápiószentmártonban, ahol azóta is egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Tumann Károly dr népszerű tagja a község társas életének s mint népművelési előadó kulturális téren is eredményes tevékenységet fejt ki. A világháborúban 1916 augusztusától az összeomlásig vett részt. Kint volt a román fronton.

SZENTLŐRINCKÁTA. Az utóbbi esztendőök fejlődése során felemlítendő az öttantermes községi elemi népiskola építkezése, a Szentlőrinc-kátáról Szentmártonkátára vezető kilenckilométeres műút kiépülése, a templomtorony építkezése. Szentlőrinc-kátának 1929-től autóbuszjárata van. Bevezették a villanyvilágítást. Az OFB akciók sikerrel jártak.

SZARVÁK FERENC, Szentlőrinc-káta főjegyzője. Jászsalsószentgyörgyön született 1899-ben. Középiskoláit Jászapátin, Markoncán és Budapesten, a jegyzői tanfolyamot Miskolcon végezte. Pályáját mint aljegyző Nagykátán kezdte, itt működött 1922-től 1929-ig. Ugyanezen év júliusában Szentlőrinc-kátán egyhangúlag főjegyzőnek választották s miután augusztusban új hivatalát elfoglalta, azóta ott fejt ki rendkívül élénk és agilis közszereplést. Vezetője a legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek. A világháborúban résztvett. 1917 márciusában bevonult. Rövidesen kikerült az olasz frontra, ahonnan a wienernerustadi pilótaiskolába vezényelték. Kétszer sebesült. 1918 novemberében szerelt le. A világháború után a Nemzeti Hadsereg kötelékében katonáskodik tovább. Ebben az időben az aradi pilóta-iskola ellen intézett román és cseh támadásokat két héten keresztül nyolcadmagával géppuskatűzeléssel sikeresen visszaveri.

FRANK BALÁZS aljegyző és földbirtokos, Szentlőrinc-káta. A bács megyei Szilágyi községben született 1900-ban. Középiskoláit Zomborban, a jegyzői tanfolyamot Miskolcon végezte. 1921 szeptemberétől két évig Tompán működik mint díjnok, majd 1923-ban Mélykuton mint írnok folytatja pályáját. 1924-ben helyettes adóügyi jegyző Cibakházán, majd egy évvel később Szentlőrinc-kátán választják meg aljegyzőnek. 1929 májustól augusztus 22-ig mint

FRANK BALÁZS aljegyző és földbirtokos, Szentlőrinc-káta. A bács megyei Szilágyi községben született 1900-ban. Középiskoláit Zomborban, a jegyzői tanfolyamot Miskolcon végezte. 1921 szeptemberétől két évig Tompán működik mint díjnok, majd 1923-ban Mélykuton mint írnok folytatja pályáját. 1924-ben helyettes adóügyi jegyző Cibakházán, majd egy évvel később Szentlőrinc-kátán választják meg aljegyzőnek. 1929 májustól augusztus 22-ig mint

444

helyettes jegyző működik, amikor is az újonnan megválasztott főjegyzőnek Szarvák Ferencnek adja át a hivatalt. Frank Balázs élénk szerepet visz a községi életben. A sport terén is kiválóan működik. Egyike a megye legjobb motorosainak. A világháború utolsó évében katonai szolgálatot teljesített.

KALIVODA DEZSŐ kántortanító, Szentlőrinc-káta. Gyöngyösön született 1883-ban. Középiskoláit szülővárosában a tanítóképzőt Egerben végezte. Pályáját 1905 decemberében kezdte, amikor is megválasztották Szentlőrinc-kátán

katholikus kántortanítónak. Miután 1927-ben a felekezeti iskola megszűnik a községi iskolában folytatja oktatói tevékenységét. 1911-ben megalapítja a Hitelszövetkezetet, amelynek 1925-ig ügyvezető elnöke. Kalivoda Dezső úgy a Hangyánál, mint az Iskolánkívüli Népművelésnél jelentős szerepet visz. 1916-ban katonai szolgálatra bevonul, de egy félévvel később mint hadapródjelölt leszerel.

ARGYELÁN JÁNOS tanító és levante főoktató, Szentlőrinc-káta. Nagybocskón született 1894-ben. Középiskoláit Máramaroszigeten végezte, majd a tanítói oklevél megszerzése után 1915-ben katonai szolgálatra bevonult. Miután a

tisztiiskolát elvégezte, mint hadapródörmmester kikerül az orosz frontra. 1916 áprilisában betegen kerül vissza Nagyszebenbe, majd néhány hónap múlva ismét visszatér a frontra. Az orosz fegyverszünet után átvezénylik az olasz frontra,

ahol súlyos gránátsebet kap. Kilenc helyen sebesül és hét hónapig tart felgyógyulása. 1919 áprilisában mint alhadnagy leszerel. Kitüntetései: a harmadosztályú katonai érdemkereszt a kardokkal, a kisezüst vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. A világháború után Szentlőrinc-kátán kezdi meg oktatói működését, ahol a mai napig is a tanítóskodás mellett mint levante főoktató, a Nemzeti Munkavédelem parancsnoka, népművelési előadó, valamint a Hangya ügyvezető titkára eredményekben gazdag tevékenységet fejt ki.

FEHÉRVÁRY FERENC községi elemi iskolai tanító, Szentlőrinc-káta. Ungvárott született 1897-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Budapesten végezte. Még a tanítóképző padjaiból vonult be 1915 októberében a

katonasághoz. Három hónapig az orosz fronton harcolt, ahol megsebesült és légnyomást kapott. Betegsége, valamint a tisztiiskola elvégzése után 1917 júniusában visszakerült az orosz harctérre, majd onnan a román frontra vezénylik. Később Beszarábiába kerül, majd miután a forradalom szabadsága alatt éri, teljesít szolgálatot mint nemzetőr. A kommunizmus alatt Ungvárott tartózkodik, majd a cseh megszállás után szülővárosába, Sárospatakra szökik, ahol a nemzeti hadseregnél jelentkezik. 1921 júliusában mint hadapródörmmester leszerelt. Kitüntetései a kisezüst és a bronz vitézségi érem. Tanulmányainak befejezése után 1923-ban Szentlőrinc-kátán választják meg tanítónak, ahol a mai napig is végzi oktatói tevékenységét polgártársai ragaszkodása mellett.

KÓKA. Az utolsó tíz év alatt kulturterem és községi nagyvendéglő épült. 300 telket parcelláztak fel, amelyekre eddig már 150 ház felépült. A nincstelenek és a vitézek között 610 katasztrális holdat osztottak ki. 1930-ban felépült az új községháza előtte a hősök emlékművével. Ugyancsak ebben az évben vezették be a villanyvilágítást. Kókán a kulturintézmények jelentős működést fejtenek ki.

KOCSÁK SÁNDOR, Kóka főjegyzője. Kecskeméten született 1881-ben. Középiskoláit Debrecenben, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. 1910-ben Nagykáttán kezdte pályáját mint okleveles segédjegyző. Innen Torontáltordára került, ahol a világháború kitörése érte. A mozgósításkor azonnal bevonult és katonai szolgálatot teljesített 1916-ig, amikor is miután Torontáltordán főjegyzővé választották a további szolgálat alól felmentették. Itt működött a megszállásig, majd ekkor Muzslára ment, ahol szintén főjegyzővé választották, de a hűségeskü letétele elől a francia hadvonalak között Szegedre szökött. Még 1919 augusztusában Farnoson lett helyettes jegyző, majd innen hét hónappal később mint segédjegyző került Kókára. 1920-ban Makádra megy mint főjegyző, ahonnan 1924 júniusában végül mai állomáshelyére Kókára költözött, ahol azóta is mint egyhangulag megválasztott főjegyző működik. Kocsák Sándor hivatali elfoglaltsága mellett tevékeny szerepet visz a község társadalmi életében s mint a Hangyának, az Uri Kaszinónak elnöke, a 48-as kör dísztagja, a Nemzeti Munkavédelem vezetője és több más társadalmi intézménynek vezetője, illetve igazgatósági tagja, azok fejlődésének lelkes előmozdítója. A Nemzeti Munkavédelem terén szer-

zett érdemeiért belügyminiszteri kitüntetésben részesült.

TÓALMÁS. A községben kéttantermes római katolikus iskola épült államsegéllyel, valamint egytantermes községi iskola. Az OFB által kétszáz házhely osztatott ki, valamint kétszáznegyven katasztrális hold parcelláztatott fel a nincstelenek és a törpebirtokosok között. Kiépült a Tápiószecső-tóalmási kilenc kilométeres törvényhatósági műút. A községbe 1931-ben fogják a villanyt bevezetni. Tóalmás további fejlődése biztos lépésekkel halad előre.

GARANCSY PÉTER esperes-plébános, Tóalmás. Nyirpilis községben született 1871-ben. Középiskoláit Nagykárolyban, ezután Szatmáron és Vácott végezte, valamint utóbbi helyen teológiai tanulmányait. 1907-ben Schusztér Kon-

stantin megyéspüspök szentelte pappá. Pályáját mint káplán Kiskunhalason kezdte, onnan került Kiskunfélegyházára, majd Pesterzsébetre. 1907-ben lett Tóalmás plébánosa, ettől az időtől a mai napig itt végzi buzgó és lelkes papi tevékenységét. 1926-ban esperes-plébános lett. Garancsy Péter egyik legfőbb törekvése, hogy több száz éves egyházközségét a fejlődésnek minél magasabb színvonalára emelje. A hitbuzgalmi egyesületek élén máris sikerrel járt az a törekvése, hogy a hitéletet elmélyítse. Mint a Hitelszövetkezet és a Hangya elnöke, valamint a legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek vezetője, illetve agilis közreműködő tagja egyházi misszióján kívül is számottevő tényezője lett községének. A Károlyi-forradalom alatt vélt üldöztetés miatt plébániáját el-

hagyta, azonban már néhány nap múlva nagy deputáció ment érte. Ekkor visszatért Budapestről egyházközségének élére. Polgártársainak valóban őszinte és hűséges ragaszkodása ekkor nyilvánult meg teljes fényében.

NOTTER GYULA, Tóalmás főjegyzője. Gyöngyösön született 1879-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Mint okleveles segédjegyző négy évig Tápióságon működött, majd 1905-ben mint egyhangulag megválasztott főjegyző Tóalmásra jött. Azóta a mai napig itt fejt ki széles és nagyvonalú tevékenységet s a község közigazgatásán kívül nagy hatást gyakorol Tóalmás egyetemes fejlődésére is. A legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek élén áll. Négy év előtt 1926-ban ünnepelték huszonöt éves jegyzői működésének jubileumát. Polgártársai továbbra is szeretettel és bizalommal állnak mögötte.

VALLASIK GYULA tanító, Tóalmás. Esztergomban született 1892-

ben. Középiskoláit valamint a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Pályáját 1913-ban Tóalmáson kezdte, ahol mai napig is egyhuzamban kiváló és értékes oktatói munkát fejt ki. Vallasik Gyula a képviselőtestület választott tagja s mint a Gazdasági Továbbképző vezetője, népművelődési előadó és leventekutató; a tanítóskodás mellett rendkívül eredményes kulturális munkálkodást végez. Iskolaszéki jegyző. Sokoldalú pedagógiai képességeit nagyra becsülik. Vallasik Gyulát polgártársai rendkívül eredményes kulturális munkálkodásáért ragaszkodásukkal és őszinte bizalmukkal tüntetik ki.

DÓZSA FERENC tanító, Tóalmás. Marosnémetin született 1908-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt Szegeden végezte. Oktatói pályáját 1928. január 1-én Tóalmáson kezdte. Itt működik a mai napig is. Résztvesz a népművelési munkákban, valamint előadásokat tart az elemi ismeretterjesztő tanfolyamon. Fiatalsága dacára rendkívüli szorgalommal és alapos felkészültséggel végzi munkáját. Polgártársai a törekvő tanítót bizalommal és szeretettel támogatják.

TÁPIÓSÁG. Az utolsó tíz év alatt épült a postahivatal, bevezették a telefont, az utcák kikövezési munkálatait eszközölték. Nagyarányu erdősítést folytattak. A tűzoltóság 1927-ben új felszereléshez jutott. A község két díszpolgára, Szirmay Sándor gróf és Teleki Tibor gróf 1925-ben négytantermes iskolát építettek. A község kulturális intézményei elismerésreméltó munkát végeznek.

BIRÓ SÁNDOR, Tápióság főjegyzője. Hegyközujlak községben született 1884-ben. Középiskoláit Nagyváradon végezte, ugyanott a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját Bakonyszegen kezdte mint aljegyző. 1903-ban. To-

vábbi állomásai Mezötelek, Miklóirtás, Szombatság. Ezen utóbbi helyen tizennyolc évig mint körjegyző működött. 1928-ban választják meg egyhangulag Tápióság főjegyzőjének, azóta a mai napig intézi a község ügyeinek irányítását. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra vonult be. Előbb Nagyváradon gépfegyverosztály parancsnok,

majd mint századparancsnok az orosz harctérre került. Innen később átvezénylik az olasz frontra, ahol kétizben megsebesült. 1918 novemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Kitüntetései: a tiszti Signum Laudis, a tiszti harmadosztályú érdemkereszt és a Károly csapatkereszt

TOMA JÓZSEF, róm. kat. plébános, Tápióság. Vácott született

1878-ban. Középiskoláit valamint a teológiai tanulmányait szülővárosában végezte, ahol 1901-ben pappá szentelték. Pályáját mint káplán Nógrádverőcén kezdte.

További állomáshelyei Sződ, Tiszaföldvár, Nógrádkáló, Kunszentmiklós, Lőrinci, Kiskunfélegyháza és Alag. Az utóbbi helyen mint első lovaregyleti tanítólelkész lett megválasztva. Innen jött 1912-ben Nógrádbercelre plébánosnak, ahonnan 1928-ban került mai állomáshelyére, Tápióságra. Azóta hiveinek ragaszkodó szeretete mellett itt fejti ki áldásos papi működését. Toma József, mint a legtöbb társadalmi és kulturális intézménynek vezetője, azok fejlődésére nagy hatást gyakorol.

FARMOS. Az OFB útján 148 házhely osztatott ki, valamint 397 katasztrális hold parcellázott fel a nincstelenek számára. A község az utolsó tízévi alatt szépen fejlődött. Megalakult a Hitelszövetkezet, a Hangya Szövetkezet, valamint a Népszövetségi Gazdakör. A hősök emlékét márványtábla örökíti meg. Lakosai tiszta magyarok és túlnyomó részben katolikusok.

HOLOVICZ JÓZSEF, Farnos főjegyzője. Tápiógyörgyén született 1893-ban. Középiskoláit Selmecbányán, a közigazgatási tanfolyamot Nagybecskereken végezte. Pályáját Tápiógyörgyén kezdte, itt működött mint segédjegyző 1912—1917-ig. Ekkor Nagykátára került, majd 1920-ban ismét visszakerült Tápiógyörgyére, ahol előbb mint aljegyző, majd 1927-ig mint adóügyi jegyző folytatta munkáját. 1927 októberében Farnos község polgársága főjegyzővé választotta. Holovicz József komoly tudásával és sokoldalú tapasztalataival fáradozik községének fejlesztésén. Mint a legtöbb társadalmi és kulturális intézmény vezetője, szintén jelentős és közhasznú működést fejt ki. Polgártársai igaz megbecsüléssel és ragaszkodó szeretettel állnak mögötte községfejlesztési munkájában.

Gyömrői járás.

Egyike a legfiatalabb megyei járásoknak. Létrehozója tulajdonképpen Meskó Rudolf volt, aki annakidején először szorgalmazta, hogy a monori járásból több községet kapcsoljanak el és ily módon szervez-

Az Uri r. kat. iskola felavatása.

főszolgabíró ovódák létesítését sürgette, illetve valósította meg. A járásnak ugyyszólván valamennyi községében új iskolák épültek. Ily módon sikerült az oktatásügyet megfelelő színvonalra emelni.

Természetesen az iskolai építkezések mellett kulturális téren az intézmények hosszú sorát alapították. Kulturházak, egyházi és társadalmi egyesületek létesültek, amelyek kiváló és megbízható vezetők

A gyömrői áll. iskola.

dők révén jelentős idegenforgalomhoz jutott. Különösen a gyömrői strandfürdőt keresik fel szívesen a fővárosiak.

zék meg Gyömrő székhellyel az új járást. Az akció teljes sikerrel járt. A szervezési munkát Meskó Rudolf irányította, aki a legfontosabb feladatnak tartotta az új alakulatnak megfelelő utálózatot kiépíteni. Ez az utépítési munkát teljes sikerrel be is fejeztették.

A további feladatok a járás kulturális intézményeinek gyarapítását szolgálták. Ecseren, Maglódon, Gyömrőn a főszolgabíró ovódák létesítését sürgette, illetve valósította meg. A járásnak ugyyszólván valamennyi községében új iskolák épültek. Ily módon sikerült az oktatásügyet megfelelő színvonalra emelni. Természetesen az iskolai építkezések mellett kulturális téren az intézmények hosszú sorát alapították. Kulturházak, egyházi és társadalmi egyesületek létesültek, amelyek kiváló és megbízható vezetők irányítása mellett, hazafias és eredményes működést fejtenek ki. Ugyanitt kell felemlíteni a járás egyre fejlődő egészségügyi és közbiztonsági berendezését is. A Stevária Szövetség védőintézetei áldásos munkát folytatnak. Minden községben jól felszerelt tüzóoltótestületek létesültek.

A községek legnagyobb részébe bevezették a villanyvilágítást. Több helyen autobusjáratok létesültek. Több község ideális fekvésénél fogva a létesült strandfür-

A járás gazdasági tükörképe nem mutat nagy kilengéseket, általában a megélhetési viszonyok, bár a gazdasági helyzet itt is nyomasztó, tűrhetőek. A többtermelésnek a járásban is erős gyökere van és a mező-

Gyömrői: ref. templom.

gazdasági újjáalakulás a gyömrői járásban is be fog következni. A gazdaközönség tuhyomó nagy rétege ma már megbarátkozott a többtermelés gondolatával.

felsőkubinyi MESKÓ RUDOLF, a gyömrői járás főszolgabírója. A

szó nemes értelmében a munkálkodó köztisztviselő mintaképe. Hosszu, több évtizedes működése alatt csak egyetlen feladatot ismert, a rábizott munkát híven elvégezni. Keveset beszélő ember, aki sokkal többre tartja a jól felhasznált, munkában eltöltött néma órákat, mint a beszédes, feleslegesen megvitatott dolgokat, tervezetéseket. Dolgozni, ez a jelszava s akik zárkózott természetét félremagarázzák, tévednek, mert a szófukarság az ő esetében meleg szívet takar. Meskó Rudolf a trencsénmegyei Csacza községben született 1876-ban. Középkiskoláit a kassai premontrei főgimnáziumban végezte, ahol 1895-ben érettségizett. Egyetemi tanulmányait Budapesten a

Pázmány Péter tudományegyetemen folytatta. Pályáját Pestmegyénél mint közigazgatási gyakornok kezdte. Rövidesen Pomázon szolgabíró lett, majd hasonló minőségben Dunavecserre és Monorra került. 1913-ban a gyömrői járás főszolgabírója lett. Működése alatt a járás számos nagyfontosságú intézménnyel gyarapodott. Hivatása mellett mindenkor lelkes felkarolója volt társadalmi és kulturális törekvéseknek. Számos egyesületnek elnöke és irányítója, így a Vármegyei és Országos Tisztviselő Egyesületnek és Árvalásznak elnöke és igazgatósági tagja, a TESZ gyömrői kerületének, valamint a MOVE-nak, a Járási Kaszinónak, a Haugya szövetkezetnek, a Levente és Lövész-Egyesületnek elnöke. A világháború alatt a tápiósülyi internáló tábornak a parancsnoka volt. A kommun alatt 32 napig fogvatartották, majd halálra ítélték. A biztos halál elől az utolsó pillanatban

csodálatos szerencsével tudott elmenekülni. Az oláh megszálláskor ismét letartóztatták. Az ok az volt, hogy a háború alatt az internáló táborban rosszul bánt az oláh foglyokkal és neki tulajdonították, hogy az akkori tifuszbajrvány alkal-mával számos oláh katona elpusztult. Az oláhok elhurcolták magukkal és nyolchónapi keserves és küzdelmes fogság után tudott csak szabadulni és visszakerülni hazájába.

GÁGER EMIL JÓZSEF dr, a gyömrői járás tisztiorvosa. Budapestben született 1886-ban. Középis-koláit és egyetemi tanulmányait szülővárosában végezte. 1910-ben történt avatása után több budapesti kórházban és klinikán működött. 1914 novemberében mint katonar-orvos bevonult. Több hadikórházban teljesített szolgálatot. 1918 végén mint népfelkelő ezredorvos szerelt le. A porosz és magyar vöröskereszt kitüntetésekben részesült. A világháború után Budapest-en a Jendrassik klinikán dolgozott, majd az Ostffy-asszonyfai löszertelep orvosfőnöke lett, mint a nemzeti hadsereg tagja. Ezután a keszthelyi huszárszázadnál működött mint orvosfőnök, később ugyanitt körorvos lett. 1924-ben nevezték ki az alsódabasi járás tisztiorvosának, majd 1928-ban jött mai állomáshelyére, Gyömrőre, ahol szintén mint tisztiorvos fejt ki eredményes tevékenységet. Egyetem-es orvosgyakorlat mellett fogspecia-lista. Az Országos Társadalombiztosító Intézet helyi orvosa.

GYÖMRŐ. Fejlődésére a legnagyobb jelentőséggel dr. Gyömrőy Aurél földbirtokos által 1926 évben történt 1000 hold ingatlanának házhelyekké történt parcellázása birt. Ezen parcellázás folytán 4.000 házhely keletkezett, melyből eddigelé 1600 házhely már beépített.

1927 évben a községbe villanyvilágítás vezetett be, mely házikeze-lésben van. A község az áramot a Beszkártól kapja. Iskolái és kul-turintézményei hivatásuk magaslatán állanak, r. kath. és református felekezeti iskolákon kívül ma már 12 tanerős állami elemi iskolája és polgári fiu- és leányiskolája is van. Ezenkívül három állami ovóda léte-sült. Strandfürdője a fővárosi igényeket is teljes mértékben kielé-gíti. A községnek ezen új telepe igen szépen épül és fejlődik és a község, amely 25 évvel előbb 1200 lelket számlált, ma már a 8000 lelket elérte. Bár a község a Gellérthegy magasságában fekszik, véletlen foly-tán sikerült 104 méter mélységben artézi kutat furni. Ugy ezen artézi kut vize, mint az új telepeken levő mély kutak ivóvize annyira kiváló és egészséges, hogy teljesen feles-legessé teszi a vízvezeték bevezetését. Gyömrő további fejlődése biz-tos uton halad előre.

SIMON MIHÁLY, Gyömrő fő-jegyzője. A hevesmegyei Tarnaörsön született 1874-ben. Középis-kolai tanul-mányait Egerben és Gyöngyösön vé-gezte, majd Buda-pestben jegyzői viz-gát tett. Pályáját mint segédjegyző Péterin kezdte. On-

nan Bényére majd Ceglédbercelre került. Következő állomáshelye Uri község, ahonnan 1899-ben jött Gyömrőre mint helyettes jegyző. 1902-ben választották meg a köz-ség főjegyzőjének s ettől az időtől a mai napig itt fejt ki eredmények-ben gazdag működését. Harminc-éves főjegyzői működése alatt a község nagyszabású fejlődésen ment keresztül. Amikor Gyömrőre került a községnek 1200 lakója volt, ma a lélekszám 8000. Sokoldalú képes-

ségét a község társadalmi és kulturális ügyeiben is értékesíti. A legtöbb intézménynek alapítója és elnöke. Polgártársai megkülönböztetett szeretettel és osztatlan bizalommal állanak mellette.

PRAUSE JÓZSEF római katolikus plébános, Gyömrő. Ujpesten született 1893-ban. Középiskoláit, valamint a teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1916-ban szentelték. Mint káplán Kunszentmiklóson, Ujpesten és Vácott működött, majd Gödöllőn hittanár lett. 1926-ban került Gyömrőre, ahol azóta is mint plébános végzi áldásos munkáját. Prause József a hitbuzgalmi egyesületek élén jelentős munkát végez. 1928-ban lelkes szorgalmazására kultúrház létesült, amelyet még ugyanezen évben szenteltek fel. Híveinek atyai barátja és minden nemes ügynek önzetlen felkarolója, miértis községében osztatlan bizalomnak és szeretetnek örvend.

URBÁN LÁSZLÓ vármegyei tisztviselő, irodavezető, Gyömrő. Kiskunfélegyházán született az 1889. évben. Középiskolai tanulmányait Budapesten végezte, majd a m. kir. belügyminisztériumban mint gyakornok több mint 12 évig teljesített szolgálatot feljebbvalói teljes megelégedésére. Ezután a gyömrői főszolgabírói hivatalba került, ahol a mai napig mint irodavezető működik. Sokoldalu társadalmi tevékenységet fejt ki. A Gyömrői Műkedvelő és Önképző Dalkör al-elnöke, leventeoktató, ipartestületi jegyző. Számos intézménynek lelkes és agilis közreműködő tagja. A világháború kitörésekor bevonult, rövidesen kikerült a galíciai frontra majd onnan a lengyelországi frontra. 36 hónapig teljesített nehéz, harcéri szolgálatot. 1917-ben felmentették.

HARSÁNYI GYULA, vármegyei irodatiszt, Gyömrő. Hódmezővásárhelyen született 1892-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd ugyanott a járásbírósnál mint díjnok kezdte pályáját. Hasonló minőségben került a monori járásbíró-sághoz. Azután a belügyminisztériumba helyezték át. 1925. júniusában nevezték ki Gyömrőre, ahol mint vármegyei irodatiszt a mai napig is működik. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Az első menetszázaddal ment ki az orosz frontra, ahol 1915. őszén súlyosan megbetegedett. Felgyógyulása után a 64-es népfőlkelő fengernpartvédő őrszázalóhoz került, ahol a háború végéig teljesített szolgálatot. Károly csapatkelesztje van.

CHINORÁNYI ANTAL állami elemi iskolai igazgató, Gyömrő. A

zemplénmegyei Udva községben született 1882-ben. Alsó középiskoláit Sátoraljanjhelyen és Kiszébenben, a tanítóképzőt Máramarosszigeten végezte. Tanítói pályáját a zemplénmegyei Szinna községben kezdte 1902-ben, itt működött 1920-ig, amikor is a csehek elől menekülni volt kénytelen. Ekkor jött Pilisszentkeresztre, majd Pilisszántóra és Tápióbicskére. 1928 novemberében nevezték ki a gyömrői állami iskolák igazgatójává. Chinorányi szinnai tartózkodása idején vezető szerepet vitt az ottani társadalmi életben, szövetkezetet és tüzoltó testületet alapított. Szinna község magyarosítása terén rendkívül eredményes munkát fejtett ki, amiért is háromszor lett kitüntetve. Tápióbicskén szintén megalapította az önkéntes tüzoltó egyesületet. Ugyanitt az

ipartestület elnöke volt. A világháború alatt önként bevonult és Stanislaw és Kolomea vidékén tizenegy hónapig teljesített katonai szolgálatot.

PATAY PÁL, református kántortanító, Gyömrő. Szekszárdon született 1902-ben.

Középiskoláit és a tanítóképzőt Budapesten végezte. Pályáját 1922-ben Tahitótfalun kezdte. Itt működött 1927-ig, amikor Verebre távozott, majd on-

nan 1929-ben a mai állomáshelyére Gyömrőre jött, ahol mint megválasztott református kántortanító a mai napig is eredményekben gazdag oktatói tevékenységet fejt ki. Tanítóskodása közben készül a tanári oklevél megszerzésére, amelyet 1930. decemberében fog megkapni. Patay Pál nagy tudását és páratlan szorgalmát hivatásán kívül a község kulturális mozgalmainak szolgálatába állítja s mint a legtöbb intézménynek ügybuzgó tagja ezen a téren is jelentős működést fejt ki. Polgártársai, dacára fiatalságának megértő bizalmukkal és szeretetükkel tüntetik ki.

SZABÓ SÁNDOR dr., orvos, Gyömrő. A nógrádmegyei Pusztakutason született 1888-ban. Középiskoláit Szolnokon, az egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1913-ban avatták. Kórházi gyakorló évének leszolgálása után, amikor önkéntességi évének második felét szolgálta le, Raguzában érte a világháború kitörése. Így bennmaradt a katonaságnál. Részt vett a szerb és olasz frontküzdelmekben, Harminchónapi csapatszolgálat után 1918. decemberében mint főorvos leszerelt. Hősies magatartásáért a koronás arany érdemkeresztfel kétszer, a Signum Laudissal és a Károly

Signum Laudissal és Károly csapateresztel tüntették ki. A háború után Gyömrőn telepedett le, ahol mint magánorvos egyetemes és fogorvosi gyakorlatot folytat.

VÁRNAY ZOLTÁN, a «Gyömrői Járás» szerkesztője, Gyömrő. Budapesten született 1890-ben. Középiskoláit Budapesten végezte, majd a hadapródiskola növendéke lett. Tanulmányainak befejezése után a pénzügyminisztériumban mint gyakornok kezdte pályáját, majd négy éven át magántisztviselő volt. Már ez idő alatt is előszeretettel foglalkozott az irodalommal és végül pályát változtatva Gyömrőn hírlapíró lett. A «Gyömrői Járás» című, helyi időszaki lapnak a szerkesztője. Ezenkívül a Magyar Távirati Irodának és a Központi Sajtóvállalat lapjainak is tudósítója. Várnay Zoltán a gyömrői közművelődésnek egyik jelentékeny tényezője. A Gyömrői Kaszinó titkára.

MENDE. A község az utolsó tíz év alatt szép fejlődést mutat fel. 1929-ben épült az evangélikus paplak. Megalakult a Közrendészeti Tűzoltóság. Az OFB által 192 ház-helyet osztottak ki, valamint 800 katasztrális holdat parcelláztak fel a nincstelenek között. 1924-ben épült a Kóburg herceg mendei gőztéglagyára. A hősök emlékművét 1923-ban közadakozásból állították fel. A hősök ligetének fásítása már megtörtént.

KINCZEL VINCE római katolikus plébános, Mende. A szatmárnégyesi Szaniszlón született 1878-ban. Középiskoláit Szatmáron, a teológiai tanulmányait Budapesten végezte. 1904-ben szentelték pappá. Pályáját mint káplán Nógrádverőcén kezdte, majd további

kápláni állomásai Fót, Rákospalota, Tura, Kiskunhalas, Csongrád, Kispeszt és Cegléd. 1918-ban került Mendére mint plébános. Az összes helyi hitbuzgalmi egyesületeknek vezetője, a Hangyának és a Hitelszövetkezetnek igazgatója. Lelkes közreműködésének az eredménye, hogy a templom számára Szent Ferenc szobrát megszerezték. További fáradozásainak eredménye lett a hősök ligetének létesítése. A templom környékét saját maga parkirozta.

DROBA MÁRTON evangélikus lelkész, Mende. A zólyomgyeji Mogyoród községben született 1874-ben. Középiskoláit Selmecbányán és Rimaszombaton végezte. Teológiai tanulmányait Pozsonyban, Eperjesen és a németországi Hallén és Greiwaldban folytatta. Pályáját a torontálmegyei Nagylajoson kezdte, majd további állomáshelyei Temesvukovár, Zólyomlütce, Nagyzerzsébetlak, Szarvas. 1925-ben hívták meg Mendére, ahol a mai napig mint rendes lelkész végzi áldásos működését. Droba Márton fáradozásainak eredménye lett, hogy 1930-ban evangélikus iskola épült. Vezető szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében. Népművelésen tartott előadásait sűrűn látogatják. Erős nemzeti érzése miatt annakidején Nagyzerzsébetlakról a szerbek elűzték.

PETRÁNYI KÁROLY, Mende főjegyzője. Budapesten született

1879-ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte. Pályáját 1898-ban Tápióságon kezdte. Innen került Gyömrőre, majd 1905-ben Mendén megválasztották főjegyzőnek. Azóta a mai napig is itt működik. Széles

tudásával, sokoldalú tapasztalataival fáradozik azon, hogy községét a járás egyik legfejlettebb helyévé tegye. Társadalmi téren is jelentős munkálkodást fejt ki s mint a legtöbb intézménynek vezetője, azoknak lelkes felkarolója. 1930 márciusában a főszolgabíró részvétele mellett bensőséges keretek között ünnepelték huszonöt éves működési jubileumát. A Hangyának és a Hitelszövetkezetnek megalapítója.

STUKOVSKY MIHÁLY törvényhatósági bizottsági tag, Mende.

Kerepesen született 1872-ben. Négy polgárit végzett, majd a hentes- és mészárosipart tanulmányozta ki. Rákosszentmihályon mint önálló hentesmester működött, ahonnan

1900-ban Mendére került. Három évtizedes mendei tartózkodása alatt intenzíven vett részt a község ügyeiben és úgy társadalmi, mint gazdasági téren egyik jelentős tényezője lett községének. Polgártársai bizalmából beválasztották a megye törvényhatósági bizottságába. Mint a Hitelszövetkezet igazgatója gazdasági téren is eredményes működést fejt ki. A világháború alatt a katonai élelmezési osztagnál teljesített szolgálatot.

REINER JÁNOS kántortanító, Mende. Vértesszöllősen született 1879-ben. Középiskoláit Tatatóvárosban, a tanítóképzőt Léván végezte. Pályáját Vámosladányban mint kántortanító kezdte. Innen jött 1901-ben Mendére. Azóta, immár három évtizede itt végzi kiváló oktatói működését. Mint a nemzeti munkavédelem helyi csoportjának alapítója, ezen intézménynek eredményes működéséért miniszteri elismerésben részesült. Mende köz-

ség magyarosításáért folytatott munkálkodásáért pedig elnyerte a kultuszminiszter száz koronás jutalmát. A helyi népművelési csoport elnöke és előadója. A világháború kitörésekor bevonult és tizennyolc hónapi szolgálat után mint önkéntes tizedes leszerelt. Huszonötéves jubileumát 1931-ben ünneplik meg.

ifjabb KRISKÓ MIHÁLY banktisztviselő, Mende. 1895-ben született Mendén. Középiskoláit Aszódon és Budapesten végezte. A keleti kereskedelmi akadémia és a Heller-féle műegyetemi közigazgatási tanfolyam hallgatója

volt. Pályáját Budapesten a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál kezdte, ahol a mai napig is működik. Mint mendei lakos élénk szerepet visz a község ügyeiben. A Hangya igazgatósági tagja, az OKH bizottsági elnöke, valamint az evangélikus egyház vezető felügyelője. A világháborúban résztvett. Kint volt az orosz és az olasz fronton. Kitüntetései a nagy- és kisézüst, valamint a bronz vitézségi érem. Mint tartalékos hadnagy szerelt le az összeomláskor.

MAGLÓD. Az utolsó tíz év alatt kiépült a Monorpéteri—Gyömri—maglói törvényhatósági műút s most van folyamatban ennek folytatásaképp a Maglód—Ecsér—kucori csárdai út építkezése. Ezáltal a község minden irányban bekapcsolódik a műutak hálózatába. Maglódon két állami iskola épült kilenc tanteremmel, valamint két állami ovoda három tanteremmel. Rendkívül fejlett a község tűzrendészeti berendezése, két új tűzifecske és két új vaslajt szereztetett be. Ily módon Maglódnak

négy tűzifecske és négy lajtja van. Az utolsó tíz év alatt végül orvosi lakás épült, valamint a hősök szobrát létesítették.

ERNSZT VILMOS, Maglód főjegyzője. Zimonyban született 1879-ben. Középiskoláinak és a közigazgatási tanfolyamnak elvégzése után, 1902-ben Maglódon mint segédjegyző kezdte pályáját. Itt lett egyhangúlag főjegyzővé megválasztva s azóta is ugyanzamban itt végzi hivatása gyakorlását. Közel három évtizedes működése alatt mindenkor községének javát tartotta szem előtt s alapos tudásával, gazdag tapasztalataival mai színvonalára fejlesztette Maglódot. Ernszt Vilmos a község társadalmi és kulturális életében is vezető szerepet visz, díszelnöke a Földművelők Olvasóköreinek és a Petőfi Társaságnak, valamint vezetője, illetve választmányi tagja a legtöbb intézménynek. Polgártársai ragaszkodó szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

SZABÓ BALÁZS Máv. állomásfőnök, Maglód. A hevesmegyei

Detk községben született 1890-ben. Középiskoláinak és a vasúti tiszti tanfolyamnak elvégzése után 1909-ben kezdte pályáját. Első állomáshelye Szerencs, ahol mint forgalmi díjnok, majd Balassagyarmat, ahol mint oktató és vezénylőtiszt működött. Innen jött Maglódra, ahol a mai napig is mint állomásfőnök végzi munkáját. Szabó Balázs lelkiismeretes és pontos hivatalnok, aki felelősségteljes munkáját mindenkor a legteljesebb megelégedésre látta el. Hivatali elfoglaltsága mellett Maglód község társadalmi és kulturális életében is tevékenyen vesz részt.

TÁPIÓSÜLY. Az utolsó tíz év alatt két tantermes és tanítói lakásos iskola épült. 1928-ban állították fel a hősök szobrát, valamint létesítették a hősök ligetét. A vilányvilágítást 1930-ban vezették be. Az OFB útján Tápiósülyön száztizennégy házhelyet osztottak ki, amelyekből eddig húsz felépült. A községnek kétezernégyszáz lakosa van, ami az utolsó tízévvvel szemben tízsázalékos gyarapodást jelent.

LOSONCZI LAJOS, Tápiósüly főjegyzője. Pécelen született 1882-ben. Azok közé tartozik, akik önérejükől tudják életük kialakulását megformálni. Középiskoláit Vácott, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint segédjegyző 1904-ben Tápiósülyön kezdte, ahol 1910-ben szorgalmáért egyhangulag főjegyzőnek választották meg. Azóta a mai napig is itt működik. Tápiósüly kiépülése elsősorban az ő érdeme, aki sokoldalú képességével, gazdag tapasztalásával mindenkor legfőbb feladatának tartotta községének fejlesztését. A világháború alatt a tápiósülyi internáló tábor vezetőségi tagja volt, s ebben a minőségben négyezer ember sorsát intézte. A román megszálláskor Meskó Rudolf főszolgabíróval együtt őt is Nagyváradra vitték, ahol hat hónapig fogva tartották. Azt a vádat koholták ellene, hogy az internáló táborban rosszul bánt az oláh foglyokkal.

NONN JÁNOS dr., tápiósülyi egészségügyi körorvos. Mezöpetriben, Szatmármegyében született 1885-ben. Középiskoláit Szatmáron, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte el. Orvossá 1911-ben avatták. A kórházi gyakorlóévet az aradi közkórházban töltötte el, majd a nagykárolyi közkórház pénztár-

nok-főorvosa lett. A világháború kitörésének első napján, mint segédorvos bevonult. Végigküzdötte az orosz, olasz és román hadszíntereket. 1918 novemberében mint ezredorvos szerelt le. A világháború alatt tanusított hősies magatartásáért a koronás arany érdemkereszttel és a Signum Laudissal tüntették ki. Közvetlenül leszerelése után telepedett le Tápiósülyön, ahol hivatalos orvosi működése mellett, az Országos Társadalombiztosító Intézetnek, valamint a Máv.nak orvosa. Noan János dr., községének társadalmi és kulturális mozgalmiban tevékenyen működik közre.

REINER DEZSŐ dr., orvos, Tápiósüly. 1897-ben Tápiósülyön született. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten, illetve a pécsi tudományegyetemen végezte, mely utóbbi helyen 1921-ben orvossá avatták. Pályáját

Budapesten mint magánorvos kezdte, majd 1927-ben szülőhelyére, Tápiósülyre költözött vissza, ahol azóta is egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Nagy szakképzettségével és páratlan szorgalmával hamarosan elnyerte polgártársainak bizalmát, akik ragaszkodással és szeretettel veszik körül. A világháborúban 1917 elejétől az összeomlásig résztvett. A tápiósülyi izraelita hitközség elnöke. Mint községi képviselő-testületi tag élénk szerepet visz a község ügyeiben is.

KASZA GYULA tápiósülyi körátlatorvos. Budapesten született 1889-ben. Budapesten tett középiskolai érettségét, majd az állatorvosi főiskolán nyert oklevelet. Közben Bécsben szolgálta le önkéntességi évét, a világháború teljes négy esz-

tendejét a fronton töltötte el. Résztvett az orosz, szerb és olasz frontküzdelmekben. Kétszer sebesült. Megkapta a Károly csapatkeresztet és a Károly sebesülési érmet két pánttal. A világháború utolsó évében már mint állatorvos katonáskodott, 1918 decemberében szerelt le. A háború után Egerbe ment, ahol résztvett a május 2-i ellenforradalomban, annak leverése után a Dunántúlra menekült, ahol szintén ellenforradalmi mozgalmakban vett részt. A kommun bukása után Pápakovácsin lett körállatorvos, ahol 11 község ügyeit látta el. Innen 1923-tól 1926-ig Irsán, mint ideiglenes állatorvos működött, majd 1926-ban Tápiósülyön telepedett le, ahol azóta is, mint — előbb mendei körzetnek nevezett — hét községnek körállatorvosa működik. Kasza Gyula hivatalánál fogva a hét község képviselőtestületének tagja és mint Tápiósüly polgára, községének társadalmi mozgalmában tevékeny szerepet tölt be.

MÉSZÁROS ISTVÁN tanító és levante főoktató, Tápiósüly. Csongrádon született 1892-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Pályáját a sopronmegyei Szarvkö községben kezdte, ahonnan 1914 márciusában jött Tápiósülyre. Itt érte a világháború kitörése. Katonai szolgálatra 1914 októberében vonult be. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1915 májusában fogságba került. Viszontagságos küzdelmek után 1920 karácsonyán szabadult a fogságból és tért haza. Ekkor visszatért Tápiósülyre, ahol a mai napig fejt ki lelkes oktatói tevékenységét. 1927-től levante főoktató és úgy ebben, mint a nép-

művelés gondnoki minőségben hathatós tényezője Tápiósüly közművelődésének.

illetlhalvi és zokoli CSUTOR ALADÁR, Máv. főintéző, Tápiósüly-

Tápiósáp állomásfőnöke. Budapesten született 1877-ben. Középiskoláit Budán az Ilona-utcai főgimnáziumban végezte el, majd az államvasutak szolgálatába lé-

pett. A tiszti tanfolyam elvégzése után önkéntességi évét szolgálta. Huzamosabb időt töltött el Pozsonyban, ahol a forgalmi főnökségnél mint hivatalnok működött. 1910-ben a nyitramegyei Vágsellyére került mint állomásfőnök, ugyanitt 1916-ban intéző lett. Csutor Aladár a cseh megszállásig híven töltötte be feladatát, de életének igazi kiemelkedő napjai ekkor következtek el. Mint jó hazafi nem tudta tétlenül nézni a cseh invázió dulásait, felfegyverezte vasuti alkalmazottait és a később segítségére érkező katonai csapatokkal kikergette a cseheket. Vágsellyéről nagy területeken szorította őket vissza. Természetesen Csutor Aladár később kellemetlen szálfka volt a csehek szemében és az újabb megszálláskor elfogták, majd halálra ítélték. Egy olasz ezredesnek közbelépésére menekült meg a haláltól. Csutor Aladár ekkor már természetesen nem volt állomásfőnök, azonban minden vegzaturák ellenére továbbra is Vágsellyén maradt. Nemzeti magatartása miatt végül ismét gyanús lett a cseh hatóságok előtt és megint börtönbe került. Kétheti fogság után a csehek családjával együtt tolonc-uton tették át a határon. A csonkaországban először két évig a honvédelmi minisztériumban teljesített

szolgálatot, majd keresztülvéve a megszállt területéről átkerült tisztviselők elhelyezkedési küzdelmein, 1926-ban Zebegénybe került, mint állomásfőnök. Mint Máv. főintéző működött 1928-ig, amikor is Tápiószűly-Tápióság vasútállomásra helyezték át állomásfőnöki minőségben. Csutor Aladárt mindenhol puritán egyszerűsége és igaz hazafisága miatt polgártársai szeretettel és ragaszkodással veszik körül.

TÁPIÓSÁP. Épült egy római katolikus tanyai iskola egy tanteremmel és tanítói lakással. A község belterületén pedig öttautermes iskola. A község házait kibővítették, felállították a hősök szobrát. 1930-ban vezették be a villanyt. Az OFB által nyolevanhat katasztrális holdat, valamint Mende község határából százhusz holdat parcelláztak fel a nincstelenek között. A községen átfolyó Tápió két ága csatornázott. Kultur és társadalmi intézményei, az 1925-ben alakult Faluszövetség és Kiszgazda körrel az élen eredményes munkáldodást fejtenek ki.

PÁLFFY KÁROLY, adóügyi jegyző, Tápióság. Abrudbányán született 1893-ban. Középiszkoláit Székelyudvarhelyen, a jegyzői tanfolyamot Debrecenben végezte, ahol 1920-ban oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját Dányban kezdte, majd innen rövidesen Kókára került mint segédjegyző. 1921 decemberében választották meg Tápióságon adóügyi jegyzőnek. Jelentős társadalmi ténykedést fejt ki, népművelési előadó, az önkéntes tűzoltó testület parancsnoka, valamint a Kiszgazdakör jegyzője. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevooult részt vett az orosz és olasz frontküzdelmekben. Az előbbin 1915-ben láblövést kapott. 1919 februárjában szerelt le. Kitüntetései a kiscsüst és bronz vitéz-

ségi érem, valamint a Károly csapatkereszt. A világháború után a műegyetemi mozgalmakban vett részt.

DULCZ ISTVÁN községi írnok, Tápióság. 1905-ben Tápiósápon

született. Középiszkoláit Pékésesabán és Kőbányán végezte. Közigazgatási pályáját 1925 októberében szülőhelyén, Tápiósápon kezdte, mint megválasztott községi írnok. Dacára fiatalságának már is élénk szerepet visz a tápiósápi társadalmi életben. Ügyvezető igazgatója a Hangya szövetkezetnek, valamint az önkéntes tűzoltó egyesületnek tagja. Dulcz István szorgalma és ügybuzgalma alatt polgártársai szeretettel és bizalommal támogatják. A Köztisztviselők Országos Szövetkezetének is tagja.

URI. Az utolsó tíz év alatt egyemeletes és igazgatói lakásos római katolikus iskola épült. A környéknek egyik legszebb iskolája ez. Felavatásán, 1929 októberében Varrászejy Béla dr. prépost kanonok Teleki Tibor gróf országgyűlési képviselő, Meskó Rudolf főszolgabíró és sokan mások vettek részt. A községben 1929-ben renoválták a templomot. Lefolytatták az OFB mindkét akcióját az igénylők teljes megelégedésére. 1927 májusában avatták fel a hősök szobrát. A község lélekszáma az utolsó tíz év alatt mintegy 20 százalékkal szaporodott. Villanyvilágítását 1930-ban vezeték be. Kulturális intézményei eredményes munkát mutatnak fel. Környéke festőien szép. Rendkívül alkalmas lenne nyaralóhelynek kitűnő és egészséges tiszta levegője miatt. Uri további fejlődése biztos uton halad előre.

MÁCSAY KÁROLY római katolikus plébános, Uri. Szentesen született 1874-ben. Középiskoláit szülővárosában és Egerben végezte. Teológiát Vácott hallgatott, ahol 1899-ben pappá szentelték. Mint káplán Magyaránádon,

Lajosmizsén, Palotáson, Csongrádon és Rákospalotán működött. Innen került Pestújhelyre, ahol az első önálló lelkész volt. Pestújhelyen kápolnát rendezett be, megszervezte az egyházközséget, Polgári leányiskolát létesített. 1913-tól Uri plébánosa. Mácsay Károly az összes katolikus mozgalmak lelkes és ügybuzgó támogatója. Számtalán érdemei vannak a nevelésügy terén s általában mindenhol ott van, ahol kulturális érdekeket támogatni vagy megvédeni kell. Hívei rajongó szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

SIPOSS LAJOS, Uri főjegyzője. Tápióbicskén született 1885-ben. Középiskoláit

Szarvason végezte, jegyzői vizsgát Budapesten tett. Mint okleveles segédjegyző Tápióbicskén kezdte pályáját, ahol öt évig működött. Innen került Dömsödre.

1913 márciusában egyhangúlag megválasztották Uri község főjegyzőjének s ettől az időtől a mai napig polgártársainak lelkes szeretete mellett intézi a község ügyeit. Legnagyobb érdeme, hogy Uriban a vörösrulom semmi nyomot nem hagyott hátra. Széles tudásával és sokoldalú tapasztalataival mindenkori a község érdekeit szolgálta. Mint a Hangya ügyvezető elnöke,

valamint a Hitelszövetkezet igazgatósági tagja gazdasági téren s mint a katolikus olvasóköri elnöke társadalmi téren is eredményes működésével járult hozzá Uri község fejlődéséhez.

KAJDY GUSZTÁV római katolikus elemi iskolai igazgató, Uri. A zala-

mezei Alsódörgicse községben született 1897-ben. Alsó középiskoláit Keszthelyen, a tanítóképzőt Budapesten végezte. Pályáját Tápiósülyben kezdte, onnan került Pilinybe, majd 1926-ban Uriba. A római katolikus iskolának 1929-től igazgatója. Kajdy Gusztáv kiváló oktatói működése mellett az iskolán kívüli népművelés gondnok, valamint a Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója. A világháború második évében bevonult, kint volt az olasz fronton, ahol egyszer megsebesült. Kitüntetései a kieszüsti vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem. Mint tartalékos hadnagy 1918 decemberében szerelt le.

KISS KÁROLY róm. kath. kántortanító, Uri. A szatmárnémeti Hír községben született 1897-ben. Alsóközépiskoláit Nagykárolyban, a tanítóképzőt Szatmárnémetiben végezte. Mint tanító Szatmárhegyen működött, ahonnan a hűségeskü megtagadása miatt a csonkaországba jött. 1926 novemberében Uri községben mint megválasztott kántortanító folytatta oktatói működését. Kiss Károly az Uri Dalárda karnagya. Jelentős szerepet visz a község kulturális életében. A világháborúban részt vett. Hosszabb időt töltött az olasz és orosz fronton. Károly csapatkeresztje van. Mint tartalékos hadnagy 1918 decemberében szerelt le.

KISS SÁNDOR tanító és levente főoktató, Uri. 1899-ben Hirip köz-

ségben (Szatmár-
megye) született.
Középiskoláit és a
tanítóképzőt Szat-
márnémetiben vé-
gezte. Pályáját Uri
községben kezdte
1922-ban. Oktatói
működése mellett,
mint levente főoktató elismerésre
méltó ügybuzgalommal végzi köte-
lességét. 1917-ben lett katoná-
köteles, amikor is bevonult. Az olasz
és francia fronton volt az össze-
omlásig. Azután a nemzeti hadsereg
tagja lett. Felesége, Csenár Erzsé-
bet, szintén a tanítói pályán mű-
ködik. Kapuvárott született 1903-
ban. A tanítónői oklevelét Pápán
szerezte meg. Pályáját, miként
férje, ő is Uriban kezdte 1923 ok-
tóberében. Az ifjú házaspárt pol-
gártársai szeretettel veszik körül.

SZÉKELY FERENC tanító, Uri.
Tósnyárasdon született 1903-ban.
Középiskoláit Szereden és Mono-
ron, a tanítóképzőt Budapesten vé-
gezte. Pályáját Uri községben, a
római katolikus elemi iskolánál
kezdte 1928 novemberében. Okta-
tói működése mellett a faiskola ke-
zelője, valamint gazdasági szakok-
tató. Fiatalsága dacára szorgalmá-
ért és sokoldalú tevékenységéért
kiérdemelte polgártársainak bizal-
mát és pártfogását.

körtvélyesi SÁVELY Dezső, aka-
démiai festőművész és grafikus, Uri.
Ez-
ban rajztanári ké-
a Mintarajz iskolá-
majd utóbbi helyen
pesten végezte,
városában és Buda-
zépiskoláit szülő-
Debrecenben szüle-
tett 1868-ban. Kö-
után külföldre távozott, ahol to-

vábbi tanulmányokat folytatott.
Münchenben Hollósy Simonnál dol-
gozott, majd ugyanott az Akadé-
mián Hackl osztályán és Herter-
richnél tanult. Studiumai után tíz-
éven át a Nemzeti Múzeumban Mé-
hely Lajos mellett a magyar Breh-
mel illusztrálta. Több napilapnak
rajzolója és illusztrátora ebben az
időben, így többek között nyole-
esztendőt a Pesti Hírlapnál, illetve
a Légrády Testvéreknél, valamint
huzamosabb időt az Athenaeumnál
töltött. 1914-ben telepedett le Uri
községben. Ettől az időtől főleg
grafikával foglalkozik. Számos
könyvet illusztrált, így Lambrecht
Ösemerét is. Ujabban gyermek-
mesés és képes könyveket illusz-
trál előszeretettel. Jelenleg a Tolnai
Világlapja munkatársa. Negyven-
éves művészi működésének jubileu-
mát 1928-ban ünnepelték.

PÉTERI. Az utolsó tíz esztendő
legjelentősebb eseménye, hogy a
Földvály Elemér birtokból vitézi
telkek céljaira hétszázötven holdat
felparcelláztak. A hősök szobrát
1919-ben állították fel a templom
falába mélyítve. Kulturális ügyeit
arra hivatott kiváló lelkes tényezők
intézik.

CSABA GYULA evangélikus lel-
kész, Péteri. Békéscsabán született
1882-ben. Középiskoláit szülőváro-
sában és Hódmezővásárhelyen, a
teológiai tanulmányokat Eperjesen
végezte. Ugyanezen évben avatták
pappá. Pályáját mint segédlelkész
Sajókazán községben kezdte, innen
került a zólyomgyeji Ujcsanádra,
ahol már mint rendes lelkész mű-
ködött. Itt új templomot épített a
hívek adakozásából. Innen került
1914-ben Péteribe, ahol híveinek
ragaszkodó szeretete mellett a mai
napig is lelkészkedik. Csaba Gyula
az evangélikus esperesség számve-
vőszéki elnöke és gyámelnök. Egy-
házközségének fejlődését híven

ápolja. Papi hivatása mellett számottevő tényezője a község társadalmi és kulturális életének.

KUSZENDA JÓZSEF, Péteri főjegyzője. Bénye községben született 1876-ban. Középiskoláit Budapesten végezte. Pályáját Gombán kezdte mint jegyzői gyakornok. Innen került Péteribe, ahol 1901 óta mint egyhangúlag megválasztott főjegyző a mai napig is működik. Kuszenda József három évtizedes működése egybeforrt a község lendületes fejlődésével. Mint a Hangya Szövetkezet díszelnöke, valamint az evangélikus egyház másodfelügyelője és a legtöbb intézménynek vezető tagja, úgy a társadalmi, mint egyházának ügyeiben is eredményes tevékenységet fejt ki. Polgártársai szeretettel és bizalommal támogatják községfejlesztő munkájában. A világháború alatt közérdekből felmentették.

MÁRKUS JÓZSEF adóügyi jegyző, Péteri. Mosonszentmiklóson született 1895-ben. Középiskoláit Magyaróvárott és Győrött végezte, majd Egerben a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját Péteri községben kezdte, ahol rövidesen adóügyi jegyzőnek választották meg. Azóta a mai napig is teljes megelégedésre intézi a község adóügyeit. Márkus József a Péteri önkéntes tűzoltó egyesületnek főparancsnoka. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Kikerült az orosz frontra, ahol 1915 februárjában megsebesült. Felgyógyulása után az olasz frontra, majd

onnnan ismét az orosz frontra került. Később súlyos megbetegedése folytán harcra alkalmatlanná vált és így került a honvéd főparancsnoksághoz. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Kiváló és hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a bronz vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

BARTAI BÉLA evangélikus igazgató és kántortanító, Péteri. A gömörmezei Pelső-

ardón született 1888-ban. Középiskoláit és a tanítóképzőt Losacon végezte. Pályáját a nógrádmegyei Szinóbánya községben kezdte mint helyettes tanító. További állomáshelyei Kétkeresztur, majd Kunhegyes, ahová a cselhek üldözése elől menekült. Kunhegyesről jött Péterire 1921-ben, ahol előbb kántorrá, majd igazgatóvá választották. Eredményes működést fejt ki úgy a nemzeti munkavédelem, mint a népművelés terén. Ugyvezető elnöke az egyháztanácsnak, valamint a Hangya igazgatója. Korábbi működési helyén, Szinóbányán a tiszta tót ajkú község magyarosítási munkájáért kultuszminiszteri kitüntetésben részesült. A világháborúban orosz és albán fronton teljesített harcra alkalmatlanná vált és így került a honvéd főparancsnoksághoz. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Kiváló és hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a bronz vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

Ráckevei járás.

A világháboru utáni idők számtalan gazdasági nehézségeit, a változott viszonyoknak minden elképzelhető problémáit szembeötlően tükrözi vissza a ráckevei járás. Amint más járásokban a megélhetés problémája nincsen szoros összefüggésben a termőföld minemiségével és a gazdasági

Ráckeve: községháza.

lehetőségek tágabb teret nyújtanak nemcsak a megélhetésre, de esetleges fejlődésre is, addig nagyrészen a Csepel-szigeten elnyúló ráckevei járásnak kötött lehetőségek mellett számolnia kell a sziget éghajlatával, termőföldjének és gazdasági lehetőségeinek kihasználásával.

A komün utáni idők, amelyek magukkal hozták a rombolásnak, az összeomlásnak sötét bélyegét, a tájékozatlanság sivár napjait vetítették elő és ezek az átmeneti napok, helyesebben esztendőök, nem hogy gerinces célkitűzéseket, de a szükségszerű stabilizációját sem tudták biztosítani a sziget lakosságának létfenntartására vonatkozólag. Amint szerte az országban a vesztett háboru és pusztító forradalmak után a nemzeti problémákat gazdasági és kulturális újjáépítés tervei képezték, addig

a ráckevei járásban csak egyetlen célratörő problémának megoldása várt megvalósításra: a lakosság létfenntartásának biztosítása.

A járás főszolgabírója Kiss Tibor, hosszú évek óta kísérte figyelemmel úgy azokat a lehetőségeket, amelyek a jövő alapjait képezhetnék,

valamint az általános viszonyok folytán keletkezett hosszabb vagy rövidebb életű gazdasági rendszereket. Ezeknek a tanulmány számba menő kutatásoknak 1928 nyarára már egy komoly és az elképzelésben is nagyarányú gazdasági koncepció lett az eredménye. Kiss Tibor a ráckevei járás országgyűlési képviselőjével, Udvardy Jánossal, valamint a sziget több komoly tudásu vezető tényezőjével folytatott megbe-

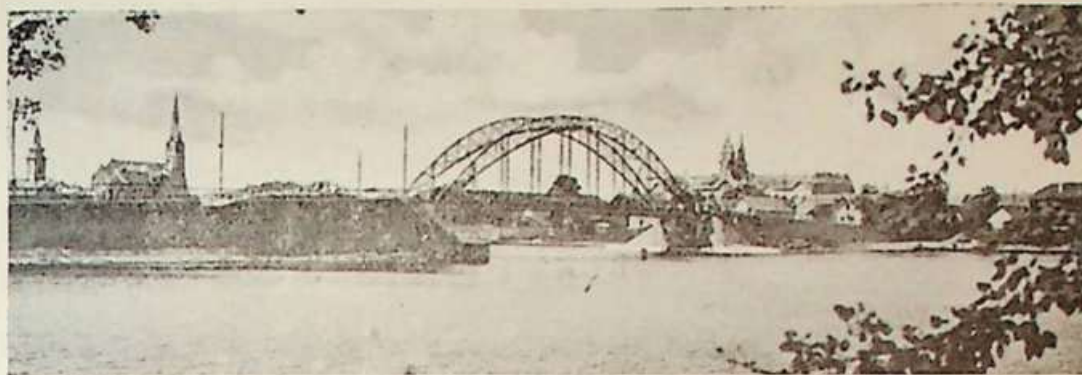

A királyi uradalom kastélya.

szélései alapján a Csepel sziget gazdasági újjáteremtésére vonatkozólag egy rendszeres, részleteiben is helytálló tervezetet dolgozott ki. Ennek a célkitűzésnek az alapja, hogy a ráckevei gazdaközönség intenzivebb

gyümölcstermelésre és konyhakertészetre rendezkedjék be. Ugyanis a sziget gazdaközönsége a múltban főleg szőlőtermeléssel foglalkozott. A bornak azonban az egész országban való katasztrofális elértéktelenedése, mint másutt, úgy a járásban is a teljes gazdasági leromlást idézte elő.

Ráckevei Árpádhíd.

Nemkülönben a lakosságnak gabona termeléssel foglalkozó része is, a gabona árzuhanása következtében válságos helyzetbe jutott. Tehát keresni kellett azokat a lehetőségeket, amelyek a termelők számára olyan relációkat biztosíthattak, amelyek kivezető utat jelölhetnek meg nemcsak a pillanatnyi létfenntartás szempontjából, hanem a sziget jövő életképessége tekintetében is.

A földművelésügyi minisztérium évek óta a többtermelés programját hirdeti. Annak a többtermelésnek a programját, amely az elhanyagolt magyar mezőgazdaságot jobb és célravezetőbb termeléssel a külföldön is számottevő piacokhoz tudja juttatni. Amikor tehát a ráckevei járás gazdasági problémái tornyosodnak előtérbe, szembeötlően kristályosodott ki az illetékes tényezők előtt, hogy úgy a szőlő, mint a gabona termelést fel kell cserélni egy olyan termelési rendszerrel, amely a termőföldnek és az éghajlati viszonyoknak, valamint a gazdasági lehetőségeknek következtében alapját képezheti a sziget gazdasági regenerálódásának. Amikor tehát a ráckevei járás gazdaközönségének túlnyomó része törpe- és kisbirtokos, a legcélravezetőbbnek a gyümölcstermelésre és a konyhakertészetre való áttérés bizonyult.

Emnek az új termelési rendszernek a jegyében mulott el az utolsó három esztendő. Az akció célja egységes gyümölcsfajtákat és konyhakerti terményeket oly minőségben és arányban az országos és külföldi piacokon elhelyezni, hogy ezzel a Csepel-sziget gazdasági fejlődését új alapokra fektesse, egyben országos viszonylatban is követni való példát nyújtson. A ráckevei járásnak ez a nagyarányú vállalat-

kozása szövetkezeti formában bontott zászlót és komoly tervekkel, eszmékkel és életrevaló gondolatokkal iparkodik célját megközelíteni: a lakosságot egy új ösvényen, boldogabb jövő útjaira vezetni.

A ráckevei járásnak az utolsó fiz éve természetesen nem mulott el események nélkül. Bár minden más törekvést a gazdasági megújulásnak a munkája háttérbe szorított, sok tekintetben azonban ebben a járásban is felfaláljuk azokat a nemzeti törekvéseket, amelyek a járás népének komoly és hazafias törekvéseit célozzák.

A levente-intézmény, az iskolánkívüli népműveléssel egyetemben ebben a járásban is a vezetők hivatottságát dicsérik, mert mindkét intézmény példás és gondos irányítás mellett számottevő és értékes eredményeket mutatott fel.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság mindkét akciója, így a házhelyjuttatások, valamint a földigénylők kielégítése teljes rendben és megelégedésre a ráckevei járásban is megoldást nyert. A járás villamosítása az utolsó években Ráckevén, Kiskunlacházán és Dömsödön már befejezést nyert és a ráckevei centrálén keresztül a közeljövőben Pereg Áporka és több más községben is megoldásra fog jutni.

A ráckevei járás legutolsó tíz esztendejének eseményei teljes joggal engednek arra következtetni, hogy a vezető tényezők lelkes és komoly törekvésein keresztül a járás egy olyan gazdasági és kulturális alapon fog a következő évtizedek felé indulni, amelyek a lakosságnak biztosítani fogják nyugodalmasabb életlehetőségeit.

KISS TIBOR a ráckevei járás főszolgabírója. Az életrajzírónak a

helyzete nem könnyű, amikor olyan munkát kell végeznie, hogy egy megye társadalmának tényezőiről külön-külön írjon. Nem könnyű azért, mert egy - egy portré megfestéséhez egyrészt kevés az ideje, másrészt kevés lényeges adat szolgál rendelkezésére. Amikor az írónak csupán bizonyos terminus technikusai állanak rendelkezésére hogy körülírjon esetleg látszatra csak jelző értékkel bíró karaktermeghatározást, akkor kétségtelenül szegénynek fog találatni az írásművészet, mert talán csak a «leg»-szócskával tudna nagyobb érvenyt szerezni a karaktermeghatározásnak, amikor olyan közéleti férfiakról kell írnia, akik tényleg példaképei lehetnek embertársainknak. Ilyen közéleti szereplő KISS TIBOR is, a ráckevei járás főszolgabírója. Hosszu közéleti működése egyfor-

mán visszatükrözte a puritán embernek gondolkodását, a jó hazafinak példaadó szorgalmát és lelkeségét minden oly törekvésért, amely a fejlődés és embertársainak boldogulásáért állított sorompóba. KISS TIBORNÁL is soványnak fog bizonyulni minden jelző, amivel illethetnének őt, mert hiszen járásának már nagyon régtől fogva minden polgára tudja, hogy mit gondoljon róla. A járás gazdasági megújulásának, gerinces elképzelése és a felépített koncepció az ő kutató szorgalmának gyümölcse és jövőendő működésének is alapja, amelyről nem fog letérni. KISS TIBOR 1875-ben született a Nógrád-megyei Herencsény községben. Középiskoláit Igón végezte, majd államtudományi vizsgát tett. Közigazgatási pályáját 1899-ben Pestvármegyénél kezdte és 1901 decemberében már a pomázi járásban volt főszolgabíró. A világháború befejezése után 1918 december 16. napján választották meg a ráckevei járás főszolgabírójának. Azóta szakadatlan munkássággal fá-

radozott, hogy járása során segítsen és körültekintését dicséri az, hogy nemcsak a gazdasági bajok orvoslását, de szem előtt tartja polgártársainak kulturális fejlődését is. Járásának majd minden egyes intézményének felkarolója, munkájának részese és vezető tényezője.

RÁCKEVE. Ráckeve község fejlődése az utolsó tíz év alatt bámulatos lendületet vett. A községben mindazok az intézmények, amelyek úgy a közigazgatási, mint a kulturális és egészségügyi célokat szolgálják, feltalálhatók. Ráckeve, amely történelmi multjánál fogva is rászolgált arra, hogy a legelsők között legyen a megyei községek elbírálásánál, már külső képével is a városok színvonalát érte el. A Duna partján elnyuló nagyközség impozáns főterével, amelynek dísz és komoly jelleget ad az emeletes, hatalmas községháza, a nagyjelentőségű Dunahíd, amely vérkeringését beviszi a Duna-Tisza közé, sok szép magánépülete és közvetlen vasútforgalmával jelentős szerephez fog jutni a jövőben is. Az Árpád-legenda bizonyíték arra, hogy Ráckeve ezer esztendővel ezelőtt már sűrűn lakott hely volt. Természetes tehát, hogy a lakosság kulturális alapját nagy tradíciókra tudja felépíteni. Ráckeve járásának igazi kultúrgócpontja és a közelfekvő főváros szellemi erőforrásaira további termékenyítő hatást fog gyakorolni. Az OFB által százhuszonkét házhely osztatott ki, amelyekből a községben ötven ház már felépült. Ugyancsak ötszázegynéhány katasztrális holdat osztatott ki az OFB a ninestelenek és a törpebirtokosok között. Az utolsó tíz év alatt elkészült Ráckeve villamosítása, amely munkálatokhoz a község kétmilliárd koronával járult hozzá. 1922-ben épült az ujhegyi községi tanyai iskola, valamint

1924-ben szerveztetett meg az állami polgári iskola. A község jelentősebb építkezése az 1925-ben épült főszolgabírói lakás. A község kulturális és egészségügyi berendezkedése semmi kívánni valót nem hagy maga után. A testnevelésnél tíz képzett oktató működik, míg a népművelésben a község teljes intelligenciája résztvesz. Ráckeve lakossága hétezer lélekre szaporodott fel. 1929 június 14-én ünnepélyes keretek között avatták föl az Országos Stefánia Szövetség helyi védőintézetet, amelynek modern és tökéletes berendezése két orvos és felügyelőnő közreműködése mellett már az első esztendőben is dicséretes munkát végzett.

LŐRINCZY ISTVÁN, Ráckeve főjegyzője. A község fejlődése az a három évtizeddel van összenőve, amelyet mint főjegyző, Lőrinczy István töltött el Ráckevén. Harminckét esztendővel ezelőtt Ráckeve semmivel sem tar-

tott előbbre, mint a megye legtöbb községe, azóta azonban látkető tempóval és azzal a kitünő szeretettel és vasszorgalommal, amellyel Lőrinczy István vette sorsának intézését kezébe, olyan maradandó eredményekkel haladt előre, melyek minder dicséretre rászolgálnak. Lőrinczy István valóban mintaképe annak a köztisztviselőnek, aki minden érdeken felülállva csak egyetlen cél érdekében fáradozik, hogy egész emberhez méltóan töltsse be feladatát. Egy rövid pillantás az alkotások hosszú sorára bizonyosságot tesz arról is, hogy Lőrinczy főjegyző munkája nemcsak a jelen, hanem az egész távoli jövő célját is szolgálja. A nagyméretű községháza, a községi iskolák és ovodák, az

aszfaltozás, a fásítás, a villamosítás, az egészségügyi berendezkedés, mind egytől-egyig olyan közintézmények és olymódon megvalósított közmunkák, amelyek száz százalékig alapját képezik a fejlődés biztos útjának és nélkülözhetetlen kellékei egy nagyközség sorsának. Lőrinczy István sohasem kifelé, hanem mindig belső tartalommal, számolva a lehetőségekkel, munkálkodott, nem keresett olcsó babérokat és utat talált mégis polgártársainak teljes bizalmához, megbecsüléséhez és további kitartó szeretetéhez. Kiskunhalason született 1874-ben, középiskoláit szülővárosában végezte el, majd jegyzői vizsgát tett Budapesten. Mint segédjegyző működött Szigetszentmiklóson, majd 1898-ban, mint egyhangúan megválasztott főjegyző került Ráckeve-re. Községének kulturális és társadalmi életében első szerepet visz, számos intézménynek vezetője, így a Stefánia Szövetség alelnöke, a dalárda elnöke, valamint a Járási Jegyzői Egyesület elnöke. Miként a multban, úgy a jelenben is a megye törvényhatósági bizottságának tagja. 1923-ban ünnepelte Ráckeve úri társadalma 25 éves főjegyzői jubileuma alkalmából.

VESZPRÉMY FEJES GYÖRGY,
Ráckeve református lelkésze. A

Veszprémy Fejesek egyike a legrégebbi ráckevei magyar családoknak. Valamennyien vezető szerepet vittek Ráckeve életében. Veszprémy Fejes György és nagy-

atyja szintén lelkészek voltak Ráckeven, míg édesatyja ügyvéd és a XIX. század derekán főszolgabírója volt a járásnak. A munkának és a szülőföld iránti szeretetnek átöröklése a legjellegzetesebb sajátossága

és igazi meghatározása Veszprémy Fejes György életének. Hosszú lelkeskedése során egyházközsége jelentős fejlődésen ment át és az ő böles előrelátásának volt köszönhető, hogy ma a ráckevei református egyházközség egyike a megye leggondozottabb és legszociálisabb körültekintéssel vezetett egyházközségének. Veszprémy Fejes György Ráckeven született 1864-ben, középiskolai tanulmányait Kunszentmiklóson és Nagykőrösön végezte. A budapesti egyetemen teológiát hallgatott. Lelkészsé 1888-ban avatták. Pályáját mint segédlelkész Keeskeméten kezdte, majd 1901-ben mint rendes lelkész a tolnamegyei Lápafő községbe hívták. 1916-ban választották meg Ráckeve református lelkészének, ahol azóta is úgyszólván az egyetemes polgárság részéről örvendő végtelenül nagy és bensőséges szeretetnek. Közel másfél évtizedes lelkeskedése alatt sikerült teljesen megreformálnia egyházközségének belügyeit, valorizálta egyházközsége alkalmazottainak fizetését. Az egyházi adózást a gabonaértékről készpénzfizetésre változtatta. A beruházások terén nevéhez fűződik a lelkészlak renoválása és új tetőzete, a hívek áldozatkészsége révén vásárolt három új harang, az orgona gyökeres rendbellozatala, számos református egyesület alakítása, így a Lorántffy Zsuzsanna, a Leánykör, az Ifjúsági Énekkar és több más egyesület. Elrendelte az új zsoltár használatát és hetenkénti vallásos esték tartását. Veszprémy Fejes György fáradhatatlan szorgalommal és lelkesedéssel veszi ki részét a község társadalmi intézményeiben s mint a Hitelszövetkezet elnöke, a Hangya helyettes elnöke és a Községi Iskolaszék elnöke végez számottevő és maradandó értékű munkát.

ZONDA JÓZSEF dr., orvos, Ráckeve. Székelyudvarhelyen született 1899-ben.

Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvoskarán végezte, ahol 1923-ban történt felavatása. A köteles kórházi gyakorlóévet budapesti klinikákon és kórházakban töltötte el. Pályáját az Országos Társadalombiztosító Intézet pestujhelyi központi kórházában kezdte, ahonnan rövidesen Budapestre helyezték át. Innen 1925-ben jött Ráckeve-re, ahol mint magánorvos telepedett le. Azóta itt folytat kiváló orvosi munkát és nagy tudása, közvetlen és bizalmatkeltő modora révén, valamint elsőrendűen berendezett modern rendelőjével a község polgárságának ragaszkodását érdemelte ki. A világháború utolsó évében résztvevett és mint kadetörmmester szolgált le.

MAGDÓ ISTVÁN a ráckevei állami polgári fiú- és leányiskola igazgatója. Hosszúfalu brassóme gyei községben született 1880-ban,

iskoláit részben itt, valamint a tanítóképzőt Kolozsváron végezte el, majd Budán nyert tanári oklevelet a nyelv és történet szakból. Mint tanító a Nagyküküllő megyei Datk községben kezdte pályáját, ahonnan a marosvásárhelyi polgári iskolához került tanárnak. 1914 augusztus 5-én vonult be katonának. Ugyanezen év decemberében az orosz fronton hadifogságba került, ahonnan 1920 novemberében jött haza. A hadifogság

alatt lelkes hazafias munkában töltötte el az életét és rendszeres kulturális előadásaival szolgált rá fogolytársainak szeretetére. A világháború után Pásztóra, majd Derecskére helyezték át, utóbbi helyen már polg. iskolai igazgató. Derecskén főfeladata volt a polgári iskola megszervezése. Innen 1929 novemberében Ráckeve-re került. Új állomásán célja az, hogy a polgári iskolát magasszínvonalú intézménnyé fejlessze. Magdó István iskolai működésén kívül minden szabad idejét produktív munkával tölti el s mint szakképzési mérnök is, példás szorgalmával rászolgált polgártársainak teljes megbecsülésére. A község kulturális mozgalmában mindenkor készséggel működik közre s gazdag tapasztalatait polgártársai örömmel hasznosítják.

BEKE GÁBOR ráckevei községi elemi iskola igazgatója. Csikszent-

simon községben született 1889-ben. Alsó középiskoláit Csikszerezdán, a tanítóképzőt Csiksomlyón végezte, mint okleveles tanító 1908 szeptemberében Galgahévízen kezdte tanítói pályáját, ahonnan rövidke két hónap után Ráckeve-re helyezték át. Azóta a világháború megszakításával, ahol még a háború elején szenvedett súlyos térdlövése miatt segédszolgálatos lett s mint ilyen 1915 decemberében felmentetett, Ráckeven működik és példátlan munkaszeretetével rövidesen nélkülözhetetlen tagja lett a község társadalmának. 1922-ben lett iskolájának igazgatója. Ráckeve kulturális életében nagy szerepet tölt be s mint az iskolán kívüli népművelés gondnoka, a Dalárda alelnöke és az Urikaszinó tit-

kára minden társadalmi mozgalomból kiveszi részét. Polgártársainak igaz szeretetét és megbecsülését bírja.

LASZCZIK LÓRÁNT, a ráckevei róm. kath. iskola igazgatója. A fejérmegyei Előszállítás községben született 1880-ban. Középiskolai és tanítóképzői tanulmányait Kalocsán végezte, majd 1900-ban mint tanító Bicskén kezdte

meg működését. 1903-ban Bodajkra került, ahol 1908-tól már mint igazgató intézte iskolájának ügyeit. Az itt kifejtett áldásos működéséért az egyházmegyei fegyelmi tanács tagjává nevezték ki. Bodajkon érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult, hosszabb időt töltött a doberdói fronton, majd megbetegedése miatt közel egyéves kórházi ápolás után 1916 június 20-án mint önkéntes tizedes leszerelt. Ekkor visszatért Bodajkra, ahonnan 1920-ban került át Ráckevére, mint a római kath. iskola igazgatója. Községének társadalmi ügyeiben jelentős munkát végzett. A katolikus egyesületeknek fejlődésében komoly része van. Elnöke a Katolikus Ifjúsági Egyesületnek, a ráckevei egyesített katolikus körök ügyvezető igazgatója, az egyházmegyei központi bizottságnak tagja és világi elnöke az espereskerületi tanító egyesületnek. Mint a Flangya igazgatója és képviselő testületi tag községének gazdasági életében is tevékenyen működik közre. 1925-ben bensőséges keretek között ünnepelték 25 éves tanítói jubileumát.

KAZAY LÁSZLÓ dr., m. kir. járásbíró, Ráckeve. A biharmegyei Margitta községben született 1899-ben. Középiskoláit Nagyváradon és

Gyulán végezte, majd jogot hallgatott Egerben, Kolozsvárott és Szegeden. Pályáját mint törvényszéki gyakornok 1922-ben kezdte Gyulán, ahol rövidesen törvényszéki jegyző, majd 1928 augusztusában törvényszéki titkár lett. 1929 január 1-én nevezték ki Ráckevére járásbírónak. A község társadalmi egy szerény, alapos tudású és rokonszenves férfit ismeri meg Kazay Lászlóban, aki bírói hivatásának teljesítésén kívül is igaz lelkesedéssel vállalt részt magának a kulturális és társadalmi mozgalomból.

BUGYI KÁLMÁN református kántortanító, Ráckeve. Baján született 1899-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Tanítói pályáját a bajai polgári iskolánál mint óradíjas kezdte, majd 1922 április 7-én Ráckevén választották meg kántortanító-

nak, ahol azóta is működik. Bugyi Kálmán a ráckevei kulturális életben, fiatalok dacára, rendkívül sokoldalú és jelentős szerepet visz. Az iskolán kívüli népművelés keretén belül az énekkar vezetője, valamint a gazdasági továbbképző és az iparostanonciskola tanítója is. Mint leventeoktató ennek az intézménynek a keretében is hasznos munkát fejt ki. Ugy kollégáinak, mint polgártársainak feltétlen bizalmát és szeretetét élvezzi.

KISKUNLACHÁZA. Az utolsó tíz évben a község nagyszabású fejlődésen ment át. Az OFB által 145 házhely osztatott ki, amelyekből 90 felépült. 1925-ben bevezették a villanyvilágítást. Levente otthon létesült, 1924-ben felállították a hősök szobrát, valamint két katasztrális holdon a hősök ligetét ültették el. A községben tíz ka-

tasztrális holdon erdősítést eszközöltek. Az országúttól másfélkilométeres makadám utat építettek, amely a községhez vezet. Ujabban Ráckevevel, Peregen át autóbusszjárat köti össze. Kulturális intézményei kiváló teljesítményt mutatnak fel.

BAK GÁBOR, Kiskunlacháza főjegyzője. 1882-ben született Kis-

kunlacházán. Középiskoláit Kiskunhalason, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint segédjegyző 1906-ban szülőhelyén Kiskunlacházán kezdte, ugyanitt lett 1908-ban közigazgatási jegyző, majd 1925-től mintán egyhangúlag megválasztották főjegyző. Bak Gábor neve összeforr Kiskunlacháza utolsó évtizedeinek fejlődésével. Lelkes és energikus végrehajtója célkitűzéseinek. Közigazgatási működése mellett teljes mértékben kiveszi részét a község társadalmi és kulturális mozgalmából is. Igazgatósági tagja a Ráckevei Takarékpénztárnak, világi aljegyzője a solti református egyházmegyének. 1929-ben bevásztották a megye törvényhatósági bizottsági tagjainak sorába. A világháború második évében bevonult. Részt vett az orosz frontküzdelmekben, majd 1918 novemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Kitérítései: a harmadik osztályú katonai érdemkereszt, a Signum Laudis és a Károly csapatkereszt.

SZABÓ ISTVÁN dr. nyugalmazott községi orvos, Kiskunlacháza. A biharmegyei Csokaj községben született 1856-ban. Középiskoláit Debrecenben, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját Szabolesmegyében kezdte mint körorvos, majd hat évvel később

a biharmegyei Zsák község székhellyel folytatta körorvosi működését. Ezután a békésmegyei Köröstarcsára került, ahonnan két évvel később jelenlegi lakhelyére, Kiskunlacházára jött. Itt harminc évig mint községi orvos működött. 1924-ben vonult nyugalomba. 1924-től 1930-ig mint magánorvos tevékenykedett. A Máv.-nak és a csendőrségnek is orvosa volt. Szabó István dr. Kiskunlacháza társadalmi életének mindenkor egyik számottevő tagja volt. A világháború alatt a községben hadikórházat létesített, majd a Vöröskereszt Egyesületet alakította. Egyik legnagyobb érdeme, hogy mozgalmat indított a Kossuth Lajos szobor felállítására érdekében. A mozgalom teljes sikerrel járt és 1902 októberében a szobrot le is leplezték.

vitéz **MORVAY GÉZA** tanító, Kiskunlacháza. 1883-ban született

Kiskunlacházán. Alsó középiskoláit Kunszentmiklóson, a tanítóképzőt Nagykőrösön végezte. Pályáját 1904 szeptemberében szülőhelyén, Kiskunlacházán kezdte. Azóta a világháború megszakításával állandóan itt működik és fejt ki rendkívül eredményes és sokoldalú oktatói tevékenységeit. A világháború kitörésekor azonnal bevonult. Végigküzdötte az orosz és az olasz harctereket. Huszonnégy hónapot töltött a fronton. A piaveci átkelésnél taussított hősi magatartásáért a nagyvezüsti vitézségi éremmel, valamint többször megnyilvánult bátor és céltudatos cselekedeteiért a kisézüst és bronz vitézségi érmekkel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

PAPP ZOLTÁN tanító, Kiskunlacháza. Tiszavárkonyban született

1883-ban. Alsó középiskoláit és a tanítóképzőt Nagykörösön végezte. Tanítói működését Mohácsoson 1902-ben kezdte. Innen, egy esztendővel később jött Kiskunlacházára, ahol a mai napig is polgártársainak megnyilvánuló szeretete és bizalma mellett végzi oktatói hivatásának gyakorlását. Papp Zoltán élénk szerepet visz a község társadalmi mozgalmában, alapítója és ügyvezető igazgatója a Hangya Szövetkezetnek, valamint a Futura gabonaértékesítő szövetkezetnek. A népművelésen mint előadó vesz részt. Egyházának ügyeiben mindenkor lelkes örömmel vállal munkát.

SZIGETSZENTMIKLÓS. A ráckevei járásnak egyik legszebb fejlődést felmutató nagyközsége. A polgárság megértve a községi tényezők lelkes és komoly terveit súlyos áldozatokkal sem törődve lehetővé tették, hogy Szigetszentmiklós számottevő haladást tudjon felmutatni. Az utolsó tíz év legjelentősebb munkája a hetvenöt-ezer pengő költséggel felépített, külső formájában is tetszetős, modern egyemeletes községháza és jegyzői lakás. Szigetszentmiklósnak 1926-tól villanyvilágítása van. A községnek két strandfürdője van. Az OFB által százhatvan katasztrális hold osztatott ki a ninesztelenek között.

TÓTH PÁL dr. református lelkész, Szigetszentmiklós. Ráckevén született 1893-ban. Középiskoláit Kunszentmiklóson, Iglón és Sárospatakon végezte. Teológiai tanulmányai mellett az államtudományi doktorátust is megszerezte.

Pályáját mint segédlelkész Gödöllőn kezdte, majd további állomásai: Fót, Mogyoród, Rimaszombat és

Miskolc Utóbbi helyen mint választanár működött. 1922-ben hívták meg Szigetszentmiklóstra reudes lelkésznek. Tóth Pál dr. lelkes felkarolója és támogatója a község kulturális és társadalmi intézményeinek. A Levente Egyesület elnöke. Hívei kitüntető szeretete mellett a mai napig is intézi egyházközségének ügyeit.

JÓZSA LŐRINC, Szigetszentmiklós főjegyzője. Karcagon született 1877-ben. Középiskoláit Kisújszálláson végezte, majd jegyzői vizsgát tett Nyiregyházán. Közigazgatási pályáját mint segédjegyző Tiszadob községben kezdte. További állomásai Tiszafüred, majd Kiskunlacháza, amely utóbbi helyen később adóügyi jegyzőnek választották. Kiskunlacházáról Ráckevére került, ahol szintén mint adóügyi jegyző működött. 1921-ben egyhangúlag Szigetszentmiklós főjegyzőjének választották és azóta a mai napig is ott irányítja a község ügyeit. Minden társadalmi mozgalomnak lelkes és agilis felkarolója. Józsa Lőrinc az Urikaszinónak és a Hitelszövetkezetnek elnöke, a Hangya igazgatósági tagja és a Járási Jegyzői Egyesületnek jegyzője.

TÖKÖL. A szilágyitelepi állami iskolát kibővítették. A FAKSZ útján hét ház épült, valamint a földreform útján kétszáz holdat parcelláztak. 1930-ban állították fel a hősök szobrát, valamint létesítették a hősök ligetét. Az utolsó tíz év alatt a községben magánépítkezés folytán mintegy kétszáz ház épült. Megindult a kisdunai hajózás. A villanyvilágítást 1930-ban vezették be. —

VUITS GYÖRGY, Tököl főjegyzője. Ráckevén született 1872-ben. Középiskoláit, valamint a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját mint segédjegyző Kiskun-

lacházán kezdte, majd innen került Ráckevére, Soroksárra, Szigetszentmiklósrá, majd 1899-ben Szigetbecsére, amely utóbbi helyen már mint főjegyző működött. 1917 augusztusában Tököl község választotta meg egyhangúlag főjegyzőjének. Ettől az időtől a mai napig eredményekben gazdag közigazgatási működését jelenlegi állomáshelyén fejté ki. Vuits György a legtöbb társadalmi intézmény élén áll és azok fejlődésének leglelkesebb előmozdítója. A Leventék tiszteletbeli parancsnoka, valamint a Járási Jegyzői Egyesület alelnöke.

NEUMANN VILMOS dr. orvos, Tököl. Budapesten született 1904-ben. Középiskoláit Gyöngyösön és Kaposvárott végezte. Az orvosi diplomát a pécsi Erzsébet tudományegyetemen szerezte meg. A kórházi gyakorló évét Budapesten különböző kórházakban és klinikákon töltötte ki. 1929 decemberében telepedett le Tökölön, ahol mint magánorvos nagy igyekezettel és lelkes szorgalommal kezdte pályáját. Működésének első hónapjai már biztosították számára a polgárság megnyilatkozó bizalmát. Egyetemes orvosgyakorlatot folytat.

BARANYAI GYULA, róm. kath. kántor, nyugalmazott állami iskolai igazgató, Tököl. A

baranyamegyei Hersegszőlősen született 1869-ben. Középiskoláit Baján, a tanítóképzőt Pécsen végezte. Pályáját Tevel községben (Tolnamegye) kezdte, majd mint tanító, illetve később mint igazgató Baranyaváron Izsépen, Árden, a veszprémi állami tanfelügyelőség-nél és végül a pécsi tanfelügyelőség-nél működött. Pécsen vonult nyugalomba 1922-ben. Ezen utóbbi

állomáshelyén a világháború alatt fáradtságos és önfeláldozó munkát végzett. 1925 február 1-én, dacára hatvanesztendőskorának, a viszonyok miatt kénytelen volt mint kántor Tököltre jönni. Ebben a minőségében mai napig is fáradhatatlan szorgalommal munkálkodik. Egész életét munkában töltötte. Baranyai Gyulának egyik fia Rezső a világháború alatt teljes negyvenhét hónapig frontszolgálatot töltött ki és sokszorosan megnyilvánult hősiességéért kilenc kitüntetésben részesült.

SZIGETUJFALU. A községben kéttantermes és igazgatói lakásos állami iskola épült. A községháza toldaléképülettel bővült, 8000 pengős költséggel levente sporttelep létesült. 1924-ben felállították a hősök szobrát, az OFB útján 39 ház épült. A villanyvilágítást 1930-ban vezették be. A községben szép eredménnyel fásítottak. Szigetujfalun alakult a járás első Levente egyesülete, amelynek kiváló működését az alispán és a testnevelési központ elismeréssel tüntetett ki.

KULCSÁR JÓZSEF római katolikus plébános, Szigetujfalu.

Pátka községben született 1885-ben. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Székesfehérváron végezte. Néhaj Prohászka Ottokár püspök szentelte pappá. Mint káplán Budafokon, majd Székesfehérváron működött. Innen jött Vereskozma plébánosnak, majd 1925-ben Szigetujfalura. Azóta itt végzi áldásos papi tevékenységét. Kulcsár József a Hitelszövetkezet elnöke és ügyvezető igazgatója. A község kulturális életében mint iskolaszéki elnök, valamint a népművelési és a testnevelési intézmé-

nyek közreműködője vesz részt. Polgártársai rajongó szeretettel és lelkes rajongással viseltetnek papjuk iránt.

DOMONKOS LÁSZLÓ, Szigetujfalu főjegyzője. A sopromegyei Himőd községben született 1887-ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint segédjegyző Felsőgallán kezdte, innen került Ráckeve-re, majd 1923-ban mint egyhangulag megválasztott főjegyző jött Szigetujfalura. Domonkos László rendkívüli körültekintéssel intézi községének ügyeit és Szigetujfalu jelentős fejlődése elsősorban az ő agilitásának köszönhető. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Kint volt a szerb fronton. 1918 októberében mint tartalékos zászlós leszerelt. Polgártársai megkülönböztetett bizalommal és szeretettel állnak mögötte. Számos intézménynek vezetője, illetve közreműködő tagja.

STROHMAYER SÁNDOR tanító és levante főoktató, Szigetujfalu. Budapesten született 1897-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Tanulmányainak befejezése után 1916-ban lett katonaköteles, amikor is szolgálattételre bevonult. 18 hónapot töltött az orosz, román és olasz frontokon. 1918 októberében mint tartalékos hadnagy leszerelt. Károly csapatkeresztje van. A világháború után 1919-ban Szigetujfalun kezdte oktatói működését. Strohmayer Sándor úgy a népművelésen, mint a testnevelésen is kiváló tevékenységet fejt ki. A járásban megindult mezőgazdasági reorganizációs munkákban résztvesz. Alapos tudásával általános megbecsülést érdemelt ki.

SZIGETSZENTMÁRTON. Az utolsó tíz év alatt jelentősebb középítkezések voltak. Kéttantermes és

tanítói lakásos állami elemi iskola épült. Négykilométeres szakaszon makadám burkolatot kapott a községen átvezető műút. 1930-ban új révház valamint tűzoltószertár létesült. A vagyonváltság során tizenhét katasztrális holdat parceláltak fel. A szintiszta katolikus községben a lakosság száma tíz százalékkal gyarapodott.

GYENES GYULA, Szigetszentmárton főjegyzője. Solton született 1883-ban. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Közigazgatási pályáját mint okleveles segédjegyző Ráckeven kezdte. 1918 márciusában mint egyhangulag megválasztott főjegyző Szigetszentmártonba került. Itt működik a mai napig is. Hivatalos teendői mellett a község társadalmi életében is jelentős szerepet visz. Elnöke a legtöbb intézménynek s azok fejlődésére nagy hatást gyakorol. A Járási Jegyzői Egyesület választmányi tagja. A világháború kitörésekor bevonult, résztvett a szerb és orosz frontküzdelmekben. 1915 augusztusában rokkanttá lett s mint tartalékos hadnagy leszerelt.

JARZSEMBSZKY OSZKÁR állami iskolai igazgató, Szigetszentmárton. A sárosmegyei Lemes községben született 1894-ben. Középiskoláit és a tanítóképzőt Eperjesen végezte. Tanítói pályáját Szekcsőalján (Sárosmegye)

kezdte. Közben Budapesten gyógy-pedagógiát hallgatott. 1916-ban a Ferry Oszkár úti állami tanítóképzőben nevelő volt. Innen 1917-ben hasonló minőségben Mármárosszigetre, majd mint állami tanító 1918-ban Gölnichányára került. 1919-ben a hűségeskü megtagadásáért a szerbek kiutasították, ekkor

Fülöpszállásra távozott, ahol 1925-ig folytatta oktatói működését. Ugyanezen év áprilisában áthelyezték a Harta állampusztán lévő országos büntető intézetbe tanítóként. 1928 márciusában jött mai állomáshelyére, Szigetszentmártonba, ahol az állami iskolának igazgatója lett. Jarzsemszky Oszkárt kiváló pedagógiai képességeiért és rokonszenves egyéniségéért polgártársai szeretettel veszik körül.

DAB. 1929-ben községi kultúrház épült. A községnek 1928-tól villanyvilágítása van. A hősi emlékművet a református templom falába helyezték el. 1926-ban épült a kéttanerős iskola. Dab kulturális élete magas színvonalon áll.

VÖRÖSMARTY JENŐ, Dab főjegyzője. Alesuton született 1901-ben. Középiskoláit Pápán, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Szülőhelyén, Alesuton, mint aljegyző kezdte pályáját, ahonnan 1926-ban Dabra került mint egyhangulag megválasztott főjegyző. Fiatalkora dacára rendkívüli erélyvel látott hozzá a községfejlesztési munkákhoz, megalapította az Önkéntes Tűzoltó Egyesületet. A legtöbb társadalmi intézménynek elnöke és azok fejlődésére nagy hatást gyakorol. 1923-ban katonai szolgálatra bevonult, a hajmáskéri önálló tűzerőteg osztályánál teljesített szolgálatot. Mint tartalékos hadnagy szerelt le.

KISS LÁSZLÓ római katolikus plébános, Dömsöd. Budapesten született 1896-ban. Középiskoláit Kolozsváron és Rákospalotán, teológiai tanulmányait Vácott végezte. Mint káplán Rákospalotán kezdte pályáját. További állomáshelyei Szegvár, Galagmácsa és Ujpest.

Utóbbi helyről jött Dömsödre, ahol mint plébános a mai napig is híveinek lelkes szeretete mellett végzi áldásos munkáját. A helybeli liturgizmus egyesületek vezetője és azoknak kifogástalan működésére nagy súlyt helyez. Az 1924-ben alakult dömsödi egyházközségnek ő az első plébánosa. Legnagyobb érdeme az a fáradhatatlan buzgóság, amellyel lehetővé tette, hogy 1928-ban közadakozásból a templom felépüljön.

MAJOSHÁZA. A községben nagyvendéglő épült táncteremmel és színpaddal. Létesült továbbá tűzoltószertár és örszobát rendeztek be. Két és fél kilométeres utszakasszon rendbehozták a zimonyi országutát. Majosháza színtiszta református község. Az előljáróság a hajóállomás létesítésén fáradozik, amely a községnek nagyszabású fejlődését biztosítaná.

NAGY GÉZA, Majosháza főjegyzője. Zsarnócán született 1900-ban. Középiskoláit Aszódon, a jegyzői tanfolyamot Egerben végezte. Pályáját mint s.-jegyző Ikladon kezdte, onnan került Makádra. 1928 márciusában egyhangulag

Majosháza község főjegyzőjének választották meg. Nagy Géza, dacára fiatalságának, nagy körültekintéssel intézi a reá bízott község ügyeit. Társadalmi és kulturális téren is jelentős működést fejt ki. A Faluszövetség fiókjának keretében létesült továbbképző tanfolyamot vezeti a református lelkész közreműködésével. A Hangyának, a tűzoltótestületnek elnöke és a Faluszövetség alelnöke. Polgártársai szeretetükkel és bizalmukkal veszik körül rendkívül értékes és sokoldalú tevékenységéért.

MAKÁD. 1930-ban ötvenezer pengővel új községháza épül. A sikeresen lefolytatott OFB akciók mellett 1924-ben a református templom falában elhelyezték a hősök emléktábláját, hősök ligetét létesítették, valamint csatornázás, vízszivattyutelep létesült. A szépen fejlődő községnek rendkívüli nagy szüksége lenne vasútra. Ennek a megvalósulása a legközelebbi idők egyik fontos feladata.

ráckevei EÖTVÖS FERENC, makádi református lelkész, magyar kir. kormánytanácsos.

Azon megyei közéleti tényezők közé tartozik, akik munkájukat sohasem szűkebb munkakörüköz szabják, hanem országos érdekeket tartva szem-

előtt, valóban a köz számára végzik hivatásukat. Eötvös Ferenc lelkészkedése mellett egy pillanatig sem feledkezett meg arról, hogy a szellemi képesség a közpályán a saját hivatáson kívüli feladatok vállalását is megkívánja. Nemcsak lelkésze volt községének, hanem annak minden mozgalmában, lett legyen az kulturális, társadalmi avagy közigazgatási természetű, tevékenyen közreműködött. Ráckevei Eötvös Ferenc ősrégi papicsalád sarja. Fülöpszálláson született 1875-ben. Középiskoláit a nagyenyedi Bethlen Gábor kollégiumban végezte, majd teológiát hallgatott Budapesten. Mint hitoktató lelkész a pestmegyei Bogyiszló községben kezdte pályáját, ahonnan Kossuthfalvára, majd Ócsára került, utóbbi helyre már mint helyettes lelkész. További állomásai Kiskunlacháza és Fülöpszállás voltak, amely helyeken ismét mint hitoktató lelkész működött. 1904 decemberében hívták meg Makádra, ahol 1905 ápri-

lisában volt ünnepélyes beiktatása. Azóta, immár 25 évig egyházamban, itt működik és ez az elmúlt negyedszázad gazdag sorát tünteti föl az alkotni akaró férfiu munkásságának. Egyházi téren nevéhez fűződnek a templom többszöri renoválása, az adminisztrációs munkák megreformálása, új tanítói állás szervezése és új iskola építése, új harangok beszerzése, az orgona teljes rendbehozása, vallásos esték rendszeres tartása. Lelkészkedése alatt azonban időt talált arra is, hogy községének ügyein kívül a megye dolgaival is foglalkozzon, s mint Pestmegyeinek törvényhatósági bizottsági tagja, egészen 1920-ig résztvett annak mozgalmaiban, kulturfejlesztési törekvéseiben és széles áttekintése, lelkiismeretes judiciuma folytán ezen a téren is komoly munkát végzett. Horthy Miklós kormányzó 1927-ben ráckevei Eötvös Ferencet hosszú, közéleti pályáján kifejtett eredménydús működéséért magyar királyi kormánytanácsossá nevezte ki.

KOROKNAY GÁBOR Makád főjegyzője. Ráckeven született

1896-ban. Középiskoláit a nagyenyedi Bethlen Gábor kollégiumban, a jegyzői tanfolyamot Győrött végezte. Pályáját mint segédjegyző 1921-ben Kiskunlacházán

kezdte. 1924 októberében mint egyhangulag megválasztott főjegyző jött Makádra. Azóta a mai napig intézi községének ügyeit. Makád társadalmi és kulturális intézményeinek fejlődését agilis közreműködésével elősegíti. Elnöke a legtöbb intézménynek, illetve egyesületnek, a Hitelszövetkezet igazgatósági tagja. A világháború második évében bevonult. Harminckét hó-

napot töltött az olasz és az orosz fronton. 1918 novemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Hősies magatartásáért az arany és az ezüst Signum Laudissal, a kisézüst és bronz vitézségi érmekkel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki.

BEDŐ LAJOS református kántortanító Makád. A háromszéki

mezei Bölön községben született 1882-ben. Középiskoláit Sepsiszentgyörgyön, a tanítóképzőt Székelykeresztúron végezte. Pályáját Nagydorogon kezdte. 1902-

ben jött Makádra, ahol mint kántortanító a mai napig is működik. Közel háromévtizedes működése alatt a község kulturális mozgalmainak legfőbb mozgatója volt. Számos egyesületnek alapításában vett részt. Az Ifjúsági Kör díszelnöke. Mint népművelés igondnok egy százórás elemi ismeretterjesztő tanfolyamot vezetett. A Hitelszövetkezet igazgatósági tagja, a solti Református Tanítók Egyesületének elnöke és az Országos Tanító Szövetség igazgatóságának tagja. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol háromszor sebesült. 1916 decemberében mint harcképtelent szabaságotolták.

SZÉNÁSSY SÁNDOR református tanító, Makád. Komáromban

született 1907-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Pápán végezte. Pályáját a komárommezei Dunaalmáson a szeretet házában mint nevelő kezdte. 1928

őszén jött Makádra, ahol a mai

napig is mint megválasztott református tanító fej tki kiváló oktatói működést. Fiatalsága dacára már is értékes eredményeket felmutató működést végzett. A leányénekkar karnagya, valamint a népművelésen kívül megszervezte a férfiénekkart, amelynek szintén karnagya. A népművelési tanfolyamou vezető és előadó. Az Ifjúsági Kör elnöke. A százórás elemi ismeretterjesztő tanfolyamon közreműködött.

SZIGETBECSE. A Ráckeve től mintegy négy kilométerre fekvő német anyanyelvű, katolikus Szigetbecse község, az utolsó tíz esztendő alatt nagy küzdelmeket folytatott életéért. A község határát érintő holt Dunaág örökös veszedelmet jelent a község lakosságának egészségére. A tifusz és egyéb pusztító járványoknak a mérgeit árasztja ez az álló víz. A község jelenlegi főjegyzőjének leglényesebb és Szigetbecse jövőjének egyik legnagyobb kihatással bíró terve, hogy állami segítséggel le tudja csapoltatni ezt a veszedelmes holt Dunaágot és ezáltal lehetővé tegye községének jövőjét. Az OFB akcióit sikeresen folytatták le. A községben, úgy a levante intézmény mint az iskolán kívüli intézmény szép eredménnyel működik. A levante alakulatnak 650 pengő vagyona van, amely összeget a főjegyző kérelmére a hősök szobrának elkészítésére fogják fordítani.

PAGÁCS MÁRTON, Szigetbecse főjegyzője. Budafokon született

1891-ben. Középiskoláit, valamint a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Tanulmányai után mint segédjegyző szülővárosában, Budafokon kezdte pályáját, majd a biharmegyei Szalacson

szalacson

működött, ahonnan Tökölre választották meg adóügyi jegyzőnek. Itt működött tíz évig, amikor 1920 augusztusában Szigetbecsén egyhangúlag főjegyzőnek választották. Községének társadalmi és kulturális életében jelentős szerepet visz. Célja, hogy az elmúlt évek alatt a háború és forradalmi idők miatt visszamaradt községét a fejlődés útjára vezesse és a szükséges korszerű intézményeket meghonosítsa. Pagács Márton a Katholikus Kör egyik alapítója és világi elnöke.

FOHL JÁNOS róm. kath. elemi iskolai igazgató, Szigetcsép. A tolnamegyei Mőcsény

községben született 1885-ben. Középiszkoláit Szekszárdon, a tanítóképzőt Pécsen végezte. Pályáját Palotabozsonkon (Baranyamegye) kezdte 1905-

ben. Innen 1906-ban Szigetcsépre jött, ahol előbb mint kántortanító és 1928-tól mint igazgató-tanító a mai napig is polgártársainak osztatlan megbecsülése mellett fejt ki rendkívül eredményes oktatói működést. 1930-ban ünnepelték huszonöt éves tanítói jubileumát. Fohl János rendkívül sokoldalú és jelentős társadalmi működést is végez, elnöke a Katholikus Polgári Olvasó Körnek, valamint a Hangyának, népművelési előadó és volt elnök ea Levente Egyesületnek és

az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek.

LÓRÉV. 1924-ben huszonhárom magyar család, majd rövidesen újabb három család vándorolt ki Amerikába. A község a királyi birtokból hosszulejártatú földbérletet kapott. A ráckevei—lórévi országútát 1930-ban építik. A község rendkívül elhagyatott. Csak szerb papja és felekezeti iskolája van, ahová a magyar gyermekek is kénytelenek járni. A községnek a hivatalos testnevelésen és népművelésen kívül semmiféle kultúrintézménye nincs.

KOCZKA LÁSZLÓ, Lórév főjegyzője. Ráckeven született 1893-

ban. Középiszkoláit Kunszentmiklóson és Szombathelyen végezte. Utóbbin a közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Közigazgatási pályáját mint adóügyi jegyző Szigetszentmiklóson kezdte 1920-ban. További állomáshelyei Makád, Oszló, Magyarszentiván, Sellye, Tokaj, Pán és Pereg. Utóbbi helyéről 1928-ban, mint egyhangúlag megválasztott főjegyző Lórévre került. Koczka László rendkívüli nagy küzdelmeket folytat a község magyarosításáért. Valamint a minden kultúrintézmény nélkül álló Lórév községfejlesztéséért. Polgártársai igaz szeretettel veszik körül.

Kalocsai járás.

Pestvármegye legrégebbi járása, amely mélyen beleékelődik Bács-megyébe. Egyes községei, mint Szeremle és Bajaszentistván már teljesen Baja város külvárosainak felelnek meg. Közigazgatási irányítása épen ezért fölöttébb nehéz. Általában a kalocsai járásnak közigazgatási berendezkedése csak az utolsó években kezd megfelelően kialakulni, miután a nagyszabású utépitési program révén számos törvényhatósági műút épült. Községeinek legnagyobb része a kalocsai—bajai megyei út körül csoportosulnak.

A nagykiterjedésű járásban az utépités mellett egyik legfőbb megoldásra váró feladat a villanyvilágítás bevezetése. A községek túlnyomó részében még ismeretlen a villany. Ugy kulturális gyarapodására, mint közbiztonságára nézve egyformán fontos, hogy a legközelebbi időben a villanyvilágítást bevezessék. Mindezek dacára a járásban, különösen az utolsó

esztendőik folyamán nagyjelentőségű kulturális gyarapodásról számolhatunk be. Az iskolánkívüli népművelés, valamint a testnevelés rendkívül

eredményes munkát mutatnak fel. Ennek a két intézménynek tulajdonképpen a járás teljes intelligenciája áll ott szolgálatába. Nagymértékben feljavította a járás kulturális életét a sűrűn alakuló világi és egyházi egyesületek.

A mezőgazdasági viszonyok bár az országos helyzettől függőek, mindazonáltal kielégítő képet nyújtanak. Az országsszerte megindult többtermelési propaganda itt is talajra talált. A ka-

locsai járás minden bizonnyal az elkövetkezendő tíz év alatt nagy utat fog megtenni és úgy közigazgatási, mint társadalmi berendezkedésével arra a színvonalra fog emelkedni, amely polgártársainak kulturális igényeit teljes mértékben kielégítheti.

erzsébetvárosi SZENTPÉTERY LAJOS, a kalocsai járás főszolgabírója. Erdélyből jött, hogy a Duna medencében megcsillogtassa mindazokat a kiváló értékeket, amelyek a távoli Erdélynek annyira jellegzetes sajátosságai. Mindig derűs kedély, a fölényes könnyedség mellett is tartalmas munka, valóban közvetlen egyszerű, sallangmentes modor jellemzik. S mindezt fátyolszerűen vonja be Erdély évszázados kulturájának határozott visszatükrözése. Erzsébetvárosban született 1879-ben. Középiskoláit Gyulaférvárott, majd egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte. Pályáját Dézsen kezdte. A forradalmi idők után, a megszállás bekövetkeztékor hagyta el szülő hazáját és jött a csonkaországba. 1920-ban a pomázi járásban folytatja pályáját, ahol 1922-ben főszolgabírónak választják. Közel nyolc esztendő telt el a nagykiterjedésű járásban, ahol ügybuzgó tevékenysége folytán a községek nagy előrehaladást mutatnak fel. 1929 végén a pomázi járást a kalocsaival cseréli fel. Rövid néhány hónap alatt az új környezetben is feltalálja magát és hamarosan polgártársainak szeretetébe férkőzik.

ANTAL BÉLA dr, tb. főszolgabíró, Kalocsa. Abonyban született 1884-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán, egyetemi tanulmányait Kolozsvárott végezte, ahol államtudományi doktorátust szerzett. Pályáját 1913-ban Pestmegyénél kezdte mint közigazgatási gyakorlonok. Közben a világháború második évében katonai szolgálatra vonult be. 1917-ben mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Egy évvel később Pomázon szolgabíró, majd 1925-ben tb. főszolgabíró lett. Itt működik 1929 év végéig, amikor is hasonló minőségben a kalocsai járáshoz került. Antal Béla dr nagy

tudásával és gazdag tapasztalataival kiváló és értékes munkát végez és hivatala mellett járásának kulturális és társadalmi mozgalmában is kiveszi részét.

UHLYARIK JÁNOS dr, tb. főszolgabíró, Kalocsa. Sopronban született 1892-ben. Középiskoláit Szamosújvárott végezte, az államtudományi doktorátust Budapesten szerezte. Mint közigazgatási gyakorlonok Szolnok-Doboka vármegyénél kezdte pályáját. 1918-ban Szamosújvárott választják meg szolgabírónak. Ezt a tisztségét az oláh megszállásig bírta. Nemzeti magatartása miatt Erdélyből kiutasítják és ekkor Pestmegye szolgálatába lép. Első állomása Monor, ahol mint beosztott szolgabíró folytatja tevékenységét. 1922-ben ugyanitt meg is választják. 1926 februárjában mint tb. főszolgabíró jött Kalocsára. Hivatali elfoglaltsága mellett kiváló irodalmi működést fejt ki. Állandó cikkírója a vármegyei tisztviselők hivatalos lapjának és a Kalocsai Néplapnak. Egy nagy sikert aratott tanulmánya jelent meg «IX. Pius pápa és a trianoni Magyarország» címen.

USZOD. Fejlődésére legnagyobb jelentőséggel bír az OFB sikerrel lefolytatott két akciója. Hasonlóan jó hatást tett a gróf Vigyázó-féle birtokból eszközölt ötven holdas parcellázás. 1930-ban épült a községen átvezető törvényhatósági műút. A közeljövőben felállítják a hősök szobrát. Ugy a testnevelési, mint a népművelési bizottságok szép eredménnyel működnek.

KATONA ISTVÁN esperes-plébános, tb. kanonok, Uszod, 1866-ban Uszodon született. Középiskoláit és papi tanulmányait Kalocsán végezte. 1890-ben szentelték pappá. Mint káplán Sükösdön kezdte pályáját, majd további állomáshelyei Bácsdoroszló, Bácskertes, Horgos,

Miske, Temerin. 1896-tól 1901-ig mint hitoktató Újvidéken működött, innen Zentára került, ahol 1920-ig a főgimnáziumban tanított. 1921-ben került szülőhelyére, Uszodra, mint plébános. Rövidesen kerületi esperes lesz, majd tb. kanonoknak nevezik ki. Egyházközségének ügyeit kivételes szeretettel intézi, a hitélet elmélyítése érdekében a hitbuzgalmi intézmények sorsát különösen szíven viseli. Egyházközsége hatszáz lelket számlál.

GAÁL ISTVÁN református lelkész, Uszod. Tiszavezsény községben született 1897-ben. Középiskoláit Kecskeméten, teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Pályáját 1921-ben előbb mint kántortanító, majd mint segédlelkész szülőhelyén kezdte. 1926-ban került Abonyba, majd 1929-ben Uszod rendes lelkésze lett. Azóta itt fejt ki áldásos és sokoldalú működését. Gaál István lelkész hivatása mellett lett jelentős szerepet visz Uszod közművelődésében s mint az iskolán kívüli népművelési intézménynek egyik számottevő tagja különösen énekkarok szervezésével végez eredményes munkát. Dacára néhány éves uszodi tartózkodásának polgártársai már is rajongó szeretettel és megbecsüléssel veszik körül.

MIHÁLYFI EMIL, Uszod főjegyzője. Szarvason született 1871-ben. Középiskoláit Szarvason végezte, majd jegyzői oklevelet szerzett, valamint letette a tiszti vizsgát. Pályáját 1897-ben mint segédjegyző Dusnokon kezdte. Innen

került Miskére adóügyi jegyzőnek, majd 1903-ban Géderlakra főjegyzőnek. 1917-ben Uszodon egyhangulag megválasztották főjegyzőnek, amely időtől a mai na-

pig intézi a rábizott község ügyeit. Tevékeny szerepet vitt a Hangya megalakításában, a hajókikötő építésében. A forradalom alatt fölfegyverezte a község lakosságát és minden támadással szemben megvédte Uszodot. A községben senkinek sem volt bántódása, minden vagyon érintetlen maradt. Polgártársai lelkes szeretettel állnak mögötte.

BODA JÁNOS kántortanító, Uszod. 1883-ban Uszodon született. Középiskoláit és a tanítóképzőt Kaloocsán végezte. Pályáját a tolnamegyei Mészla községben kezdte, onnan került Pálfa községbe. 1906-ban jött szülőhelyére, ahol a mai napig is mint a római katolikus iskola kántortanítója fejt ki sokoldalú és eredményes oktatói tevékenységet. Mint gazdasági szaktanító, valamint a népművelés gondnoka jelentős tényezője az uszodi közművelődésnek. Polgártársai kiváló pedagógiai képességeiért, valamint egyszerű és közvetlen modora miatt lelkes szeretettel támogatják.

SÜKÖSD. Fejlődésére legnagyobb kihatással az OFB lefolytatott két akciója volt, amelyeknek során huszonhét házhelyet és háromszáz katasztrális holdat osztottak, illetve parcelláztak fel. Kiepült a Dusnok—sükösd-i törvényhatósági műút. A telefont 1925-ben vezették be a községbe. A villanyvilágítás és a hősök szobrának felállítása a közeljövő feladatai közé tartoznak. Az Önkéntes Tűzoltó Testület újonnan beszerzett motorfecskeendővel rendelkezik.

pásztói TESSÉNY JÓZSEF dr., Sükösd főjegyzője. Fajszon született 1889-ben. Középiskoláit Baján végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen jog- és államtudományi doktorátust szerzett. Pályáját a magyar királyi

határrendőrkapitányságon kezdte 1912-ben, majd 1918-tól tíz éven keresztül a kalocsai rendőrség vezetője volt rendőrkapitányi rangban. 1918 januárjában Sükösdről küldöttség kereste fel, hogy vállalja a község főjegyzőségét, s miután egyhangulag meg is választották, Kalocsáról Sükösdre távozott, ahol nagy körültekintéssel intézi községének ügyeit.

JAGICZA JÁNOS tanító, Sükösd. Dusnokon született 1896-ban. Középiskoláit Baján, a tanítóképzőt

Kalocsán végezte. Pályáját szülőhelyén kezdte, majd innen 1925 decemberében Sükösdre távozott, ahol a mai napig is lelkes és kiváló oktatói tevékenységet fejt ki.

Hivatása gyakorlása mellett ugy a népművelésen, mint a testnevelésnél is közreműködik. Két és fél évig levante főoktató volt. A világháború második évében katonai szolgálatra vonult be. Kint volt az orosz fronton. Egyszer sebesült, a golyó a szíve alatt hatolt be a testébe és a vese táján akadt meg. Csodálatos szerencsével maradt életben. 1918 decemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Károly csapatkeresztje van. Résztvevő a kalocsai és a környéki ellenforradalomban.

HÉVIZY TIVADAR dr., tb. járási tiszti orvos, Sükösd községi orvosa. Szabadkán

született 1893-ban. Középiskoláit Kalocsán, Baján és Rózsahegyén, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Gyakorló évét Innsbruckban és Bu-

dapesten töltötte el. Még tanulmá-

nyai során érte a világháború kitörése, amikor is mint önkéntes bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, majd onnan az olasz határra került át. 1918 novemberében mint tartalékos hadnagy szerelt le. Hősies magatartásáért az arany érdemkeresztrel tüntették ki. A világháború után Sükösden kezdte pályáját, ahol 1921 februárjában községi orvossá választották. 1923-ban tb. járási tisztiorvosnak nevezték ki. Hévizy Tivadar dr. 1924-ben hosszabb külföldi tanulmányútra ment, így többek között a Rockefeller alapítvány segélyével Amerikában is járt.

FAJSZ. Az utolsó tízév alatt létesült a hajóállomás és hajókikötő. Ily módon Fajsz bekapcsolódott a dunai forgalomba. Ami további fejlődésére feltétlenül nagy jelentőséggel bír. A magyar királyi tanulmányi alapból 120 katasztrális holdat parcelláztak fel. A hősök emléktábláját a római katolikus templom falában helyezték el. Kiépült a Kalocsa—Dusnoki törvényhatósági műútnak a községen keresztül vezető szakasza a hajóállomásig.

RAJHÁTHY GYULA, Fajsz főjegyzője. Dunaszentbenedeken szü-

letett 1887-ben. Középiskoláit Kalocsán a jegyzői tanfolyamot Pécsen végezte, majd jogot hallgatott Kolozsvárott. Tanulmányait azonban a világháború kitörése megakasztotta. A mozgósítás-

kor bevonult, rövidesen kikerült az orosz frontra, majd 1914 december 31-én hadifogságba került. 1922-ben jött haza Krasnojarszkból, amikor is mint tartalékos hadnagy leszerelt. A világháború után Szeremlén adóügyi jegyzőnek választották meg. 1925 novemberé-

ben pedig mint egyhangúlag megválasztott főjegyző jött Fajsra, ahol a mai napig is működik. Az 1929-es választások alkalmával a dusnoki kerületben megbízottsági tagnak választották. Rajháthy Gyula a Sárközi Ármentesítő Vállalat igazgatóságának tagja, a helyi Hitelszövetkezet igazgatója.

PETRÁNY DEZSŐ adóügyi jegyző, Fajs. Budapesten született

1877-ben. Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot szülővárosában végezte. A közigazgatási pályát Boldog községben kezdte 1898-ban mint segédjegyző. További állomáshelyei Tápiósáp, Gomba, Kispeszt, Kétfodony (főjegyző) és Kispeszt (adóügyi) jegyző). Itt érte a világháború kitörése, amelynek első napján bevonult. Résztvett az orosz és román frontküzdelmekben, majd 1918 novemberében leszerelt. Károly csapatkeresztje van. A világháború után előbb Budapesten részvénytársasági igazgató, majd 1923-ban visszatér a közigazgatási pályára. Dusnokon segédjegyző. 1926-ban Fajszon megválasztják adóügyi jegyzőnek. Azóta itt működik polgártársainak megnyilvánuló osztatlan szeretete és bizalma mellett.

HORVÁTH FERENC dr., nyugalmazott körorvos, Fajs. Kalocsán

született 1863-ban. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá 1891 decemberében avatták. Pályáját Kalocsán kezdte, ahol rövidesen általános megbecsülést vívott ki magának, mint kitünő trachoma specialista. 1894-ben telepe-

dett le Fajszon, ahol 1929 júniusáig mint körorvos működött. Nyugalomba vonulása óta azonban mint magánorvos továbbra is praktizál. Az Országos Társadalombiztosító Intézetnek harmincöt év óta orvosa. A területvédő Liga helybeli csoportjának elnöke.

HORVÁTH TIBOR dr. Fajs, Dusnok körállatorvosa. Bácsalmáson született 1895-

ben. Középiskoláit Szekszárdon, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá 1925-ben avatták. Tanulmányai során lett katonaköteles, amikor 1915 márciusában bevonult. 1915 októberében kikerült az orosz frontra, majd 1917 júniusában az olasz harctérre vezényelték. 1918 februárjában Bukovina határára, a román frontra került, innen tanulmányi szabadságra hazaengedték, azonban szeptember hónapban már ismét az olasz fronton volt. Az összeomláskor mint egészségügyi hadnagy szerelt le. Kisezüst és bronz vitézségi érme és Károly csapatkeresztje van. A bolsevizmus alatt Szabóky Jenő, a későbbi országgyűlési képviselő utasítására a fajszi ellenforradalmárokból alakult csapatral Dusnokra ment, ahol a többi községek felkelőivel egyesülve a vörösök üldözésére indultak. Hajóson azonban már hült helyüket találták a vörösöknek. Másnap Sükösdön és Érsekcsanádön lefegyverezték a vörös őrséget. Ezután azonban a demarkációs vonalon át kellett szökniük Bajára, ahol a vörös uralom bukásáig tartózkodtak. Horváth Tibor dr. rövidesen Szegedre ment, ahol azonnal a nemzeti hadsereg tagja lett. Leszerelése után kórházi alorvos, majd 1927-ben Fajszon magánorvos lett.

1929-től édesatyjának, Horváth Ferenc dr-nak, az eddigi körorvosnak nyugalomba vonulásától mai napig körorvos.

KISS FERENC dr orvos, Fajsz. A szolnokdobokamegyei Meneg-

földváron született 1894-ben. Középis-
koláit Szamosujvá-
rott, egyetemi ta-
nulmányait a ko-
lozsvári Ferenc Jó-
zsef és a budapesti
Pázmány Péter tu-
ományegyetemen

végezte. Orvossá 1925-ben avatták. Még tanulmányai során lett katonaköteles, amikor is 1915-ben katonai szolgálatra bevonult. Kikerült az orosz frontra, ahol 1916-ban válóvést kapott, majd felgyógyulása után az olasz harctérre vezényelték. 1918 novemberében mint tartalékos hadnagy leszerelt. Hősies magatartásáért a koronás arany érdemkeresztrel a kardokkal, a kisezüst és bronz vitézségi érmekkel, a Károly csapatkeresztrel és a sebesülési éremmel tüntették ki. Kórházi gyakorlóévt Szegeden töltötte, majd mint magánorvos előbb Biharmegyében, majd a pestmegyei Bócsa és Páhi községekben működött. 1929 februárjában telepedett le Fajszon, ahol azóta is egyetemes orvosgyakorlatot folytat.

GAJDOSI JENŐ r. kat. iskolai igazgató, Fajsz. 1887-ben Fajszon

született. Középis-
koláit és a tanító-
képzőt Kalocsán
végezte. Oktatói
működését a so-
mogymegyei Ná-
gócs községben
kezdte, majd egy
évvvel később, 1907-

ben szülőhelyére jött. Itt folytatta kiváló pedagógiai tevékenységét. 1926 szeptemberében lett a római

katholikus elemi iskola igazgatója. A fajszói társadalmi életnek egyik komoly és jelentős tagja. Parancsnoka az Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek, amelyet édesatyja, néhai Gajdosi Győző alapított, aki negyvenkét éven át volt a község kántortanítója. Gajdosi Jenő a Hitelszövetkezet vezetője, 1921-től cégjegyzési jogkörrel. Résztvett a kalocsai ellenforradalomban, amelynek leverése után Szegedre menekült. A halálraitéltek listáján szerepelt.

vitéz **PÁPAY GÉZA** nyugalma-
zott okleveles jegyző, Fajsz. A nyit-

ramegyei Szelőcén
született 1880-ban.
Középis-
koláit, va-
lamint a jegyzői
tanfolyamot Po-
zsonyban végezte.
Pályáját 1900-ban
mint segédjegyző a
csalóközi Nádasd

községben kezdte. Innen Szeredre került, mint adóügyi jegyző, ahol a háború kitöréséig működött. Pápay Géza az első menetszázaddal ment ki az orosz harctérre, ahol 1914-ben a limanovai csatában elvesztette jobb lábát. Súlyos sebéből évek múlva gyógyult fel. Önfeláldozó, hősies magatartásáért a harmadosztályú katonai érdemkeresztrel, a Károly csapatkeresztrel és a sebesülési éremmel tüntették ki. 1919 novemberében Pozsonyba költözött. 1920 áprilisában a csehek letartóztatták politikai gyanúkok miatt. A katonai bíróság bár az ügyészi indítvány kötéltálati halál volt, bizonyítékok hiányában »csak« három évi súlyos börtönre ítélte. Fogságát Ilaván, Pozsonyban és Theresienstadtban ülte le. Szabadulása után egyszer és mindenkorra a cseh területről kitiltották. 1922 novemberében mint segédjegyző telepedett le Fajszon. 1923-ban rö-

vid ideig mint helyettes adóügyi jegyző működött, ahonnan 1924 januárjában visszajött Fajsza. 1928 márciusában rendelkezési állományba helyezték. 1926 júniusában mint tartalékos főhadnagyot Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta.

KOLOS GYÖRGY gyógyszerész, Fajsz. Zomborban született 1892-

ben. Középiskoláit Sopronban és Győrött végezte, majd tanári oklevelet szerzett Budapesten. Ezután Kőszegen és Pápán mint tanár működött. Közben pályát vál-

toztatva gyógyszerész diplomát szerzett, majd 1920-ban a kiskőrösi Thurzó gyógyszerértárba lépett mint gyakornok. Itt dolgozott 1926-ig, amikor Budapestre a Janicsári patikába került. 1926 decemberében lett Fajszon gyógyszerértárl tulajdonos. Kolos György egyik közkedvelt tagja a fajszi társasületnek és közvetlensége, szívélyes modora miatt polgártársainak bizalmát és szeretetét bírja.

BLAHÓ ANTAL GYÖRGY körállatorvos, Fajsz. A nyitrai megyei Czabaj községben született 1895-ben. Középiskoláit Nyitrán végezte, majd a budapesti Állatorvosi Főiskolán állatorvosi oklevelet nyert. 1919 áprilisában mint megválasztott körállatorvos került Fajszra, ahol négy község állategészségügyét intézi. Blahó Antal élénk szerepet visz a község társadalmi és kulturális életében és mint a népművelési bizottság gondnoka, valamint a Fajszi Takarékpénztár igazgatója eredményes munkálkodást fejt ki. A világháború kitörésétől 1919 februárjáig katonai állatorvosi szolgálatot teljesített. Kint volt az olasz fronton. Mint tartalékos hadnagy szerelt le.

MISKE. A községben körorvosi lakás épült. Közeljövőben kezdik meg a Homokmégy—Drágszél—Miske törvényhatósági műút építési munkálatait. Miske lakóinak a száma 1930-ban 2800. Kulturális életét nagymértékben elősegítette a Katholikus Olvasókör alakulása.

LUKÁCSY ISTVÁN római katolikus plébános, Miske. Mohácson született 1874-ben. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Kalocsán végezte. 1897-ben Császkán György kalocsai érsek szentelte pappá. Mint káplán a Bácskában működött, majd 1912-ben Akasztó plébánosa lett. Innen Dunapatajra, majd 1927-ben Miskére került. Lukácsy István kivételesen nagy szerepet vitt az ellenforradalomban. Megszervezője és legfőbb mozgatója volt a dunapataji nemzeti ellenállásnak. Az ellenforradalom után csak az utolsó pillanatban tudott a hosszúálló terroreresapatok elől elmenekülni, azonban rövid néhány nap múlva visszament Dunapatajra. Lukácsy István jelentős tevékenységet fejt ki a közigazgatás terén. A közigazgatási egyetemnek első hallgatói között volt s mint ilyen sikerrel végezte tanulmányait. Azóta sűrűn jelennek meg közigazgatási cikkei és értekezései különböző újságokban, így gyakran szerepel neve a Nemzeti Újságban is.

BURÁNYI ISTVÁN, Miske főjegyzője. A bácsmezei Dávodon született 1887-ben.

Középiskoláit Kalocsán és Baján végezte. Szombathegyen közigazgatási tanfolyamon jegyzői oklevelet nyert. Pályáját mint aljegyző Sükösdön

kezdte. További állomáshelyei Bajszentistván, Érsekesanád, Ujkigyós és Kiskomárom. Itt érte a

világháború kitörése, amikor is katonai szolgálatra bevonult. Végig küzdötte a szerb, orosz és olasz harctereket. A szerb fronton egyszerre két láblövést kapott. 11 hónapig csak munkón tudott járni. Teljes felgyógyulása után visszatért az orosz frontra, majd innen az olasz harctérre került, ahol 1918 májusában ismét megszebesült. Mint tartalékos hadnagy szerelt le. Károly csapatkeresztje és sebesülési érme van. A világháború után Solt-szentimrén helyettes főjegyző, majd Kecelen közigazgatási és Sükösdön segédjegyző. 1923 októberében Drágszél község főjegyzője, majd 1929-ben kerül mai állomáshelyére Miskére, ahol a mai napig is mint főjegyző működik. Burányi István résztvevett a kalocsai ellenforradalomban majd Szegedre menekült, ahol nyolc hónapig a nemzeti hadseregben szolgált.

PERITY JENŐ római katolikus iskolai igazgató, Miske. Kalocsán született 1883-ban.

Középiskoláit és a tanítóképzőt szülővárosában végezte. Egész tanítói pályáját Miskén töltötte le, ahová 1904-ben került. 1924-ben lett a római katolikus elemi iskola igazgatója.

Perity Jenő mint a népművelés gondnoka, valamint a Hangya igazgatósági tagja és a Hitel-szövetkezet könyvelője, oktatói hivatásán kívül is fölöttébb becsült működést fejt ki. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, rövidesen kikerült a szerb harctérre, ahol Sabácnál megszebesült. 1916-ban mint rokkantat a további katonai szolgálat alól felmentették. Polgártársai lelkes szeretettel és megértéssel támogatják közhasznú működésében.

SZABÓ ISTVÁN dr. orvos, Miske. Heves községben született 1903-ban.

Középiskoláit Léván, Szakolcán és Vácott, egyetemi tanulmányait Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Orvossá 1928 áprilisában

avatták. Budapesten a Szent István kórházban dolgozott, majd 1928 októberében telepedett le Miskén, ahol azóta egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Szabó István dr.-t kiváló képességeinél fogva polgártársai rövidesen megszerették. A község társadalmi életében élénk szerepet visz. A népművelésen sűrűn látogatott egészségügyi előadásokat tart.

SAÁRY ANDOR tanító, Miske. 1901-ben született Tápióbiacsán.

Alsóközépiskoláit Szentendrén, a tanítóképzőt Kalocsán végezte. Első tanítói állomása Kecel volt, ahol 1922-ig oktatott. Innen került Miskére, ahol a mai

napig is eredményekben gazdag tevékenységet fejt ki. Mint a Levente egyesület főoktatója, valamint népművelési előadó és tanfolyamvezető a község társadalmi és kulturális életében is jelentős munkálkodást végez. Kiváló pedagógiai képességeit polgártársai megértéssel honorálják.

HORVÁTH SÁNDOR római katolikus kántortanító, Miske. Hosszupereszteg községben született 1902-ben. Középiskoláit Sárváron, tanítóképzőt Budapesten és Pápán végezte. Tanítói pályáját Miskén kezdte 1922 szeptemberében. A rákövetkező év augusztusában válasz-

tották kántorrá. A mai napig is Miskén tanít. Mint kántor megalapította az ifjúsági énekkart, megreformálta az egyházi énekkart. A Hangya ügyvezető igazgatója, valamint az Olyásokör ügyvezető igazgatója. Ennek keretében könyvtárat rendezett be, amelynek a számára a földművelési miniszter gazdasági könyvtárt ajándékozott. Horváth Sándort egyszerűsége és közvetlen modora miatt polgártársai szeretettel és megbecsüléssel vesznek körül.

ÉRSEKCSANÁD. Fejlődésére nagy jelentőséggel bír a végrehajtott tagosítás. Az OFB tizenhárom házihelyet osztott ki, amelyekből eddig tizenegy felépült. A középítkezés terén felemlítendő az egytantermes és tanítói lakásos római katolikus elemi iskola felépítése. A községnek dunai hajóállomása van. Az utóbbi évek eseményei közé tartoznak a Központi Gyümölcsértékesítő és Szeszfözde Egyesület, valamint a Hangya szövetkezet alakulása is.

LESZICH ISTVÁN római katolikus plébános, Érsekcsanád. Dávod községben született 1874-ben. Középiskoláit Kalocsán és Baján végezte, majd teológiát hallgatott ugyancsak Kalocsán, ahol 1897-ben Császkán György

néhai kalocsai érsek pappá szentelte. Pályáját Bácskerteszen kezdte. További kápláni állomásai Akasztó, Mohol, Fajsz, Sükösd és Bácsalmás. 1908-ban lett Érsekcsanád plébánosa. Leszich István áldásos papi működése alatt biztos alapokra fektette egyházközségét. A hitbuzgalmi egyesületek példás vezetésével a hitélet elmélyítését érte el. Hívei szeretetlükkel tüntetik ki.

NAGY KÁLMÁN református lelkész, Érsekcsanád. Turkevén született 1888-ban. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Kolozsvárott végezte. Mint segédlelkész Koloskarán kezdte pályáját. Itt érte a világháború kitörése, amelynek

első napján mint tábori lelkész bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1916 áprilisában fogságba esett. Hat-

esztendő, küzdelmes és kálváriás fogságából 1922 júniusában szabadult, amikor is Rigánál azzal a kommunista transporttal cserélték ki, amelynek Kéri Pál is tagja volt. Nagy Kálmán az orosz fogságban a magyar tábornak csüggedetlen papja volt. Hihetetlen energiával gyámolította honfitársait. Megakadályozta, hogy a vörös hadsereg számára toborozhassanak a magyar foglyok között. Már korábban is szabadulhatott volna a fogolytáborból, azonban mint egyetlen magyar tábori lelkész nem hagyta el őrhelyét. Fogságában tizenöt könyvet írt, amelyeket azonban még máig sem tudott Szibériából hazamenteni. A fogolytáborban megismerkedett egy orosz hivatásos ápolónővel, akit feleségül vett. NAGY KÁLMÁN-né egész vagyonát pénzzé tette és gyógyszerekre költötte. Az első pillanattól kezdve önfeláldozó szeretettel ápolta a magyar hadifoglyokat. Nagy Kálmánt hazaérkezése után a kormány kiváló és hazafias működéséért dícsérő oklevéllel tüntette ki. 1929-ben lett Érsekcsanád rendes lelkésze. A solti egyházmegye

harminc községének missziói előadója. Lapvezére a Budapesten megjelenő »Református Híradó«-nak.

BIBER LAJOS, Érsekcsanád főjegyzője. Szeremlén született 1877-ben. Középiskoláit Debrecenben végezte, majd Budapesten jegyzői vizsgát tett. Pályáját szülőhelyén kezdte mint segédjegyző, ahonnan 1902-ben Érsekcsanádra jött. Ugyanitt 1905-ben főjegyzővé választották. Ettől a naptól máig irányítja a község ügyeit és széles tudásával és gazdag tapasztalataival vitte előbbre Érsekcsanádot a községfejlesztés terén. A közélet és a közszolgálat terén szerzett érdemeiért a negyedik osztályu magyar érdemkereszttel tüntették ki. Három és félévtizedes közigazgatási működése alatt mindenkor polgártársainak megértő szeretetével találkozott.

WIKKERT ISTVÁN tanító, Érsekcsanád. Baján született 1902-ben. Középiskoláit szülővárosában és Pécsen végezte, majd tanítói oklevelet szerzett szintén Baján. Pályáját Nagybaracsán kezdte, majd ugyanott 1922-ben mint

jegyzői gyakornok működött és ettől az időtől 1928-ig mint rendes tanító továbbra is Nagybaracsán fejtett ki oktatói tevékenységet. 1928 szeptemberében jött Érsekcsanádra. A mai napig is polgártársainak ragaszkodó szeretete mellett itt végzi értékes tanítói működését. Wikkert István Nagybaracsán mint levénte főoktató az intézmény sikeres és eredményes fejlesztéséért alispáni dícsérő oklevelet kapott. Leventéi a járási versenyeken mindenkor szépen szerepeltek.

PILISSY LAJOS kántortanító, Érsekcsanád. Szentmártonkálán született 1893-ban.

Négy középiskolát Esztergomban a bencéseknel, majd a tanítóképzőt Budán az állami tanítóképző intézetben végezte. Pályáját 1911-ben Valkón kezdte. Itt érte a világháború kitérője, amikor is 1914 októberében katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol súlyos karlövést szenvedett, majd 1915 januárjában orosz hadifogságba került. A szibériai Novomikolajevszkából vöröskereszt transporttal jött haza. 1923 márciusában egyhangúlag Érsekcsanádra választották meg kántortanítónak. Ettől az időtől a mai napig itt folytat lelkes oktatói tevékenységet. A községi gyümölcsfa-iskola és az analfabéta tanfolyam vezetője. Kiváló érdemei voltak a templom új harangjainak beszerzése körül. Sokoldalú pedagógiai ismeretei miatt általánosan becsült tagja a helyi társadalomnak.

BOGYISZLÓ. A község, amely a kalocsai járásnak épp úgy kieső része, mint a még délebben fekvő Szeremle, fejlődésében nagymértékben akadályozva volt azáltal, hogy gazdasági és közigazgatási kapcsolatait sem a járás székhelyével, sem a többi községekkel fenntartani nem tudta. Ezen nehézségeknél fogva egyre intenzívebben lépett előtérbe az a gondolat, hogy a község felvirágoztatásának legfontosabb előfeltétele, hogy elszakadva Pestmegyétől Tolnavármegyéhez csatoltassék. Ez a mozgalom 1930-ban a megvalósulás stádiumába került és Bogyiszló községet 1930 év tavaszán Tolnavármegyéhez csatolták. A község tiz-

éves történetével azonban Pest-megye keretén belül kell foglal-kozni, mert a lezajlott események még a régi vármegye égíse alatt történtek. A községben hétkilomé-teres vízlevezető csatornát építettek, amely a holt Dunát a nagy Dunába vezeti. Kiépült a községen átvezető ötkilométeres műút. 1924-ben állí-tották fel a hősök emléksobrát. Társadalmi és kulturális téren az újabban alakult intézmények és egyesületek jelentős működést fej-tenek ki és részük van az átszatolás zavartalan lefolytatásában.

GERENDAY ENDRE, reformá-tus lelkész, Bogyiszló. A pest-megyei Áporka községben született 1888-ban. Középiskoláit Kunszent-miklóson és Kiskörösön, teológiai tanulmányait Budapesten végezte. Mint segédlelkész Kiskunhalason kezdte pályáját, majd további állomáshelyei Kiskörös, Budapest. 1915-ben Tas községben lett ren-des lelkész, ahonnan 1923-ban jött mai állomáshelyére, Bogyiszlóra. Gerenday Endre polgártársainak megnyilvánuló lelkes és őszinte ragaszkodása mellett intézi egy-házközségének ügyeit. A Polgári Olvasókör diszelnöke, a református énekkar elnöke. A község társa-dalmi és kulturális életére nagy hatást gyakorol.

LENGYEL JÓZSEF, Bogyiszló főjegyzője. A hevesmegyei Pásztó

községben született 1889-ben. Középiskoláit Rima-szombaton, a jegy-zői tanfolyamot Kassán végezte. Pályáját mint adó-ügyi jegyző 1910-ben Dunapatajon kezdte, innen került Karanesságra, majd 1916-ban Géderlakra. 1917-ben a szegedi pénzügyigazgató-ságnál adóügyi biztos, majd 1920

májusában mint egyhangulag meg-választott főjegyző Bogyiszlón te-lepedett le, ahol a mai napig is községének ügyeit intézi. Lengyel József nevéhez fűződik a Hitelszö-vetkezet megalapítása, a hétkilomé-teres vízlevezető csatorna építése és több más nagyjelentőségű alko-tások. Több intézménynek elnöke. Polgártársai eredményes községfej-lesztő működéséért lelkes szeretet-tel veszik körül. A világháboru ki-törésekor katonai szolgálatra vo-nult be. Rövidesen kikerült a frontra, majd súlyos sebesülése után, mint ötvenszázalékos rokkant felmentetett. Kitiüntetései a kis-ezüst és bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem.

SZIVÓS JÁZON rektortanító, Bogyiszló. Nagykörösön született 1886-ban. Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt szülővárosában vé-gezte. Oktatói működését 1908-ban Bácsfeketehegyen kezdte, innen 1909-ben a komárommegyei Kócs községbe került, ahol 1920-ig fej-tett ki rendkívül eredményes mun-kálkodást. Ekkor jött Bogyiszlóra, ahol a mai napig is mint kántor-tanító polgártársainak egyre foko-zódó bizalma és szeretete mellett folytatja oktatói pályáját. Szivós Jázon sokoldalú kulturális tevé-kenységet fejt ki s mint a nép-művelődési bizottság gondnoka, a gazdasági iskola vezetője, a hely-beli énekkar karnagya kiváló szor-galmával általános megbecsülést vi-vott ki. A világháboru első évében katonai szolgálatra vonult be, majd egy évvel később, felmentése kö-vetkeztében visszatért a frontról.

SZEREMLE. Az OFB által há-romszáztizenöt katasztrális holdat parcelláztak fel a ninestelenek kö-zött. 1924-ben állították fel a hő-sök szobrát. A község gazdatár-sadalma megértéssel fogadja a több-

termelési eszméket és számosan használják már a műtrágyát, a nemesített vetőmagvakat. A telefont 1925-ben vezették be Szeremlére.

HORVÁTH FERENC római katolikus plébános, Szeremle. Miskén született 1896-ban. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Kalocsán végezte, ahol 1916-ban néhai Várady L. Árpád érsek szentelte pappá. Mint káplán Fajszon kezdte működését. További állomáshelyei Akasztó, Mélykút, Bács, Baja. 1927-ben mint plébános jött Szeremlére. Ő szervezte a szeremlei egyházközséget. Megalapította a római katolikus kört, amelynek máig is elnöke. Olesó haszonbérletet szerzett a katolikus nincstelenek számára. Horváth Ferenc résztvett a kalocsai ellenforradalomban, mint fajszi káplán. A halálraítéltek listáján szerepelt, azonban az ítélet végrehajtása elől Romanelli vétőjára megmenekült.

TÓTH BÁLINT református lelkész, Szeremle. Hódmezővásárhelyen született 1882-ben. Középiskoláit szülővárosában, a teológiai tanulmányokat Budapesten végezte. Pályáját a fejérmegyei Iváncsán kezdte, további állomáshelyei Kisharsány, Dunavecse, Nyugatszenterzsébet, mely utóbbi helyen mint rendes lelkész működött. 1912 októberében hívták meg Szeremlére, ahol a mai napig is teljesíti áldásos papi működését. Tóth Bálint a Református Ifjúsági Egyesület ügyvezető igazgatója s mint az iskolán kívüli népművelés gondnoka a község kulturális életére is nagy

befolyást gyakorol. Becsült tagja a szeremlei társadalomnak.

nyáregyházi **NYÁRY BÉLA**, Szeremle főjegyzője. 1881-ben született Szeremlén. Középiskoláit Kiskunhalason, a jegyzői tanfolyamot Pécsen végezte. Közigazgatási működését Akasztón kezdte, majd innen Prócsinára ment, ahol előbb mint adóügyi jegyző, majd később mint főjegyző irányította a község ügyeit. 1911-ben került vissza szülőhelyére, ahol miután atyja és nagyatya is a község jegyzője volt, ő is végleges állomáshelyéül Szeremlét választotta. Azóta polgártársainak megnyilvánuló osztatlan bizalma és szeretete mellett itt fejt ki kiváló és eredményekben gazdag működést. A szerb megszálláskor hivatalát el kellett hagynia, azonban a kivonulás után ismét átvette a község irányítását.

KOVÁCS LÁSZLÓ adóügyi jegyző, Szeremle. A tolnamegyei Miszla községben született 1894-ben. Középiskoláit Nagyenyeden, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Pályáját mint segédjegyző Dunaszentbenedeken kezdte, majd 1926-ban jött mai állomáshelyére, Szeremlére, ahol adóügyi jegyzővé választották. A világháború első évében katonai szolgálatra bevonult. Kikerült az olasz frontra, ahol 1915 júliusában fogságba esett. Kitüntetése a másodosztályú ezüst vitézségi érem. Fogságából szabadulva 1919 novemberében mint hadapród szerelt le. Kovács Lászlót példás és lelki-

ismeretes ügybuzgalmaért szeretettel veszik körül.

SZEPESI SÁNDOR dr., községi orvos, Szeremle. Szolnokon született 1895-ben. Középiskoláit Sátoraljaujhelyen, egyetemi tanulmányait Budapesten a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte. Orvossá 1922-ben avatták.

Még tanulmányai során érte a világháború kitörése, amikor is szeptemberben bevonult. Kikerült az orosz és a román frontra, ahol egészségügyi beosztással teljesített szolgálatot. Később orosz megszállt területen zászlóaljának orvosfőnöke lett. A világháború után budapesti kórházakban és klinikákon működött, majd 1924 májusában Szeremlén telepedett le, ahol mint községi orvos a mai napig is egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Az Országos Társadalombiztosító Intézet orvosa.

NYERGES GYULA kántortanító, Szeremle. A baranyamegyei Matty községben született 1882-ben. Középiszkoláit Siklóson, a tanítóképzőt a pápai állami tanítóképzőben végezte. Pályáját 1912-ben a tolnamegyei Gerjenben kezdte. In-

majd 1909 szeptemberében a mai napon került Dmaszentgyörgyre, állomáshelyére, Szeremlére, ahol mint megválasztott rendes kántor-

tanító a mai napig is kiváló oktatói működést fejt ki. A világháború kitörésekor bevonult, résztvevett az első sabáci ütközetben, továbbá az egész déli hadjáratban a decemberi visszavonulásig. 1915 januárjában átvézenyelték az orosz frontra, honnan augusztusban vérhással kórházba került. Nyerges Gyula a Hitelszövetkezet elnökigazgatója.

DRÁGSZÉL. 1922-ben alakult önálló nagyközséggé. Az utolsó tíz év alatt a községben jegyzői lakás, kulturház épült. Megalakult a Polgári Olvasóköri. A mintegy 550 lélekből álló nagyközség tulajdonképpen a fejlődés útján csak most indul el. Polgártársai az új főjegyzőt, Csere Mihályt megértő szeretettel támogatják munkájában.

CSERE MIHÁLY, Drágszél főjegyzője. Fajszon született 1889-ben. Középiszkoláit Kalocsán, a jegyzői tanfolyamot Pécsen végezte. Pályáját a baranyamegyei Sámód községben kezdte. További állomáshelyei Darázs, Rév, Fajsz. 1924 januárjában Sükösdön választották meg adóügyi jegyzőnek. Itt újjászervezte az önkéntes tűzoltó egyesületet, amelynek tüzoltó parancsnoka volt. 1930 januárjában került jelenlegi állomáshelyére Drágszélre, ahol egyhangulag főjegyzővé választották. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult, kikerült az orosz frontra, ahol 1915 szeptemberében hadifogságba került. 1918-ban jött haza Novialexiniecbe, ahol fogságát töltötte. Mint tartalékos zászlós szerelt le. Kitüntetések kiszűst vitézségi érem.

Abonyi járás.

Nevét az Abonyi család történelmi nagyságának megörökítése céljából adta a halás úfőkor.

Az Abonyi család nemcsak történelmi, hanem kulturális nagyságokat is szolgáltatott, illetve termelt ki a magyar humuszból. Ezen járásban található az 500 éves buza (kucorgó), melynek megvizsgálására nemcsak belföldi, hanem híres külföldi tudósok, többek között angol és holland geológusok is jöttek hazánkba. Itt található a híres kutya-kaparó csárda, melynek nevét a régi betyár-világ tette híressé. Jászkarajenőn van a Myra gyógyforrás kitermelő helye. Abonyban Gál Gyula földbirtokos őrizi az 1848—1849-es lobogót, továbbá egy bilineset, amelyet gyulai Gál Miklós tábornok viselt a szabadságharc utáni gyászos időkben. A kommun alatt szintén Abony volt a központja a vértanu halált követelt ellenforradalomnak. Azonban nemcsak Abony, hanem az egész járás is mindig példáját adta hazaszeretetének. Hősök emlékszobra majdnem kivétel nélkül minden községben van. Levente testületei mind nagyszerűen vannak megszervezve, s tán ennek tudható be, hogy az 1929 július 7-i zászlószentelésen Preszly Elemér főispán neje kétezer levente előtt első ízben vállalta a zászlóanyai tiszteletet.

A járás Vosits Jenő főszolgabíró vezetése alatt óriási fejlődésen ment keresztül. Alatta létesült és javították ki a Tiszaberzseny—Jászkarajenő, Cegléd—Törtel, Kiskunfélegyháza—Szolnoki utat, valamint kiépült a Tiszaberzseny—Abony—Ujszászi ut 14.5 km szakasza. Az utak mellett gyümölcsfák létesültek, s terbe van véve az Abony—Tápiószelci, az Abony—Iószegi ut 5.5 km-es szakasza. Kulturális szempontból szintén nagy fejlődésen ment keresztül. Minden községben több iskola, kultúrház, olvasóköri létesült. Tűzrendészete is jelentősen fejlődött és azok modern felszereléssel való ellátása majdnem mindenütt befejezést nyert. A járás összes községeiben közművelődési egyesületeket és dalárdákat szerveztek.

A járás komoly egyenletes fejlődése, dacára a nehéz viszonyoknak halad előre.

VOSITS JENŐ, az abonyi járás főszolgabírója. Nem lehet a szokásos formákkal napirendre térni fette. Magas intelligenciája, megnyerő modora, a közért megnyilatkozó, áldozatkész munkavállalása jellemzik elsősorban.

Amit járásáért tett, azt mindig ter-

mészetesnek tartotta. Határtalan szeretettel viseltetik minden nemes ügy iránt, amellyel járását a fejlődés útján előbbre lehet vinni. Tápiószelén született 1890-ben. Gimnáziumi tanulmányait Felsőgödön és Kisujszálláson végezte. Majd egyetemi tanulmányait Budapesten folytatta. Pályáját Pestvármegyénél kezdte 1912-ben. Egy esztendővel később tiszteletbeli aljegyző, majd 1917-ben Nagykátán

szolgabíró. Tehetségét és rátermettségét hamarosan felismerik. További állomáshelyein Kiskőrösön, Kunszentmiklóson, majd Alsódabaszon és a kommun után újból Nagykátán egyformán jelentős munkálkodást fejt ki. 1927-ben hívják meg az abonyi járás élére. Nagyrészt az ő érdeme, hogy ma már rendes utakon lehet járni a járásban. Minden erejével arra törekszik, hogy összes községei Abony után szintén villanyvilágításhoz jussanak. Vosits Jenő a mozgósításkor bevonult. Rövidesen kikerült a frontra, ahol súlyosan megsebesült. 1915-ben közérdekből felmentik és ekkor mint tartalékos honvédhadnagy leszerelt. Népszerűsége polgártársai körében imponálóan nagy, aminek legékesebb tanúbizonyságát az szolgálja, hogy a járásban létesült intézmények, egyesületek majd valamennyiének disztagja, illetve elnöke.

BALTHES KÁROLY dr. szolgabíró, Abony. Segesváron 1893-ban született. Székelyudvarhelyen végezte középiskoláit, majd a budapesti tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Ezután a közigazgatási pályára lépett és 1915-ben Nagyküküllőben kezdte meg pályáját. 1923-ban Pestmegyébe került és abonyi szolgabíróvá nevezték ki. Közben a kommun kitérésakor hazafias érzelmeiért menekülni volt kénytelen. A lakosság körében népszerűséget és szeretetet élvez, mert szociális érzésű, igazságszerető embernek ismerik, aki szívesen segít a bajba jutottakon. A világháborút a 31. honvéd gyalogezred kötelékében küzdötte végig.

ABONY. A pestmegyei községek közül talán Abony az egyedüli, amely városháza felett rendelkezik. Még Mária Terézia uralkodása alatt kapta községvárosi rangját a városháza elnevezését. Abony eredetét homály

fedti. A községi levéltárból meg lehet állapítani, hogy még 1515-ben Zápolya János Kinizsy Pálné-nak adta, majd ennek halála után Verbőczy István birtokába került s ezen birtokbavétel Mária Terézia megerősítette. 1560 körül a község az ottani Florváth családé lett. Természetes, hogy a község történelmi emlékekben igen gazdag. Gál Gyula ottani földbirtokos őrzte az 1848–49-iki szabadságharc lobogóját, továbbá egy bilincset, amelybe a következő felirat van vésvé «Gyulai Gaál Miklós tábornok, mérnökkari főnök kötél általi halálra ítéltetett, de megkegyelmeztetett 20 évi fogságra, 1850.» A község nem tudta egyhamar kiheverni a kommun és román megszállás következményeit, de azért nem egy épület és egyéb emlékek tanuskodnak életképességéről. Kulturális szempontból is igen jelentős fejlődés ment át. Számos iskolája létesült, amely közül messze kiemelkedik a tavaly befejezett tízenöt osztállyal rendelkező népiskola. Létesítettek önálló gazdasági iskolát és megkezdődött újabban két tanyai iskola építése is. A posta előtt áll a kommun alatti vértanúk szobra, amely Szücs István népiszkolai igazgató indítványára létesült. Szép emlékmű létesült a városháza előtti téren a háboruban nagy számmal elesett hősök emlékére, ugyancsak a község áldozatkész adakozása révén. Közvetlen a kommun után vette meg a község a Nemzeti Szállodát és rendbehozta és felszerelte a község tulajdonát képező kórházat, Sefcsik Alajosnak az 1928-ban elhalt tiszti orvosnak fíradózásával, vezetésével és támogatásával. A gyermekhalandóság csökkentésére, a szegény betegek gyógykezelésére létesült a Stefánia Szövetség fiókja. Amikor is Vosits Jenő járási főszolgabíró 1927-ben átveszi

hivatalát, azonnal kezdetét veszi az eddig teljesen elhanyagolt utak építése és minden irányban kezdődik azok rendbehozatala. Borecsitzky Béla és társainak szorgalmazására egy 50 tagú szimfonikus zenekar létesült, amelyet a község szerelt fel. Zenekara van ugyancsak a tűzoltóságnak is. A Katolikus Dalos Egylet Szántó Ferenc tanár vezetésével és az újabban életrehozott Iparos Daloskör Rolkó Gyula tanár vezetésével a fenti zenekarokkal együtt minden alkalmat megragad arra, hogy az ünnepélyek színvonalát mindinkább emelkedjék. A levele egyesület is hatékony tevékenységet fejt ki. Az 1928. évi vándor zászlószentelés alkalmával, amelyet Abonyban tartottak meg, első ízben vállalta a zászlóanyai tisztséget Preszly Elemér főispán neje. Abony tovább fejlesztése, kulturális emelkedése ma már nem tartozik a megoldhatatlan feladatok közé, mert a község összes adósságait rendezte.

KOVÁCS JÓZSEF esperes plébános, Abony. Csongrádon 1882-

ben született, úgy gimnáziumi, mint teológiai tanulmányait Vácott végezte. Az Alföld több helyén mint káplán működött, majd 1917-ben Kunszentmiklóson

plébános lett, mely hivatását 1921-ig ott töltötte be. 1921-ben a solti kerület esperese, míg 1924-ben Abonyba került, hol a mai napig teljesíti plébánosi hivatását. Valódi példaképe az igazi papnak és vezetője népének. Minden tevékenységével oda törekszik, hogy népe kulturális előhaladását elősegítse. Legelső ténykedése a háborúban elvitt harangoknak pótlása volt és az iskola adósságainak teljes rende-

zése. Nevéhez fűződik a katolikus munkás egylet alapítása s a tizenhat tantermet számláló elemi iskola, amely 1928. évben lett átadva hivatásának. A Hangya Szövetkezet abonyi fiókját az ő szorgalmazására létesítik. Időt fáradságot nem ismer akkor, ha valami nemes és hasznos dologról van szó. Így természetes, hogy a katolikus kultúrház létesítése, amelynek építése folyamatban van, neki köszönheti létét. A katolikus munkás egylet díszelnöke és az olvasókör, valamint a Hangyának elnöke.

KISS ZSIGMOND református esperes, abonyi lelkész. A csehek

által megszállt Ungváron 1868-ban született. Gimnáziumi tanulmányait és a teológiát Sárospatakon végzi, hol két évig mint segédtanár működött. 1904-ben vá-

lasztják meg Abonyban lelkésszé, ahol jelenleg is mint esperes végzi közmegelégedésre hivatását. Az a megbecsülés, amely személye iránt megnyilvánul csak részben igazolja azt a szeretetet és tiszteletet, amelynek örvend. Igen sokat tesz hívei érdekében. Hazafias magatartása közismert, s a kommun alatt igen sok üldözésnek volt kitéve, úgyhogy végül menekülni is kényszerült. Fia vezető szerepet játszott a kommun alatti ellenforradalmi megmozdulásban s csak egy véletlen mulat, hogy apjával együtt ki nem végezték. Mint lelkész híveinek valóságos apja, vezetője, tanácsadója. A magyarországi református egyházi konvent és a magyar zsinat tagja. 1923 óta községi előjárósági tag. Kiváló és nagyértékű működéséért pogártársai teljes bizalmukba fogadták és szeretetükkel halmozzák el.

muraszombati, szécsiszigeti és szapári SZAPÁRY FRIGYES gróf, volt nagykövet és főrendiházi tag, földbirtokos, Abony. Budapesten

született 1869-ben. Középiskolái elvégzése után a budapesti tudományegyetemen jogi doktorátust szerzett. Ezután a diplomáciai pályára lépett. 1901 januárjában kezdte meg diplomáciai pályáját Rómában. Innen a berlini osztrák-magyar követséghez került, ahol követségi titkárrá nevezték ki. Rövid müncheni szolgálat után a közös külügyminisztériumba rendelték be szolgálattételre, ahol előbb tanácsossá, majd pedig első osztályfőnökké léptették elő (1909). A világháború kitörését megelőző esztendőben, 1913-ban az osztrák-magyar monarchia szeptérvári nagykövete lett. Ezt a nagyjelentőségű állását a világháború kitöréséig töltötte be. Résztvett azokban a ma már történelmi multu diplomáciai tanácskozásokban, amelyek megelőzték a világháborút. Paleoloque világhírű emlékirataiban is megemlékszik Szapary Frigyes gróf nagykövetről. A világháború kitörése után újból a külügyminisztériumban nyert beosztást. Közben a régi főrendiháznak is tagja lett. A világháború befejezése után visszavonult a diplomáciai pályáról és azóta abonyi földbirtokán gazdálkodik. Abonynak és környékének egyik legtisztéletreméltóbb arisztokratái közé tartozik. Édesatyja, néhai Szapary László gróf, lovasági tábornok volt.

bunyai NEPPEL GYULA, az abonyi kerület orsz.-gyül. képviselője. Azon közéleti szerepet vállaló férfiak közé tartozik, akik hivatásukat mindig azon eszméknek szemelött

tartásával végzik, hogy hazájuknak komoly szolgálatokat tegyenek. Neppel Gyula mindenkor betartotta ezt a szabályt és közéleti pályáján akárhová állították, munkájával mindig rászolgált a társadalom teljes elismerésére. Neppel Gyula 1878 január 2-án született Abonyban. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte el, majd bentazva Európa több nagy államait, a látottak gyakorlati hasznosításával lépett állami szolgálatba. A világháború kitöréséig a belügyminisztériumban dolgozott. Innen ment ki a harctérre, ahol mint a 7. huszárezred hadnagya töltött hosszabb időt mindaddig, amíg mint nélkülözhetetlen kitűnő munkaerőt a belügyminisztérium a frontról visszarendelte. 1919-ben miniszteri osztálytanácsos lett, majd 1922-ben bekövetkezett nyugdíjaztatásakor miniszteri tanácsossá nevezték ki. A belügyminisztériumban rendkívül hasznos és nagy szaktudást valló munkát fejtett ki, mint a rendőri büntetőosztály vezetője. Abonyi polgársága az 1927-es időközi választáson, Madarász Adorján lemondása folytán megürült választókerület országgyűlési képviselőjévé választotta meg egységspárti programmal. A község lakosságának választása, községe ügyeiért igazán áldozatkész, lelkes és nagy tudású férfúra esett. Az abonyi kerület ügyeiért nemcsak mint képviselő, de már annak előtte is mindig örömmel vállalt szerepet és szülőföldje iránt érzett szeretete kötelességévé tette, hogy azokuak legjobb tudása szerint tegyen eleget. Neppel Gyula társadalmi és kulturális intézmények létrejöttében és azoknak fejlődésében súlyos áldozatok árán is tevékenyen működött közre és polgártársainak osztatlan szeretetét és ragaszkodó bizalmát érdemelte ki.

borcsiczi BORCSITZKY BÉLA, Abony főjegyzője. 1882-ben Tamásin Tolnamegyében született. Régi nemesi család sarja. Középiskolai tanulmányait Székesfehérvárott fejezte be, majd Budapesten a közigazgatási tanfolyamot elvégezve Abonyba került, ahol azonnal megválasztják segédjegyzőnek. Félévi működése után Tápiógyörgyére került jegyzőnek s itt 1923 óta mint főjegyző teljesíti hivatását, míg jelenleg 1927 óta Abonyban főjegyző. Rátermettségét és puritán egyénisége igazolja azt, hogy habár rövid idő óta van itt, mégis már jelentős sikerre tekint vissza. Rendbe hozta, az akkor még nagy adósságban úszó község anyagi viszonyait, sőt volt ideje arra is, hogy közéleti munkásságot is fejtessen ki. Az ő kezdeményezésének köszönhető nagyrészt, hogy Abonyban 50 tagú szimfonikus zenekar létesült s annak felszerelése az ő érdemének tudható be. Az iskolán kívüli gazdasági tanfolyam létesülése körül is nagy érdemeket szerzett. Az Abonyi Járásai Jegyzői Egyesület elnöke, az Uri kaszinó, a Polgári Kör és a Római Katolikus Egyesület választmányi tagja, valamint tagja a Hangya felügyelőbizottságának is.

PAPP PÉTER nyug. főjegyző, Abony. Kecskeméten 1865-ben született s az ottani református főgimnáziumnál végezte középiskolai tanulmányait, ott is érettségizett. Rögön jegyzői pályára lép s Ókésken gyakornok lett.

A közigazgatási tanfolyamot 1887-

ben tette le, utána Abonyba került mint segédjegyző. 1901-ben jegyző lett és 1908 óta egész 1927-ig mint főjegyző működik. Nyugdíjaztatása óta teljesen visszavonult, csupán gazdaságának él. Népszerűségét igazolja, hogy évtizedeken keresztül a Polgári Kör elnöke volt, valamint az önkéntes tűzoltó parancsnokság elnöke is. Hosszú működése alatt legfontosabb feladatának tartotta Abony község fejlődését előmozdítani.

THEISZ OSZKÁR dr., abonyi járási tisztiorvos, Abony. Zomborban született 1891-ben. Középiskoláit és az egyetemet Budapesten 1914-ben végezte el. 1922-ben törvényszéki orvosi és egészség-tan tanári képesítést is nyert. 1924-

től 1920-ig községi orvosként működött Törtel községben, majd 1929-ben az abonyi járás tiszti orvosává nevezték ki. Itt működik azóta is általános megelégedésre. A levante intézmény egyik lelkes és buzgó hive és a Törteli Levante Egyesület diszelnökéül választották meg, körzeti vezér leventefőoktatóként is működik. A világháborúban 1915-től a leszerelésig teljesített katonai szolgálatot és 90. gyalogezred kötelékében a tűzvonalban harcolt. Kiténtetése: az ezüst és bronz Signum Laudis a kardokkal, Vöröskereszt hadiékítményes másodosztályú diszjelvény, a Károly csapatkereszt, a német becsületrend. Mint főorvos szerelt le és azután Budapesten kórházi, majd szanatoriumi főorvosként működött és ideggyógyászati magánpraxist is folytatott. Polgártársai kiváló képességeiért és meggyerő, közvetlen modora miatt ragaszkodó szeretettel és megbecsüléssel övezik.

† SEFCSIK ALAJOS dr. megyei tisztifőorvos, Abony. 1866-ban Mármaroszigeten született. Gimnáziumi tanulmányait is ott végezte. Az érettségi után a budapesti egyetemen fejezte be tanulmányait mint az orvosi tudományok doktora. Szülővárosában kezdi orvosi prakszist, rövidesen körorvos lett Rónaszéken. 1898-ban kerül vissza Mármaroszigetre hol városi tiszti orvosnak választják meg 1906-ban pedig vármegyei tiszti főorvos lett. A háború kitörésekor önként jelentkezik katonai szolgálatra mint segédorvos. 1916-ban mint rokkant végleg elbocsátott, népfelkelői főorvosi ranggal. Azonnal elfoglalja Mármaroszigeten hivatalát s mivel 1921-ben a román esküt nem teszi le kitoloncolják. Ekkor Jászkarajenőn lesz községi orvos, majd Törtelre kerül, míg 1924-ben Abony tiszti főorvosának hívják meg. Szeretettel méltó fellépése, szerénysége hamar nagy tiszteletet vív ki s így rövidesen nagy közkedveltségnek örvend. Hivatását rajongó szeretettel végzi. A Stefánia védőintézet létesítése, amelynek főorvosa volt, valamint a kórház renoválása az ő érdeme. 1928 októberében hosszas betegeskedés után meghalt.

kostyánfalvi KOSTYÁN ANDOR dr., ügyvezető községi orvos, Abony. 1887-ben született. Középiskolái elvégzése után a budapesti tudományegyetemen nyert diplomát 1912-ben. Működését ez évben kezdte meg a Bársony klinikán. Abonyban 1919 óta működik mint

a község ügyvezető orvosa. Ezenkívül orvosa a gyermekmenhelyi telepnek valamint vasuti pályatorvos is. A község polgársága körében valamint betegek közt is mint népszerű orvost és mint igazi emberbarátot ismerik. A világháború alatt 1914-ben vonult be szolgálatra, főorvosi rangban küzdötte végig a háborút és meg is sebesült. Kitiüntetései: a bronz Signum Laudis, a Károly csapatkereszt, katonai érdemkereszt a hadiékítménnyel, hadiékítményes Vöröskereszt, sebesülési érem, és mozgosítási érem.

SZÜCS ISTVÁN igazgatótanító, Abony. Az ungmegyei Kistéglás községben 1873-ben született. Tanulmányait Ungvárott, majd a tanítóképzőt részben Zilahon, végül Temesvárott végzi Hajdudorog, Abony, Fgyvernek és végül Abony jelzi működésének útját. Az utóbbi helyen 1925-ben igazgatótanító lesz, hol a mai napig is működik. Indítványára létesítik a kommun alatti vértanúk szobrát, melynek előkészítő munkálataiban mint pénztáros fejté ki tevékenységét. Buzakalászt gyűjt, majd különféle mulatságokat szervez, hogy a szükséges pénz előteremtésével biztosítsa az emlékmű felállítását. Ugyancsak mint pénztáros vesz részt a »Hősök emléksobrának« előkészületeiben. Többedmagával szorgalmazta néhai Vigyázó Ferenc grófnál, hogy az OKH-n kívül is nyújtson módot a nincsteléneknek, hogy telket szerezzenek. Munkája eredményre is vezetett, mert 26 család jutott házhelyhez igen méltányos áron, közvetlen a forradalmak és kommun után. »Abony és környéke« c. lap fennmaradása is nagymértékben neki köszönhető, melyet ő is alapított. A római katolikus dalárdának ügyvezető elnöke és a Szolnok-Ujszászi kerület tanítóegyesületének elnöke. A kommun után

495

négy hónapig községi bíró volt s hazafiasságát dicséri, hogy minden díjazás nélkül látta el ezen hivatását.

bunyai és eszenkeszetei SIVÓ ERNŐ földbirtokos, Abony. Abonyban született 1891-ben. Tanulmányait a bécsi The-

résiánumban, majd Budapesten végezte el. Tanulmányainak befejezése után Abonyba jött, ahol azóta is földbirtokán gazdálkodik. Mint je-

les gazdát ismerik, aki azonban szívesen vesz részt a társadalmi életben és lelkesedéssel pártfogolja a társadalmi és hazafias egyesületeket. A világháborúban a 4. lovas tüzérezredben teljesített katonai szolgálatot.

MÓZES IMRE járási irodafőtiszt, Abony. 1872-ben Cegléden született. Tanulmányait

Losoncon, részben pedig szülővárosában végezte. Működését közjegyzői irodában kezdi meg s ezen minőségben Abonyba kerül mint

segédjegyző. Közel öt évi működése után 1901-ben kerül a vármegyéhez mint irodasegéd tiszt, hol 1911-ben tiszt, míg 1917-ben fő tiszt lesz. Kommun alatt közismert hazaszeretete miatt igen sokat kell szenvednie s a kommunisták három napig bezárták. Igen nagy tevékenységet fejt a járás tüzrendszete érdekében, melynek felszerelése a legmesszebbmenő követelményeknek megfelel. Hivatásában a közigazgatás terén szerez eredményeket, melynek minden idejét, szorgalmát és tehetségét szenteli hosszú éveken át. A város társadalmának

is jelentős tagja, a Polgári Kör alelnöke, a Közgazdasági Bank és az abonyi villamos művek igazgatósági tagja. A tüzrendészet vezetője s emellett még van ideje arra, hogy saját gazdasága felett is felügyeletet gyakoroljon.

VADÁSZ IZSÁK, Abony község állatorvosa, Abony. 1883-ban Nagy-

váradon született. Középiskoláit szülővárosában végezte. Ezután a budapesti M. Kir. Állatorvosi Főiskola halgatója lett és 1906-ban szerzett diplomát. Még ez

évben megkezdte működését báró Harsányi Frigyes uradalmában, ahol a kilencszázas évek elején működött. Innen Törtel községbe került, mint községi állatorvos, 1912-ben pedig Abony község állatorvosa lett. Itt működik azóta is és tizennyolc évi praxisa alatt közmegebecsülést és szeretetet vívott ki magának Abonyban és környékén. A világháborúban 1915-től teljesített katonai szolgálatot. Kitüntetése az arany érdemkereszt.

KOVÁTS BÉLA, nyugalmazott áll. el. isk. tanító, az «Abony és Környéke» szerkesztője, Abony.

Szegeden született 1875-ben. Itt végezte középiskoláit, majd az esztergomi tanítóképzőben nyert tanítói képesítést. Pályáját Tószegen kezdte, innen került 1897-

ben Abonyba, ahol huszonhat esztendőn keresztül működött és 1923-ban vonult nyugalomba. Azóta az «Abony és Környéke» című helyi lap felelős szerkesztője. A társadalmi és kulturális életben jelentős szerepet visz. Megalapítója a helyi

Iparos Dalkörnek, amelynek kar-nagya is, megszervezte az iparos-ifjúság Önképző Körét is, több jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Zeneszerzéssel is sikerrel foglalkozik.

GÁL FERENC ipartestületi elnök, Abony. 1855-ben Kecskeméten született. Elemi iskolai tanulmányai után a kötélgyártó mesterséget tanulta ki. Mint segéd közel tíz évig dolgozott különböző helyeken, míg 1880 óta önálló iparos, előbb Kecskeméten, majd három év után Abonyban. Az 1884-ben alakuló ipartestületnél nagy tevékenységet fejt ki, melynek néhány év múlva alelnöke lett s 1928 óta elnöke. A napokban fogja 50 éves iparosi jubileumát ünnepelni. Az iparosság érdekeiért mindenkor bátran szállt síkra. Általános megbecsülésnek és osztatlan szeretetnek örvend.

TÖRTEL. A legszegényebb alföldi községek egyike. Kulturális és gazdasági fejlődése teljesen visszamaradt elszigeteltsége miatt. Ezen elszigeteltségének tudható be, hogy a törteliek alig kerültek ki szülőfalujuk határából és úzték apáik, illetve elődeik foglalkozását. Szegénységének tudható be, hogy fejlődésében nem tud lépést tartani a körülötte lévő gazdagabb községekkel, de így is jelentős fejlődésen ment keresztül. 1929-ben építették a hattantermes római katolikus iskolát, melyet a közel jövőben fognak átadni rendelkezésének. Ugyancsak 29-ben létesült az egytantermes református iskola, valamint egy tanyai iskola is. Visszamaradottságát jelzi, hogy csak 1928-ban lett telefonja. Az elesett hőseinek emlékéért megőrzendő hősök emléksobrát, sajnos, még a mai napig sem tudták felállítani. Tűzrendészete új, modern felszereléssel van ellátva, mely Szabó

Gyula főtanító vezetése alatt áll. Leventéi Réti Dénes tanító alatt több díjat nyert a különböző levente versenyeken. A népművelés kebelében Dobi János tanító vezetése alatt kulturális előadások létesítésével igyekeznek a község lakosságát a maradi álláspontukból kiragadni. A falu közepén lévő Beöthy-kastély, mely a község tulajdona, átalakítása tervbe van véve és az lesz az új község háza.

SZÖKE JÓZSEF református lelkész, Törtel. 1890-ben Torontálvásárhelyen született. Gimnáziumi tanulmányait Hódmezővásárhelyen, a teológiát Budapesten végezte. 1924 óta Törtelen mint helyettes lelkész működik. Minden ide-

jét hívei rendelkezésére bocsátja s az ottani imaház renoválása, új iskola létesítése, az elvitt harangok pótlása nagyrészt neki köszönhető. A földbirtok rendezéssel kapcsolatos munkálatokban tevékeny rész vett, vecsési működése alatt az ottani református templom létesítése körül szerzett nagy érdemeket.

BRANDT VIKTOR dr, Törtel főjegyzője. Deésen, Szolnok-Doboka vármegyében született 1885-ben. Középiskolai tanulmányait Kolozsvárott és Budapesten végezte, a doktorátust a kolozsvári egyetemen szerezte. Tanulmányai befejezése után temesmegyei aljegyző, majd Fehértemplomon szolgabíró lett. 1914-ben katonának bevonult; a háborút végig küzdve mint tart. tüzér főhadnagy szerelt le. A román megszállás miatt menekülni kényszerült, majd 1928-ban

497

Törtelen megválasszák főjegyzőnek. Minden erejét, munkakészségét arra használja fel, hogy a községet maradiságából kivezesse. A Testnevelési Bizottság elnöke, a törteli olvasó és a törteli Iparosegylet díszelnöke, ugyancsak elnöke a tűzoltó egyesületnek is.

HOLCER JÓZSEF adóügyi főjegyző, Törtel 1883-ban Ujszászon született. Gimnáziumi tanulmányait Jászberényben, majd a közigazgatási tanfolyamot 1903-ban Budapesten végezte. 1903-ban Sükösdön segédjegyző, majd

Ujszászon jegyző és helyettes főjegyző lett. Törtelre 1908-ban került mint adóügyi jegyző. Legfőbb fáradozása, hogy Törtel fejlődését előmozdítsa. Nevéhez fűződik a Beöthy kastély megvétele, nem kis részben neki köszönhető a kisváganymu vasút építése is. A Hitelszövetkezet ügyvezető elnöke, a róm. kat. iskolaszék tagja, majd világi elnöke. Puritán gondolkozású, munkaszerető ember. Törtel adóügyeit teljes mértékben rendezte.

ARANYI SÁNDOR nyugalmazott főjegyző, Törtel. 1859-ben született

Abonyban. Régi nemesi család sarja. Tanulmányait Kecskeméten, majd a jegyzői vizsgát Budapesten tette le. 1880-ban Abonyban segédjegyző, majd az ottani szolgabírói hivatalnál irodatiszt. Innen 1886-ban Törtelre rendelték ki mint helyettes főjegyzőt. A követvetkező év közepén ugyanitt főjegyzőnek válasszák meg. 1927. év végén nyugdíjazták. Ő szervezte a tűzoltóságot, s neki köszönhető,

hogy nemcsak szakoktatót, hanem megfelelő felszerelést is kaptak. A régi iskola telkét is ő szorgalmazta ki Milus Páltól s létesítette a községházát, továbbá a fent említett iskolát. Nevéhez fűződik a kórház és a szegényház létesítése. Állandóan szorgalmazta az utépítést, hogy Törtelt elszigeteltségéből kiragadja, s ennek eredménye az abonyi-törteli ut létesítése.

RÁTÓTI LÁSZLÓ községi bíró, Törtel. 1882-ben született Törtelen.

Birtokán gazdálkodik. Községi tevékenysége 1913-ra nyulik vissza. Mozgósításkor katona lesz, mint őrmester szerel le a háború végén. A forradalom után a nemzeti

őrség parancsnoka egész a kommunig. A kommun és román megszállás után mint előljárósági tag vesz részt a község ügyeinek intézésében. 1924-ben másod, majd 1927 elején első bíró lett, amely hivatását ma is betölti. Az OKH. földbirtokrendezése, a kisvasút létesítése, a Beöthy kastély megvétele jelölik ki munkásságának útját. A közutak szorgalmazásának s azok létesítésének egyik legnagyobb harcosa.

SZABÓ GYULA főtanító, Törtel. 1873-ban Nagysápon született. Tanulmányait Esztergomban végzi, s ott kapta az érseki képző oklevelét. Rövidesen Törtelre kerül s 1904 óta főtanító. Minden szabad idejét közeleti munkássággal tölti el, s innen érthető az a nagy közkedveltség, amelynek örvend. A község befásítása az Olvasó Egylet létesítése összeforrt nevével. A Hitelszövetkezet igazgatósági elnöke, a tűzrendészet tiszteletbeli tagja. Mint tanító kiváló pedagógiai képességgel bír.

RÉTI DÉNES tanító, Törtel. 1883-ban Cegléden született. Középiskoláit szülővárosában végezte. Esztergomban szerzi meg érseki tanítóképzői oklevelét. 1903 óta állandóan Törtelen van mint tanító. A világháboruban résztvevő, de már 1915-ben orosz fogságba került. 1919-ben tért vissza Törtelre. A Levente-tanfolyamot ő szervezte, s 1922-ben ő végezte az oktatói tanfolyamot. Azóta mint főoktató ott is működik. Eleinte fizetést sem kapott, tisztán hazafias kötelességből szolgálta az ügyet. A Hitelszövetkezet könyvelője, az Olvasókör tagja és a Ceglédi Hírlap tudósítója.

TÓSZEG. Az alföldi községek között talán a legnagyobb fejlődésen Tószeg ment keresztül. Ezen fejlődési folyamatot a községnek egy 100 holdas birtok észszerű kihasználása fokozta, amely Brandt István főjegyző megválasztásáig parlagon és kihasználatlanul hevert. A hősök szobrát 1925-ben állították fel a Főtéren, közvetlen a plébánia mellett. 1928-ban fejeződött be a járdaépítés, majd a legelő berendezés. A főjegyzői lakásépítés 1930-ban fejeződött be. Egyemeletes népiskola és négy tanyai iskola létesülése segítette elő a község kulturális fejlődését. A közeljövő munkája két artézi kút létesítése, vízvezeték és villany bevezetése, modern rétöntözés és a Tiszagátér ármentesítése.

KOKOVAY ISTVÁN esperesplébános, Tószeg. Született 1883-ban

Hódmezővásárhelyen. A gimnáziumot ugyanott, a teológiát Vácott végezte. Pappá 1906-ban szentelték. Káplán volt Hereden, Ujhartyán és Alsónémedi községekben. Utána Vácott a Szent Jó-

zsef fiúnevelőintézetnek volt előjárója, majd Rákospalotán káplánkodott. Tószegre 1905-ben jött. 1920-ig mint adminisztrátor, azóta mint plébános. 1921 óta az abonyi járás katolikus iskolaügyeit vezeti mint tanfelügyelő. Az egész kerület tanítósa rájongságig szereti. Elnöke a Hangya és a Tószegi Hitelszövetkezetnek. Díszelnöke az Ifjúsági Egyesületnek és az Ipartestületnek. Áldozatkész, nemesszívű, megértő lelkipásztor, a község igazi atyja. Az új, modern kath. központi emeletes iskola felállítására elsősorban neki köszönhető.

SZABÓ GÉZA református lelkész, Tószeg. 1885-ben Ócsán született. Középiskoláit Budapesten kezdte, majd Nagykovácsoson érettségizett, a teológiát 1908-ban Budapesten végezte. Tanulmányai befejezése után Dunapatajra került, majd Abonyba, végül 1917 óta Tószegen mint református lelkész működik. Nevéhez fűződik a háborúba elvitt harangok pótlása, majd 1926-ban a paróchia építését is ő szorgalmazta. Ugyancsak működése alatt létesült egy iskola, majd saját fizetéséből a tanítói lakás felépítéséhez is hozzájárult. Az egész község rajongó szeretettel veszi körül.

BRANDT ISTVÁN főjegyző, Tószeg. Iszkaszentgyörgyön 1882-ben született. Iskoláit Fehérvárott végezte, míg a közigazgatási tanfolyamot Pécsen. Mint gyalogkapitány Iszkaszentgyörgyön kezdte meg közeleli munkásságát, ahol 1914-ben főjegyző lesz. 1917-ben Mohára kerül, s ott közel 10 évig

került, majd Abonyba, végül 1917 óta Tószegen mint református lelkész működik. Nevéhez fűződik a háborúba elvitt harangok pótlása, majd 1926-ban a paróchia építését is ő szorgalmazta. Ugyancsak működése alatt létesült egy iskola, majd saját fizetéséből a tanítói lakás felépítéséhez is hozzájárult. Az egész község rajongó szeretettel veszi körül.

BRANDT ISTVÁN főjegyző, Tószeg. Iszkaszentgyörgyön 1882-ben született. Iskoláit Fehérvárott végezte, míg a közigazgatási tanfolyamot Pécsen. Mint gyalogkapitány Iszkaszentgyörgyön kezdte meg közeleli munkásságát, ahol 1914-ben főjegyző lesz. 1917-ben Mohára kerül, s ott közel 10 évig

működik, míg 1927 óta a mai napig is Tószegen teljesíti köznevelégedésre munkáját. Időt, fáradságot nem kímél akkor, midőn községe érdeke azt megkívánja. Nagy hozzáértéssel kezeli községe vagyonát s ez nagyrészt megmagyarázza fejlődését is. A por felfogására fásította a községet, mely a közegészségügy szempontjából is nagyon fontos. Az ő szorgalmazására létesültek az iskolák. A legtöbb társadalmi intézménynek elnöke.

VAD JÓZSEF igazgatótanító, Tószeg. Sümegen született 1887-

ben. Középkoláit Alsólendván, míg a tanítóképzőt 1907-ben Csáktornyaán végezte. Tanulmányai után Jászkarajenőre került mint segédkántor, majd Rékásra, 1909-ben

pedig Tószegre mint tanító, hol 1911-ben igazgatótanítóvá nevezték ki. A világháború kezdetén bevonult katonának, majd súlyos sebesülés következtében 1916-ban rokkant lett. Katonai elbocsátása után azonnal elfoglalja hivatását, melyet nagy közmegelegetésre és tanítványai rajongó szeretete mellett látja el. Csekély fizetéséből hosszú évek alatt félretesz annyit, hogy új orgonát adományozhat temploma részére. Mintaszerű életéért és vallásosságáért a pápa a »Pro ecclesia et Pontifice« érdemkeresztel tüneti ki. Az iskolán kívüli népművelés ügyvezetője, a római katolikus Ifjusági Egyesület elnöke, ugyancsak világi elnöke a hitközségnek is.

JÁSZKARAJENŐ. A község fejlődése nem áll arányban annak nagyságával. Ennek magyarázata, hogy igen sok adóssága van, s elhez nem elég a község áldozatkész vezetőségének jóindulata. Néhai Szi-

tár Mihály katolikus plébános és társainak a kommun alatti meggyilkolása emlékét is csak 1929-ben tudták egy bronz emléktáblával megörökíteni. 1924-ben létesült a hősök emlékszobrára, valamint egy egytantermes népiskola és a községi orvosi lakás. 1921-ben létesült a Myra keserűviz-telepe, valamint 1926-ban egy kultúrház és egy olvasókör.

Jánoskáljai MOLNÁR ZSIGMOND római katolikus plébános, Jászkarajenő. A nógrádmegyei Heréd községben született. Középkoláit Gyöngyösön és Vácott végezte. Jog- és államtudományi doktorátusát pedig Budapesten szerezte. Először Magyaránador, majd Ecsegen mint adminisztrátor, Dányon és Rákospalotán mint káplán működik. 1919 május 22-én Sztár Mihály plébános meggyilkolása után Jászkarajenőre kerül és azóta mint plébános ott működik. Első dolga az elvitt harangok pótlása, majd egy új elemi iskola létesítése. A teljesen tönkrement orgona restaurációja kerül ki megspórolt filéireiből és mindent elkövet, hogy híveinek vallási, kulturális és anyagi jólétét előmozdítsa. A Hangya hí elszövetkezet felügyelőbizottsági elnöke, ugyancsak elnöke a kaszinónak is.

TOLLAS BÉLA református lelkész, Jászkarajenő. 1893-ban Két-

egyházán született. Gimnáziumi tanulmányait és az érettségit Békéscsabán végezte. Bölcsészett Debrecenben hallgatott, majd teológiai tanulmányait Budapesten

fejezte be. Kecskeméten és Törtelen mint segédlelkész működött, majd Jászkarajenőn lelkész lett. Irodalmi munkássága közismert. Nem

egy verses kötetével ragadtatta el olvasóit. A Református Figyelőben állandó irodalmi munkásságot fejt ki, most is egy könyve van kiadás alatt. A nagykőrösi és kecskeméti ujságoknak állandó munkatársa. Az ő szorgalmazására épült egy kulturház s református olvasókör, amelynek építkezése folyamatban van, az ő munkájának érdeme.

NAGY BÉLA főjegyző, Jászkarajenő. 1897-ben Jászkarajenőn született. Középiskoláit a kecskeméti gimnáziumban végezte, míg a közgazgatási tanfolyamot Miskolcson. Jogakadémiát pedig Kecskeméten hallgatott. 1921-ben szülőhelyén segédjegyző, majd 1927 végén főjegyzőnek választották meg. Nagy ambícióval lát hozzá hivatásához és igyekszik megoldani azt a problémát, amely a községet adósságai rendezése miatt fejlődésében gátolják. A világháborúba mint önkéntes vonult be, egyszer sebesült. Mint rokkant szerelt le. Kisezüst vitézségi érmet kapott. A Hangya Hitelszövetkezet igazgatósági tagja, a tűzoltó- és levanteoktató tanfolyamok eladója.

GULYÁS JÁNOS nyugalmazott főjegyző, Jászkarajenő. 1864-ben Jászkeréken született. Gimnáziumi tanulmányait Egerben, majd Jászberényben végezte, a jegyzői vizsgát 1887-ben Budapesten tette le. Lajosmizsén, Martonkátán, Tóalmáson, Farnoson, Tápiószelén segédjegyző. Utóbbi helyről Abonyba ment mint járásírnok. 1895-től az 1927 év közepéig Jászkarajenőn mint főjegyző működött. A kisvasút, iskola, orvosi lakás létesítésével igen nagy szolgálatot tett községének. Mint az iskolaszéknek, Gazdakörnek és Olvasókörnek tagja, ma

is élénk tevékenységet fejt ki a község társadalmi életében.

KERÉKGYÁRTÓ LORÁNT dr., nyugalmazott községi orvos, Jászkarajenő. Budapesten született 1857-ben. Középiskoláit és egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Nagy tehetségét igazolja, hogy Tauffer egyetemi tanár maga

mellé vette adjunktusnak. Onnan külföldre ment, majd 1882-ben választják meg Jászkarajenőn községi orvosnak. Nyugdíjaztatása 1925-ben történt, azóta magánpraxist folytat. A villany létesítése, kulturális előadások tartása és utóbbi jövedelmének részben kulturális, részben közvagyon gyarapítására való fordítása az ő indítványára történt. A törvényhatóságnak 1909 óta tagja és ugyancsak azóta tagja a megyei egészségügyi bizottságnak is.

SERESS MIHÁLY népiszkolai igazgató, Jászkarajenő. Kiskunfélegyházán született 1880-ban. Középiskoláit, valamint a tanítóképzőt szülővárosában végezte. 1900-tól 1909-ig Jászkarajenőn mint tanító működött. Ez időtől 1929 év június 11-én történt haláláig mint igazgató folytatta hivatását. A háború alatt az ottani Hangya alakítását ő járta ki. Minden lehető megtevényt a Hitelszövetkezet fennmaradásának érdekében. A levante egyesület elnöke volt. Tanítótársai, tanítványai és Jászkarajenő egész társadalma kegyelettel őrzi emlékét.

Kunszentmiklósi járás.

Ez a tipikus alföldi járás, amelynek mindössze nyolc nagyközsége van, bámulatos fejlődésen ment keresztül az utolsó tíz év alatt. Az Alföld, amely a régi békevilágban sok tekintetben háttérbe szorult a Dunántullal szemben, a legutolsó tíz év alatt indult csak meg fokozottabban a fejlődés útján.

Különösen a járás kulturális fejlődését kell figyelemmel kísérni. Számos iskola létesült a községekben. Mindenekelőtt a kunszentmiklósi új gimnázium építkezéséről kell számot adni. Ezenkívül Kerekegyházán, Szabadszálláson, Fülöpszálláson, Izsákon létesültek új iskolák, valamint Kunszentmiklóson és Izsákon kultúrház.

A járás lélekszaporodása ezen idő alatt erőteljes volt. A hősök szobrát eddig hat községben állították fel. A járás villamosítás előtt áll. Az OFB akciói a községekben sikeresen hajtottak végre. Számottevő fejlődésről tesz tanubizonyosságot a járás utainak kiépülése.

Végül fel kell jegyezni úgy a Levente Intézménynek, mint az iskolán kívüli népművelésnek hatalmas térhódítását a járásban. Mindkét intézmény bizonyosságot tesz arról, hogy a kunszentmiklósi járás egészséges, józan gondolkozású közönsége ismeri nemzeti feladatait és vállvetett szorgalommal akar munkálkodni sorsának javításán. Ez sikerülni is fog.

A járás vezérkara kivétel nélkül nagytudású lelkes férfiakból áll, akik garanciát nyújtanak arra, hogy a polgársággal együttműködve a járást a további fejlődés felé fogják vezetni.

MARKÓ JENŐ dr, a kunszentmisklői járás főszolgabírója. A régi világ derűs harmóniája, egy már elfelejtett régi világnak a boldogsága tükröződik vissza arról az emberről, aki ma, háborúk és forradalmak után, változott viszonyok

között, gondok, terhek, nehéz feladatok közepette is azt a magyar embert varázsolja vissza, akinél élethűbben csak a Jókaiak, a Mikszáthok tudták megörökíteni a megye urait. Ha ezt a típust meg kellene festeni, méltóbb modellt keresve sem lehetne találni, mint a mindig derűs, biztos fellépésű, határozottsága mellett is és közvetlenül egyszerű Markó Jenő dr. főszolgabírót. A munka, amely már évtizedek óta vállaira nehezedik, nem tudja beárnyékolni életkedvének derűjét. Rozsnyón született 1883-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte. (Talán a rozsnyói vendiákok patinás nevelése az oka ennek a kivételes életderűnek.) Egyetemi tanulmányait Kolozsvárott folytatta, ahol államtudományi doktorátust szerzett. Pályáját 1906-ban Pestvármegyénél kezdte. Rövidesen tb. aljegyző, majd Kispesten szolgabíró lett. Innen került Abonyba és később Gyömrőre, ahol már tiszteletbeli és helyettes főszolgabírói minőségben. 1921-ben lett a kalocsai járás főszolgabírója. Ezen állomáshelyén kilenc esztendőt töltött. Munkálkodása összeforrott a kalocsai járásnak nagy lendületű, hatalmas újjáépülésével. 1930 január 1-én választották meg nagy lelkesedéssel Kunszentmisklős főszolgabírójának. Itt tartózkodása első hónapjai már biztosították számára a járás minden egyes polgárának ragaszkodó szeretetét. Min-

denkinek az ügye érdekli, minden becsületes dologért kész síkra szállani Markó Jenő dr., vármegyei szolgálata során elért alkotásaival járásaiban maradandó értékű munkát végzett. Az elismerés számos formában jutott osztályrészéül. A bensőséges kapcsolatokat leghívebben tükrözi vissza a kalocsai járás Sükösd községe, ahol egyöntetű lelkesedéssel díszpolgárrá választották. A közigazgatás terén mint szakíró is jelentős munkát végzett. Több könyve jelent meg, így »Aktuális gondolatok a közigazgatás reformjához«, továbbá »A magyar falu közigazgatása« című munkái komoly megnyilatkozásai szakképzettségének és írói hivatottságának. Állandó munkatársa a községi szaklapoknak és sűrűn jelennek meg írásai a Budapesti Hírlapban is. A világháború kitörésekor a 2. huszárezredhez vonult be mint tartalékos hadnagy. Hosszabb időt töltszerezhelyén mint parancsörtsz. Kiváló szolgálataiért a bronz katonai érdeméremmel lett kitüntetve. Markó Jenő rendkívül sokoldalú társadalmi és kulturális tevékenységét hirdeti az a számos díszelnöki és elnöki tisztség, amelyet a különböző intézmények élén közmegegyezésre betölt.

GYENES ISTVÁN dr, szolgabíró, Kunszentmisklős. Pécsent született 1897-ben. Középiskoláit szülő-

városában a cisterciata főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen végezte, ahol jogi és államtudományi doktorátust szerzett. Tanulmányait folytatva a keleti kereskedelmi akadémiának is hallgatója lett. Pályáját

1923-ban Pestmegyénél kezdte, majd rövidesen tiszteletbeli szolgabíró lett. 1925 decemberében Monoron választották meg szolgabírónak. Innen 1927 februárjában jött mai állomáshelyére, Kunszentmiklósról. Gyenes István dr. fiatalága dacára határozottságával, biztos ítélőképességével, értékes és hasznos tagjává vált a főszolgabírói hivatalnak. Társadalmi téren is sűrűn szerepel. A levante Egyesület ügyvezető elnöke. Több más intézménynek irányítása körül vállalt szerepet, amelyeknek teljes mértékben meg is felel. A világháborúban résztvevő. Tízennégy hónapot töltött az olasz, orosz és a román harcútereken. Egyszer sebesült. Kitüntetései a kisebüst és bronz vitézségi érem, a Károly csapatkereszt és a sebesülési érem. 1918 októberében mint tartalékos zászlós szerelt le, közvetlenül hadnagyi előléptetése előtt. Vitézzé avatása folyamatban van.

BÁLINT FERENC szolgabíró, Kunszentmiklós. Bácsgyulafalván született 1901-ben. Középiskoláit Zomborban végezte, majd Kerény községben mint jegyzői gyakornok kezdte közigazgatási pályáját. 1921 januárjában a szerbek üldözése elől menekülnie kellett, felkerült Budapestre, ahol a közgazdasági egyetem hallgatója lett. Tanulmányainak elvégzése után 1929 májusában lépett megyei szolgálatba, amikor is mint tb. főszolgabíró a vármegye központjában nyert beosztást. Két hónappal később a kalocsai járásba került. Itt működik a tisztújításig, amikor is Markó Jenő dr. kalocsai főszolgabíró magával viszi új járási székhelyére, Kunszentmiklósról. Felettesének bizalma eredményes működésének legbiztosabb fokmérője. Bálint Ferenc hivatala mellett írói tevékenységet fejt ki. «Siklós monográfiája» címmel érté-

kes sikert aratott könyve jelent meg.

KUNSZENTMIKLÓS. A község az utolsó tíz év alatt nagyarányú fejlődésen ment keresztül. Szembetűnő ez a fejlődés már akkor is, amikor a lakosság számát vizsgáljuk. A lezajlott tíz év során a lakosság közel ezer lélekkel szaporodott. Kunszentmiklós jelentős kultúr helye a környéknek. Az egykori kúnsági várkapitányok városában a kétszázadik évét haladja meg a most új hajlékba költözött Baksay Sándor református reálgyimnázium. A hősök szobrát 1924-ben állították fel, majd egy esztendővel később vezették be a villanyvilágítást. Ugy a testnevelési, mint a népművelési bizottságok szép sikerrel végzik munkájukat.

ákosfalvi **SZÉKELY SÁNDOR**, kunszentmiklósi főjegyző. Nem min-

dennapi embersors az ő élete, de még is természetesnek, magától értetődőnek kell tartanunk, ha végigtekintünk annak utolsó 12 esztendejére. Közigazgatási vezető tisztviselőnek lenni, ott, ahol az ajtón kopogtat az ellenség, kényszerből sorsot vállalni ott, ahol már csak kínozni, elrettenteni akarnak, magyarnak lenni ott, ahol bűn magyarul imádkozni, nem lehet emberi élet, csak vesződés, határtalan szenvedés és végnélküli lemondások sora. Székely Sándor, aki erdélyi származású, aki kivette részét a magyar közélet sovány tápot nyújtó serpenyőjéből, nem várhatott más sorsot, mint ami osztályrésze lett. De, és ez a de egyben kiegyenlítő, megnyugtató érzés: így jó, így kell lennie, mert hiszen így igaz és magyar sors az állam egyedének sorsa, aki — pars pro

toto — vállalta fajtájának életsorát. Székely Sándor 1881-ben született a hunyadmegyei Öbrettye községben. Középiskoláit Szászvárosban és Sátoraljaujhelyen végezte, majd a jogakadémia hallgatója lett Sárospatakon és jogi tanulmányait a budapesti egyetemen fejezte be. Közigazgatási pályájának első jelentős állomása Déva, ahol 1905-től tb. szolgabíró 1907-ig, majd ettől az időtől fogva szolgabíró. Négy évvel később Hunyadmegye központi járásának tiszteletbeli főszolgabírója, amely hivatalát az oláh betörésig megtartotta. 1919 január 16-án tisztségviselő társaival együtt megtagadta az eskütételt, mire az oláhok karhatalommal távolították el hivatalukból. Fölöttébb érdekes megemlíteni ebből az időből egy jellegzetes epizódot. Közvetlen az oláh impérium előtt két hunyadmegyei község, Opiskinyi és Kersec, amely községeknek lakossága 100 százalékban oláh, deputációval jelent meg Székely Sándor előtt és hivatkozva a romániai «jogrend»-re, kérték, sőt könyörögtek hadd maradjanak a régi haza határai között. Nagy feladatokat és nemzeti érdekeket védett ezekben az időkben Székely Sándor, amiknek magas kitüntetés lett az értékmegállapítója: a II. osztályú polgári hadiérdemkereszt. Az oláh megszállás első 6 hónapjában minden foglalkozás nélkül tengődött Déván Székely Sándor, 56 községből álló járását nem hagyhatta el, mert a megnyilvánuló ragaszkodó szeretet erkölcsi kötelességévé tette, hogy magyar testvéreinek szenvedéséből részt vállaljon, azoknak segítségére legyen. A régi hazához visszakivánczó román lakosság előtt a magyar állameszme képviselője volt és épen ezért házára semmiféle erőszaknak sem engedve, román zászlót nem engedett kitűzni. Mint új-

ságíró működött ezekben a hónapokban és számos cikkével keltett feltűnést a Déva és Vidéke című lapban, amelynek társszerkesztője volt. A megpróbáltatások ideje azonban csak most kezdődött. Hat hónap után a megye több vezető köztisztviselőjével egyetemben súlyos testi munkát végzett. Egy malomban közönséges zsákolást és más hasonló munkát kellett vállalnia, míg több tisztviselőtársa utcai kövezési munkákkal keresték meg a betevő falatjukat. Rövid átmeneti időre változott ezután Székely Sándor helyzete. Egy gyümölcsértékesítő és pálinkafőző vállalat élére került, majd miután az oláhok ennek a prosperálását is tönkretették a vállalat átalakult Gépgyárrá. Ez az üzem is azonban kimult. Hogyan? Az oláh vasutak, amelyet C. F. R. monogrammmal foglalt keretbe, 5 millió lei értékben károsították meg a gépgyárat. Minden igyekezet elégtelen volt azonban, hogy az oláh vasut fizessen. A régen kívánt repatriálás ilyen előzmények után következett el. 1926-ban jött át Székely Sándor a trianoni határon. A mártír sors még nem telt be. Nyugdíjigényét és elhelyezkedési lehetőségét ekkor teljesen elvesztette. Vaj- és sajtgyárat létesített. Ez a vállalkozás azonban az importált dán vaj konkurrenciáját nem bírta el és fel kellett számolnia. Hosszu és viszontagságos küzdelmek után, amelyek során még a forgalmiadó ellenőri tanfolyamot is elvégezte, Székely Sándor sorsa kedvezőre fordult. Kunszentmiklóson, 1927 május 25-én megválasztották a község főjegyzőjének. Rendkívüli tapasztalatait, erős, érces akaratát állította új hivatása szolgálatába. Kunszentmiklós község igaz szeretetét fogadta az új főjegyzőt, aki elvesztett szülőföldje után új otthonra talált a kunsági magyarok között.

FILÓ JÁNOS esperes-plébános, Kunszentmiklós. Galgamácsán született 1885-ben. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Vácott végezte. Pappá 1908-ban Csáky Károly gróf megyéspüspök szentelte. Mint káplán Ujkécskén kezdte működését. További állomáshelyei Kiskunhalas, Csongrád, Mindszent, Kecskemét és Vác. 1924-ben lett Kunszentmiklós plébánosa, majd 1926-ban esperessé nevezték ki. Filó János különösen a hitbuzgalmi egyesületek fejlődésére gyakorolt nagy hatást. Részt vesz a község társadalmi és kulturális mozgalmában és lelkes pártfogásával azoknak sikereit előmozdítja. A világháború alatt mint táborigazgató felkészített szolgálatot. Kint volt az olasz és az orosz harctereken. Hősies magatartásáért a pápi érdemkeresztet, a Vöröskereszt tisztjelvényt és a Károly csapatkeresztet kapta. A Katholikus Kör elnöke.

BAKY LAJOS kormánytanácsos, földbirtokos, Kunszentmiklós. Régi nemesi család sarja. A harmadik nemesi címet II. József császár adta a Bakyaknak. Ősei valamilyen módon a kúnységben nagy szerepet vittek. Kunszentmiklóson született 1871-ben. Tanulmányait részben szülőhelyén, részben Kecskeméten végezte. Ezután két évig katonáskodott, majd felhagyva ezzel a pályával Kunszentmiklóstra jött, ahol királyi postamester lett. 1892-től harmincöt évig viselte ezt a hivatalt. Baky Lajos a régi vármegyének harminckét évig megyei törvényhatósági bizottsági tagja volt. 1927-ben történt nyugalomba vonulása után továbbra is aktív tagja a község társadalmi életének. Amikor a kormánytanácsosi kinevezéseket programba állították, az elsők között szerepelt, aki ezt a kitüntetést megkapta. Baky Lajos számos intézménynek és egyesületnek

vezetője, a Levente Egyesület díszelnöke. A Baky családnak érdekes kapcsolatai vannak Petőfi Sándorral. A meude-monda szerint Baky Krisztina a költő egyik szerelme volt, akilhez egy jellegzetes versét írta, melyet a Baky család féltve őriz.

VÖRÖSS SÁNDOR, a Baksay Sándor református reálgimnázium

igazgatója, Kunszentmiklós. Hódmezővásárhelyen született 1877-ben. Középiskoláit szülővárosában, az egyetemi tanulmányokat Budapesten végezte. Pályáját

1900-ban Nyiregyházán kezdte, majd innen az eperjesi evangélikus kollégiumhoz került, mint rendes tanár. 1919 októberében jött Kunszentmiklóstra, ahol előbb mint tanár, majd 1923 óta mint a Baksay Sándor református reálgimnázium igazgatója a mai napig is rendkívül sokoldalú eredményes munkásságot folytat. Vöröss Sándor hivatalos elfoglaltsága mellett nagy körültekintéssel vesz részt községének kulturális ügyeiben. Elnöke a Kálvin Szövetségnek, valamint az iparostanonciskola felügyelőbizottságának. Az épülő új gimnázium elsősorban az ő agilis szorgalmazásának köszönhető. Fáradhatatlan szorgalma miatt polgártársainak nagyrabecsülését bírja.

BERNÁTH MIHÁLY dr ügyvéd, Pestvármegye tb. ügyésze, Kunszentmiklós.

1881-ben született Kunszentmiklóson. Középiskoláit Kiskunhalason, az egyetemi tanulmányokat Kecskeméten, Kolozsvárott és Budapesten végezte. Ügyvédi irodát Kunszentmiklóson nyitott. Rö-

dát Kunszentmiklóson nyitott. Rö-

vid idő alatt úgy a községnek, mint a környéknek egyik legkedveltebb és legkeresettebb ügyvéde lett. 1924-ben tb. ügyésszé nevezték ki. Bernáth Mihály előkelő szerepet visz a község társadalmi életében s mint a Nemzeti Munkavédelmi Hivatal szakasziparancsnoka és főmegbízottja, valamint a földművelésügyi miniszter által kinevezett mezőgazdasági munkásjogvédő és a Vitézi Szék járási ügyésze eredményekben gazdag működést fejt ki. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Részt vett a szerb és orosz frontküzdelmekben, majd 1918-ban mint tartalékos főhadnagy leszerelt. Kitüntetései: a Signum Laudis és a Károly csapatkereszt.

PÁL LAJOS a kunszentmiklósi tanyai iskolák igazgatója. Tordán született 1866-ban.

Középiskoláit részben szülőhelyén, részben a nagyenyedi kollégiumban végezte, majd utóbbi helyen tanítói oklevelet nyert. Pályáját a hunyad-

megyei Kisbarcsa községben kezdte, itt működött a román megszállásig, amikor is kiutasítása után Makón folytatta oktatói működését. Innen került 1921 júliusában Kunszentmiklóásra, ahol azóta mint a tanyai iskolák igazgatója fejt ki rendkívül eredményes tevékenységet. Pál Lajos községének kultúrmozgalmaiban kiváló szerepet tölt be s mint a népművelés gondnoka, a Kálvin Szövetség jegyzője, a kunszentmiklósi iskolák és ovodák gondnoka fölöttébb becsült tagja a község társadalmának.

TICHY JÓZSEF Máv. főintéző, Kunszentmiklós—Tass. Békésen született 1878-ban. Középiskoláit szülővárosában és Szarvason

végezte. Pályáját a MÁV-nál, mint forgalmi díjnok kezdte 1898-ban. Közben sikerrel végezte a tisztiképző tanfolyamot. További állomáshelyei Biharkeresztes, Szajol, Cegléd. Utóbbi helyen 1915-től 1918-ig működött, előbb mint intéző, majd mint főintéző és oktató-tiszt. Ceglédi szolgálatának utolsó hét esztendeje alatt állomásfőnök helyettes volt. Innen került a Tápiósüly—Tápióságra már mint állomásfőnök és végül 1928 júniusában került mai állomáshelyére, Kunszentmiklós—Tassra. Azóta a mai napig is itt működik állomásfőnöki minőségben. Tichy József nehéz szolgálatát mindenkor a legteljesebb megelégedésre és elismerésre méltóan végezte.

IZSÁK. A kunszentmiklósi járás egyik legelevenebb forgalmu nagyközsége. Utolsó tíz éve gyors menetű fejlődésről tanuskodik. Öt tanyai iskola létesült ezalatt az idő alatt, a belterületen trachitkövel rakták ki a járdákat, a hősök szobrát 1924-ben állították fel, ami dírtói Siklody Lőrinc szobrász művészi alkotása. A lakosság tíz éves szaporodása mintegy 8—10 százalék. Izsák rendkívül erős kultúreltetet él, amiről az ujjoman alakult Vöröskeleszt Egylet, Polgári Céllovő Egylet, Gazdakör és Dalegyesület tanuskodnak. 1920-tól polgári fiú- és leányiskolája is van a községnek.

KISS GÁBOR, Izsák róm. kath. plébánosa. Turán született 1862-ben. Középiskoláit, teológiai tanulmányait Vácott végezte és 1885-ben Jung János s. püspök szentelte pappá. Mint káplán Kecskeméten, Cegléden, Ujkécskén működött, majd tíz évig adminisztrátor volt Szegváron. További kápláni állomásai Veresegyháza, Zagyvarékas, Kiskunfélegyháza voltak. 1901-ben lett Izsák plébánosa. Kiss Gábor élete legnagyobb feladatának

tartja, hogy híveinek lelki életét egyengesse. Az iskolaügyeknek nálánál lelkesebb támogatója és előremozdítója alig található. Hosszú papi működése alatt számos egyházi iskolát, kántorlakásokat, tanítói lakásokat létesített. Még 1894-ben alapította meg Kecskeméten a katolikus legényegyletet, majd később az izsáki katolikus kört, amelynek ma 250 tagja van.

VERES ISTVÁN, Izsák református lelkésze. Ágó községben, Bares megyében született 1873-ban. Középiskoláit és teológiai tanulmányait Pápán végezte el. A teológiai akadémián az utolsó évben főiskolai szenior volt. 1890-ben tette le Budapesten a papi vizsgát. Lelkesi hivatását, mint segéd- és helyettes-lelkész Nagysallón, Borin, Garamlőfön, Alsófeigyverneken, Kiskunlacházán, Omorovicán töltötte el Izsákra 1907-ben jött, ahol a mai napig is, mint rendes lelkész működik. Községének ügyeit és egyházának sorsát buzgó és lelkes szeretettel intézi. Egyházmegyei tanácsbíró, Pestmegye törvényhatósági bizottságának tagja s mint a Polgári Kaszinó és több más kulturális intézmény elnöke, osztatlan szeretetnek örvend Izsákon.

BORONKAY FERENC, Izsák főjegyzője. Rozsnyón született 1873-ban. Középiskoláit részben

Rozsnyón, részben Kalocsán végezte, majd jegyzői vizsgát tett Budapesten 1898 szeptemberében. Közigazgatási pályájának első állomásai Boggyiszló, Dunaszentbenedek, Uszód, Maglód, Pécel. Később Apostagra került, ahol előbb adóügyi, majd félévvel később főjegyző lesz. 1919 március 1-én választják meg Izsákon gaz-

dasági jegyzőnek, majd 1921-ben egyhangulag a község főjegyzőjének. Boronkai Ferenc egész közéleti pályája az alkotások hosszú sorának előmozdítását célozta. Majd minden egyes társadalmi intézménynek elnöke vagy elnökségi tagja, a megye bizottságának 1902 óta tagja, iparhatósági biztos, a járási jegyzői egyesület elnöke, valamint a vármegyei jegyzői egyesület választmányi tagja. Mint rozsnói diák, az Öreg Rozsnyói Diákok Szövetségének alelnöke. Községének pártállásra való tekintet nélkül közszeretnek örvendő vezető tényezője.

TÓTH EMIL, Izsák adóügyi jegyzője. Nagyváradon született 1884-ben. Középiskoláit Debrecenben végezte, majd ugyanott a jegyzői tanfolyamot 1906-ban. Közigazgatási pályáját Sárádon (Bihar megye) kezdte meg, onnan került aljegyzőnek Székelyhidra, majd 1916—1919-ig Páhin helyettes-jegyző. 1919-ben jött Izsákra, ahol először helyettes adóügyi jegyző, majd 1921-től mai napig is megválasztott adóügyi jegyző. Lelkes munkatársa Boronkay Ferenc főjegyzőnek. Az ő érdeme, hogy a község adóügyei teljes rendben kezeltetnek. Az izsáki polgári kaszinó titkára.

MOLNÁR ANTAL dr., Izsák ügyvezető községi orvosa. Sátoraljaujhelyen született 1885-ben. Középiskoláit szülővárosában, majd egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen és Kolozsváron a Ferenc József egyetemen végezte. Orvossá 1910-ben avatták fel. 1912-ben választották meg Izsákon községi orvosnak, majd 1926-tól ügyvezető

községi orvos lett. A világháborúban négy évig katonai szolgálatot teljesített, mint orvos résztvevett az olasz, szerb és orosz frontküzdelmekben, amiért is a Signum Laudissal és a koronás arany érdemkereszttel tüntették ki. 1915 novemberében az olasz fronton súlyosan megsebesült. 1918-ban mint százados orvos szerelt le. A község egészségügye terén rendkívüli érdemeket szerzett. A gyermekmenhelytelep orvosa és a Postás Betegsegélyző kezelőorvosa. Az Izsáki Népbank felügyelőbizottságának tagja is. —

SZOMBATHY LÁSZLÓ, állami polgári fiu- és leányiskola igazgatója, Izsák. A gömörmegyei Jéne községben született 1869-ben. Középis-

koláit Rimaszombaton, a tanítóképzőt Sárospatakon és végül a tanárképzőt Budapesten végezte. Pályáját mint elemi iskolai tanító kezdte, majd Dobsinán az állami polgári iskolánál mint tanár működött. A cseh megszállás után szűkebb hazájába repatriált, ahol egy évi ideiglenes besorozás után 1920-ban Nagylétán lett az állami polgári fiu- és leányiskola igazgatója. Innen került 1922-ben Izsákra, ahol azóta is mint a polgári iskola igazgatója fejt ki eredményekben gazdag, rendkívül sokoldalú működést. Szombathy László már a világháború előtt Dobsinán kiváló szerkesztői munkát végzett mint a «Dobsina és Vidéke» című társadalmi és szépirodalmi lapnak, valamint az «Iskoláink» című tanügyi lapnak a szerkesztője. Ujságírói működését a világháború tartama alatt is folytatta. Izsákon hasonlóan nagyvonalú társadalmi munkálkodást fejt ki s mint a Levente Gyee-

sület elnöke, a Kaszinó alelnöke és több más intézmény közreműködő tagja értékes munkálkodásával általános megbecsülést vívott ki.

KEREKEGYHÁZA. Az utolsó tíz év alatt emeletes, tiztantermes központi római katolikus iskola épült. Valamint egy tanyai és egy központi egytantermes református iskola létesült. Kerekegyháznak 1925-től önálló községi üzemű villanytelepe van. 1928-ban épült ki a Kecskemét-Izsák műútból Kerekegyháza községbe vezető ut. Az OFB akcióit sikeresen folytatták le. A község lélekszáma az utolsó tíz év alatt ötezerszázra emelkedett.

TÖRÖK BÉLA, Kerekegyháza főjegyzője. Szamoszeg községben

született 1883-ban. Középiskolai tanulmányait Nagykárolyban, Szatmáron és Debrecenben végezte, majd a jegyzői tanfolyamon, Mármaroszigeten oklevelet nyert. Pályáját mint okleveles segédjegyző a mármarosmegyei Kerecke községben kezdte. Később Alsószinevér székhelyen körjegyző lett. Innen került hasonló minőségben Izára, azután Alsószelityére, majd Körösmező főjegyzője lett. 1919-ben a hűségeskü megtagadása miatt kiutasították, ekkor jött át a csonka országba, ahol első állomáshelye Szabadszállás volt. Itt működött 1921-ig, amikor egyhangulag Kerekegyháza főjegyzőjévé választották. Török Béla gazdag tapasztalataival, szakképzettségével kiválóan segítette elő Kerekegyháza fejlődését. Polgártársai rokonszenves egyénisége miatt is szeretettel veszik körül. A község társadalmi és kulturális életében mint a legtöbb intézménynek vezetője, élénk szerepet visz és azok fejlődésére nagy hatást gyakorol.

SEBESTYÉN LÁSZLÓ, adóügyi jegyző, Kerekegyháza. Veszprém-

ben születet 1891-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Szombathegyen végezte. Pályát mint segédjegyző Peregen kezdte. Innen került Dunapatajra, ahol négy és fél évig működött. 1918 októberében Kerekegyháza község választotta adóügyi jegyzőjévé, azóta a mai napig itt fejt ki rendkívül sokoldalú és eredményes munkásságot. Hivatása mellett előszeretettel foglalkozik történelmi kérdésekkel és ezen a téren ugy Kerekegyháza múltjának felkutatásában, mint az ország más vidékeinek történelmi kérdéseivel foglalkozva, komoly sikereket ért el. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Több társadalmi és gazdasági intézménynek vezető, illetve közreműködő tagja.

BEDŐ ALBERT BÉLA dr., községi ügyvezető orvos, Kerekegyháza. Szatmárnémetiben született

1879-ben. Középiskoláit Szatmáron, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Orvossá 1902-ben avatták. Önkéntességi évének leszolgálása után katonaeorvos lett. Első állomása a trieszti katonai kórház, innen 1903-ban a budapesti másodszámu sebészeti klinikára ment. Még ugyanazon évben Kerekegyháza hívta meg községi orvosának. A világháború kitörésekor mint segédorvos bevonult. Rövidesen kikerült a szerb frontra ahol 1915 januárjában történt sebesülése után mint további frontszolgálatra alkalmatlant visszarendel-

ték. Ezután a trencsényi megfigyelő-állomás sebészfőorvosa lett. Hat nappal később soronkívül ezredorvossá lépett elő és ebben a minőségében 1918 augusztusában a trencsényi katonai kórház sebészeti és Zander osztályának vezetője. Mint ezredorvos szerelt le. Szolgálataiért megkapta a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, a Vöröskereszt harmadosztályú és a császári jubileumi érmeket és a Károly csapatkeresztet. A világháború után Kerekegyházán folytatta orvosi hivatását. 1927-ben a község polgársága bensőséges keretek között ünnepelte meg orvosi működésének huszonöt éves jubileumát. Ezen alkalmából Vass József dr. népjóléti miniszter önzetlen orvosi munkásságáért elismerését és köszönetét fejezte ki Bedő Béla dr.-nak. A község társadalmi életében jelentős szerepet tölt be. A Levente Egyesületnek megalakulása óta elnöke.

BENE LAJOS dr, orvos, Kerekegyháza. A gömörmegyei Tornalján született 1891-

ben. Középiskoláit Rozsnyón, az egyetemet Budapesten végezte. Még tanulmányai során érte a világháború kitörése. A mozgósításkor bevonult. Negyvennyolc hónapot töltött az olasz harctereken. Egyszer sebesült. Hősi és kiváló magatartásáért a koronás arany érdemkereszttel a kardokkal, a kisézüst és bronz vitézségi éremmel, a Vöröskereszt tisztijelvényvel, a Vöröskereszt ezüst érdeméremmel és a Károly csapatkeresztel tüntették ki. A világháború után avatták orvossá, majd mint tényleges katonaeorvos szolgált tovább főorvosi rangban. Különböző csapattesteknél szolgált,

utolsó katonarvosi állomása az egri gyalogezred, amelynek orvosfőnöke volt. 1925-ben szerelt le. Ezután az Országos Társadalombiztosító Intézet pesthidegkuti tüdőbeteggondozó intézetének az orvosa lett, majd 1926 júliusában telepedett le Kerekegyházán, ahol azóta mint magánorvos működik. Bene Lajos 1919-ben résztvett az ellenforradalomnak, amelynek levereése után a vörösök elfogták és a parlament pincéjében fogvatartották. Többedmagával Romanelli ezredes közbenjárására szabadult a fogságból.

KOZÁK ÁRPAD római katolikus iskolai igazgató, Kerekegyháza. A háromszék-megyei Bölön községben született 1884-ben. Középiszkoláit Déván és Sepsiszentgyörgyön, a tanítóképzőt előbbi helyen végezte. Pályáját

Kerekegyházán kezdte, ahol azóta is rendkívül sokoldalú és eredményekben gazdag oktatói tevékenységet fejt ki. 1927-ben lett a római katolikus elemi iskola igazgatója. 1929-ben ünnepelte tanítói pályájának huszonöt éves jubileumát. Kozák Árpád hivatása teljesítése mellett résztvesz a község társadalmi és kulturális mozgalmában s lelkes közreműködésével hathatósan viszi előbbre a község közművelődését. Polgártársai szerénysége miatt ragaszkodó szeretetükkel tüntetik ki.

KARAY ERNŐ tanító és levante főoktató, Kerekegyháza. Vasvörösváron született 1898-ban. Középiszkoláit és a tanítóképzőt Felsőlövön végezte. 1917-ben került Kerekegyházára, ahol a mai napig is működik. 1923-ban lett a Levante Egyesület vezető főoktatója. Karay

Ernő a leventéket mintaszerű hazaforrás szellemben neveli. Leventéi a járásban a legképzettebbek. A kommun alatt nemzeti magatartása miatt összetűzése támadt a vörösökkel, akik a forradalmi törvényszék elé állították. Azonban bántódása nem lett. Polgártársai egyszerűségéért és kiváló pedagógiai képességeiért szeretettel fogadták bizalmukba.

ORGOVÁNY. 1902-től önálló község. Annak előtte Kunszentmiklós pusztája volt. Tanyarendszerű község, amelynek megalapítása körül Makay Mihály tanító és Tekes Mórész gazdálkodó szereztek érdekeket. A község 1919-1920-as átmeneti időket elég gyorsan heverte ki és már 1922-ben megkezdődött a belterület szabályozása. Az utolsó évek alatt az alkotásoknak hosszú sorát jegyezhetjük fel Orgoványon. Az utcákat kikövezték, makadám burkolattal látták el, egy bel- és négy külterületi iskola létesült, 1925-ben állították fel a hősök szobrát, mely Nemes György szobrászművész alkotása. Megalakult az Országos Stefániai Szövetség keretében az Anya- és Csecsemővédő Egyesület, valamint a községi szeszfőzde. 1929-ben Hannauer István váci megyéspüspök szentelte fel az új róm. kat. templomot. 1924-ben községi orvosi állás és patika létesített. A községnek telefonja, autóbuszjárata is van. Orgovány kulturális életében jelentős szerepet töltenek be az 1919. óta alakult társadalmi intézménynek, így a Gazdakör, az Ébredő Magyarok Egyesülete és az Orgoványi Kaszinó. Az egyre jobban fejlődő község polgárainak lelkes igyekezete révén mihamarább a járás egyik legszámottevőbb nagyközsége lesz. Szép fekvésénél fogva, valamint egészséges, tiszta erős levegője miatt nyáron szívesen keresik fel a városiak.

lászlófalvi EÖRDÖGH TIBOR, Orgovány főjegyzője, Kókán született 1884-ben. Középiskoláit Aszódon és Budapesten végezte el, majd a jegyzői tanfolyamot Nagybecskerekben. 1914 decemberétől 1915 július 20-ig mint hadapród őrmester teljesített szolgálatot, résztvett a szerb és orosz frontküzdelmekben, majd két súlyos sebesüléssel kórházba került, ahol a felmentés érte. Közigazgatási pályáját 1915 júniusában Izsákon, mint aljegyző kezdte meg. 1918 március 7-én ment át Orgoványra, amikor is a község egyhangulag főjegyzőjévé választotta. A kommun alatt a vörösök két napig fogvatartották. A forradalmi idők után jelentős szerepe volt az ellenforradalomban. 1921-ben résztvett a nyugatmagyarországi felkelésben. Mint a nemzeti hadsereg főhadnagya megkapta a nyugatmagyarországi felkelők emlékérmét. Községe társadalmi intézményeiben tevékeny szerepet tölt be, az Országos Stefánia Szövetség fiókjá-

nak, a Kaszinó Egyesületnek és az Önkéntes Tűzoltó Testületnek elnöke, valamint Pestmegye törvényhatósági bizottságának 1910-től tagja.

FARAGÓ MIHÁLY, orgoványi állami elemi népiskola igazgatója. Kecskeméten született 1885-ben. Középiskoláit szülővárosában, a tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. Pályáját Tolnanémedin kezdte, mint kántortanító. Innen került 1907-ben Kecskemétre, ahol a világháború megszakításával 1924-ig működött. A világháború alatt 3 évig katonai szolgálatot teljesített, résztvett az udinei harcokban, s mint hadapródjelölt szerelt le. 1928. szeptember 1-től az orgoványi állami iskola igazgatója. A község társadalmi életének egyik lelkes irányítója. Az iskolán kívüli népművelés gondnoka, a Hangya Szövetkezet és az OKH helyi fiókjának igazgatója, valamint a református egyház kántora.

512

Alsódabasi járás.

Pestmegye területének központjába eső alsódabasi járásban az utolsó tíz esztendőben a legfontosabb feladat az úthálózat kiépítése volt. Az egymástól nagy távolságokra fekvő községek között a vérkeringést csak jó utakkal lehetett biztosítani. A megye nagy útépitési akciója során az alsódabasi járásban is megfelelő eredménnyel létesítettek számos törvényhatósági műutat.

A községek jelentős kulturális fejlődésen mentek keresztül. Majd valamennyi községben új iskolák létesültek. Ebben a munkában különösen a római katolikus egyház járt elől. Az építkezések terén felülfutendő a járási székhelynek és a vele egybeépült másik három községnek előrehaladott kiépülése. Az alsódabasi járásnak másik lényeges és fontos feladatát képezte a közegészségügyi intézményeknek a megvalósítása. Az ezirányú fáradozások is már jelentős mértékben mutatnak fel komoly eredményeket.

Az általános gazdasági helyzet az alsódabasi járásban a kereskedelmi életnek korlátozottságánál fogva ma még sok kívánni valót hagy hátra. Azonban ezen a téren is már a közeljövőben változás várható, mert a létesült úthálózat során a járás közönsége intenzívebben kapcsolódhat be a kereskedelmi életbe.

SZÁNTHÓ PÁL, az alsódabasi járás főszolgabírója. Kiskunlacházan született 1879-ben. Középiskoláit Nagykőrösön végezte, majd 1900-ban államtudományi államvizsgát tett. Pályáját ugyanezen év októberében a gödöllői járásban kezdte mint helyettes szolgabíró. Innen Ráckevére, majd Biára és Kiskőrösre került. 1917-ben az alsódabasi járás főszolgabírójává választották egyhangú lelkesedéssel. Szánthó Pál a komoly és lelkiismeretes tisztviselő mintaképe. Járásának sorsáért, fejlődéséért mindent elkövet. Az utolsó évek alatt vaszorgalmu munkájának gyümölcse már mutatkozik. Nagyfokú elfoglaltsága mellett behatóan érdeklődik

a járás társadalmi mozgalmairól és azokban közreműködésével jelentős sikereket ér el. Számos intézménynek vezető tagja. Polgártársai igaz megbecsüléssel viseltetnek iránta.

bonyhádi PERCZEL MIKLÓS dr., tb. főszolgabíró, Alsódabas. Székesfehérvárott született 1893-ban. Középiskoláinak elvégzése után jogtudományi doktorátust szerzett. Pályáját 1915-ben Pestmegyénél kezdte. Rövidesen Alsódabasra került, ahol a mai napig is rendkívül sokoldalú és eredményes működést fejt ki. Jelenleg mint tb. főszolgabíró látja el hivatala teendőit. Ugyiszorgalmát, mint komoly szaktudását egyformán méltányolják.

DINNYÉS PÁL dr, járási tisztiorvos, Alsódabas. 1902-ben Alsódabason született.

Középiskoláit Budapeszen a Lónyai-utcai főgimnáziumban végezte. Aztán a Pázmány Péter tudományegyetem orvoskarának hallgatója lett. Orvosi diplomájának megszerzése után a tisztiorvosi képesítést is megszerzte. Pályáját a budapesti nőiklinikán kezdte, majd járási orvoshelyettes lett 1928 júniusától. 1929 decemberében pedig tisztiorvos lett. Dinnyés Pál dr jelentős szakirodalmi működést fejt ki. Cikkei sűrűn jelennek meg az orvosi lapokban. Társadalmi téren is élénk szerepet visz, védnöke a Stefánia Szövetség helyi intézetének és számos más helybeli egyesületnek választmányi, illetve rendes tagja.

ALSÓDABAS. Az utolsó tíz év alatt komoly és jelentős előreladást mutat fel. Utjai teljesen kiépültek, felállították a hősök szobrát. Az OFB. mindkét akciója teljes sikerrel hajtatott végre. Kulturális intézményei rendkívül eredményes és a községfejlesztés szempontjából kiváló munkát folytatnak. Az utóbbi évek lendületes fejlődése a község teljes kiépüléséhez fog vezetni.

TAMÁSKOVITS BÉLA, Alsódabas főjegyzője. A biharmegyei Érvasadon született 1874-ben. Középiskolai tanulmányait és a jegyzői tanfolyamot elvégezve a szatmármegyei Erdőd községben kezdte pályáját. Ugyanitt 1912-ig mint helyettes jegyző működött. Innen Nadlányiba ment, ahol főjegyzővé vá-

lasztották. A hűségeskü megtagadása után kiutasították, ekkor Budapestre jött és az államrendőrség utlevél osztályán folytatta működését. 1921 augusztusában jött Alsódabasra, ahol 1922 szeptemberében főjegyzővé választották. Tamáskovits Béla aránylag kevés munkaerő segítségével végzi a fejlődő nagyközség ügyeit. Ennek dacára Alsódabas a biztos uton halad a fejlődés útján. Polgártársai értékes tulajdonságaiért rajongó szeretettel és valóban őszinte ragaszkodással veszik körül.

VERSEGHY KÁROLY, Pestmegye törvényhatósági bizottságának tagja, Alsódabas, a Katolikus Népszövetség központi titkára. A komárommegyei Szelőce községben született 1896-ban. Középiskoláit Kalocsán végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen orvosi abszolutóriumot szerzett. 1924-ben a Katolikus Népszövetség titkára lett és azóta kiváló szorgalommal és nagy körültekintéssel végzi ezen megbízatását. Az utóbbi esztendőben élénk szerepet visz a megyei életben s mint a keresztény mozgalom egyik lelkes tagja szervezte meg az alsódabasi kerület keresztény vármegyei pártját. Kiváló érdemeiért ugyanitt a legutolsó törvényhatósági választásokon nyolcszáz szótöbbséggel Hoffer László országgyűlési képviselővel szemben bizottsági taggá választották. A világháború második évében bevonult. Részt vett az orosz és az olasz frontküzdelmekben. Egyszer sebesült. Mint tartalékos hadnagy 1918-ban leszerelt. Kitüntetései: kisezüstvitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem.

lasztották. A hűségeskü megtagadása után kiutasították, ekkor Budapestre jött és az államrendőrség utlevél osztályán folytatta működését. 1921 augusztusában jött Alsódabasra, ahol 1922 szeptemberében főjegyzővé választották. Tamáskovits Béla aránylag kevés munkaerő segítségével végzi a fejlődő nagyközség ügyeit. Ennek dacára Alsódabas a biztos uton halad a fejlődés útján. Polgártársai értékes tulajdonságaiért rajongó szeretettel és valóban őszinte ragaszkodással veszik körül.

VERSEGHY KÁROLY, Pestmegye törvényhatósági bizottságának tagja, Alsódabas,

a Katolikus Népszövetség központi titkára. A komárommegyei Szelőce községben született 1896-ban. Középiskoláit Kalocsán végezte, majd

a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen orvosi abszolutóriumot szerzett. 1924-ben a Katolikus Népszövetség titkára lett és azóta kiváló szorgalommal és nagy körültekintéssel végzi ezen megbízatását. Az utóbbi esztendőben élénk szerepet visz a megyei életben s mint a keresztény mozgalom egyik lelkes tagja szervezte meg az alsódabasi kerület keresztény vármegyei pártját. Kiváló érdemeiért ugyanitt a legutolsó törvényhatósági választásokon nyolcszáz szótöbbséggel Hoffer László országgyűlési képviselővel szemben bizottsági taggá választották. A világháború második évében bevonult. Részt vett az orosz és az olasz frontküzdelmekben. Egyszer sebesült. Mint tartalékos hadnagy 1918-ban leszerelt. Kitüntetései: kisezüstvitézségi érem, a Károly csapatkereszt és sebesülési érem.

LAJOSMIZSE. Ez a hatalmas alföldi nagyközség az utolsó tízesztendőben, eltekintve kisebb belső zavaroktól, komoly fejlődést mutatott fel. A legeredményesebb korszaka ennek a tízesztendőnek összeesett Gaál Mihály főjegyzőségének négy esztendejével. 1925-től 1929 őszéig több nagyszabású munkával haladt előre Lajosmizse. Ebbe a négy esztendőbe esik három tanügyi iskola létesülése, a községi utak rendbehozatala, az OFB akció, amelynek segítségével 80 ember jutott összesen 44 katasztrális holdon veteményes kertekhez. Megalakult továbbá az Országos Stefánia Szövetség lajosmizsei fiókiintézete is. Gaál Mihály főjegyzőségének legnagyobb eredménye a villanyvilágítás bevezetése volt. Villanyvilágítást tizenhat éve terveztek bevezetni Lajosmizsén, amíg végül is Gaál Mihálynak 1927 őszére sikerült ezt a problémát teljes megelégedésre megoldania. Még a Gaál Mihály főjegyzősége alatt indultak meg az új emeletes elemi iskola felállításának előmunkálatai, a 14 tantermes iskola építkezési munkálatai azonban csak főjegyző utódja alatt indultak meg. Amíg béke uralkodott a községben, addig a komoly fejlődés lehetőségei adva voltak. Azonban az új főjegyzőnek ismert hatalomra jutási törekvései, amelyek sok kellemetlen tünetet idéztek fel a községben, megbontotta a fejlődési folyamatot. A polgárság között hosszú ideig érezhető feszültség lett urrá, amit fokozott az egyik, nagy népszerűségnek örvendő agilis és tehetséges aljegyzőnek tragikus halála, aki az ok nélküli üldöztetések elől a halálba menekült. Lajosmizse erős, törekvő polgársága azonban hamarosan kilyeverte a belső széthúzás káros következményeit és fokozott tempóval építi ki jövőjének sorsának utait.

MIHALOVITS ERNŐ, kanonok, Lajosmizse. Szegeden született

1873-ban. Középiscoláit és teológiai tanulmányait Vácott végezte, ahol Schusztner Konstantin megyéspüspök szentelte pappá. Pályáját mint káplán Kiskunfélegyházán kezdte, további állomás helyei Nagykáta, Kiskunmajsa, Rákóczi falva. 1913-ban lett Lajosmizse plébánosa. Az egyházközség körül szerzett kiváló működésének elismerésül esperessé, majd 1928-ban kanonokká nevezték ki. Legfőbb érdeme, hogy a forradalmi idők után szilárd alapokra fektette a hitéletet s minden áldozatot meghozott azért, hogy egyházközségének javait fejlessze. A Szent Erzsébet Nőegylet elnöke és a Move. társelnöke. Nemcsak hívei, de Lajosmizse egész polgársága szeretettel viseltetik iránta.

TARNAY LAJOS dr, nyugalmazott vármegyei árvaszéki ülnök, földbirtokos, Lajosmizse. Szolnokon született 1880-

ban. Középiscoláit Kecskeméten, Vácott, Iglón és Budapesten végezte, majd a kolozsvári Ferenc József egyetemen jogtudományi doktorátust szerzett. Önkéntességi évének lezárása után vármegyei szolgálatba lépett. Husz évet töltött a vármegyénél, amikor is mint árvaszéki ülnök ment nyugalomba. Azóta Lajosmizsei birtokán gazdálkodik. Emellett természetesen részt vesz a megyei és községi életben. Az 1929-es megyei választások alkalmával törvényhatósági bizottsági taggá választották. Elnöke a Levente Egye-

sületnek. A világháború kitörésekor mint tartalékos főhadnagy bevonult. Kikerült az orosz frontra, ahol 1916 júniusában fogságba esett. Két esztendei hadifogság után került haza. Mint népfelkelő százados szerelt le. Tarnay Lajost gerincessége, hamisítatlan magyaros szokásai miatt a nagy Alföldön mindenfelé ismerik. Típusa az igaz magyar urnak, aki cselekedeteit a gondolataival sohasem szokta felelelni.

GAÁL MIHÁLY, Lajosmizse nyugalmazott főjegyzője. Sepsiszentgyörgyön született

1877-ben. Középiskoláit szülővárosában a Székelynikó kollégiumban, majd a jegyzői tanfolyamot Kolozsvárott végezte sikerrel. 1900-ban Vedrevábrány biharmegyei községben kezdte közigazgatási pályáját mint segédjegyző, majd kétesztendővel később Poklostelkén körjegyző lett. Három község sorsát irányította 1914 július 28-ig. A mozgósítás első napján azonban szegreakasztott mindent és bevonult. Az orosz fronton a galíciai harcokban vett részt. Először 1914 szeptemberében sebesült meg, amikor életveszélyes szívburok oldallövést kapott. Szívós szervezete azonban kéthónap alatt megbirkózott a sebesüléssel és visszatért a frontra. Már 1915 január elején bravuros munkát végzett néhány emberével. Kírlibabánál visszaszorította nagy területen az oroszokat, miközben 6 ágyút és sok gépfegyvert zsákmányolt. Hőstette után a Signum Laudist kapta. Még ez év szeptemberében rohamközben bokalövést kapott és így esett orosz hadifogságba. Végigszenvedte a szibériai rabságot, ahonnan 1920 nyarán megszökött. Mint népfel-

kelő főhadnagy szerelt le. Hazatérve, Erdélyben Bihardiószeg főjegyzőjének választották meg, azonban ezt a hivatalát rövidesen elvesztette. Mint a kípattant Csészy Nagy Imre összeesküvés egyik szereplőjét a románok 8 évi várfogságra ítélték, szerencsés körülményeknél fogva az ítélet végrehajtása előtti éjjelen Nagylétán keresztül átszökött a csonkaországba. Budapesten az újságok nagy cikkei folytán mindenki tudott kálváriájáról és ennek köszönhető, hogy Pestvármegye vezetősége egy hét leforgása alatt elősegítette, hogy Ujhartyánban helyettes jegyzővé válasszák. Innen azután rövidesen, 1925 júliusában Lajosmizsére került, ahol Cigány László és több más jelölttel szemben főjegyzőnek választották. Lajosmizse az utolsó évek nagy fejlődési előretörését főleg neki köszönheti. 1920-ban azonban úgy a háborúnak, mint a fogságnak mutatkozó utóhatásai idegeit felőrölték, úgyhogy 34 évi komoly és becsülendő munkálkodás után nyugdíjaztatását kérte, ami meg is történt. Lajosmizse egész társadalma búcsúztatta el ünnepi banketten. A harcos munkából szegényen távozott, amit magával vitt az csupán polgártársainak szeretetteljes emlékezése.

ÖRKÉNY. Fejlődésére legnagyobb jelentőséggel bír a földművelésügyi miniszter tizenhatezer pengős ajándéka folytán létesült kulturház. 1926-ban állították fel a Vitézi Rend gazdaképző iskoláját. Az iskola megnyitásának ünnepélyén Horthy Miklós kormányzó is megjelent. Ugyancsak 1926-ban állították fel a hősök szobrát, valamint szentelték fel Ravasz László püspök közreműködésével az új református templomot. A templomnak a hivek áldozatkészségéből három harangja és orgonája

516

van, amelynek kiharcolásáért Mészáros István református lelkész küzdött. Végrehajtották az OFB. mindkét akéjóját az igénylők legteljesebb megelégedésére.

MÉSZÁROS ISTVÁN, református lelkész, Örkény. Pándon született 1891-ben. Középiskoláit a kecskeméti református kollégiumban a teológiai tanulmányokat Budapesten végezte. Lelkesszé az 1921. évben avatták. Közben a bu-

dapesti Pázmány Péter tudományegyetemen magyar-latin szakot tanult. Pályáját Monoron kezdte, mint hitoktató segédlelkész, majd 1923-ban Örkénybe került, ahol azóta mint rendes lelkész eredményekben gazdag munkálkodást folytatott. A község minden hazafias és szociális mozgalmában részt vállal s azoknak sikeres létrehozásában döntő szerepe van. Mint író több könyvével aratóit jelentős sikert. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Kikerült az orosz frontra, ahol Gorlicénél hadifogságba került. Fogságban is jelentős kulturmissziót végzett, számos egyesületet létesített s «Magyar Szó» címen újságot szerkesztett. A fogolytáborban az összes hitfelekezetek papja volt. 1919 decemberében hazatérve, mint tartalékos hadnagy szerelt le.

KILIN MIHÁLY, Örkény főjegyzője. Kolozsvárott született 1875-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Déván tett jegyzői vizsgát. Pályáját mint okleveles segédjegyző a hunyadmegyei Krisztyór községben kezdte, ahol később adóügyi, majd főjegyző lett. Itt működött 1919 januárjáig, amikor is a hűségeskü megtagadása miatt kitusították Erdélyből. Elveszítve

szűkebb hazáját Budapestre jött, ahol az államrendőrség idegenellenőrző hivatalához osztották be mint előadót. 1919 őszén Ócsára került helyettes adóügyi jegyzőnek, majd 1923-ban jött Örkénybe, ahol előbb mint helyettes főjegyző, majd mint megválasztott főjegyző a mai napig is eredményes működést fejt ki. Kilin Mihály gazdag tapasztalatait községének fejlődése érdekében használja fel, s mint a református egyházmegye tanácsbírája, a vármegye törvényhatósági bizottsági tagja.

BATU BALÁZS dr., adóügyi jegyző, Örkény. Kecskeméten született 1899-ben.

Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Szegeden államtudományi doktorátust nyert. Közben Szombathelyen elvégezve a jegyzői tanfolyamot,

mint okleveles segédjegyző Kerekgyházára került. Következő állomása Zalatárnok község volt, ahol mint adóügyi jegyző működött. Innen Tatárszentgyörgyre, majd 1928-ban Örkénybe jött, ahol a mai napig is intézi a község adóügyeit. Együttal anyakönyvvezető helyettes is. A nemzeti munkavédelmi csoport helyettes vezetője, valamint a római katolikus egyháztanács tagja.

VIRÁGH MÓRIC, segédjegyző, Örkény. Csikszentsimon községben

született 1892-ben. Középiskoláit Csiksomlyón, a jegyzői tanfolyamot Marosvásárhelyen végezte. Pályáját

mint okleveles segédjegyző szülőhelyén kezdte Itt működött a világháború kitöréséig,

amikor katonai szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, ahol 1915 májusában hadifogságba esett. Három esztendővel később került haza a fogságból, amikor mint zászlós leszerelt. Háromszor sebesült. Egyik sebesülésekor a golyó a szíve alatt ment be a testébe. Egyik ujját ellőtték. A világháború után Kászonujfalu (Csikmegye) főjegyzője lett. Itt működött 1928-ig, amikor az oláhok felmentették és anyira elviselhetetlen hajszát folytattak ellene, hogy a Csonkaországba kellett jönnie. 1928 óta Örkényben mint segédjegyző fejt ki eredményes munkálkodást. A leventék főoktatója.

SZÉKELY ISTVÁN dr., orvos, földbirtokos, Örkény. 1896-ban Örkényben született. Középiskolát Kecskeméten, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1921-ben orvossá avatták. Tanulmányai közben érte a világháború kitörése, amikor katonai szolgálatra bevonult. A szerb és olasz fronton egészségügyi szolgálatot teljesített. 1918-ban mint tartalékos egészségügyi hadnagy leszerelt. A Vöröskereszt másodosztályú tisztjelvényének birtokosa. 1921-ben telepedett le Örkényben és nyitott orvosi rendelőt.

rigómezei **VANCSAY SÁNDOR**, a Vitézi Rend örkényi gazdasági iskolájának tanára. Budapesten született 1902-ben. Középiskoláinak elvégzése után a debreceni gazdasági akadémiának lett a hallgatója. Tanítói és tanári képesítésének megszerzése után a karcagi

földműves iskolánál kezdte pályáját. Innen mint gyakornok Somogy-szentimrére került. 1928 októberében lett a Vitézi Rend örkényi gazdasági iskolájának tanára. Vancsay Sándor kiváló pedagógiai képességeit nemcsak a gazdasági iskolánál, de az iskolán kívüli népművelésnél is érvényesíti. Közvetlen és megnyerő modora miatt számos jóbarátot szerzett.

KAKUCS. A községben nyolcvanezer pengős költséggel római katolikus templom épült. Az OFB által kiosztott háromszáz házhelyből eddig százhetven épült fel. Magánparcellázás során százhetven katasztrális hold jutott az igénylők részére. Kakucs nevezetessége a hősök szobra, amelyet 1920-ban állítottak fel, tehát az első megyei hősi szobor. Hétkilométeres szakaszon törvényhatósági műútja épült.

SKVARLA PÁL, Kakucs főjegyzője. A sárosmegyei Kiszteben községben született 1898-ban. Középiskoláit szülőhelyén, Kassán és Sátoraljaujhelyen, a jegyzői tanfolyamot Egerben végezte. Tanulmányai során 1916 májusában vonult be katonai szolgálatra. Részt vett a román, olasz és francia frontküzdelmekben. A 11. isonzói ütközetben srappell légnyomást szenvedett. Kiténtetése: a bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Közigazgatási pályáját Sajóvelezden kezdte. További állomáshelyei Ujhartyán, Magyarhomorog, Lajosmizse, Ócsa. 1929-ben került Kakucsra, ahol mint egyhangúlag megválasztott főjegyző a mai napig is értékes munkálkodást folytat. A Nemzeti Munkavédelem parancsnoka, valamint a legtöbb intézménynek elnöke.

Hatmansdorfi **HATFALUDY ERNŐ** adóügyi jegyző, Kakucs. A kolozsmegyei Magyarzsomboron született 1886-ban. Középiskoláit Kolozsvárott, a jegyzői tanfolyamot Marosvásárhelyen végezte. Közigazgatási pályájának állomáshelyei Kajántó, Szépenyerüszentmárton. Ezen utóbbi helyen négy község körjegyzője volt. A román megszállás után a hűségeskü megtagadása miatt Erdélyből távoznia kellett. A csonkaországba jött, ahol 1920-ban Kakucs adóügyi jegyzőjének választották. Azóta kiváló szorgalommal és becsülendő lelkiismeretességgel intézi a község adóügyeit.

UJHARTYÁN. Az utolsó tíz év alatt kiépült az Ujhartyán—Nyárháza—Pilis közötti törvényhatósági műút. Az OFB útján százhuszonkét házhely osztatott ki, valamint a Libner Sándor birtokból kihalított ötszáznegyvenöt katasztrális hold parcelláztatott fel a nincstelenek között. 1923-ban a községben vágóhid épült. Renováltatott a jegyzői lakás, valamint a római katolikus iskolát egy tanteremmel bővítették. Ujhartyán hetipiacot kapott állatfelhajtással. A közeljövőben Alsódabasról fogja a villanyvilágításhoz az áramszolgáltatást kapni.

SALACZ BÉLA, Ujhartyán főjegyzője. Szarvason született 1890-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskerekben végezte. Mint okleveles segédjegyző Szinobányán kezdte pályáját. Itt érte a világháború kitörése, amikor is katonai

szolgálatra bevonult. Rövidesen kikerült az orosz frontra, majd onnan az olasz harctérre vezényelték át, ahol 1915 júliusában fogságba került. 1919 szeptemberében jött haza és szerelt le. Kitüntetése a bronz vitézségi érem. 1919 szeptemberében a belügyminisztériumban dolgozott mint menekült tisztviselő. Innen kirendelték Alsónémedi községbe adóügyi jegyzőnek, később hasonló minőségben megválasztották. Alsónémediről 1925 januárjában Ujhartyánba távozott, ahol egyhangúlag jegyzővé választották. Salacz Béla nagyfokú elfoglaltsága mellett tevékeny szerepet visz a község társadalmi életében s mint a legtöbb intézmény elnökét, osztatlan megbecsülés és szeretet veszi körül.

vitéz **FÖZŐ BÉLA,** jegyzői gyakornok és levante oktató, Ujhartyán. Budapesten született 1898-ban. Középiskoláit szülővárosában és Kecskeméten végezte. 1916-ban katonai szolgálatra bevonult. Kikerült az orosz és az olasz harctérre, mely utóbbin jobb alkarlövést kapott. Rendkívül hősies magatartásáért kétszer a nagyezüst, a kisézüst, bronz vitézségi éremekkel, egy német érdemkereszttel, a Károly csapatkereszttel és a sebesülési éremmel tüntették ki. 1925 júniusában a kormányzó a Margitszigeten vitézzé avatta. Közigazgatási működését Kakucs községben kezdte, ahonnan 1923 májusában jött Ujhartyánba. A község 180 leventéjének oktatója. Mint a legtöbb intézménynek közreműködő tagja, valamint a Nemzeti Munkavédelem helyettes parancsnoka, eredményes munkálkodást folytat.

Kiskőrösi járás.

A széttagozódott kiskőrösi járás az Alföldnek egyik legtermékenyebb vidéke. Fejlettségét annak köszönheti, hogy a járási székhely fő ütőere a környező községeknek és összekötő kapcsa Kalocsa városának az Alföld felé gravitáló ipari és kereskedelmi piacának. Maga a járási székhely az utolsó tíz év alatt hatalmas és izmos nagyközséggé fejlődött ki.

A kiskőrösi járási többi községei, bár a fejlődés iramát a járási székhellyel fenntartani nem tudják, mindazonáltal egészséges gazdasági berendezésüknél fogva az utolsó tíz év alatt a községfejlesztés terén jelentős eredményeket értek el. A járás kultúrintézményei kifogástalanul működnek. Számos új iskola létesült a községekben. A nép-

művelés és a testnevelés a hivatott vezetők révén mintaszerű intézményei a járásnak. Az utóbbi esztendőekben megindult útépitési akció sikeres térhódítása révén a kiskőrösi járásnak további nagyvonalú fejlődése várható.

A közegészségügy terén is nagy előrehaladást mutatnak fel a községek. Különösen a nagyszámban letelepedett magánorvosok lelkiismeretes működésénél fogva csökkent a járásban a gyermekhalandóság.

kellemesi MELCZER GYULA, a kiskőrösi járás főszolgabírója. A pestmegyei Acsán született 1873-ban. Középiskoláit Aszódon és Szarvason végezte, majd Selmecbányán tett érettségit. Az egyetemet Budapesten végezte. Pályáját 1899-ben Pestvármegyénél mint közigazgatási gyakornok kezdte. 1902-ben a váci járás szolgabírója lett. Harminchárom éves korában, aránylag fiatalon, lett a kiskőrösi

járási főszolgabírója. Közel negyedszázados működése alatt érte el a járás hatalmas fejlődését. Benne a kiváló képességű köztisztviselő, a nagyszerű szervező és a kivételes emberismerő párosult. Szakadatlan munkálkodása mindig a közérdeket tartotta szemelőtt. Érdemeit leghívebben tükrözi vissza kilenc községének megnyilatkozó szeretete, amely abban kulminál, hogy minden egyes község díszpolgárává vá-

lasztotta. Melezer Gyula járásának társadalmi életében is az első helyet tölti be s mint a legtöbb intézménynek elnöke példátlanul nagy hatást gyakorol azoknak fejlődésére. A világháború kitörésekor az őszi megyegyűlésen hadbavonulási engedélyt kért, amit meg is kapott s önként megy ki a frontra. Résztvesz az uzsoki harcokban, majd ezredének összes orosz harctéri küzdelmeiben. Később a román frontra kerül. Már korábban kapott lábsebet. Dorna-Watránán kiújul, majd Budapestre kerülve balcsét folytán sebesült ballábát elveszti. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért elnyeri az ezüst és bronz katonai érdemérmeket s vitézségi érem szalagján a kardokkal, a sebesülési emlékérmét és a Károly csapateresztet.

FÉK ANDRÁS dr., tb. főszolgabíró, Kiskörös. Soltvadkerten született 1893-ban. Középiskoláit Kalo-

locsán és Szegszárgon végezte, majd Budapesten jogtudományi doktorátust szerzett. Pályáját Kiskörösön kezdte mint közigazgatási gyakornok. 1922 áprilisában lett szolgabíró, majd 1928 novemberében nevezték ki tb. főszolgabírónak. Élénk szerepet visz Kiskörös társadalmi életében s mint a Petőfi Olyasó Kör tagja, a KFC választmányi tagja és ugyanannak tennisz-szakosztályi elnöke, valamint a járási Lövészegyesület szakelőadója sokoldalú és eredményes működést fejt ki. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb és olasz frontküzdelmekben, nevezetesen az első három isonzói csatákban, a szerb nagy offenzívában. Közben az orosz harctéren is megfordult.

Hősi magatartásáért az ezüst és bronz katonai érdemérmeket a kardokkal, a másodosztályú ezüst és a bronz vitézségi érmeiket, valamint a Károly csapateresztet. Mint tartalékos hadnagy szerelt le.

KISKÖRÖS. Az utolsó tíz év alatt tizenegytantermes tanítói lakásos állami elemi iskola épült, továbbá községi ovóda, ovónői lakással. Az OFB akciói során százötvenkét házhely utaltatott ki, amelyekből eddig százhusz már fel is épült. Ugy a villanyvilágítás bevezetése, mint a gyalogjárda építése folyamatban van. A hősök szobrát 1924-ben állították fel.

VARGA SÁNDOR, Kiskörös főjegyzője. Szegeden született 1882-ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját 1904-ben Soltvadkerten kezdte. 1917-ben Kiskörösön lett adóügyi jegyző, majd 1923-ban egyhangulag a község főjegyzőjévé választották. Varga Sándor lelkes és ügybuzgó tagja Kiskörös társas életének. Hivatala mellett résztvesz a község összes társadalmi és kulturális intézménye irányításában. Minden nemes ügynek önzetlen felkarolója és tettekes munkása. A Hitelszövetkezet és a Hangya, valamint az Iparos Dalárda elnöke. A Járási Jegyzők Egyesületének is elnökévé választották.

TREPÁK JÁNOS, őrnagy a Hangya ügyvezető vezérigazgatója, Kiskörös. 1875-ben Kiskörösön született. Középiskoláit Budapesten végezte, majd katonai iskolába került. Pályáját Kiskunfélegyházán kezdte, majd további állomáshelyei: Budapest, Marosvásárhely, Lugos, Arad, Pozsony, Sopron és ismét Budapest. Közben a világháború alatt a honvédelmi minisztériumban az egészségügyi osztályon teljesített speciális szolgálatot. 1925-ben hagyott fel a katonai pályával, ami-

kor visszatért szülőhelyére. Azóta is, mint a Flangyának ügyvezető vezérigazgatója fejt ki eredményes működést a kiskörösi gazdasági életben. Egyházának lelkes támogatója és általában minden jótékonyági akcióban résztvesz.

UNGVÁRY ANTAL dr., a kiskörösi királyi járásbiróság elnöke. A

biharmegyei Margittán született 1887-ben. Középiskoláit Debrecenben végezte, majd a református jogakadémia növendéke lett, végül a kolozsvári egyetemen államtudományi és jogtudorrá avatták. Pályáját szülőhelyén mint joggyakornok a járásbiróságnál kezdte. Innen az élesdi járásbiróság jegyzője, majd a gyulai törvényszék jegyzője lett. 1916-ban Karánsebesen lett törvényszéki bíró. 1919-ben a budapesti királyi büntetőtörvényszéken működik hasonló minőségben, majd 1927 júniusában nevezik ki a kiskörösi járásbiróság elnökévé. Ungváry Antal dr. kizárólag hivatásának él. Puritán jellemét, nemes szívjóságát egyformán becsülik. Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület, a Délvidéki Otthon, a Kiskörösi Petőfi Olvasó Egylet, valamint a Bethlen Gábor Szövetség választmányi, illetve rendes tagja.

MÓZES SÁNDOR dr., ügyvéd, Kiskörös. Nagyszébenben született

1893-ban. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd a keleti kereskedelmi akadémia hallgatója lett és végül ügyvédi diplomát szerzett 1924-ben. Pályáját Budapesten kezdte, ahonnan 1926-ban

ment Kiskörösre, ahol ügyvédi irodát nyitott. Mózes Sándor dr., rövid idő alatt egyik legkeresettebb ügyvédje lett Kiskörösnek. Élénk szerepet visz a kispazda mozgalmakban s mint a helyi, valamint a környéki gazdaköröknek ügyésze, egyre intenzívebben foglalkozik politikával is. 1929-től felelős szerkesztője a «Kiskörösi Hírlap»-nak és ennek hasábjairól irányítja a kispazda- és földművespárt mozgalmát. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Harminchat hónapot töltött az orosz és az olasz harctereken. Hősi magatartásáért a Signum Laudissal, a kisezüst vitézségi éremmel és a Károly csapatkereszttel tüntették ki. A világháború után az egyetemi zászolóalj tagja. 1921 szeptemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le.

SOLTVADKERT. Fejlődésére legnagyobb jelentőséggel bír az OFB által lefolytatott akció. 1920-ban a községben római katolikus templom épült a község által felajánlott telken. A hősök ligetét a közelmúltban ültették el. Az Önkéntes Tűzoltó Testület számára teljes felszerelés szereztetett be. Soltvadkert kulturális egyesületei, különösen a Levente és a népművelési intézmények kiválóan eredményes munkát végeznek.

FONTH HENRIK, Soltvadkert főjegyzője. Soltvadkerten született 1879-ben. Középiskoláit Kiskunhalason végezte, majd két évig jogot hallgatott. A közigazgatási tanfolyamot Budapesten végezte. Pályáját szülőhelyén kezdte. További állomáshelyei Bugyi, Losoncz, majd a pinczi körjegyzőség aljegyzője. 1907-ben mint segédjegyző került vissza Soltvadkertre, ahol 1912-ben egyhangulag főjegyzővé választották. Fonth Henrik községének ügyeit különös szeretettel intézi, de

ugyanakkor marad ideje arra is, hogy a társadalmi életből kivegye részét. Elnöke a legtöbb intézménynek, amelyeknek fejlődésére nagy hatást gyakorol. A világháború alatt közérdekből fölmentették.

KECEL. A község rendkívül nagy fejlődésen ment keresztül az utolsó tíz év alatt. Öt tanyai iskola épült, valamint több gazdasági épület. A községháza toldalékpülettel bővült. Az OFB mindkét akcióját az igénylőknek legteljesebb megelégedésére hajtották végre. A hősök szobrát 1928-ban állították fel. A hősök ligetét három katasztrális holdon a község főterén ültették el. Kecel kulturális intézményei kiváló működésükkel segítik elő a község jelentős fejlődését. Felmentendő még a községnek kiépült úthálózata.

ÁDÁM ANTAL, Kecel főjegyzője. Kiskörösön született 1877-ben.

Középiskoláit Pozsonyban és Rimaszombatban végezte, majd Budapesten a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját mint okleveles segédjegyző Szan-

kon kezdte, ahonnan rövidesen Kiskörösre került. 1909-ben Kecelen választották adóügyi jegyzővé, ahol 1921 óta mint egyhangúlag megválasztott főjegyző a mai napig is intézi a község ügyeit. Ádám Antal hivatali elfoglaltsága mellett eredményes társadalmi működést fejt ki s mint a legtöbb intézménynek elnöke általános megbecsülésnek örvend. A világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb és oláh harcokban, amelyeken összesen ötvenegy hónapot töltött. Kitüntetései: a Signum Laudis és a Károly csapatkereszt. 1918 novemberében mint

szolgálatonkívüli viszonyban lévő főhadnagy szerelt le.

SZÖLLÖSSY JÁNOS áldozópap, Kecel. Szabadkán született 1899-

ben. Középiskoláit részben szülővárosában, részben Kalocsán végezte. 1917-ben az iskola padjaiból vonult be a katonasághoz. Résztvett az orosz, román és olasz

frontküzdelmekben. Hősi magatartásáért a bronz vitézségi éremmel, egy német kitüntetéssel és a Károly csapatkeresztel tüntették ki. Leszerelése után teológiát hallgatott Kalocsán, ahol 1924-ben pappá szentelték. Első állomáshelye Kecel, ahol a mai napig is mint áldozópap fejt ki a plébánián értékes munkálkodást.

GAÁL SÁNDOR közigazgatási jegyző, Kecel. Hajdunánáson született 1878-ban.

Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskerekben végezte. Pályáját a biharmegyei Nyüved községben mint okleveles segédjegyző kezdte.

Innen Petneházára került, majd 1899-től 1916-ig Nyirbátor község adóügyi jegyzője és két évig főjegyzője. Itteni működése alatt modern emeletes, központi fűtéses községházát építtetett. Az utcákat aszfalttírozta és bevezette a községbe a villanyvilágítást. 1916-ban Tiszahegyes község aljegyzője és 1918 októberétől helyettes főjegyzője. Ekkor nemzeti magatartása miatt a szerbek bevonulásakor Szegedre menekült, ahonnan Kiskundorozsmára rendelik ki mint főjegyzőt. 1922-ben Császártöltésen mint he-

lyettes adóügyi jegyző működik, majd ugyanezen év októberében választják meg Kecel közigazgatási jegyzőjének. Azóta sokoldalú és tevékeny munkásságával Kecel község fejlesztésében vesz részt. A Nyírbátori Lapok szerkesztője volt.

CZABÁN JENŐ adóügyi jegyző, Kecel. Érsekújvárott született 1885-

ben. Középiskoláit szülővárosában, a jegyzői tanfolyamot Nagybecskerekben végezte. Mint okleveles segédjegyző Akasztó községben kezdte pályáját. További állomásai, Kiskörös, Soltvadkert, Bócsa, amely utóbbin két évig mint főjegyző működött. 1918 januárjában Kecelen választották meg adóügyi jegyzőnek, ahol a mai napig is értékes és eredményes munkát fejt ki. Polgártársai közvetlen egyszerűsége és ügybuzgó szorgalma miatt lelkes szeretettel veszik körül. A legtöbb társadalmi intézménynek közreműködő tagja.

ZEKE JÁNOS közigazgatási segédjegyző, Kecel. A pozsegavármegyei Bród községben született 1901-ben. Középiskoláit Szabadkán végezte, majd Egerben a jegyzői tanfolyamon oklevelet nyert. Pályáját 1924-ben mint megválasztott segédjegyző Kecelen kezdte, ahol a mai napig is mint közigazgatási segédjegyző fejt ki rendkívül eredményes és sokoldalú munkát. Részt vesz a kecceli Gazdakörnek megalakulásában és mint titkár intézi az egyesület ügyeit. Önálló beosztással dolgozik. A legtöbb intézmény munkájában tevékeny szerepet visz. Polgártársai törekvő szorgalma, valamint Kecel község kulturális életében nagy jelentőséggel bíró tevékenysége miatt szinte bizalmukba fogadták.

BAJUSZ MIHÁLY dr. községi orvos, Kecel. Zentán született 1894-

ben. Középiskoláit Kiskunhalason, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, ahol 1924 októberében orvossá avatták. Még tanulmányai során, a világháború kitörésekor katonai szolgálatra bevonult. Résztvett a szerb és orosz harcokban. 1918 decemberében mint egészségügyi hadnagy szerelt le. Kitüntetései: a koronás arany érdemkereszt, a másodosztályú Vöröskereszt a hadiékítménnyel és a Károly csapatkereszt. A világháború után orvosi diplomájával előbb budapesti klinikákon működött, majd 1922 szeptemberében Kecelre jött, ahol mint községi orvos a mai napig is munkálkodik. Orvosa az Országos Társadalombiztosító Intézetnek is. Bajusz Mihály dr. az orvosi szakirodalomban is tevékeny vesz részt. Megjelent könyvei komoly sikert arattak, így a Szent István Társulat kiadásában »Urológiai jegyzetek« című könyve, valamint az orvosi szaklapokban megjelent több értéke keltett jelentős feltűnést.

ANTÓNI LÁSZLÓ dr. orvos, Kecel. 1895-ben született Kecelen. Is-

koláit részben Baján, részben Kalocsán végezte, majd tanítói oklevelet szerzett. Ezt a pályát azonban elhagyta és a budapesti egyetem orvoskarának lett hallgatója. Orvosi diplomájával Pestújhelyen kezdte működését, majd Kecelen telepedett le, ahol a mai napig is egyetemes orvosgyakorlatot folytat. A világháború kitörésekor bevonult. Harminecbathó-

napi frontszolgálatát részben az orosz, részben az olasz harcterekén töltötte ki. Antóni László dr. Kecel község társadalmi életében tevékeny szerepet visz. Résztvevő a község ellenforradalmi mozgalmában.

FEKETE ISTVÁN dr. ügyvéd, Kecel. A Bihar megyei Mezőtelegdi

községben született 1885-ben. Középiskoláit Kiskunfélegyházán végezte, majd a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen jogot hallgat. 1914-ben nyeri el az

ügyvédi diplomát. Ezután Budapesten ügyvédi irodában működik, majd hosszabb ideig önálló irodát tart fenn. 1925-ben költözik Kecelre, ahol a mai napig is a községnek közmegbecsülésben álló polgára. Élénk szerepet visz a társadalmi intézmények működésében.

sabjái vitéz **POSGAY MIKLÓS** földbirtokos, Kecel. 1889-ben szü-

letett Kecelen. Középiskoláit Veszprémben és Budapesten végezte. 1908-ban az OKH-nál mint ellenőr nyert alkalmazást és itt működik a világháború kitöré-

ségig. Először a szerb frontra megy, majd a doberdói frontra kerül. Innen visszakerül a szerb frontra, ahol résztvesz a második offenzívában. Innen felkerül az északi frontra, majd 1916 nyarán visszamegy az olasz harcra. 1916-ban a Kárpátokban találjuk, majd onnan átvándorol a bukovinai frontra, ahol résztvesz a nagy áttörésben. 1917 októberében édesatyja elhalálása után mint egyetlen gyermeket a családi birtok kezelése miatt a további szolgálat alól fel-

mentik. Rendkívül értékes és kiváló szolgálataiért soronkívül hadnagy, majd 1916-ban főhadnagy lesz. Többször sebesült. Kitüntetései: kétszer a Signum Laudis a kardokkal, a legénységi bronz vitézségi érem és a Károly csapatkereszt. Az összeomlás ideje alatt élelmezési miniszteri biztos, majd a keceli nemzetőrség parancsnoka lesz. A kommun alatt birtokára vonul vissza. Ott tartózkodik július 21-éig, amely idő alatt megszervezte az ellenforradalmat, amely július 21., 22., 23-án zajlott le. Ezekben a harcokban huszonegyen szenvedtek vértanu halált. Posgay Miklóst elfogták, majd halálra ítélték, azonban éjnek idején másodmagával a kivégzéshez szállító kocsirol megszökött. Megszökése utáni reggelen visszatért a községbe és a felkészült polgárokkal megtámadták a vörösöket, akiket Kiskunhalasig nyomtak vissza. Ezután azonban a megerősített vörös csapatok elől Bajára kényszerültek menekülni. Innen Szegedre ment, ahol a nemzeti hadsereg tagja lett és a Prónay-féle különítményben nyert beosztást. Ezután rövidesen Kecel-Tüskés pusztán lévő birtokára tért vissza. Azóta otthon gazdálkodik. Az 1929. évi megyei választásokon megyei törvényhatósági taggá választották. A világháború alatt tanúsított hősi magatartásáért Horthy Miklós kormányzó vitézzé avatta.

SÍPOSS BÉLA iskola igazgató, Kecel. Kalocsán született 1885-ben.

Szülővárosában végezte tanulmányait, majd 1904-ben Szedres községben kezdte tanítói pályáját. Innen került Kalocsára, ahol 1926-ban nevezték ki iskola igazga-

tóvá. Siposs Béla a háború kitöré-

sekor katonai szolgálatra bevonult. 1917-ben súlyos betegsége miatt a további szolgálat alól felmentették. Rendkívül sokoldalú társadalmi működést fejt ki. Ügyvezető igazgatója a Hitelszövetkezetnek, valamint a Levente Egyesület főoktatója. Polgártársai lelkiismeretes és agilis ügybuzgalmáért mély és őszinte szeretettel veszik körül.

LENGYEL JENŐ Máv. intéző, állomásfőnök, Kecel. Győrött született. 1891-ben.

Középiskoláit szülővárosában végezte. Pályáját mint forgalmi díjnok Komáromban kezdte, majd Budapesten 1912-ben tisztivizsgát tesz. Tizen-

négv évig fejt ki rendkívül lelkiismeretes munkát Komáromban, ahol az intézői előléptetés éri. Innen kerül Kecelre, ahol a mai napig is rendkívül felelőségteljes munkáját végzi. A háború alatt Komáromban teljesített szolgálatot. Polgártársai szeretetét és bizalmát bírja. Élénk szerepet visz a község társadalmi életében.

JUSZT OSZKÁR gyógyszerész, Kecel. Aranyosmaróton született 1890-ben. Középiskoláit Léván és Selmechányán végezte, majd a budapesti egyetemen gyógyszerészi oklevelet nyert. A világháború alatt katonai szolgálatot teljesített. Leszerelése után Kecelen nyitott patikát, amelyet a mai napig is vezet. Községének ügyeiben tevékenyen működik közre. A kommun alatt ellene volt a gyógyszerészek szakszervezetének felállítása ellen. Ebben az időben sok üldöztetésnek volt kitéve. Tagja volt a százas bizottságnak.

CSÁSZÁRTÖLTÉS. Az utolsó tíz év alatt a községben felállították a hősök emléktábláját. Orvosi lakást

létesítettek. Elvégezték a tagosítást, valamint háromszázhatvan katasztrális holdat osztottak szét a nincstelenek és törpebirtokosok között. A község további fejlődésére nagyfontosságú lenne, ha vasutat kapna. Ennek szorgalmazása érdekében Meskó Zoltán országgyűlési képviselő már több ízben meginterpellálta a kereskedelmi minisztert. Minden valószínűség meg van arra, hogy a legközelebbi költségvetésben a vasútépítés költségeit felveszik.

SÁMSON FERENC, Császártöltés főjegyzője. Baján született 1881-

ben. Középiskoláit Zomborban, a jegyzői tanfolyamot Szombathelyen végezte. Mint okleveles segédjegyző Sükösdön kezdte pályáját, ahonnan Kiskörösre került. Ezután négy évig Pró-

nayfalván mint adóügyi jegyző folytatta pályáját, majd ugyanott egyhangulag főjegyzővé választották. Itt működött 1921-ig, amikor is Császártöltés község főjegyzője lett. 1915 áprilisában, felmentése dacára önként bevonult. Kikerült az orosz frontra, ahol októberben hadifogságba került. 1918 áprilisában megszökött a hadifogságból és hazajött. Mint népfölkelő hadnagy leszerelt. Sámson Ferenc kiváló és értékes munkásságot folytat községében és mint a legtöbb intézménynek elnöke osztatlan megbecsülésnek örvend.

LADÁNYI MIKLÓS, jegyzői gyakornok, Császártöltés. Tápiógyörgyén született 1908-ban. Középiskoláit Vácott és Szolnokon végezte. Pályáját mint jegyzői gyakornok 1927-ben szülőhelyén, Tápiógyörgyén kezdte. Itt működött 1928 februárjáig, amikor Tószegre távozott, ahonnan 1929 áprilisában Kecelre,

majd ugyanezen év szeptemberében jött jelenlegi állomáshelyére, Császártöltésre, fiatalsága dacára hasznos tagja a község társadalmának s mint levénteoktató az intézmény eredményes működésében hatékonyan vesz részt.

KRAMMER DONÁTH dr., Kiskunhalason született 1896-ban. Középiskoláit szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Két évig a kiskunhalasi kórházban működött, 1926-ban Császártöltésen telepedett

le, ahol rövidesen községi orvossá választották. Azóta polgártársainak megnyilvánuló bizalma mellett egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Császártöltés egyetlen orvosa. Kiváló szaktudásúál fogva azonban a messzi vidékről is, különösen a tanyákról sűrűn hívják a betegekhez.

PÁHI. Kiépült a Kiskörös-Páhi törvényhatósági műút. A hősök ligetét háromszáz négyszögöl területen létesítették. Az OFB által százötven katasztrális hold parcellázott fel a ninestelenek között. Páhi község az utolsó tíz esztendőben ugy kulturális téren, mint gazdasági tekintetben is több intézménynek létesülésével mutatott fel jelentékeny fejlődést.

TULOGDY ISTVÁN, Páhi főjegyzője. Tordán született 1890-ben.

Középiskoláit és a jegyzői tanfolyamot Kolozsvárott végezte. Közigazgatási pályáját Almásnyires községben kezdte. Innen Nagypetribe került mint aljegyző, majd következő állomáshelye a

szülővárosában, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Két évig a kiskunhalasi kórházban működött, 1926-ban Császártöltésen telepedett

le, ahol rövidesen községi orvossá választották. Azóta polgártársainak megnyilvánuló bizalma mellett egyetemes orvosgyakorlatot folytat. Császártöltés egyetlen orvosa. Kiváló szaktudásúál fogva azonban a messzi vidékről is, különösen a tanyákról sűrűn hívják a betegekhez.

Bágy község. 1919-ben Kolozsvárról a vármegyeházán a másodfőjegyző mellett dolgozik. A román megszálláskor, a vármegye átadásánál egy szomorú aktust végzett. Ő gépelte le a vármegye átadási okmányát. A hűségeskü megtagadása után 1919 októberében kiutasították Erdélyből. Ekkor jött át a Csonkaországba, ahol előbb Budapesten a lakáshivatalnál működött. Később a nemzeti hadsereg kötelékébe lépett és a csóti táborban a csendőrparancsnoksághoz beosztva teljesített szolgálatot. Ezután Cserhátszentiván aljegyzője lett, majd hasonló minőségben Izsákra került. 1921 áprilisában választották meg egyhangulag Páhi főjegyzőjévé. Rendkívül eredményes működésével járult hozzá Páhi község fejlődéséhez. A világháború első évében katonai szolgálatra bevonult. Harminc hónapot töltött az orosz és az olasz frontokon. Egyszer sebesült. 1918 decemberében mint tartalékos főhadnagy szerelt le. Hősi magatartásáért a Sigmund Landissal, a kizsüst vitézségi éremmel, a Károly csapatkereszttel és a sebesülési éremmel tüntették ki.

BENYÁCS LAJOS dr., adóügyi jegyző, Csengőd. Cegléden született 1895-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd Budapesten államtudományi doktorátust szerzett, majd Egerben jegyzői oklevelet nyert. Pályáját szülővárosában kezdte, mint aljegyző. Innen 1922-ben Csengődre távozott. A városi közigazgatásnak a községivel való felelősségét azért tette, mert Csengődön birtokot vásárolt. Azóta kiváló szorgalommal és lelkiismeretességgel intézi községének adóügyeit, míg magánidejét birtokának vezetésével tölti el. A világháború második évében katonai szolgálatra bevonult. Részt vett az olasz, orosz és román front-

küzdelmekben, majd 1918 decembe-
rében mint tartalékos hadnagy le-
szerelt. Kitüntetései a másodosz-
tályú vitézségi érem és a Károly
csapatkereszt. A község társadalmi
életében intenzíven vesz részt s
mint a legtöbb intézménynek ve-
zető, illetve közreműködő tagja
ezen a téren is eredményes munkás-
ságot fejt ki.

borfői bori BORY FERENC, ta-
nitó és levante főoktató, Csengőd.

Bori községben
született 1900-ban.
Középiskoláit és a
tanítóképzőt Pápán
végezte. Tanulmá-
nyainak befejezése
után a világháború
utolsó évében ka-
tonai szolgálatra

bevonult. A frontra azonban már
az összeomlás bekövetkezése miatt
nem kerülhetett ki. Azonban a cse-
hek elleni csatározásokban már
résztvett. Pályáját Izsákon kezdte,
majd 1922-ben került Csengődre,
ahol azóta is rendkívül sokoldalú
és eredményes oktatói működést

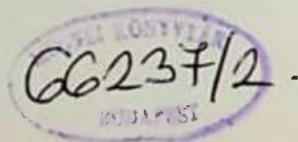
fejt ki. 1924-ben megszervezte a
Levente Egyesületet, amelynek az-
óta is főoktatója. Leventéi a járási
versenyeken szépen szerepelnek és
már több ízben díjakat nyertek.

KOREN MÁRTON dr., községi
orvos, Akasztó. Pilis községben szü-
letett 1902-ben.

Középiskoláit Kis-
körösön, Bonyhá-
don és Kiskunhala-
son, egyetemi ta-
nulmányait Buda-
pesten végezte,
ahol 1919 májusá-
ban orvossá avat-
ták.

A köteles kórházi gyakorló
évet több budapesti klinikán és
kórházban töltötte ki, majd 1929
júniusáig a Fehérkereszt Gyermek-
kórházban és a Rókus kórház szü-
lészeti osztályán mint gyakorló or-
vos működött. Ezután Akasztón te-
lepedett le, ahol előbb helyettes,
majd megválasztott községi orvos
lett. Résztvett a népművelésben, ahol
sűrűn tart egészségügyi előadások-
kat. Egyetemes orvosgyakorlatot
folytat.

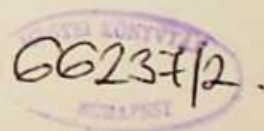
TARTALOMJEGYZÉK

I. KÖTET

	Oldal
Agoraszló Tivadar ny. alispán: Tiszteendő	11
Almásy László dr., a képviselőház elnöke: Nemzeti, vallási és szociális politikát	17
Szabóky Jenő országgyűlési képviselő: A pestmegyei Dunavölgy hajdan és most	19
Temple Rezső országgyűlési képviselő: Racionalizálni kell a magyar mezőgazdaságot	23
Udvardy János országgyűlési képviselő: Problémák a ráckevei járás fejlesztése körül	24
kézdivásárhelyi Benkő Pál gazdasági főtanácsos: A gödöllői baromfitenyéztő szakiskola tizéves működése	26
Frühwirth Mátyás országgyűlési képviselő: Pestvármegye vezérkara	29
Dömjén Miklós: Pestmegye Trianon után	30
Preszly Elemér dr. főispán életrajza	47
Agoraszló Tivadar ny. alispán életrajza	49
A kalocsai érsekség Trianon után	55
Gróf Zichy Gyula dr. kalocsai érsek életrajza	57
A váci egyházmegye Trianon után	58
Hanauer A. István váci megyéspüspök életrajza	62
Nagykőrös	64
Újpest	81
Rákospalota	137
Pesterzsébet	154
Kispest	167
Záhorszky Nándor, Budafok város polgármestere: Budafok Nagy-Budapestben	186
Molnár Réla Budafok	187
Vác	201
Szentendre	213
Cegléd	219
Kalocsai ellenorradalom	227
Kalocsa	228
Kiskunfélegyháza	237

II. KÖTET

	Oldal
Közponli járás	245
Gödöllői járás	282
Gáll Imre, méhészeti felügyelő: A gödöllői méhgazdaság tizéves működése	318
Arpádházi Szent Erzsébet Gyermekotthon Pécelen	320
Kiskunfélegyházai járás	321
Dunavecsei járás	340
Aszódi járás	351
Pomázi járás	360
Monori járás	385
Biai járás	406
Váci járás	418
Nagykátai járás	433
Gyömrői járás	449
Ráckevei járás	462
Kalocsai járás	477
Abonyi járás	490
Kunszentmiklósi járás	502
Alsódabasi járás	513
Kiskörösi járás	520

 66237/2